x

DEI Hominis Christi Sapientia seu TRACTATUS THEOLOGICUS in 3tiam Partem Divi Thomae a Quaest: 60 De Sacramentis.

Prologuium

Incarnatus DEUS non solum ipse Mysterium est ut Anno
Superiore ex Oraculis Scripturae et SS PP probavimus sed
et Sapientissimus Mysteriorum Dispensator. Quid Sapientius
Incarnata Sapientia invenire potuit quam quod
infima mundi invenit ut confundat fortia et infirma ele=
menta ad vim Sacramentalem elevans inter sublimia collo-
cavit mysteria ut in iis altitudinem Sapientiae et Scientiae suae
reconderet. Loquimur ergo DEI Sapientiam in Mysterio
Christum in Sacramentis. Si Christus est Mystica Petra ut lo-
quitur Apostolus et Sacramenta sunt Columnae, quas Divina Sapientia
de hac Petra excidit ut super eas Domum Ecclesiae aedificaret
teste D. Aug: lib: 17 de Civit: c. 20 et Cyprianus Epist. 63
Si Christus est Mysticus Liber uti dicitur in Apocalypsi extensus
Dominum scriptus intus amore, foris dolore. Ipsa Sacramenta
sunt 7 eius signacula quibus arcana Gratiae solo Digito Ex=
celsi aperienda. Si est Mysticus Agnus ut habetur ibidem 7 Sacra-
menta sunt 7 Cornua illius quibus [illegible] Capitulia Gratiae [illegible]
una conterens erexit cornu salutis nobis. Si oculi

eius aetum flamma Ignis unde D. Joanni aspicitur in medio
7 Candelabrorum aureorum videtur in medio 7 Sacramentorum
aspiciens quando in templum DEI quod sumus nos lucem quod
Seraphicae Charitatis diffundit. quasi in tenebris et in umbra
mortis sedeamus unde vir est cuius Oriens nomen eius et in dextera
sua 7 Stellarum Sacramentum tenet ad dirigendos pedes nostros in
viam pacis. Si Thronus est unde 7 Sacramenta et 7 gradus quibus ad
eum ascenditur si Rex seniorum est unde 7 Sacramenta et 7 diademata
in Capite eius. Si Christus Fons vitae est et fluminis impetus laetifi=
cans Civitatem DEI 7 Sacramenta et 7 eius rivi Isaias ait ita ut
transeant per ea calceati in praeparatione Evangelij pacis hinc idem
Isaias: Haurietis inquit aquas in gaudio de fontibus Salva-
toris, non de fontibus fluminis Aegypti subdit D. Hieron: Id
de fontibus JESU qui in Evangelio clamat qui sitit veniat
ad me. Si denique Christus ex mystica Samson et Nazaraeus ex U-
tero S. Matris suae DEO sanctus 7 Sacramenta et 7 eius cri-
nes in quibus tota robur et fortitudo eius consistit. Hinc est quod
Haereticis nil magis curant quam Sacramenta et ...
evellere ut sic viribus destitutam ludibrio exponant. verum
non est consilium adversus Deum nec sapientia huius seculi quae
stultitia apud DEUM attingere potest latentem sapientiam
DEI in Mysterio. Nobis vero post quam superiore
Anno Incarnatam DEI Sapientiam Christum
DEUM Hominem in seipso spectavimus Anno praesenti
datum nosse Mysteria Regni Coelorum et quidem accom-
mode ad Methodum Angelici Doctoris qui ut in prima
consideravit DEUM in se transit ad considerandum eundem in operibus
suis hinc parte ima et hic in 3tia parte explicato Christo secundum
se seu in sua Incarnatione transit ad explicandum eundem
in Mysterio Sacramentorum. Ambo in quae postea in parti-
culari huius vestigio insistentes Tractatum praesentem de
Sacramentis in genere dividemus in 5 Disputationes quarum prima
erit de Essentia in partibus Sacramenti. 2da de Existentia
et Necessitate Sacramentorum. 3tia de effectu et Causalitate
4ta de Causa et Mysterio 5ta de Subiecto et
Reminiscentia P.

x

DISPUTATIO 1ma

De Essentia et Partibus Sacramenti.

In hac expenden nne et significatio Definio m'a et for Sacramenti aliaq hue ptinea quibq intellectis tota essa Sacramenti s. mystica et generq et differea s. physica v potiq quasi physica et partes v quasi partes innotescere facile intelligi poterit.

SECTIO 1ma

De Nne et Significato Sacramenti.

§1mus

Quid nomine Sacramenti significetur?

Praenoto 1mo nn Sacramenti longe diversa habuisse olim apud Veteres Latinos acceptione quam hbeat nunc in Eccla apud Concilia SS PP et Theologos Scholasticos. 1mo n. accipiebatur pro pignore litigantium seu pro pecunia apud Pontifices litigantibus deposita quam ille pro lite iniuste defendenda perderet causa caderet ut hbt Varro lib 4 de Lingua Latina et Cic. Oratione pro Milone. 2do accipiebatur, imo etiam nunc accipi debet, pro iuramento religioso rei sacrae facto seu iurando militum quo duci suo se obligant unde sacramentum militiae simul in dicere lege sacramentum, perbere etc adversq Verdicionam dr: Sacramentum dubere sponte factum inviolabiliter custodiant. 3tio accipiebatur pro quacumque promissione sicut etiam S. Hieronymus Epla 1 ad Heliodorum promissionem illam quam in Baptismo facimus vocat Sacramentum.

Praenoto 2do etiam nunc in Sacra Scriptura et apud SS PP varias esse Sacramenti acceptiones. 1mo n. sumitur pro Sacro Secreto seu pro occulto mysterio sic Sapiens 2do dicit: nescierunt Sacramentum Dei. Aple ad Ephesi: 1 ut notum faceret Sacramentum Voluntatis suae. Aple 1ma Timothei 3 magnum est pietatis Sacramentum id est mysterium. 2do sumitur pro quocumque secreto etiam non sacro sic Tobiae 12 dicitur: Sacramentum Regis abscondere bonum est. 3tio sumitur pro symbolo alicuius

rei occultae sive sacrae et bonae vel sanctae et malae. Explicatur ii.
ex ipsa Apocalypsi 1 ubi dicitur sacramentum septem stellarum eo quod rem
sacram symbolizent. Item ex D. Aug. qui lib. 8 de Genesi C. 4
lignum vitae vocat sacramentum Christi et lib. 2 de peccatorum
meritis et remissione panem benedictum catechumenorum dicit non esse
quidem corpus Christi esse tamen sacramentum nempe symbolum corporis Christi
similiter S. Ambr. lib. 1 de Sacramentis cap. 4 transitum ad Jordanem, mare
rubrum, manna aliasque figuras sacramenta vocat eodemque sensu Leo-
quitur Lactantius lib. 4 ~~de Sacramentis~~ cap. 17 et aliis PP. etiam h.
sensu praedicto oves et figurae dici possunt sacramenta eo quod res sanctas
symbolice occultas significent sicut n. res ipsa arcana signifi-
cata dicitur sacramentum ut dictum est in acceptione 1a et 2a. ita etiam ipsum
signum rei istius symbolice seu quali alia relatione significans nomen
sacramenti meretur. Explicatur 2do ex ipsa Apocalypsi 17 ubi mu-
lier et bestia vocantur sacramentum. Item 2da ad Thessalonicenses 2do ha-
renti et ipsamet res iniquitatis vocantur sacramentum Antichristi eo
quod in illo symbolizent. in quibus sensu somnia et visiones quae
Nabuchodonosor somniaverat vocantur sacramentum Danielis 2
et 4. Verum hae omnes acceptiones minus generales sunt. Strictius
magis sumitur 4to sacramentum pro signo sacro non qualicunque sed
tali quod est ceremonia sacra solemnis et religiosa rei alicuius
sacrae significans seu eam peculiari aliqua ratione homines Deo ini-
tians et quasi insuper aliquo investiens seu cavens quo sensu Aug.
lib. 19 contra Faustum cap. 11 dicit in nullum religionis nomen possunt
possunt homines nisi aliquo signaculorum vel visibilium sacramentorum consortio
colligari quorum sacramentorum vis inenarrabiliter valet plurimum et ideo
contempta sacrilegos facit. Ex hac acceptione adhuc latius pro quovis signo et in hac exi-
gitur ratione tali sensu enim formae vocis benedictionis aquae, cerei,
et similia omnesque ritus sacri etiam apud haereticos, Judaeos, imo
gentiles usurpati possunt vocari sacramenta. Hinc etiam D. Aug.
lib. 4 de symbolo ad catechumenos cap. 1 exorcismos
insufflationes etiam sacramentalia quae ad administrandi sacra-
menti adnexa vocat sacramenta ad tamen veram acceptionem
dumptaxat sacramentum non sunt. Strictissime ergo strictissime
acceptione vocatur sacramentum significans res divinas ex Ceremo-
niis seu signa sacra externa sensibilia quae ex institutione Dei
non solum aliquo modo significant sed etiam ad conferunt et
in hoc sensu possessionem pro sacramenti usurpant Concilia Lateran.
sub Julio 3, Constantien. Florent. Trident. ubi sess. 17 in decreto
de Confirmatione de omnibus sacramentis agere quod sit
vera justitia vel incipit vel coepta augetur vel amissa reparatur.

In eodem sensu nomen sacramenti usurpant ex antiquioribus Pontificibus Victor Papa epistola 2da.
Anastasius 2dus Epistola ad Anastasium Imperatorem Cap. Nic-
olaus primus in suis rescriptis et fit nunc Cap. 3 eodem. Item ex
antiquioribus SS. PP. Lactantius Cyprianus Tertullianus Hiero-
nymus Aug. Ambr. Basil. Isid. Cyrillus aliique plurimi
qui videri possunt apud Bellarminum L. 1 de Sacramentis
C. 7. cum hoc sensu et nos hic docti Theologorum Scholasti-
corum more hoc tractatu nomen sacramenti accipiemus.

Pro noto 3tio significationem propriam sacramenti in 4
hac postrema acceptione sumpti fere nunquam post Apostolos
a Conciliis SS. PP. Theologis scholasticis et tota Ecclesia
esse introductam. Ratio est quia nec extra scripturas eadem
fuit nunquam huius significatio ut patet ex illa nec in scri-
pturis ut patet ex illa et nullibi etiam Matrimonium
in hoc sensu dicitur Apostolo magnum sacramentum ad Ephesios 5
appellatum esse nulli sentiant idem alii non pauci negant
de quo suis locis interpretes.

Pro noto 4to nomen sacramenti in hac eadem 5
postrema significatione sumpti non illud significari per hos species
Ceremoniarum sacrarum Novae Legis quae vere et proprie sacra-
menta esse credantur scilicet Baptismum Confirmationem Euchari-
stiam Poenitentiam Extremam Unctionem Ordinem et Matrimonium sed etiam
quasdam ceremonias Legis Antiquae ut Circumcisionem con-
secrationem sacerdotum, purificationem a quibusdam extenuantibus ma-
culis quae imprimis irregularitates sive immunditias impediebant homines
ne ad divinum cultum accedere possent ex. gr. si quis mor-
tuum tetigisset et quod res non immundae in populo purificabantur
aspersione aquae et in sacerdotibus tum etiam Levitis lotione ma-
nuum pedumque ac pilorum rasura et talia huiusmodi.
Ratio est quia etiam hae ceremoniae in Lege Antiqua vere
fuerunt sacramenta ut patet ex Concil. Florent.
Et hinc est maxime oritur difficultas in assignanda definitione
sacramenti ut sic quae univoce tum Antiquae tum Novae Legis
sacramentis competat. Cum enim sacramenta Antiquae Legis fuerint
nonnisi umbra ac figura quaedam sacramentorum Novae Legis
ut loquitur Apostolus 2da ad Colossenses 17 et expresse in decreto
Concilii Florent. in decreto Eugenii Papae 4ti
dicitur Novae Legis sacramenta et Baptismus quae
multum a sacramentis differunt ~~Antiquae~~ Legis. Illa enim non causabant

quae sed cum alia ex Passione Christi dicta significabant
hic vel non et Trinitate quae ex ipsa digite scripturae
conferunt. Ad quod inquam tunc differentia haberent eam scriptura
Sacramenta hinc difficile est Deum in una differentia ad Sacra-
menti Hist. [illegible] attingere Thi. Protestanti Q in primis
ad Q. Paragraphi et.

6 Dico recte convenimus nunc Sacramenti communi-
ter significat signum sacrum ex imprimere ... significa-
tione et significant et sensus fuit in acceptione posteriori
N 3 Protestantium est eum ita recentiores Heretici
Ratio prima est ex authoritate eius antiquo ergo nomine
usi Ecclesia Conciliorum et SS PP fuit protestantium ...
N 3. Ratio 2da est quod ad explicandum ... neces-
saria fidei mysteria decentis imo necessarium erat ...
et specialis voces adhibere quae ea exprimerent et ...
significarent. Sicut quod in aliis mysteriis novas voces
ut Trinitatis Hypostasis Incarnationis Theologi Scholastici
cum tota Ecclesia adinvenerunt ita et hic vocem Sacra-
menti ad significanda dicta mysteria quae significat
conferent ... et sine analogia determinarunt.
Nec debent Heretici cum Carolstadio Calvino ... invenire
nomen Sacramenti a primaeva et ... antiquissima ...
significatione ad nova et peregrinam significationem detorqueri
... illorum ingrediendo antiquissimam Ecclesiae Conci-
liorum et SS PP usum ut Protestantium N 3 sufficienter ...
quod voces ad ... usum in exponendis mysteriis fidei
transferendi Ecclesia et ... antiquissimo ... PP et Theologorum
... in magis ... quam haberent Grammatici
... imo ... quoque ... et artifices Heretico-
rum qui ... instrumentis suis et artefacti nova no-
mina imponunt. ... deinde quod ... ratio 3tia est quod
ea ... significatione quod nunc Sacramenti ... apud antiquos
Latinos ... in Scriptura ... sparsim
et seorsim ea ... mysteriis ...
ris quod sine Sacramentum ... colligimus ...
ut ... mysteria nunc Sa-
cramenti ... et ... appellatione st. vero in
Q de nunc ... plures.

6 Xbris 169

§ 2dus

Quidnam Praedicata importent in Significato Sacramenti 2da acceptione Theologica sumpti. Ret

Dico 1mo Sacramentum omne sumptum opere esse pignus gratiae ita nulli recentiores. Probatur: Pignus apud Iurisconsultos describitur quod sit res a committente obligata promissioni in securitate debiti. Atqui DEUS instituendo Sacramenta spopondit fecisse ... sumentibus gratiam dedit gratiam non suscipientibus aliquod Sacramentum et statim ex significatione ... gratiae utriusque Nova Lege ... statim significanda et proposita ... utriusque Lege. Ergo Sacramentum omne sumptum opere esse pignus gratiae habens annexam promissionem DEO qua se obligavit ad dandam non suscipientibus gratiam quae promissio cum sit facta a DEO imponat rationem fidei et authoritati ... adeoque dispicit iuramento. Hinc Sacramenta vocantur quaedam sacra arrha a DEO nobis exhibita in securitate recipiendae gratiae ad promissionem. Hinc ulterius colliguntur significatio ... Nomen quia pignus, iuramentum, promissio apud Veteres per Sacramentum significabantur, nomen enim ... Sacramenti in acceptione Theologica omne sumptum.

Dices Eucharistia est Sacramentum et tamen non necessario est pignus gratiae si ... dignius ... omni sumentium ... assecurationem gratiae ... de ... gratia quae non ... Sacramento opere esse pignus gratiae. Respondeo N 2dum quia Anima ... non de rationem pignoris significare statim dandum sed quod promissum est ... assecurare quod aliquando dandum sit quando assecurat Eucharistia de ... gratia ... ad ... mentem. Hinc ... est: et ... non necessario est pignus gratiae in a. 2. ... in a. 1 ... Aet ... Adde quod Eucharistia sicut et omnia Sacramenta dum ... ex meritis Christi ... deposita in assecuratione applicandorum sibi meritorum Christi quae revera ... pignus gratiae non suscipientibus ex meritis Christi spondendae.

Dico 2do Sacramentum omne sumptum opere esse sacrum Mysterium, id est Sacrum secretum. Ratio patet quia Sacramenta ... operantur ... omnibus ... utpote ... dare ... ... opere esse sacrum Mysterium. Quia Sacramenta significant gratiam quod est Sacrum ... occulta esse ... signo sumpto ... significatum ipsum quoque Sacramentum licet 2da ... et ... secretum ... 2da ... vim significativam gratiae divinae res sacra ... quia in Sacramentis ... dona Mysteria ut in Baptismo Nativitas ex DEO, in Confirmatione adscriptio in militia Christi

et sic de caeteris. res sacrum, seu mysteria vitae et passionis Chri-
sti ac actiones eiusdem quae sunt sacrae et mysteriosae etc. Hinc
ita Herenaeus colligit eruditam acceptionem Sacramenti in Scriptura
usitatam quod non 2 [illegible] Denique a me particulari [illegible] indi-
gnificat Sacramenti Physice sumpti.

9 **Dico 3tio** de rôe Sacramenti physice sumpti esse signum
et omnis cum D. Tho: Probatur 1mo ex Scriptura ad Rom: 4 Cir-
cumcisio appellatur signaculum iustitiae fidei. Item ad Rom: 6 Bap-
tismus dicitur esse similitudo (id est signum) mortis Christi et resur-
rectionis eius in nobis, et de ratione horum Sacramentorum est esse signum
atque par ratio est de aliis. Unde eum Apostolus veterum Sacramenta vocat fi-
guras etc. Probatur 2do ex SS. PP. S. Nazianz: orat. in sacra
Lavacra dicit Sacramentum esse aliquid verum sed occultum sub signo
et velamine. Item S. Aug: Epistola 3 signa inquit cum ad res di-
vinas applicantur Sacramenta sunt. Et Lib. 10 de Civit: Cap. 13
Sacrificium inquit visibile invisibilis sacrificii Sacramentum id est sacrum
signum est. Crebro passim SS. PP. Latini Sacramenta vocant sig-
na, similitudines, visibiles figuras et [illegible] apud Tertul: lib. 3 adv. Mar-
cionem eruditi S. Aug: Epistola 28. Et vero Graeci ut Dionys: Na-
zian: et [illegible] Sacramenta appellant symbola etc. Probatur 3tio ratione
quia Sacramentum significat gratiam ut [illegible] ex [illegible] significat vel
mysteria sacra ut [illegible] dicitur est quod est de ratione signi. Confirmatur
ex Concil: Flor: ubi in instructione Armenorum docetur Sacra-
menta significasse gratiam et nova continere nova vero conferre gratiam
quam significant. Et ex Trid: Sess. 7 Can: 6 ubi definit diva Sacra-
menta N. Legis esse signa gratiae. Et sess. 13 Cap. 3 docet omne
esse Eucharistiae cum caeteris Sacramentis quod sit symbolum rei sacrae et
invisibilis gratiae forma visibilis. Hinc colligitur Sacramentum physice sum-
ptum esse sub ratione signi ut docet S. Tho: hic Art. 1.

Dices 1mo sicut medicina deducitur a medicando ita Sacra-
mentum a sacrando et sicut medicina non respicit signum sed tantum
causam sanitatis ita Sacramentum non respicit signum sed tantum causam sanctitatis.
R. D. A. Nego [illegible] disparitas est quia medicina respicit sanitatem tantum et
producendam causam efficientem instrumentalis [illegible] non dicit ullam institutionem ad
significandam sanitatem, verum Sacramentum respicit aliquam sanctitatem non
significandam [illegible] causam efficientem [illegible] quae fidelis [illegible] signum
[illegible] effectus sui fidelis [illegible] Sacramentum dicitur institutione divina ad hunc
finem ut significet gratiam.

Dices 2do Sacramentum [illegible] poenitentia [illegible] significat gratiam praesentem nec praeteritam nec futuram [illegible] quod [illegible]
etiam est verum Sacramentum etc. R. Nego [illegible] non talis [illegible] Sacra-
mentum non significet gratiam futuram absolute, significat tamen futuram a praesente

ordinate si sit amovenda obex et sacramentum reviviscat. et ideo significat sanctitatem gradualem [illegible] aliquem statum legalem et improprie dictam quam eo [illegible] quis Christianus per Baptismum, Sacerdos per Ordinem et sic de aliis. Ubi advertendum est duplicem inveniri in Ecclesia sanctitatem, unam internam veram et proprie dictam quae habetur per gratiam habitualem sanctificantem, alteram externam legalem et impropriè dictam quae consistit in habilitate seu regularitate quadam ad aliquid bene agendum in ministerio Ecclesiastico exercendum.

Dico 4to de ratione Sacramenti est esse signum verae sanctitatis proprie dictae est omnium cum D. Thoma contra Melchiorem Canum et Lutheranos recentiores. 10

Probatur 1mo authoritate Ecclesiae in Concilio Florentino Sess. 23 in instructione Armenorum docet omnia Sacramenta esse signa verae sanctitatis per Sacramenta Novae Legis [illegible] Concilio Tridentino Sess. 13 Cap. 3 agens de Sacramentis Novae Legis dicit commune esse Eucharistiae cum caeteris Sacramentis quod sit forma visibilis, id est signum gratiae quae per [illegible] habetur veram sanctitatem quae ex dictis Concilii omnia Sacramenta Novae Legis sunt esse signum verae sanctitatis internae et proprie dictae adeoque id est de ratione Sacramenti ut sic.

Probatur 2do authoritate D. Thomae qui hic Art. 2 in corpore ait [illegible] sic definit Sacramentum a Sacramentis quod hoc significent proprie [illegible] sanctitatis non est illa de ratione signi verae et proprie sanctitatis pertinere ad rationem specialem quam veram sacramentum [illegible] a non Sacramentis. 11

Probatur 3tio ratione non sufficit ad rationem veri Sacramenti significare sanctitatem imperfectam et legalem esto illa significet et quidem insuper significando verae sanctitatis proprie dictae signum [illegible] sed si sufficeret ad rationem veri Sacramenti significando sanctitatis imperfectam non sicut Ecclesia potest propria authoritate instituere caeremonias quae servant et significant huiusmodi sanctitatem imperfectam in posset propria authoritate instituere vera Sacramenta non [illegible] consequens ideo defectu caeremoniae illae quibus [illegible] Crucis et genuflexiones a quibus utimur Reges benedicimus Cereos herbas domus et caetera [illegible] sacramentum significant sanctitatem quendam legalem cum tamen non sint vera Sacramenta. Atqui Ecclesia non potest propria authoritate instituere verum Sacramentum quod deinde DD. [illegible] tradunt quae sunt soli Deo id potest ut docet D. Thomas hic q. 64 Art. 2 sicut non soli Deus potest esse verae sanctitatis causa ita soli certa verae sanctitatis signa potest instituere quaedam ratione veri sacramenti non sufficit significando sanctitatis imperfectae sed esse etiam signum verae sanctitatis internae quae sicut conferre illam et significare non est in potestate Ecclesiae propria authoritate

-agenni nisi forte ad id negotium speciale Deus instituere libeat
ergo infra. Dices enim haec non fuissent elevari ad gratiam aeter-
nam Sanctitate, imo si fuissent incapaces verae Sanctitatis adhuc
possent ordinari in Sacerdotes ad offerendum Deo aliquod sacrificium
et inire cum matrimonium atqui tales nisi [illegible] in hac hypothesi ordi-
narentur et matrimonium inirent essent vera Sacramenta et tamen signi-
ficarent veram sanctitatem utpote impossibilem ergo non de ratione veri
Sacramenti significare veram sanctitatem. Resp. [illegible] negando [illegible] n. [illegible]
01. mihi [illegible] tale significare quod nunc significat verum Sacramentum ex institu-
tione C. SS. PP. eorumque Theologorum intelligimus. Quod si in dicta hy-
pothesi [illegible] nam alii [illegible] hominum et alterum creaturarum rationalium
elevatarum [illegible] elevabile ad gratiam aeternam sanctitatem, nec admitti possent
cum in priore casu dicta [illegible] Sacramenta possent non significare
veram sanctitatem impossibilem quod [illegible] possibile in [illegible]
[illegible] debile [illegible] alio casu gradu Sacramenta Vetera significabant
veram sanctitatem [illegible] iis qui existimant erant in H. L. [illegible]
[illegible] et figura erant Lex Veteris iuxta Apostolum ad Hebr. 10.

Dico 3tio De ratione Sacramenti pro ratione visibili instituto
11 esse signum sensibile seu materiale et externum sensibus [illegible] omnis Theo-
logorum cum D. Thom.: Probatur 1mo auctoritate SS. PP. S. Aug. lib. 2 de
doctrina Christiana Cap. 1 signum enim definit esse id quod praeter speciem quam
ingerit sensibus aliquid aliud facit in cognitionem venire atqui Sacramentum
est signum enim [illegible] in ratione visibili institutum debet esse tale
ut praeter sui speciem sensibus ingerit adeoque sit sensibile. Item Epist. 166 qui
[illegible] ministerio operatur [illegible] Deus visibile Sacramentum foris
[illegible] ipse operatur invisibilem gratiam. S. Chrys. Homil. [illegible]
populum et 83 in Matthaeum si incorporeus esses incor-
porea dedisset tibi ipse dona nunc autem quia anima corpori
[illegible] in [illegible] sensibilibus tibi intelligibilia tradit. Sic eadem
[illegible] D. Damasc. L. 4 de Fide Cap. 10 et 14 [illegible]
Probatur 2do auctoritate D. Thom. qui id expresse docet hic Art. 4 ubi
ex illo S. Aug. asserto tract. 80 in Joannem accedit VERBUM
ad elementum et fit Sacramentum, ex eo quod ante sit hanc ut
sensibilia conveniunt in cognitione intelligibilium. Hinc Probatur 3tio
ratione, Sacramentum non esset sensibile non [illegible] accommodatum ratione
visibili quod sensibus signa [illegible] atqui de Sacramentis instituit ad
[illegible] [illegible] accommodatione, pro qua instituit, ut [illegible]
[illegible] in certo religionis [illegible] et distinguerentur a populo profano visibile
[illegible] Deo et Angelis sed omnino [illegible] quod fieri [illegible]
[illegible] visibili instituti debet esse sensibile. Dixi pro ratione visibili

nil n. respicit gemini instrumente ponisset Deus ergo Respondi: Angelorum Dominium aliquod Sacramentum in re mere spirituali quod erat signum ad placitum quod ut doceret Devandy Patri. Denique bonum ille Sacramentum esset dubius modis a Sacramenti quod desiderio dari instituerunt ad haec in unius Eucharistia et Deus cultu Spiritualia primo dominandos et observandos.

Dices 1mo Character qui deletur Sacramentum Novae Legis impressus est quid spirituale et signum insensibile ergo datur in Ecclesia visibili non recipitur sensibiliter ad rationem Sacramenti. Respondeo 1mo Characterem esse potius effectum Sacramenti quam Sacramentum unde non evincit argumentum non. dicimus effectum Sacramenti debere esse sensibile sed ipsum Sacramentum. Respondeo 2do dicimus Characterem esse sensibile non quidem in se sed in actione externa Sacramenti qua imprimitur ergo Baptismi Confirmationis et Ordinis quoniam libet hic sit spiritualis manet tamen connotando denominando hinc baptizatum confirmatum ordinatum et reddendo hoc Sacramentum in se sensibilia de quo suo loco.

Dices 2do Corpus Christi Domini in Eucharistia est Sacramentum et tamen est sensibile quod si non est sensibile in se imago certum est sensibile quod Christus est sacramentaliter unum ut et signum non est sensibile sub speciebus ergo Sacramentum est non ideo se ipse sed quatenus sub speciebus. Corpus non et sanguis Christi Sacramentum et non ideo se ipse sed quatenus sub speciebus Eucharisticis in qua vox hic tota Eucharistia constat ex Christo Domino et Speciebus et sensibile esto pars alia illius sit ideo se insensibilis sicut hoc est sensibilis esto una illius qui se non sit sensibilis. Similiter dicendum de Sacramento Poenitentiae in quo Contritio non est ideo in se sensibilis sed tamen confessione et signa externa doloris reddunt sensibilis et tamen Sacramentum Poenitentiae totum est sensibile in se. Denominatio non totius habet post eam ab una parte ut scripsimus ex Philosophia quaestionem. Item si dicitur quod ad dicitur species spiritualia qua sit sensibile materiale corporeale quod de illis neque sit versionem illud proprium bonum ex integro sed potius illud ...... Ex gravis deferuntur de non sensibile corporale et responsio ad quaestionem dicitur insensibilitatis spiritualitatis habens ut mihi quidem ratione dispositionis a mole spiritualitatis insensibilitatis quod sit dicitur etiam quaestionem.

12 Dico 6to Denique Sacramenti est esse signum efficax sed sacrum idem usus Ceremonia sanctificatione seu religiosa instituta ad Dei cultum ut S. Thomas cum Domini. Probatur 1mo ex auctoritate SS. PP. qui Sacramentum passim sacram Ceremoniam seu sacram rem appellant ut dicitur et ... Probatur 2do ex S. Thoma qui ...... Q. 102 art. 5 ad ipsum ex ipso nomine etymo deducitur sicut ..... vestimentum dicitur quod se ipso

vestiat in Sacramentum quod seipso sacrat. probat 3tio ex natione
Sacramentum deus instituit a Deo sicut consistit in rebus sacris speciali-
ter ad cultum Dei eius vertute religionis adversus quam qui
peccat male administrando vel suscipiendo sacramentum sacrilegium commit-
tit. Sic significat et efficit aliquam sanctitatem sicut solemniter
et dedicat Deo facit homines peculiari modo spectare ad Deum
consecrando illos et distinguendo illos ab infidelibus sacra-
mentis quod et ex parte causae et institutoris et ex parte
et ex parte significati effectus debet quid sacrum et religiosum
exp.

Dices 1mo potest sacramentum administrari vel suscipi ob
vanam gloriam vel ex alio fine malo ergo potest non esse actio sa-
cra. Respondeo distinguo potest non esse actio sacra ex opere operantis
concedo aliquid adveniens ad sacramentum consequentia. potest non esse actio
eadem ex opere operato ratione se et fine suo intrinseco ex insti-
tutione Dei consistit nego consequentia.

Dices 2do Eucharistia est Sacramentum permanens non consistens
in actione ergo non est de ratione sacramenti esse actionem sacram.
Respondeo quod non consistens in actione solum consecratur
nego et consequentia ergo permaneat sacramentum Eucharistiae transe-
unte prima actione consecratoria dicit tamen ordinem hanc actionem
multis sequentes tum parte consistit sui.

13 Dico 3mo De ratione sacramenti est signum symbolicum
quod contineat in se aliquam similitudinem specialem illius ingenii
ad gratiam specialem quam unumquodque sacramentum significat ita
Estius cum communi theologis et S.S. Patribus. Probatur 1mo
authoritate Concilii Tridentini sessione 13 cap. ubi dicitur commune esse Eu-
charistiae cum ceteris sacramentis esse symbolum rei sacrae. Probatur 2do
authoritate S. Aug. qui epistola 23 quod ratione sacramenti inexigit
ratione symboli dicit hanc solam ratio sacramenti absolute dicit nisi
Sacramentum quandam similitudinem earum rerum quarum sacramentum sunt non
haberent omnino sacramenta non essent. In eandem sensum loquuntur the-
ologi de S. Victore, L. 1 de sacramentis p. 9 cap. 1. Sacramentum est corporale
vel materiale elementum foris sensibiliter propositum ex similitudine repraesentans
et ex institutione significans et ex sanctificatione continens aliquam in-
visibilem et spiritualem gratiam. Item Magister Sententiarum dist. 1 in 4to
Sacramentum inquit eius rei similitudinem gerit cuius signum est si non sa-
cramentum non haberent similitudinem rerum quarum sacramentum est proprie sacra-
mentum non dicerentur. Probatur 3tio ratione quia Deus si ratione supre-
mi dominii libere posset in signum gratiae assumere quodque ei libuerit
tamen de facto non assumpsisset quodcumque nisi quod haberet similitudinem quandam

Symbolicam seu proximè quidem vi cujus res assumptae inferioris
Ordinis excitare valeant memoriam rei significatae superioris Ordinis
ejusdem debet esse minore quam adhibentur [illegible] esse praecisè
et qui tamen non Sacramenti in hoc [illegible] usurpaverunt in quo nec
apud Theologos usurpatur sicut nec ideo signi visibilis ex eo [illegible] ad
rationem Sacramenti quod signum debet visibile quod ipsius significati-
onis ita [illegible] et ut nec Sacramenti [illegible] dici [illegible] significationis
sed symbolicam importat quae magis signum debet visibile quam ex
similitudine seu symbolis enim facilius deveniri possit in significatione
gratiae invisibilis et in hac apparet quidem proximè seu similitudo
symbolica cum signis visibilibus. Quae ut res clara et declaratur
inductione: Baptismus enim quatenus visibilis ablutio corporis naturalis
habet symbolicam cum ablutione invisibili animae per gratiam baptismalem
seu cum emundatione a peccato originali unde omnis [illegible] ablutio,
lavacrum regenerationis. Item Confirmatio quoque est unctio externa
quae aliis adhibetur ad corroborationem corporis, habet similitudinem quidem
symbolicam cum unctione interna gratiae specialis Sacramenti Confir-
mationis roborantis in tuenda fortiter fide Baptismo infusa.
Item Eucharistia ut instituta est in ligno a Christo [illegible] a verbis ver-
bis sub speciebus panis et vini, quod utrumque symbolizat
cum spirituali [illegible] refectione quae [illegible] [illegible] immensa [illegible]
Poenitentia quoque est quidem externum judicialis symbolizat
cum gratia remissionis peccatorum [illegible] judicialem sententiam
absolutionis et clavium Ecclesiae. Item Extrema Unctio quoque in ea
adhibetur unctio olei illi qua ungebantur ii qui athletae et ago-
nes disponebantur, symbolizat cum gratia in ultimo vitae agone
contra assultus et insidias daemonis requisita quae est specialis
hujus Sacramenti. Item Ordo quoque est certa institutio et
ceremoniis, quae passim in administratione Ordinis adhibentur,
symbolizat cum gratia speciali hujus Sacramenti, quae est specialis ad
rite et sancte peragenda ea munera ad quae ordinatum destinatur.
Item Matrimonium quoque est institutum ad propagationem generis humani
ex mutuo conjugum obligatione [illegible], symbolizat cum speciali
hujus Sacramenti gratia quae [illegible] alendam [illegible] instituenda
et educanda proles in fide [illegible] instituenda ac recte educanda
symbolis [illegible] cum unione Christi [illegible] se debet [illegible]
intima [illegible] spirituali. Reliqua Sacramenta Veteris Legis
symbolizabant cum gratiis in Nova Lege ab Evangelio a Christo
adducendis et illa [illegible] quoque. Unde [illegible] [illegible]
corvos non similis sed solius facit Baptisma ubi nec

similis sensus similitudo symbolica exprimunt, quod patet. Hinc colliges Sa-
cramenta esse abstrahendo ab infusione dona habere aliquam aliam imperfe-
ctam significationem cum suo effectu symbolizante, quia quodque potest in statu
sacramentali, videlicet ergo quod per se baptismus sub ablutione significat aliquam emun-
dationem. ergo per se absolutio significat aliquam liberationem, ampla etsi de
aliis. Dices: si ad rationem Sacramenti requireretur similitudo symbolica
vel requireretur similitudo generica vel specifica, neutrum dici potest, quod probatur: nam
si aliqua similitudo generica requisita esset, omnis cuilibet signo conveniret, non solum
in ratione entis, sed et creaturae, convenit cum re significata, ergo etiam gratia sacramen-
tali. neque etiam idem, quia signum sensibile ex natura quale esse debet Sacramentum non
potest habere specificam similitudinem et convenientiam cum re spirituali, qualis est gratia
sacramentalis significata per Sacramentum. Resp. Concedo requiri semper et ordinario
requiri similitudinem specificam, ut patet ex inductione in [illegible] symbolica
significatione Sacramentorum. Ad probationem, Resp. licet dicti signi sensibile
et naturale non possit habere similitudinem specificam et convenientiam aliquam
essentialem in omni ratione entitativa cum re spirituali, Concedo, non potest habere analogicam
et impropriam, etiam ad placitum in ratione illius, [illegible] significatione, Nego.
Licet enim omne Sacramentum ex se debeat esse signum in specie ut habe-
beat aliquam proportionalitatem cum suo significato, in quo possit ut
dixi exhibere memoriam rei significatae, cujus cognitionem causare
debet, ergo externa baptismalis ablutio habet proportionem cum ablutione
interna, ita penitentiae externae unctio cum unctione spirituali
gratia, ita, qualiter proportione eadem res sensibilis in signum aptae constitui-
bles non habent [illegible] in genere rationis cum creatura cum gratia ve-
niant. In ordine ad rationem Sacramenti ut aliquam essentialem
similitudinem cum suo significato in omni ratione quae deferunt significat,
habeat ex se et ex natura sua, Negatur. nam cum externa ablutio
baptismalis ex natura sua significare possit a morte et resurrectione
Christi a renascentia, hanc ex [illegible] a aliis [illegible], quod potius signi-
ficat ad placitum et ex institutione [illegible]. Idem dic de unctione
externa aliisque Sacramentis. Sufficit namque quod licet baptismus ratione
ratione specifica ablutionis externae habeat ex se similitudinem cum aliqua emun-
datione in specie, quam in anima significat ex divinatione Christi, ergo quod
confirmatio ratione specifica rationis unctionis et consignationis externae
in corpore habeat similitudinem cum aliqua in specie unctione et consignatione
quam significat in anima, et sic de ceteris. reliquam porro plenam
et perfectam significationem quam quodlibet Sacramentum in specie habet, habet non
ex natura sua, sed ex institutione et ex divinatione Dei. Hinc
14 Dico 4º: Non est de ratione Sacramenti esse signum naturale seu suapte
esse signum ad placitum vel ex institutione. Ita Suarez et communiter alii
cum S. Aug. et S. Tho: Probatur imo authoritate S. Aug: qui Lib. 2 de
Doctrina Christi Cap. 3 significationem Sacramenti opponit cum significatione

-vocem eo qd aptitudine significandi sit ex impositione et cap. 9 dicit Sacra-
mentum ee signum divinitus institutum, item ee signum datum ... qd
Verbo 2do Sacramentum non solum debet institui a Deo in signum rei sancti-
tatis sed potest ex divinis N. et 10 exemplis ... qd ipse expresse
docet S. Thomas hic art. 3 ad 2dum dicens Sacramentum non ordinari ad
sanctificationem ex aliqua virtute sibi alias indita sed solum ex institutione
divina atque si esset signum nlr non solum diceret institutione divina
ex natura sua determinari ad sanctificationem qd Verbo 3tio in omi
Sacramento adhibentur res sensibiles et materiales ut dicam nam aliquae res
sensibiles et materiales non potest habere ex se ... connexionem cum re insensibili
et spirituali qualis est gratia sacramentalis ut illam ex natura sua infallibiliter
significet qd significat illam ad placitum ex institutione Dei adeoque
non est signum aliquid nlr. Hinc collige si enim a Deo placuisset fuisset
potuisse ab illo in quolibet Sacramento ... qd defacto assumpta est
aliud aliqd signum sensibile assumi pro significanda eadem gratia sacra-
mentali dummodo illud aliud haberet aliquam saltem congruam similitudinem sym-
bolicam ad eadem gratiam ... ad significandam gratiam ... po-
tuisset assumi in ablutione aqua aliqua extersio vel impressio crucis
qd simile idem dic de ... Sacramentis qd enim haec signa de-
facto assumpta sint ... mere ex beneplacito et institutione
Dei. Dices possibilis est qualis res aliqua materialis sensibilis quae
... ex natura sua ... ex beneplacito Dei significet gratiam infal-
libiliter secunda ut sentit Card. de Lugo Arriaga de Rhodes qualis
res posset assumi ad nomen Sacramenti et tamen non esset signum ad placitum
sed nlr. Resp. Ad 1um A. ... oppositum docent ... qlis
qlis res posset assumi ad nomen Sacramenti ... mere
spiritualis ... accommodari ... quod non esset signum ... esset
... et accommodari ... qd sicut exigit signa
sensibilia ... ee suum materiale ut posset ex natura ... nec
exigit signum nlr cognoscibilia ... ee suum materiale. At
... qlis qualis res ex natura sua habens connexionem cum gratia ...
... vim significandi ... entitatem suam ... singularis
quod ... non esset cognoscibilis nlr ... vim
... significandi ... nec ... ee suum materiale qd ... ee
signum ... accommodari ... Adde qd qlis
res ... non haberet nomen pignoris ... non pignoris non
haberet ex natura ... rei ... ex beneplacito ... oppignorantis
... in assecuratione promissi a debito ... si
res aliqua ex natura sua haberet nomen pignoris ...
... obtineret ... et ... promissione
... assecuratione obtinendi de ... promissi numquam ... fieri
a debito numquam ... qd absurdum est.

15 **Dico 9no** Denique Sacramenti specie sumpti debet esse signum a DEO institutum stabile id est perdurans semper notabili, ut docent Complutenses, Coninck, Platel, [illegible] cum Em. Card. de Lugo Episcopo Posnaniensi Ostrozianowski. Probamus ex omni sensu Ecclesiae et DD. nec sacramentis specie sumpti nil aliud intelligendum nisi ceremonias stabiles gratiae significativas, hinc a ratione veri Sacramenti excludunt nullas ceremonias quae alias a ratione veri Sacramenti nequeunt excludi nisi ob defectum stabilitatis, ut dum Joann: 20 Christus insufflavit et dixit Accipite Spiritum S. Item dum Luc. 7 Magdalenae dixit remittuntur tibi peccata tua. Item signa linguarum super Apostolos in die Pentecostes descendentes, et alia huiusmodi essent vera Sacramenta utpote significantia et efficacia sanctificationis, tamen omnes huiusmodi signa ab numero inter vera sacramenta eo quod non fuerint stabilia, et quamvis a nullis doceantur fuisse vera Sacramenta, a nullis tamen negantur nec contra Ecclesiam habueris ipse videri urgenti [illegible] pro veris Sacramentis stante in eo rigore in quo omnis [illegible] quod omnis tamen Ecclesiae sensus ad rationem Sacramenti in rigore sumpti requiri stabilitas. Probatur 2do Sacramenta est quidem ceremoniae quibus populus DEI in una religione coalescit et ab aliis distinguitur ut docet S. Aug. L. 19 contra Faustum cap. 11 per sacramenta namque inter caetera efficitur una Ecclesia et religio una in quod conveniunt fideles, ut sanctificentur et cultum DEO exhibeant ipsi adstant quod sicut status Ecclesiae et religionis permanens et stabilis, ita et Sacramentum sumpti [illegible] Ecclesiae debent habere stabilitatem. Neque possent illa signa Ecclesiam visibilem et stabilem eiusque religionem distinguere ab infidelibus et quasi characteristice in quodam notificare, si forma [illegible] transitione inservirent. Probatur 3tio signa ad placitum [illegible] quod ad omnes usus instituuntur debent habere firmam et omnibus quod vel in aliqua indivisibili significatione nisi operatione et effectu innotescentia firmitate, adeo ut omnes ejus tempus notabile aliquid Sacramenta sit signum ad placitum et pro omni usu Ecclesiae institutum spectant h. ad religionem quod sit Ecclesiae omnis aetatis.

Dices 1mo Sacramenta ordinarie consistunt in actione externa transeunte et talia sunt [illegible] Item in certa verborum forma quae etiam quid transiens nec potest diu durare quod ad rationem Sacramenti stabilem. Respondeo Concedo A. Nego consequentiam. Distinguendo nunc dicimus ad rationem Sacramenti sufficere stabilitatem h. sensu, quod sit singula Sacramenta in individuo aut exercitio perduraret! permaneant saltem in h. sensu quod singula in specie sint vim quod a Christo acceperunt, toties quoties ponuntur, certam significationem stabiliter in Ecclesia obtinent et obtinebunt quamdiu a fide quamdiu durabit religio et Ecclesia.

Dices 2do durans longior vel brevior vel de ea re quid duraret, v. g. si haec duret annis 100 s. uno anno, eadem habet eam, quod ratio de ea Sacramenti et durare semper notabili

-R. ad 4. dato n. e. de ea re in actibus physicis in orbis
omnibus in mobilibus q.a. et Sacramentum N.L. et Synagoga sic lex Pun-
cipis acceptio et mandato et h. potissimum defficit tunc sit expleto compleva-
to q.d. lex semper stabile duratura praesupponitur in nunc sicut nunc ceterum
tempore, de quo fusius frater L.a de Legibus capite 10 et 16. si dicere
dissensio hominum tra et hominum durans. Species nihil differt a dissi-
dentia et de aug. ea et dato spem ut sic maner de eis in
mora de Reatu dne. porro ergo vae ex de Sacramenti.

Dices 3tio non est repugnantia ponere ad nove Sacramenti praesi-
asseni aliqua actio prima tenet a alia die exercenda eget tempus-
cum Isaac q.d. obtulit Abraham a impositio manuum Moysis super caput
domine quae sequitur eius Sanctum Tempore unio ubi docent hoc fuisse
dominus qua regulat est Sanctum Sapientia unio ubi docent hoc fuisse
verum Sacramentum q. n. e. de nove Sacramenti stabilis datio. Resp. A
d. stylus q. stabilis dato n. e. de nove Sacramenti dicitur novi a Sacramenti
Dei sunt q. stabilis datio n. e. de nove Sacramenti Ecclesiae extat et primum C.
n. eo sigure sumpsit ergo nunc ex sequi Ecclesiae ect. et primum C.
Synagoga n. e. de nove Sacramenti ut sui eiusdem mos. N. Synagoga illa
namque Sacramenta et constituere et distinctio a Ecclesiae ut patet ex primo
in probare idea D. Augustino actio actio semel a his tunc exercen-
dum nec constituere sic et Ecclesia ad n. pro omnibus fidelibus sed pro uno
a alio | tunc est signum nec distinguere Ecclesiae a dicto proprio videtur
esse impressionem. Sancti inter nummi Sacramenti in numero homi
diminuto vel aucto [illegible] stabile tempore numerum intra omnes Ecclesiae
et religionis q. mutare ut quod constituere et distinctione Ecclesiae et
religionis sicut recipere ob diversitate Sacramentorum et sacrificii veteri
Ecclesiae et nova dicitur est multi stantes huius a stante illius.

Dico 4tomo Licet de nove Sacramenti genere suppositi sit sta- **16**
bilitas in regula in ita stabilitas ut duret toto illo tempore quo durat
religio pro qua Sacramentum est institutum et durans. Patet in primis in Sacramento
pro infidelibus ad delendum peccatum Originale in Lege nat. instituto
Sacerdotes durant illud prout h. n. cessavit in Abraham et posteris eius
succedente ei Circumcisione, etiam adhuc cessare h. Sacramento praeveniente
lex nat. 400 fere annis antequam inciperet Lex Scripta. Patet idem
in Circumcisione, hoc n. nec statim praestat in Lege nat. et egressu
Legis Scriptae ut indebite dicendum est sufficit q. q.d. Sacramentum licet n. toto
in fere uno a nobili tempore duret sicut ad ea Ecclesia et religione
pro qua instituta est. Item nam stabilitas sufficit distinguere fideles
ab infidelibus et statum Ecclesiae ac religionis constituere et manifestare posset
quin semper ancillo alio Sacramento alicuius praeservando mutari posset
ab antiquam denominare dummodo stabilis semper nobile nova fuit
religionis sicut nova Sacramenta non indicant. Porro nobile semper
sufficiendum est Tum idem se ex longitudine sua absolute id est responsive et
proportionare ad longius vel brevius tempus viae status Ecclesiae et religio-
nis huius 400 annis, q.b. in ceptis Circumcisio ante fere

Legis nat. et consequenter ee tempus notabile respective ad aliud longius tempus quo durauit lex nat. ab Adam usque ad Mosen et Legem scriptam. Dico 11mo De rõe Sacramenti sumpti sumpti est

17 signum publicum & conne ergo mutuum insertum. Dico 1mo. Quod ex signi dicitur prout ad rationem Sacramenti sit conjunctum et distinctum, Quales gd ex natura membris coalescit intelligentis gd plurib. sibi sunt & immuti ni sunt Quales conjungere ex natura si pro uno tm signo est insertum nec sunt affirmari alligare vel distinguere cognoscere si pluribus sibi in cognoscere. Affirmo signum ad plures pertinet n potest Se-cundo significare. Speciem ni non aliquo communitate & Resp. ni si pluribus infinitis ergo publicum & communem aliquo Sacramenti dicitur signum ad plures ut dicitur & n 14 probatur Quales infinitum gd.

18 Dico 12mo nec de rõe Sacramenti ee Signum visibile & pro oculis illis Quales premittis pro quo inservit & con apponitur. Patet 1mo in Circumcisione gd pro solis masculis in Lege scripta inserviebat at ex Vestimentis Veteris Legis gd n adhibet Hebraeis sed ad solum familiam Aaron extendebatur. Patet 2do in Ordine Sacerdotii cuius solis mares et capaces. Patet 3tio rõe conjunctum affirmat Quales conjungere et distinguere ac cognoscere est licet n oculis visibile sed tm pluribus communiter infinitum et gd pariter publicum signum sit & pluribus.

§ 3tius

16 7bris **Utrum de rõe Sacramenti sumpti sit esse signum Practicum.**

Alias hoc Q. proponi solet sic utrum Sacramentum sit de esse signi & causae a simul et de gre signi et de gre causae? Item utrum de esse Sacramenti sit n tm significare sed etiam causare quod significatum solet sanctitatem quod significat. Illud n dicitur signum speculatiuum gd tm significat aliquid illud vero signum practicum gd et significat et significando causat id gd significat. Porro vario sit in hac parte sententia Authorum. 1mo Vasquez Meratius Gaspar Hurt. delhodez sons et plures alii docent Sacramentum tm ee de gre signi eam causae ita ut n sit de rõe illius ee signum practicum & causatiuum alicuius Sanctitatis s. internae et verae s. externae et legalis sed sufficiat gd sit signum speculatiuum verae Sanctitatis internae. 2do ex opposito Stephanus Banni cum nullis aliis Sacramentum sumpti dicunt ee tm de gre causae et signi ita ut de rõe illius sit causare aliquam Sanctitatem ceterorum vero significatorum ee signum speculatiuum n sit de esse illius. 3tio Card. de Lugo cum nullis docet de rõe Sacramenti ee signum practicum solius Sanctitatis verae et internae ita ut esse sit significatiuum simul et causatiuum n cuiuscunque Sanctitatis sed illius internae et verae conjunctam in gratia habituali. 4to Arriaga cum aliis docet n ee gd de rõe Sacramenti efficere causare aliquam Sanctitatem s. internam s. externam, ee tm de esse illius causare

-fite alys' consistit. 3to Soar. Arriag. Martinon. Dicastillo
Konnigk Amicus Card. Pallavicin Kellar. Quia a Goneth
ad Petrum Phnsq docent Sacramentum formaliter sumptum esse de genere
signi et de genere Caus. ita ut de ratione illius sit utrumque, et signi-
ficare seu consistere in ratione causae et gratiae, atque sanctificatio intra
et alteri extra, adeoque hic dispositio est ad esse signum practicum.

Dico 1mo, ratio de ratione Sacramenti formaliter sumpti esse signum 19
practicum respondens secundum significationem suam et signum practicum
in Sacramentis N. L. quod et signa nostra demus ipsa, ipsum fun-
ctionis quae cadunt sub eam commemorativa passionis Christi et actionis
ac mysteriorum eius, etiamsi prognostica gloriae futurae, etiam nec
passio Christi et mysteria eius tangat nec et signa practica nisi
remote respectu gloriae aeternae futurae. Et ideo in Sacramentorum
signis quod erant signa vera sanctitatis prognostica etiam cum
dispositione, imo nec gloriae aeternae nisi valde remote. Ita Agnus
Paschalis quia nullus erat Sacramentum V. L. numerus omnibus signum
commemorativum transitus ex Aegypto, nec tamen eo formaliter cadebat quod

Dico 2do non sufficit ad rationem Sacramenti formaliter sumpti esse 20
signum mere speculativum et [illegible] Vasq. aliique Amicus contra Arriag.
Raoe. q. alias multa erunt vera Sacramenta quam a nobis in
Sacramentum numerantur, 1mo in Scriptura N. L. quatenus est signum
sacrae sanctitatis et in qua ita est ut vero Sacramento ut dicam infra
2do praeceptum manus nobis significabat spiritus sanctitatem signum spec-
ulationem a sanguine Christi spectat ut patet ex D. ad Corinth.
Cap. 10 et in praecepto manus non est vere verum Sacramentum. 3tio
agna ex petra fluentis Moysi excusso erat signum quod Christum
quine Petra mystica spectata ut dicam in cit. Apos. Ad
Corinth. et tamen hoc non erat verum Sacramentum. Denique hinc facile
inde et Sacramentum N. L. signum esse verum Sacramentum sit ad rationem veri
Sacramenti sufficeret esse signum mere speculativum respectu sanctitatis.

Dico 3tio non sufficit ad rationem Sacramenti formaliter sumpti esse 21
et de genere causae et [illegible] Vasq. aliique habent Raoe. q. inspiciendo est
signum ut esse Sacramenti sit signum et de genere signi ut patet ex dictis
supra N. 9, 10, et sequentibus. ita ut de ratione formaliter sumpti
sit significantia quae sit causa. imo in utique Sacramentis tamquam
extenditur ut significantia quae causativa ut patet ex dictis hic N. 1.
Itemque ex eo quod esse aliqui et accommodatum ad acceptionem Sacra-
menti verum Sacramentum vocant signa quae causas constituunt de ratione
veri Sacramenti ut sic satis dictum est de Sacramentis [illegible] N. Legis
Sacramentis esse signum.

Dico 4to Ut de ratione Sacramenti formaliter sumpti esse signum 22

praemium in eo sensu quasi vero sacramentum diceretur esse causa eiusdem verae sanctitatis internae quam esse significat imo hoc in eo sensu vere sacramentum esse diceretur esse tantum causa saltem physica quae efficeret aliquam sanctitatem saltem externam quam tamen significat. Prima pars est contra Card. de Lugo et [illegible] quia dicit sacramenta [illegible] A. sufficient verum sacramentum [illegible] causabant veram sanctitatem internam quam tamen significabant ut [illegible] ex dictis supra N. 4 et 10 ubi ex Concil. Florent. utrumque certe [illegible] quod ille verum sacramentum fuerunt vera sacramenta [illegible] [illegible] causaverint gratiam in qua consistit vera sanctitas interna [illegible] significaverint. Confirmatur id ipsum authoritate Catechismi Romani iussu Pontificis editi ubi de sacramentis antiquis [illegible] ex iis igitur [illegible] quare ut signa tantum externa vere quod mysteriis nostris efficiendis erant instituta est [illegible] veritas ostendit [illegible] esse eadem quod sacramenta. Vetera sufficerint causa verae sanctitatis sed tantum signa [illegible] mysterii N. [illegible] [illegible] de ratione sacramenti ut [illegible] [illegible] esse causa verae sanctitatis quam tamen esse significat. Secunda pars est contra Arriag. et [illegible] quia sacramenta N. L. [illegible] instituta sit ad causandam efficere sanctitatem quam ad causandam sit imo principaliter causam efficere verae sanctitatis quam causent [illegible] sanctitatem externam [illegible] [illegible] quod de ratione illorum sit [illegible] causare [illegible] aliquam sanctitatem [illegible] efficere. Deinde Eucharistia est sacramentum permanens [illegible] est permanens [illegible] causat [illegible] ullam sanctitatem in susceptione [illegible] causa [illegible] Eucharistiae [illegible] quod definit Eucharistiam esse permanens [illegible] Eucharistiam [illegible] ut permanens dicatur actione [illegible] [illegible] [illegible] sanctificat [illegible] susceptionem [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinem omnium sacramentorum [illegible] quod consistunt in usu [illegible] susceptioni aliquam sanctitatem [illegible] causa [illegible] ut signa [illegible] N. [illegible] Dices imo et N. 12 [illegible] [illegible] de ratione sacramenti ut sic [illegible] sumpti, [illegible] ut sacramentum [illegible] [illegible] ratione huius [illegible] [illegible] [illegible] ratione huius [illegible] abstrahendo a [illegible] et effectu causae, sit et [illegible] signum [illegible]. [illegible]

23 Dico 5to De ratione sacramenti ut sic [illegible] sumpti est esse signum practicum in eo sensu ut esse [illegible] signum verae sanctitatis ut dictum est N. 10 [illegible] sit causa [illegible] efficere [illegible] aliquam sanctitatem s. externam et imperfectam s. internam et perfectam est [illegible] [illegible] 5to [illegible]. Probatur imo ex Concil. Trid. sess. 7 Can. 6 ubi anathema dicitur: si quis dixerit sacramenta N. L. non continere gratiam quam significant aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre [illegible] Concil. Sacramenta N. L. esse et signa [illegible] gratiae sanctificantis [illegible] verae sanctitatis [illegible] sacramenta Vetera [illegible] signa verae sanctitatis ut dictum est supra N. 10 ex Concil. Flor. [illegible] [illegible] gratiam sanctificantem [illegible] [illegible] [illegible] sanctitatem [illegible] [illegible] Paulus ad Hebr. 9 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

-ratio quia omnibus ortis sacramentis esse est signum significans et efficiens
vel aliquomodo causans aliquam sanctitatem. cum igitur sacramenta antiqua non causa-
verint effective veram sanctitatem sicut eam causant sacramenta N. L.
dicendum est, ratione signi practici sacramento ut sic esse, non defuisse sibi
ordinem ad causandam veram sanctitatem, quia licet non causarent sacramenta antiquis
neque per ordinem ad causandam saltem sanctitatem legalem, quia tamen non exigimus
vis causativa quod et in novis sacramentis nec defuisse propterea saltem
causam effectivam nec propterea saltem causam formalis quia unde neque non sunt
de rigore omnibus sacramentis nisi A. quam N. Legis sed defuisse per ordinem ad
causandam aliquam sanctitatem abstrahendo a vera et legali. Item propterea
causam abstrahendo ab effectiva et formali sicut non esse habentem in signi
practici in sacramento formae supra expressae. Dico de sacramentis
habent esse signum practicum seu aliquomodo causativum alicuius sanctitatis probatur
2do auctoritate SS. PP. S. Isidorus L. 6 Etymologiarum cap. [illegible] tractans
de origine et usu sacramenti dicit: sacramentum est quod sub tegumento
rerum visibilium divina virtus secretius salutem operatur. Assumo atqui
divina virtus non solum sacramenta operatur effective veram salutem seu sancti-
ficationem quae operatur et effective et formaliter et vere et legaliter. Item S. Aug. Epist. 23
dicit consecrationem hanc 220 per sacramentum. Item S. Ambr. L. de mysterijs dicit
initiationem hanc per sacramenta. Item S. Cypr. serm. de Baptismo Christi et
S. Hilarius in Psal. 132 [illegible] dicunt esse fontium sacramentis virtutem san-
ctificandi. atqui haec non possunt intelligi in omnibus sacramentis de consecratione,
initiatione, sanctificatione per veram sanctitatem, nec in omnibus per sanctitatem solum
legalem, nec in omnibus effective tantum nec in omnibus formaliter tantum ut patet ex dictis
sic respondeo quod debent intelligi de consecratione, initiatione, sanctificatione
aliqua abstrahendo a vera et legali. Item de causatione aliqua huius
consecrationis initiationis sanctificationis, abstrahendo ab effectiva et formali
quod ipsum sentire videntur D. Th. [illegible] L. 102 Art. 9 dicens sacra-
menta consecrare suscipientem eritibile(?) Art. 5 asserens in Veteri Lege ea
duntaxat fuisse sacramenta per quod [illegible] aliqua consecratio et L. 25 [illegible]
Q. 3 Art. 3 sacramentum inquit significat id quod causat sanctitatem quod autem signi-
ficat tantum non est sacramentum nisi [illegible] et ideo esse causam ponitur in defini-
tione sacramenti. Quapropter hinc colligitur ad rationem sacramenti utriusque Veteris et Novi
omnino requiri aliquam vim causativam alicuius consecrationis et sanctitatis a qua
vi causativa sacramentum sit signum practicum. Atqui nec omnibus sa-
cramentis competit vis causativa verae sanctitatis nec omnibus efficit vis
causativa in genere causae formalis quia vis haec causativa sumitur per respectum ad aliquam
sanctitatem abstrahendo a vera quam causant sacramenta N. L. et a legali
quam solam causabant sacramenta A. Legis. Sumitur ergo per ordinem ad aliquam
causam generatim abstrahendo a causa effective quomodo causant veram sanctitatem
sacramenta nova et a causa formali quomodo causabant sanctitatem legalem sacramenta
antiqua.

Pbr 3tio rone. quia sacramenta instituta sunt ad aliquam sanctificationem hominum ut constat ex dictis et tunc in genere irrita redderetur ejusdem institutio n. 22 et 14 quae modi quidam ad conservandam alicujus sanctificationis atque de rone medij, ethre aliqua causalitate respectu finis quod de rone omnis sacramenti est esse sub aliquo genere causae respectu alicujus sanctificationis s. verae s. legalis. Hinc collige de rone sacramenti ut sit esse ut sit signum practicum seu ut sit et sub genere signi et denique sub genere causae in eo sensu, ut omne quod sacramentum sit sub genere signi respectu verae sanctitatis internae, sub genere vero causae sit instrumentale ad genus causae efficientis nec strictum ad genus causae finalis vel finalis, nec determinate respectu ad candem gloriam sanctitatis veram internam, nec determinate respectu ad candem gloriam sanctitatis externae legalis sed abstrahendo a causa efficiente et finali et finali abstrahendo id est a sanctitate vera et a legali. Sic n. abstracta ratio signi practici seu causativi alicujus sanctitatis recte competit omnibus sacramentis sive novae sive N. s. A. Legis tum est ratio generica sacramenti ut sic Contrariorum dicendo causandi et idem sanctitatem candem spectat ad rone efficientis sacramentorum in specie. at in hoc sensu S. Thomas in Magistri sententiarum disputatione una L. 3 et 4 ad unum dicendum inquit, quod sacramentum est causa et signum.

24 Objicies 1mo S. Tho: sentit sufficere ad rone sacramenti ut sit signum quod non requiri ut sit causa alicujus sanctitatis. Aptr: in prima nostrae Ar. 1 in Corpore dicit specialiter cum nunc loquimur de sacramentis secundum quod importat habitudinem signi, et 2do hoc sacramentum ponitur in genere signi. Ideo itaque eodem Ar. ad primum dicit: et ideo non oportet quod sacramentum semper importet causalitatem. quod Resp. 1mo replicando alios textus ejusdem D. Tho: in dicto quibus ex quibus constat quod rone signi in o. sacramento importari insuper rone causae. Resp. 2do explicando D. Tho: sacramentum poni in genere signi mere speculativi Non intelligendum esse D. Doctorem. signum n. speculativum est aliquid quod indiscriminatim importabile importare non connexum infallibiliter cum aliqua sanctitate nec ejus significatione DD. nec discretivum populi DD. nec conservativum fidelis, nec illius specialiter unitae quoad sanctitatem. tale vero signum plurimum parvum potest quod sit vera sacramentum, quod itaque non potest intelligi a D. Tho: Ponitur in genere signi practici C. Longum hic sunt textus id indiget explicatione n. Textum stat nos videtur, tunc namque dicit sacramentum poni in genere signi itaque 2do quod importat habitudinem signi ad significationem quae nos docemus, non excludit vero aliam quandam generis scilicet causae secundum quod importat habitudinem causae ad aliquem effectum. quod autem secundum textum solum in illo excludi a rone generica sacramenti ut sic causalitas causae efficientis vel aliqua causalitas abstrahendo ab efficiente et finali et finali. imo in eodem textu dicit expresse importari in sacramento aliqua causalitas sic n. habet D. Tho: sanctitas a qua denominatur sacramentum non significatur per modum causae efficientis sed magis per modum causae finalis vel finalis

et ideo n oportet qd sacramentum importet sup causalitate. Hoc ideo
tho dicit ut det efficacia nris medicamenti annexi sacramenti q. alt
medicamentum ex vi nris sup importat causalitate causa efficiens respu
sanitatis, vite sacramentum respu sanctitatis et vi nris sup importat
causalitate causa efficientis. Et qd n negat in sacramento importari alqa
causalitas v ex vi nris causalitas fols v finalis. Cut in sacramentis
A. L. v alnde extra vim nris qui e; in novis sacramentis) em. Causalitas
causa efficientis. Hinc breviter ne explicari pt. i n oportet qd sa-
cramentum (vel etiam) sup importet causalitate causa efficientis C. qd sup
importet causalitate alqa abstrahendo ab efficiente et fols et finali N.

Dices n pt eadem species poni sub diversis generibus sibi n subal- 23
ordinatis qd si sacramentum ut sic ponit sub gre signi n pt simul poni
sub gre causa efficientis quia genus signi ad placitum atque causa et diversa
genera sibi n subordinata nam signa ad placitum et signa fols et condens-
minaae extra potius ad alia ulterius ob signa instrumenti causa ut
dicit ... ... qu sic gltns v alle ad geny galtis reducun qd
Ari em phr i n pt eg. eade species poni sub praedicamento significationis
et actionis eo qd haec gra sint diversa nec sibi subordinata qd neutra
nulla species pt poni sub diversis generibus. R AMO N At ut
appt in plurs dispensiji sic una eadem actio etiam ponit etsb
praedicamento gre Actionis etsb praedicamento Passionis. Et in linea
relative constituit in sta rae fundandi unde eg Paternitas sustinet
in actione generativa ponit et sub gre relationis et sb gre Actionis et
sic de alijs. Quando Arins Tri. A N significavit Dissip. e qd significatio
et actionis in recepto suo involvunt formalitate et inadiecte qd duo
dicunt opposita exclusiva sui qd n. e in alio n thsistit pie ergo de
s se n.c. ergo et in alio qle opposite consignat ui can nec n ...
aliud species inter se involvunt. Dixi inde Tri. A qe emid negari
pt, in intra .. eorum qi actus significatio docent ee sistles eade
ratio poni etsb praedicamento significatio et sb praedicamento actionis alte
dicte sub ano, reddere sb alio qualis cum oes effectus et signa
imperfecta ponunt sb praedicamento et significatio et actionis. R 2do
D A. n pt eade species in entibus phis poni sb diversis generibus
... in entibus moralibus et artificialibus N A et significatio ...
sacramentum n. n deus se et adqte phis ide ratio qd dat morale et
quasi artificiale ad cuius constitutione res diversorum generum concurrant
qd in faciunt unum tntum n physice, etsi qe unum ...
gre moris unde nae diversorum generum ponit sb diversis generibus
qd ipso in alijs gety signum ad placitum appt qd et et signa
eadem causa n talqua ... phce intra causae suorum effectuum
et significatio ... sit ... mole exterior exsistentia, a significatio

ad placitum inseparabile manere cum suis significatis tum cum effectibus institutae sic ... de quo infra ubi ostendemus an sacramenta ... [illegible] gratiam. Rdri. sit 3tio negando sacramentum poni sub diversis generibus ut diversis non includere penitus sub genere signi et causae tum sub utroque generibus diversis sed ponunt [illegible] sub genere signi practici ... utroque generibus mediatis signi [illegible] ut sic et causae ... genus proximum signi creati [illegible] causae significatione [illegible].

Instabis ... quae effectus dicit ... signum [illegible] fumo ... effectus et signum ignis ... vestigio terrae impressio ... effectus et signum ... sacramentum est causa ... signum

[illegible] effectus ... signum ... mere speculativum ... non ... habeat ... potentia ... ad agendum et signum ... effectus et ... effectus ... causa ... significati. Effectus ... signum ad placitum et practicum ... non ... signum practicum est effectus ... causa sui significati. Ad signum porro ad placitum ut ... abstrahendo a practico et speculativo ... aut causa ... effectus ... signum ad placitum ... effectus nec causa ... sacramentum ... signum ad placitum ... practicum est simul causa sui significati ... ex ... Concilio ... causam.

Obiicies 2do Sacramenta Veteris ... vera sacramenta et ... signa practica ... signi practici ... sacramentum ... Legis. Ans. quod ... ex Concil. Flor. ... et ex ... sacramenta Veteris ... sacramenta vocantur. Quod ... ex eodem Concilio ... Veteris ... causam ... ex Apostolo vocante ... infirma et egena elementa ... figuras et umbras non ... ad ... signi practici ... causa ... Veteris ... signa practica.

Concedo ... et ... sacramenta Veteris ... causas efficientes ... sanctificationem ... Concilium Flor. ... causas ... sacramenta ... figuras et umbras ... Sacramentum ... signi practici ... causa ... abstrahendo ab efficiente ... significativa ... abstrahendo a sanctitate ... signum ... causa ... efficiente ... sanctitatis ... quod ...

Eodem modo

Eodem modo distinguendum est 2o: quamvis n. sacramenta A. L. non causarent veram sanctitatem internam et in gratia et charitate effectus, causabant tamen sanctitatem externam seu legalem etiam in gratia et charitate filiis sacrificiis ex ipso usu tum 1mo distinguendo illos Iudaeos populum in vera religione et distinguendo a populo gentium et constituendo membra Iudaeos et populi a DEO electi, et habilitando ad quaedam privilegia et favores specialiter illi populo a DEO concessis. tum 2do [illegible] et [illegible] personas quasdam illis Leviticas in ministros DEI, reddoque illas speciales ad ministeria deputatas et eximie sanctificatas ad exteriorem cultum DEI et habilitando ad administrationem Sacramentorum, conferendo illis potestatem offerendi victimas, edendi panes propositionis etc. tum 3tio expiando a quibusdam externis maculis, tollendoque illa impedimenta legalia, quae quasi quaedam irregularitates in veteri lege habebant et habilitando ad usum aliorum sacramentorum et ad caeteras illius temporis legales observantias. Atque h. triplici modo exercebant causalitatem filiis sacramentorum Legis Antiquae respectu sanctitatis externae legalis. 1mo modo v.g. Circumcisio, quae ipsa designabat veros Hebraeos. 2do modo v.g. Consecratio Aaronica initiabat ministros Ordinis Levitici. 3tio modo v.g. aspersio aquae lustralis expiabat populum Israeliticum, ita ut dici possent in [illegible] legis [illegible] fuerunt.

Dices Agnus Paschalis et panes propositionis erant vera sacramenta Legis Antiquae et tamen non operabant filiis eiusmodi sanctitatem legalem, sed omnes qui operabant, [illegible] in Agno Paschali et panibus propositionis, [illegible] nisi [illegible] expiati et mundificati erant ut constat ex pluribus Sacrae Scripturae locis, quia non omnia sacramenta antiqua causabant sanctitatem legalem in [illegible] gratiae et charitatis. Resp. 1mo negari posse immediate Antecedens etc. [illegible] etiam panis propositionis et Agnus Paschalis et panes propositionis appellari [illegible] tum forte [illegible] Eucharistiae Sacramentum [illegible] Sacramenta. [illegible] ex [illegible] D. Thomae et aliorum multorum admittendo Antecedens [illegible] Sacramenti. Resp. 2do [illegible] Antecedentis [illegible] utriusque esse [illegible] mundi[t]iem legalem consistentem in expiationibus a quibusdam exterioribus maculis, et [illegible] sanctitatem legalem [illegible] usu [illegible] duo actus [illegible] vescentes Agno Paschali et panibus propositionis [illegible] sacramentales et domestici DEI, recognoscentes beneficia eis [illegible] rememorativa et [illegible] erant. Sicut enim in N. L. licet Eucharistia [illegible] sanctitatem veram et gratiam [illegible] [illegible] ipsa [illegible] ad [illegible] novam sanctitatem [illegible] Sacramentale Eucharistiae speciale.

Obiicies 3tio Concilium de Lugo Ad [illegible] Sacramenti ut [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] veram sanctitatem internam

Effectus Sacramentorum V. L.

Primo signi proximi [illegible] [illegible] [illegible] abstrahend. ab aliqua
sanctitatis abstrahendo a vera v. legali [illegible] respectu omnis sacramenti [illegible]
[illegible] non signi proximi [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible]
illud vera sanctitate interna. Resp. Omnia sacramenta [illegible] [illegible]
defuisse dari v. dabitur [illegible] et [illegible] vera sanctitatis interna [illegible]
Assumendo [illegible] [illegible] sacramenta N. L. et cum gratia adeoque vera
sanctitatis [illegible] fide [illegible] ex [illegible]: Flor: [illegible] [illegible] et
ex Trid: Sess: 7 Can: 7 et 8. Idem enim sacramenta antiqua
[illegible] non causabant gratiam sanctificantem in [illegible] ea [illegible] juxta
[illegible] veritati Concilii Flor: [illegible] significabant eam non mere specu-
lative sed proxime [illegible] [illegible] in veteri L. [illegible] nunc in N.
[illegible] quae enim ipsa erant cum sanctitatis vera pro [illegible] [illegible]
R. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] 22 [illegible] [illegible] [illegible]
alterius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramentum N. L.
Dico. [illegible] significabant eam non mere speculative sed proxime
ex vi [illegible] sanctitatis legalis quae erat ipsa [illegible] [illegible] [illegible]
gura et signum speculativum significationis vera [illegible] sed proxime ex
vi ipsius [illegible] significant gratiam sanctificantem [illegible] sacramenta N. A.
et [illegible] - [illegible] sacramenta [illegible] [illegible] significasse
proxime veram sanctitatem internam in N. L. [illegible] [illegible]
significando causabant simul et proxime significabant in L. A. ex-
ternam sanctitatem legalem quae [illegible] sanctitas externa legalis figu-
rabat non veram sanctitatem internam [illegible] [illegible] vetera ha-
buerint se ut proximum signum signi respectu non sanctitatis vera
[illegible] ut proximum signum [illegible] ipsius non sanctitatis vera.
in quantum [illegible] a [illegible] sanctitatis externa in L. A. col-
lunt intelligenda [illegible] significasse veram sanctitatem [illegible] gratiam in
N. L. [illegible] sub hac ratione erant signa mere speculativa illarum.
qualiter exercebant in sanctitate vera [illegible] gratia in N. L. [illegible].
30 Deus promisso [illegible] se proxime et non mere speculative re-
[illegible] rei [illegible] [illegible] illud agnello [illegible] [illegible] ex vi
[illegible] [illegible] ad significandam [illegible] gratiam in N. L. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deus promittebat
Christi [illegible] ad salvandos homines et gratiam [illegible] [illegible]
[illegible] ex vi ipsius [illegible] significant gratiam Christi in N. L. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] proxime [illegible] mere speculative [illegible]
[illegible] illud agnello. [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] promissione sua ad implendum quod promisit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex [illegible] sacramenta [illegible] passim appellare [illegible] [illegible]
[illegible] et alibi [illegible] [illegible] ceremoniis Deus [illegible]
bat et renovabat promissione quam semel fecerat [illegible] [illegible]

et passio eius N.N. lege data non fuerit sacramenta Veteris, posteaquam erant signa
et pignus passionis dandae quam ipsa passio danda; hoc non obstante in
actu vitalis dandae quod movebat Adamum ad exhibendum in N.L. Chri-
sti et gratiam promissam; sacramenta vero Veteris exhibebant se ut memoria-
lia et signa rei futurae, quamvis ante intellectui antiquorum insinuarent Veteris
sacramenta, quamvis non omnes intelligerent promissionem Christi et gratiam
N.L. neque in pignus huius promissionis intelligerent instituisse Veteris sacra-
menta ut essent signum certum promissionis et pignus promissionis. Demum ad
probationem [illegible] potest responderi ab Apostolo vocari promissiones deno-
minative et figurative, ita sicut Ecce imago Caesaris dicitur Caesar quam-
vis nihil habeat, non vero [illegible] quasi essent ipsae promissiones dandae
quia nihil aliud extra vitalem et locutionem dandi nisi in ratione signi
quae illa alias dixissent infirma et egena elementa quibus ab Apostolo
fuisse dicuntur. Dixi secundo Deus et passio eius simpliciter non erant [illegible]
nominis de ratione promissionis ut [illegible] habent ut causa simpliciter movent
promissionem; sufficit quod gratia est de se aliquando obligare Deum ad conferendam
gratiam ex operibus demum meritorum quod promisit. Dicitur ipse Card. de Lugo
ex quo hoc argumentum desumptum est fatetur quod antiqua sacramenta Veteris nominis
fuerunt promissio expressa Christi quam in gratia [illegible] ipsorum convenerint exi-
stere Christi [illegible], quia expressa Christi promissio non intelligebant ante
institutionem Veterum sacramentorum [illegible] ex [illegible] in [illegible]
[illegible] Christi meriti [illegible] quia promissio [illegible] causa rei promis-
sae. Ad secundum N.L. argumentum ab illis [illegible] quamvis essent in
[illegible] gratia [illegible] Veteris non [illegible] per umbram et figuram ponen-
da erat res adumbrata et figurata, dico quamvis [illegible] propor-
tione rei possint esse umbrae et figurae illius [illegible] non conveniunt
rei adumbrandae et figurandae sola gratia sacramentorum N.L. [illegible]
[illegible] expresse Concilium Flor. negat sacramenta Veteris causasse gratiam
quam causant sacramenta N.L.

Instat Lugo adducens ad probandum negativam non [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et Lug. [illegible] capite 4
dicentis: omnia antiqua sacramenta fuisse promissiva et promissionem sal-
vatoris [illegible] ut infra explicando. Fuisse promissiva in ratione
signi et promissionem figurare, umbrare et denominative; sic intelligo
Doctorem fuisse promissiva in ratione rei et promisisse solum vere
[illegible] ut [illegible] ex infra dictis. Atque hinc [illegible]
ipsum Lugonem [illegible] quod omnia Veteris sacramenta convenerint ipsi
Salvatori quam ipsum admitto ut infra dixi.

31 Urgebis 1mo cum nra sacramenta et Crisma duo demum vere [illegible] noe signi [illegible] illa [illegible] carere gratia ne movere. Quum ad eam [illegible] id [illegible] Crisme sola Crisme sola DEI ee eam [illegible] gratiae in [illegible] noum sacramentum [illegible]. R. Negando [illegible] n. nam sacramenta et eam et [illegible] [illegible] Crismes [illegible] sunt Crismes egeat [illegible] id [illegible] applicari sibi efficaciter merita Christi. ergo utraque [illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] quae [illegible] sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia sanctificans [illegible] [illegible] sacramenta [illegible].

32 Urgebis 2do si ad rationem sacramenti [illegible] signi [illegible] ee signum vere sanctitatis [illegible] ee alicuius sanctitatis externae [illegible] sacramenta N. L. [illegible] 1mo sacrificium missae [illegible] distinctum a sacramento Eucharistiae, [illegible] sub ratione [illegible] in primis [illegible] aliquam sanctificationem expiando ex opere operato, [illegible] significat Christum [illegible] sanctificando [illegible] significat illud sub ratione [illegible] [illegible] [illegible] gratiam sanctificantem. 2do [illegible] [illegible] aliqua sanctitate externa [illegible] ex: [illegible] e populo [illegible] [illegible] in domo Dni [illegible] DEI dedicat, [illegible] significat [illegible] sanctitatem internam [illegible] dicens ad quos [illegible]. 3tio absolutio a censuris et dispensatio in irregularitatibus [illegible] aliqua sanctitate legali [illegible] impedimenta [illegible] ecclesiastica [illegible] absolutio a dispensatione habilitando ad [illegible] et susceptionem [illegible] Ordinis. [illegible] ex [illegible] [illegible] significat [illegible] sanctitatem absolutio [illegible] a censuris [illegible] reddendo [illegible] [illegible] ad recipienda sacramenta [illegible] censurarum [illegible] [illegible] eo ipso indicat [illegible] in [illegible] sanctificando [illegible] dispensatio [illegible] in irregularitatibus [illegible] [illegible] [illegible] irregularis [illegible] a susceptione [illegible] exercitio Ordinis [illegible] ipso indicat [illegible] in [illegible] sacramentum Ordinis [illegible] sanctitatis internae [illegible] [illegible] sacramenta [illegible] N. L. [illegible] [illegible] [illegible] anno 1914. R. Negando

24 7bris ad [illegible] [illegible] [illegible] aliqua sanctitas externa non significari [illegible] sanctitate interna eo modo quo sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] significari. [illegible] ad rationem sacramenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex aliqua [illegible] [illegible] sanctitate [illegible] significare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] symbolice [illegible] [illegible] ex [illegible].

33 1mo sacrificium missae [illegible] [illegible] et [illegible] sunt [illegible] in se sacramentum Eucharistiae significet Christum [illegible] [illegible] [illegible] sanctitatem [illegible] sacrificium [illegible] in sola [illegible] Eucharistica [illegible] mysteria [illegible] Christi sub hac

ingredi soli nomine sacrificii per se, immediate, formaliter, directe, ex vi institutionis
sed significant tantum supremam excellentiam divinam [illegible]
corporis et sanguinis Christi, et per modum ac [illegible] exhiben-
Deo in testimonium supremi eius super omnia rerum dominii [illegible]
quod est supremus eius excellentiae [illegible] significatum importans
formaliter per se et immediate [illegible] sanctitas Christi sub nomine [illegible]
[illegible] potentia causare gratiam, quatenus [illegible] vero salutis et sanctitatis
[illegible] significatio importans formaliter per se et immediate [illegible] in missa
[illegible] sacramentum [illegible] sacrificium nisi [illegible] et mediate in-
[illegible] eadem res est et sacramentum et sacrificium [illegible] huius [illegible]
[illegible] est formalis principalis immediata et directa significatio [illegible] eiusdem
significati. Hinc eadem passio et mors Christi significata per missam
[illegible] sacrificium [illegible] sacramentum sed sub hac ratione significatur
[illegible] mors et passio [illegible] sanctificandi [illegible] Euchar-
sanctificet sub ratione [illegible] significat, ut haec mors et passio
est oblatio quaedam gratissima Deo maxime placens et summum ei ho-
norem ac cultum exhibens. Atque haec formalis et immediata significatio
sacrificii illius est formalis et immediata significatio sacramenti. Sic eadem
hostia quatenus oblata symbolizat oblationem Christi, quatenus elevata
symbolizat exaltationem Christi in cruce, quatenus fracta symbolizat
separationem animae Christi a corpore sub hac ratione pertinet ad significationem
sacrificii in quo directe et immediate non importat sanctificationem suscipientis
sed tantum excellentiam divinam exhibitam a sacrificante. Et eadem hostia
quatenus per species panis symbolizat cibum spiritualem ad nutritionem, quatenus
per verba consecrationis demonstrat corpus Christi, ut cibum in
[illegible] quatenus per sumptionem symbolizat ipsius [illegible]
[illegible] spiritualem per gratiam Eucharisticam sub hac ratione pertinet ad signi-
ficationem sacramenti in quo directe et immediate [illegible]
importans sanctificationem suscipientis imo [illegible] sacrificantis [illegible]
suscipientis [illegible] sacrificii [illegible]
[illegible] ab alio. Etymologia enim sacrificium
[illegible] ex opere operato causare meritum et impetrationem
[illegible] ex nomine suo formaliter [illegible] ex vi institutionis [illegible] significat prin-
cipaliter et immediate [illegible] ut dixi [illegible] significat cultum Dei atque
principaliter ac directe institutum est sacrificium. Hinc enim sacrificia
Legis Antiquae [illegible] sacrificium [illegible] nomina-
[illegible] per se et immediate ad significandam sanctitatem legalem
sed principaliter ordinabantur ad cultum Dei atque directe instituta in
recognitionem supremae eius excellentiae [illegible] secundario et minus
principaliter conferrent et significarent etiam aliquam externam munditiem
legalem. 2do Prima tonsura licet conferat aliquam sanctitatem
[illegible] in sanctitatem [illegible] Ecclesiae [illegible] tonsura

cum in [illegible] Ecclesia sit, ut Lex quod cui [illegible] sanctitatem
et alia nisi [illegible] sanctificans quae ex se non efficit [illegible] san-
ctitatem. Adde nec significat [illegible] nec ex vi institutionis divinae nec sym-
bolice, [illegible] in [illegible] specifica vera sanctitate [illegible]
[illegible] et ad summum significat, eamque ex institutione [illegible]
[illegible] et [illegible] symbolis [illegible] sacramentalia [illegible] ordini speci-
alia [illegible] [illegible] potestate spi-
rituali [illegible] Ordine [illegible] sacramentali [illegible] absolvendi a pec-
catis [illegible] ministrandi altari. 3tio [illegible] absolutio a Cen-
35 suris et dispensatio in irregularitatibus nec efficit sanctitatem Status Legis
gratiae [illegible] nec immediate nec principaliter ex vi institutionis divinae
nec symbolice significat sanctitatem [illegible] et ad summum eam significat
ex institutione [illegible] Ecclesiastica [illegible] [illegible] et [illegible] remote
mediantibus veris Sacramentis [illegible] administratione illorum, mediante
immunitate a Censuris et irregularitatibus [illegible] significato et [illegible]
capaci [illegible] absolutionis et dispensationis nec [illegible] absolutio a dispen-
satio [illegible] et [illegible] significat symbolice [illegible] sacramentales [illegible]
[illegible] nomine [illegible] Sacramenta.
36 Urgebis 3tio De ratione Sacramentorum N. L. est causare veram sanctitatem
[illegible] pariter id erat etiam de ratione Sacramentorum V. L. [illegible]
[illegible] Sacramentum [illegible] Sacramentum quae sint Sacramenta Nova [illegible]
[illegible] de ratione Sacramentorum V. L. erat significare [illegible] et veram san-
ctitatem [illegible] pariter causare [illegible] et veram sanctitatem. [illegible] CA [illegible]
[illegible] ex [illegible] Concil. Trid. [illegible] Flor. ubi Sacramenta Nova asserunt causare
[illegible] Sacramenta Vetera. [illegible]
[illegible] Sacramenta Vetera [illegible] Sacramenta [illegible]
[illegible] novi, unde [illegible] Ans. verum [illegible]
[illegible] differentia inter [illegible] Ratio [illegible]
[illegible] ex ratione differentiae Sacramentorum N. L.
vera sanctitas in Sacramentis N. L. [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] Legis gratiae [illegible] aliis [illegible]
gratiae. [illegible] ex ratione [illegible] Sacramenti [illegible]
[illegible] in ratione differentiae Sacramenta antiqua [illegible] novis)
et ex alia parte [illegible] Legi Antiquae [illegible] sanctitas [illegible]
[illegible] sanctificans [illegible] extra legalis [illegible]
[illegible] Sanctitati [illegible] Sacramentis Antiquis. [illegible] CA
[illegible] Sacramenta [illegible] institutum erant
[illegible] et [illegible] Christi et Legis gratiae [illegible]
ex Apostolo [illegible] institutionis [illegible] significare debebant [illegible] san-
ctitatem N. L. quam adumbrabant et [illegible]. Ex alia [illegible] institutum
[illegible] Veteri [illegible] speciales et [illegible] Status
Legis [illegible] Status [illegible] debebant [illegible] institutionis [illegible]
[illegible] causare sanctitatem [illegible] Legis [illegible] Lex et [illegible]
[illegible] ex eodem Apostolo [illegible] erat umbra et figura [illegible]
N. L. sicut [illegible] umbra [illegible] et [illegible]
gratiae [illegible] significans [illegible] Lex [illegible] erat umbra [illegible] et

externa notio et quasi mortuum signum vivum Legis gratiae in cordibus viis digito Spiritus Sancti exaratae, ideo status illi et Legis A. Sacramenta dici sanctitatis erat, umbratica quidem et figurata ex extrinsecis legalis sanctificatio ergo si emortua respectu sanctitatis vero dici interna quae habita vivae Legis Gratiae. Sicutque ex eo quod Sacramenti institutionem praece- dat visibili et stabili debet ipsum esse visibile et stabile ut ita sit Sacramentum pro- priae status illius, eodem ita ex eo quod Sacramenta instituta erant in statu Legis ut sic erant Sacramenta illi, debebant ideo esse cantus sanc- titatis Legalis. In eo Sacramenta non ex eo quod sint instrumentum pro statu s Lege Gratiae ut sint Sacramentum huic statui debent esse cantus 37
ipsius gratiae & verae sanctitatis. Neque dicas quod in significatione praesenti Sacramentorum debebat Sacramentum illi statui adeoque significa- rehent nisi sanctitatem externam legalem. Sunt n. neque Manna sed Ospitio dist ex Concilio Flor. Aqua et ea citatur. Sic Sacramenta ut ipse unitas et figura sacrorum honorum et ipsi omnes citati Apostoli Spiritum anima ad Corinth. 10 ad Hebr. 10 & ... significabant de- monstrative aliquid status Veteris ... significabantur Synedrice aliquid fore in N. L. quae adumbrabant in gratia quae significabant demonstrative significabant Sacramentum illi statui sanctitatem legalem quae in futurum spectabant in gratia eo sunt significabant Synedrice signi- ficabant eam Sacramenti sanctitatem futuram statui N. L. scilicet gratiae per ipsum bona Spiritus Sanctum gratiae adepti ipso, in quo salvandi Candidi significabant erantque respicere quemque expectare ex interna intrare subibant iuxta illud Genesis 49 Salutare tuum expectabo Domine. Et Jeremiae 14 Expectatio Israel Salvator ejus in tempore.

SECTIO 2da

De Conceptu metaphysico definitivo Sacramenti generice sumpti.

§ 1mus

Quid sentiunt Authores circa definitionem Sacramenti?

1mo aliqui ut Scotus, Richardus, Major, Cornelius ... ortique sentire 38
videntur Sacramentum definiri non posse id est ad summum solam ejus significationem esse definibile. Cum n. inquiunt Sacramentum dicit ens ... et aggregatum ex multis non est unum ens una ita nec una definitione explicari potest. Sustinent quod licet Sacramentum non sit ens per se quid unum sicut ego hos aggregatum ... ex partes illius non sunt debitam dispositionem inter se ut non vide ... sanctitatis filii excludant nec in unam eam coalescere possunt ad hoc n. efficiunt partes illius quod non sit quid unum per se vocabitur simpliciter dicere aliqua ad se habitudine ut ex illis constitutae una quaedam filii. Nec sic in Sacramento quidem significatio esse significationem de 2 dicente ad se habitudine actus opposita si aut ... ipsi ....

quivis modo nobis exterius adhuc nihilominus dicunt habitudinem potest
ad unam scilicet rationem signi atque rei significantur quod una ratio entis ar-
tificialis una definitio definitae. Sacramentum itaque vel est signum significativum
necessario res ad significandum assumpta nec sunt significativum sed quod unum
artificiale constituit significatione vel ad significandum assumptum et significativum
similiter denique vel est forma vel est materia signi a materiali sed una
res artificialis, constans ex illis materia et forma sicut sanguinis. Quamvis deo-
mus (ride dicit de exercitu civitate aliisque entibus aggregationis) definiri
potest etenim essentia forma vero est significatio sacramenti in abstracto sed
ipsum sacramentum in concreto definiri potest vel est ea ratio quae quoddam materiale di-
cit plus id sit in ratione. Sed tamen esse unum quid artificiale unde. Alter
enim quilibet ens numerum aggregatum definiri posse supponit ex Dial:
ex logica. Adde quod licet sacramentum considerandum quasi physice integrum
e tamen quod addit quasi physicum et artificiale videatur esse quid aggregatum ex
nobis in in considerare multi quamquam e tamen quod addit unde ut dicitur fuit
aggregatione. 2do alii ex D. Tho. hic Art. 2 sic definiunt

39 Sacramentum est: est signum rei sacrae invisibilis et sanctificantis homines.
Contra: quia haec definitio habet supra antiquam dubitationem n. post an sit
sanctificans referendum ad signum quasi sacramentum debeat esse sancti-
ficans an vero referendum ad rem sacram ita ut sacramentum debeat esse
signum illius rei sacrae quae sanctificativa sit. Erit itaque vel contra
antiquis sacramentis haec definitio n. vel erunt signa gratiae sanctificativae. po-
sterior supposito significari posset et dari et explicari potuit esse n. sa-
cramentum signum gratiae quae gratiae et sanctificativa. quia haec definitio
non explicat rationem signi symbolici nec rationem signi symbolici nec
stabilitate nec institutione divina quae tamen omnia et de ratione sacramenti
ordinaria definitio n. aa 13. 15. quamvis explicet rationem sacra-
menti. Neque id derogat authoritati D. Thomae nam ille ibi non
Articulo non intendit explicare sed quid supplet sacramenti id tantum osten-
dere utrum sit signum rei sacrae sit sacramentum ut patet ex titulo ar-
ticuli ad h. ceterum esset definitio descriptiva et indigeret glossa supple-
mentis defuncti. de ratione ipse D. Thomas expresse plura requi-
rit ad rationem sacramenti quam quod in haec definitione exprimuntur ut legere
est apud ipsum in quaestione distinctionis et Art. 1 in fine responsionis ad
unam Lapsaverunt de hic Art. 4.

40 3tio alii ex S. Aug. Lib. 10 de Civitate Cap. 5 D. Bernardo
Serm. de Coena Dni, PP. hanc breviorem sacramenti afferunt defin.
Sacramentum est signum rei sacrae. Contra: quia haec definitio communiter
nostra extensive patens, vel quia multis quae non sunt sacramenta ut
descensui columbae in Baptismo Christi, linguis igneis in Pen-
tecoste, nubi lucidae in Transfiguratione Christi, ligno vitae
in medio Paradisi signo et in Paradiso immo ipsi vocabulo et
scripturis Sacris sanctorum quam quod sunt a ceteris sicut usurpatur in
lectione ordinaria non sunt sacramenti unde cum illa S. Augustini

- Simile, unde desumptum est sacrificio quasi adaptatur. quod non erat necessarium [illegible]
in definitione Sacramenti in genere sumpti. tum denique quia haec definitio nec
modum signi practici seu eius sensibilitatem nec stabilitatem eius exprimit, nec
clare ponit quod gratiam sacramentum significet, cum tamen de ratione illius
sit ex institutione divina significare hanc ipsam gratiam quam vere continet
[illegible] est, nec quod haec definitio in multis deficit. Quod ipsum in multis
sententiis est de illa definitione [illegible] Sacramentum inquit est signum
[illegible] [illegible] sacramentum.

4to Magister Sententiarum in 4to dist. 1a sic definit Sacramentum: 41
est invisibilis gratiae visibilis forma eiusdem gratiae similitudinem gerens et
causa existens. Contra est quia [illegible] Sacramenti Antiquae Legis non
erant eadem gratiae invisibilis, sed nec stabilitatem nec institutionem divinam
exprimunt quod tamen videtur explicare naturam Sacramenti. Quod sic fere dicen-
dum est (excepta institutione divina quam includit) de illa definitione [illegible]
Lib. de Sacramentis Parte 9 Cap. 1 Sacramentum est [illegible] sensibile
[illegible] ex similitudine repraesentans, ex institutione significans et ex con-
secratione continens aliquam invisibilem et spiritualem gratiam. Praeterea hic non
[illegible] satis clare signum externum exprimitur. Quod quoque
dicendum est de illa definitione Catechismi Romani [illegible] Sacramentum
est invisibilis gratiae visibile signum ad nostram iustificationem institutum.
[illegible] Sacramenti N2 explicavi.

5to Scotus sic definit: Sacramentum est signum sensibile ad sanctificationem 42
aliquam gratiae [illegible] efficaciter significando ex institutione. vel formaliter
[illegible] ceremonia [illegible] sanctificans et vera ad sancti-
tatem ex institutione significans. Contra est quia hic nec stabilitas nec ratio
signi symbolici includuntur quod 2 [illegible] non addantur definitioni [illegible]
definitio est. Neque dicas haec 2 [illegible] esse perfecta quod non necessario
in definitione explicite ponenda sunt. Contra nam quia haec 2 influunt ex ratione
Sacramenti neque [illegible] significativa neque [illegible] stabilitas
[illegible] symbolica [illegible] sicut [illegible] ex [illegible] stabilitas [illegible]
[illegible] ad [illegible] Sacramenti [illegible] N13 et 15

6to Card. de Lugo sic definit: Sacramentum est ceremonia sensibilis 43
quae [illegible] sanctificando significat internam gratiam cuius est causa.
Contra est quia hic nec ratio symbolica nec stabilitas nec institutio divina
includitur, et haec definitio convenit Antiquis Sacramentis, quae tamen illam
[illegible] causas internae gratiae quod tamen negavimus supra N22 et seq. et N29
3o, 36. Inde veridit (excepta institutione divina quam includit)
definitio illa quam adfert [illegible] Sacramentum inquit est signum [illegible] sensibile
practicum rei sacrae sanctificantis hominem ex Dei institutione. quod si res
sacrae sanctificans sumatur abstrahendo a ratione sanctificationis ex legali
[illegible] est et quod in hac definitione non includitur [illegible] significatio

2 Octobris

quam sit esse de ratione sacramenti ut sic diximus supra N.ro. Inde quoque residit (dempta stabilitate) illa definitio Compendii Sacramentum est ceremonia sacra sensibilis ad gratiam signficandam vel causandam stabiliter instituta contra hunc Author dicit sacramenta veteris non fuisse sacramenta proprie dicta.

44 Imo Card: Pallavicinus sic definit sacramentum est signum ruinens (?) hanc ceremonias a DEO factae exhibitionem verae sanctitatis alicui conferendae et ad veram sanctificationem suo usu aliquem disponens. Contra est quia hic modo symbolica et sensibilis non includitur. Quia ipse negat rationem sacramenti convenire veteribus ut negatio pictorum sacra necessi. Non quia aliqua sacramenta ex veteribus ut negatio pictorum sacra. Non quia alqua sacramenta ex veteribus non tam apprehendebant manum usque Agni Paschalis si is erat verum sacramentum non tamen apprehendebant quam apprehendebant dispositionem ad sanctificationem scilicet fidem in Messiam non sensibili quia verum enim sanctificatio non erat hoc ceremonia hanc adeoque sensibilis quia contra sacerdotem a DEO quia non DEO, in persona DEI exhibita significans verae sanctitatis et ad eam aliquem cooperatione a significatione dispensandi. Sed denique quia non de ratione sacramenti exhibitio ut non potest de ratione sacramenti scilicet de potestate extraordinaria administrari ab Angelo imo ita administratum esse sacramenta patet ex multis historiis.

45 4.to Estius sic definit: Sacramentum est signum sanctitatis symbolicum ad manum a DEO hominibus institutum. Contra est quia hic sanctitas non intelligatur sanctitas legalis vel abstrahit. Contra quia si hic sanctitas intelligatur sanctitas legalis et vera tunc non exprimitur significandum veram sanctitatem si vero nec sanctitas intelligatur sola sanctitas vera interna tunc sacramenta non haberent sanctitatis esse signum practicum non essent antiquis sacramentis haben. non causabant veram sanctitatem.

46 9.no Nulli ex recentioribus sic definiunt Sacramentum est ceremonia sacra sensibilis vel publica in pignus gratiae a DEO instituta. Nulli vero sic Sacramentum est signum sensibile stabiliter institutum a DEO ad conferendam sanctitatem externam et praeterea significandam etiam internam. Contra est quia definitio prior et sufficienter exprimit esse sensibilis vel publica quandoque compulsive ad sacramentum requiri patet ex dictis N. 15 et 17 alteram exprimit rationem signi practici per causam pignus. Ex se ordinarie non est signum practicum per causam rei cuius est pignus. posterior vero definitio rationem practici non abstrahit a sanctitate externa per legalis per caustificationem dum esse diximus N. 22 et 23. Item sic expressa vero practici causandi sacramenti N. 2. idcirco tamen spectant habere non principaliter instituta sunt ad causandam sanctitatem internam quam externam. Denique neutra harum definitionum includit rationem signi symbolici. Ex dictis patet res hic allatas definitiones spectare quidem sacramenta ut sic proprie sumpta non esse adaequatas quia debet explicent aliquam essentiam ordinatam in ratione.

§ 2dus

Statuitur Definitio explicans essentiam Metaphysicam Sacramenti ut sic.

Dico Sacramentum esse signum, et signum symbolicum ex institutione Dei verum ad sanctitatem sensibile et invisibilem significans ac cultum aliquam continet [illegible] sanctitatem seu usu communi cum Martinon Theologis Demum [illegible] et [illegible] recentiores [illegible] nulli [illegible] aliis terminis eandem [illegible] explicant. Ratio autem haec definitio est 1mo exeo quod omnia comprehendat quae ex dictis [illegible] de ratione Sacramenti quaeque explicant naturam Sacramenti Adaequatam explicatione tradita. Dico 1mo Signum quia Sacramentum necessario [illegible] [illegible] ut dixi N 9 [illegible] [illegible] [illegible] illius vis significativa [illegible] ut dixi N 21. Dico 2do Symbolicum quia ad [illegible] Sacramenti [illegible] [illegible] signo [illegible] et [illegible] esse sanctum continet significare gratiam [illegible] sit symbolice ideo [illegible] similitudine quadam et [illegible] ad gratiam Sacramentalem ut dixi N 13. Dico 3tio ex institutione Dei quia soliz divinae potestatis est instituere vera Sacramenta [illegible] probavi 3. Quia Sacramentum [illegible] signa [illegible] ex institutione [illegible] ut dixi N 4. Dico 4to verum ad sanctitatem quia Sacramentum est [illegible] [illegible] ut dixi N 7 [illegible] mysterium [illegible] internum quod [illegible] ut dixi N 8 [illegible] significare gratiam [illegible] [illegible] vera ad sanctitatem ut dixi N 9 et 10 et 37 Sacramentis n. legalis [illegible] externa continet [illegible] ad [illegible] unde ab Apostolo [illegible] Carnis appellantur. Dico 5to ex institutione Dei significans ac cultum Dei referens [illegible] ut ostenderem de ratione Sacramenti esse [illegible] [illegible] [illegible] principaliter [illegible] ex [illegible] institutionis [illegible] significare veram sanctitatem [illegible] ut [illegible] ex dictis N 32, 33, 34 et sequentibus. et [illegible] deducitur ex sane N 14 posita. [illegible] ut denotem Sacramentum necessario esse signum [illegible] [illegible] ut dixi N 12. [illegible] [illegible]

Secunda Definitio explicans essentiam metaphysicam Sacramenti ut sic.

[illegible] n. a Deo [illegible] ordinare omnia ad gloriam suam [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ut significet veram et afferat aliquam sanctitatem [illegible] ad colendum religiose Deum ordinare id [illegible] [illegible] sacrum ac religiosum [illegible] divino [illegible] accommodatum [illegible] Deo [illegible] principali [illegible] [illegible] in [illegible] aliqua ceremonia [illegible] [illegible] omnia Sacramenta [illegible] [illegible] ceremoniam in [illegible] sacrum [illegible] [illegible] speciale [illegible] sacratissima [illegible]. Dico 6to sensibile quia de ratione Sacramentorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] signa externa [illegible] sensibus [illegible] ut dixi N 11. [illegible]

17

colligitur Sacramentum respondere dicere ritum aliquem exteriorem actione externa ad interna Sanctissime symbolizantem quod constat ex eodem N 11 et 13 et quod symbolizantem vi sua institutionis quod colligitur ex N 14. Dicitur 3tio est stabile &c. de ratione Sacramenti quoniam stabili institutione et instituti ad aliquid notabile permanens ut dixi N 15 et 16. Sed ut recte denotetur sacramentum dicere ritum religiosum religionis quod et stabilis publicus communis quoniam constitutum ac distinctum adeoque cum debere esse publicum et commune multis quoniam memoriis licet in casu uno constat ex N 17 et 18. Dicitur 4to significans ac conferens ut exprimatur conferre ad rationem sacramenti significant etiam esse signum speculativum ut dixi N 20 id est debere esse signum practicum caussam ut constat ex N 23. Dicitur 5to quoniam aliquam gratiae significationem Sanctitatis Sed intrinsecam differentiam Sanctitatis quam conferunt Sacramenta nova a Sanctitate quam spectant Sacramentum antiquum, haec enim erat legalis et externa eaque proprie dicta significationem legis scriptae quoniam Veteri illa et vera et interna et proprie dicta significationem legis gratiae quoniam Christi ut de utraque dicitur Joan. 1. 17. Lex per Moysen data est gratia et veritas per Jesum Christum facta est. Id ipsum constat ex dictis supra N 27 et sequentibus praesertim N 36. Sed ut recte signum practicum in respectu mysterio Sacramenti importet assignare ex una parte ad aliud denotari Sanctitatem veram et ad aliud denotari Sanctitatem legalem quod constat ex dictis N 22 et 23. Quod Lex Sanctitas quoniam significationem assignatur Sanctitatem veram ex una Sanctitate legali quod constitutum excepta quoniam. Sed ut intrinsece Sacramentum proprie assignatur ad quoniam ratione constitutum et distinctum aliis quod constat ex dictis N 15 circa. Dicitur denique 6to usum conferens Dei ordinatione, ut signum practicum assignatum a Deo efficere et solum et solum quod dixi N 22 et 23 usque. post exercere aliquam causalitatem non videtur efficere idem sive a pluribus. Sed ut recte intrinseca Sacramentum proprie supponit dicere aliquam actionem quod sit modo alio Dei externam sensibilem stabilem institutam et omnino utique quoniam stabili et sensibili ad omne usum a Deo destinatam. Ex his clare patet omnia quod ad eam sacramenti pertinent in definitione hac aliquem spectantibus, adeoque hanc caussam esse conferendam.

48 Qr 2do ex eo quod habere a Deo sunt aliis sequens ordinem in particula signum ex intrinsecis significans exprimunt genus signi ad plurimum in quo Sacramentum Dei veniunt cum aliis signis ad plurimum s. ritus s. formis particulas vero ex intrinseca in qualicumque idem Dei, et vero ad Sanctitatem significans exprimunt differentiam qua Sacramentum differunt a signis formis. Sed vero particula symbolicum stabile et sensibile verum Sanctitatem significans exprimuntur differentiam qua Sacramentum differt a ceteris signis cum sacris quod tamen non sunt Sacramentum proprie accepta. Deinde particula conferens exprimit

genus com̄e in quo Sacramm̄ convenit cum ceteris causis. particula
vero Rulē ad quam pertinet Sacramtū sanctitē exprimunt differē
quâ causationis Sacrm̄ non Sumā differt a causalitate aliarum causarum
formalem adlonge diverso efficit non usu v. filo v efficere instrumentali
causandū. Signū namq. Sacramm̄ ponitur ut est signū ut est
quoddam ideo utramq. h. genus utriusq. differē sub h. signum compre-
hendam. Q[uo]d significat gēdo utramq. h. genus sb uno, nec signū practicū
[illegible] nec hoc signum significans et efficiens ponitur loco generis omni
signo practico conveniens, ut et cetera particula ponitur loco differē
illis veri Sacramti constitutiva ejusq. a ceteris signis omn practici 49
distinctiva. Q[uo]d autem attinet [illegible] 3tio ex eo, quod haec definitio
omni et soli Sacramento sine [illegible] convenit. quod omni [illegible] in doctrina
omni Sacramento s. Novi s. V. Testamenti quorum ullum efficere [illegible]
aut non potest esse signum symbolicum ex institutione Dei verae ad sanctitē
instituta et [illegible] significans et ideo Sacramentum sanctitē non usu
efficiens. quod vero soli declarabo q. nempe nil aliud ostendi potest quod verae
verum Sacramm̄ etiam illi hasce definitio [illegible] conveniat ut [illegible]
ipsit ut inductione eorum quod [illegible] Sacramenti in aliquo [illegible] convenire
videntur, quae sparsim in [illegible] signa hic [illegible] colligo
1mo Lignum vitae, Manna [illegible], Arca [illegible] et [illegible], Mare rubrum, Man-
na, serpens aeneus, aqua ex petra manans, vox gratiae, sanctitas,
Scriptura Sacra, et alia hujusmodi licet significent sanctitē veram
excluduntur tamen a ratione Sacramti q. nec conferunt ullam sanctitē, nec di-
cunt actionem sacram s. ceremoniam religiosam. 2do tametsi mari
rubri, descensus columbae in Baptismo Christi, nubes lucida in
Transfiguratione, lotio pedum Apostolorum, Linguae igneae in Coena-
culo, [illegible] Sacra Scriptura, verba Christi ad Magdalenam [illegible]
ad paenitentiam remittuntur tibi peccata et alia hujusmodi licet
dicant actionem externam symbolicam significantem rei sacrae ex-
cluduntur tamen a ratione Sacramenti q. carent stabili institutione.
3tio aqua benedicta, benedictio [illegible] a cereorum a herbarum
[illegible] Athanasii, Agnus Dei, [illegible] ascensionis, dispensatio
in [illegible], inunctio Regum ac Principum, professio religiosa et
alia hujusmodi licet conferant suo usu aliquam sanctitē excluduntur
tamen a ratione Sacramenti q. nec conferunt sanctitē Rulē formalem
nec significant veram ad sanctitē inducere ex institutione divina
Idem dic de ceteris iis signis quae Sacramentalia vocantur. haec n. habent
significationem ex institutione Ecclesiastica prout [illegible] inducere divina
[illegible] aqua benedicta a [illegible] [illegible] post Christum

re ad signum ab Aplis (Apostolis) institutum et sic de alijs 4to aeq. interni studij ancorib. licet essent vera sanctitate Ecclesiae sponsam excludendum ex a sacrae scientiae g. sota signa sensibilia ad plurimi instituta. 5to Accipiendum qua ille licet sensibilis et stabilis etiam institutum symbolo quodam dicitur exercere possit sanctitate Ecclesiae (Ecclesiasticae) sponsam, exclusi in a noe sacramenti g. exui institutionis sed ut significat indicat et principale vera sanctitate ut dixi n. 33.

6to Maneria licet ex opere operato essent vera sanctitate eam significet sensibilis exclusio a noe sacramenti g. necesse actio s. ceremonia sacra ad sit actio signum, nece ex institutione ad tempore ex institutione DEI quidem maneria altare semper ut miraculo Christi dona principali, et eo signa cum principali sit gradust sacramenta ex eo qd sit ex institutione dona. 7mo Editio Evangelij licet sit actio exterior sacra et sensibilis ad cultum DEI disponens et sanctitate vera aliquomodo causare posset ex dein sit a noe sacramenti g. necessaria ceremonia religiosa unde ad actio DEI institutum alius sacrilegium mitteret, qui in stans peruni praedicaret a audiret Evangelium. nec unde vi sua institutionis significat a vera sanctitate ad tempore, ex ex opere operato ponitur ad illud, nec ipsum licet significare symbolice ex his patet assignandum ipsum sacramenti sola sacramento ipsius sanctitate proprie.

§ 3tius

Solvuntur Obiectiones

50 Obijcies 1mo Dicta definitio valeret etiam in ijs qd ut sacramentum opere semper qd simul gestis Anglorum amorem in Deum imaginibus qd n. sit signa sensibilia et sensibilia significat. 2do valeret symbolo fidei h. n. sensibilia et stabilia significare fidei veram sanctificantem. 3tio valeret ordinibus et signum cum fide vera sanctificant. 3tio valeret et ... figuris h. n. sensibilia significabant veram sanctitate in NL sperandam. 4to valeret Baptismo Ioannis hic n. symbolice et sensibilia significabat veram ad sanctitate et Baptismum Christi sperandam, et ipso usu aliquo sanctitate operabatur. R NA cum omnes pp. responsio ex inde dicimus n. qrendum, ut in distinctionibus resolvam. Ad 1mum R. imagines sacras unde et doctae institutionis ex ad cultum eam DEO ad significandum nisi remote et dispositive. deinde imagines nec sunt signa ad placitum licet n. obiiciunt accipientium ut fiant nec signum in facto sit a signa placita ... quoad sit imagines nec suo usu operantur sanctitate Ecclesiae sponsam. denique in assignanti in actione exteriori religiosa qd sit multo actio DEI dictio et concurrent inferiunt aliquo cultu exteriore nisi debitus qd in re

signum symbolicum ullius generis sacramenti vi sua ingenerans principaliter dicitur eiusmodi significationi, tamen nostro cultui hic exterior significat excellentiam eorum quorum sunt imagines. Ad 2dum Rx symbolum fidei ex eo dici symbolum quia in eo nostri Articuli fidei in unum colliguntur non vero ex eo quasi symbolice gratias sacramentales. Adhaec neque externum symbolum sed fides interna iustificat et ipsa nulla nec iustificationi instrumentum sit signum aliquod signum sensibile ex ad plenum nec ex opere operato. Verum de iustificare fidei agere non est huius loci. ad 3tium Rx non eos [illegible] A.L. sterilisse aliquam sanctitatem nam Templum sanabat non vero significabat. Idem dico de nullis aliis. nec consistebat enim instrumentum. De caetero illud fuerit A.L. omnino nominari non sacramentum illius Legis, igitur quoniam desiderio [illegible] spectabat.

Ad 4tum Rx 1mo negari posse, opponi quasi Baptismus Joannis esse speciale sacramentum. nam Magister sententiarum et S. Thom. in 4to dist: 2 Quaest. Art. 3 admittit illum fuisse sacramentum A.L. idipsum sentiuntque in parvis scholasticis [illegible] Bellarm: ut qui dicunt dici [illegible] illum fuisse sterile [illegible] quia tempore Legis [illegible] intermedio inter Legem scriptam et Legem gratiae. [illegible] posterior [illegible] 3 [illegible] 23 Art. [illegible] ad unum [illegible] Baptismum Joannis [illegible] ad veterem Legem [illegible] ad Novam [illegible] Rx 2do [illegible] opere [illegible] fuisse sacramentum A.L. [illegible] Sanctitate [illegible] opere [illegible] publice [illegible] ad [illegible] Baptismum Christi [illegible]. [illegible] sterile [illegible] pro N.L. adaequate [illegible]. [illegible] Concil: Trid: [illegible] temporis haereticos sess: 7 Can: 1 definit: Si quis dixerit Baptismum Joannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi anathema sit. 51

Obiicies 2do sacrificium [illegible] sacramentorum [illegible] debere [illegible] de novo sacramenti [illegible] in [illegible] particula sterile. Aggr. sterilitas non de novo sacrificij [illegible] sacrificia [illegible] debere [illegible] sterilia [illegible]. Aggr. 1mo Abraham [illegible] impeditus sterilisset verum sacrificium immolando filium Isaac [illegible] immolavit [illegible] sterilis. 2do oblatio Christi in Cruce fuit verum sacrificium et [illegible] Rx NA ad 3tium Rx 1mo DA. sterilitas non de novo sacrificij [illegible] ceremoniis neque principali nec [illegible] usu [illegible] Tr. A. non de novo sacrificij [illegible] ceremonialis principalis et sterilitas [illegible] usu [illegible] NA ex [illegible]. [illegible] [illegible] fuisset [illegible] verum sacrificium [illegible] principaliter et [illegible] ad [illegible] corpus [illegible] ceremonia neque principalis [illegible] Abrahamo [illegible]. Oblatio [illegible] Christi [illegible] principali et [illegible] respectu [illegible] et [illegible]

[illegible] in instituta [illegible] actio [illegible] Ecclesia cum illa [illegible]
modo [illegible] Christus exercuerit. Ad certum de sacrificio [illegible]
Ceremonias principalis et [illegible] Ecclesiae [illegible] [illegible] ac pro [illegible]
actio et exercitio Ecclesiae [illegible] respectu dicitur [illegible] si Ecclesia
sit stabilis. [illegible] de sacrificio [illegible] Concilii et [illegible] et
[illegible] definiens [illegible] dixi [illegible] sub Dices 3tio) [illegible]
[illegible] principaliter et [illegible] Ecclesiae [illegible]
de respectu dicitur [illegible] stabile [illegible] manens. Ad 2do specialiter de oblatione
Christi in Cruce [illegible] illud [illegible] permanente. [illegible] permanet
stabile [illegible] sacrificii [illegible] semel mortuus [illegible] Christus
a[illegible] resurgens [illegible] non moritur [illegible] immolandi
[illegible] immortalitas et impassibilitas [illegible] corporis Christi [illegible]
[illegible] sacrificium Christi quod semel
[illegible] in Cruce permanet stabile in Ecclesia Christi [illegible]
in missa offerendo. sicut n. Christus est sacerdos in aeternum [illegible]
[illegible] est aeterna de quo videri potest Concili: Trid: sess: 22 Capit 2
Ad 3tio [illegible] actua [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] sacrificia [illegible] principaliter et [illegible] significant
[illegible] quod est in ipso [illegible] principaliter et [illegible]
[illegible] sanctitate Ecclesiae [illegible] illiusque principaliter [illegible]
[illegible]. At [illegible] sacrificium [illegible] principaliter et
[illegible] significant sanctitatem quae sit in ipsa Ecclesia et [illegible]
[illegible] sanctitate Ecclesiae stabili [illegible] quae sanctitas est [illegible]
[illegible] Ecclesiae [illegible] Ecclesia est stabilis [illegible] sanctitate [illegible] stabile,
[illegible] sanctitate significans et [illegible] Ecclesiaque [illegible]
[illegible] distinguentia respectu dicitur [illegible] stabilis.

62 Dices [illegible] articulorum fidei doctrina [illegible] Ecclesia
et religione stabilis et [illegible] stabilis [illegible] sacramenta [illegible]
[illegible] quae [illegible] et distinguant Ecclesiam et religionem stabilem. [illegible]
[illegible] pars [illegible] Ecclesiam [illegible] et [illegible],
[illegible] fide [illegible] articulos fidei. 2da pars [illegible] plures suc-
cessu temporis [illegible] credendi in Ecclesia Articuli fidei [illegible] illorum
[illegible] stabilis. Ad [illegible] et [illegible].
[illegible] D. plures successu temporis [illegible] Articuli fidei credendi ex-
plicite CA plures credendi [illegible] explicite [illegible] implicite [illegible] eodem modo [illegible]
[illegible]. [illegible] credendorum [illegible] implicite [illegible] explicite [illegible]
[illegible] stabilis nec crescens nec decrescens [illegible] in Ecclesia
credenda [illegible] quod revelatum [illegible] de quo in [illegible] de fide et hic
[illegible] Ecclesiam et religionem. de [illegible] designatio [illegible]
[illegible] successu temporis explicite credendorum [illegible] ipsi articuli
fidei [illegible] intra fidem nec facit de novo revelatam
[illegible], sed [illegible] explicite declarat et applicat [illegible]
[illegible] Ecclesiae fidei, cui fide quod in [illegible] implicite, [illegible]
explicite.

Objicies 3tio in definitione datur explicari totam significationem Sacramenti quod non est adaequata. Nam Sacramentum novae legis significat gratiam tum formalem sanctificantem idem ipsum Christum et passionem ejus tum causam effectivam gratiae sanctificantis et insuper significat gloriam aeternam susceptae sanctitatis tum causam finalem atqui in definitione datur non explicatur significatio gratiae nec passionis Christi et aeternae gloriae ergo. Nego antecedens. Ad probationem: Dico gratiam sanctificantem dicit respectum ad passionem Christi tamquam causam meritoriam sui et ad gloriam aeternam tamquam ad finem; ergo quae consequenter gratia quod si sacramentum significet esse gratiae significat eo ipso et passionem Christi et aeternam gloriam. 2do sacramentum non significat utrumque gratiam sed utrumque mediante, nam lapsus ad suum finem ad quem ordinatus reducenda est ultra addicta. Ergo gratia utrumque mediantes redditur, adducta dicit passionem Christi tum forma mediante specialis et Christus tum reparatore quod lapsus. ... gloria aeterna tum ... ad cujus ... in ... lapsus ... gratia ... ordinata ... excidit natura lapsa ... reducenda et adducenda est quod Sacramentum non nisi significat passionem Christi ... gratiam. 3tio de modo Sacramenti est eo modo significare ... gratiam ... sicut et desuper Sacramentum N. L. ... aliter nisi ... passionis Christi et in ordine ad gloriam aeternam ... de modo Sacramenti est significando gratiam significare simul passionem Christi et gloriam aeternam. Confirmatur ex D. Tho. ... Sacramenta N. L. ... rememorativa passionis Christi quae praecessit, demonstrativa gratiae ... ! ... gloriae, quae in futuro expectatur. Quod ipsum manifeste apparet in Sacramento Eucharistiae de quo Ecclesia ... o sacrum convivium in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratia (en demonstrativum) et futurae gloriae nobis pignus datur (en prognosticum). Idipsum etiam de sacramentis A. L. ... dici potest ... ut ... ex Aegypto ... legalis quae ... Christi ... gratia in N. L. ... gloriam aeternam. ... gratia ... significans ... Sacramentum ... explicat ... Sacramenti.

Resolvo Dico. ... Sacramenti ... definitio ... Sacramenti ... abstractive ab existentia et possibilitatibus ... eadem ... gratia ... Sacramenti definitio ... significent ... gratiam ... Christum ... passione ... gloriam aeternam ... modo significandi ... Sacramentum ut sic abstrahere

54 adaequatis desuper institutionis et possibilibus, quae supposita haec dispositio non est
de eo illius significare omnia hic enumerata sed effectus significare gratiam s.
S. Tho: hic art. 3 ad 2um ait effectus ad quod sacramentum quod significat
ipsum quod est finis. hanc porro solutionem in corpore articuli docuit esse gratiam s.
cum ... venire Christo posset Deus instituere vera sacramenta
quae fidelem non significarent Christum ejusque passionem. Item si illi homines
originalis culpa peccasset potuissent instituere sacramenta significantia gratiam
non medicinalem. Item si Deus decrevisset conferre gloriam non ex me-
ritis necdum a gratia sanctificante sed mere ex absoluto dominio et libe-
ralitate sua in illa hypothesi non instituerat sacramenta quae significarent gloriam
aeternam tamquam finem. Tum denique quia sicut Deus absolute potest conferre gratiam non ex
meritis Christi ita posset instituere sacramenta quae solum significarent gratiam in
actu eorum datam immediate ab ipso Deo absque ulla ordinatione ad passionem Chri-
sti quae non est de intima ratione sacramenti ut sit gratiae sanctificantis significativum. Omnia
haec quae in hoc argumento exprimuntur et quae praesentia sacramenta desuper instituta ne-
cessario significant, haec non spectant ad rationem specificam sacramentorum nec exi-
stere in spirituali sensu ... donorum non ... ad rationem genericam sacra-
menti ut sic. R 2do. Quando de sacramentis in communi sermo in-
55 stituitur et si agendum ... constituunt rationem genericam sacramenti ut sic
hic esse definitum ... in qua dicta definitione non explicatur totum significatum
sacramenti principale et indirecte ... totum enim ... principale et minus
subdividit: non explicat directe et explicite ... et implicite ...
et ... Ratio dicta applicanda est ... et ... sed ideo
quod ... definitio non comprehendat directe et explicite significationem Christi
et passionis ejus ... in ... quae haec ... significata compre-
hendat indirecte et implicite. eo ipso quod sacramentum significet ex
institutione Dei significat implicite Christum et passionem ejus utpote ex
cujus meritis fiunt et institutio sacramentorum. Item eo ipso quod directe
significet gratiam significat indirecte et passionem Christi tamquam causam
gratiae et gloriam aeternam utpote ... in gratia. Item eo ipso quod
significet gratiam quae est medicinalis et ordinata ad gloriam significat
etiam et ipso Christum tamquam medicum et passionem ejus tamquam causam
meritoriam remedii et gloriam tamquam ... ex meritis Christi et ex
gratia medicinali obtinendam ... argumentum, et sic dum in
definitione sacramenti ponitur directe et explicite institutio divina ... gratiae
est medicinalis efficacia ex passione et meritis Christi et ad vitam
aeternam ordinata eo ipso ponitur indirecte et implicite ipsa passio
Christi et gloria aeterna. ... ponuntur directe et implicite illae
necessitatis. Ratio hujus est quia ad definitionem signi sufficit exprimere directe
suum significatum principale et indirecte ... speciale ex ... illo
... significato ... principalia et ... alii definitionis omnia
... deduci et intelligi possunt si in hoc principali comprehendantur
quae ei sunt annexa ... res habet in sacramentis. nam quae haec significatum
[illegible]

Christi ejusque Passio, gloria, gratia licet omnia importentur in significatione sacramenti diverso tamen modo significandi importantur siquidem importantur ut significata minus principalia et mediata. Ratio importatur et significatur principaliter et mediate quod sic declaratur. 1mo quia gratia importatur ut 36
sua mediate verae sanctitatis causa vel sacramentum est signum quod gratia importatur solum aliquo modo. Passio vero Christi importatur ut fons et causa efficiens verae sanctitatis ad quod non solum est consequens et causative se habet respectu verae sanctitatis sicut et ipse Christus. Gloria aeterna importatur ut finis consequens verae ad sanctitatem quod habet se secundario et finaliter respectu verae sanctitatis non vero solum quod tam Passio Christi quam gloria aeterna est significatum mediatum sacramenti immediate solum gratia quae verae sanctitatis habet rationem in se ipsa continet immediate solum. iam vero Passione Christi consequenter in praeterito ut efficiens causa, gloria vero aeterna mediate existit in futuro ut finis in se mediata. 2do quia sicut vi suae institutionis significare Passionem Christi speciale quid est sacrificii Missae solum sumpti, ita speciale est sacramenti significare vi suae institutionis immediate et principaliter gratiam, modo quo sacrificium potissimum differt a sacramento ut dixi N 33 quod sicut sacrificium ejusdem principaliter significat Passionem Christi quam gratiam ita sacramentum principaliter significat gratiam quam Passionem Christi. Item sicut ergo canonizatio sanctorum vi suae institutionis principaliter et immediate et magis directe significat gloriam sed ita sacramentum gratiam quod hic speciale est speciale, principaliter immediate et directe importatum in sacramento potius quam significationes Passionis Christi et gloriae aeternae. 3tio quia sicut sacrificium Missae specialiter vi suae institutionis magis et expressius symbolizat Passionem Christi intelligere licet ex dictis N 33 canonizatio vero sed magis et expressius symbolizat gloriam aeternam sed ita sacramentum vi suae institutionis magis et expressius symbolizat gratiam quam Passionem Christi et gloriam aeternam quod illa significando [illegible] principaliter et immediate spectant ad eam sacramenti ut signi symbolici. 4to quia significare Passionem Christi commune est figuris AL ut serpenti aeneo in cruce suspenso mari rubro [illegible] significare item gloriam aeternam convenit omni merito et operi in [illegible] finali [illegible] sacramentum. At vero significare gratiam ita sicut eam significat sacramentum scilicet sensibiliter, symbolice, vi suae institutionis soli sacramento specialiter spectat quod hic significandi est principaliter immediate et magis proprie sacramenti [illegible]. 5to quia sacramenta veteris immediate et principaliter instituta erant ad significandam legem gratiae quod solum omnino dici gratiam Christi vero et Passionem ejus magis significabant sacrificia veteris et figurae illius testamenti quam sacramenta. Nova vero sacramenta immediate et principaliter instituta sunt ad significationem nam gratiae solum continent gratiam, gloriam non aeternam

Sacramentum non significant ad rem vi sua intrinseca inducere idque rem effectiva gratia indicere significans utpote quod ex se ordinatur ad gloriam. Veniamus deinde quoque passionis Christi significare minus principaliter quod rem respectu sacramentorum N. L. quam respectu sacramentorum A. L. principaliter et inducere verum in significare gratiam quam passionem Christi et gloriam aeternam.

57 Dices sacramentum N. L. in tria significant gratiam passionem Christi, immo ipsum Christum et gloriam in quantum causant veram sanctitatem cuius causa et quoque 3 haec atque Christus eiusque passio et gloria aeterna et causa principaliores verae sanctitatis quam ipsa gratia quod illa 2 principaliter significant sacramenta quam hanc. Respondeo negari posse A. in sensu n. ipsi haec 3 significantur per sacramenta in quantum sacramenta et causa, sed quantum sunt signa verae sanctitatis sed ex supposito Christus eiusque passio et sequente divina gloria aeterna. Hoc unde patet quia etiam antiqua sacramenta haec 3 significabant et tamen illa non erant causa sed solum signa verae sanctitatis. Secundo non absolute sed in ordine ad nostram actualem assumptionem atque Christus eiusque passio et gloria aeterna sunt causa principaliores quam gratia spectando in se quoad ordinem eiusdem dignitatis et excellentiae in perfectione entitativa. C. dignior enim est simpliciter Christus eiusque passio quam gloria aeterna dignior est perfectio ideo gloria quam gratia. Sed causa principaliores spectando ut se gerunt modo inserviendi ad causandam veram sanctitatem in nobis actualiter et effective. Ad nostram n. sanctificationem inducere et intra se servit gratia seipsa spectando veram sanctitatem Christus autem eiusque passio serviunt ut causa efficiens meritoria et externe et remote quia merentur gratiam quae efficienter causat. Gloria vero aeterna serviunt ut motivum et finis solum externe et movere indirecte sed causa gratia quam exigit.

58 Instabis Sacramentum principaliter significaret quod significaret illa ut signum demonstrativum. Hoc dico non posse ut apparet in sacramento recepto, cum dicit quod habet suam principaliorem significationem licet non sit demonstrativa quod gratia sanctificantis gratia. Respondeo Primo secundo termino sive demonstrativo ut sic quod in antiquis et novis sacramentis N. L. licet n. sacramenta nova principaliter sit explicite significare quod demonstrative in antiquis sacramentis principaliter etiam explicite significare quod prognostice etsi non dici possit quod enim antiqua sacramenta significabant demonstrative quod utpote quod in ipso sacramento ... ob fidem in Messiam et ex meritis eius sperabant quia non ad illam spectando causabant ex ipsa intrinseca et significatione et reverebant sed tamen ut sic intrinsece et significationem illa in futuro in N. L. spectandam significabant. Ideo principaliter significabant prognostice gratiam quod N. L. in futuro spectandam quam demonstrative gratiam ob fidem etc. praestiti, illam. Deinde unum patet quod sacramentum ut sic quoque principaliter est significanum quod absolute in se ipsa sed principalis significatio est a modo significandi demonstrativo

u synonymice, 1 fig. ratione sed ü sumpta significabilitas principalis. di[cendum] Sacramento spectat ad A... N. legit. R[esponde]o 2do si sermo sit de 59
solis Sacramentis N. L. C[oncedo]. N[ego]. N[ovae]. Legis de ratione signi demonstrativi ut
in a. 2. abstracte originaliter et ex se, Sacrum significative ipsius id efficit
q[uo]d ex parte sui dicens Amari abstracte significat ... significative
immediate ad effectum Dei infallibiliter regula aliquid di[cen]dio dispositivo conveniens
se ex parte ejus gratiae illum significativi demonstrabilis. ... Sacramentum
... ... ex se demonstrativa gratiae in suscipiente ...
...dicitur ... non dispositivo et ... sacramentum gratiae ex se
... principaliter sed significativae demonstrativa in a. 1. immediate
... ex parte suscipientis indispositio Dei impediens ... ...
demonstrativi gratiae ...

Urgebis 1mo in Sacramentalibus expressio et filiis significatur 60
Christi quam gratiae ut patet ex verbis ... ex primum Corporis et sanguinis
Christi ... gratia suscipienti ... ... Sacramentum principaliter signifi-
cat Christi quam gratiae. R[esponde]o N. A. expressio et filiis in se ipse ...
C. ordinae ad animae sanctificandae ... Eucharistica principaliter
... N. A. et ... in Eucharistia ... principaliter
... abstracte et ipse est Corporis et sanguinis Christi ... Eucharistia
... ... spiritualis refectionis ... ...
... ... Eucharistia expressio et filiis alterius principaliter significat
... refectionis spiritualis gratiae.

Urgebis 2do quia Sacramentum Eucharistiae juxta D. Thomam 61
... q. 7 a. 1. ... significat transsubstantiatione ... in transsubstantiatione
Corporis et sanguinis Christi habet se principaliter q[uam]... R[esponde]o ... ...
... significat ... ... ex ipse N ... in ordine
ad animam spiritualem C. ... D. N. ... in transsubstantiatione abstracte et ipse
sumpta Corporis et sanguinis Christi habet se principaliter C. habet se ... ...
... ... transsubstantiatione ... ordinae ad spiritualem ... ...
... habet se principaliter N. N. et ... in h. n. ... Sacramento
Eucharistia et transsubstantiatione Eucharistica ... Corporis et sanguinis Christi
principaliter ordinatur ... ad spiritualem ... refectionem gratiae quam ...
principaliter et filiis significat.

Urgebis 3tio gratia Eucharistica ... nisi in ipso Sacramenti 62
... Sacramentum Eucharistiae ... in ipso ... in ... ... Corporis
et sanguinis Christi q[uam] ... significat gratiae ... ... sanguinem Christi
... principaliter et filiis. R[esponde]o A. 2da
... in ... ... in ... spiritualis ... in a. 1. expediti
ad spiritualem refectionem gratiae C. ... ... in ... ... Corporis
et sanguinis Christi abstracte et ... se sumpti ... ordinari ad spiritualem

refectione. Assumpta fuit ad signif. quod significat gratiam ut in A. L. sanctificantem seu reficientem spiritualiter [illegible] ut in A. L. sanctificantem seu expeditivam ad spiritualem refectionem [illegible]. Confirmatur n. eo ipso quod ponat corpus et sanguinem Christi non aliter nisi [illegible] alimentum spirituale eo ingenti ipso principaliter et solum significat in corpore et sanguine Christi vim spiritualiter reficientem seu sanctificantem ad [illegible] ubi et post quam significationem demonstrant et ipsae remanentes species panis et vini solo maxime insignes Christi [illegible] ubi et post [illegible] ordinans ad [illegible] sanctificationem.

SECTIO 3tia

De Univocatione Sacramentorum.

§ 1mus

In quonam Sacramenta Novae Legis essentialiter distinguantur a Sacramentis A. L.

Pro decernendo idem exigitur definitio Sacramenti in quo ea N. L. sunt distincta ab antiquis et antiqua sunt distincta a novis. Itaque

Dico 1mo Sacramentum A. L. ut distinguitur a N. L. recte definiri quod sit signum symbolicum ex institutione Dei verae ad sanctitatem sensibiliter et stabiliter significans tantum, et nunquam aliquam impertiens sanctitatem suo usu conferens. Bonitas huius definitionis patet inde quod recte genus [illegible] Sacramenti ut in superiori explicatum exprimat eamque ad sola Sacramenta A. L. restringat, [illegible], [illegible] distincti sola Sacramenta antiqua [illegible] particula exclusiva tantum et copulativa: et aliquam impertiens sanctitatem conferens declarant, neque n. circumcisio neque ulli alteri ceremoniae competit significare tantum ex institutione divina [illegible] et principaliter vi institutionis symbolicae stabiliter et sensibiliter veram sanctitatem, et simul vi eiusdem institutionis conferre impertiendo sanctitatem. Et universi novae legis [illegible] competit sanctitatem aliquam externam non tamen vi suae institutionis ut [illegible] et principaliter ad [illegible] sanctitatem externam sicut institutum est Sacramenta Antiqua ex eo quod instituta sunt [illegible] ut diximus. Porro in hac definitione [illegible] signum symbolicum ex institutione divina verae ad sanctitatem sensibiliter et stabiliter significans ponitur loco generis [illegible] ergo Sacramenta Antiqua cum Sacramentis novis conveniunt. Tum vero [illegible] tantum [illegible] ex institutione divina aliquam impertiens sanctitatem suo usu conferens ponitur loco differentiae [illegible] Sacramenta Antiqua differunt a Sacramentis novis.

64 Dico 2do Sacramentum N. L. recte definiri quod sit signum symbolicum ex institutione divina sensibiliter et stabiliter veram ad sanctitatem significans et suo usu conferens. Bonitas huius definitionis patet [illegible] ex eo quod coincidat cum illa definitione Catechismi Romani Sacramentum invisibilis gratiae visibile signum ad nostram iustificationem institutum.

in exemplo quod significat gratiam sacramenti et sic recte exprimat eamque ad illam sacramenti N.L. restringat, ita ut ex vi ejus sacramento N.L. competat. Neque n. sacramenti antiquis neque ulli alii ceremoniae competit ex institutione divina ut significaret vel sibi veram ad sanctitatem. Hinc

Collige genus signi seu significantiae in se formaliter gratiam sacramenti ut 65
menti, utpote imperfectum in sacramentis quidem A.L. esse mutilum pro additamento particulae exclusivae tantum. Illis n. sacramentis antiquis esse competit significare tantum veram ad sanctitatem, intelligi ut sufficiunt vi sua institutionis, nulla significantiae ordinatae sanctitatis, neque ulterius ex vi ejusdem institutionis ordinem ad causandam eandem veram sanctitatem. Quod vero in sacramenti N.L. idem genus signi esse contractum per particulam copulativam non significans quod denotet sacramentum N.L. consistere in sola significantiae veram sanctitatis sed ex vi sua institutionis ordinari ulterius ad eandem causandam, locum illius sacramenti non competere. Porro genus quod in sacramentis A.L. contractum per sanctitatem imperfectam, illis n. illis competit ex institutione divina idem principaliter et inde ex institutionis dono causare sanctitatem, imperfectam seu legalem. Quum vero idem genus quod in sacramenti N.L. contractum per veram ad sanctitatem, illis n. ipsi competit ex institutione divina principaliter et inde causare veram sanctitatem seu gratiam.

Dices quod sacramenta A.L. in ratione signi habent differentiam negativam 66
particulae exclusivae tantum dicit negative carentiam esse significantem veram sanctitatis. De Nillon contra illius D. dicit negationem quemvis: ergo vel dici C. solum ergo quod esse N. Lyra tantum solum ergo quod esse dici sacramenta antiqua sistere in significando veram sanctitatem ex quo sequitur quod non procedant ad causandam eandem. h. am cum deliramentis sic etiam simile differentiam viventis insistens a differentia animalis rationale esse licet exprimatur terminis negativis negatione perspicuitatis a malitiis nunquam convenire sentiunt. Quare erit tamen differentia sacramentorum antiquorum esse solum negativam nihil solum tum multa sequi et distingui per significandam negativam, sicut specierum contradistinctarum ex alia lege distinguit per negationem stabilitis ut dixi n. 15 sub Dices 210. Idem dic de Veritate Rhantasm si dicam pro unica distinctione demonstrans. Quod id ipso dici potest de sacramento A.L. utpote quidem tantum quodlibet mole. Confirmatur utrumque vera conclusio ex Concil. Flor. quod postulat ultimo sessione in decreto Eugenii 4ti ad Armenos expresse dicit sacramenta N.L. a sacramentis antiquis plus differre quia antiqua non causabant gratiam sed illud figurabant nova vero causant gratiam quam significant, quod haec esse differentia sacramentorum A.L. significare solo et non causare gratiam in eo esse differentia sacramentorum N.L. et significare et causare significatam gratiam. Hinc infer quod hoc contradicta esse contradistinguitur sacramenta N.L. a sacramentis A.L.

§ 2dus

Utrum Sacramenta A. et N. Legis univoce conveniant secum in ratione signi.

67 Resp. Dico 1mo Sacramenta A et N Legis conveniunt univoce in ratione generica signi cum ...... Thoma contra Georgium de Rhoda. Probatur 1mo ex Concil. Trid. sess. 7 Can. 2 Sacramenta Veteris .... Sacramenta qd dici ...... analogice signa ...... sanctitatis .... Sacramenta ...... dicta .... de nomine Sacramenti .... dici .... signo .... veri sanctitati ..... ex dictis ...... Probatur 2do Sacramenti A et N Legis in ratione signi .... omne .... non significata .... quod conveniunt univoce .... ex .... Aliud univocorum A .... ex dictis. .... N Legis .... Sacramenta .... signa symbolica .... sensibile, ... et DEO instituta .... omne ..... principaliter et .... significant gratiam seu veram sanctitatem .... significata .... Probatur 3tio a pari. religio veteris et novae in ratione religionis conveniunt univoce .... in eadem .... religio .... in ceremoniis et circumstantiis differunt .... Sacramenta .... religionis .... signa conveniunt univoce.

68 Dices 1mo signum demonstrativum .... significat ...... symbolicum .... Sacramenta Nova .... signum demonstrativum gratiae .... Sacramenta .... signa symbolica .... gratiae .... R. D. A. .... significat in ratione generica signi .... in ratione specifica .... signi .... distinguuntur .... significare .... modo demonstrative .... symbolice .... sufficientia .... significandi in specie .... ratione generica signi .... ratione signi gratiae .... signum symbolicum .... signum demonstrativum .... signum .... significare .... symbolicum .... significet .... signum demonstrativum ex eo quod ea significet in .... et .... quod .... realis .... ex eo quod .... realis .... sicut .... vocari .... differentia .... univoce in .... univocari. signi .... significandi .... in signo demonstrativo .... symbolico. .... signa .... signum .... signa .... habeant .... significandi .... ratione generica signi ....

69 Dices 2do Sacramenta Veteris erant umbra .... Sacramentorum N. L. sicut .... umbra .... conveniunt univoce .... R. D. A. .... Sacramenta N. L. .... gratiae .... significativorum eiusdem gratiae .... umbra .... signorum .... signa N. H. .... Sacramenta .... verae significationis .... gratiae .... umbrarum .... eiusdem gratiae sicut .... vere et .... non .... vere et .... signum .... signa ....

70 Dices 3tio S. Thomas in 4to dist. 1 q. 1 art. 1 .... dicit: Sacramenta .... Sacramenta V. et N Legis .... sicut .... analogice in .... in .... sanctitate .... Sacramenta Vetera et Nova conveniunt univoce sed analogice .... R. 1mo cum .... D. Thoma .... 2do Art. 1 in Corpore .... dixit Sacramenta .... quod .... rationem signi .... signi analogia .... eodem .... R. 2do .... textum D. Thomae .... conveniunt univoce sed analogice .... in ratione generica signi .... in ratione differentiali .... in signis sed .... verae sanctitatis .... textu. .... Sacramenta .... Vetera et nova .... sanctitate et in significans

etiam significans tum ea. atqui sacramentum utrumque significat in ratione differentiali causae: in quantum est causativum verae sanctitatis, in Adam in sacramenta veterum et Nova etiam habens causativae verae sanctitatis et in significans tum ea, cum sicut ergo hoc sanguis habet formae sanitatis in sacramento Nova habeant formae dicendi sanctitatis sit ergo causativa, et sicut ergo sanguis fuisset color [illegible] habet id tum significat sanctitatis huius in sacramentum vetera non significant nec causant verae sanctitatis id tum ea significabunt ergo in hac tum ratione conveniant analogice quod est ratio differentialis causae respectu verae sanctitatis. de utero dicit in eodem textu D. Thom: fuerunt sacramenta Vetera et significativa sanctitatis verae eo ipso quod sunt ex [illegible] ratione signi et significativi convenire univoce cum sacramentis Novis quatenus eandem et signum et significativa ejusdem verae sanctitatis utrisque in sacramentis significantis verae sanctitatis generice sumptae formae spem: licet ex ratione differentiali utrumque specie significativus [illegible] tum Novis significativus eandem id non tum veram usque causativus verae sanctitatis. **Dico 2do** sacramenta A. L. cum in ratione differentiali signi In praecise sumuntur univoce cum sacramentis N. L. Quod patet ex dictis hactenus: quia nempe abstrahendo ab ea praecise ratione signi differentiali quam sacramentum ut sic habet a sacramentis abstrahendo a ratione practici habent ad causam [illegible] eadem ratio, eadem utique in utrisque sacramentis. utrobique n. [illegible] vere et formaliter significant. Cujus est ratio generica signi idem vere et formaliter significans verum et formaliter significativum sacramenti principale. Cum ergo [illegible] differentialis sacramentalis signi ut sic significans verum sit et formaliter dicitur sanctitatis, utrobique est signum symbolicum simplex, stabile, ad Deum institutum utrobique ipse differentia signi vere ex forma [illegible] sacramentum quatenus distinctum a ceteris signis quod non est sacramentum formaliter dictum quod P. Rixigrisi. quia abstrahendo a ratione differentiali sacramenti abstrahendo a ratione signi practici: abstrahendo quod sacramenta antiqua sunt quidem significativa tum causativa, non quidem idonea sanctitatis legalis sacramenta vero Nova sunt quidem tum significativa idem et causativa ejusdem ut hac ratione sacramenta Vetera a Novis ultimo differunt, adeoque in hac ultima ratione differentiali signi practici non conveniunt univoce. Ratio est quia significare tum et significare non tum sunt omnino diversa, imo opposita rationes differentiales signi, quae sacramentum Vetus et Nova [illegible] ab aliis signis quod non sunt sacramentum formaliter dictum [illegible] differunt, quidam est ratio completa differendi ut non est ratio [illegible] univoce. hinc Infer sacramenta Vetera quod Vetera in ratione differentiali signi convenire univoce cum Novis [illegible] Vetera. quia primo modo sumptum important praecise rationem differentialem signi sacramentalis an sacramentalis quod non est eadem in utrisque sacramentis cum utrobique sit eadem [illegible] signi sacramentalis. 2do vero modo important rationem differentialem signi sacramentalis ab aliis signo cum sacramentali sit signi sacramenti Veteris a Novo quod non est omnino diversa in h. et diversa in illo in h. demonstrativa et practica respectu verae sanctitatis in illo [illegible], non practica usque respectu sanctitatis in [illegible] dictae.

§ 3tius

Utrum Sacramenta in ratione Causae A. et N. Legis univoce conveniant seu

72 R. et dico 1mo Sacramenta A. et N. L. conveniunt univoce in
rōe generica causae et Conc: Prob. 1mo. Ratio quia causa 1 signi practici in
repraesentandum impositum ē rō abstracta a sua essentia et fili atque
hi abstracta ratio causae ē univoca, quia [illegible] essentia filii convenit uni-
voce in rāe causae utrique n. ē propriè dicta quia [illegible] deorsum in [illegible]
Prob. 2do [illegible] ratio causae genuino [illegible] convenit ad eandem [illegible]
univoce propriè dictione [illegible] Sacramenta Antiqua et Nova conveniunt univoce
in generica rōe signi conveniunt quoque in rōe generica causae, alias sicut Sacra-
menta antiqua, dicerentur propriè dici Sacramenta si illis competeret rō signi propriè
sumpta, ita dicerentur propriè dici Sacramenta si illis competeret rō causae
propriè sumpta per [illegible]. Prob. 3to nil obstat univocationi causae
generice sumptae in utrisque Sacramentis [illegible] Apostoli [illegible] obstet
[illegible] causarent [illegible] Sacramentum Novae [illegible] propriè dictum
[illegible] Nov.
Sacramenta [illegible] antiqua [illegible] [illegible] differentiae causae a genere
[illegible] ad diversos [illegible] [illegible] Sacramentis A. et N. [illegible]
abstrahit [illegible] generica causae [illegible] [illegible] Spiriti [illegible] univoca [illegible]
univoca [illegible] differentiis causae [illegible] univoce [illegible] referuntur [illegible]
[illegible] causae. [illegible] et convenientia univoce [illegible] in utrisque Sacramentis
[illegible] analogice [illegible] [illegible] [illegible] ad diversos [illegible] analogice [illegible]
genus causae ē univocum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] referuntur. Assumpti 1mo [illegible] 1 genus actionis ē
univocum respectu actionum diversos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actionem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] univoce. Neque dicas [illegible] [illegible] respiciet [illegible] et
[illegible] univoce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
univoce [illegible] respiciet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentis
conveniunt univoce. [illegible] [illegible] rō causae generica in Sacramentis
impositam [illegible] respicit sanctitatem [illegible] [illegible] et sanctitatem legalem
[illegible] legalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanctitates analogice [illegible] conveniunt
[illegible] respicit [illegible] sanctitatem s. veram s. legalem [illegible] causalitas in
[illegible] causalitatis utriusque [illegible] convenit univoce ad utrasque
[illegible] vere causalis [illegible] [illegible] sanctitas veram. 2do [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] differunt. 3tio [illegible]
[illegible] respectu [illegible] [illegible] respectu [illegible] [illegible] generica [illegible] convenit
univoce [illegible] [illegible] [illegible] legem [illegible] [illegible] conveniat
univoce. 4to Deus ē vere propriè et univoce Creator respectu
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] respectu [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conveniunt univoce et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad has [illegible] respondebis eodem
modo replicationi [illegible] [illegible] generica causae in Sacramentis [illegible] sicut
respondes ad instantiam [illegible].

73 Dices 1mo Sacramenta A. A. [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] propriè dicitur [illegible] R. C. A. [illegible] [illegible]

specie dicta consecrationis respectu verae et specie dictae sanctitatis e
contra interna et aeterna divinae ... specie dicta consecrati-
onis respectu alicuius sanctitatis tantum in specie dicti N. ... in
sacramentis novae legis ... abstrahit a sanctitate specie dicta
... ad receptionem gratiae eadem est
... specie ... atque sanctitas ... contrarie ... inde
sanctitas est specie dicta s. impropria dicta. ... consecrationis vel
... specie dicta sanctitatis ob quod sacramenta nova divinae plene di-
... Christi ... sanctitatis ... specie dicta ob quod
sacramenta vera divinam aeternam et infusam ... causa-
... ad receptionem gratiae ... ad ... speciale

Dico 2do ... specie dicta ... 14
... sacramenta vera ...
sanctitatis ... specie dicta ... conveniant univoce
... sacramentis novis ... specie dicta sanctitatis ... C.M.D.N.
... sanctitatis ... C.N. ...
quod sanctitatis legalis ... Ald. n. e dicta
sacramenta ... specie dicta ... sanctitatis
specie dicta ... in ... gratiae ...
... 2do ... n. 22 ... et ...
... sacramenta n. ... specie dicta ... et
... sanctitatis specie dicta ...
sanctitatis specie dicta ... sacramentorum N. L. ...
... sanctitatis ...
... specie dicta ... sanctitatis in specie dicta ... legalis ...
... specie ... sanctitas

Dico 2do sacramenta ... Legis ... conveniant univoce in 15
... Card. de Lugo Koningk Bertoldus
... speciali ... sacramentis ... specie
sanctitate ... sacramentis ... specie sanctitate
legale in sacramentis ... specie sanctitate ... atque
... quod in novis sacramentis ... ex
... sanctitas ... minis-
... sanctitate ... legalis ... veteri
... sanctitas legalis ... novae ...
et sanctitas ... legalis ... sacramenta
... sacramenta ...
... sacramentis novis ... sacramentis
antiquis. ... sanctitatis ... principaliter et specie dictae
... sanctitatis ... impropriae
dictae significationem huius vocis sanctitas. 2do sacramenta ...
... legalem ... impropria dicta sanctitas ...
... sanctitas specie dicta ... sacramenta ... et
... principaliter sanctitate specie dicta sanctitate ... legale ...

in principio. 3tio Sacramenta Vetera spectant ad sanctitatem legalem in genere causae finalis. Sacramenta vero Nova ad sanctitatem veram spectant in genere causae finalis et in genere causae efficientis. Quod etiamsi de efficientia causandi Sacramenta nova aliquid fuerit causandi quod Sacramenta antiqua et aliquid de modo causandi in Sacramentis novis aliquid fuit in antiquis adeoque non differunt causae efficiente sed specie in specie ad effectum et in modo causandi in utroque.

76 Dices Utraque Sacramenta conveniunt univoce in ratione effectus signi ... [illegible] univoce in ratione effectus causae. ... [illegible] ... in ratione signi Sacramentalis utrobique ... significandi ... nempe ... signi ... ordinem significandi ... significandi ... [illegible] ... in ratione signi ... causae ... Sacramenta Nova et antiqua univoce ... [illegible] Sacramenta ... in ratione effectus causae nec ... nec ... causandi nec ... [illegible] gratia causae.

SECTIO 4ta
De Partibus Sacramenti.
§ 1mus
De rebus et verbis

77 Dico 1mo in omni Sacramento NL. ... reperiuntur Sacramentum tantum, res Sacramenti tantum, Sacramentum et res Sacramenti simul ... cum Magistro Sententiarum in 4to dist: 22 et S. Tho: 3. 66 ... art: 1. ... Declaratur: ... ex communi ... in Sacramento dicitur Sacramentum tantum quod ... significat et non significatur. ... res tantum quod ... significatur et non significat. ... Sacramentum et res Sacramenti simul quod et significat et significatur: ... in ... Sacramentis NL reperiuntur ... verba ... quod significat ... Sacramentum tantum. ... gratia significatur ... res tantum. Quod 3tio in Baptismo ... Character ... Sacramentum et res Sacramenti simul. ... in Eucharistia Corpus Christi ... species ... gratia ... dolor ... gratia ... In Sacramento Extr. Unctionis ... expedit ... [illegible] ... in Sacramento denique Matrimonii ... Christi cum Ecclesia ... Sacramento dicitur res Sacramenti ... [illegible]

carni ab eo quod dicit, Sacramentum esse quo significet in dolore qui n'eius
a confessione [illegible] ipse [illegible] erat.

Dico 2do verba esse sacramenti nostri constare rebus et verbis 18
[illegible]: hic 20 et art 6 ad 3um. Ratio quia sacramenta Antiquae Legis erant
vera sacramenta neque tamen ex scripturis [illegible] colligi potest in illis [illegible]
[illegible] adhibita verba ut patet in Circumcisione [illegible] [illegible] in [illegible]
Sacerdotum Leviticorum et [illegible] sacramentum [illegible] [illegible] nulla facta men-
tione verborum. Confirmatur quia ratio sacramenti [illegible] explicata nempe
esse signum [illegible] sensibile [illegible] [illegible] potest [illegible] rebus atque
verbis [illegible] in aliis verbis atque rebus [illegible] de ratione sacramenti
nostri constare rebus sicut et verbis.

Dico 3tio omnia N. L. Sacramenta de facto constant rebus et verbis 19
[illegible] [illegible] [illegible] omnium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Probatur
Primo ex Concil: Flor: in Decreto Eugenii 4ti ubi §3 de sacramentis
N. L. [illegible]: haec omnia 3bus perficiuntur rebus tamquam materia, verbis tamquam forma,
et persona Ministri conferentis sacramentum cum intentione faciendi quod facit Ecclesia. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sacramentum [illegible] Concili [illegible] [illegible] in [illegible]
N. L. sacramentis esse partes [illegible] [illegible]. Sacramenti [illegible] [illegible]
an sacramentum. Probatur 2do auctoritate SS. PP. [illegible] S. Augustini [illegible]
[illegible] in Joannem dicentis accedit ~~verbum~~ verbum ad elementum et fit sa-
cramentum. ubi [illegible] elementi res tamquam ~~[illegible]~~ materia significat, [illegible] ver-
bi verba tamquam forma: [illegible] [illegible] alii SS. PP. ut S. Chrysostomus
Homil. 20 [illegible]: S. Ambros: [illegible] [illegible] [illegible] apud [illegible]
[illegible] art 6 [illegible]. Probatur 3tio [illegible] a Doctoribus
allatis ex quibus colligitur in de facto omnia sacramenta instituta esse a Christo
[illegible] constitui rebus et verbis. Prima [illegible] quia sicut Christus est VER-
BUM [illegible] [illegible] carni sensibili [illegible] [illegible] ut sacramenta a
Christo instituta constent rebus sensibilibus et quasi carnalibus et verbis quasi
[illegible] [illegible] dicuntur [illegible] a [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] exprimunt. 2da [illegible] quia sicut hoc [illegible] corpore et anima [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erat ut sacramenta in medi-
cinam [illegible] instituta constarent rebus corporeis et verbis [illegible] [illegible]
[illegible] credentis unde S. Aug: [illegible] [illegible] dicit: unde est tanta vir-
tus aquae ut corpus tangat et cor abluat? nisi faciente VERBO non
[illegible] [illegible] credit. 3tia [illegible] quia sicut [illegible] N. L. [illegible]
[illegible] [illegible] clarius et expressius significat gratiam quam [illegible] A. L. ita
[illegible] erat ut sacramenta N. L. clarius et expressius significarent eandem gratiam
quam sacramenta Antiqua. clarius autem et expressius gratia significatur per res
simul et verba quam significabantur in Antiquis sacramentis per res solas
verba [illegible] [illegible] obtinent principatum significandi [illegible] [illegible] S. Aug.
Lib. 2 de doctrina Christiana cap. 3. Confirmatur ex inductione omnium
sacramentorum in quibus singulis [illegible] adhibentur res et verba ut [illegible]
patet [illegible] ex solutione Objectionum. Dixi [illegible] quia [illegible]

in nullis sacramentis possint ad adhiberi verba expressa explicantia
ad adhibere aliquid de quo [illegible] verborum.

80 Colliges secundum [illegible] tum materiae ex verbis tum formae [illegible] analogiam [illegible] verba [illegible] analogice [illegible] verba [illegible] [illegible] analogia [illegible] [illegible] ad significandum [illegible].

81 Objicies 1mo secundum Matrimonii [illegible] verbis [illegible] Matrimonium [illegible] verbis [illegible] Matrimonium [illegible] verbis [illegible] Matrimonii [illegible] verbis [illegible] verba [illegible] Matrimonium [illegible]

sed quam personae interveniendo. Neque de neg. ex illegitima mutorum vice subeunt verborum aliter non muti nisi nutibus ex signis loquuntur quae hic omnia licet non sint aequivalentia verbis.

Dices primo Concilium Lugdunense cap. 19 citatum dicit sacramenta 3 [illegible] consistere et quod requirit res distinctas a verbis aliis duobus [illegible] sacramentum Matrimonii sicut verbis quae aequivalent sint res et distincta ministri. R. 1mo C. A. distinctas quod requirit distinctas a verbis vel physice vel moraliter C. impedimentum distinctionis physice N. distinctionem moraliter, non verba quamquam sint et verba, cum sint maxime significativa distinguuntur moraliter a rebus ipsis quae sunt aequivalentibus traditioni et acceptationi sub quo ratione considerantur esse res potius quam verba. R. 2do C. A. et specialiter distinctas quatenus in dicto non casu res et verba sint quod uno nomine verba quae magis manifesta traduntur corpora distinguuntur inadaequate, implicite et significatione manifestantibus acceptationem in traditione distinctionis physice ab acceptatione. Quod quaeve verba extrema in dicto casu non [illegible] debeat intercedere integre contractus quod sit res [illegible] per verba explicari exprimatur [illegible] [illegible] corporum contrahentium quae sunt res distinctae adaequate a verbis et quae intercedunt res distinctas implicite a verbis. Neque dicas Concil. citatum exigere res distinctas a verbis, idem ab intentione ministri quae requiritur non conficiendo sacramento atque contractus integre non distinctus ab intentione contrahentium quod sit ministri hujus sacramenti quae hic contractus [illegible] res Matrimonium quae sit in contrahentibus quae efficiat sacramentum Matrimonii. Itemque dico in contrahentibus Matrimonium duplex intentio seu voluntas reperitur 1ma est voluntas faciendi Matrimonium simpliciter et implicite de tradendo et acceptando corpore in matrimonium dominium, 2da est voluntas efficiendi sacramentum seu tradendi et acceptandi corpus in matrimonium dominium potestatem conferre rationem sacramentalem. Prior voluntas est communis [illegible] ethnicis [illegible] quae Matrimonium non sacramentale [illegible] posterior est propria solis Christianis quae sint 2 intentiones et speciales sacramentales, adeoque distinctae si non [illegible] [illegible]. Posterior itaque est [illegible] intentio ministri, prior est res, ab [illegible] sacramenti Matrimonii [illegible] indifferenter extantibus partibus quae intentio ministri Matrimonii. Hinc D. N. atque contractus integre quae contrahentes volunt facere sacramentum Matrimonii non est distinctus ab intentione ministri, [illegible] 3tio ad efficiendum sacramentum requisita C. N. contractus integre quae contrahentes volunt facere sacramentalem non est distinctus ab intentione ministri N. N. [illegible] distinguitur [illegible]. [illegible] patet ex infra dictis.

Dices 2do Concil. citatum dicit sacramenta in certa specie verbis quae [illegible] requirere verba sicut alia quae sufficiunt aequivalentia, alia. R. C. A. N. distinctionem utique. [illegible] non Concilium eo modo loquitur quo solent loqui qui generales regulas statuunt quibus deinde subjungunt particulares exceptiones [illegible] deinde infra quod 7mo sacramentum [illegible] [illegible] essentiam Matrimonii regulariter est contractus per verba de praesenti 83

expressa ubi Lex regula manifeste declarat contrarie quidem ... in ... Matrimonij regni verba expressa ... sufficere subinde neque exigere verbi equivalen.

84 Obiicies 2do Sacramentum Ordinis alia ... verbis ... Apostoli Sacramentum ... expressione poenitentis ... absolute ... Confessionis ... absoluto ... verbis ... expressione ... Sacramentum ... Ordinis ... absolute ... expressione ... dicit ... poenitenti ... dolore et confessione ... expressione ... signis ... expressa pro ... impositione ... gloriam ... ... expressio verbalis ... declarationi ... Ob ... positioni ... poenitente ... applicari ad absolute expressio ... absolutionis ... equivalens est. Neque obest quod ... inde aliqui ... verba ... in ... verba ... Sacramento Ordinis ... verba ... expressis verbis exprimere ... dolore ... absolutionis ... verbalis expressio adeoque ... ... poenitenti ... utrumque ... verba ... scilicet ...

Dices Concilium Tridentinum Sessione 14 Capite 3 docet vim Sacramenti Poenitentiae ... esse in verbis Absolutionis quod solis verbis ... ... Ergo ... ... poenitentes necessarium pro totali confessione ... pro expressione ... formalis ... dicit Sacramentum Poenitentiae ... institutum ... post Resurrectionem Christi ... dixit ... ... institutum ... ... ita clare expresse ... ... Resurrectionem. ... in ... ... confessio ... Sacramenti Poenitentiae ... Concilium ... totalis absolute expressa ... vim Sacramenti ... esse in verbis absolutionis.

85 Instabis Concilium ... satisfactione ... partes Sacramenti Poenitentiae ... satisfactio ... Sacramentum Poenitentiae ... ... ex parte poenitentis ... absolute ... ex parte Sacerdotis ... 2do ... satisfactio ... Sacramentum Poenitentiae ... ... de ... Tractatu de Poenitentia ... ... integralis ... ... satisfactio ... ... Poenitentiae ... ... Sacramenti Poenitentiae ... integralis. ... confessio ... supponunt

id nulla dum ee sint ad absolute tum mag ad sua gr totaliter integritatem idem esse constituunt aeque ad absolute sacrm. Ob-
neta. Obiicies 3tio Si sacrm N. L. ex sno om constar- 86
rent ex rebus et verbis nec res et verba in sacramento essent partes
intrinsecas idem et g. Nov. Legis partes intrinsecae dum ee sint et
sciat exem vero cognitio sacramento res et verbat
sint q. Nov. item sacramento Res ut mag Baptismi est agua,
Confirmationis Chrisma, Poenitentia peccata agi ipsi mag ut ex-
primunt predicta verba qui hi sacramenti res et verba ut sint
secu. 2do Sacrm Eucharistiae permanet et in panis et vini ut g.
est mag Eucharistiae ut manet in eo nec permanent verba consecratoria
quia. Sacrm res et verba ut sint earum sacrm in ee
Eucharistia constituta. Re. C. I. N. probat D. I. dum ee sint
ut patet q. nulla C. sup phice N. I. sin. totalis nulla efficit
parum erg simultas Christi in. esse Nove Nostrae. Ad. 1dt.
probare licet dico in sacramenti aliud ee mag vera propria et
remota aut agua respu Baptismi, Chrisma respu Confirmationis
peccata respu Poenitentiae, res q. ille mag impositionis, ipsum
ee quod dicimus Conjugium id mali negant secundum predicta sua ver-
bum ordinarium in. l. d. ut in obj. positis mag predict sua.
alia est mag exgua et prima utrum Baptismo ablutio propria
in Confirmatione unctio Chrisma et Poenitentia declaratio confessio
peccatorum res q. ille mag impositiones styed invar et sint
ad verbis ille nulla sine nihil predict. Ad 2do 2do
dico permanent sacramento Eucharistiae ut permanere panes et vini g.
habent in se mag sua et exgua ad remotam tamen agua.
mag in prima ver exgu huiusmodi sacramenti et species panis et vini
et corpus et sanguinis Christi et hoc mag sup permanet quamdiu
totum sacrm permanet. Quod attinet verba consecratoria habent quod sint
et ad vero sacramento inferri de cetero in facto ee ut permanent qde
phice ex fit in se q. transierunt permanent tn moraliter
in esse effec q. constituunt species Eucharisticas in ee sacramentum.
Dices Si verba phice transierunt quod ut pars intre
constitutiva sacrm Eucharistiae. Phr illud imo similiter panis et vini
q. ob huius speciis defecit et transit phice ut pars intra Eucharistiae
ipsum in facto ee ipsius verba consecratoria quae desinunt
et phice transierunt. Phr 2do ut species panis et vini intre
constituunt Eucharistiae dum permanere phice et ipsum permanent eam
moralis permanere permanent moralis verborum consecratoria sufficit ad
constituendum intre Eucharistiae. Phr 3tio Concilium dicunt

Sacramentum Eucharistiae consistit in verba consecrationis atque ita ipsius consecr-
ationis [illegible] species [illegible] consistit ut pars integrans eius essentiae ergo.

87 R. Negative. Ratio in oppositum est quia Concilium Florentinum
in [illegible] docet formam huius Sacramenti esse verba Salvatoris quibus [illegible]
de Sacramento Eucharistiae in ordine dicitur Augustinus ait: [illegible]
Eucharistiae Sacramentum [illegible] expresse habet: forma huius Sacramenti
sunt verba Salvatoris quibus hoc confecit Sacramentum; Sacerdos enim in
persona Christi loquens [illegible] atque forma [illegible] pars integrans constituit ergo. Ratio
2da est ex D. Thoma qui [illegible] ad idem expresse dicit
in Sacramentis ex rebus et verbis fieri unum sicut ex forma et materia
in quantum scilicet per verba perficitur significatio rerum. Tum in 4to
distinctione [illegible] dicit [illegible] docet [illegible] Sacramentum constare ex materia
forma sicut Christus constat ex VERBO et carne; atqui Christus ex
VERBO et carne constituitur ergo. Ratio 3tia est quia per ver-
ba consecrationis species Eucharisticae constituuntur in ratione signi sensibilis signi-
ficantis Christum [illegible] species [illegible] panis et vini [illegible]
[illegible] verbis consecrationis [illegible] signum sensibile substantiae pa-
nis et vini [illegible] Christi [illegible] ergo in Eucharistia
[illegible] species [illegible] significandum Christum [illegible]
substantiae panis et vini [illegible] verbis consecrationis [illegible]
[illegible] non [illegible] aliter [illegible] et [illegible] significare nisi per
consecrationem. Atqui [illegible] consecrationis [illegible] per verba consecrationis
ergo. Dices [illegible] verbis consecrationis [illegible] Corpus et Sanguis
Christi sub his speciebus Eucharisticis [illegible] de [illegible] Sacramentum [illegible]
[illegible] in [illegible] species Eucharisticae [illegible] ad
significandum Christum [illegible] sicut [illegible] et [illegible]
[illegible] nec distinguerent [illegible] forma [illegible]
[illegible] ergo [illegible] per verba [illegible]. 2do dices [illegible]
[illegible] species [illegible] Eucharisticis [illegible] revelatione
[illegible] sub his speciebus Corpore et Sanguine Christi, [illegible]
[illegible] revelatione [illegible] et [illegible]
[illegible] Sacramentum [illegible] in [illegible] per verba et in-
[illegible] Sacramentum Eucharistiae. Ad [illegible]

88 R. [illegible] panis et vini [illegible] et [illegible]
[illegible] utrumque ago [illegible] Eucha-
[illegible] Transubstantiatio [illegible] in [illegible] transubstantiatione.
Ratio est quia [illegible] transubstantiatio [illegible] transubstantiatione nisi
intelligatur [illegible] ago. Sicut [illegible] in [illegible] Cardinalis de Lugo
[illegible] peccatum [illegible]
nisi in peccato [illegible] posset absolvi a
culpa. R. 2do [illegible] A [illegible] Concilia

dicendo panem et vinum esse omnia Eucharistiae, id intelligunt quando [illegible]
ipsa substantia panis et vini Christi; Ecclesia vero veniens id intelligunt
solas species remanentes panis et vini. atque ita q[uo]d inde
existimo ostenditur q[uo]d dicunt esse verba consecrationis. Resp: 2do
q[uo]d ad consecrationem secundum Eucharistiae requiritur corpus ex ordinatione
praecessisse substantiam panis et vini post [illegible] de potentia Dei absoluta fieri
videtur posse species panis et vini sine ipsa substantia in verbo
consecrationis ponant corpus et sanguinem Christi sub his speciebus, sicut
licet corpus sine debita de vite ad consecrationem Calicis non [illegible] deberet
sive ad miraculose creatum posset valide consecrari quin ordi-
narie q[uo]d corpus et vinum de vite non sit, ita ordinarie q[uo]d
debet praecedere substantia panis et vini non est. atque ab his ver-
bis consecrationis nunquam praecedere valide consecrationis, et [illegible] et
in dicto speciei formarum Eucharistiae. Resp: 3tio [illegible] substantia
panis et vini q[uo]d possit sine [illegible] amplius conservare
modo [illegible] atque adhuc tamen conservari, modo conservare
in [illegible] q[uo]d fidei Catholicae [illegible]. Ex substantia panis
et vini ipso [illegible] totum existunt post [illegible] effectum.
atque verba consecrationis conservant modo in suo effectu [illegible]
fluide causant et [illegible] relinquunt formam. Pono modo
conservare verborum consecrationis [illegible] in corpore [illegible] efficaciam
in [illegible] quam vult post [illegible] verba [illegible] corpus
corpus et sanguinem Christi ab his speciebus quandiu conservant
species [illegible] verba consecrationis [illegible] effectu verborum in modo consecrationis.
quandiu [illegible] conservant species [illegible] conservant quandiu conservant
modo verba [illegible] [illegible] modo verborum
possibilis. [illegible] modo [illegible] consistendo species in modo esse
[illegible] signum [illegible] Christi corpus
[illegible] una cum illis [illegible] ac sanguine Christi ad
[illegible] licet [illegible] sint [illegible] inde [illegible]
[illegible] Eucharistiae [illegible] nil de [illegible]
substantia panis et vini dici post. Quod modo omnino possibile
[illegible] species [illegible] relictis a [illegible]
[illegible] ex illis [illegible] species in [illegible]
[illegible] signum [illegible] sui [illegible]
[illegible] in notitia [illegible] possent adeoque [illegible]
dignosci possunt species consecratae a non consecratis.
Neque dicas imo species consecratas mixtas cum non consecratis [illegible]
dignosci [illegible] in modo signi [illegible] signi-
ficationis respectu Christi corporis. [illegible] in [illegible] attendi

qd paucidos in h. v. Mo esse tingat id qd ese et ordine
parti in vo esse et ordine eo ipso qd sicut supra has eru
alias hostias (gluta fuisse verba sermonis dignosci possunt spes
ssenand a sermoni. Ide enim acte in dignoscent tu eo ipso
qd sunt sussly verbis sermo- et ex se dignoscibles ex denomi-
nabiles, qd sunt ssenand. we am de mae signi susbls utrum
nostras et signand alis significari efficit qd ad ile significata
sit assumptu et emulgand sustb. n... ipso in ile signa
sendo et pst dignosci ordaine incognoscibile sui significabilis
paucidos desenand ex ad nomo instrumi et emulgaris in
a. 2 sbindend dignosceres a quibus nec dicat in cognoscibile sui
significari. Rey dicas Ido inseo eg accidenti absol-
venti a baptisiani sed oculta et mdingat absolve a absolue
ad moe hatum Eucharistia a Baptismi qd panier am sedusi
verbis sermonis ipsa ssa Cipui et Sangnis Christi quavis
cunstra pst dinare spes panis et vini ad moe sacrmi bu-
chad sua n. negare dsposno qd inseo sit supra oculta licet
n. sit oculta in se eorn achingnam et ma manifestri in mo
esse et in am exercuio manifestne n. quoka suscbleu et pos-
sibile et amotandi a alliuendi eun effu ex exercitiu
inseruit ultimi assoluendi a baptisandi qd interna ultimo e
ipse inseo acro Ssa Cipui et Angnis Christi secluso ver-
bi sermonis pstul ille nidei manifesta. n spe g. inse
e oculta n eius spes. g. hh eius est effu a exercitiu ssed
Corporis et Sanguinis Christi exseclusis verbis sunt dicand ad
manifestenda ssa Cipui et Sanguinis Christi.
Ad secundo 2da [illegible]
89 hhærin qd pust ssevenerent sicut hant verba sseveranria ut
inisse dixi qd spes panis et vini sive ssevenerent phie n
ssevenerent ear inutl. Ag spes sit de ge eorne fruanenim
verba vo ssevenna degite entia resupanend qd Me dhat cspi-
piere Eucharistiam frunando phie, hec sum explicire transfundendo
phie et sbui fruanandi nisi. Ag spes, in se hant ad
significandu susbla Corpus et Sanguinem Christi, sicut se hhbant
ad significandu susbla substam panis et vini sicut n. hanc
significabant vestiendo ea seipsis ita Corpus et Sanguinem Christi
significant vestiendo seipsi. ad n pruant vestire eorsi susbla
significare ssme sstme panis et vini nisi phie fruanando
qdnec ssmt vestire eorsi susbla significare ssm Corpus et San-
guinem Christi nisi phie fruanando. ante verba et susbla

significativa rerum in respectu illa ex ipsis sed exprimendo veritatem
obiecti adhuc potest in regula physica cum formalia non ostendunt ex
scripta exprimere veritatem obiecti conditi effectum applicari possunt
facere remanentibus iisdem quae verba physice continent obiciat verba cogno-
scitivo quod verba consecrationis sicut possunt exprimere veritatem non perma-
nendo physice sed tantum morali quomodo etc ad veritatem complicant
actus permanentia etc possunt sensibiliter significare corpus Christi
et sanguinis Christi non permanendo physice sed tantum morali. Stante insuper
licet ipsum quod ad veritatem intrare ingredi significationem
verborum consecrationis etiam actionem permanentem continet Ratio
enim quia sicut ad remanendo legi consequentia intrare lege ut stabilem
formaliter ita et resurgendo verborum. Ultimus idea quae vult effi-
caciter post illam verba consecrationis offerre corpus et sangui-
nem Christi sub speciebus consecrationis intrare efficiunt significationem
verborum consecrationum ut stabiliter formaliter. Ratio 2di quia atque
remanentibus ... ut tantum ... erat applicatio exprimens verbo-
rum obiecti oblationem corporis et sanguinis Christi significationem
ideo ... significat ... sola intra consecrationis significative.

Ad Obiectionem 3tiam Respondeo C. I. N. M. ... causa effectus 9o
esse in formatione sui effectus ... in physicis ... in moribus
... causa effectus illius partialis ipsi quod ... generationem ... unde
sunt ... alterius personae ... sola intra ... partiale
ipsius generationem ... videns ... in moralibus ...
verba quae ... benedicuntur ... causa effectus benedictionis ... aquam
... intrare efficiunt aquam in esse benedictam ... Baptismus
... sacramenta consistit effectus verbis ... nemo negat verba esse
... sola intra Baptismi et aliorum sacramentorum. Respondeo 2do
D. I. Concilii dicunt Sacramentum Eucharistiae adaequate sumptum ... omnes sui
partes effectus per verba consecrationis N. I. dicunt sacramentum Eucharistiae inadaequate
sumptum ... per parte principali effectus per verba consecrationis C. I. sic distinctio
N. N. ... Sacramentum Eucharistiae adaequate sumptum ... corpus
et sanguine Christi sed cum ipsis species per verba consecrationis neque in species
sed ... neque verba consecrationis efficiunt per verba alias ... verba ef-
ficerent per verba erant causa effectus sui. Hinc cum effectus corporis et san-
guinis Christi ... parte principali effectum dicitur sacramentum Eucharistiae
effectus per verba sumptum denominare a potiori sicut ... in Lege ...
... de acquirendo rerum dominio dicitur denominatio sumpta ex ...
... — Ceterum hinc tantum ... quod verba consecrationis ... sint
pars intrinseca ipsius ... corporis et sanguinis Christi ... non
pars intrinseca Sacramenti Eucharistiae adaequate sumpti, cum pars ...

Corpori et sanguini Christi.

91 Instabis Sacramentum Eucharistiae habere se grande spiritualis alimoniae adorari circumferri eligi ore in supplicationibus, collocari in altari servari in pixide ergo atqui nihil horum dici potest de verbis consecrationis verba n. haec neque alimoniae nec adorantur nec circumferuntur nec collocantur in altari nec servantur in pixide ergo quod non sit pars intrinseca Sacramenti Eucharistiae. Resp. omissa responsione Antecedente et assumpto distinguo Consequens n. a toto ad partem eorum sumpta. Unicum aut quod dicitur de toto dici potest de singulis partibus seorsim sumptis nego. Et hoc dici potest a simili neque tamen una est consequentia a simili item Baptismus habet se grande spiritualis ablutionis, neque tamen verba a ipso Ministro Baptismi habent rationem ablutionis effectus quod dicitur in his ex naturalibus specialibus denominantur ab alia parte ratio a singulis seorsim sumptis atque in una ex parte a corpore Christi. Ans. tamen a parte principali quod habet se grande spiritualis alimoniae adorari circumferri collocari, servari quod totum Sacramentum Eucharistiae denominatur habere se grande spiritualis alimoniae adorari, circumferri, collocari, servari quod licet nec verba immo nec alia partes ut videtur Christi, neque Ministri quod dici possunt seorsim habere rationem alimoniae adorari circumferri quod. Ordo Dt utrumque Sacramentum Eucharistiae semper adesse verum quod dicatur grande obliquus habet se grande spiritualis alimoniae adorari circumferri quod N. semper inadesse quod solum unum Ct. secundo assumpto dissolu[...] dissimilitudinem Mjs. verba n. consecrationis ut pars intrinseca Sacramenti Eucharistiae adesse sumpti potest ut ullus quod eo quod imponunt in obliquo ullo Sacramenti inadesse semper sed solum unum scilicet Corporis Christi et speciei consecrationis.

92 Urgebis Aggregatum ex Corpore Christi et speciebus nominat significat gratiam grande spiritualis alimoniae sine verbis quando adsunt verba quod verba consecrationis a extra essentiam constitutivum Sacramenti Eucharistiae. Resp. Nt. neque sine verbis intelligere clare et expresse Christi ut cibus spiritualis sumere alligatum speciebus Eucharistiae, sicut intelligi ex verbis ut rationali efficaciter quod aggregatum ex Corpore Christi et speciebus significat ut per hic gratiam sumpti sine verbis. Immo aggregatum ex Corpore Christi et speciebus per se ex sine speciali revelatione nequit consignificare cultum Mj significare gratiam idcirco Christus apposuit verba ex quibus hoc aggregatum nobis innotesceret ex signis ac verbis paribus sumptis consignificarent Eucharistia in ratione signi sensibilis clare et expresse Christum grande spiritualis cibi adeoque gratiae significativae. Verba n. consecrationis eo ipso quod clare et expresse significent Christum manere sub speciebus renuntiantibus ut cibo spirituali Christi. n. ...

verba [illegible] demonstrant, eo [illegible] ipso significant [illegible] ad [illegible].

§ 2dus

De aliis Partibus intrinsecis Sacramenti. 93

Dico 1mo [illegible] Christi est pars [illegible] Sacramenti N. L. cum Card. de Lugo [illegible] et aliis [illegible] contra Card. Pallavic. Prob. 1mo [illegible] Sacramenti [illegible] significativum gratiae [illegible] [illegible] institutione nisi [illegible] Christi [illegible] signa gratiae [illegible] [illegible] Sacramenti [illegible] est pars [illegible] et [illegible] denominatio signi ex institutione. Prob. 2do [illegible] signum ad [illegible] institutioni [illegible] signum [illegible] Sacramentum [illegible] signum ad [illegible] institutionem Christi. [illegible] Prob. 3tio [illegible] Sacramenti N. L. [illegible] Sacramentum N. L. [illegible] institutione Christi [illegible] Sacramenti N. L. [illegible] institutio Christi [illegible] Sacramenti N. L. [illegible] sanctificativa [illegible] gratiae [illegible] Sacramentum N. L. [illegible] sanctificativa [illegible] gratiae. [illegible] institutione Christi [illegible] sanctificativa [illegible] gratiae [illegible] Sacramentum N. L. [illegible] sanctificativa [illegible] gratiae in Sacramento N. L. [illegible] Dei [illegible] gratiae ad positionem [illegible] signi [illegible] gratiae [illegible] nisi [illegible] Dei [illegible] ad positionem [illegible] signi [illegible] gratiae. Sed deficiente institutione Christi deficeret [illegible] Dei [illegible] gratiae ad positionem [illegible] signi [illegible] Christo [illegible] ad positionem [illegible] signi [illegible] gratiae [illegible] Deus [illegible] institutio Christi [illegible] gratiae ad positionem [illegible] signi [illegible] institutio Christi [illegible] principium [illegible] Sacramenti [illegible].

Quaeres [illegible] de antiquis Sacramentis? R. [illegible] partem [illegible] institutionem Dei [illegible]

quod dicitur intrinsece sacramenta antiqua constituerit in ratione significa-
tionis gratiae non in ratione causationis ejusdem gratiae. Ratio primi quia entita-
tem antiqua erant signa ex institutione Dei seu placito, solum vero
ex natura sua non significabant gratiam. Deus in ratione significandorum gratiam constitu-
ebantur per voluntatem Dei instituentis illa in signa talis significantiae signi-
ficativa. Ratio 2dae quia antiqua sacramenta non erant causativa gratiae ut dici-
tur et signa quae non dicebant voluntatem Dei ad positionem talium signo-
rum conferendi gratiam in qua voluntate consistit institutio determinans ut causatio-
nem gratiae. Cum ideo non dicerent voluntatem Dei ad positionem talium signo-
rum conferendi gratiam. Ratio ulterior est quia antiqua ex parte sui non connotabant
merita talis voluntatis pertinent sacramenta N. L. scilicet merita Christi sibi
applicata in ordine ad causandam gratiam. Unde in sacramentis N. L.
voluntas conferendi gratiam non modo respicit dispositionem voluntatis Christi appli-
candi talibus signis merita sua. Quod voluntas applicandi merita Chri-
sti in ordine ad causandam gratiam quia non respiciebant in sacramentis antiquis
idcirco respiciebant voluntatem applicandi merita Christi in ordine ad
significandam gratiam ideo voluntas Dei instituentis sacramenta antiqua
ex parte sui ipsorum sacramentorum antiquorum habebat talem modum volendi
ad positionem talium signorum ad significandam gratiam et non habebat modum volendi
ad positionem talium signorum conferre gratiam. Dixi ex parte sui sacramentorum
antiquorum quia ex parte sui cum Deus non haberet voluntatem applicandi
ipsa merita Christi utrisque sacramentis causandam gratiam
Secundo cum ad positionem illorum non volebat conferre gratiam hujus non aliu(d)
[illegible] assignari nisi ipsa libera voluntas divina quia scilicet non voluit ex
quo novae legi reservabat causativitatem gratiae, quod nobis a posteriori constat
ex testimonio Apostoli sacramenta N. L. distinguentis a sacramentis anti-
quis [illegible] ex plena [illegible] [illegible] infirmis [illegible]
assignavit. Obijcies primo voluntas Dei qua vult producere aliquam
95 creaturam non est pars intrinseca creaturae quae pariter voluntas Dei seu Christi insti-
tuentis sacramentum non est pars intrinseca sacramenti. Respondeo primo C. A. N.
consequentiam. Disparitas est quia creatura aliquid physicum adaequate distinctum a voluntate Dei
habetque suam formam physicam a voluntate Dei distinctam. At vero sacramentum est totum
quoddam morale in ratione signi ex instituto et placito non distinctum adaequate
[illegible] [illegible] [illegible] a parte voluntate Dei instituentis, in ratione
signi ex instituto et placito [illegible] habet aliam formam physicam [illegible]
[illegible] non aliam nisi voluntate instituentis. Voluntas Dei qua vult produ-
cere creaturam est voluntas producendi non vero constituendi formaliter creaturam in esse
creaturae adeoque respicit creaturam ut causa effectum suum. At vero voluntas
instituendi sacramentum non est sola voluntas producendi sacramentum quod ex se in
ratione sacramenti [illegible] esset significativum gratiae sed est etiam formaliter consti-
tutiva et constituendo, ideo voluntas constituendi se ipsa formaliter sacramentum in ratione
significativi gratiae quae respicit sacramentum ut causa formalis suum constitutum. Item
creatura ex natura sua [illegible] sui [illegible] habet rationem creaturae quam
accipit ab intrinseco a voluntate Dei, idcirco extrinsece terminative accipit

ee nū actu, ano summ extra ea et ex intris sui [illegible]
uhbt noe' signi quid significani et causati ne ipse ostdi quid
hanc vide agnit intrie qe ea agit intrie assatee [illegible] extra
qde ebq et verbi intrinsu impotenti sulu se spke sumpti
atque in iisde ebq erverbi ut significatis ercutiatis quid. sicut
noi signo ad placitu ulnis insitutioni extra qde e et in signo
sumpto sulu se spectant eg hedent inrua in e eide ei ut signi-
ficarsa ad placitu. Hinc respdi per 2do Signo Ars ulnis
[illegible] ne' pars intra creat ut toni [illegible] ut inserti volili
NA ne n. dici [illegible] ulnte signifta interalr sho unita
fonte [illegible] quanter ulnis [illegible] instituti ne' pars intra
formiti utrin annue signi assumpti. Signum neq n. res neq
verba qd ad noe signi assumunq sulu se significant, intre solina
ulnte- ne' pars intra summ ut significani ercutati quid,
in noe huj, ipsi signo ad placitu quid id e signo solud signi-
ficare quid [illegible] ~~ni n. sumpta sectiq~~ ex ebq erverbi et
simil ex ulnte institui [illegible]. sicut q dmnao dhi volili licet
n.t extra oho speisiane sumpto si in explicatione eadem impor-
tat intre volitione ita denominao Aerni in noe signi ad pla-
citu significativi ercutivi quid importat intre ulnte institui
signifie quaterus ipsi ebq erverbi qd in tle signu speisicantie
speciata assumant ut extra.

Obiicies 2do Can Effens summ ne intra 96
constituta eiusde sd institutio Christi [illegible] causa effens summ [illegible]
ita se hbt inspuno respu summ sicut se hbt instuntor sd institun-
tor hbt se ut can Effens q ex institutio. [illegible] Anno [illegible]
dicta superig N 90 respi n. atque instruit sit anno grandis
ctisicans [illegible] effens anni sensle et in sinul eade in noe
meritorii spiritu filv 2do et inter finis can afficientia anne
experiore a se impetrum et in simul eade spiritu denominat
ulintimo. 3tio Persona VERBI e can Effens actionu
meritoriane et satisfactoriane Christi et in duple in noe ca-
loris infinti dignitati intre [illegible] in [illegible] de In-
carnatione N 2 [illegible] q pari rade ptee eod: inspuno et can
effens et simul can filii vmdi respu summ. dicto
in respu ni effinuo seruire ad il qd denominat summ filv
in [illegible] nd ipse denominde meruti in noe signi ad
placitu significativi ercutivi quid sicut et in allanj insturutis
hunc ipse noscj respq intercedit. Hinc [illegible] N. I. instrumo
n. n tribuit se ipso inde denominde signi ad placitu signi-
ficativi ercutivi sd nisi mediate instrutione q se hbt se ut [illegible]
denominans sennisi ut can Effens. R 2do

Tri. I. DN. ex: dum cit. N. go respondeo. Sd intentio Christi est essentias sacramenti inadequate sumpti CM. adequate sumpti NN. Sub 2°
Itaque qua intentio spiritus, sacramenti inadequate sumpti Christus adequate
sumpti N. Nequeat eadem dispositio applicari spatii. Intentio Christi est causa
effectus respectiva intentionis sacramentalis existentis Ministri sed se spectat
circa quod importat et exigit sive adequate dispositionem verum in hic spe
accidentaliter existentem secularis etiam significantia atque causata v. spiritus sacra-
menti nisi inadequate. Idea sacramentum semper adeque ex suo ingenio
ex actionibus sacramentalibus existentibus Ministri atque sacramenti partibus
granis signa ex intentione significative et causative quod respectu sic sum-
pti sacramenti intentio Christi est causa effectus, sd pars ipsius includit
in ratio tuo ipso sacramentali. Sicut Christus est causa effectus respectu
sacramenti Eucharistiae inadequate sumpti quoniam ex: Concilii Flor: spiritus
Eucharistiae efficiendae unione sui cum speciebus Eucharisticis, ingredientibus
formaliter ipsius sacramenti Eucharistiae et non sunt idem Christus est causa
effectus sd intentio spiritus Eucharistiae adequate sumpti quoniam in ea ipse
Christus sub speciebus Eucharisticis reperitur intra. De sicut Verbum
Divinum est causa effectus respectu unionis Hypostaticae in qua inadequate spi-
ritus tuo Hypostaticum et simul est et causa effectus sd intra spi-
ritus respectu totius Hypostatici adeque sumpti includit in eo utrumque
integre simul ac natura humana et unione Hypostatica intra spiritus
habet Hypostaticam adeque sumptam quod est Christi. Pari modo intentio
Christi est causa ipsius respectu partis sacramenti quod importat et includit substantiale et simul intra spiritus
respectivus sacramentalis adeque sumpti est ille adeque dispositio ab hic inadequate
sumpti.
97 Objicies 3tio Si intentio Christi esset pars intra spiritus
sacramenti haberet ipso seipsa sola dici ipsum &c. Ergo intentio Christi
Christi instituentis sacramentum vult et intendit sacramentum sd in sacramentum
dicit intra ipsum. Christi instituentis ipsum Christi vellet et
intendere sacramentum nisi velit et intendat quia spiritus sacramenti
adeoque etiam seipsum &c. Probatur 2do Christus instituens sacramentum
vult et intendit significativitatem et causativitatem quod aliquis habere
ipse significativitatem et causativitatem intentionis spiritus intra ipsum
Christus Christi instituens sacramentum quando intendendo significati-
vitatem et causativitatem quod vult et intendit seipsum tantum. Respondeo
ad primam et in illa distinguendo. Christus instituens sacramentum
seipsum poto inadequate in quantum vult et intendit spiritus sacramenti
in quo est ipsa etiam in quantum ipsa inadequate, ideo sola tantum vult
maxime spiritus significativitatem et causativitatem quod &c. in
ipso illam adequatam in actionibus sacramentalibus intentionem Mi-
nistri, eadem spiritus distincta ase quod in ea includuntur in sa-
cramento adequate sumpto. Nec inde infertur intentione Christi
esse priorem seipsa et posteriorem priorem quatenus illam quod supponit
esse et propriam causam posteriorem 2do quatenus est aliquid vo-
luntas intentionis ad seipsam nondum illam licet inadequate supponit

-tum et cognitum. Item n. est dq nec obm est prius actu ad se creato
prioritate sprie dictam sed ettam obm mere gd influat in actum. deniq;
tero obm terminatum pot n. habere prioritatem sprie dictam respu actus
ad se creati sui respu cognitionis donec creditum s. quia cognitio
creatura creatae si quae cognoscit creavit seipsam, nec obm cream
nec ipsa cognitio sui creditur habet prioritatem sprie dictam. dq
prioritatis respu sui sub ds ipsa nec considerat ds ipse inquantum de
rei et quae priorum aliqua motiv sicut in dei signo ad placitum
qui in dei cognitione et amore sui sui cernit hanc quia pot admitti
dicendo qd intentio quatenus est obm considerari ut intentio futura
et definita sacramenti quatenus est actus considerari ut intentio actu
exercita et actus spiritus sacramentum atq; sui onde intentio sdum
sdum strictam futuritionis et determinationis habent prioritatem motivi
respectivi ipsius considerandi sdum strictam actus exerciti et definiti.
Verum clarius explicatur. Nro 2do Dubia est d. habet q sho 94
seipsum in dure eri actu exercito dr. dure et in a. dgmino
N. q. ante dictam Nove N. sequendo eadem distio applicanda utriq;
chadi. Intentio n. Christi habeo in eum signatae ordinari so-
lito ne intentio habet seipsam nec sacramentum aliquid significat nec
significativitate et causativitate aliqua adeptam habet prout obo
est res et verba in aliqua inadeqte spiritus sacramentum intellecte
sed ex verba significandi excellentiae gradu qd ora sortes dictam ab
ipsa intentione qd dw ete obm in a signum ordinate vult erin-
tendit atque exercuit seipsa spiritus filii sacramentum adiungunt
illud in nos significati et causani quod adeo seipsum indure
ubi et exercuit velle et intendit dicens qd ipse deq; obliterare
recipere mentione dici hoc nec minimus alius statuit a
merendi seipsum indure et exercuit intendit. Dixi dr. simpl.
n. negari pot dr. ex clarimis contrarii chaos. Intentio n. ob alias
Christi intentioni sacramentum stricte sciit et intendit gradu obi
vel sacramenti adeqte sumpte nec eius exercita, nec significativitatem et
causativitatem gradu, hic n. non indicatur se habet ad hanc intentionem
creditur sed vult et intendit aliquid sacramenti sciit et ex verba
externa significanda et gerunda. cum eo ipso gradu obi. Andas
intendendo enim vult et intendit qui fuit et scivit gradu ipso
sacramentum adeqte sumpte credidit spiritus eius et erit in significa-
tivitate et causativitate gradu adeo n. tenax obiective ad seipsam
ob potius communicat seipsum obo aliquid vere sciit et aliqua creati
alicui et intendit in ordine ad significandum et causandum gradu.

Dico 2do cum pertineat ministri est pro vera sacramenti
in specie statuendi p. Thomas ex Concil. Flor. qd supra n. 79
cum dicit sacramenta ipsa rebus tamquam verbis tamquam forma

ex persona Ministri, proinde requirit personam et potestatem Ministri
ac tamen ex persona ulterius ex ipsa resultat ut partes intrinsecas et
personam et potestatem ministri. Confirmatur ad quod spectat sacramenti
intrinsecum constitutivum sacramenti ad personam ministri ex intentione Concilii:
spectat sacramentum quod persona ministri intrinsece constituit sacramentum.
Nihil aduocare personam Ministri et imperare ipsum consultive tamen
et impertire potestatem et authoritatem ministrandi sacramentum, tale ministerium
constituit personam ministri ex ministri, et vices gerentis Christi
erit potentia specifice sacramenti. Hinc probatur 2do Christus
ministrationis sacramentum intrinsece constitutivum sacramenti ut patet ex inde diuini dd
Minister qualis sustinet personam Christi ministrantis sacramentum quem Minister
qualis et potestas eius intrinsece constitutiva sacramenti. Adeoque confirmatur ex [illegible]
nihil ex delegationibus in quibus potestas personae delegatae utpote sustinens per-
sonam delegantis aeque constituit valorem actionis ex delegatione quando sola vel minus
ac constituit potestas ipsius personae delegantis, cedit potestas melior. Hinc
si Christus ipse conficeret aliquod sacramentum ex gr. Eucharistiam, valeret melius quam dictum
ab eo sacramentum quam defuncto sint sacerdotes [illegible] et specie plura dictum
ob diuersitatem plura unius ex spectis sicut ex defunctis Eucharistia sacramenti
quod a sacerdote spectat in diuino vero et specie plura in eo melius diuersa ab
Eucharistia quod ab dd. spectat in diuino alio ob diuersitatem plura tamen in [illegible]
Probatur 3tio intentio Ministri constituit intrinsece sacramentum ut dicens [illegible]
et potestas eiusdem Ministri. Quia probatur: q. intentio saltem est indifferens ut
sit vel non sit sacramentalis quia patet in eo quando Presbyter habet intentionem
conferendi confirmandi [illegible] [illegible] tamen panis et vini [illegible].
intentio non est sacramentalis quia intentio non aliter constituit intrinsece sacramentum, nisi quatenus
excedit ab habitu potestatis ministerialis et determinata ad esse intentio sacra-
mentalis per potestatem Ministri. Atqui sic semper involuit ipsam potestatem
Ministri cum sola huius denominationis et determinationis ad esse sacramentalis
Ideo ipsa quod intentio Ministri ut ministri constituat intrinsece sacramentum cum ipsa
potestas eiusdem Ministri constituit intrinsece sacramentum.
100 Dico 3tio Cum ~~[illegible]~~ intentio Ministri est intrinsece constitutiva
sacramenti contra Cardinalem de Lugo, Cardinalem Pallavicinum, Antonium Perez, Arriaga,
Esparza, Reinaldum et plures recentiores contra Bertolum, Vicentium,
Cormer et plerosque antiquiores. Probatur primo ex verbis Concilii Florentini
quod ad efficiendum valide sacramentum persona Ministri non aliter requiritur nisi
cum intentione faciendi quod facit Ecclesia. Quia dicit personam Ministri cum intentione
eius, proinde requirit ac requirit res et verba sed hoc requirit intrinsece ad
[illegible]. Confirmatur illa intrinsece constitutiva sacramenti quod ita requirit
ad efficiendum sacramentum, nullo solo actu applicat sacramentum ad [illegible]
[illegible] Ergo dicit eterne Concilii quando sit aliquid desit non perficitur sacra-
mentum. Ergo nihil da intentione sacramentum non est signum sufficienter practice
significativum sanctitatis non esse in talis signum per se ex verba posita
Nomine Christi adeoque ex intentione practice significandi sanctitatem ad quam
significandam a Christo est assumpta quia Hinc

Inferr intentione Ministri habere se ad instar Unius Morbi quae constitue-
Sacramenti morali unionem in esse totius Sacramenti. atqui unio constituit interne
totum quod. Probatur 2do intentio Ministri partialiter tenet se ex parte formae
Sacramenti quod sint causae constituunt interne Sacramentum Assumptio. Verba quae et
forma Sacramenti et res sunt se indifferentia ad significationem [illegible] dona ex Sacra-
mentali [illegible] et [illegible] indifferentia [illegible] et constituant morale [illegible] Christi
[illegible] ut constituant [illegible] [illegible] ordinis quod per intentione Ministri de-
terminantur ad significationem dona ex Sacramentali constituuntur in esse morali
[illegible] Christi atqui verba non aliter ex forma Sacramenti nisi sub determi-
natione dona ex Sacramentali et ut et morali [illegible] Christi quod non aliter
ex forma Sacramenti nisi sumpta cum intentione Ministri adeoque haec tenet se
partialiter ex parte formae. unio tenet se etiam ex parte materiae ingenui
positio materiae Sacramentalis utpote indifferens [illegible] [illegible]
[illegible] Christi per intentione determinatur [illegible] Christi [illegible] Ministro ut perso-
nam Christi sustinente. Probatur 3tio Minister Sacramentorum est [illegible]
dispensator donorum gratiae [illegible] [illegible] sic: sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum
Dei. [illegible] sicut [illegible] intentio dispensatoris [illegible] donatione [illegible]
rem distribuendam [illegible] [illegible]
[illegible] distribui, ita [illegible] intentio Ministri Sacramentorum [illegible]
[illegible] in esse efficaciter collationis gratiae [illegible] [illegible]
sola [illegible] determinatur per intentionem Ministri.

Obiicies 1mo Concil: Trid: Sess: 14 Cap: 2 docet ea [illegible] 101
Sacramenti [illegible] materia et forma quod [illegible] tradit in Catechismo Romano ex
mente Concil: Trid: edito Cap: 3 de Sacramentis in genere [illegible] sicut
[illegible] Ministri neque materia nec forma. [illegible] Concili: Flor:
[illegible] citando personam Ministri et intentione [illegible] a materia
forma quod ea Sacramenti non [illegible] non constituit intentione [illegible] ministri
[illegible] se ut aliquid requisitum extra. [illegible] D.I. docet ea Sacra-
menti [illegible] materia et forma sola se sumptis N.I. materia et forma sumptis
cum [illegible] tenentibus se ex parte materiae et formae C.I. [illegible]
[illegible] [illegible] et intentio Ministri tenet se ex parte formae ut patet
ex dictis unio et ex parte materiae. Ad [illegible] [illegible] distinguendo
Concili: Flor: personam Ministri et intentione [illegible] a materia et forma
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a materia et forma morali
[illegible] [illegible] [illegible] Christi [illegible] significationis Sacramentalis [illegible]
[illegible] ex [illegible] dictis unio [illegible] quod Concil: materia et forma [illegible] per-
sonam Ministri et intentione [illegible] requisita ad valorem Sacramenti [illegible]
personam Ministri et intentione [illegible] ad materiam et formam Sacramenti.

Obiicies 2do Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 102
[illegible] [illegible] [illegible] intentio Ministri [illegible] [illegible]
[illegible] ex malo fine [illegible] [illegible] peccati [illegible] [illegible] Sacramenti
[illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], honeste [illegible]

atqui si stinet qui ee inire peccare n. eet opg DEO nec simile
nec inanis grad nec placens DEO nec honeste desiderabile terendum.
ex integro malum ex quovis defectu est. Ratio argumentum h.
nimis multum gratie gratis n. neq mala est ee inire ostitutio su
mmi eo qd posset exercens peccaminose sii specify siquid in
matrimonium ppt ee peccaminosus sacramentaliter sacerdotis hoc illud
etm hoc inire ostituunt sacrum. Rsp 2do D. I. exist
ostitui peccare qua ille fili C. I. peccare mala tempore N. I.
neq tunc erat Christus qui sinceros qua peccaminosa fili ppt
ostitui sacrum Christum sinceros peccaminosus mala Christi.
Ipso n. qd inseo et peccaminosa benedic mali ambo ultione pri
vati huius et ex doctrinae illius 2do hanc nae inseos ostituunt
etfilio malo sumpta resumunt sacrum sd ostituit sumpta solum
rone unios sacramentalis a ipso Christo nato exedennis et gtny
inseo exedit a ministro qua tli nre Christi ex Domisione DEI er
quales solum qua nae ppt ee fili mala. Neq n. minister
Christi personam Christi eo nn stinet a missione DEI et tal ab hbt
in ordine ad malum fine meloi attinet ordinum. Ani sacerdotis
D. sacrum ut opg DEO simile placens DEO et gtny e actio ministri
ut ministri nre Christi sicut C. I. ut opg DEO placens DEO, gtny
autem e actio ministri ut peccatori nre proprio sicut N. I. se ostituit
sicut N. Christum. Resp. 2. in eleemosyna a Dno qd honesfine
dari missa famulo vo ulo fine dam ubi una eadq lar
gitio eleemosynae ministerio famuli exercens gtny e mali actio
Dni auctoritate et imperante ab illo. exedens illius mali in
stabilis eo qd famuli mali solliq nre hanc actione exercet
et honesta mentione DEO placens eaq movens ad retribuendum Dno
etm hoc ipsa largitio eleemosyna gtny a actio ipsius famuli qd
hanc imperante e mali exercendi intentione suo proprio nre
malum fine e mali Dno et ipsi famulo imputabilis inhonesta
DEO displicens illumq movens ad puniendum servum, negare.
Sed illa in casu objectionis decidendum e. unde inseo dispiciendum
peccaminosa sequitur hi duabus 1mo volo facere qd facit Ecclesia
qd vult intendit Christus 2do volo facere qd mihi vana gloria
p.... mea ultio dictat et ex hac ipsa actione qua facit Ecclesia
intendit Christus volo insuper consequi vanam gloriam v aliumfinem
meum. licet et hic sit una ... inseo peccaminose malus gtny
est sequitur illi inseo primo ostituit intuere sacrum eq honesta et
DEO placens gtny vo sequitur huic inseo posteriori impertinentia
ad ostitutio sacrum eq inhonesta et DEO displicens.

103. Objicies 3tio si inseo et pstas ministri ostituunt
inire sacrum sequitur 1mo eam inseos susceptione ee inire
ostitutio sacrum hoc n. illa constituens sacrum. 2do

cum Sacramentum Ordinis ee intrinsece institutum alterorum Sacramentorum quod
administrationem ad accidentem? nam deficiente Ordine [illegible] sacramentum
Ex quibus solvuntur [illegible] ad 1um de Ordine Episcopali respectu
Ordinis Presbyteralis, et respectu confirmationis. ad 2um de Baptismo
Ministri respectu (excepto Baptismo) sacramentorum administran-
dorum, et de Baptismo suscipientis respectu alterorum Sacramentorum
suscipiendorum. 3tio in Sacramento Ordinis includi intelligitur non
modo Charactere baptismale ipsius ordinandi sed etiam Charactere
et baptismale et Episcopale ipsius ordinantis imo includi omnes cha-
racteres omnium retro Episcoporum antecessorum usque ad Apostolos in ea serie
qua a se successive sunt ordinati, nisi enim priores essent ordinati
nec posteriores essent ordinati, adeoque nec Episcopus hic et nunc Ordi-
nans valide ordinaret, et per consequens invalide ordinatur. 4to sequitur
cum ipsam jurisdictionem et approbationem ee intrinsece institutionem eorum Sacra-
mentorum quae sine jurisdictione et approbatione non possunt ministrari.
5to sequitur cum carentiam alterius Baptismi a confirmatione & Ordinis
a matrimonio a Extr. Unctionis in eodem morbo susceptis ee insti-
tutionem intrinsecam horum sacramentorum nam invalide baptizatur qui
caret Baptismo invalide confirmatur a ordinatur qui non est confirmatus
a eodem Ordine ordinatus. item stante uno matrimonio invalide
contrahitur aliud item post susceptam semel Extremam Unctionem invalide
suscipitur in eadem infirmitate iterato. 6to sequitur negationem
impedimenti dirimentis ee partem intrinsecam Sacramenti Matrimonii absque
hac enim negatione invalide contrahitur. 7mo peccatum ee partem intrinsecam
absolutionis, nam illius non invalida erit absolutio. 8vo in Sacramento
Extr. Unctionis cum morbo & infirmitate ee partem intrinsecam Sacramenti.
non sunt capaces hujus Sacramenti. 9no sequitur ipsum statum Viatoris
ee intrinsece institutionis omnium Sacramentorum, nam omnes hec non minus requirunt ad
valorem Sacramentorum quam requirunt intentionem a potestatem a institutione Christi.
10mo sequitur cum materiam confessionis ee partem intrinsecam absolutionis cum sit
pars essentialis judicii Sacramentum non [illegible] indivisibile. 11mo cum
a carentia [illegible] ablutione [illegible] in suscipiente ee partem intrinsecam Sacramentorum
qui manducare [illegible] gratiam Sacramentalem. 12mo tandem
sequitur ipsum corpus [illegible] ministri tum
suscipientis ee partes intrinsecas Sacramenti sine his enim non possunt [illegible] Sa-
cramentum. atqui haec omnia videntur ee absurda quod et illud unde sequuntur.
Respondetur [illegible] 1mo admittendo has omnes [illegible] nec [illegible]
videri [illegible] absurdum [illegible] denominationem [illegible] 104
[illegible] usque ad Adamum includere in ea serie qua ab eo [illegible]
[illegible] absurdum [illegible] Sacramentum

[illegible] ex parte [illegible] aggregatum dicere invicem [illegible]
[illegible] constitutiva [illegible] in [illegible] quod aliquo [illegible]
recensere inter constitutiva. Praeterea si assistentia Parochi et testium [illegible] inter
constitutiva Sacramenti Matrimonii eo quod requirantur ad [illegible] matrimonialem valide
instituendum, cur tamen [illegible] hic adducuntur requisita ad valorem Sacramenti non
numerantur inter constitutiva Sacramenti sicut et Sacramenti [illegible] invalidi? Dici
potest 2do [illegible] plerumque [illegible]. [illegible] quod hic addu-
cuntur [illegible] Concilium [illegible] Sacramentum [illegible] Persona Mi-
nistri et intentio [illegible] quod hic adducuntur [illegible]
[illegible] Sacramentum. [illegible] hic allegantur
plerumque remote [illegible] adeoque [illegible]
Sacramentum [illegible]
[illegible] de intentione et potestate ministri [illegible] ex [illegible]
[illegible] 1mo [illegible]
ministri [illegible] ministro,
[illegible] Sacramento [illegible]
[illegible] Baptismus [illegible] Eucharistia [illegible]
[illegible] ministri [illegible] Sacramento [illegible]. Loquimur
[illegible] de constitutivis [illegible] Sacramenti [illegible] de [illegible]
Sacramenti in [illegible] baptisandis [illegible]
[illegible] Concedo [illegible]
[illegible] Sacramenti [illegible] ministri
[illegible] ministri [illegible]
adeoque [illegible]. 2do [illegible] Sacramentum Or-
[illegible] Sacerdotalis [illegible]
[illegible] Ordinationis [illegible] administratione [illegible]
[illegible] a Sacerdote administrari [illegible] potestate [illegible]
[illegible] a Sacramento Ordinationis [illegible] potestate
[illegible] Ordinatione. [illegible] Ordo Episcopalis [illegible] potestas
[illegible] Ordinatione Presbyteri [illegible]
[illegible] Baptismus [illegible] character [illegible] potestas [illegible]
[illegible] administratione [illegible] Sacramentorum.
3tio in ordinando [illegible] character baptismalis [illegible]
[illegible] Ordinare character baptismalis [illegible]
[illegible] potestas [illegible] Ordinandi [illegible]
[illegible] Episcopali. [illegible]
Characteres [illegible] Episcopum [illegible]
Ordinis [illegible]
[illegible] Episcopi [illegible] Charactere Episcopali, [illegible]
[illegible] Ordinare. 4to Jurisdictio et
approbatio [illegible] potestate Ministri adeoque
debent numerari inter constitutiva [illegible] potestate ministri. 5to
[illegible] Baptismi [illegible] Ordinationis [illegible]
od potestate [illegible]

ad potestatem passivam subjecti suscipiendi hoc Sacramentum comprehenduntur
in institutione Christi; qui hoc Sacramentum instituit ut initerabilia, adeoque hoc careat
nisi constitutum dissimiliter ab institutione Christi et ab intentione ministri volentis fa-
cere quod Christus instituit. — 6to Idem dicendum est de negatione impedimenti
dirimentis. 7mo Peccatum nisi remote et ut fugienda ad Sa-
cramentum obnixus regimen. 8vo modus comprehendit in institutione Sacr-
amenti Unct: ubi Sacramentum instituitur sit Infirmis. 9no
status viatoris comprehenditur in institutione omnis Sacramentonis, omnia
non instituuntur nisi viatoribus. 10mo audire confessionis et tunc conditio
ordinarie non vero est requisita ad judicium absolvendi, unde non absol-
veret si absque auditione revelata haberet peccata poenitentis. 11mo
obex in suscipiente impedit tantum actualem collationem gratiae non vero valorem
Sacramenti, verum non de ratione Sacramenti causare actu gratiam sed tantum posse
causare non vero habere sine carentia aut ablatione obicis. 12mo Exi-
stentia corporis etiam spiritus sunt ex parte subjecti cui confertur a ex parte
ministri non ut ministri sed ut homines agere confert, non vero ex parte
ipsius Sacramenti quod confertur. Praeter hoc requiruntur supponuntur et nimis
remote quae non numeranda sunt inter intrinseca Sacramenti constitutiva.
Alii intuitu materiae obiciuntur solvi possunt eodem modo quo solvi-
mus sit obiciuntur contra ordinem materiae unde non sufficit proxime constituit
quomodo intentio ministri non habeat quod sola ex ipsa habet sit solidam
effectus sed simul fides sicut initio dixi de institutione Christi.

§ 3tius

De Compositione Sacramenti ex partibus.

Pronoto sicut cetera artefacta inter Sacramenta considerari 103
posse duplex. 1mo quidem compositum physicum in quo constat ex aliquo diver-
bis quae sola significatione naturali habent analogiam quidem cum
materia et forma ex quibus omnia composita physica constituuntur nunc. 2do
modo compositum artificiale in quo scilicet constat aggregato non solum
ex rebus diversis et significatione connaturali sed etiam significatione
accidenti ex institutione Christi. quod significatio quae non ex natura rerum diver-
sarum sed ex institutione Christi huic appellatur forma artificialis ex illa
aggregatione Sacramentale denominatur compositum artificiale.

Dico 1mo In Sacramento quidem compositum physicum speratur 105
res sunt quidem materia diversa quidem formae inter se invicem unitae.
Probatur: Tridentinum Concil: Florentinum N 79 citandum et S Aug: Tract:
80 in Joann: dicendo: Accedit verbum ad elementum et fit Sacramentum

tamen innuit verba in compositione sacramenti ita advenire rebus ele=
mento sicut in compositione physica forma advenire solet materiae. Igitur res sup=
ponuntur ante verba ut subiectum significationis naturale magis indeterminata
quam verba quae habent analogiam quandam cum materia physica quae advenire suppo=
nitur ante formam ut magis indeterminatus. at vero verba ut supponuntur ad
terminant res ad esse compositi sacramentalis quae habent analogiam cum forma physica.

101 Dico 2do. Sacramentum quoad esse compositi artificialis spectato
res et verba simul sumpta habent se quoad materiam significationis vero quoad
formam est communis sententia et Vasquez. Probatur 1mo. Sacramentum
quoad esse compositi artificialis spectatum efficienter ut significativum gratiae atque sacra=
mentum res et verba simul sumpta importat quoad materiam. Neque enim res
seorsim a verbis neque verba seorsim a rebus assumpta sunt a Christo ad signi=
ficandam gratiam sed assumpta sunt ad eam simul sumpta indivisibiliter quae sacra=
mentum nec in verba determinata significatione ex institutione Christi importat
quoad formam aqua res et verba indivisim sumpta denominant signi=
ficativa gratiae significatione sibi propria et completa ex instituto Christi adeoque
completa. Probatur 2do. Rebus et verbis significatio completa non advenit ex
natura sed ex voluntate Christi instituentis quae advenit velut forma artificialis
rebus et verbis velut materiae praerequisitae et assumptae ad constituendum
quod est sacramentum significativum gratiae. Probatur 3tio. Illud se habet quoad
materiam quod est magis indifferens et indeterminatum. Illud vero quoad formam quod est deter=
minativum ad esse compositi. Sed in sacramento quoad esse compositi artificialis spe=
ctato res et verba sunt magis indifferentia et indeterminata. Nisi enim acce=
deret institutio Christi non essent completa et efficacia significativa gratiae at
vero significatio ex institutione Christi est determinativa. Item rerum et verborum ad
esse compositi quod est sacramentum esse significativum gratiae. Posita enim signi=
ficatione ex institutione Christi nihil est quod deest esse compositi quod illa se habet quoad
materiam haec se habent quoad formam.

Collige sacramentum adaequate sumptum importare in recto res,
et verba in obliquo vero significationem et efficaciam, sumitque respectu
gratiae adeoque omnia institutione Christi et intentione ac voluntate ministri quae illa im=
portantur utpote haec ut forma.

SECTIO 5ta

De Materia et Forma singulorum in Particulari Sacramentorum Novae Legis.

§ 1mus

Utrum omnia et singula N. L. Sacramenta habeant immutabiliter determinatam Materiam et Formam ex institutione Christi.

Dico notô 1mo inquiri hanc Q. de possibili et de facto. 108
communiter de modo sacramentorum hic determinata materia et forma ex insti-
tutione Xsti a Xsto. Licet nullus alius pure homo potestate institutionis posset
sacramenta, cum nullus purus homo possit auctoritate propria sacramentis tribuere
infallibilem gratiam significandi et eius causandi eiusdem. Ideo in possunt omnes
Xsti a Xsto Judeum a Xsto alicui committere propter delegationem potestate de-
terminandi materiam et formam in hoc vel illo sacramento adhibendam, an in ultimam
et formam absque in ... Xsto a Xsto adhibenda sit significationes et causalitas
gratiae qui materiam et formam Ecclesia a hoc ille potestate sibi delegatam deter-
minaverit. Quaeritur quod tunc de facto an scilicet Xstus in omnibus Ecclesiae vel
de facto ipse in singulis sacramentis determinavit materiam et formam. 109
Dico notô 2do certum esse in genere saltem sacramenti materiam et a Xsto deo
determinatam usque ad haec ... ut aqua elementaris in Baptismo, Chri-
sma in Confirmatione: hoc in genere saltem esse etiam determinatam gratiam sacramenti in
sacramento Eucharistiae ... materia sacra ... particulari determinavit Xstus dolorem de
peccatis ... determinando ... quae debeant esse et dolor an scilicet contritio
an attritio ... dolor ... haec offerunt. Ideo in sacramento Ordinis
determinavit materiam magis adhuc et gratiam tunc Xstus determinavit ... tra-
dendi signum aliquod sensibile potestatis ... experimentaliter
de caetero ... in particulari adhibendum esse eligat de ex-
aminandis Ecclesiae at ... ex eo quod diversum signum adhibeant in Ecclesia
Latina et ... in Ecclesia Graeca ... utriusque valide. 110
Dico notô 3tio Sacramenti etiam aliquorum sacramentorum ... [illegible]
aliquando indeterminatae licet in hic gratia et in materia ... in Ecclesia Grae-
ca aliquando ... verba adhibeantur ... forma adhibeatur
in Ecclesia Latina, imo in sacramento ... Xstus ... [illegible]
... determinate ... expressis ...
signa ... ex ... in omnibus idem sacramenti
gratiam et formam a Xsto Domino determinata esse scilicet in quantum determinavit ...
... aliqua sensibilia et symbolica ... in omnibus ... determinata
esse ... aliquorum sacramentorum materiam et formam ... haec
et individualiter ... determinavit ipse in particulari ... Apostolis et Ecclesiae mi-
nisterio determinanda ... potuerunt illi ex signis sensibilibus
et symbolicis a Xsto ... determinare ... haec et individuo
... signum sensibile et symbolica ... signis sub-
determinare Xsti mandato ... An eo aliqua potestate Ecclesiam po-
tuisset ... determinationem materiae esse ... a Xsto determinata
... materiae sub determinatione Xsti respectu gratiae? 111
Certum ... omnia sacramenta N. L. ... de facto a Xsto
Domino instituta ... materia et forma ... Ecclesiasticae ...
... auctoritate ... propter quod ... ideo ... in modo in quo
a Xsto determinata et ... Catholicum Probatur 1mo ex Concil.
Flor. in Decreto Eugenij 4ti quod ... declaratur materiam et formam sa-
cramentorum ... a Xsto institutam et si desit ... sacramentum
Probatur Concil. materia et forma in omnibus sacramentis N. L. ... esse
determinatam. Probatur 2do ex Concil. Trid. Sess. 21 Cap. 2.

ubi dari hanc potestatem [illegible] in Ecclesia posse circa sacramenta
dispensandi salva eorum substantia ea statueret & mutaret quae suscipientium
utilitati & sponte sacramentorum venerationi pro rerum temporum & locorum
varietate magis expedire judicaret. Ex quibus sequitur Ecclesiam posse aliqua
in sacramentis circa usum et dispensationem mutare & imponere in aliqua materia sed
debere relinqui salva substantia. Et ea quae substantiae sacramenti aliqui mutaret
fore ut non substantia [illegible] sacramentum quod mutaret [illegible] in ordine sacramenti
ut aeternum immutabile. Dico 3tio [illegible] nullo casu fundamentum o-
stendi potest esse datam Ecclesiae potestatem mutandi partes essentiales sacramentorum
quia solus Deus [illegible] rebus creatis tribuere vim infallibilem significativam et
causativam gratiae quod item nulla potest creatura [illegible] hoc rebus
vel his itemque nulla potest creatura [illegible] res [illegible]
vis tribuere. Obijcies 1mo quod materia sacramenti Eucharistiae Latini utuntur
pane azymo Graeci vero pane fermentato. item forma Baptismi apud
Latinos est [illegible] in una persona Ego te baptizo in nomine Patris
apud Graecos est [illegible] in 3a persona baptizatur servus Christi in nomine Patris
quae [illegible] materia Eucharistiae neque forma Baptismi est ex instit. Christi determinata.
Resp. C. A. Dist. Cons. Quoad determinationem quoad aliquid accidentale Concedo
quoad substantiam Nego cons. Christus n. Dominus quoad materiam Eucharistiae determinavit panem
triticeum usualem panem vero triticeum esse azymum vel fermentatum est aliquid acci-
dentale pani triticeo usuali adeoque non mutat substantiam speciem ipsius. Similiter
Christus quoad formam Baptismi determinavit verba declarantia actionem ablutionis [illegible]
abluo quia forma est in nomine Patris et Filij etc. porro ablutionem de-
clarari per modum [illegible] vel 3tiae personae verbo baptizo accidentale et non im-
mutat substantiam significationis. Ubi

113 Advertendum 1mo [illegible] mutationem materiae in sacramentis [illegible]
non [illegible] sed [illegible] speciem physicam [illegible] speciem moralem. Hinc licet ferre
vinum Gallicum differt specie physica a vino Hispanico non differt in specie
morali in ordine ad [illegible] valide [illegible]. Et sic licet
forte panis non differt specie physica a massa farinae subactae adhuc cru-
da differt in ordine ad sacramentum specie morali in ordine ad consecrandum adeoque
massa farinae invalide consecratur. Nec quod [illegible] esse substantiae mutari
materiam quando haec [illegible]. Communis [illegible] distinguit moralem
speciem [illegible] quam Christus exigit adeoque [illegible] nec appellatur nec ma-
net apta [illegible] usitatoque Christus in hoc vel illa [illegible] sacramenti
instituit ad adhibendam sicut ex massa farinae cruda non fit nec panis
usualis nec [illegible] ad eundem usum sicut [illegible] cujus Christus Eucharistiae
sacramentum instituere [illegible] convivij [illegible] hanc [illegible] pane tri-
ticeo usuali quo mundo deserviret [illegible] loco panis massam farinae
adhiberet fieret mutatio substantiae. Sic [illegible] ma-
net [illegible] Baptismi [illegible] retinet nec [illegible] qua-
lis ablutioni ex balneando [illegible] Christus Baptismi [illegible] lavari
et balnei [illegible]. Porro [illegible] aui-
dentis [illegible] determinatam non amittit manentque adhuc apta ad eundem usum [illegible] Christo
manet apta aqua s. vel frigida s. calida [illegible] elementarius

-em calicis sacrificalis ut vinum sive sit dulce s. austerum s. album s. rubrum
dummodo sit de vite, sicut panis s. sit azymus s. fermentatus dummodo
sit triticeus. Hinc infero materiam [illegible] sufficere ad validitatem
Sacramenti [illegible] [illegible] sufficere [illegible] [illegible] sufficere materiam
ex accidentali ad invaliditatem quae Sacramentum et in ordine [illegible]
[illegible] [illegible] institutioni [illegible] licet [illegible] institutioni Christi sunt
[illegible] materiae sufficientis.

Adverte 2do materiam formae Sacramentalis [illegible] sufficienter
quod non retinet eundem sensum a quo explicatam significationem, quam ha=
buit ex institutione Christi ut si in formula Calvinus [illegible] huju- 114
smodi adolescentulum in Baptismo dicat Ego te baptizo in nomine Domi-
ni. Sed porro materiae formae [illegible] accidentale quo retinet eundem
sensum eandemque claram significationem ut si Baptizo dicat abluo vel pro
verbis latinis substituantur vernacula. Ratio utriusque est quia verba
formae Sacramentalis non operantur sicut sonus syllabarum sed sicut sensus
et significatio. Hinc infero materiam [illegible] formae sufficit invaliditate
Sacramenti materiae ex accidentali ad invaliditatem quae est in ordine
[illegible] de quo paulo post.

Obiicies 2do [illegible] Ecclesia introduxit impedimenta 115
dirimentia matrimonium [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum Ma-
trimonii ita Concil. Trid. annullavit matrimonia clande-
stina [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] matrimo-
nialis clandestinus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenti [illegible]
Matrimonii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ecclesia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ecclesia [illegible]
aquam elementarem [illegible] Baptismo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Baptismum [illegible]
Christus [illegible] elementalem [illegible] Baptismi [illegible] [illegible] Ecclesia
[illegible] [illegible] Baptismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sacramenti Matrimonii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Christus [illegible] [illegible] [illegible] impedimentum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Sacramenti Matrimonii [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] matrimoniales [illegible] [illegible] [illegible] donatio [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donatio a testamento [illegible]
[illegible] Magistratus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], donatio a testamento
[illegible] [illegible] donatio [illegible] [illegible] a testamentum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donatio a testamentum [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] matrimoniale [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
impedimentum potuit et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quando fieri id mutari potest ex contractu [illegible] matrimonij
non [illegible] valido subsistit. Alia [illegible] dicendum [illegible] contractum
validum. Sed [illegible] sicut Christus requisivit contractum validum ut esset [illegible] sacra-
mentum validum [illegible] quod Christus non determinavit id reliquit potestati aliorum [illegible]
[illegible] determinavit ordinavit [illegible] matrimonialis
ad contractus valorem. Deinde ad [illegible] dici potest [illegible] materia
matrimonij [illegible] esse materiam remotam et proximam [illegible] contractus qui an-
tea erat validus successu temporis reddebit invalidum [illegible] adsint conditiones ad
valorem [illegible] impedimentum dirimentium
constitutum. Secundo [illegible] potest [illegible] Eucharistiae
quae ex ipsa materia remota ac proxima [illegible] mutari potest [illegible]
[illegible] in id constituit ut corpus significaret Spiritum et [illegible]
significaret corpus [illegible] corpus [illegible] de-
[illegible] non ideo [illegible] mutari potest [illegible] ac materia adhuc n.
[illegible] a Christo [illegible] ver-
[illegible] a Christo determinata [illegible] esse
[illegible] materiale syllabarum et literarum [illegible] determinatae [illegible]
quod [illegible] esse [illegible] significationem. Ad ipsum
applicando [illegible] Christus [illegible] sacramenti matrimo-
nij determinavit [illegible] esse [illegible] proxima et materiale
nempe [illegible] conditiones contractus determinatas quae [illegible] esse [illegible]
[illegible] nempe [illegible] valorem contractus [illegible] magistratum [illegible]
[illegible] conditionibus [illegible] solemnitatibus ad contractum matri-
monialem requisitis [illegible] valor contractus [illegible] Magistratus
approbatione [illegible] esse [illegible]
immutabilis materia matrimonii a Christo determinata [illegible] mutari
mutari. Hinc ad [illegible] Baptismi [illegible]
Baptismi Christus determinavit aquam elementalem ad abluendum aptam proxime
fluidam in qua [illegible] aqua [illegible] a [illegible] Magistra-
tui [illegible] magistratus [illegible] legibus [illegible] aquam
[illegible] ad abluendum et fluidam reddat [illegible] flui-
dam adeoque materia Baptismi a Christo [illegible] determinata.
At [illegible] materia matrimonialis [illegible] de omnibus [illegible] legi-
[illegible] magistratus [illegible] valor [illegible] mutari
pendens a legibus [illegible] a Christo [illegible] determinata [illegible] validus,
[illegible] conditionibus et solemnitatibus
determinari [illegible] validus [illegible] Christus
reliquit determinandum [illegible] magistratui [illegible] de iure [illegible] va-
lere possint [illegible] has conditiones et solemnitates ad [illegible] contractus
validi requisitas [illegible] a Christo determinata
est. Dices 2do [illegible] valor [illegible] importat [illegible]
116 [illegible] invalida contractus matrimoniales qui antea erant validi
mutando valorem [illegible] in illis aliquid importat [illegible]

16

Rmo C. J. D. N. absolute remouit vltra actio quam matrimonii dirimendi
matrimonii dirimendi fit N.N. vt dirimendi fit C.N. itidem
quamuis in illis aliquid impedimenti fit contractu dirimendi fit N. singula
impedimenti fit sed vt dirimendi fit C. singula. Resp. quam matrimonii
monii vt haec v illud in spe dirimendi vltra insuper dirimenti et vltra
in quo Ecclesia itaque respectu vna spe insuper addi vero ipso respexit
a remouit vltra in quo nec n. quam matrimonii vldo aspexit dirimendi in-
validi v aliquid ald quod actio in se dirimendi fit sed vltra insuper.
actio dirimendi fit in quo restrinxit ad certam mod insuper addi in spe
h. nam reseruat fuisse a Christo potestati ligandi invt. at iam v exinde
pt quod sit apud. debitis insuper vldo in quo nisi restringi ad aliqua
spe cum Christus ipse restrinxerit illam ad vllam dirimendi spe vtique
reliquit restringendum potestati Ecclesiasticae. Dico post 2do
secundo vero argumentum ald n. c insuper vldo remouit fit contractus modo ma-
trimonii dirimendi fit remouit cum alique insuper in aestimatione morali
antea vldo nunc addi in vldo in aestimatione morali de nouo succedere
quando in regimine nunc Ecclesia mutauit fit insuper vldo quid de die
annullando ipso vltra in quantum in modo resultet et inducere variando
sed suam aestimationem moralem de valore insuper constituendo v destituendo
modo insuper nec. quae sua aestimatione morali vldo debitum cum modo
defectu eo ipso insuper vt remouit fit sua vltra in aestimatione morali
subsistit. 2do est vt id insuper nunc vltra ad ipsum Christi dirimere
restringere insuper in aestimatione morali vldo fit quam matrimonii c-
elementum vt seruari itidem vt determinandi quam matrimonii insuper
in morali a aliquid ald vt ipsius determinandi Christi neque comprehensum sub
quo insuper addi fit, quod solum Christus dirimenti fit istas vllas
spe insuper addi nisi determinari moralem inquam comprehendum
sub quo dirimendi fit. Recte dicitur hypothesis N non ex actio et
valide quod Christus quam matrimonii dirimenti fit matrimonii vt hoc esse
contractus non sunt quod in solum aestimatione moralem vldo fit adeoque aesti-
matio morali de valore illius licet respectu valoris habeat se fit quasi
ipse valor solum esse subsistit fit ex morali respectu determinationi Christi vtique habere se
moralem ex perspicue, idest aestimatione morali de valore insuper habere se
moralem ex perspicue respectu determinationi Christi. Igitur remoueri aestimatione
morali eaque natura insuper vltra insuper fit et proinde insuper modo determi-
nanda quod remoueri dirimenti actio fit et remoueri fit aliquid morale
prius ex perspicue ad determinationem Christi vt et remoueri ipsa determinatione
Christi. hic non regimine fuisse efficere posse videtur. vt est nam quam
matrimonii aspicere aliquid aliud diuersum existente in aestimatione morali vldo
fit quod a Christo dirimendi fit.

Dices 2do et Ecclesia in validos insuper matrimoniales clandestinos III.
eruendo vltra modo in aestimatione morali potius vltra moralem remouere ex in dicere

committere matrimonii Sacramentum Matrimonium a Christo elevatum quod id ipsum sciunt omnes
Principes seculares consensu Christiani. atque hinc dici non potest, ut ante Concil: Trid:
subinde Principes seculares publicis Legibus statuebant ne clandestina matrimonia
valerent etiam ne eo ipso invalidabant talia matrimonia, declarat n. Trid: sess:
24 Capit 1 de Reform: clandestina Matrimonia libero contrahentium consensu facta, vera
ac rata fuisse matrimonia quamdiu illa non sunt facta irrita per Ecclesiam quod
Ablato. Ratio ergo contractus matrimonialis fidelium et contractus civilis quae sacramentalis;
quod nulli ergo subiacet potestati seculari quae realiter in illo adeoque nec potestate Ecclesi-
astica potest invalidari per eam potestate seculari. Ratio 2do contractus matri-
monialis cum qua sacramentalis nec ex ipsa natura Sacramenti nec ex aliquo praecepto
Christi a Ecclesia derivato et exemplis a potestate seculari quod — Ad illud
Resp. 2do de contractu matrimoniali infidelium. quaeris autem Nisi quaeris contractus 2do
Nisi et speciali quidem contractus matrimonialis inter fideles fuerit aliquando subiacens
potestati seculari adeoque ut hoc exemplis ab illa qui denique non dubie ergo illi dici
debet. Resp. ... quod potest Principum secularium ... natura nisi ...
ex singulis stabilita ... sicut et collativa et singulis stabilita potestas ...
Ecclesiae quod haec sola non ... illa valide disponere potest de opere spirituali ordi-
nati quamvis in eo reperiatur conditio aliqua nulla sine effectibus ...
sicut enim agens physicum nulla non potest invadere agere in effectu ... quamvis
in eo reperiatur conditio nulla sine aliis effectibus nullis a ... agente alias
... . atque contractus matrimonialis inter fideles licet habeant conditionem nulla
velut contractus civilis sine contractibus matrimonialibus infidelium potestate secu-
lari disponibilis in eo ipso quod inter fideles sit elevatus ad ... Sacramenti et
... spirituale et singulare ... quod non ... aut ... conditionem
contractus civilis quod ... contractus non potest quod ... disponere potestas secu-
laris omnem ... et contractus civilis, eo ipso ... disponit ... conditione
... . esse potest in ... Ecclesia ... paene omnino
quod 2 ... subiacerant potestati seculari et Legibus ...
apprehensione a ... potest ... eo ipso quod ... ...
... non subiacerent ... subiiciebant ... potestati secu-
lari et Legibus Principum ... quod ... contractus matrimonialis
inter fideles post institutionem Sacramenti Matrimonii eo ipso quod ... non sit
pure naturalis et civilis non subiacet amplius nec qua talis subiacebat ...
potestati seculari et Legibus ... validitatem et invaliditatem sui.
Dixi inter fideles quod contractus matrimonialis inter infideles cum sit mere naturalis et
civilis ... habeat ... Sacramenti subiacet dispositioni potestati legitimae Princi-
pum secularium ... Ethnicorum ... Christianorum.

119 Obiicies 3tio Defacto Ecclesia mutat materiam Sacramenti Poeni-
tentiae ... imo et formam ... ergo ... Ecclesia reservando quae-
dam peccata reddit illa materiam in capace formae absolutionis ... absolutae
... peccatum reddit invalidam ... reservare ... peccatum ...
... Ecclesia ... auctoritate mutat materiam
et formam Poenitentiae. Ratio quod 2do. Diaconus etiam ordinabatur ...

manuum impositionem tamquam formam materiae aliqui traditionem Evangeliorum ut patet in S. Stephano
qui ordinatus fuit antequam scripta fuissent Evangelia. nunc autem illa traditione
Evangeliorum tamquam materia fungitur Ordinatio Diaconi. Quidem habemus
Ecclesia Latina et graeca dissident in materia et forma Ordinum quod utra-
rumque utraque Ecclesia introduxit novam materiam et formam Sacramenti Ordinis
Et D.A. mutant reddere et mutabile CA. Extremae et sola Nota et Ecclesia
modo disjunctiva est signis unius ejusdem Sacramenti. nam anno Xstus formam
Sacramenti Ordinis non designavit peccata ut sic alias enim peccata tantum
in baptismo essent materia absolutionis sed designavit peccata tantum subditi
potestati Ecclesiae et jurisdictioni Sacerdotis absolventis sicut formam non designa-
vit verba absolutionis sed reliquit Ecclesiae a Sacerdote libere insti-
tuenda? Dico quod Ecclesia reservat quaedam peccata non mutat hinc designavit
Xsti sed tantum alia peccata subtrahit jurisdictioni Sacerdotis ipsiusque ejus jurisdi-
ctionem limitant alioquin nisi etiam reddere et mutabile mutant materiam et formam
Ordinis sicut mutaret materiam Eucharistiae quod vinum verteret in aquam vel alienum
ut sic fieret materia inepta ad consecrandum a se celebrando missam sine
vel mutaret modum consecrandi verbis communionis aliquid addendo ut sic
non essent efficacia ad consecrandum, ergo non possunt fieri mutationes ejus et solum
quia sicut vinum nisi sit versum in aquam a accidens est materia apta consecrare a
sicut verba consecrationis Ecclesia integre erunt in modo et forma apta consecrare
ita etiam peccata reservata et absolutio si non desit jurisdictio quod non desinunt
esse materia absolutionis simpliciter sed tantum respective ad hunc vel illum absolventem desinunt
esse materia absolutionis a Xsto Xsto regis ejus Ecclesiae collatam nisi Ecclesia, tantum ver-
jurisdictionis ab ipso Xsto regis ejus non absolutionis Sacerdotibus non desinunt esse forma absolutionis simpliciter sed tantum
respective ad hunc peccata reservata ut sic non subiciuntur jurisdictioni illius
Sacerdotis. 2do Formam materiae et formam Sacramenti Ordinis non designavit Xstus
certam in specie signa et certa in specie verba potestatis spiritualis significa-
tiva, sed tantum designavit in genere aliqua externa signa cum verbis confor-
mantibus potestatis spiritualis significativis. dico quod Ecclesia in hoc vel alia
signa addidit a dicta Latina Ecclesia variat in materia et forma Ordinum ab
Ecclesia Graeca non introduxit novam solum Ecclesia quamquam a Xsto designatam
materiam et formam sed tantum novam materiam et eandem specie relinquens a Xsto de-
terminandi Ecclesiae in specie sicut plenius patebit ex dictis de materia et
forma Ordinis. Hinc colliges materiam in Ordinatione S. Stephani ad-
hibitam non fuisse diversam solum eandem quamquam quae nunc adhibetur sed tantum fuisse diversam materialiter specie eandem specie infima

§ 2dus

Quaenam desunt Materia et Forma sit singulorum N. L. Sacramentorum.

Quaeres primo quaenam sit materia et forma Baptismi? R. 119
primo Materia remota Baptismi est aqua vera et naturalis, elementalis
est de fide. Constat primo ex Scriptura Joann: 2 nisi quis renatus fuerit

Iré: Autem D. Eccle aquam qd sufficit ad baptizari. Pp 2tio ex ipsa Conciliorum Tridentini sess: 7 Can 2 de Bapt: Floren: in decreto ad Armenos. Lateran: Capit. Firmiter. Pp 3tio experientia praxi et multitudine Eccles. ex ipso SS PP. Ideo aqua de scripto Ar. ee benedictione qd si defeceri aqua nova benedicatur postquam expensa. Dixi de praecepto q. benedicta n. e. de valore sum- ma adeoq. in necessitate adhiberi pot aqua non benedicta. Item

120 Resolve Anno respondendo contra Lutherum qui docet id esse valere ad baptismum qd habeat injuriare pot adeoq. cum olim vinum p tempus adhuc errant Seleuciani qui ex male intellectis illis verbis ipse vos baptizabit in spiritu S. et igne Matth. 3. admittebant baptismum in igne et in aqua. Iré: Iacobitae qui loco aquae ferro candenti cum parvulorum frontibus inurebant. hi in ostibus apte errant Scripturam erroneis SS PP. ac totius Eccles. unde Concil: Trid: cit: Can: anathema dicit si quis dixerit aquam veram et naturalem non ee de necessitate baptismi atq. ideo verba illa Dni nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu S. ad metaphoram aliquam detorserit. Dein verba illa ipse vos baptizabit in spi- ritu S. et igne intelliguntur ee de igne mystico i.e. de virtute baptis- mi, fidei et charitatis corda expurgante et peccatorum rubi- ginem instar ignis ipsa absumente exponunt DD.

121 Resolve 2do non ee verisimile qd nulli tradunt Stephanum olim et Syricium Papam docuisse in necessitate valere Baptismum in vino et hoc (?) Papae docuerunt aut Bla- h. si ipsius et SS PP apte ceperint a simul hoc docuerunt aut Bla- sellus dicendum ee errasse ut putatos DD, nisi forte intellexerint de aqua minus lymphatica et aqua diluta hoc n. (?) an mea dubia, ad- mittunt aliqui ut Compton non sicut cum lixivio ordinarie commi- mittunt aliqi ut Compton sicut cum lixivio ordinarie com- n. admittit S. Thomas apud Comptonum disp. 6g sect: 1 Eg. 4. Sicut non tenue cerevisiam admittit Koningk L 66 ar. 4 dub. 1 n 23 sicut ut aquam dubia aqua ex sale resoluta e nix veris aquam usque ad (?) et sales liquores ex herbis stillatio igne educitis ad- mittit Blasellus Gend. in extrema necessitate adhiberi posse, sub adde, uti usus adhiberi fuit mea dubia Baptismus reiterandus sit sub conditione. Desiderium e historiis a gestis dicta de quodam Hebraeo qui Marco Aurelio Imperatore deserti periclitatus in deserto aqua arena baptizatus reperiisse voluit interim Blasellus hoc miraculo n. satis valide hic Baptismi ad Christi quoque hujus Hebraei et adstantium fide unde postea baptizatus e. in Jordane iussu Agonisti Episcopi ut refert Nicephorus. Itemi aliquis infert ubi Baptismo solida sudore lacrymis, alius, ut de liquorum ex ne aqua & vinis defluentibus lunae a aqua sed fructibus et ab herbis si ut apud eos dicuntur florum ex herbarum nive grandine pruina, glacie, nebula, existente nondum resoluta. ponnit ut

madido gradui ex eo aqua non est expressa. Ita Layman. Bonac. Clarelly
Compt. Ratio est quia talis usus nulli indicio [illegible] consensu aqua alia
corporalis.

Resolve 3tio sufficere valori Baptismi aquam leve
aquae diminutione ac alteratione, dummodo in communi aestimatione aqua alia
corporalis in aestimatione multi retinent usum ut pluralis, ut marina,
ut ex fonte, ut ex nive aut glacie, aut panno madido expressa,
ut frigida, ut calida, ut ex thermis, ut acetosa, ut salsa, ut sulphur-
rea, ut palustris, ut modice permixta. Probatur quia in his usualiter ac
absolute aqua. Dixi sufficere valori quia extra necessitatem adhi-
bere aquam impuram [illegible] benedictam [illegible] ob irreverentiam Sacramenti
[illegible] Diana. R. 2do Nam prima Bap- 123
tismi ablutio sive applicatio immediata aquae ad corpus [illegible] quia baptis-
mus [illegible] ut aqua aliquando necesse sit ut tangat corpus sive dominet illud
[illegible] apud omnes constat, ut ex verbis Apostoli ad Ephes. 5: mun-
dans eam lavacro aquae in verbo vitae. ut ex ipso vocabulo
Baptismi quod ablutionem significat. Porro licet non [illegible] ablu-
tionis corporis [illegible] ex praxi [illegible] sufficiat ablutio [illegible] ca-
pitis [illegible] caput sit pars principua [illegible]
[illegible] ablutio [illegible] merito [illegible] censeri potest ablutus
[illegible] DD. An [illegible] omisso capite sufficiat ablutio alterius
partis notabilis [illegible] movement AA [illegible]
affirmant [illegible] videantur esse [illegible] quia [illegible]
ideo graviter peccaret ait Clarelly qui extra necessitatem omisso
capite parte alia ablueret. quia Sacramentum periculo exponeret.

Hinc Resolve 1mo non sufficere qualemcunque unicam gut-
tulam aquae [illegible] docent AA contra Henriq. [illegible]
[illegible] in [illegible] gravi necessitate [illegible] esse [illegible] Ratio est quia unica
[illegible] exigua guttula aquae [illegible] ita notabilem partem corporis abluere
[illegible] merito queat censeri esse ablutus. Ob eandem rationem non
videtur esse validus Baptismus si ablutio fiat solum capillorum [illegible]
[illegible] non perveniat ad cutem. [illegible] Henriq.
[illegible] capillos notabiliter ablueret [illegible] densitatem
[illegible] aqua ad cutem non perveniat. [illegible] sit de [illegible]
[illegible] probabilitate [illegible] in praxi ob gravi [illegible] curandum est
ut aqua ad cutem perveniat. [illegible] sufficit ablutio [illegible]
in [illegible] utero matris [illegible] ex [illegible] in pellicula secun-
dina corpus infantis amicta. [illegible] in h. [illegible] in ne-
cessitate [illegible] esse ob rationem. Baptismum docet [illegible] Layman Probatur

sicut enim in parte mag principii ex digito pede manu sicut
necessarius possidet eandem potentiam ibi Baptismi dubii ob [illegible]
petendi est [illegible] 77

125 Resolve 2do non esse de necessitate Baptismi immersionem
sufficit infusio aquae super caput ut constat ex praxi Ecclesiae Latinae
quae ob graves causas relicta immersione adhibet infusionem imo in
necessitate sufficit aspersio dummodo sit in [illegible] diu
possit: Ceterum porro observant immersionem esse nunquam unicam sufficere
unicam constat tum ex praxi Ecclesiae quae saepe unicam adhibuit tum ex
responso Gregorii Papae ad Leandrum trinam et unicam mersionem habe-
ri ut habetur in Concil. Toleti 4 Cap. 3. Necnon constat quod dist.
4 de consecratione Can. Multi quippiam trina immersione [illegible] et inde
Can. Siquis [illegible] officio deponi qui trina immersione non ad-
hibuerit q. h. [illegible] quod nec erat in usu nunc ob [illegible] causas
desiit in Ecclesia. 2do Baptismus per immersionem non
de valore dicit emersionem Cum [illegible] si puer
sineret in puteo animo eum baptizandi et [illegible]
sufficeret ab aquis extrahi eum baptizaret licet mersio. Neque
dicas Baptismum significare sepulturam Christi et resurrectionem ut
docuit Apostolus ad Rom. 6. Nam sicut sepulturam significat immer-
sio ita resurrectionem significare dicitur per emersionem. Resp. [illegible]
N. [illegible] significatio [illegible] quod baptizam
mortem peccato [illegible] 2do sicut habetur enim in Ecclesia Lati-
nae significatio ubi nec immersio [illegible] infusio adhibetur.

126 R. 3tio forma Baptismi est haec Ego te baptizo in nomine Patris
et Filii et Spiritus S. Amen. est de fide constat 1mo ex Matth. ult.
baptizantes eos in nomine Patris etc. constat 2do ex Alex. 3tii Cap.
a de Baptismo constat 3tio ex Concil. Flor. in decreto Eugenii 4ti
[illegible] forma requirit 1mo ut exprimatur persona baptizantis i. ex-
plicite quod fit [illegible] Ego s. implicite dum [illegible] quod fieret
omissio pronomine ego quia verbo baptizo i. [illegible] vel impli-
cite quod fit in forma [illegible] baptizetur N. servus Christi etc.
baptizetur [illegible] 2do ut exprimatur actio baptizantis [illegible] ipsa actio
baptizandi [illegible] a baptizante quod exprimitur [illegible]
baptizo apud Latinos [illegible] baptizetur apud Graecos in deprecative
sed imperative [illegible] nec etiam efficaciter imperare
baptizans [illegible] ablutionem [illegible] ab ipso
baptizante nisi ipse [illegible] efficaciter ponat. 3tio ut exprimatur
persona baptizandi quod alias non esset [illegible] ad certum

Itum. Primo in sola Latinorum forma baptizandi exprimi operari-
culo te in sola vero Graecorum per particulas Nomen Xsti. Hinc
infer formam baptizandi [illegible] dare te [illegible] baptizante per
definitae capite dehinc de baptismo et eius effectu [illegible] adver-
bis Xsti baptizantes eos [illegible] inexprimam invo-
me Sanctissimae Trinitatis [illegible] [illegible] in nomine
[illegible] non intelligi [illegible] denotat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] unde inexprimam explicata [illegible] Tri-
nitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dicentis Patris et Filii et Spiritus S. [illegible] [illegible]
[illegible] baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus S.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Clemens Ro-
manus [illegible] [illegible] Capite 20 [illegible] Pontificum ut
Pelagii [illegible] si verum de [illegible] dist. 4 et [illegible]
[illegible] [illegible] Zacharias capite in Synodo [illegible] unanimi
[illegible] sensus qui videri [illegible] apud Vasq. [illegible] Bellarmin. [illegible]

Dices primo tempore [illegible] baptismus [illegible] in [illegible] 27
Xsti [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] de valore Baptismi
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 266 [illegible] 9 [illegible] in hac parte dispensasse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Xsti [illegible] [illegible] [illegible] explicite
in nomine Xsti et [illegible] implicite in nomine Sanctissimae Trinitatis baptismus
[illegible]. [illegible] [illegible] Pauli [illegible] [illegible]
lib. 3 [illegible] Maximum Capite 17 [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
Spiritus S. [illegible] baptizare in nomine Jesu Xsti [illegible] [illegible]
[illegible] baptizari nisi in nomine Patris et Spiritus S. [illegible] S. Ambrosius L. 1
de Spiritu S. Cap. 3 dicit plenum fuisse baptismatis sacramentum
in nomine [illegible] Xsti ab Apostolis collatum [illegible] in [illegible] nomine [illegible]
Trinitatis. [illegible] S. Athanasius Lib. de Trinitate dicit licet Apostoli
legantur baptizasse in nomine Domini Jesu [illegible] fuisse [illegible].
[illegible] praecepti Xsti [illegible] [illegible]: baptizantes eos in nomine Patris
[illegible] [illegible] licet Filii [illegible] [illegible] [illegible] Patre et Spiritu
S. [illegible] [illegible]. Addo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Apostoli [illegible] [illegible] Xsti [illegible]
Sanctissimae Trinitatis baptizaverint [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] implicite Sanctissimae Trinitatis invocare sufficisse [illegible]
[illegible] Xsti [illegible] dispensare. [illegible] [illegible] [illegible]
hac dispensatione [illegible] [illegible] implicite [illegible] Sanctissimae Trinitatis

[illegible] institutione [illegible] explicatur [illegible] Personarum expressio
per ex eisdem [illegible] pluribus SS PP. Et q. nullus docet hanc implici-
tam SSmae Trinitatis invocationem sufficere simpliciter, sed tamen defendunt in ad-
ducto casu sufficere. Et q. [illegible] efficere [illegible] expresse docent. nam in-
primis S. August. Lib. 6 contra Donatistas Cap. 25 dicit: Deus adest
verbis Evangelicis sine quibus Baptismus consecrari non potest. ubi verba
Evangelica vocat, ut in Baptismo [illegible] baptizantes eos in
nomine Patris et Filii et Spiritus S. [illegible] aliis verbis [illegible] nec
Deus adest et sine his Baptismus consecrari non potest. Et de S. Ambr. lib.
[illegible] LL. 2 1 4 [illegible] dicit [illegible]
baptizo in Christo Jesu [illegible] dicitur in nomine Patris et Filii et Spi-
ritus S. sicut [illegible] instituit [illegible] veri Baptismi. Denique S. Athan.
lib. 2 de unica Trinitate [illegible] tradentis
Evangelica [illegible] Spiritus Sancti [illegible] Baptismum in [illegible]
[illegible]. Ad ipsum [illegible] alii SS PP manifeste [illegible]
ut Hyginus, Clemens, Cyprianus, [illegible] apud [illegible]
ipsi SS PP [illegible] explicandi [illegible] de Institutione
Christi tempore Apostolorum [illegible] dispensatione [illegible] institutione Christi [illegible] fuisset
Baptismi [illegible] stabilis institutio [illegible] de dispen-
satione Christi [illegible] explicat [illegible]
[illegible] Apostoli in solo nomine Christi [illegible] baptizaverint, [illegible]
rant [illegible] SS PP ideoque. R. 2do [illegible]
128 dominicum [illegible] Apostolos [illegible] Baptismum [illegible] ex dispen-
satione [illegible] in solo nomine Christi [illegible]
bito [illegible] Personarum divinarum invocatione. Ratio [illegible]
[illegible] in hac parte dispensationi Christi in institutione [illegible]
[illegible] de baptizando in nomine Patris et Filii
[illegible] Christo [illegible] fuisse Apostolis baptizantes eos Patris [illegible]
[illegible] dispensavit. [illegible]
fuisse nomen Christi honorabile [illegible]
[illegible]
[illegible] nomine Christi miracula fierent [illegible]
[illegible] dispensari in institutione Christi. [illegible]
[illegible] in Baptismo [illegible] fuisse [illegible] invocatione [illegible] Spiritus
S. [illegible] discipuli [illegible] a Paulo interrogati de Spiritu S. [illegible]
dixerunt [illegible] Spiritus S. [illegible] ille
in quo [illegible] baptizati estis? [illegible] Baptismum [illegible]
[illegible] invocatione Spiritus S. [illegible]
Can. Apostolorum 49 [illegible] damnantur qui [illegible]
baptizandi in nomine Patris [illegible] SS PP [illegible] tempore
Apostolorum [illegible] post [illegible] ut Hyginus, Clemens Papa [illegible]

-ssum mentione Baptismi in nne Xsti reducunt formam invoca-
tione SS.mae Trinitatis tamquam necessariam. et S. Cyprianus Epla 73
expresse negat Aplos unquam baptizasse in solo nne Xsti. Quamquam
dum scriptura et alii SS. PP. in Obiectione citati dicunt Baptismum illum
collatum fuisse in nne Xsti explicari debet non quasi forma Baptismi
solo Xsti nne exprimeretur sed quod ipsa actio baptizandi et
trium Personarum divinarum expressa invocatio fieret in nne Xsti
id est in fide et authoritate Xsti sicut Legati multis dicuntur venire
nne Regis id est authoritate Regis. Vel quia forte adhibebatur nomen
Xsti simul cum verbis aliarum trium Personarum SS.mae Trinitatis in
hunc modum Ego te baptizo in nne Patris et Filii JESU Xsti
et Spiritus S. ita Comptonus [illegible]. Nec obstat quod Actorum
dicatur baptizati tunc erant in nne Dni Jesu quia hoc per modum
exclusiva tunc resolvitur ad eos in nne quasi exclusive
aliarum Personarum Divinarum sed ad eos baptizari ut ex-
cluderet impositionem manuum seu Confirmationem in hoc sensu bapti-
zati tunc et non confirmati erant in nne Dni JESU hinc
[illegible] ex ipso textu [illegible] baptizati in nne Xsti id est
non significabat ac baptizati Baptismo Xsti per distinctionem a Ba-
ptismo Joannis ita Comptonus.
Dices 2do Nicolaus Papa relatus de consecratione dist. 4 129
cap. A quodam Judaeo docet baptizatos a Judaeo infideli non
esse rebaptizandos modo baptizati sint in nne SS.mae Trinitatis
vel in nne Xsti. Ergo sensit Baptismum valere in solo nne Xsti
Resp. omnino imo dicunt Pontificem respondisse a Bulgaris quaestione
de forma sed de ministro infideli, adeoque tunc ut Pontifex defini-
vit ~~[illegible]~~ valide conferri Baptismum a ministro infideli, Unde
[illegible] forma quae vero subjicit fore valere in nne solius
Xsti id non definivit sed subjunxit ex privato opinione sua in qua
non ut Pontifex sed ut privatus Doctor errare potuit in forma Bapti-
smi [illegible] Bellarminus et alii communiter. Resp. 2do
2do Pontifex loqui non de forma sed de intentione ministri ut non loqueretur
de ministro Baptismi Judaeo infideli propriis explicari ut sensus sit
Baptismum ab eo collatum (ceteris non deficientibus) valere si tum baptizavit
non intentione irridendi ritus Judaicos sed intentione ponendi Ceremoniam
usitatam in fide SS.mae Trinitatis vel Xsti quamvis Judaei non credunt
seu saltem intendit facere quod faciunt ~~[illegible]~~ qui credunt Xstiani
non vero quod faciunt et credunt Judaei. Item
. Resolve imo nullum esse Baptismum si omittatur Ego baptizo 130
nec aliud aequivalens verbum substituatur, quia non exprimeretur actio baptizandi

1 . ura forma baptizandi fideles. Ne si omittens [illegible] te ne[illegible]
[illegible] obstiniat q. non exprimeret personam baptizandi. Ne si di-
cat baptizo te in nominibus Patris et Filii [illegible] vel baptizo te in Pa-
tre et Filio vel baptizo te in nomine Patris Filiique in Spiritus S.
q. non exprimeret unitas naturae divinae. Ne si dicat baptizo te in nomine
Sanctissimae Trinitatis vel in nomine Dei unius et Trini vel in nomine pri-
mae Personae vel in nomine Patris et Filii omisso Spiritu S. et q.
non fieret distincta trium Personarum expressio. Ne si aliquis se ipsum
baptizet q. non esset distincta forma baptizandi a baptizante [illegible]
Et sicut nemo potest regenerari distincte genitus a generante
ita regeneratus spiritualis in Baptismo supponit debere esse ipso distinctionem
distincte baptizandi a baptizante.

131 Resolve 2do valde difficilem esse Baptismum si quis baptizo
dicat [illegible] vel si te dicat [illegible] vel si omittat [illegible] vel si
Amen. Ratio [illegible] q. sic [illegible] significatio [illegible]
abrupte [illegible]. Ve[illegible] dubius esset Baptismus si dicat baptizo te in
nomine Patris baptizo te in nomine Filii baptizo te in nomine Spiritus S. q.
videtur exprimi multiplicatio actio baptizandi et multiplicatur [illegible]
Ne si dicat baptizo te in nomine Genitoris Geniti et Spirati q. non ex-
primuntur 3 Personae vocibus usitatis [illegible] ab omnibus fidelibus [illegible]
apprehenduntur. Ne si dicat baptizo te in nomine Dei Omnipotentis Sa-
pientis et Boni. q. non satis distincte exprimitur Trinitas sub [illegible]
[illegible] Personarum [illegible]. Item [illegible] forma in utra-
que parte [illegible]

132 Quaeres 2do quaenam sit Materia et Forma Confirmationis.
R. 1mo Materia remota Sacramenti Confirmationis est Chrisma confectum
ex balsamo et oleo olivarum ab Episcopo benedictum. est com[muni]s. Probatur
1mo ex Concilii Flor[entini] in Decreto Eugenii 4ti [illegible] Secunda Sacramentum
[illegible] dicitur cuius materia est Chrisma confectum ex oleo quod nitorem significat
conscientiae et balsamo quod odorem significat bonae famae [illegible]
[illegible]. Probatur 2do ex Traditione et perpetuo usu Ecclesiae quae sem-
per in hoc Sacramento Chrisma adhibuit et adhibet [illegible] materia [illegible]
[illegible] nec unquam [illegible] hac parte dispensasse legitur. Probatur 3tio ex
unanimi [illegible] [illegible] ut Innoc[entii] 3tii Cap[ite]
Unico de Sacra Unctione Dionysii, Cypriani, Gregorii, Augustini
[illegible] apud Valentiam et Bellarminum [illegible]
[illegible] ad [illegible] ordine [illegible] Epistola 2 Capite [illegible] di-
cit: [illegible] Dominus Jesus postquam [illegible] discipulis
suis [illegible] sicut a SS. Apostolis [illegible] nos au-
[illegible] Chrisma [illegible] docuit. [illegible]
[illegible] et [illegible]
Calvini [illegible] [illegible] huius [illegible]
[illegible] meminisse.

- Resolve invalidam esse Confirmationem si non in illo oleo vini vitio balsamo conficitur quamvis et de necessitate sacramenti uti docent Theologi cum Conci: Florent: apud Card: Henr: Valent: et Navarra Itaque in spe licet conferre sacramentum si aliquo casu Chrismate ad- hiberetur oleum infirmorum quia hic non habet admixtum balsamum. invalidum esse autem sacramentum si Chrisma non sit ab Episcopo benedictum. quia ad valorem hujus sacramenti requiri benedictionem Episcopalem patet tum ex Concil: Flor: in decreto quaterus 10 dicit Theologi: Innoc: Gregor: aliisque PP apud Bell: possim citatis tum ex Conci: Florent: tota Card: Henrig: Bell: possim Koningk et totam Card: Innoc: docent ministrare At neque deo ex missione Summi Pontificis posse simplex Sacerdos Chrisma conficere licet forte ex commissione possit ipsam Confirmationem conferre sicut revera certum Bell: Regem ni Sparre et sumitur. Neque dicas quia potest majus potest et minus sed majus est conferre Confirmationem quam conficere materiam Confirmationis quia potest conferre Confirmationem potest ex Chrismate conficere. R. n. D. quia potest majus potest et minus si minus includatur in majori C. D. sic quia potest deg. solvere uti potest et in quo id includitur in uno. De quia potest ordinare Episcopus potest et Presbyterum quia Presbyteratus includitur in Episcopatum. si minus non includitur in majori N. N. sic majus est conficere Eucharistiam si efficere corpus Christi quam ordinare in Presbyterum a Episcopo etiam simplex Sacerdos potens conficere Eucharistiam non eo ipso potest ordinare quia ordinatio non includitur in confectione Eucharistiae. Sub distinctione vero N quia ea Chrismatis non Chrismatis Episcopus vero includitur in ipsa Confirmatione. Itaque Concil: Flor: docens ordinarium Confirmationis ministrum esse Episcopum subdit: Legimus in Apostolorum sedis dispensatione ex rationabili et urgente admodum causa simplicem Sacerdotem Chrismate per Episcopum confecto hoc administrasse Confirmationis Sacramentum. Ubi per Chrismate per Episcopum confecto declarant indispensabilem benedictionis Episcopalis necessitatem. R. 2do materia proxima Confirmationis est Unctio Chrismatis in fronte facta sub forma Crucis cujus de impositione manuum Episcopi est Conci: Ratio est quia deinde in aliis sacramentis in quibus est [illegible] utitur in Confirmatione materia proxima habetur et applicatio materiae remotae utique Chrismatis. patet ipsum ex Episcopo sine confectione Chrismatis neque non in alio sine confectione nisi ut illo in Confirmatione fidelis ungantur. Quod vero hoc Unctio facienda sit in fronte patet ex Concil: Flor: ideo ungi in fronte ubi verecundiae sedes est Confirmandus inungitur ne Christi nomen confiteri erubescat. Quod vero Unctio facienda sit in modum Crucis patet ex eod: Concil: dicente eo quippe ne erubescat Crucem Christi quod Judaeis est scandalum Gentibus autem stultitiam propter quod signo Crucis signatur. Ratio ulterior quia alias

-nuncuparent illa verba: Signo te signo Crucis etc. Quod denique
Unctio haec debeat immediate fieri manu Episcopi an mediante aliquo instru-
mento, non est quod laboremus in definiendo, cum sufficiat manus impositio, unde
cum manus impositio dicitur ad Lucae Actorum 8 citatum Concil: Flor: dicitur
per manus Apostolicam impositionem dari in Ecclesia Confirmationem. Apponebatur
tamen Chrismatis Unctio ex decreto ab illa quod S. Silvester Papa praecepit
adhiberi in Baptismo, non quod illa quae nunc Ceremonia erat deinde
non quod fuerit inventio baptismi etiam in fonte.

135 Dices: Ex nullo Sacrae Scripturae loco constat adhibitam fuisse
ab Apostolis Unctionem Chrismatis sed solam manuum impositionem, ergo haec Unctio
non a Christo instituta, sed ab Ecclesia introducta tamquam Ceremonia sicut
ac Unctio baptismalis. R. Nego ant. nam 2da ad Corinthios 1 [illegible]
[illegible] dicit Apostolus: qui confirmat nos vobiscum in Christo et qui unxit
nos Deus, qui et signavit nos et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris,
ubi quod de hac Unctione Confirmationis loquatur inde constat quod haec quae
tempora hic exprimit Apostolus scilicet Unctio, signatio, confirmatio, datio
Spiritus S. in nullo alio quam in Confirmatione inveniuntur. Respondetur 2do
misso Antecedente Nego consequentiam, nam in Scriptura [illegible] de causis omnibus
et quidem negari non potest [illegible] necessario [illegible] expresse in Scriptura
[illegible] certum est [illegible] a Christo Domino institutum esse ex Traditione
Apostolica Ecclesiae [illegible] noluerunt n. S. Apostoli et Evangelistae [illegible]
[illegible] mysteria scriptis [illegible] ne palam [illegible]
[illegible] fierent neve margaritae [illegible] ante porcos. Adde [illegible]
[illegible] S. Tho: [illegible] ex speciali privi-
legio Apostolos [illegible] absque Sacramento so-
la manuum impositione [illegible] illa [illegible]
[illegible] eundem Spiritum S. [illegible] quibus [illegible]
S. [illegible] ipsi Apostoli cum manuum impositione adhibuerint [illegible]
Chrismationem [illegible] haec ex institutione Christi [illegible] ex dictis [illegible]
[illegible] in hac parte ab Apostolis fieret dispensatione
[illegible] ad illa verba Lucae 8 imponebant eis manus docent
Apostolos [illegible] quod posteri [illegible] observant et in Ecclesia [illegible]
S. Dionysius Areopagita de Ecclesiastica Hierarchia Cap. 4 dicit [illegible]
[illegible] Apostolis [illegible] nominasse Unguenti mysterium.
[illegible] ex testimonio S. Fabiani Papae et M. supra n. 132 ci-

136 tati. R. 3tio Forma Sacramenti Confirmationis est haec: Signo
te signo Crucis et confirmo te Chrismate salutis in Nomine Patris
et Filii et Spiritus S. Constat non ex Concil: Flor: hanc formam expresse
ponente non ex Traditione Apostolica et [illegible] Ecclesiae [illegible] uni-
versalis Ecclesia nec Concilio institutum [illegible] [illegible]
ab Apostolica authoritate [illegible] creditur ait S. Aug: Lib. 4.
de Baptismo contra Donatistas Cap: 24. Constat denique ex [illegible]

46

edicto Constantini M. ubi asserit se absolutione Papae confirmasse
praedictis verbis signet te Deus sigillo fidei suae in Nomine Patris
et F. et Spi S. Itemque Collegae suo scripserunt hunc inscripsisse atque determinasse
terminandum fore verba in particulari habere eam aliam ab illa quae non quod
atque verba eius effective significant reliquendo tamen determinationem illius
in particulari Ecclesiae. Hi aliàs in illa esse formam ordinem atque ipsis
verbis addebant aliam nempe hic est signaculum donationis Spiritus S.
quam in forma esse illa ipsa ex una Synodo Generali. Ita ex Graecis: 4
et Lugdun. in Concil: Lugdunensi et Eugenio 4to in Florent:
nempe non suo consentientibus. Clemens quoque in Bulla edita
Anno Dni 1595 de Unione invenitur et Graecos meminit huius
formae nec non ...

Resolve Licet de necessitate praecepti Unionis confirmandi fieri debeat 137
publice manus dextrae illa non est forma illius quae si fiat digitis manus
sinistrae. adhuc fieret proprie manus impositio qua ratio perinde
esse Unctionis Ecclesiae. Item denda est vi dicta si fiat unione alio in-
strumento manus quam non fieret proprie manus de quo videri possit Billuart
Lay. in Epochart.

Quaeres 3tio Quaenam sit Materia et forma Eucharistiae R. materia 138
remota est panis triticeus et vinum de vite. e de fide. de necessitate
ut praecepti vino infecerando addenda est exigua aqua. Materia proxima
sunt Species panis et vini et iuxta illos probabilius etiam ipsum Corpus et San-
guis Christi. Forma sunt verba quibus consecratur panis et quibus consecratur Calix
in latione praescripto. verum de hac tam multis nostra materia fusius
agendum erit in decursu anni quando tempus permiserit in Speciali
Tractatu de Eucharistia. hic innuisse sufficiat.

Quaeres 4to Quaenam sit materia et forma Poenitentiae R. materia remota 139
est illa quae Deo offendunt post Baptismum commissa. Materia proxima et ex
qua sunt actus poenitentis scilicet dolor, propositum, confessio et satisfactio. quamvis
nulli satisfactione tamen integrale pars esse sentiunt. Is brevior materia proxima
est confessio dolorosa. Forma sunt verba absolutionis Sacramentalis Ego te absolvo
a peccatis tuis in Nomine Patris &. verum de his ex professo anno tertio in
Tractatu de Poenitentia.

Quaeres 5to Quaenam sit Materia et forma Extr: Unct: R. 140
Materia remota Sacramenti Extr: Unct: est oleum infirmorum quod dicitur est oleum
olivarum ab Episcopo benedictum ita ut ex speciali unctione. Item
oleum olivarum ab Eppo benedictum ad ungendos infirmos adhibere solitum
est. unde etiam SS. PP. antiquissimi et Verbum Concilio Niceno ex Arabico
in Latinum verso Can: 69 et alia Concilia de oleo infirmorum ac ab chrismate
et oleo Catechumenorum distincto meminerunt uti dicitur apud Bellarm.

Probatur 2do ex Concil: Flor: in Decreto Eugenij 4ti et Trid: sess: 14 Can: de Extr: Unct: ubi expresse declaratur materiam hujus Sacramenti esse oleum olivarum ab Eppo benedictum. Probatur 3tio ex Epist: S Jacobi Apli C. 5 ubi dicitur: infirmatur quis ex vobis inducat Presbyteros Ecclesiae et orent super eum ungentes eum oleo in nomine Dni. Neque dicas etiam in hoc textu non exprimi oleum olivarum sed quodlibet oleum posse adhiberi pro materia hujus Sacramenti. Contra est quia nomen olei simpliciter sumptum significat proprie principaliter et communiori usu solum oleum olivarum. alii n. liquores ex herbis et floribus expressi non nisi ex similitudine quadam nomen olei participant. cum ergo S. Aplus nomen olei ponit simpliciter, ponit illud pro significatione principaliori et communiori adeoque pro oleo olivarum ut explicat communis sensus Ecclesiae et Doctorum cum S Tho: in supplemento Q 29 ar. 4. Neque dicas 2do S Jacobum non meminisse benedictionis quae adhiberi debet oleum non benedictum sufficere. quia ut idem textum explicat Vener: Beda. oleum per benedictionem consecratum in nomine Dni: cum ergo S Jacobus dicit: ungentes eum oleo in nomine Dni intelligit oleum benedictum. quamvis nulli Scriptores benedictionem hanc esse tantum de necessitate praecepti non vero de necessitate Sacramenti. oppositum tamen communiter docent cum S Tho: D Bonav: Durando, [illegible]: Soto Valentia, Reginaldo deducunt ex cunctis Conciliis Flor: Trid: ubi dicitur ex S Jacobi verbis et Aplica traditione per manus accepta didicit Ecclesia intelligit materiam hujus Sacramenti [illegible] salutaris esse oleum ab Eppo benedictum. Hinc

141 Resolve 1mo de necessitate, de praecepto oleum infirmorum debet esse mixtum cum balsamo ut mixtum Chrisma Confirmationis aut cum aliis liquoribus. Quia Ecclesia etiam solo oleo olivarum ab Eppo benedicto adhiberi praecipiunt sive Ordine ad Extr: Unct: quod consuetudo Ecclesiae, quae vim legis obtinet, id ipsum declarat. Quia materia Extr: Unct: distinguitur a materia Confirmationis quatenus haec debeat habere admixtum balsamum illa vero non debeat. [illegible] sit tamen modica mixtio, manet oleum olivarum quoad quantitatem et omne vocabulum praevaleat, ac si pro oleo infirmorum adhiberetur ad Extr: Unct: Chrisma, in quo tamen plus sit de oleo olivarum quam de balsamo valida erit Extrema Unctio modo non desit benedictio Episcopalis. Ratio quia oleum olivarum exiguam quantitatem balsami aut alterius liquoris admixtam non desinit esse oleum olivarum ab Eppo benedictum quod non desinit esse materia valida Extr: Unctionis. Quia olim [illegible] in aliquibus Ecclesiis cum Chrisma ad unctionem infirmorum adhiberi solebat ut colligitur ex Epist. 1 Innoc: 1 et ex Concil: Wormatiensi Can: 7a et ex Concil: 2 Aquisgranensi Can: 4 [illegible] denique quod Eucharistia valide conficitur licet modica aqua vino admisceatur quare pariter valide conficietur Extr: Unctio licet oleo olivarum modicum balsami aut alterius liquoris admisceatur. hinc si per errorem Sacerdos loco olei infirmorum Chrismate infirmum inunxerit [illegible] quidem reperiatur dicit Lugun: Dicastillo [illegible] pro Extr: necessitate ut si deesset oleum infirmorum et alius Sacramenti [illegible] Sacramento infirmus munari non possit posse eum huic Extremae Unctionis ministrari in Chrismate docent iidem AA. dixi modica mixtio quia si fieret admixtio notabilis mutaretur externa species et nomen olei olivarum amitteret ac si in Chrismate notabiliter exsuperaretur olei olivarum invalida esset Extrema Unctio sicut invalida conficeretur Eucharistia cum in tanta quantitate admisceretur aqua ut destrueretur vini natura.

Dices si Eppus tenetur in Confirmare loco Chrismatis uti oleo infirmorum attenta de Confirmatio esset invalida ut etiam de n. 133 & pariter si sacerdos in Extr. Unctione uteretur Chrismate loco olei infirmorum attenta erit Extr. Unctio esset invalida. Resp. Ad hunc Resp. e qui in uno casu deesset aliquid requisitum ad materiam Confirmationis essentialiter nempe admixtio balsami. In 2do vero casu non deesset aliquid ad materiam Sacramenti requisitum essentialiter ... aliquid requisitum licet non ... adjunctus balsamus. Eppus ... in exigua quantitate deesset in oleum ab Eppo benedictum quod materiam requisitam Extr. Unctionis. Quaeres an ... dum alia ... vel aliqua ... oleum olivarum ab Eppo benedictum est materia requisita ... ad augendum ... extrema ... admixta quantitate balsamum quod ... oleo est ... ad augendum extremae.

Resolve 2do quod ... oleo olivarum benedictum admiscere modicum oleum olivarum non benedictum ... non ... Lezy ... DD. ... de oleo benedicto ... de oleo non benedicto ... materiam Extr. Unctionis docet Lenardus ... Merchantius ... casu ... benedictum ... Ney ... Lege ... Relig ... de ... dignus ... de oleo benedicto possit aliquam benedictionem ... materia quanti olei benedicti ... benedictionem Eppalem ... ad ... Sacramenti Extr. Unctionis ... Eppus benedictionem ad ... Cum aliquis ... unica guttula ... benedicti ... aquae ... benedicta ... guttula unica ... in Calice ... vini ... Calix erat ... consecrat ... noviter ... admixtionem ... oleum benedicto, licet ... de oleo benedicto ... quantitate ... benedictum ... benedictionem Eppalis benedicti.

Resolve 3tio ... Extrema necessitate in Extr. Unctione ... oleo benedicto ... necessitate ... gravi ... Sacramenti ... benedictionem ... elapsi ... Concil. ... veteris olei

Sententiae apari quod Julianus Papa Ep[isto]la ad Orientales quaerit [illegible] ne Christiani veri adhibeant in [illegible] [illegible] [illegible] oleo infirmum respectu Extr[em]ae Unctionis. [illegible] infert [illegible] [illegible] [illegible] cum oleum [illegible] [illegible] benedictum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amendare [illegible] oleo vetere.

145 R[espondeo] 2do [illegible] Proxima Extr[em]ae Unctionis et Unctio in organis [illegible] [illegible] Conc[ilii] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oleo infirmorum ab Ep[iscop]o benedicto [illegible] [illegible] [illegible] Unctione volentes esse [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenti [illegible] [illegible] et nullos alios [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de necessitate Sacramenti [illegible] [illegible] de necessitate [illegible] docentes. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Conc[ilii] Trid[entini] Sess[ione] 14 Cap[ite] 1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] Unctio et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] applicat [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenti. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Extr[em]ae Unctionis [illegible] Unctio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aliis Sacramentis [illegible] Ministri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Baptismo. Unctio Chrismatis in Confirmatione. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Extr[em]ae Unctionis [illegible] [illegible] oleo infirmorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse benedictum ante [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] Unctione [illegible] [illegible] oleo infirmorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posse esse ministri Extr[em]ae Unctionis [illegible] [illegible] in Ecclesia Latina [illegible] oleum infirmorum [illegible] benedictum. Dixi [illegible] in Ecclesia Latina [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ante [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oleum benedicere [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] delegatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ep[iscop]o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Clementis [illegible] in [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] Anno [illegible] 1595 [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Extr[em]ae Unctionis [illegible] [illegible] [illegible] Ap[osto]li [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Conc[ilii] Flor[entini] in [illegible] [illegible] 4 et Trid[entini] sess[ione] 14 cap[ite] 3 Can[one] 4 de Extr[em]a Unctione.

146 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Unctiones [illegible] [illegible] [illegible] omittant [illegible] [illegible] [illegible] Unctiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab Ap[osto]lis traditam [illegible]

a Christo Dno institutum. 2do quia Ecclesia semper usi fuere Sacerdotes Ungentes
ante applicatam 5 Unctiones deprecatione [illegible] speciali quod signum est quod Ecclesia
judicet [illegible] 5 sensuum Unctiones esse de essentia Sacramenti Extr. Unctionis [illegible]
[illegible] una [illegible] nullibi in Sacramento. 3tio quia ad valorem
hujus Sacramenti [illegible] in forma Extr. Unctionis exprimi 5 sensus qui in
eadem forma [illegible] quae correspondebat forma [illegible] singula organa
5 sensuum. Dices Ecclesia Graeca primis saeculis non de ungendis 147
organis 5 sensuum ut videre est apud Graecos teste Arcudio ungi solent [illegible]
oculi nares os aures et frons, genua, menta, manus, pectus et pedes
quod Rdus et Blasellus [illegible] haec in prima Graecis [illegible] hanc [illegible]
approbat Ecclesia Latina et in antiquis [illegible] sensu [illegible]
aequivalens unctioni organa 5 sensuum [illegible] vicina [illegible]
n. enim in Ecclesia Latina [illegible] organa
[illegible] oculorum [illegible] unguentum
unde ipsi oculi [illegible] organum [illegible] palpebra [illegible] id [illegible]
[illegible] aequivalens unctioni linguae quod est principale
organum gustus [illegible] extremitate narium [illegible] in medio [illegible]
[illegible] narium [illegible] olfactus. [illegible]
[illegible] caret oculis a naribus a auribus a manibus [illegible]
loca oculorum narium aurium manuum [illegible] in unctione est [illegible] in-
unctione [illegible] organorum [illegible] in Ecclesia Graeca unguntur
partes unius organi 5 sensuum aequivalens [illegible] unctioni
[illegible] nihilominus seclusa extrema necessitate servari debet [illegible]
Concilii Flor. [illegible] unguntur organa 5 sensuum oculi in palpebris
auditus in auribus gustus in ore et labiis olfactus in naribus tactus
in manibus [illegible] organum principale [illegible]
manibus [illegible] principali [illegible] ubi [illegible] manus
[illegible] ungendas esse in palma Sacerdotum [illegible]
palma in ordinatione [illegible] id est in unctione. Addo [illegible]
[illegible] pedum [illegible] in lumbis, [illegible] duas unctiones
[illegible] Sacramenti [illegible] decen-
[illegible] Rituale [illegible] ordine. Dixi seclusa
extr. necessitate quia teste Blasello negari nequit aliqua [illegible]
docentium sufficere unicam Unctionem [illegible] Unica Unctio [illegible]
usque ad pedes et [illegible] ad manum ut ita aliquo modo aequivaleat Unctioni
organorum 5 sensuum atque adeo in extr. necessitate, casu quo nequeat adhi-
beri nisi unica unctio [illegible] esse [illegible]. [illegible] omnes
post [illegible] ad expressionem 5 sensuum
[illegible] organa 5 sensuum.
Adverte hic in [illegible] organis unius organi [illegible] 148
debere necessario [illegible] Sacramenti [illegible]

utraq[ue] autem [illegible] in Ri: capitulo [illegible] Conc: de materia et de forma
Unctionis in [illegible]. Ratio [illegible] respondeo eadem
[illegible] legi. Ratio [illegible] uno organo censentur [illegible]
[illegible] geminum organo [illegible] pars [illegible]
[illegible]. Adverte vel [illegible] de necessitate [illegible] ordo
in ungendis [illegible] necessario [illegible]
[illegible] ordine [illegible]
[illegible] in Rituali [illegible] nec [illegible]
[illegible] aliquo peccato [illegible] 7 [illegible].
Adverte [illegible] extrema [illegible] digitis
pollex [illegible] Rituale [illegible] in casu necessitatis ut tempore
pestis ad vitandum [illegible] posse unctiones adhiberi [illegible] aliquo instru-
mento [illegible] in [illegible] Un-
ctione [illegible] est
[illegible]. Nec dicas in Confirmatione Unctione
[illegible] fieri debet [illegible] Episcopi [illegible] instru-
mento [illegible] in extr: Unctione. Dissimile: q. Confirmatio necessario
[illegible] manuum impositione [illegible] ex [illegible] Apostolorum [illegible] extrema
Unctio [illegible] N. 134.
149 Notes hic [illegible] Unctio vocetur extrema. Ratio [illegible] nomenda-
[illegible] hoc Unctio [illegible] in extremo [illegible]
[illegible] Ordinis [illegible] Unctionibus [illegible]
[illegible] in Baptismo [illegible] in Confirmatione
[illegible] in fronte. [illegible] utraq[ue]
manu [illegible] in Ordinatione Episcopi [illegible] capite et manibus
[illegible]. Imo porro unctio olei
Catechumenorum [illegible] ante Baptismum [illegible] in pectore et inter scapu-
las [illegible] Unctiones [illegible] adhibetur [illegible] nondum
Christiano [illegible] ante Baptismum. Ratio 3tio [illegible] forma
150 Unctionis [illegible] in Unctione oculorum per istam sanctam Unctionem et
suam piissimam Misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid per visum deli-
quisti in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen. Similiter in Unctione aurium
per istam sanctam Unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi
Deus quidquid per auditum deliquisti in nomine P. et F. et Sp. S. Amen.
[illegible] de [illegible] respondeo [illegible] forma [illegible]
[illegible] organi [illegible] organum
[illegible] ex Concil. Florent. [illegible]. Sequitur [illegible]
[illegible] in extrema necessitate posse sine repetitione [illegible] Unctiones
[illegible] verborum [illegible] exprimentur [illegible] in una
forma [illegible] ut verba [illegible] organa [illegible] exprimentur simul
ad Unctionem [illegible] organi [illegible] de [illegible]
[illegible] per istam s. Unctionem et suam piissimam misericordiam indulgeat tibi
Deus quidquid deliquisti

Qui quid deliquisti per visum auditum odoratum gustum tactum in Sac
Extr. necessario tamen ut dixi debet dici per visum ungere dlios oculos
tum dicitur auditum ungere debet aures etiam de aliis. verba ex-
tra usus maxime necessaria uti aliquis non quaerit pauca adhibeat
vel ipse adhuc ab Hierarchia ad Com: Ad secundum cuius forma
hujus Sacramenti an in quibus verbis sit, de necessitate verbe Sacra-
menti quaeritur VQ. et de necessitate praecepti?? Zdo cum forma hujus Sac
sacramenti necessario debeat esse deprecativa: 9dettur animum inprimis 151
invocare SSmae Trinitatis in Sac Extr. esse de necessitate Sacra-
menti sicut nec ista verba Animi ... per istam miseri cor-
diam sufficere ad alive indicas, per istam Unctionem indulgeat
Comi e' Luca. et tamen de necessitate praecepti neque quae Ecclesia
publice tamen asseri solebant Angely, Hierardy, Thiasiliti Ras
e' q. unctionem sponte Edid... ... legis. Hinc respondet ...
invocatio SSmae Trinitatis ... verba omittant alii quia
pr... esse extrema Unctione. Quae de Mauritius quod deliquisti
per visum per auditum et ee de necessitate ut alii praecepti sed in Sacra-
menti neque quae Romae: Diana Reginaldi Huneri et unde
...r ... ... actus ... ... hic
verbis ... ... significatio formae ... hujus Sacramenti
... ... Sacramenti ... ...
ipsa ... ...
... ... verba ... ... significatio forma ... Sacra-
menti ... Sicut de necessitate Sacramenti ... in Baptismo ... baptizo
a in Confirmatione signo te ... ... necessitate hujus Sacramenti
... ... quod deliquisti per visum, auditum ... Hinc respondet omissis 152
his verbis esse invalida ... extrema Unctione ...
Denique ipsa verba per istam Unctionem indulgeat tibi Deus esse de necessitate
Sacramenti certum est ... ... principale ... ...
hujus Sacramenti. Hinc hic omissis invalida ... Sacramentum.
... ... Nulli ... ... M. Richardi ... ...
... ... hujus Sacramenti formae esse deprecativam necessitate ...
praecepti ... necessitate Sacramenti ... ... quod de
necessitate Sacramenti ... ... formae deprecativa ... ...
deprecativa est ... ... cum ... ... ex verbis
D. Jacobi orent super eum et oratio fidei salvabit infirmum. ubi
Apostolus ... ... infirmo ...
... ... Unctione olei ... Unctione ...
de necessitate Sacramenti ... ... deprecatio. Quae ... ...

qd verò sit deprecatio in hoc sacramento, ergo etc. Probatur 1mo ex divo Jacobo, alioquin qd esset effectus sacramenti, attribuitur Divo Jacobo et Eccl. qd dum saluteque
Deffectus tribuitur orationi dicens: oratio fidei salvabit infirmum. tribuit
autem ut fidei causam salutis qd exigit deprecativè non sit etiàm salus
fua. Probatur 2do ex Concil. Flor. eximiè sancti expliculatis et alia
hujus sacramenti forma asseveranti ... nisi deprecatorio dicendo indul-
geat tibi Deus qd quid deliquisti. Probatur Qd sciat id esse de necessitate sacramenti. Probatur
3tio ex D. Thomae qui in supplemento q. 29 art. 8 in corpore expressè dicit
forma hujus sacramenti a Deo deprecativa et in eo vult esse forma indica-
tivam nullo enim esse aliter deprecativam propter praecepta D. Jacobi et
usum Ecclesiae. Resp. qd.

153 Dices 1mo sacramentum Poenitentiae et alia signum practicum et
demonstrativum qd forma illius aliter effectus quae significat operari de poenitentia
illumque demonstrare indicative. aliqui sunt deprecativa non operari effectus de
poenitentia nec illud demonstrat indicative sed tantum optat in futurum et depre-
catur operari qd forma sacramenti Extr. Unctionis non est adhibenda in stylo
deprecativo. Resp. Ctt. et ... usura Nthesym ... forma de-
precativa ... infallibiliter alligari effectus operari sacramenti ipsius depre-
catione ac alligari formis demonstrativis effectus prolatis indicativis cuius
ipsius Deus deprecatio forma Extr. Unctionis adhibenda infallibiliter alliga-
verit effectus sacramenti nempe salvare, alleviare et ut ipsi ex ora-
tione ipsius D. Jacobi extra hoc ipso forma deprecativa non est mere
deprecativa sed sunt demonstrativa conditiva effectus sibi alligari de
poenitentia unde illa per exemplum effectus sacramentis finem ut qui ... ex
Extr. Unctionis infirmi ... effectus ... forma ... sacramentis ...
adeoque sunt practica et demonstrative indicativa. ... in signo modo
intelligat petitio 1 deprecatio effectus ut fiunt ... in signo
eiusdem infirmi intelligat exemplo effectus pro ... ... et ut
poenitentiae demonstratio.

154 Dices 2do alia sacramenta adhibent formam deprecativa sed
indicativa qd pariter Extr. Unctio. Resp. Ctt. Negatur ... qui hic
non respondit ex natura ipsius rei sed ex illa ... Christi ad
Jacobo ... inventum ... et ... ejus auto-
ritate hujus potius sacramentum qm aliud forma ... deprecativa. Sed si alia sacramenta ... in poenitentia
... ... Extr. Unctio ... ut ... peri-
... ... ex forma Ecclesiae ad ...
Divinae majestatis ideo ... ... et Deus clementiae deprecative
... , et

155 Dices 3tio ... Ecclesia ... ...
... forma: ungo te oleo sanctificato in Nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti
... ... ad ... ... superare
potestates. ... Ecclesia ... ... usurpare
solet hanc formam: ungo hos oculos ... de aliis ... oleo san-
ctificato in Nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. ... ...
... ... deliquisti hujus olei unctione ... ... Deum ...

[illegible] in libro Argumentorum [illegible] in Extr. Unctione adhibiti respon[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] N. 177 et 203 [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] demonstrand[illegible] experimentis [illegible] indicativo
[illegible] R. [illegible] [illegible] has [illegible] formas esse deprecativas declarat
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] Deum verbo
indicativo [illegible] addere particula ut [illegible] in Omne [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Quaeres 6to quaenam sit materia et forma Ordinis? 156
R. [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] summe [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ideoque [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] [illegible]
in [illegible] Ordinum [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] [illegible] Acolythorum esse [illegible] [illegible] et
candelabrum [illegible] cereo. Subdiaconorum esse calicem vacuum cum
patena [illegible] [illegible] addunt [illegible] [illegible] [illegible] Diaconorum esse librum
Evangeliorum. [illegible] [illegible] addunt [illegible] [illegible] manuum Episcopi. Presby-
terorum esse calicem cum vino [illegible] [illegible] hostia et [illegible] impositionem
manuum Episcopi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] manuum [illegible]
[illegible] [illegible] Presbyteri [illegible] [illegible] [illegible] Episcopo [illegible]
a Presbyteris et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
materiam Presbyteratus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma. Episcopatus
[illegible] materia [illegible] esse [illegible] [illegible] a [illegible] Episcopis [illegible] [illegible]
[illegible] librum Evangeliorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] capitis et manuum. [illegible] materia [illegible] in singulis Ordinibus
[illegible] [illegible] materiae [illegible] [illegible] ab Episcopo [illegible] [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] denique [illegible]
Ordinum [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ab Episcopo in [illegible]
[illegible] accipe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Quaeres 7mo quaenam sit materia et forma Matrimonii. R. 157
[illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] [illegible] Matrimonii [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] matrimonialis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Ordine ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Materia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ordine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] matrimonialis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] in ordine ad [illegible] [illegible] [illegible]. Forma [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] valia [illegible] signa [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in ordine ad [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] materiales [illegible] externa [illegible]
[illegible] ad [illegible]
sacramentale. Dixi 1mo: Communiter, nulli n. docent [illegible]
externam [illegible] ee materiam proximam [illegible]
[illegible] ee formam. nulli docent ipsa verba [illegible]
[illegible] verba [illegible]
[illegible] ee materiam proximam. [illegible]
[illegible] ee formam. Nulli docent tale verba [illegible]
[illegible]
[illegible] ee formam, [illegible] ee materiam
proximam [illegible] ee
[illegible] Concilii Tridentini [illegible]
[illegible]
Sacramentum [illegible] ad [illegible]
[illegible]
verum [illegible]
pertinet ad Canonistas et [illegible]. [illegible]

158 Resolve 1mo [illegible] vere
[illegible] sacramentum [illegible]
[illegible]. 2do [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ministri sacramenti [illegible] iidem, iam
[illegible] minister administrando [illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] minister
[illegible]. 3tio [illegible]
[illegible] ministros [illegible]
[illegible] ad [illegible] sacramenti [illegible]
[illegible] ministrae sacramenti [illegible]
[illegible] in [illegible] Christi [illegible]
[illegible].

§ 3tius

Proponuntur nullae resolutiones circa mutationem materiae et formae sacramentorum.

Dixi [illegible] mutatione [illegible] materia aut forma a Christo determinata [illegible]
[illegible] sacramentum mutatione [illegible] accidentalis [illegible]
sacramenti administratione [illegible] mutatione [illegible]
[illegible] Christi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] gravi-
ter [illegible] gravi [illegible]
[illegible] mutatio [illegible]

per subintrationem vel omissionem, totalis vel partialis materiae et formae a Christo institutae vel substitutionem tam vel partis materiae seu materiae aliud [illegible] formae [illegible] (de qua re mutatione quid intendendum sit patet ex dictis et patet etiam ex resolutione [illegible] mihi adiectis) eadem etiam mutatio [illegible] formae contingere potest variis aliis modis, ut per dissonantiam materiae a forma, per distantiam vel interruptionem, positionem, vel [illegible] formae per malam vel corruptam pronuntiationem, per aequivocationem, per additionem, transpositionem idiomatis et ideo superest de his nullus quoque [illegible] [illegible] ponere.

Resolvo primo esse mutationem substantialem si materia proxima non sit eadem quae a Christo [illegible] 159
[illegible] formae sacramenti vel unam ex [illegible] ratione quod Christus Dominus elevavit ad rationem sacramenti non materiam solitariae sumptam nec formam solitariae sumptam sed utramque simul, et materiam ut affectam forma determinante et formam ut cadentem supra materiam determinatam. atqui in tali casu licet ponerentur tota materia et tota forma quia non ponerentur simul neque uniretur inter materiam formam ideo non ponerentur materia ut affecta forma determinante nec forma ponenda ut cadens supra materiam determinatam quia non poneretur materia et forma ut a Christo Domino elevatae ad rationem sacramenti adeoque fieret mutatio substantialis invalidans sacramentum [illegible] [illegible] AA.

Dixi primo materiam proximam quia materia remota non in omni sacramento debet esse [illegible] simultanea formae [illegible] sed si materia destruenda sit in sacramento Poenitentiae peccatum quod est materia remota [illegible] esse [illegible] simul cum absolutione [illegible] esse [illegible] remissa vel [illegible] [illegible] vel [illegible]. Sicut peccatum originale in Baptismo destruendum per [illegible] [illegible] esse [illegible]. Sicut reliquiae peccati [illegible] [illegible] non [illegible] debent esse [illegible] cum forma Extremae Unctionis. Sic in Sacramento Eucharistiae substantia panis et vini quae est materia remota licet debeat [illegible] per existentiam [illegible] ante consecrationem quia [illegible] materia destruenda per transsubstantiationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verba consecrationis. in aliis autem sacramentis in quibus materia remota non est destruenda nempe aqua atque [illegible] sit simul cum forma ut in Baptismo aqua in Confirmatione Chrisma in Ordine instrumenta tradita in Matrimonio corpora contrahentium in Extrema Unctione oleum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia remota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia remota [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible]. [illegible] materia [illegible] [illegible] sacramento debet esse simul cum forma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forma. hinc [illegible] [illegible] AA [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] materia [illegible] [illegible] [illegible] elicere dolorem de iis [illegible] quia [illegible] [illegible] materia proxima sit dolor [illegible] [illegible] [illegible] absolvi [illegible] dolet de iis peccatis quae commiserit [illegible] ante unum aut alterum mensem.

Dixi secundo

[illegible] [illegible] [illegible] nullam [illegible] inter [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenti
intervenit unio [illegible]. Secundo Unio [illegible] in hac parte [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alium adhi-
beam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Christi et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Sacramenti [illegible] [illegible] Sacramenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. 2do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unius[illegible]
Sacramenti [illegible] et [illegible] licet [illegible] [illegible] [illegible] omnino [illegible] in[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramento [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cadere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Hinc in Sacramento [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] in Sacramento Matrimonii [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] in aliis Sacramentis [illegible] indigna [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] koningk [illegible] Roman: 4. 3tio
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] applicem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Hinc
qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Baptismi [illegible] ad Joannem et [illegible]
[illegible] [illegible] Sacramentum. 4to [illegible] Ministri [illegible] [illegible] [illegible] ap-
plicet [illegible] qui [illegible] [illegible]. Hinc [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sacramentum [illegible] et [illegible] in Sacramento [illegible] [illegible] [illegible]
applicari [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum
[illegible] et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Sacramento [illegible] [illegible] [illegible] ministri [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ap-
plicari [illegible]. Hinc [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] in [illegible]:
[illegible].

160 Resolve 2do [illegible] verba [illegible] [illegible] corrupte
[illegible] [illegible] [illegible] ex imperitia [illegible] lapsu linguae, [illegible] corruptio sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum. R. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in significatione verborum. Si [illegible] corruptio sit [illegible] [illegible]
[illegible] eadem significatio [illegible] verborum [illegible] [illegible] Sacramentum. Ratio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nisi accidentalis [illegible] [illegible] [illegible]
sit [illegible] verborum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] verba [illegible] [illegible] [illegible].
Hinc Zacharias Papa [illegible] cap. Retulerunt de Consecratione dist. 4
decrevit [illegible] rebaptizandos [illegible] [illegible] [illegible] lingua Latina [illegible]
baptizaverunt in hoc verba Ego te baptizo in Nomine Patria et Filia
et Spiritu Sancta. [illegible] [illegible] in [illegible] circumstantiis [illegible] verba [illegible]
significabant ac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] corpus meum [illegible] corpus [illegible] [illegible] calix [illegible] [illegible] [illegible] lingua
[illegible] [illegible] a [illegible] verba [illegible]. [illegible] [illegible]

baptizans loco in Nomine Patris diceret in nomine Matris invalida est forma quia pa-
ner [illegible] in nomine Patriae [illegible] n. fit mutatio generis in no-
minis quoad fine literam. De [illegible] difficile quia [illegible] Catho-
lici Art. 3 ad 3um quod mutatio in proprio nominis regulariter mutat sensum
[illegible] in fine [illegible] apud Latinos mos est terminationes vo-
cum in fine in inflexionibus variandi salvo eodem sensu. Addit
Comptonus sive mutatio dirigeri [illegible] ad aliud sensum maxime
[illegible] a significatione Patris [illegible] [illegible] sensum
forma sacramenti [illegible] mutatio fiat in proprio [illegible] in fine dictionis sufficit
attendatur [illegible] verba quae variantur in his circumstantiis retineant
eundem sensum et non [illegible] forma sit valida et non. Unde [illegible] Com-
ptonus excusat [illegible] quae in [illegible] dictione ~~[illegible]~~ adjici-
unt [illegible] dicendo [illegible]

Resolve 3tio Verba significativa in forma sacramenti **N. I.**
[illegible] ubi sacramenti [illegible] ex intentione Ministri deter-
minentur ad sensum a Christo intentum. Ratio [illegible] ipse in Sermone
[illegible] e dictione [illegible] nempe particula hic quae potest
pronominale et adverbiale. determinatur [illegible] ad sensum pronominalem. [illegible]
[illegible] significationis [illegible] verba aliam signi-
ficationem ad eum sensum [illegible] includit adeoque [illegible] ejus deter-
minare ad sensum a Christo intentum [illegible] significationem. Dixi ad sensum
a Christo intentum quia si verba significativa Minister determinet ad aliud sensum
quam a Christo intentum invalide efficiet sacramentum [illegible] dictionem hic
determinet ad sensum adverbialem significando in hoc loco [illegible] determinat
dictio hic [illegible] significabit transubstantiationem vini in Sanguinem Christi [illegible]
si verba corpus meum et sanguinis [illegible] in [illegible] Christi
[illegible] ad significandum [illegible] corpus
et [illegible] sanguine [illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] corpus meum [illegible] corpus Christi [illegible] ver-
ba ad significandum corpus Christi [illegible] de 3ia persona.
[illegible] Zacharias Papa [illegible] Baptizare
in nomine [illegible] ex Filia [illegible] Ministro
[illegible] baptizaret volens [illegible] haeresim et errorem [illegible]
~~[illegible] verba [illegible] significativa [illegible] ad significandam [illegible]~~
Trinitate [illegible] defectu [illegible] et ad significanda
[illegible] ex [illegible] Trinitate [illegible] feminea [illegible]
Ministri [illegible] verbis dare et non dare sensum a Christo intentum
adeoque [illegible] verba non ex imperitia [illegible] lingua corrupte [illegible]
[illegible] industria ex animo inducendi errorem [illegible] determinari
ad significandam [illegible] Trinitate feminea quia defectum non dant

certe voluit efficere Sacramentum. Notandum hic quod ministro
determinanti verba ad sensum a Christo intentum quod efficaciter intendat
facere quod facit Ecclesia, dummodo adhibeat alia essentialiter requisita, etiamsi
simul intendat [illegible] oppositum [illegible] intentionem. [illegible] tamen quod
intendo [illegible] explicans sensum in hunc sensum [illegible] ego quidem nescio in-
[illegible] verba [illegible] a Christo intentum [illegible]
[illegible] intentionem [illegible] Ecclesia. [illegible] hunc sensum
ego quidem puto hunc [illegible] verborum a Christo intentum
[illegible] significare adventum [illegible] Christi [illegible]
[illegible] sensum intendit [illegible] aliud intendo [illegible]
[illegible] docent [illegible] esse Sacramentum [illegible]
[illegible] corrigi, [illegible] intentione faciendi quod facit Ecclesia [illegible]
[illegible] ipse [illegible] ab illa! [illegible] si aliquis verba [illegible] deter-
minaret ad proprium sensum a Christo [illegible] intentum [illegible] corrigeret
[illegible] intentione faciendi quod facit Ecclesia [illegible] hunc sensum [illegible]
[illegible] facere quod facit Ecclesia [illegible] Ecclesia intendit eundem sensum quem ego habeo
[illegible] aliter [illegible] ego nolo sequi sensum illius [illegible]
[illegible] sensum [illegible] efficere Sacramentum [illegible] sensu ver-
borum a Christo intento [illegible] corrigere [illegible] intentione
faciendi quod facit Ecclesia [illegible] ipse [illegible] illa. [illegible]
Cardinalis de Lugo in Tract. de Sacramentis.

162 Resolve 4to Rade interruptionis verborum [illegible]
[illegible] accidentalis [illegible] interruptio [illegible] notabilis [illegible] verba
verba in [illegible] adhuc [illegible] periodi
[illegible] Baptismi [illegible]
[illegible] si dicas [illegible] ego te baptizo interponat
[illegible] verba [illegible] aqua [illegible] nimis frigida [illegible] filii [illegible]
[illegible] in nomine [illegible] Rade [illegible] li-
cet [illegible] non [illegible] adhuc [illegible] ut
[illegible] periodi a Christo institutae. Verba [illegible]
[illegible] interiecta [illegible] parenthesi [illegible]
[illegible] eandem [illegible] communiter. Quod si
interruptio certe notabilis ut [illegible] hominis
[illegible] verborum sacramentalium [illegible]
[illegible] Sacramentum [illegible] Rade
[illegible] in uno
[illegible] alio verbo [illegible] omnia [illegible] verbis essentialiter requisitis [illegible]
[illegible] post [illegible] notabilem interruptionem [illegible] pri-
[illegible] verba [illegible] inde [illegible]
[illegible] interruptio sufficiat [illegible]
[illegible] notabiliter [illegible] conditio [illegible]
[illegible] assignari [illegible] modo [illegible] circumstantiis [illegible]
[illegible] viri prudentis [illegible]
[illegible] fit inter duas syllabas eiusdem

dicendo nis ner insuper ipso pestea ollre supa verbum arinbldare documentum qui dysunvirnuat quod sit cur diceme ex dime degobdri post Gobrat de documenti vigre haec: Gilluey &c.

Resolve 5to Insuper verbum sola w inldare seruorum dicendo in evern hisy debet in Compotung cum Com. Rade quid redui maut ide sufy bider verba ordine ertum variant w in fin mectus, stylo et dia auditoribus. Stari vddd tempus ho sola ego in vne 8 proprio et ex Festis S. gre regi apeciani suis atssolver in vne 8 &c. Dixi dicendo w wernar sufy debing quod verso supra dicto fiber nemo styli eorum ande ono verba additum idem nostr vnde postea usq dicere ego vne hujus ine Pet Festivig S. ille ego in pecani nis atssolvo et a vne 8 &c. ite m... : Unde: quod propria d Unume ersna pissi- mo in superaundi delinquit indulgent tibi Dng proprie auditor sic dedit. nas in pras nemo dubium ee illas. 163

Resolve 6to Muruor idiomati unius in alt ec the ac- cidente ..., ... eos ... quod quo alias sing liber generalis for- ordine lingua qua Sesy ... a deoz emulando idiomate plura fou- neet dd dua esse in suspectis sacramenti w Sani perfecte omni lingua et nationi. Ut ung ... s. sit spar lannes. galli s. polonice s. germanice &c ... Carex konungh Compong &c. alt ... ... persecu essui eadi. for adlibendum ... verba lattina ... germanice &c dicendo de sufy ... q. marno ... styli. Nota bene Compong regleo ... ... talia lingua nisi ha admonistrenz. Ideo autem ... ... lingua valet. Qdam dicunt de variage idiomati ide intendit & derivare dicendis quod in dicere ... Pontifex laco ego dicat nos absoluimus &c ... ... de vinaie ... ... verba ... vore dari s. ... ... de mu- neve verbi ... in ... et casus in ... ... Sul- stantivi omne. ... attendendum & ansedem ide sufy alius nemo est styli. 164

Resolve 7mo oddone verbum adverbium for s. ... s. ... s. ... ... inldare ... ... inldare ... ... oddendis ... ... additione ... verso ... ... verba additione ponderanda sunt. Stari descendo ad particula 165

expla 1mo Si quis dicat Ego te baptizo in Nne Omnipotentis et Filii Christi et Spiritus consolantis – Paracleti si hic intendat sumatur [illegible] expromentis [illegible] in Domini [illegible] et Opifice et Consolatore sicut Patre a Filio et Spiritu S. inválide baptizabit q. n̄ exprimet veras Personas Sanctae Trinitatis quod in formae Baptismi esse ex instituere Xsti exprimendo est. Si vero [illegible] sumat ut [illegible] toti Trinitati [illegible] valide baptizabit et tunc [illegible] 12 [illegible] q. n̄ [illegible] Sanctis Personarum [illegible] significatione esse forma.

2do Si quis dicat Baptizo te in Nne P et F et Spiritus et [illegible] V. si intendat [illegible] significare auctoritate [illegible] P. et F. et Spiritus S. [illegible] in Nne [illegible] baptizando [illegible] Nne P et F et Spiritus invalide baptizabit si vero [illegible] addere [illegible] implorare auxilium [illegible] V. in [illegible] Ego te baptizo in Nne P et F et Spiritus S. [illegible] baptizare [illegible] valide baptizabit [illegible] q. [illegible] denegat esse significatione forma a Xsto instituta [illegible] denegat [illegible].

3tio Si quis Arianus [illegible] baptizet [illegible] te in Nne P [illegible] et Filii [illegible] invalide baptizabit q. [illegible] forma nec exprimet veram Personam Filii. Addit [illegible] q. si Arianus [illegible] baptizet [illegible] te in Nne P quem ego puto [illegible] et Filii quem ego puto [illegible] valide [illegible] q. Xsto instituit [illegible] quod veram [illegible] valide baptizabit q. [illegible] exeldet [illegible] [illegible] parenthesis quod [illegible] ad esse significatione forma.

4to Si quis Schismaticus [illegible] baptizet baptizo te in Nne P et F et Spiritus S. qui a Filio [illegible] si intendat [illegible] invalide baptizabit [illegible] q. falsificabit [illegible] forma nec exprimet veram Personam Spiritus S. [illegible] Quibus addet [illegible] veritate Corporis a Sanguinis Xsti [illegible] Corpus meum a calix Sanguinis mei [illegible] q. [illegible] significatione veri Corporis et veri Sanguinis Xsti. Neg [illegible] ad has [illegible] forma [illegible] quod in [illegible] valide [illegible] si quis baptizando dicat Baptizo te in Nne P et F et Spiritus S. [illegible] in Iordane baptizatus Xstus [illegible] baptizando aqua [illegible] dicat baptizo te aqua clara in Nne P et F a [illegible] di-

vel Corpus meum qd non est crucifixum, et qd tertio die post Resur-
rectionem ascendit in coelum. P. Respi. nec q. in his posterioribus casibus
n. falsificatur veritas Personae Spiritus S. qd esset exprimenda et in
forma Baptismi vel tunc falsificatur veritas apparitionis qd respi-
cit Personam Spiritus S. nec esset exprimenda. Similiter n. falsificatur
veritas actus ablutionis qd esset exprimenda et vel tunc falsificatur
veritas qualitatis aquae qua est instrumentum vel materia Baptismi.
Similiter n. falsificatur veritas Corporis Xsti qd esset exprimenda
in forma Sacramenti vel tunc falsificatur veritas crucifixionis et
temporis Ascensionis qd 2 non esset exprimenda in forma Sacramen-
ti. Arg. in prioribus casibus falsificatur Persona Spiritus
a Filio falsificaretur veritas ipsius Personae Spiritus S. Similiter fal-
sificaretur veritas ipsius Corporis et Sanguinis Xsti hic n. Corpus
qd deferunt Xsti habet nec aeternum nec pharmaceuticum adhoc significa-
ret verbo substantiale Corpus et verbis substantiale Sanguis Xsti. Arg.
Signis ad formam addendum aliquid qd pertinet esset ad essentiam ad reuem
n. est esset essentiale modo sed addendo n. destruat esse ipsius formae
eandem addens habent in loco fundi qd facit Calea ... qd Xsti
instituit vel adde ... Sacramentum q. poner ... esset essentiale nec
... addendo destruat esse significationis formae a Xsto institutae
nec ... Opinio ... q. ... addendo et pane
formae ... Opinio ... in loco fundi qd fuit
Calea. Item vel ... Ecclesiam licet in ... Eucha-
ristia ad ... Corpus meum addant qd ... Sed di-
cendum est de ... ~~ ... baptizaret baptizo te in Noie P. et F.~~
... nove ... et Spiritus S. q. ad Filium ...
Quaes. Si quis dicat baptizaret: Baptizo te in Nne P. et F. et
et Sp. S. procedenti ab utroque: in ... quo Sanctam Trinitatem
Sanctam ... in ... esset ... addendo
procedenti ab utroque ... vel ... Sacramentum ... quia ...
addere ... et Spiritus S. ... procedenti a Filio. in
... Sancti ... esset
... addendo ... R. CA ...
q. in ... qd addit fecit eandem ... procedentibus ...
... in ... procedendi
... Spiritus S. destruere ... addendo ... procedentis ab utroque
... eadem ... significatio procedens ... Ex his particularibus
casibus colligere licet qd dicendum sit de aliis similibus de quo

Ipsius videri potest Compton in Disp: 63 Sect. 2. Card. de Lugo Koninck.

DISPUTATIO 2da

De existentia et Necessitate Sacramentorum.

In hac expendemus existentiam et necessitatem Sacramentorum respective ad varios hominis status in quibus fuerunt vel reperiuntur instituta a Christo et Sacramenta. Ipsa porro assignantur a Theologis quinque hominis status. 1mus est status purae naturae in quo subjectum homo sine peccato originali gratia caelestis donis nulla vi debitis seu indebitis quibus destitutus status nunquam extitit de facto et possibilis. 2dus est status naturae integrae seu innocentiae in quo subjectum homo cum justitia originali seu cum gratia habituali caeterisque donis supernaturalibus absque ullo peccato qui status erat primorum parentum nostrorum in paradyso ante peccatum. 3tius est status naturae lapsae in quo subjectum homo spoliatur peccato originali et actuali qui status ortus est ex hominis lapsu et peccato originali ab Adamo. 4tus est status Legis naturae in quo homines ad salutem poterant dirigi solum praeceptis naturae et magis lumine naturali nostri quam scriptis qui status erat ab Adamo usque ad Moysen. 5to in statu Legis Scriptae in quo homines ad salutem poterant dirigi variis praeceptis scriptis qui status erat a Moyse usque ad Christum. 6to in statu Legis gratiae in quo praeter alia extrinseca praecepta ut generis humani ex meritis Christi viva lege fruimur et in cordibus nostris cum specialibus gratiis ad facilius et efficacius consequendam salutem aeternam qui est status in quo nunc vivimus qui a Christo Domino ad ... perveniendo usque ad consummationem mundi.

SECTIO 1ma

De Institutione Sacramentorum in Genere

§ 1mus

Quid sit instituere Sacramenta

Pro notitia adde ipsum Sacramenti hoc ordine currere. 1mo designare certam materiam et formam quibus ante ... posse designari. 2do conferre seu separare materiam et formam. 3tio ad designandum et eligendum materiam et formam positione seu applicatione ad certum ... 4to ultimo ... materiam et formam mundi cum significatione et cum collatione gratiae in certo gradu et mensura seu ... potentiae donare certos gradus et mensuram gratiae materiam et formam significando et cum ... 5to

ipso acto tali virtuti expressitti exerceatur sancti virtutis quo efficaciter determinat certi gradus et mensura gratia ptle mediis forum intellectu significando a significandis sunt et ipsidas gr. ? inganno extrin. ipsius Institutio Sacramento! ? et 169

Dico 1mo Institutio Sacramenti in ipsius in designa-
oe mediis extra Sacramenti. Prob. 1mo In Lege nova Christus
haec potestate designandi media extra Sacramenti etiam particuli libertatum 3 Januarij
aperto Originali ordinatum infra determinant ipsimet res illius Sacramenti. 1696
imo defacto in Lege Christus aliquot Sacramenta rite quod ipsa media aliquot
sua designavit Ecclesia ordinaria ipsum rei in Ecclesia illud instituit Sacra-
menta g. i. e. de instituere Sacramenta ac designare 1 determinare media
sua Sacramentorum. Prob. 2do designatio media extra ipsius ancillaris.
in suam institutione Sacramenti quod habet in pro ipsius in illa Aptitudine
designat media extra sua eius in designatio gratiam et quod et designat media a sua Sacramenta et Sacramento Dei ipsius institutum
Sacramentum. Ex quo ex institutione Dni quamlibet distinctam eleemosyna
designat hos in illos pauperes ordinat gratia unicuique sit illud haec
ipsius designatio ordinatio in ipsius ad ipsius virtute Dni distri-
buendi eleemosyna ut ut eleemosyna in facultate designandi ordinem
nominavit ad Dno attributum et pariter ergo si quis designet ordinet
media extra Sacramenti haec ipsius designatio et determinatio in ipsius
ad ipsius virtute institutionis de significando ex ipsius ptle media
extra gratia tantum significatio ordinatio quod in designandi distri-
buendi attributum. significatio nam ordinatio gratia ut habet ex natura rebus
media a sua gratia designatum nec ex ipsa designatione solummodo applicatio.
ex virtute instrumentum. Ex designatio media extra Sacramenti ipsius
habet significatione a collatione gratia ut in alligata extra signis et ex designa-
grandis et ipsius vim significandi a collatione gratia in ab
instrumento ee alligata alibi signis gratia designandi collatione po-
testas designatori atque ubi significatione a collatione gratia alligata
alibi signis in ipsius instrumento Sacramenti et designatio media extra
Sacramenti ipsius institutio Sacramenti. Prob. 3tio potestas instituendi
Sacramenta differt a potestate designandi media extra Sacramentorum quia
ipsa Institutio Sacramentorum differt a designatione media extra eorundem
ipsius per diversa natura potestas, ordinant ad diversos actus ipsius.
Ex quo tali potestas designandi media extra Sacramenti alia potestate
instituendi ut patet ex probatione 1. Ex potestas instituendi Sacramenta in ipsius
ad tribuit vim significandi huic vel illi signo quod debeat ad rite Sacra-
menti nec in 2do ipsius distinguitur obligatione Animae ad ipsius

huius vel illius signi [illegible] ipsius Dei respondi quod [illegible] [illegible] Deus
[illegible] hac potestate [illegible] [illegible] [illegible] vel actu [illegible]
[illegible] illa signa (quod vel ipse designo vel designanda [illegible] [illegible])
[illegible] significent gratiam et [illegible] de [illegible] [illegible] gratiae
[illegible] [illegible] obligatio [illegible] ad [illegible] gratiam [illegible] [illegible] vel illud signum
possit fieri eo modo quo illud possit [illegible]. Atque potestas designandi
certum modum a fortiori [illegible] [illegible] [illegible] vim significa-
tivam huic vel illi signo quod Deus donavit [illegible] [illegible] vel determinan-
dum alium [illegible] [illegible] indita nec in Deum [illegible] [illegible]
ponit in [illegible] obligare [illegible] huius vel illius signi [illegible] gratiae
Hinc [illegible] Deus [illegible] [illegible] potestatem designandi modum a fortiori [illegible]
[illegible] vel [illegible] actu [illegible] ut [illegible] eligat aliquod signum in [illegible] vel indi-
viduo in modo a fortiori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
signum [illegible] duntaxat exigit [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] alligari
vim significativam a causativam gratiae. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ce
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] significativam a causativam gratiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

168 Dices [illegible] ex [illegible] Deus habent potestatem designandi modum
a fortiori [illegible] [illegible], [illegible] huius potestatis [illegible] [illegible] illud vel aliud
signum in modo a fortiori [illegible] [illegible] [illegible] significativam a causativam
gratiae illud vel aliud [illegible] eligere quod [illegible] signum quod [illegible] eligit quod [illegible]
potius eligit hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et alligat vim significativam
a causativam gratiae [illegible] potius [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Deus [illegible] vim significativam a causativam gratiae alligavit huic
signo [illegible] eligibili. [illegible] [illegible] [illegible] huic signo tri-
buit [illegible] [illegible] eligibili [illegible] [illegible] actu [illegible] [illegible]
[illegible] significativam [illegible] causativam gratiae. [illegible] vim [illegible]
[illegible] Deus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eligit [illegible]
[illegible].

169 Instabis [illegible] signum quod [illegible] vi potestatis [illegible] [illegible]
eligit in modo a fortiori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec
causaret gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significativam a causativam gratiae.
[illegible] [illegible] [illegible] nec causaret gratiam defectu alicuius [illegible] se
ex parte [illegible] significandi a causandi [illegible] defectu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] facienda [illegible] [illegible] [illegible] potius [illegible] vel alia modo a fortiori
[illegible] significet a causet gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ce significativa a causativa gratiae [illegible] vel alia modo a fortiori quod [illegible] eligit
[illegible] [illegible] [illegible] vel alia modo a fortiori [illegible] significaret a causaret
gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

170 Urgebis Deus [illegible] [illegible] potestate designandi aliquod signum in modo
a fortiori [illegible], [illegible] hoc potius [illegible] vel alio ce determinate eligendum quod eo

ipso quod eadem designet hoc potius quam illo vel alio facit DEUM alligare vim signi-
ficativam ad certum gradum huic potius determinato signo quod designat quam illi vel alteri
quod neutrum designativum nec designandum aequaliter a DEO sit. etiam quod ab ipso quod aequaliter
designet ille determinate signum facit in illi determinato signo institui a DEO
Sacramentum &c. DA dicit ex suppositione Signi sua divina voluntate qua ante-
cedenter intelligi voluisse vel hunc illi determinato signo, ut hic hunc vel illi vel
alteri aequaliter eligibili alligare vim significativam ad certum gradum &c.
ex suppositione antecedenti illa voluntate divina DA et signum utrumque. licet n.
Eadem hoc illud determinatum signum designet ex illud vel aliud non designet nec designa-
tum.... supponit libere designare vel hoc illud vel aliud. Etiam antecedenter
in intelligere voluntate DEI instituentis an illi vel alteri signo esse alligandam
vim significativam ad certum gradum illud vel aliud velit illa aequaliter eligibilia
signa ... Eadem libere designare illud vel aliud ... determinate neces-
sario designare hoc quod de facto designat. designans itaque Eadem ... hic
... alligari vim significativam ad certum gradum ... illud determinatum
signo quod ipsa eligit nec facit in illi signo a se electo hic ...
... instituit Sacramentum Ad supponit in antecedenti voluntate
DEI instituentis signum hoc ... illi vel alteri signo eligibili alligandam esse vim
significativam gradus ad certum, adeoque non supponit esse institutum Sacramentum
... supponit vel ... Sacramentum esse ab ipso DEO ...
vel ... licet non supponat ... determinatio certo ...
ad ... in ... vel ... III

Dico 2do definitio Sacramenti ... in ... vel ...
... ad ... Ratio est 1mo quia ... et ...
ad symbola ... ad ... esse instituta ... Sacramentalis ad symbolum gradus a DEO ... quia ...
... symbolum gradus ... Sacramentum ... quod
... Christus ... ... Unionis insti-
tuit hoc ... Sacramenta ... instituto voces ...
... quod ... Sacramentum ... instituerit ...
... Christus ... ... instituerit Sacramentum ... 2do quia ... ad ... Sacramentalis
supponit in instituendo esse Sacramentum ideo n. hoc ... ad ... quod ...
Sacramentalis quia in illi signo est institutum Sacramentum ... ideo
in illi signo est institutum Sacramentum quia ...
... ad ... Sacramentalis ... supponit ... institutum Sacramentum.
3tio instituere Sacramentum est elevare aliquod signum ... in signum ad certum
gradum ... ad ... Sacramentum ...
elevare illa in signum ad certum gradum ... quia ...
... Christus ... elevat ... ad ... ad
... 1 ... sit mere ... elevatio sit ... gratiæ

172 Dices: qui benedicendo aquam baptismalem operatur materiam Baptismi elevat illam ad eam sanctificandam, aliàs frustranea esset haec benedictio, si absque illa haberetur vis sanctificativa per ipsam benedictionem institutionis Sacramenti. R[espondeo]
NA. quia in aqua elementali etiam non benedicta sufficit ad valorem Sacramenti, ut supra dictum est, et seclusa benedictione supponi elevari a Christo ad sanctificandum baptizandum, dicendo eam debere fieri, non adhibendam.
Neque tamen frustranea est benedictio aquae baptismalis, licet ea non elevet aquam, exinuit tamen eam ab usu profano et dicatur ad jure reverentiam Sacramenti utpote non tantae materiae. Haec enim benedictio aquae baptismalis non est nova institutio Sacramenti, sed est nova specialis deputatio aquae ad usum Sacramenti, quod in oppositum est in usu communi, in plane sicut ad hostia a vino offertur non elevatur ante consecrationem ad eum Sacramentalem altitudinem, sicut in missa Eucharistiae aut sicut dicuntur alia calices, aralia sacra aliaque sacerdotalia non elevantur ad modum vim sanctificativam, solum eximuntur ab usu profano et specialiter deputantur ad usum sacrum.

173 Instabis: oleum Chrisma et oleum infirmorum nolle adhiberi in Sacramento Confirmationis et Extremae Unctionis nisi essent per Episcopum benedicta, ergo benedictio Episcopalis quod est operari materiam elevat illud Chrisma et oleum in signum et causam gratiae. R[espondeo] C[oncedo] A[ntecedens], N[ego] sequelam. Solutio argumenti est haec: sicut in Sacramento Eucharistiae adhiberi panis non usualis sed massa farinae cruda nollet consecrare, quia fit ex massa farinae cocta, efficiendo panem usualem, elevat illam massam in signum et causam gratiae Eucharisticae. Sicut quod haec [illegible] non est [illegible]. Sicut in eo quod Christus Dominus [illegible] Eucharistiae non [illegible] pane sed panem usualem requisivit, [illegible] ita complementum materiae remotae Eucharistiae tenet se ex parte materiae [illegible] non est alia fit elevanda [illegible] benedictio Episcopalis non est elevativa Chrismatis et olei infirmorum in signum et causam gratiae [illegible] complementum materiae remotae Sacramentorum Confirmationis et Extremae Unctionis, a Christo requisitum ex eo quod Chrisma et oleum infirmorum non [illegible] benedicta requisiverint. Adeoque benedictio haec non elevat Chrisma et oleum infirmorum in signum et causam gratiae, sed ex institutione Christi [illegible] tenet se ex parte materiae elevabilis [illegible] quod elevatur una cum Chrismate et oleo infirmorum [illegible] fieri adhibita in signum et causam gratiae [illegible] elevans in [illegible] signum et causam, cum elevare huiusmodi soli divinae [illegible] potestati competit. Cum nihilominus benedictio Episcopalis conferat Chrismati et oleo aliquam non magnam sanctitatem externam, ob quam reverenter [illegible] tractari debeat, [illegible] dici potest elevare illud non in signum et causam gratiae, sed ad [illegible] vel saltem ad sanctitatem externam. Verum haec sanctitas externa non [illegible] constituit Sacramentum adhuc [illegible].

174 Dico 3tio: ministro Sacramentorum non [illegible] in possit applicare materiam et formam. Ratio est quia ministro Sacramenti [illegible] est supponere [illegible] vim significativam et causativam gratiae in Sacramento [illegible] applicatio materiae et formae [illegible]

consistit intra vim significativam a causativa intrinseca sunt enim in
plenis applicatio causae non consistit virtute actuali illius et ea quae spirit
q positione sacramenti c applicatio mutat ergo quod non ipso instituendo sa-
cramenti et spirit illud ad instituendum. Ita semel instituendo sa-
cramenta alio positio enim toties repetit quoties ad ministrandum
ita alias quilibet minister sacramenti est institutor sacramenti
non ipso qd sacramentum administraret poterit instituere illud qd in
fieri esse potest. Dices nisi poterit sacramentum
non significaret nec causaret gratiam imo nisi est possibile non posse esse
significandum a causativa gratiae consistit possibilitas sacramenti constituit
sacramentum in a.2. cum positio actualis constituit sacramentum in a.2. Confirmatur
declarando, alii non constituere sacramentum et alii instituere instituendo sa-
cramenti positio neque sacramenti non sit ipsa mea extra intrinseco
sive glorio fit enim quod qd constituat partialiter sacramentum non constituit
instituendo sacramenti cum tribuat vim significativam a causativa gratiae
qd habet ab instituendo Dei. Claritas gratiae definita est. Igitur,
qd constituit sacramentum ut possibile a esse positione. Itque constituit
sacramentum ut instituendum et itque sunt applicatio causae constituit causa
vel applicatur non tamen ut causa sit ut agere possit. Dico sicut glorio vo-
cis a similiter constituit vocem ut glorie et ut articulatam non tamen ut significa-
tivam hujus illius significativi. 175

Dico 4to instituendo sacramentorum considerata in a.1. est potestas
instituendi sacramenta consistit in voluntate efficaci gratiae infallibiliter significandi a
etiam causandi in Ecclesia potest. Dixi imo significandi et etiam causandi
quia innuere potestatem instituendi sacramenta non causativa gratiae qua exeunt aneam
consistere in voluntate gratiae infallibiliter etiam significandi potestate in instituendi
sacramenta ex significativa et causativa gratiae qua et N.L. consistere in
voluntate gratiae infallibiliter etiam significandi et sint causandi. Dixi
2do efficaci, ut innuere sive voluntatem debere esse etiam extendere ad
omnem potentiam exequi id qd potest velle ad eorum debere esse sive ut possit
tribuere vim infallibiliter significandi a etiam causandi gratiae possum
tribuere gratiam et nisi sunt gratiae infallibiliter significandi a etiam
causandi. Amplius non velleitas inefficaces exigens hoc habere potest
neque in vi hujus velleitatis habet potestatem instituendi sacramentum. Dixi
3tio infallibiliter ut innuere debere voluntatem in quali constituit potestas instituendi
sacramenta esse considerata non solum ad gratiam quomodocunque significandam
a causandam sed etiam ad gratiam aliter nisi per morales et infallibiles
habere symbolica analogia cum gratia ergo debere statim etsi denique
signa qua supra ad modum sacramenti requisita neque significabat a causandi

positum. Deus absque illa re sensibili velle significare gratiam creasset illam
cum eo ipso instituerat Sacramentum. Ex his quod voluntate divina existente
potestate instituendi Sacramentum quod alias res sensibiles symbolicas possint
recipere vim infallibiliter significandi et conferendi eandem gratiam. Haec pro
explicatione dictorum 2do. Voluntas divina explicatione existente potens elevandi
res sensibiles ad modum Sacramenti sine causa quod in illa existente potens in-
stituendi Sacramentum [illegible] potest constituere n. Sacramentum nihil aliud est quam res
sensibiles elevare ad modum Sacramenti sine causa et instituere illas ad gratiam
significandam et conferendam sensibiliter symbolice, stabiliter, [illegible] res
sensibiles quod aliunde ex se nihil habent vim [illegible] significandi infallibiliter et
communicandi gratiam atque voluntate possunt hanc vim habere [illegible]
[illegible] habent illa voluntate tum authori et [illegible] gratiae ergo hae
res sensibiles posse elevari ad modum Sacramenti sine causa quod est. Probatur 2do
in eo existente instituendo Sacramentum [illegible] a. i. quod [illegible] potest imponere
efficacem significationem gratiae adiunctam stabiliter rebus sensibilibus ex symboli-
cis, et voluntate eiusmodi [illegible] potest efficaciter imponere significationem gratiae
adiunctam rebus sensibilibus ex symbolicis quod in eiusmodi voluntate existente in-
stituere Sacramentorum [illegible] in [illegible]. Probatur potest [illegible] n. Sacramentum dicitur esse
signum ex instituto sensibile symbolicum et stabile gratiae significativum nihil
aliud est [illegible] quam stabiliter imponere rebus sensibilibus ex symbolicis signi-
ficare gratiam [illegible] imponere efficaciter [illegible] eam [illegible] vero
signi quod est de modo Sacramenti [illegible] non aliunde nisi ex insti-
tuto et quod instituerunt quod in eo existente instituto. Probatur [illegible]
cum non res illae sensibiles [illegible] symbolicae sint ex se [illegible]
habeant [illegible] sensibili [illegible] gratiam [illegible] possunt
habere vim efficaciter et infallibiliter significandi gratiam [illegible] ex se [illegible]
sibi inditam quod solum illam habere possunt ab [illegible] voluntate quod [illegible] ex se
efficax [illegible] potest velle possit infallibiliter [illegible]. Probatur
3tio a pari. potens instituendi alia signa [illegible] publica et
stabilia [illegible] in alio [illegible] existente [illegible] voluntate
efficaci quod [illegible] posset [illegible] alia signa [illegible]
sensibiliter [illegible] significationem [illegible] signi significationem in-
tendendum [illegible] alias [illegible] a Rege potens effic-
aciter aliquid [illegible] stabiliter [illegible].
instituendi signum [illegible] publica et stabilia [illegible] existente in
aliquo [illegible] voluntate [illegible] voluntate efficaci [illegible] sub
[illegible] explicandum. [illegible] voluntate [illegible] potest ad potestate
instituendi Sacramentorum [illegible] voluntate [illegible] vere
esse potest auctor et institutor Sacramentorum. [illegible] gloriam [illegible]
[illegible] efficaciter [illegible] quod [illegible]
potestate instituendi Sacramentorum [illegible] per [illegible] ipse designare media

et sic ~ alii designanda mittere, pro quo ipse supere mea a sui
alii sufficien[illegible] mittere pro ut ipse applicare se pro Summum alii
h[illegible] ministerio delegare.

Dico 5to Infirmo Sacramentum [illegible] in a. 2 consistit in actu
efficaci voluntatis supplet significandi a em caandi grãa e loui: Sequitur
ex dictis in[illegible]. Infirmi namque [illegible] actu potestatis infirmitati
adeoque consistit in actu vlis voluntatis in [illegible] consistit [illegible] infirmitas [illegible]
voluntate [illegible] dictis definitiones. [illegible]
luntatis [illegible] infirmum Sacramentum nostro dicere determinare certorum graduum
et majorum gratiam significandam a caandam [illegible] plures ex pluribus in in-
[illegible] gradus grãa sine [illegible] [illegible] significat [illegible]
[illegible] Summum grãa nec possunt [illegible] in [illegible] infirm
[illegible] nostro [illegible] voluntatis infirmo Summum determinandæ certa
majora [illegible] Sacramento significanda a [illegible] [illegible]
grãa gradus et majorum in [illegible] [illegible] Summum [illegible] [illegible]
Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] infirmi [illegible] infra. [illegible] voluntatis
[illegible] esse [illegible] se [illegible] [illegible] nobis innotescere [illegible]
[illegible] [illegible] revelatione externa [illegible] alio [illegible] ut illa [illegible] significa-
tiva [illegible] em [illegible] grãa [illegible] efficaciter [illegible]
[illegible] significari nisi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nisi ipse [illegible] voluntatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] individuasse [illegible] [illegible] revelatione [illegible] manifestatione
externa [illegible] [illegible] responsione [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] voluntatis [illegible] significandi a em caandi
grãa [illegible] efficax, nostro ex [illegible] ipse [illegible] efficere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Summum [illegible] em [illegible]
[illegible] infirmi [illegible] efficere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] infirmo [illegible] [illegible] revelatione externa a
[illegible]. [illegible] infirmo [illegible] ipse voluntatis [illegible] ipse [illegible]
[illegible] [illegible] Summum
esse [illegible] [illegible] symbolicão [illegible] [illegible]
[illegible] significativa a [illegible] grãa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Summum [illegible] [illegible] [illegible] sym-
bolicão [illegible] ex se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] significandi a em caandi [illegible].
[illegible] [illegible] voluntatis [illegible] [illegible]
[illegible]. in illo actu consistit [illegible] infirmo Sacramento [illegible]
[illegible] symbolicis [illegible] ad [illegible] Summum [illegible]
efficacia [illegible] significandi a em caandi grãa [illegible] in illo actu

extr. intrinseco impositione mere voluntaria quae illis tribuit efficaciam vel
significandi. At actus Christi hoc loco explicatur signis solum sensibilibus
symbolicis quibus tribuit reipsa efficaciam significandi et causandi h-
n. Ideo autem utique efficaci, posito, ut est [illegible] illi efficacia [illegible]. Ideo
impositio ut est [illegible] Christi [illegible] ~~[illegible]~~ extr. intrinseco sacramento.
[illegible] pot [illegible] hanc efficaciam ut sic [illegible] ut est [illegible] a [illegible] ipso
in signorum [illegible] ex [illegible] ad [illegible] intrinseca [illegible] a [illegible]
nisi a [illegible] et [illegible] Christi [illegible] Confirmatur 2do [illegible]
[illegible] intrinseco sacramento [illegible] [illegible] eorundem ut [illegible]
[illegible] ex [illegible] sacramento et [illegible] Christi [illegible] explicato [illegible]
[illegible] sacramentis [illegible] signa sacramentalia [illegible]
[illegible] sacramenti [illegible] signa [illegible] ex [illegible] sacra-
menti [illegible] intrinseco sacramento. Confirmatur 3tio
[illegible] efficax [illegible] significandi et causandi gratiam [illegible]
[illegible] significationem et efficaciam sacramentalis denominantur sa-
cramenti [illegible] significandi et causandi [illegible]
[illegible] intrinseca sacramenti [illegible]
[illegible] intrinseco [illegible] intrinseco [illegible]
sacramenti [illegible] signis [illegible].

177 Obiicies 1mo Deus [illegible] ab aeterno [illegible] Christi ex
se efficace [illegible] gratiam [illegible] significandi et causandi
[illegible] ab aeterno [illegible] intrinseca sacramento [illegible]
[illegible] intrinseco [illegible] intrinseco sacramento [illegible] in
[illegible] efficaci gratiam [illegible] significandi et causandi. Confirmatur
[illegible] sacramentalis ex [illegible] ab aeterno [illegible] intrinseco sacra-
mento [illegible] CA [illegible] ab aeterno [illegible]
[illegible] in tempore [illegible] NA [illegible] in
in tempore [illegible] signis [illegible] [illegible] ab aeterno [illegible]
[illegible] in tempore [illegible] sacramento [illegible] eo ipso
[illegible] ab aeterno [illegible] in tempore denominare
sacramenta [illegible] ab aeterno, de [illegible] nisi
in tempore [illegible] signis [illegible]. Respondeo
[illegible] ab aeterno [illegible] intrinseca [illegible]
NA [illegible] intrinseco [illegible] CA [illegible] eodem modo [illegible]
intrinseco sacramenti sicut in Tract. de fide [illegible] revelatio
[illegible] in [illegible] et [illegible]. Intrinseco [illegible] dona [illegible]
[illegible] DEUM [illegible] est [illegible] dona [illegible] in tempore [illegible]
[illegible] extrinseca [illegible] dixi [illegible] con-
dicione [illegible] intrinseco sacramentum temporaneam. Cum [illegible]
[illegible] nisi in tempore [illegible] sacramentum et [illegible]
[illegible] ab aeterno [illegible] in tempore [illegible] in [illegible] fidei [illegible] revelata
[illegible] ab aeterno [illegible] revelatio [illegible] in tempore [illegible]
[illegible] mysteria fidei [illegible] revelatum [illegible] ab aeterno [illegible] in tempore

creatum in actu secundo revelare posset quae illud quin per revelare creata. Ante quam Sacramenta in divinum instrumenta esse ostenderentur, id in tempore quod in tempore dumtaxat instrumento carent passive sensibili extrema externa manifestatione divinae volitionis dicunt denominari in instrumento esse vero ab externa sensibili manifestatione voluntatis divinae quae ab ipsa voluntate divina divina sensibiliter in tempore manifestum. In quantum denominatio externa manifestatio volitionis divinae si dicitur esse status [illegible] solum denominationis quandoque esset certum in ea nostra imponimur ut dixi Negandum Antecedens [illegible]

Obiicies 2do [illegible] quod [illegible] Sacramenta N. L. instrumenta [illegible] a Christo in quantum [illegible] quae [illegible] de quo [illegible] actus voluntatis [illegible] [illegible] transiens [illegible] instrumento [illegible] Sacramenta N. L. [illegible] in actu voluntatis. [illegible] actus voluntatis [illegible] Christi [illegible] [illegible] A [illegible] [illegible] [illegible] nimis [illegible] idem [illegible] voluntatis quod [illegible] [illegible] [illegible] de omni signo ad placitum docet [illegible] in Philosophia unde [illegible] eandem doctrinam philosophicam decidendo [illegible] voluntatis [illegible] [illegible] 178

Obiicies 3tio [illegible] Deus [illegible] velle [illegible] sensibile 179 gratiam [illegible] sensibile [illegible] significare [illegible] eo quod velit instrumentum Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] significare [illegible] signum [illegible] [illegible] symbolicam [illegible] instrumento Sacramenti [illegible] in efficaci [illegible] voluntatis significandi [illegible] sensibile gratiam. [illegible] [illegible] instrumento Sacramenti [illegible] in efficaci [illegible] voluntatis significandi [illegible] gratiam [illegible] [illegible] in actu voluntatis [illegible] efficaciam [illegible] explicatam significandi [illegible] gratiam [illegible] [illegible] ad [illegible] Sacramenti requisita [illegible] N. 177 [illegible] [illegible]. [illegible] quod Deus posset [illegible] ex se [illegible] alio modo [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentaliter quod [illegible] Sacramentaliter. [illegible] efficacem [illegible] Deus [illegible] [illegible] quod ad [illegible] Sacramenti requiruntur, [illegible] [illegible] sensibiles significandi [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] signi sensibilis [illegible] symbolicam analogiam [illegible] ad [illegible] signi [illegible] [illegible] requisitis [illegible] [illegible] efficacis actus velle [illegible] significare gratiam sensibile [illegible] eo ipso [illegible] Sacramentum. [illegible] N. 173 [illegible] [illegible] [illegible] instrumento Sacramentorum esse [illegible] ad gratiam [illegible] significandam [illegible] ad [illegible] ad gratiam [illegible] symbolicas [illegible] significandam [illegible] [illegible] [illegible]

efficax ex parte sui dicitur [illegible] esse efficax ex parte sensibilitatis [illegible] qua-
[illegible] sacramentalis [illegible] dicitur efficere ex parte subiecti [illegible] ex [illegible]
[illegible] dicit [illegible] respectu ingruenti [illegible] signum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quomodo ex se efficax
non respiciat [illegible] omnia non est mirum quod [illegible] instituere sacramenta non
deferimus eis quod instituere [illegible] [illegible] deferimus eis quod instituere respi-
cit [illegible] [illegible] denique [illegible] in quo dixi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

§ 2dus

Utrum Ecclesia habeat vel habuerit potestatem instituendi Sacramenta.

Procedit quaestio non de potestate principali et ordinaria de qua supra [illegible] sed de potestate
delegata [illegible] [illegible] quae est Ministerialis [illegible] instrumentalis dicitur. Mi-
nister non [illegible] instrumentum [illegible] [illegible] Minister [illegible] [illegible]
[illegible] instrumentum dicitur Minister [illegible] instrumentum [illegible]
[illegible]. [illegible]

180 Dico 1mo de facto Ecclesia Christi non habet potestatem instituendi Sacramenta
[illegible]. Probatur 1mo ex una parte certum est nulli puram creaturam hanc
[illegible] [illegible] potestatem [illegible] gratias [illegible] et ut
[illegible] gradus et Mensuram [illegible] signis infallibiliter significanda [illegible] suo
arbitrio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habent [illegible]
[illegible] obligandi Deum [illegible] ut Deus se obliget ad [illegible]
[illegible] [illegible] in ordine ad significanda [illegible]
infallibiliter [illegible] [illegible]. Haec enim potestas nulli purae creaturae
[illegible] [illegible] esse certum [illegible] [illegible] Deo in ordine ad significandam
dispensationem [illegible] [illegible] independens et libera. Ex alia
parte [illegible] ex [illegible] [illegible] valde desumpta [illegible] quod Deus
[illegible] [illegible] purae creaturae [illegible] potestatem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] creatam ex nullo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et authoritas [illegible] in potestate instituendi
Sacramenta [illegible] ex [illegible] dictis [illegible] N 167 [illegible] 3 [illegible]
[illegible] [illegible] quod de facto Ecclesia Christi non habet potestatem sibi
[illegible] instituendi Sacramenta. Probatur 2do si Ecclesia haberet
delegatam potestatem instituendi Sacramenta
[illegible] [illegible] posset eadem potestate mutare
[illegible] Sacramenta [illegible] arbitrio
[illegible] [illegible] et eadem potestate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Atqui Ecclesia Christi non habet potestatem mutandi [illegible]
[illegible] Sacramenta [illegible] [illegible]
ex Concilio Trid: [illegible] [illegible] [illegible] Ecclesia [illegible]
[illegible] dispensatione Sacramentorum salva eorum substantia [illegible] Ecclesia Christi

sic hbt potestatem naturalis essentiam Sacramentorum multo magis hbt potestatem causam instituendi. Prob. 3tio si illis possit Ecclesia Christi excogitare aliquid in aliis sacramentis n. est potestas ad ordinem, ad aliquid requiri exigit in aliis ordin. Sacramenta instituta et nata Ecclesia nec ab Aptis a quo omnem successionem habet ipso Christo ordines instituit. Confirmatur ex congruentijs quibus convenientiam erat potestatem instituendi Sacramenta non delegari sed in omni Ecclesia. Imo q. hoc posset a Ille excellens congruum erat ea soli Christo communicari cum inde ipsi Christo authoritas accresceret. 2do q. gratia est donum Dei speciale eximium et pretiosissimum cuius solus Deus Author et Fons esse potest convenientius erat ius gradus et mensuram gratiae determinandi cum magna debentur celebrissimae authoritati mittere. 3tio q. ipsis Sacramentis inde accresceret authoritas et reverentia quod sanctissimo instituendo excelsiori potestate mere humana cum delegata magis n. confirmatur. Majorem q. magis a dignitate Autore ponunt applicatione aliquid ratione inde ad amplius fieri ab ipso principali in modo tali ad eiusdem principalis fieri q. delegans. plus cum sit aliqd ipso instituere delegans quam si communicatio eius q. delegans delegavit. 8vo respectu instituendi Sacramentum N. L. Christus quasi Deus est Agens principale quatenus est instrumentum ministeriale Ecclesiae vero si haberet potestatem instituendi est ministerialis instrumenti instrumentum instrumenti instituendi. 4to q. solus Christus est Author et Fundator Ecclesiae N. L. congruebat illi soli tanquam Capiti communicari potestatem condendi Sacramenta quae Ecclesiae in signis sensibilibus quibus fideles in hac Ecclesia congregarentur atque ab aliis secernerentur. 5to q. Sacramenta sunt vincula Unitatis Ecclesiae congruebat ut soli Christo communicari potestatem ea instituendi ratione iis ratione quos tres ex Vicarijs Christi Pontifici suo, ubi alia instituerent unitatem Ecclesiae hinc inde dissolvi posset. 6to q. Sacramenta vim omnem habent ex meritis Christi congruebat ut ab ipso merente merita sua illis applicarentur, ne vero ab iis quibus non ponebant. Imo congruebat Ecclesiae Catho: 264 Art. 4 q. si Ecclesia haberet potestatem instituendi Sacramenta instituerent haec inde communiter ponendi sese sua ne multo Christo etiam in aliis humilibus si nimium non deberent enim illorum meritis repositum esse medela sua salutis.

Dico 2do. Nec in Lege nuda nec in Lege Scripta habuit Ecclesia potestatem instituendi Sacramenta solemni: talia hoc Lege nuda et nimia nullo n. ideo privilegia illa ab Ecclesia N. L. q. in Ecclesia Legis Scriptae a Legis naturae quae Ecclesia N. L. negatum est privilegium instituendi Sacramenta multo magis illegium illud privilegium negatum fuisse Ecclesiae Legis scriptae a Legis naturae. exprimens nullum fundamentum ostendi illud privilegium alium illam Ecclesiam fuisse concessum ut ostensum ex instrumentis dicendis ubi ostendemus ea quae instituerunt fuerunt Angeli Sacramenta.

182 Obiicies 1mo. ... antiquiores item SS. PP. censuisse
videntur ... sacramenta instituta esse ab Apostolis vel ab Ecclesia. Sic
Concilium ... Hugo ... de S. Victore? ... de ... dicit Christus
esse ... traditam esse ab ... Spiritu S. ...
... lib. 3 de divina ... cap. ... de institutione sacra-
mentorum dicit ... Christus ... et Apostoli ... nobis tradiderunt disciplinam
... Apostolus docet ... sacramenta ... in ... canoni-
... a Christo instituta ... Apostolis tradita custodi-
mus ... Apostolis ... plenarijs conciliis ... statuta
retineamus. ... hanc ... ad ... ad ...
... ad ... : ... antiquiores
... Apostolis explicandi ... de institutione sacramentorum
... ceremoniis sacramentalibus ... non debuit
... canonizat ... sacramentalia ...
... explicandi ...
... de institutione ... de institutione ... traditione ... infor-
mare nobis tradita ... institutione ... sacramentorum ... non ex-
pressit ... a Christo esse instituta ... expresse
... ad ... traditio Apostolorum ... conciliorum
... ordine ad ... eorum institutionem
... ordine ad explicandam institutionem eorum a Christo factam promulgavere.
Hinc S. Thomas in 4 dist. 23 ar. 1 ex 23. ... docet
... Catholicos ... sacramenta esse ex
institutione Apostolorum ... institutione intelligant promulgatione
... non ... explicari ... et tradi ...
... necessaria ... Apostolos ... a Christo
... institutam.

Dices ... ceremoniis ... benedictio ... ab
Apostolis vel Ecclesia ... Apostolis vel Ecclesia esse
instituta ... ab Apostolis vel Ecclesia ... tradi
... esse institutum ... ideo ceri-
moniis ... ab Apostolis vel Ecclesia instituta ... tradita
... ad ... fidei ... necessitate infal-
libiliter ... ab ... ab ipso
... Ecclesiae ... instituta ...
... Christus ... ex ... DD.

183 Obiicies 2do. Apostoli ... Christi
in terris ... ad Corinthi. 2 ... donavi
... donavi ... in persona Christi ... cap. 3 ...
... tribuit ... eandem ... potestatem quam
... ad stabiliendam ... Ecclesiae
sibi ... 9le

ubi inquit ille stabilimentum et firmamentum populi Christiani
sicut Christus habet potestatem instituendi Sacramenta, quae etiam gratiam conferunt, ita habent
Apostoli et eorum successores. Resp. Distinguo majorem: Christus ... habet [illegible]
potestatem quandam principalem [illegible] habet [illegible] potestatem [illegible]
a principali [illegible] eadem adque [illegible] principali [illegible]
[illegible] Apostolis [illegible] fuisse potestatem in ordine ad institutionem Sa-
cramentorum; habent [illegible] in ordine ad ministerium et dispensationem
eorundem [illegible] quales [illegible] Corinth. 4:
Sic nos existimet homo ut ministros Christi et dispensatores mysteriorum
Dei. Itaque discrimen est [illegible] Christi in ordine ad mi-
nisterium et dispensationem Sacramentorum, et in ordine ad institutionem
eorundem [illegible] eorum [illegible] ipsorum gratiae [illegible]

Dices: Ecclesia habet [illegible] potestatem in ordine ad determinandam
[illegible] aliquorum Sacramentorum
[illegible] ergo pariter habet [illegible] potestatem in ordine
ad institutionem saltem aliquorum Sacramentorum. Resp. [illegible]
[illegible] Sacramentorum [illegible] materia et forma [illegible]
[illegible] materia et forma [illegible] ad finem institutionis
[illegible] sicut [illegible]
Recole dicta [illegible] n. 167 et sequentibus.

Obiicies 3tio: [illegible] Veteris [illegible] gratiam 184
[illegible] potestatem [illegible]
[illegible] infallibiliter significabant [illegible]
[illegible] infallibiliter significativa [illegible]
[illegible] significativa [illegible]
[illegible] significandi [illegible]
[illegible] potestatem delegan-
di imponendi [illegible] significativa [illegible] potestatem Veteris [illegible]
fuisse [illegible] privilegium
[illegible] Christi. Dices: [illegible] signorum mere [illegible]
[illegible] efficaciter [illegible] significandi
[illegible] significativa [illegible]
[illegible] significativa [illegible]
[illegible] Sacramentorum
[illegible] potestate [illegible]
[illegible] delegatam. Resp. [illegible] significativa
signorum mere [illegible]
[illegible] potestati [illegible] possibilia

adeoq instrumentum efficienti imperare est a sola potentia indicare volitionem significationem possit nullo nisi illi signo significet. Ideo significatio Sacramenti est gratia, et quamvis exercitus verbis conficiantur credendo cujus collatio illi DEO competit quia nihil nec posset ea tribuere. Quod compatibilia ex se efficacia velle auxilius gratiae aliquid conferre adeoq nec aliquis signis infallibilesce cum infallibiliter significatione gratiae [illegible] aliquid conferendo [illegible] vellet ad saltem signum significari posset Deus [illegible] gratissime et promissione revelata) [illegible] gratiae adeoq illi volendo [illegible] efficiat [illegible] impossibile est infallibilis.

§ 3tius

Auctoritas instituendi Sacramenta soli DEO incommunicabiliter competens

185 Christo [illegible] instituendi Sacramenta [illegible] §. praeden- ti [illegible] esse principalem [illegible] aliam instrumentalem et ministerialem. Principalis consistit in potentia ex se efficere [illegible] significativa [illegible] creanda gratia [illegible] [illegible] [illegible] efficacia [illegible] significandi [illegible] gratiae. Potestas instrumentalis consistit in potentia [illegible] [illegible] [illegible] sufficiens sit ex DEO [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dependens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] VERBO [illegible] [illegible] [illegible] merendi et impetrandi gratiae [illegible] determinandi. [illegible] Christi [illegible] [illegible] independens [illegible] Christi [illegible] [illegible] [illegible] unione Hypostatica [illegible] in distributione gratiae [illegible] Unione Hypostatica [illegible] [illegible] [illegible] incommunicabile [illegible] potestatis Christo [illegible] [illegible] liberalitate [illegible] [illegible] [illegible] Hypostatica communicata Christo [illegible] principalis potestas [illegible] Christi potestas [illegible] instrumentalis [illegible] excellens. [illegible] potestas instituendi Sacramenta communicari [illegible] instrumentalis [illegible] [illegible] [illegible] in Christo [illegible]

creaturis sola habitu ab extrinseco de novo DEI uno vi Unionis Hypo-
staticae ab intrinseco ad exigentiam absolutae divinae principali potestate
qualitatis communicatae. Haec potestas mere instrumentalis ab extrinseco speci-
fice tenenda duplex cogitari potest una inducta in subjecto independenter a potestate
principali et independens, altera inducta in subjecto dependenter a potestate delegata
seu excellenti seu mere ministeriali a potestate vero principali nisi inde-
cta ursie collata potestas dicatur instrumentum instrumenti velut habens di-
con minister ministri et delegatus delegati. 186

Dico 1mo potestas principalis institutionis sacramentorum soli DEO incommu-
nicabiliter competit et certum apud nos. Probatur 1mo potestas principalis incommu-
nicabilis est potestas independens potestas in absoluto ex se efficere idque 1mo ac
per se ad eandem gratiam neque n. sacramentum per se efficiendi obtinere infallibiliter
tum significationem et causalitatem gratiae nisi ab absoluto quod ex se sit suf-
ficientissima ad eam eandem omnino eandem non dependenter ab ullo alio
alioquin efficacia deficere non potuerit habere infallibilitas significandi necessi-
tatem causandi gratiam ut patet ex dictis supra praecedentibus §§. atqui
soli DEO incommunicabiliter competit virtus ex se efficiens 1mo ac per se et
independenter ab ullo alio ad eandem gratiam quatenus non alia virtus creata
efficacia cognosci potest illa nostro et dependens a voluntate DEO tamquam 1mo
principali cum non sit a se sed a DEO nec possit eius virtute gratiae
gratia causare ex suis viribus nullibus ergo soli DEO incommuni-
cabilis competit. Probatur 2do potestas principalis institutionis sacra-
mentorum ex eo quod importet potestatem conferendi gratiam importat scilicet potestatem abo-
lendi peccata et justificandi adoptandi in filios DEI haeredes vitae aeternae
constituendi DEO fratres amicitia conjungendi item ad communicandum bonorum inter
DEUM et creaturam conferendi radicem et pignus gloriae summendi supplicium dignum
ab eo in superiorem et effectus supernaturales elevandi creatum hujusmodi quod
habens gratiam atqui haec omnia soli DEO incommunicabiliter competunt 1mo
ac per se et absque dependentia ab ullo alio quia requirit quod nullus Apostolus et Archi-
operatur dignitatem cum quod haec omnia sint dignitatis in sublima soli DEO in-
competunt ut creaturae tamquam agenti principali attribui non possunt. Unde enim
scriptura dicit quis potest facere mundum de immundo conceptum semine
nonne tu qui solus es Job. 14 et: quis potest remittere peccata nisi solus Deus
Lucae 5. ergo nulli creaturae communicari potest ut agenti principali potestas conferendi
gratiam quae sit mundativa ab iniquitate remissiva peccati collativa haereditatis
aeternae et omnia haec cum et gratia signis sacramentalibus significanda. Probatur
3tio denique sacramenta et signa a DEO instituenda ut supra diximus
quod si possent institui non a DEO solo sed ab aliqua creatura tamquam ab Agente principali
eo ipso haberet non sacramenti quod esset a DEO institutum, et non simul instrumentum
a DEO et instrumentum creaturae etc. derogat perfectioni dona fieri instrumentum
creaturae et simul instrumentum a DEO ut a causa principali ergo potestas creata

possit se solo [illegible] ad illud [illegible] adeoque possit [illegible] [illegible] Dixi tamen ab Agente Principali q. si instrumentum ab alia creatura [illegible] [illegible] [illegible] actu esset instrumentum a Deo [illegible] Principali [illegible] tamen instrumentum [illegible]. Atque inter nulla creatura [illegible] Agente Principali [illegible] [illegible] illud vere sacramentum [illegible]

187 Objicies 1mo [illegible] potestatis [illegible] et Creaturae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deus [illegible] [illegible] communicare [illegible] eandem gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communicare potestatem [illegible] [illegible] communicandi [illegible] [illegible] gratiam: Re. CA. [illegible] [illegible] Deus [illegible] [illegible] communicare [illegible] [illegible] gratiam tamen instrumenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] ad eandem gratiam [illegible] [illegible] Creaturae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principalis [illegible] Deo [illegible].

188 Objicit 2do Card. de Lugo [illegible] Deus [illegible] Creaturae potestatem obligandi [illegible] Deum [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] Creaturae [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potestate Creaturae [illegible] [illegible] [illegible] medio a se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significativa gratiam a Deo [illegible] adeoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Re. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Deus sit capax obligationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] hypothesi Creaturae medio a se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significativa gratiam [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] [illegible] [illegible] Agens Principale. Dixi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potestatis [illegible] Creaturae eligere medium infallibile gratiam significandi [illegible] [illegible] illi [illegible] infallibiliter significativa gratiam [illegible] [illegible] medio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medij [illegible] gratiam [illegible] Deo [illegible] medij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad significandam gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significationi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

189 Objicies 3tio Desumo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] potestatem [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam significandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potestatem [illegible] gratiam [illegible] potestatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Matthi [illegible] [illegible] potestatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Re. CA. [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum potestatem ministeriali excellentiae CA potestatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sacramento nō N. L. Ipius enim D. q̄ potestas ministerialis excellentiae communicabilis
homini, ideoq̄ homini Xsto Christo potestas independentiae communicabilis puro homini
cum homini Xsto solum quia Xto Christo homini Theol. eodem modo respondendo
ad affirmativam. Quia amplius Filius hominis habuit potestatem dimittendi peccata
auctoritate et in signum manifesti, Lucae Filius hominis solum communicatae dicendum
moderante cuiq̄ quod conveniunt Xto dicuntur de homine Xsto ostensum. Itaq̄ Filius
hominis qui Filius hominis habet potestatem dimittendi peccata potestate ingenii independentis
quam Xtus est idem ipse Xstus, qui Filius hominis habet potestatem dimittendi pec-
catum ministerialem quidem excellentiae dignum hominis ipsius et instrumentum intrin-
secum divinitati unitae cuiq̄ Dominus Xstus Xtus Deo, ut dicit ipse
gratiae existentiae peccata sua sacramenta instituere dicitur, quia Xtus fuit ho-
mo quam Deo excellentiae digno ipsius.

Dico 2do eam potestatem excellentiae quam habet Xstus in ordine ad in- 190
stitutionem Sacramentorum posse communicari alteri purae creaturae existenti in modo
purae creaturae. Quo manifestum quia eiusmodi potestas supponit Unionem Hypo-
staticam ad Personam Verbi, vi cuius potestas principalis in ordine Hypo-
statica ad potestatem ministerialem. Quia eiusmodi potestas importat infinitam
suam meritorum et impetrationem gratiae derivatam a Persona Verbi ad
creaturam humanam unitam eidem infinite dignificantem. Neutrum autem homo alteri
purae creaturae tunc solum Xsto conveniat esse eidem. Dixi existenti in modo
purae creaturae quia ut patet ex dictis in Tract. de Incarnatione nihil repugnat
quominus aliam creaturam posse assumi hypostatice ab aliqua Persona divina
ad eam si ei assumeretur, ea ipso vi Unionis Hypostaticae haberet illi potestas
excellentiae in ordine ad institutionem Sacramentorum. Verum talis creatura in tali
statu unde assumptae Unione Hypostatica vellet amplius pura creatura
dicere nihil et creatura ex Xto Deo, ergo habere talem potestatem ergo iam
creatura qualis illi quae creatura ut quam superare posset in statu divino ab
Unione Hypostatica ad Personam Verbi quibus existit in modo purae
creaturae. Dices per Xtus alium purae creaturae infundere infinitam gratiam 191
meritorum ipsius infinite dignificationem quo illi creaturae tali gratia potens est
mereri et impetrare aliquid spiritus Deo habitui elevari summe magnitudinem
significationis gratiae quae haberet potestatem excellentiae in ordine ad institutionem Sa-
cramentorum. Re. Ni. A. et Theol. 1 in Syllogismo. Negatur possibile esse gratiam
simpliciter infinitam negari dicit Ant. Maior 2do quod haberet potestatem ex-
cellentiae talem quale est in Xsto non dignificatio meritorum nomine adquisitae
increata vi Unionis Hypostaticae sibi communicatae. Theol. quod habet
potestatem excellentiae infinitum in ordinis tum excellentiorem supponit esse in
ceteris creaturis gratiam infinitam ut habentibus Theol. adeoque infinita
gratia in aliqua pura creatura quae diceretur excellentiorem esse magis di-
gnificationem respectu ad dignificationem aliarum creaturarum gratiae finitas

liberum ejusque excellentiae fore posse meritum & impetratorium
ut loquitur illi excellentiae tertio simpliciter possesses excellentiam qualis est in Christo ob
dignitatem adiungitur infinitam quamvis dari posset aliqua excellentia
excellens respective ad alias creaturas multo maiore gratia adornata dignitate
tamen liberas illis non excellens gratiam in infinitum id est
infinities non quae excellens dignitatem adiungit ... donum velut
... simpliciter ... quod.

192 Dico 3tio Negamus aliam puram creaturam multo minus posse mere ministeriale in ordine ad ... Christi de Lugo ... Probatur 1mo ... Christi ... 264 ... in corpore ... dicitur ... creatura ... gratia ... operans ad ... erunt ad ... satisfactionem ... meritoria & impetratoria ... erunt meritoria ... respectu ... Probatur 2do ... gratia ... augmentum ... meritum pura creatura ... infinita ... excedit ... pura creatura ... ad ... gratia ... posset mereri de condigno ... dignitate ... certo ... gratia ... augmentum gratiae anticipandis ... dignitate ... significata ... de condigno meritoria ... creatura ... ministerialiter & infinitae ... satisfactionis.

Probatur 3tio ... in hac parte implicatur ... Christi communicata est ... quae mere ministerialis ... pura creatura ... communicari possit ... in ... infinitae ... donum ... gratia ... creatura ... alicui signo allegatae meritoriae & impetratoriae ... gratia ... hinc sequitur ... &c.

193 Obiicies 1mo Si pura creatura ... infinite posset satisfacere posset mereri de condigno remissionem peccati mortalis mereretur ... alicui signo infallibiliter allegare gratiae ... remissio peccati mortalis ... pura creatura ... posset de condigno mereri remissionem peccati mortalis ... de Incarnatione n. 238 ... pura creatura ... potest infinite ... satisfacere. Respondeo ... posset mereri de condigno remissionem peccati mortalis ... infinite ...

nationem Christi ex parte eius, ut instituerit Sacramenta gratiae [illegible]
non [illegible] a parte eius [illegible] [illegible] de
rebus Sacramenti, ut ad significandam et causandam gratiam primam seu remissivam
peccati mortalis, et aliam gratiam per se sanctificantem seu primam et 2dam
[illegible] [illegible] Sacramentum [illegible] gratiam primam et non solum secundam
Sacramentum. Hinc enim habere 2 dixi Sacramentum augmenti, ut indicarem primam
gratiam per se remissivam peccati mortalis excedere de merito condigno puram creaturam, ut dixi dicta in
tractatu de Incarnatione: hinc ergo sufficit usque ad potestatem ministerialem instituendi Sacramentum ali-
cui purae creaturae concedendam, quod possit illi reddi [illegible] gratia, ad quam possit mereri de condigno au-
gmentum gratiae sanctificantis seu gratiae 2dae, huiusque vim significativam et causativam tribuere
alicui signo sensibili: haec enim non posset instituere aliquod Sacramentum mortuorum, ex eo quod non posset mereri
de condigno gratiam per se remissivam peccati mortalis seu primam, ergo nec significativam et causativam gratiae
et remissivam peccati mortalis posset ulli signo tribuere, consequenter nec posset instituere Sacramentum
mortuorum ex speciali impositione et institutione in ordine ad merendum de condigno re-
missionem peccati mortalis adeoque gratiam primam, ut constat ex dictis citato tractatu de Incarnatione. Hinc

Infer quod nulli creaturae communicatam esse potestatem ministerialem instituendi Sacramenta
[illegible] [illegible] instituere Sacramenta sanctificativa seu collativa gratiae 2dae, [illegible]
2do iustificativa seu remissiva peccati [illegible] gratiam primam. [illegible] iustificatio [illegible] sumpta pro
infusione gratiae sanctificantis dicit [illegible] remissionem peccati [illegible] condonationem DEI [illegible]
iure suo ad vindicandam [illegible] [illegible] peccatoris. atqui pura creatura [illegible]
merita condigna copiosiora [illegible] dignificata posset acquirere ius ad infusionem gratiae
sanctificantis, numquam tamen posset acquirere ius ad condonationem DEI [illegible] [illegible]
quia posset mereri de condigno [illegible] [illegible] merito [illegible] [illegible] debitum [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] meritorie [illegible] [illegible] remissionis peccati mortalis
adeoque nec sufficit ad [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentorum [illegible] iusti-
ficantium seu collativorum gratiae remissivae peccati mortalis.

Obiicies 2do [illegible] et alicui creaturae purae tribuere potestatem [illegible] 194
potestati Christi [illegible] purae creaturae [illegible] potestas [illegible] instituendi Sacramenta
tribueretur ei potestas [illegible] potestati Christi [illegible] [illegible]. [illegible] potestas [illegible] creaturae esset [illegible] mi-
nisterialis sicut ministerialis est potestas Christi [illegible]. [illegible] in manibus [illegible] creaturae [illegible]
reposita essent media salutis [illegible] sicut reposita sunt in manibus Christi [illegible] creaturae
eiusmodi potestatis [illegible] [illegible] fundavit Ecclesiam sicut et fundator Christus [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Christo [illegible] est potestas ministerialis excellens
in [illegible] creaturae esset potestas mere ministerialis. 2do in manibus Christi reposita sunt
media salutis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] meritorum infinitis superioris Ordinis, quae possunt
et merita [illegible] purae creaturae. atqui in manibus [illegible] creaturae reposita essent media
salutis [illegible] ex mera gratia et liberalitate DEI [illegible] meritorum creaturae longe in-
ferioris Ordinis [illegible] [illegible] creaturae [illegible] DEO tribueretur ex gratia et
liberalitate [illegible] creaturae [illegible] [illegible] [illegible] mediorum salutis [illegible].
3tio Christus est fundator Ecclesiae [illegible] Caput Primus Author Inventor et
Architectus [illegible] talis creatura [illegible] [illegible] ab Authore et Supremo
Architecto DEO [illegible] [illegible] ad executionem [illegible] ad fundandam Ecclesiam.
Hinc [illegible] magna [illegible] potestatis [illegible] creaturae respective ad potestatem Christi:

hoc habet ab intrinseco ex hypostatica [illegible] illa vero ab extrinseco ex [illegible] missione. Hoc est potestas ut Filij, illa autem ut servi; hoc ut Instructoris et Authoris, illa ut ministri et operarij. hoc theandrica ex superioris Ordinis, illa mere creata et ~~[illegible]~~ inferioris Ordinis. hoc ut fons a Oceanus ad omnia possibilia Sacramenta potens exundare, illa ut rivulus ad nulla se [illegible] extendens.

Obijcies 3tio, si aliqua pura creatura posset instituere Sacramenta posset determinare DEUM ad conferenda gratiam. Sed hoc repugnat ergo et illud. Probatur: repugnat DEUM amittere munus Causae primae. Sed si determinaret ab aliqua creatura ad conferendam gratiam, amitteret munus Causae primae, ~~[illegible]~~ non conferret nisi illam suo proprio motu sed ut [illegible] motus et determinatus a creatura ergo.

R. D. I. posset determinare DEUM ex suppositione consensus liberi determinationi voluntatis ad conferendam gratiam, dum ipse [illegible] [illegible] his creaturis suo proprio motu volens, C. I. ex suppositione antecedenti et determinari se per [illegible] indepedenter ab omni voluntate determinata N. [illegible]. sed distinguo N. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] non [illegible] si non. defacto DEUS non amittit ~~[illegible]~~ munus Causae primae ex eo quod ad actiones creatorum [illegible] in libros s[illegible] [illegible] [illegible] a voluntate creatorum ad [illegible] actus [illegible] in [illegible] - y. hoc determinatio voluntatis creatae supponit liberam voluntatem DEI creantis libertatem [illegible] ad ea negare posset creaturae [illegible] [illegible] determinanti se suo proprio motu, ideo munus ~~[illegible]~~ amitteret munus Causae primae ex eo quod alium creaturae liberae et suo proprio motu [illegible] potestatem mere [illegible] determinandi se ad conferendam gratiam quoties instrumenta [illegible] [illegible] [illegible] vim determinativam liberae ex a sola DEO collatam, ergo adhuc DEUS ut Causa principalis a nullo determinaretur nec ullo praejudicio liberae voluntatis [illegible] pateretur, quo minus posset non conferre gratiam si ea nollet conferre.

SECTIO 2da

De Institutione Sacramentorum respective ad statum purae Naturae et innocentiae.

§. 1mus

An si daretur Status purae Naturae fuissent in eo instituta aliqua Sacramenta?

Respondeo et Dico 1mo in statu purae naturae nulla fuisset institutio Sacramentorum proprie [illegible] [illegible] cod. [illegible] et com: Probatur 1. Institutio Sacramentorum [illegible] [illegible] statu [illegible] [illegible] [illegible] supernaturalis [illegible] statui elevanti ad finem supernaturalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proprie [illegible] ordinata ad finem supernaturalem; atqui status purae naturae si daretur non esset status elevatus ad finem supernaturalem [illegible] eo ipso non esset status purae naturae, ergo in statu purae naturae nulla fuisset institutio Sacramentorum proprie [illegible] [illegible] in fine [illegible] media ordinata ad hunc finem. Probatur 2do [illegible] [illegible] aliqua alia creatura rationalis crearetur in statu purae naturae, [illegible] [illegible] nullo supernaturali intelligendi lumine [illegible] [illegible] [illegible] eo ipso [illegible] intellectu elevando ex extra [illegible] [illegible] purae naturae [illegible] [illegible] [illegible] lumine [illegible] [illegible] instrueretur [illegible] [illegible] intellectus non esset idoneus ad cognoscendam supernaturalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] Sacramentis proprie [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta non essent cognoscibilia [illegible] essent [illegible] [illegible] [illegible] statui inutilia!

Probatur 3tio [illegible] statu purae naturae nulla foret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] DEUS [illegible] nihil faciunt frustra. [illegible] Probatur Creatura rationalis [illegible] statu posita [illegible] [illegible] [illegible] tendere ad DEUM [illegible] [illegible] naturae et [illegible] pure [illegible] [illegible] reliqua bona pure naturalia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] creatura ordinaretur [illegible] [illegible] posset ad hos fines pervenire [illegible] [illegible] nullus nec ullus quod ullum esset necessarium instituendo Sacramenta [illegible] ad hos fines pervenire posset [illegible] [illegible] [illegible] mere [illegible] in eo [illegible] tali creaturae fuissent [illegible] [illegible] [illegible] ut

Acthoni nud er fnis mere nlis significationem ... [illegible]

Dico 2do ... sacramenta ... 197

[illegible]

§ 2dus

Utrum in statu Innocentiae defacto exstiterint aliqua Sacramenta

198 Q. et Dico. [illegible] in statu [illegible] [illegible] innocentiae ullatenus fuisse
de facto institutum sacramentum proprie [illegible] [illegible]: Prob. 1mo q. nec
in scriptura nec in SS. P. nec in Conciliis ullum habemus id asserendi fundamentum
Prob. 2do q. status innocentiae [illegible] ullo [illegible] tempore duraturus
[illegible] in statu [illegible] Adami et Evae q. [illegible] non dedi statum [illegible]
tempore institutum fuisse aliquod sacramentum. Imo [illegible] fuisse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] proprie [illegible] [illegible] descripsit
status [illegible]. Prob. 3tio q. ipsum [illegible] duraturus status
innocentiae ullatenus fuisse [illegible] [illegible] aliquod sacramentum. [illegible]
in statu [illegible] [illegible], nec [illegible] ullum [illegible] [illegible] nec
[illegible] [illegible] ullum sacramentum [illegible] gratiae [illegible]. [illegible]
[illegible] gratia 2da [illegible] gratiae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sacramento: [illegible] [illegible] creatum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augere gratiam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] administratio [illegible] sacra-
menti. Obijcies 1mo D. Pauli ad Ephes: 5 et Leo Epla 192
199 Cap: 4 conjugium Adami et Evae erat sacramentum [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] explicatione: erat sacramentum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] rei occultae [illegible] erat sacramentum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Mysterium Incarnationis et [illegible]
Xsti ad Ecclesiam [illegible] [illegible] [illegible] Adami et Evae conjugium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Matrimonij. [illegible] Matrimonium Xsto [illegible] [illegible]
[illegible] sacramentum [illegible] [illegible] Trid: sess: 24. Sicut [illegible] Ma-
trimonium in lege [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] occultae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fuisse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in lege [illegible].
200 Obijcies 2do. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cap: 20 et
[illegible] de Genesi cap: 4 et 5 lignum vitae in Paradiso erat sacra-
mentum [illegible] [illegible] lignum [illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible] erat ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erat [illegible] [illegible] [illegible] sacra-
mentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]

ex ipso vinc ubi digna actio sicut status religiosi a Deo institutus. Obiicies 3tio quod si Deus decreverit hunc statum 201
innocentiae aeternae posterior esse duraturum ubi statum dispensare Deum
movere ad negationem illius status durantem. Ad 1mo nego posterius
argumentum quia non confirmatio hoc ut moveret Deum aliquid ad hoc per
quod defectum moveret ad dandum illius status sacramenta. Ad 2dum A
quod status visionis quam Deus providebat ante Adamum peccatum
ex statu innocentiae consequentem aeternae posterior esse durantem statum
innocentiae CA quod ipso actu medio quam Deus providebat ubi non unde
Adamum peccaturum et statum innocentiae consequentem ti sibi fruiti
per tenerum a dicto aeternae posterior esse hunc NA Aute
dependet a [illegible] hac non quod sine actu medio esse praeter Deus dirigi
aliquid ad illum hunc, nisi per sacramenta.

§ 3tius

Utrum aliqua fuerint in statu Innocentiae instituta sacramenta. et an de facto fuissent instituta si status hic diutius perseverasset.

Quod attinet ad 1mum Dico statum innocentiae repugnare sacramentis cum Hallensi Suar. Vasq. Card. de Lugo Arriaga et 202
aliis nullus... Probatur 1mo in statu innocentiae dominus dicerent
repugnare una rerum externa et sensibilis externa idea Deo quod possent ex-
terioris cultus Deum colere sicut etiam de facto ipsi Beati in Caelo cultu
exteriori colunt Deum quod sicut in illo statu possent instituti aliqua sa-
cramenta quibus Deus externe colerent non possent instituti aliqua sacramenta quibus
homines externe repugnarent etiam una idea sensibilis colerent. Probatur
2do homines illius status recipere sacramenta nulla ad quod produnt 1mo gratiam
esse multum accommoda ad augmentum gratiae sanctificantis quoniam non hoc
augeri posset nisi sacramentis ex opere operato, deinde non multo efficacius
augeri posset ex opere operantis per sacramenta quod ad hunc finem possent
institui sacramenta nulla [illegible] obesset ex parte talis status sacramentorum inca-
pacitas. Probatur 3tio illis etiam non deerit [illegible] ex quo gratia qui
se gratia cognitio innitentia ex species quod non ad istud apta ex species
aliquas quod ad hunc finem possent instituti aliqua sacramenta quibus homines
sensibiles ducerentur in cognitionem gratiae sanctificantis.

Obiicies 1mo S. Tho: hic q. 61 ar. 2 repugnare dicit fuisse
sacramenta in statu Innocentiae ubi fuisse nisi hanc status rationem quod appetitus
inferior erat omnino subiectus superiori et hic Deo cui hoc non est
sacramenta requirit esse illi status possibilia quod Ad CA D distinguo

[illegible] hoc non negandum est possibilia fuisse sacramenta [illegible] con-
servanda [illegible] et [illegible] non desinit Adam erat peccabilis in
statu innocentiae [illegible] deficere a iustitia [illegible] nisi [illegible]
[illegible] in statu innocentiae [illegible] potuisset ipse [illegible]
[illegible] potuissent conservari [illegible] [illegible] intendere [illegible]
in [illegible] [illegible]. Ad 1um Resp. [illegible] nulli fuerint Adamo
impeccanti [illegible] impeccabiles erant gratia [illegible] al-
[illegible] potuissent sacramenta [illegible] in [illegible] gratia [illegible]
gradu [illegible] in statu innoc.

204 Obiicies 2do Statui innocentiae nec decuerunt sacramenta
[illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] me-
dicinalia [illegible] peccatum [illegible] sacramenta [illegible]
[illegible] carere [illegible] Ad 2um Resp. potuissent in statu
[illegible] [illegible] sacramenti [illegible] [illegible]
Originalis [illegible] [illegible] sacramentorum [illegible]. [illegible]
potuissent [illegible] sacramenta [illegible] [illegible] medicamenti
expiationis [illegible] significativa efficacia infallibilis [illegible]
[illegible] [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tamen si
ab omni peccato fuisset immunis.

205 Obiicies 3tio Angelis in statu viae nulla fuerunt instituta
sacramenta ergo [illegible] fuerint [illegible] in gratia [illegible] statui innocentiae [illegible]
[illegible] Ad 3um Resp. [illegible] a [illegible]
[illegible] potest [illegible] [illegible]
[illegible] Angeli [illegible] signis externis sensibilibus
[illegible] potuerunt eligere [illegible] [illegible]
[illegible] signis sensibilibus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] divinis [illegible] potuerunt [illegible]
[illegible]. Dixi [illegible] Angeli
[illegible] sacramenta [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] fuerint sacramenta [illegible]
[illegible] Angelis [illegible]
[illegible] [illegible] in statu innocentiae
divinis conservandis.

206 Quod attinet 2dum [illegible] statu [illegible] in statu in-
nocentiae [illegible] ut [illegible] Adam peccaturus fuisset [illegible]
an in illo statu fuissent instituta aliqua sacramenta? [illegible]
videri [illegible] in illo statu [illegible] [illegible]
fuissent instituta sacramenta [illegible] sacramenti [illegible]
in [illegible] in [illegible] Lege [illegible]. [illegible] sacramenta
[illegible] sit [illegible] efficaciam significandi [illegible] causandi ex meritis Christi

67

q cui sit medicinalis gravis atque ex amaro atque ut ex amaris sine
q Regis Aeramen esse dicunt infirmo Xsti. Arso in illo
statu Adamo non peccante Xstus in Christum non deveniret non venisset ut
probatur in Tract. de Incarnatione [illegible] nec merita illius [illegible] infirmo
[illegible] peccassent nec medicina ab [illegible] Adam in illo [illegible]
infirmum [illegible]. 2do si Adamo non peccante statu innocentiae [illegible]
[illegible] et Xstus non venisset an in illo statu infirmum fuissent aliqua di-
versa [illegible] Sacramenta. Arso hic dicis R[esp] [illegible]
[illegible] novit [illegible] Dei [illegible] fuit [illegible] dicere posse
[illegible] illo statu [illegible] Sacramenta [illegible] ab infir-
mitate defectu. an vero defectu infirmitatis [illegible] nec affirmare possumus.
[illegible] q. possent [illegible] agentis gratiae. [illegible] q. aliqua
Sacramenta posset aliis mediis [illegible] agenti gratia, et q. [illegible]
[illegible] DEUS [illegible] fuisset nobis [illegible]. 3tio
Si statu innocentiae [illegible] perseverasset [illegible] Adam [illegible]
peccantibus [illegible] Xstus [illegible], an in illo statu [illegible] peccantes [illegible]
infirmitate fuissent aliqua Sacramenta? Arso hic dicis R. [illegible]
[illegible] posse [illegible] affirmativa [illegible]
[illegible] affirmativa. Ratio q. in illo
statu [illegible] medicina [illegible] alapsus et medicis
agentibus gratiae idoneis. ex alia parte fuisset [illegible] meritis Xsti [illegible]
[illegible] merita [illegible] q. ex meritis Xsti [illegible] fuissent medici-
[illegible] illo statu [illegible] Sacramenta [illegible]. 4to si
[illegible] innocentiae perseverante et Adamo non peccante originaliter adhuc
[illegible] peccati actualis an in illo statu fuissent
infirmum aliqua Sacramenta. Arso hic dicis R. [illegible]
statu [illegible] ecclesiam in illo statu Xstus in [illegible]
non fuisset venturus [illegible] in Tract. de Incarnatione N. 319
5to si statu innocentiae perseverante et Adamo [illegible] peccante adhuc
[illegible] Deus [illegible] Xstus [illegible] venturus
fuisse an in illo statu fuissent infirmum aliqua Sacramenta? Arso hic
[illegible] Sacramenta
[illegible] Ratio [illegible] q. [illegible] Sacramenta [illegible]
[illegible] ad statum [illegible] valde apposite [illegible]
INCARNATIO [illegible] Sacramenta [illegible] fuisse in-
stituenda. Ratio 2di q. illo statu fuisset Monarchia cuius
supremum Caput et summus Pontifex esset Xstus [illegible] fuisset
ordinarie [illegible] Xsti aliique Pontifices [illegible] ordinarius.
[illegible] mere [illegible] in illo [illegible]
[illegible] Sacrificij [illegible] Xsti

ysdem [illegible] statu [illegible] non fuisset possibilis. Ad statum naturae
[illegible] generali gubernatione divina absque ordinatione Sacramentorum
[illegible] quid in tali hypothesi facturus fuisset nobis non constat, id plena
hujus [illegible] decisio non [illegible] sic Deo relinquenda responda
e.

SECTIO 3tia

De existentia et ~~[illegible]~~ institutione Sacramentorum respective ad Legem Naturae.

§ 1mus

Utrum et quaenam in Lege Naturae fuerint Sacramenta?

207 Dico 1mo: fuit de facto in Lege Naturae aliquod Sacramentum ad
liberandos parvulos a peccato Originali, communiter SS. PP. et Theologi scho-
lastici cum Magistro Sententiarum, D. Thoma, [illegible] Ricardo, Card. de Lugo,
[illegible] contra quosdam a Vasquez citatos 3 parte q. 61 disp. 165 qui
asserebant omnes parvulos ante Christi adventum ex hac vita decedentes
fuisse damnatos. [illegible] Vasquez [illegible]. Conceditur qualiter in
illo statu [illegible] fuisse aliquod remedium infantibus a peccato Origi-
nali [illegible] negant tamen illud remedium fuisse verum Sacramentum.
Probatur nostra conclusio 1mo: fuit in Lege Naturae aliquod remedium quo parvuli libe-
rarentur a peccato Originali et justificarentur, sed tale remedium fuit verum Sacramentum,
ergo. Dico est Communis [illegible] PP. et Theologorum, videturque esse certum ex Scripturis, ut 1ma
ad Timoth: 2: Deus vult omnes homines salvos fieri, et 2 Petri 3tio: nolens
aliquos perire. Probatur quando [illegible] hos parvulos voluisset salvos fieri
[illegible] ab peccato Originali [illegible] remedium [illegible] et [illegible]
[illegible] peccato Originali [illegible] fieri. quando [illegible]
non voluisset perire [illegible] circiter annorum quibus Lex Naturae
duravit [illegible] definitis nostris [illegible] quin [illegible] mo-
[illegible]. [illegible] velle [illegible] media ad illud [illegible].
[illegible] Deus voluit [illegible] hos infantes salvos fieri [illegible] perire
[illegible] esse [illegible] dedonaverit [illegible] remedium quo
illud medium adhibere [illegible] potuerit. [illegible] 3 Cap.
[illegible] de Baptismo [illegible] absque [illegible]
parvuli [illegible] quotidie [illegible] misericors Deus qui [illegible] aliquod remedium [illegible]
[illegible]. [illegible] loco [illegible] de Baptismo [illegible]
[illegible] Baptismum parvulis [illegible] peccati
Originalis [illegible] ad [illegible] in Lege Naturae [illegible]
ergo. Probatur [illegible] authoritate [illegible] de Circumcisione
[illegible] remedium [illegible] circumcisione [illegible] Sacramentum
[illegible] lib. 2 [illegible] contra [illegible] expresse [illegible] ideo
credendum est [illegible] Circumcisionem [illegible] Deo [illegible]
[illegible] Mediatoris in Carne [illegible] illo [illegible]
fuisse parvulis [illegible] alia [illegible]
[illegible] voluerit. [illegible] August: [illegible] remedium [illegible]

in Lege nat. etiam nihil vetare sacramentum exspectavit ad Abraham usque quod
usque ad [illegible] Legis scriptae sacramentum. insuper sancte nihil adfuisse
ad circumcisionem observantiam ut expressit quoniam Deus ut asserere
nisi nihil remedium etiam fuisse sacramentum [illegible] quod [illegible] 2do [illegible]
quos adhuc Card. de Lugo. imo quod hoc remedium [illegible] nihil fuerit prae-
[illegible] et [illegible] DEO [illegible] in Lege scripta plerum-
[illegible] quod hoc remedium spectat aliquid sanctitatis [illegible] externa. 2do quod
hoc remedium aggregat Ecclesiae visibili [illegible] signum visibile 3tio quod
[illegible] Christo quod [illegible] Caput Ecclesiae visibile [illegible] signum
visibile significativum Christi venturi adeoque vere sanctitatis [illegible]
4to quod ad salutem [illegible] fides idem fidei [illegible] quod hoc remedium
consistebat in aliquo [illegible] externo [illegible] fide in Messia ven-
turo [illegible]. 5to quod peccatum Originale [illegible] visibile quod
[illegible] remedium peccati Originalis applicatum [illegible]
[illegible] aliquid visibile adeoque sacramentale. 6to quod hoc remedium
parvulis [illegible] fides in verum DEUM. [illegible]
[illegible] fide [illegible] aliquo actu exteriori quod [illegible]
remedium [illegible] esse aliquo actu exteriori. Imo quod [illegible] remedium
[illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] applicari infantibus [illegible]
[illegible] potuisset aliquis [illegible]
actu [illegible] infantibus [illegible] applicare [illegible]
peccato originali [illegible] imo potuisset infantibus adhuc in utero exi-
stentibus [illegible] remedium adhibere [illegible] interposito [illegible] impedi-
[illegible] interposito uteri materni [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible] Legis [illegible] remedia [illegible] signis visibilibus et
externis [illegible] in statu Legis nat. remedium
nihil visibile esse [illegible] sacramentum. Probatur 3tio [illegible]
[illegible] manifeste [illegible]
[illegible] DEO infantes aliquo externo ritu purgabant et DEO dedicabant
[illegible] Mediatoris in Carne venturi. nam teste [illegible] Romani solebant
maribus 9 die, foeminis 8 a die nativitatis [illegible] lustrare [illegible]
dare quem diem lustricum appellabant. Athenienses [illegible]
solebant [illegible]
[illegible] infantes [illegible] de aliis aliarum nationum [illegible] quod [illegible]
[illegible] derivatos esse a ritu externo in Lege nat. in [illegible]
infantium adhiberi solito.

Obicies 1mo [illegible] DEUS [illegible] vult omnes salvos 208
fieri nihil derogat quod de facto etiam in Lege Gratiae multi infantes nulla sua culpa
moriantur in utero Matrum vel alio modo [illegible] ad Baptismum [illegible]
remedium peccati Originalis quod pariter nihil derogasset si in L. N. [illegible]

providisset Deus pereuntibus ullo remedio peccati originalis. R. CAN
Hugo de S. Victore. Si infantes qui in Lege Naturae ante usum rationis ad eos annos
facti fuerunt seipsos iuvare possent, credebantur morituri nullo praesi-
dente sufficienti, multo magis qui in utero matris moriuntur. Si eiusmodi
infantes qui in utero matris moriuntur plerumque fide in L. G. parentes po-
tuissent ad baptismum ... parentes omni industria peccatum expiandi
eius causa fidem habere, omnis infirmitatibus obsequi, aliisque mediis ...
omni ... a Deo imponendum ... Si licet Deus ex sua vo-
luntate generali omnes salvandi providerit de mediis necessariis ad salutem
ut tenetur in ... Author naturae impedire cursum causarum secundarum, debet ergo
permittere aliquos infantes in utero matris mori, ad exigendum causarum secundarum
... permittit Dei Acceptor ... providit media ad salutem ... exse-
cutione matris applicanda, ex quibus reddi ... infantes capaces
esse medii ad salutem. Atqui si infantibus in L. Nat. nullum ... De-
us providisset remedium ... ad exigendum causarum secundarum permit-
terent interire ... infantes incapaces fuissent ullius
medii ad salutem. Deinde infantibus in utero matris morientibus
fuisse aliquod remedium ... ex ... sicut ... fuisse
infantibus nati in L. Nat.

209 Obiicies 2do ... explicari ... Sacramentum
... in L. Nat. infantibus quod nullum erat. R. NA ... [illegible]
... Circumcisio, illud in professione fidei de Christo venturo ...
... quo infantes a parentibus ... supplente
Deo ... periculi ob defectum ...
... Ceremoniam determinatam fuissent adhibitam. Imo
... eiusmodi Sacramentum ... extra professio
fidei ... certum modum externum quibus
... exercerent ... alia signa adhibere ...
... magis ad ... fidem ... nationi ...
... Deus ... quod ... signa
... inducere ... peccati ac inspira-
... interna ... causa me-
... Deus ex sua Misericordia et libera-
litate ... peccati ...

210 Obiicies 3tio Si in L. Nat. fuisset aliquod Sacramentum in reme-
dium parvulorum ... ullius ... certa ... ex-
terior ... peccato originali ...
nunc in L. G. ... ex ... L. ...
Cap. 13 dicente per Christum instituisse Sacramenta ... utilitate me-
liora ... et numero pauciora. ...
aliqua actio externa professionis fidei accommodata ... certum modum
... ab ... nunc ... in L. G. nullus ... aliqua actio

exterior abluendi et restricta ad determinatam materiam aquae et formam verborum bapti=
smalium. Evolvit enim post utrumque determinatam et definitam ipso facto Apostoli verba a
ignorantia eorum infantes absque gratia baptismi moriantur, et alterius interest. Quare
difficultas ulterius. Respondeo Apostolum loqui respectu Judaeorum: nec enim iis tribuebat fidei
explicitae usque Mediatoris Christi in carne venturi quae fides et ob traditionem
hunc ad credendum fuerit tum inexplicabilis ceremoniis destitutione gratiae explicitae
Legis Christi. Et objicitur non quae erat lux fame gratiae tum sed quia solum multo
difficilior erat ejus actio baptisandi licet ad certam materiam et formam restricta:
licet haec ipsa materia obtenta sit facilis, et minister pro gratia facile haberi
possit omnibus infantibus, modo inventus haberi facile quae facit Eutea. At vero in
Lege Naturae Sacramentum illud parvulis a parentibus applicari ab infantibus impotentibus prio
regionibus fidei in illis circumstantiis valde difficile quoniam infantes carebant.

Dico 2do probabile esse aliud Sacramentum fuisse in Lege Naturae. nempe ZII
centenum. id est cultum Agni Sacrificium. id est oblatio in animantium quae fecit
Melchisedech, aliique ejusdem vitae Sacerdotes pane et vino offerendo Sanctitati
a quibus deberent: Quod quidem ejusmodi ceremoniae erant aliquid sacrum, sensibile,
symbolicum et stabile ex dictis Patribus atque ipsius sacramenti genere obstat quominus
probabiliter judicemus has ceremonias fuisse vera Sacramenta in signum et sym=
bolum gratiae constituta. Vide de Christi sanguinum effusione Christum effundendum. Hinc
in Scripturis Melchisedech qui primus illius Legis sacerdos vocatur Sacerdos Dei
Altissimi, et signum est Sacerdotium illius fuisse a Deo institutum in symbolum
Ordinis Novae Legis cujus summus Pontifex Christus vocatur Sacerdos secundum Ordinem
Melchisedech. Similiter Sacrificium Agni eminens in Lege Naturae incepisse
demonstrat exemplum Abel, et signum est fuisse illud a Deo institutum in symbolum
mortis Christi ex cruce effluentis gratiae, ideoque Christus dicitur Agnus ab origine
mundi occisus, scilicet in figuris ab origine mundi incipientibus. Similiter oblatio
incruenta panis et vini offerebatur a quibusdam sacerdotibus, et signum
est eam fuisse specialem ceremoniam a Deo institutam in symbolum nostrae
Eucharistiae et signum Eucharistiae. Denique Lege Naturae Sacramenti nil notius
quod ex Scripturis et SS. Patribus. Nec obstat quod dictae ceremoniae fuerint
Sacrificia quia licet ob ea ratione qua de Christo exercebant in respectu Dei excel=
lentiam habuerint rationem Sacrificii cultum a SS. Patribus vocentur Sacramenta. nihil obstat quo
minus simul ob eam rationem qua de futuro significabant Christum et gratiam ab eo effundendam,
~~vocentur Sacramenta~~ et quia sensibilia et symbolice et stabilia expectabant aliquam externam
sanctitatem habuerint rationem veri Sacramenti.

Dices Anacletus Papa in Epistola Decretali dicit, licet alii prius
legantur Sacrificia obtulisse ut Melchisedech et Abraham illi tamen spontanea
voluntate non sacerdotali auctoritate hoc fecerunt. Ergo initium Sacerdotii
sumendum esse ab Aaron, adeoque antecedenter in Lege Naturae nullum fuisse. Respondeo Distinguendo.

fuit initium Sacerdotij tempore ac ab Aaron quod durante ritu et cerimonias C quod vero Sacramenti et Christum Sacerdotij Messiae. de facto n. ex Scripturis est Melchisedech fuisse verum Sacerdotem ad Gen: 14 vocem Sacerdos DEI Altissimi et ad Hebr: 7 Sacerdos DEI summi. Porro Sacerdotes ante Aaron [illegible] [illegible] [illegible] sacrificare [illegible] et cerimoniis sanctificandi [illegible] a DEO [illegible] [illegible] [illegible] in potestate erant ipsorum sanctificantium. Ergo apparet [illegible] authoritate [illegible] [illegible] annos [illegible] [illegible] [illegible] sit in Lege Nat. fuisse [illegible] Sacramenta [illegible] ad [illegible] parvulos a peccato Orig.li.

§ 2dus

De instituto ministro et subiecto Sacramentorum L. Nat.

212 Quaeres 1mo Quis fuerit institutor dictorum Sacramentorum? R. fuisse ipsum DEUM. Ratio est: quia [illegible] DEO [illegible] [illegible] instituendi Sacramenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuisse [illegible] L. Nat. [illegible] aliam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. quia illa Sacramenta erant [illegible] Xsti [illegible] [illegible] DEUS [illegible] [illegible] poterat. [illegible] [illegible] significatione [illegible] [illegible] efficaciter [illegible] [illegible] de [illegible] Sacramenti [illegible] ab DEO institutum [illegible] [illegible] in L. Nat. fuisse vera Sacramenta [illegible] illa fuisse a DEO instituta.

213 Quaeres 2do Quis fuit Minister Sacramentorum in L. Nat. R. Sacramenti in remedium parvulorum instituti ordinarium Ministrum fuisse Parentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gerebant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parvuli [illegible] reducerent [illegible] in vita [illegible] [illegible] adducti. Extraordinarium [illegible] Ministrum [illegible] casu necessitatis fuisse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Baptismi, [illegible] Ordinarius Minister sit [illegible] [illegible] [illegible] specialiter deputati Sacerdotes ex ordinatione [illegible] in casu necessitatis extraordinarie [illegible] [illegible] [illegible] ministrari [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de Sacramento in remedium parvulorum in L. Nat. instituto. De ministro [illegible] eiusdem Legis Sacramentorum nil [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] insinuare [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] Sacerdotibus [illegible] fuisse offerri, [illegible] de Melchisedech [illegible] [illegible] [illegible] panem et vinum [illegible] [illegible] [illegible]: erat n. Sacerdos DEI Altissimi.

214 Quaeres 3tio Utrum [illegible] parvulos [illegible] adulti [illegible] [illegible] Sacramentum in remedium peccati Originalis institutum. R. docere [illegible] Sacramentum [illegible] adultos [illegible] [illegible] [illegible] liberare a peccato Originali. Ratio est quia adulti [illegible] seipsos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] parvulis a peccato Originali liberandis institutum fuisse [illegible] Sacramentum, [illegible] [illegible] parvuli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] disponere. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de parvulis [illegible] [illegible] [illegible]? [illegible]

70

in quem adulti modo utentes potuissent divinum sacramentum suscipere, neque in ordine ad ablationem peccati originalis, sed ad alium finem, nempe ut esset sacramentum quales fideles aggregarentur, consignarentur sicut in Lege scripta omnium aliàs iustificati aggregabantur, consignabantur per circumcisionem.

§ 3tius

Qualisnam fides requirebatur ad Sacramentum in remedium peccati Originalis conferendum.

R. 1mo docet quidem Soar: probabile sufficisse solam externam fidei, scilicet signa manifestationem, professionem, ad necessitatem Baptismi, ergo interna fides Ministri probabiliter non sufficeret sola externa fidei professione, sed necessario requisitum fuisse internum eiusdem fidei actum. Ratio, quia Patres communiter docent parvulos in L. Nat. salvatos fuisse per fidem. Item S. Bernard: Epla 77 dicit: In nationibus vero quosque inveniri fideles et adultos, quod eos fide et sacrificijs credimus expiatos parvulos autem eorum fide parentum profuisse immo sufficisse. Accedunt insuper Theologi S. Greg: L. 4 Moral: C. 3. Item Venerabilis Beda L. 1 in Lucam C. 2 agit non fidei professione, semper intelligunt actum fidei internum, quod non sufficiebat nuda fides interna, sed requirebatur externa illius professio. quia licet Patres docuerint in ordine ad iustificandum sufficisse solam fidem, fidei utpote principali parti attribuendo effectum iustificationis, modo ipso quod docent dictum remedium verè fuisse sacramentum, de ratione autem veri sacramenti esse signum sensibile externum, sequitur ad iustificationem, non quatenus sed quâ sacramentale, necessario fuisse requisitam externam fidei professionem. 215

R. 2do docet quidem Vasq: requisitam fuisse fidem supernaturalem, probabile tamen sufficisse naturalem. Ita Soar: cum alijs. Ratio, quia licet in omni statu ad iustificationem professio requiratur fides supernaturalis, non tamen fundatum id ipsum asserendi de iustificatione aliena: cum proinde nulla fides in L. Nat. applicantis sacramentum parvulis ad iustificationem eorum non concurrerit per modum meriti, et digni, immo nec quasi, sed tantum tamquam pars sacramenti, sicut neque in Sacramentis N. L. in eo alij actus tenentes se ex parte ministri, quia non concurrunt ad conferendam gratiam per modum meriti, sed tantum per modum partis sacramentalis, non necessario debent esse supernaturales, ita enim fides in L. Nat. non necessario debuit esse supernaturalis. Item utrumque iustitia non necessario fuisse requisitam fidem charitate firmatam et in statu gratiae existentem, sed sufficisse informem. Quia nulla urgens ratio evincit debuisse fuisse fidem formatam. Tum aliàs remedium illud erat valde difficile, et raro efficax, dum ipsis vix reperiri ob incertitudinem status gratiae in ministro. Sic sacramenta N. L. sunt multo nobiliora et maiora, et tamen non requirunt in Ministro statum gratiae, ergo nec requirebat illud N. Legis sacramentum, cum proinde ad iustificationem non concurrerit per modum causae iustificationis sed tantum per modum signi de voluntate Dei ex sua misericordia, 216

ad positione ctis signi volenis inspicere parvulos illos, ut sufficiebat in actu fidei interne illos inchoatus et animis docentis ista Cardi de Lugo q. aut interne illis vestre actu fidei, quitur authoriti prius loquenis glo ad Sacramentum NL exigunt SSPP et Theolgi.

Dices Circumcisio in L Scripta parvulo administrabatur infideli absque ullo actu fidei: docern. Theolgi: L. a ista Gregoria Cez at infideli administratur Circumcisionem prosunt suppleri sicut defectio in ciam Baptismy in NL tamen si ab infideli collatur quod pariter in L.N. Sacramentum parvulorum potest administrari sine ullo actu fidei: eorum nti. Respondeo Dispo: e ex doctr. authorit. SSPP quam in endo circumcisio administratam ab infideli implebat quod Lege addita ut ... habebat in novo Sacramento, ergo non illa circumcisio debebant adhuc iustificari quod sacramentum L Novo remanens etiam L Scripta.

SECTIO 4ta

De existea et institutione Sacramentorum respective ad Legem Scriptam et Legem Gratiae.

§ 1mus

Utrum et qualnam in Lege Scripta fuerint Sacramenta?

218 R. et Dico 1mo fuerunt defacto in L Scripta verae ... dicta Sacramenta: est ex SS. P. Patribus ... Concilium Flor: et Trid: ubi ... Sacramenta nova ... ab Sacramentis L Scriptae ... ab illis ... in L Scripta fuisse vera ... dicta Sacramenta legitur videri est Concil: Flor: in decreto Eugenij 4ti pro instruendis Armenis §. ... et Trid: sess. 7 de Sacramentis in ... Canone 2.

219 Dico 2do ... Legi Scriptae Sacramentum erat Circumcisio. est com. Theologorum Inter ... ex ... ubi ... excellit Circumcisio ... cui in Lege Gratiae successit Baptismus. Paulus ad Rom: 4 loquens de Abraham. Signum ingit accepit Circumcisionis signaculum iustitiae fidei. Item ad Coloss: 2 confert Circumcisionem cum Baptismo quem facit ... Nuc: 3tia cap. Maiores de Baptismo ... SS PP ... Aug: L 3 contra Julianum Cap. ... expresse Circumcisionem vocant Sacramentum quod ... Porro licet Circumcisio initium sumpserit ab Abraham multis annis ante Legem scriptam a Moyse inchoatam dicitur tamen Legi Scriptae ... quod post ... Legis ... Moysen ... fuit velut character ... populus ... Iudaicus ... distinguebatur

enim una Gulea [?] hanc quasi ianuam ingrediebantur, fuit professio qua se Legi Mosaicae populus ille subiiciebat.

Dico 3tio quod praeter Circumcisionem fuerunt et alia plura in L. Scriptae esse Sacramenta. Probatur primo ex SS. Patribus qui utrique de Sacramentis L. Scriptae sermonem fecit in plurali. Probatur 2do ex eo quod demum in L. Scripta observaverunt Sacramentum L. Nat. in Judaeis praeter Originis institutum in feminis Hebraeorum. 2do quia masculos eorundem ante diem octavum decedentes, non liceat ante diem octavum circumcidere. 3tio quia perinde ubi gentiles, etiam hi non erant in initio L. Scriptae subiiciebantur Legi Circumcisionis, illam non subiiciebant posteri Abrahae ex femina, nempe ex Cetura [?] 7. Probatur 3tio ex D. Aug. [illegible] n 210 [illegible] ubi dicit in N.L. institutum esse Sacramenta numero pauciora. Ergo in N.L. instituta et plura sunt in L. Scripta instituta fuisse plura quam 7. quae vero et quot in particulari fuerint instituta, non est certo determinari. Aliqui Theologi cum D. Tho. [illegible] ad 3um omnia L. Scriptae Sacramenta ad 4 classes reducebant, et quamvis singula plura comprehendebant. Primi quidem erant consecratoria et separatoria quibus in populum Dei electum ut circumcisio. 2di quae erant separatoria specialia in ministros ad Sacrificia aliasque Legales caeremonias deputatos ut Sacerdotium. 3tii quae erant quae spectabant ad recognitionem beneficiorum Divinorum ut esus Agni Paschalis, panes Propositionis et 4ti quae erant quae spectabant ad varias purificationes et expiationes agendas quasi irregularitatibus Legalibus ut ablutio manuum, pedum, rasura capillorum etc. Porro plura illorum erant figura novorum Sacramentorum ut Circumcisio Baptismi, Agnus Paschalis et panes Propositionis Eucharistiae, Sacerdotium Aaronicum Ordinis, Purificationes Poenitentiae. Quorum tamen N.L. Sacramentorum nulla reperiuntur in L. Scriptae Sacramenta figura. Confirmationis quidem, quia per hanc datur plenitudo gratiae quae Legi Novae proprie est, at vero Lex Scripta erat umbra et egena. Extremae Unctionis vero, quia per hanc praeparamur et immediate disponimur ad introitum in gloriam caelestem quam Christus nobis aperuit. at vero in L. Scripta ~~nondum fuerat aperta~~ aditus ad caelum erat praeclusus. Matrimonii denique quia significat nexum Christi cum VERBO incarnato. at vero in L. Scripta nondum fuit factum hoc significatum, ideoque et Matrimonium non erat verum Sacramentum, sed tamen ordinatum ad veram gratiam huius significandae. Plura de Sacramentis in specie L. Scriptae videri possunt apud interpretes Testamenti Veteris, praesertim Exodi, Levitici, Numerorum et Deuteronomii.

§ 2dus

De Institutore et effectu Sacramentorum Legis Scriptae.

221 Dico 1mo Sacramenta Legis Scriptae fuerunt immediate instituta a[b] ipso DEO. Colligitur 1mo q. licet Lex a Moyse data fuerit [illegible] Moyses tamen id ipse Deus erat Author illius q[uia] ipse erat Author eius Sacramenti Legalis. Colligitur 2do ex Scriptura q. de circumcisione dicit ipse Deus: circumcidetur ex vobis omne masculinum ut sit in signum foederis inter me et vos, eritque pactum meum in carne vestra in foedus aeternum. Deinde [illegible] Legis Sacramentis patet ex Levitico ubi [illegible] ceremonias [illegible] addit: Ego dicit Dominus [illegible] ipse Deus erat eorum institutor, Moyses vero nisi promulgator. Colligitur 3tio a paritate Sacramentorum Legis novae [illegible] 212. [illegible] Deus est Author Legis N. ita est Author Legis Scriptae.

Die Cinerum 11 Febr. Quaeritur esse Sacramentum L. S. conferebant aliquid sanctitatis legalis [illegible] Legi Scriptae [illegible] [illegible] expiatoria [illegible] alias [illegible] [illegible] vera Sacramenta [illegible] sanctitatem [illegible] cum de [illegible] [illegible] esse sanctitate legali [illegible] [illegible] e [illegible]. Anyo [illegible] ex opere operato vera sanctitate [illegible] gratia sanctificante [illegible] [illegible] de circumcisione. affirmativa [illegible] tenent [illegible] Durandus S. Bonav: [illegible] Gabriel [illegible] [illegible] tenent D. Tho: [illegible] Lorinus, Card.[lis] de Lugo, [illegible] Capreolus, Cano, Card.[lis] Bellarm: Card.[lis] Pallavicini, Valen., Vasq. [illegible] [illegible] communiter alij.

[illegible] quid sit conferre gratiam ex opere operato [illegible] ex opere operantis? Vasq. docet [illegible] conferri gratiam ex opere operato quando in illa [illegible] [illegible] [illegible] sanctitas [illegible] [illegible] ipsius operis [illegible] Deo [illegible] [illegible] gratia [illegible] Deo [illegible] [illegible] aliquid ponat [illegible] Deo [illegible] ponat. Card.[lis] de Lugo docet [illegible] conferri gratiam ex opere operato quando [illegible] [illegible] meritum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meritorium [illegible] q. [illegible] gratiam supra meritum [illegible] [illegible] in opere [illegible] operantis [illegible] gratia supra meritum [illegible] [illegible] meritum [illegible]. Alij [illegible] [illegible] docent [illegible] conferri gratiam ex opere operato quando [illegible] [illegible] [illegible] a Deo [illegible] honestum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] honestati [illegible] [illegible]. Ex opere vero operantis [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] honestum [illegible] meritorium [illegible] [illegible] [illegible] honestate [illegible] operis [illegible] affectum ex quo [illegible] [illegible]

Dico 2do Sacramenta L. Scriptae cum ipsa circumcisione [illegible] [illegible] de Sacramento L. Novae in remedium peccati Originalis [illegible] [illegible] [illegible] sanctitate ex opere operato [illegible] D. Tho: [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 1mo ex Scriptura ad Galat: 4 [illegible] Sacramenta L. Scriptae [illegible] infirma et egena elementa [illegible] [illegible] gratiam ex opere operato [illegible] infirma et egena [illegible] [illegible] ex ea [illegible] [illegible] Sacramenta N. L. [illegible]

72

Item ad Rom: 3 ostendit inutilitatem Circumcisionis in Ordine ad iu=
stificandum, addens quod ex operibus Legis, quale opus erat Circumcisio, non
iustificatur omnis caro. Item 1ma ad Corinthios 7 dicit quod Circumcisio
nihil est quia erat Circumcisio carnalis [illegible] Sacramentum non contulisse gratiam
ex opere operato aliás dixisset non esse in se nihil. Item ad Coloss:
2 [illegible] Sacramenta dicit fuisse umbras futurorum quod idipsum fusius tractat
ad Hebr: Capite 7, 9, et 10 ostendens infirmitatem Legis Antiquae. Quare nec
virtute sua Sacramenta antiqua id quod adumbrabant faciebant in Lege N.

Dices haec intelligi de Circumcisione aliisque Antiquae Legis Sacramentis post
Adventum Christi et promulgatum Evangelium quando iam abrogata erat Lex
[illegible] ergo non negatur ante abrogationem Sacramenta Legis Antiquae non contulisse gratiam
ex opere operato. Contra quia ut recte notat Bellar: loquitur Apostolus
de Circumcisione quando adhuc erat in suo vigore cum non utile esse nihil
[illegible] post abrogatam Legem Antiquam fuerit ad inutilis imo et
mortifera [illegible]. Item Apostolus Sacramenta Antiqua ait fuisse
umbras futurorum quod loquitur de illis ut opponuntur novis Sacramentis
sed [illegible] significationis accepit adeoque ante abrogationem Legis, [illegible]
Lex [illegible] non [illegible] Sacramenta nova [illegible] significationis [illegible]
[illegible] ad [illegible] extendi. Confirmatur ex eodem Aplo ad Rom:
3 dicente quid amplius Iudaeo et quae utilitas Circumcisionis? multum per omnem
modum primum quidem quia credita sunt illis eloquia Dei. ubi supponens loquitur Aplus
de Circumcisione respective ad Iudaeos cum nondum esset abrogata Circumcisio.
Unde dicit primum et praecipuum fuisse Circumcisionis effectum quod Iudaeos red=
diderit subiectos Legi et eloquiis Dei si vero contulisset gratiam san=
ctificantem certe hunc effectum tanquam praecipuum recensuisset hoc loco Aplus.

Probatur 2do ex Concilio Flor. et Trid. sess. [illegible] ubi Sacramenta
Veteris Legis dicuntur differre a Sacramentis novi quod illa non causarent
gratiam sed solum eam per passionem Christi dandam figurarent [illegible] Sacramenta
Veteris [illegible] ex opere operato contulissent gratiam sicut conferunt
Sacramenta nova.

Dices potuisse Sacramentum Veteris Legis [illegible]
distingui a novis [illegible] quod illa minus gratiae causarent [illegible]
quod illa non [illegible] [illegible] contulerint gratiam ista vero [illegible]
[illegible]. Contra quia Concilium dicit simpliciter Sacramenta Veteris non contulisse
gratiam sed [illegible] figurasse per passionem Christi nobis dandam gratiam
non gratiam nec [illegible] nec [illegible] [illegible] spectant. [illegible] [illegible] ex [illegible]
contulissent gratiam non posuisset dicere infirma et egena. [illegible] nova Sacramenta
non conferunt [illegible] [illegible] [illegible] gratiae [illegible] [illegible].

Probatur 3tio authoritate
SS. PP. D. Iustinus Martyr in Dialogo cum Tryphone [illegible]: qui enim ex eo
quod [illegible] [illegible] Circumcisionis intelligitur signum [illegible] [illegible] esse Circumcisionem
ex opere [illegible]. S. Iraeneus lib. 4 Cap: 30 Circumcisionem [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] sed in signo dedit Deus ut cognoscibile [illegible] genus

Abrahae. S. Aug. in Psal: 73 ait quamvis in se Sacramenta nova et Vetera
Sacramenta inquit diversa sint eadem q. dia [illegible] [illegible] dia gratiam salvantem.
S. Chrysost: Homilia 40 nulla inquit alia Circumcisionis fuit utilitas quam [illegible]
quae ex hoc signo cognoscebantur Judaei. Plures alij textus videri possunt apud
Bellar: Libr. 2 Cap. 13 qui cum S. Aug: 20 PP. affert. Una autem Aut=
tor Pstoi qui in quo dicit 1 Lo Ant.ib expresse de Sacramentis Antiquis dicit adeo
operimo communi et qui significabant gratiam praesentem operans fructum merito ex quod
ergo operans fructum Sacram. Collige id ipsum intendere de Sacramentis
Legis nec obstat per illi [illegible] ly Lex [illegible] [illegible] erat qui Lex nam
q. ipsi Sacramenta Legis Antiquae nec spectabant gratiam ex opere operato multo minus
eo spectabant Sacramenta Legis.

222 Objicies 1mo Innoc. Papa 3ius Cap. Maiores de Baptismo
asserit Baptismum successisse Circumcisioni. Item textus Genesis 17
Masculus cuius praeputii caro circumcisa non fuerit delebitur anima eius de
populo suo qui pactum meum irritum fecit. Quemadmodum textus Joannis
nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu sancto non potest introire in Regnum Dei.
atqui ex hoc textu infertur valde Baptismum operari gratiam ex opere operato ergo ex
priori textu infertur videtur Innoc: Circumcisio eodem modo gratiam ex ope-
re operato. Resp. Cum Cathol. Mysterij: Ly successit ex scripturis
et SS. PP. sub ratione non dictum. Ly Innocent. Papa in isto Capitulo modo
intendit Innocentius Papa damnare haereticos docentes nullum fieri
nisi ipse nisi [illegible] charitatis eliciendo ab eo [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] [illegible] infantes baptizari [illegible] qui non possint charitatem elicere
Adhaerent q. [illegible] damnanda efficere dominum [illegible] peccatum
[illegible] parvulis per Baptismum [illegible] [illegible] fuisse [illegible] in Circumcis.
de [illegible] [illegible] ex opere operato [illegible] ex opere operantis [illegible] gratiam per Baptismum
[illegible] [illegible] [illegible] per circumcisionem [illegible] [illegible] [illegible] de gratia
[illegible] Haereticis [illegible] [illegible] [illegible] Catholicos [illegible] id [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] Capitulo [illegible] remissione peccati [illegible] per Baptismum [illegible]
per circumcisionem gratiam sanctificantem.

223 Objicies 2do S. Aug: L. 16 de Civitate Dei Cap: 27 et
Libr. 2 de Peccato Originali Cap. 30 et L. 4 de Baptismo contra Donatistas Cap. 24
et alibi saepe docet per circumcisionem deletum fuisse peccatum Originale fuisse ideo
necessariam necessitate medij parvulis Hebraeorum. Id ipsum sentire videntur Fulgen:
Libr. de Incarnatione Cap. 13 Greg. M. L. 4 Moralium Cap. 2 Bernardus Epla
77 [illegible] Beda, et alij. Ubi potissime S. Aug: eum [illegible] [illegible] Scriptura
textum [illegible] Genesis 17 delebitur anima eius de populo suo. Ex quibus verbis
[illegible] morte [illegible] [illegible] damnare [illegible] [illegible] inquit apponi
ad PP. [illegible] apponi ad populum suum ideo in Scripturis significat
salvari. Ergo Circumcisio adeo necessaria erat ad salutem aeternam erat
delenda peccatum Originale atque spectabat gratiam sanctificantem q. nec peccatum
deleri nec salus aeterna obtineri sine gratia sanctificante.
Rdeo 1mo opponendo textus SS. PP. et ipsius D. Aug. in contrarium citatos
[illegible] 3. R 2do S. Aug. et PP. hic citatos eo modo intelligi posse loqui
de deletione Peccati Originalis per circumcisionem non ex opere operato quasi ipsa
haberet vim significandi sed ex opere operantis q. scilicet Circumcisio
erat externa et publica

erat extra ex publica fidei professio tamen sicut in L. nat. etiam
omni Lege scripta delebatur peccatum originale per fidem in Xtum venturum
apparentibus ex ministri actionibus. Deinde etiam supra q. 2 dicitur in fine
[illegible] signum [illegible] Circumcisio adeo necessaria erat ad sa-
lutem [illegible] conferebat gratiam in modo signi id est erat signum internae
fidei ad cujus motivum Deus ex sua liberalitate et misericordia conferebat
gratiam [illegible] conferebat gratiam in modo causae ex opere operato.
[illegible] Adde [illegible] illos [illegible] se fudat [illegible] delebatur
de populo suo ad [illegible] Maxime ex S. Chrysostomo [illegible]
de illis ad [illegible] eadem morte damnatur [illegible] ob transgressionem [illegible]
Abraham [illegible] apponi ad populum suum [illegible] ad Patres suos
[illegible] in Scriptura significant salutem aeternam. nam Genesis 25 de
Ismaele dicitur mortuus est [illegible] et ad populum suum [illegible] Dan.
13 de Astiage dicitur [illegible] appositus est ad [illegible] certo
hos duos salvatos esse.

Obiicies 3tio Eadem modo movebat Deus olim ex meri- 224
tis Xsti futuris ac movet nunc ex meritis Xsti actu positis; ergo
nunc ita movetur ad conferendam gratiam ut Sacramenta nova dicantur conferre
ex opere operato cum olim ita movebatur ut Sacramenta antiqua dicerentur
gratiam conferre ex opere operato. Resp. [illegible] Dist. eadem modo
movebatur quantum est ex parte ipsorum meritorum Xsti [illegible] quantum est
ex parte actionum Sacramentalium [illegible]. Nam olim actiones
Sacramentales [illegible] actiones Xsti [illegible] actiones significa-
tivae Xsti venturi modo vero actiones Sacramentales [illegible] actiones
ipsius Xsti [illegible] significantes illud idem [illegible] ab illo
[illegible] olim merita Xsti applicata erant [illegible] actionibus Sacra-
mentalibus [illegible] movebant Deum ad conferendam gratiam
fideles de Xsto venturo adeoque movebant Deum ad conferendam gratiam
ex opere operantis [illegible] applicantur et ipsis [illegible] actionibus
Sacramentalibus cum [illegible] fide et [illegible] ministri, adeoque movetur
ad conferendam gratiam ex opere operato.

§ 3tius

Utrum in Lege Gratiae dentur aliqua Sacramenta!

Resp. de fide est dari de facto in L. G. vera Sacramenta [illegible]
[illegible] Catholici et indiget probatione cum a Conciliis [illegible] in Flori-
entino, Trid. [illegible] et ex [illegible] ac [illegible]
contra Haereticos [illegible] in [illegible] Solemnia. [illegible] 225
nullas [illegible] refellere.

Obiicies 1mo [illegible] ut [illegible] utiliores
[illegible] rebus [illegible] quas Deus [illegible] pro [illegible]
si in L. G. darentur aliqua vera Sacramenta in rebus sensibilibus [illegible]

hnes subiicerent rebus sensibilibus 2° R. Primo hic argumentum minus
urget quare sit non valere in Lege Scripta etiam
Naturae nullus fuisset Sacramentum. R. 2do Dico nihil non educari
rebus sensibilibus et posse uti illis sicut Jonas etiam nunc sedium gratiae
Sacrificia alio a priori ex eo gradu, secunda vero utimur ideo et
potius. R. 3tio D. Quamvis indigerent hnes subici rebus sensibilibus
quatenus erga eorum Christi immediatis a Deo infusus et sorte
ipso Deum N. D. in ipsum N. Nihil alio nisi subiecto per
Deum non modo deprimit ad naturae nihilominus gradu huic etiam
vult ad Sensum ultimam Finis quia Deus.

Dices Sanctus 1 ad Timotheum 4 dicit Corporalis exercitatio
ad modicum utilis est, quae insinuat usum Sacramentorum. R. primo Nihil
exercitio non esse sed modo non a parte corporis et gratiam modo
spiritualium ratione significandae et causalitate gratiae superius indita
R. 2do explico Paulus Apostolus exercitio circa ineptas et
aniles fabulas Judaicas, ad modicum utilis est Corporalis exercitatio interpretatur
et deinde in medio quidam curam ad modicum utilitate
Nam, ipso est D. Pauli ... ex ipso textu, cum non loco dehortatur
tantum ab exercitationibus superstitiosis Judaicis eadem praemisso horum dicens
ineptas autem aniles fabulas devita exerce autem teipsum ad pietatem
nam Corporalis exercitatio ad modicum utilis est pietas autem ad omnia
utilis est. Similiter tamen usus quod nunc est finem.

226 Obiicies 2do Legi Gratiae attribuere Sacramentum et Judaizare
et non ad infirma et egena elementa eandem Deo illigare exerciti
et corporis signis aliqui hoc dederunt Legi Gratiae qui R. N. apertam
eadem esse ratione infinitam immensa ... Christi Non Lex Gratiae
dicitur quia tam Paulus dicitur ab observationibus Legalibus et quod ... quae
dicitur omnis adumbrari et significare ad ... et figuris ... quibus
neque meritum ad infirma et egena elementa quod fuerit ... egenis
Legis, Scriptae Ceremoniis plenitas, hic a Christo Deo instituta
sunt. Christi plenitas et potentes causae gratiae ex ... externis signis Sacramentalibus
alligatae ... Christo ... Deus exercitium
... et non ... aliis modis ... ... non exerceat.

227 Obiicies 3tio videtur Sapere idololatriam signis ... Deum
deleamus certis signis externis ... sicut deleantur daemones qui
referente D. Augustinus Lib. 1 de Civitate Cap. 6 allicitur certis servitiis
lapillis, herbis, ritibus, Carminibus magicis ... ex ...
Sacramentum non ... ... gratia ...
... ... a ... ... R. Non
est ... ... signa ... externa eligunt ad ...
Sacramentalem gratiam ... Deus ... magis ... gratia sed
ideo quod una ... ... ad ... instrumentum ...

ordinem mysterium significare ... aqua aspersionis designificata amendavit cum aliis ... ad eliminandum. Neque propterea ceremoniarum similitudo ... ullum scandalum ... ceremonias sanctissimas esse et ... carminibus ac ... manifestum est. ... palam ... Deum colere.

SECTIO 5ta

De necessitate Sacramentorum.

§ 1mus

Utrum institutio Sacramentorum fuerit simpliciter necessaria?

Respondeo negative. Ratio est quia nec ex parte Dei nec ex parte Christi fuit ulla necessitas ... decretum Dei de instituendis Sacramentis. Non ex parte Dei ... divina nil creandi necessitate ... ut ... in tractatu de Incarnatione agendo de necessitate Incarnationis ... Sacramenta ... signa ad placitum ... independenter a libera institutione ... beneplacito illius. Non ex parte Christi ... Sacramenti ... Deus infundere ... gratiam sanctificantem mere liberaliter ... medijs ... passionem ... ulla cooperatione ... requisisset ... Denique ... media ... Sacramenta ... salvos facere. Neque ... ex parte hominis ... [illegible] ... necessitate ... in ordine ad instituenda ... necessitate ... congruentia ... esse ...

§ 2dus

Quaenam fuerint congruentiae in ordine ad instituenda Sacramenta?

Respondeo ... varias ... ex parte Dei ... ex parte nostra ... ex parte Dei primo quia congruum erat misericordiae Dei ut ... lapso ... remedia ... sensibilibus ... promptius ... ad salutem ... Secundo quia in institutione Sacramentorum elucet infinita divina ... media salutis ... in rebus creatis ... ratione ... [illegible]

superum se imparem submisit Creaturis illas offerendo DEO pro Ge:
neris nostri humilitatem erreducitur ad DEUM. 3tio quia ostendit
Sapientiam divinam, quae elegerit infima mundi ut confunderet fortia ita
ut signa sensibilia existerent ex quibus nostri spirituales necessitates. neque
res materiales ex se impotentes ad significandam et conferendam gratiam
dona divitiae elevaverit ad hunc supremum effectum infallibiliter efficien-
tiae conferendam. 4to ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
quia ostendit DEI sapientiam, quae vincit fraudes daemonis in rebus creatis scul-
ptis in rebus quoque creatis efficiendi mirabile vim Sacramentis remedium per-
veniende, unde et inde conferant. 5to quia cum Christus DEUS ordinavit hoc ut Ca-
put nostrum vim sensibile credulitate nostra operari fuerint, voluit quod interius sed
etiam exterius signa ornet quoque a nobis colli Christi voluit quibus interius adempti-
onis sensibilibus et externis quibus memoria ejus sensibiliter conservaretur. eorum enim
signa ex conditione attributa divinorum et mysteriorum Christi quae Sacramenta et
rememoratur facile aspirari poterant. Porro ex parte nostra haec in rectius
signa aspirarunt. Primo quia dulce hoc per signa sensibilia venire in cognitio-
nem insensibilium et spiritualium gratiae et gratiae sanctificantis, eo quod nihil sit in in-
tellectu quod nisi prius fuerit in sensu. Hinc inde merito Concilium
Trid. sessi 22 cap. 5 ad ostendendam necessitatem Ceremoniarum etiam externarum.
Ne quod hoc ex natura sua propensa ad res externas delabrens ad varias ~~varias~~
superstitiones signa enim continere Illi errores res humanos quibus utentes in
negotio salutis sua extra efficaciter quo modo. 2do quia sicut hoc
voluit constare in sensibilibus ad conservandum sensibilia ita signa enim comparari ei
media perveniendi ad ultimum finem suum voluit pure spiritualia quibus in
actibus interius idem capabile gratias invisibili ...
et Sacramenta, in quibus res corporales sunt signa, et quodammodo spiri-
tualisant, et vicissim gratia spiritualis per res corporeas quibus adjungitur e
quodammodo materialisarum. 3tio quia Sacramenta securiores nos red-
dunt de salute nostra dum nobis media salutis exhibent quodammodo palpa-
bilia et sensibus subjecta. 4to quia ob incomparabilem in nos misericordiam
et liberalitatem donorum magis excitatur erga DEUM amor et gratitudo nostra.
5to quia per Sacramenta veniunt omnia bona quibus nos in hac vita conferun-
tur. Huc pertinent alia signa ex dictis supra tertium Dispositionis facile
facile colliguntur. Tandem infer ex hoc antecedenti institutionem Sacra-
mentorum necessariam esse quod fuisse Sacramenta, ad faciliter utiliter et convenienter
conferendi homines ad salutem aeternam.

§ 3tius

An et qua Necessitate necessaria sint Sacramenta ex hoc signi eorum definitionem!

Primo quaeritur institutum sit Sacramenta in se ipso sit necessaria ad salutem? Dico 1. ut habemus ex nobis media necessaria ad salutem. 1° necessario dicuntur illa media ad salutem quae nobis a DEO praeposita sunt. hanc porro necessitatem vocant Doctores: necessitatem praecepti. 2do Non omnia Sacramenta aequaliter sunt necessaria. alia enim sunt necessaria respectu singulorum hominum alia respectu totius Ecclesiae. Item alia sunt necessaria necessitate medij alia necessitate praecepti. Itaque omnia Sacramenta ex suppositione institutionis sunt simpliciter necessaria toti Ecclesiae. Ergo si unum deesset Ecclesia non posset in eo statu in quo deputata instituta est. 3tio porro de necessitate respectu singulorum est dicendum quod quaedam Sacramenta sunt necessaria necessitate medij et praecepti: quaedam necessitate solum praecepti, quaedam nec necessitate medij nec necessitate praecepti sed solum necessitate cuiusdam utilitatis quod deinde ex professo examinabitur in singulis. contendit de Sacramentis in particulari. Hic breviter innuo. Baptismus in re vel si fieri non possit, saltem in voto, adultis omnibus et singulis est necessarius necessitate medij et praecepti. ut constat ex Joan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S. &. Parvulis vero est quidem necessarius necessitate praecepti, cum hi sint praecepti incapaces est tamen necessarius necessitate medij. Item Augustinus Epla 28 ad Hier: Sicut singulis dixerit quod in Christo vivificationem parvuli qui sine Sacramenti eius participatione de vita exeunt hic profecto et contra Apostolicam praedicationem venit et totam condemnat Ecclesiam ubi properant cum baptizandis parvulis festinatur et curritur, quia sine dubio creditur aliter eos in Christo vivificari non posse. Eucharistia omnibus adultis est necessaria necessitate praecepti ut constat ex lege. Omnis utriusque sexus et ex praxi Ecclesiae. non tamen necessitate medij ut constat ex Concil. Trid: sess: 13 de Sacra Ordin. c. 4. Parvulis porro non est necessaria necessitate medij de fide est ex eodem Trid: sess: 21 Can. 4 anathema dicente. Si quis asseruerit, parvulis antequam ad annos discretionis pervenerint necessaria esse Eucharistiae Communionem. Ratio est quod sicut Joan: 3 dicitur Nisi quis renatus fuerit et tamen Joan. 6 dicitur Nisi manducaveritis carnem Filij Hominis et biberitis eius sanguinem non habebitis vitam in vobis. Et hinc ex priori textu colligant Doctores necessitatem praecepti et medij, cum Baptismus instituatur ad spiritualem vitam gratiae sine qua nemo salvari potest. ex posteriori textu colligunt tantum necessitatem praecepti respectu adultorum, cum Eucharistia instituta sit ad augmentum gratiae spiritualis vitae gratiae sine qua salvari quis potest. Poenitentia relapsis post Bapt: in re vel in voto est necessaria necessitate praecepti ut constat ex fide in Concil. Trid: sess: 14 c. 3. et ex cap. Omnis utriusque sexus & est enim necessitate medij sive in re sive in voto ut constat ex eodem Trid. cit. sess. c. 1 et Luc. 13 Si poenitentiam non egeritis omnes similiter peribitis. Confirmatio et Extrema Unctio licet non sint absolute utilia etiam in certis circumstantijs sint necessaria Sacramenta, non sunt tamen ardenti impositione necessitas eorum praecepti. Duo alia Sacramenta Nempe Ordo et Matrimonium nec habent necessitatem medij nec praecepti respectu singulorum, licet toti Ecclesiae utilia et necessaria.

DISPUTATIO 3tia

De Effectu et Causalitate Sacramentorum.

In hac expendemus efficaciam sacramentorum N.L. quo nempe et quales effectus eorundem et quomodo educant, sive sermo sit de effectu primario q.e gratia sacramentalis eique annexa gratia actualis sanctificante cum speciales, sive de effectu 2dario q.e character quibusdam sacramentis impressus.

SECTIO I

De efficacia Sacramentorum N.L. respectu Gratiae.

§ Imus.

Utrum Sacramenta N.L. causent gratiam ex opere operato.

231 Suppono tamquam certum Sacramenta N.L. esse causas principales gratiae saltem instrumentales. patet in ex doctrina solum DEUM esse causam principalem unde justificationis adeoque gratiae sanctificantis ut dicitur ad Rom. 3 Unus est Deus qui justificat. Isa. 43 Ego sum qui deleo iniquitates tuas. Ephes. 2 8 gratia estis salvati Dei donum. patet etiam ex Conc. Trid. sess. 6 cap. 7 ubi assignans causas justificationis dicit quod causa efficiens saltem principalis sit misericors Deus, causa meritoria JESUS Christus, causa instrumentalis Sacramentum Baptismi. Par est de ceteris sacramentis. Ergo S.L. dicuntur causatio gratiae sacramenti ... instrumentalis causa non principalis.

Nota 4

Dico Sacramenta N.L. causant gratiam immediate ex opere operato non vero ex opere solum operantis mediante scilicet fide quam in suscipiente exigunt et de fide contra Haereticos nostri temporis.

232 Probatur imo authoritate Conciliorum primum Trid. sess. 7 de Sacramentis in genere Can. 5 ubi Si quis dixerit haec sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse anathema sit. et Can. 6 Si quis dixerit sacramenta N.L. non continere gratiam quam significant aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre quasi signa tantum externa sint acceptae per fidem gratiae vel justitiae et notas quasdam Christianae professionis quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus anathema sit. Et expressius Can. 8 Si quis dixerit per ipsa N.L. sacramenta ex opere operato non conferri gratiam sed solam fidem divinae promissionis ad gratiam consequendam sufficere anathema sit. Idem ante fuit Concilij Flor. in Decreto Eugenij 4ti § hoc docens, ubi definivit Sacramenta N.L. continere et conferre gratiam. Idem ante fuit Concilij

Nicaeni 1mi Can: 8 Arausicani 2di Can: 22 Lateranensi-
nae 3tio Viennensi sub Clemente 5. etc. Confirmatur ex Scriptura
quae manifeste ipsis Sacramentis tribuit vim significandi, sanctificandi,
regenerandi, mundandi, salvandi etc. Sic ipsae passim ostenditur
in Theologia Polemica, unde sic [illegible] quod haec Scriptura ipsis
Sacramentis tribuit vim causandi ex opere operato gratiam justi-
ficantem ipsum in Baptismo regeneramur et emundamur, in Eucha-
ristia nutrimur [illegible] [illegible] ex his de caeteris Sacramentis.
Confirmatur item ex Conc: ipso SS. Patrum Aug: Lib: 19 contra Fau-
stum Cap. 11 dicenti Sacramentorum vis inenarrabiliter valet plurimum.
Damasc: Cyrilli Chrysost: Ambr: Greg: aliorumque [illegible]
[illegible] quae tam clare nostram [illegible] ut ne haeretici quidem
ad illorum textus aliter respondeant nisi errorem illis imputando
ut impudenter fecit Lutherus, vel hyperbolicam locutionem attribuendo ut
Calvinus. Probatur 2do ex ipsa forma Sacramentali
quae verba significant actualem collationem gratiae ut in Baptismo
Ego te baptizo, id est emundo a peccatis, sic in Sacramento Confes-
sionis ego te absolvo a peccatis tuis etc. de aliis ergo illa collatio gratiae signi-
ficatur [illegible] fide [illegible] dispositione suscipientis ut patet in Baptismo
infantis [illegible] illa [illegible] fides [illegible] dispositio ex parte suscipientis non est neces-
saria quod significatur in [illegible] ex vi ipsius Sacramenti [illegible] ipsis
[illegible] ex institutione Christi [illegible] [illegible] quod significant
collationem gratiae [illegible] ex opere operato. Confirmatur ex SS. Patribus qui
verba Sacramentalia [illegible] ipsis [illegible] [illegible] ut patet
ex dictis in Theologia Polemica [illegible] 2 [illegible]
n 23. Probatur 3tio [illegible] quod ex opposito dicendi sequitur
Sacramenta N. L. [illegible] gratiam [illegible] ex opere operato [illegible]
[illegible] [illegible] fidem in suscipiente [illegible] [illegible] gratiam ex opere
operantis [illegible] [illegible] quod non differrent a Sacramentis antiquis [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] gratia ex opere operantis [illegible] fides et
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] suscipientis. Sed contra 2do
[illegible] [illegible] in Sacramentis [illegible] [illegible] in antiquis [illegible] antiqua
[illegible] [illegible] fide [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opera
[illegible] [illegible]. Sed contra 3tio quod Baptismus [illegible] [illegible] a Ba-
ptismo Christi [illegible] Baptismus [illegible] [illegible] fidem [illegible] [illegible]
[illegible] ut patet ex ipsius Joan: [illegible] Matth: 3. [illegible] [illegible]
[illegible] baptizare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Spiritus
[illegible] Baptismus Christi [illegible] [illegible] ex opere operato nihil [illegible]
[illegible] Baptismi Joannis. Sed contra 4to Solutio [illegible] [illegible]
suscipientis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fidei [illegible]

quod obviando possint dare occasionem. Sexto infirmitas a persona
ministri a ministri dispositione nil derogat Baptismo ad [illegible] possit ex-
citari fides adultorum pia ergo efficaciam Sacramenti [illegible]. Septimo
[illegible] Sacramentum [illegible] nisi vulgari sermone [illegible] latinis
verbis [illegible] lingua latina nequeunt intelligi adeoque nec
excitare fidem in illo. Septimo imo [illegible] in [illegible] Christi
[illegible] minister [illegible] Sacramentum [illegible] Sacramentalis
s. ab illo s. ab alio [illegible] s. ab illo s. ab illo [illegible]
[illegible] excitari fidem. [illegible] quis omnia [illegible]
Sacramenta ubi ipse ministrare [illegible] eadem [illegible] in
alio fide excitare potest. Septimo Octavo quod [illegible]
Sacramenta [illegible] verba pia [illegible] excitandae fidei
accommodata haberent [illegible] Sacramenti [illegible] ex opere operati
[illegible] possent quae vera Sacramenta. [illegible] alias [illegible]
[illegible] dederunt [illegible] Sessione 7 Sectione 2. [illegible]
[illegible] orthodoxi [illegible] Concilii [illegible] damnarunt [illegible] mani-
feste [illegible] Sacramentis derogationem [illegible]

233 Objicies 1mo Scripturae et SS. PP. [illegible] intentionem [illegible]
[illegible] 14 [illegible] de [illegible] nomine [illegible] Ecclesiae! [illegible] S. Hieron: in [illegible] quod [illegible]
[illegible] aqua [illegible] in Sancto. [illegible] Augustini
Lib. 13 de Civitate Cap. 26 [illegible] Scriptura et SS. PP. [illegible]
Sacramenti [illegible] significationis efficaciam
ex opere operato. R. [illegible] Scriptura [illegible] SS. PP. [illegible] declarant
Christum [illegible] intentionis [illegible] doceamus [illegible]
dicta supra n. 232. [illegible]
[illegible] significationis [illegible]
[illegible] ex [illegible] dicto [illegible] S. Hier: [illegible]
[illegible] Baptizans [illegible] aqua [illegible]
[illegible] Christo [illegible]
[illegible] Christi [illegible] gratia [illegible] significata
[illegible] Baptizans [illegible]
Christi [illegible] autorita-
tive [illegible] a causa principali.

234 Dices Scriptura et SS. PP. [illegible] infirmitate [illegible] re-
[illegible] in [illegible] ipsa Sacramenta [illegible] in fide, [illegible]
[illegible] pio, animi [illegible] fide ipsa Sacra-
menta [illegible] gratia [illegible] 3 [illegible]
[illegible] Baptisma [illegible]
[illegible] in Christum. [illegible] Rom. 4 [illegible]
[illegible] fide. [illegible] Matth. [illegible]

dicat qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. et his verbis in qui-
bus non fuerit baptizatus damnabitur, qui autem non crediderit condemnabitur
ergo S. Aug. tract. 80 in Joannem tribuit [illegible] institutionis virtutem
fidei dum dicit unde est ista virtus aquae ut corpus tangat et cor abluat
nisi faciente VERBO, non quia dicitur sed quia creditur, et infra: 3o de ver-
bis Domini dicit Baptismum [illegible] fide mundare [illegible]. SS. Patres
et S. Hieronymus asserunt hoc ipsum Regnum esse qui [illegible] qui se
[illegible] ex fide mundari credit. Quod suprema causa est [illegible]
et in Sacramentis adeoque eius instrumentales respectu causalis institutionis
consistunt in fide alicuius piorum motus [illegible] in ipsa [illegible]
et fide ne instrumentalis quidem causa [illegible] causae institutionis.
R. Primo quidem si sermo sit de institutione principaliori [illegible]
quoniam ad institutionem Scriptura et SS. Patres requirunt fidem alicuius
piis motus [illegible] ex dictis non habetur in Scriptura [illegible]
Catholici Polemicam sect. 1 num. 2. Si vero sermo sit de
institutione actione concedimus quidem requiri in institutione fidem alicuius piis motibus [illegible]
ut ipsi quoque Sacramentis non nisi ponitur [illegible] causam [illegible] quod insti-
tuerunt. Unde ideo [illegible] intelligenda qua ad effi-
ciendum ullomodo requiri fides vel dolor de peccatis aliisque piis motibus quando
illa requirunt Haeretici, cum vero Catholici requirunt piis motibus requirunt
in adultis ad dispositionem recipientis Sacramentum est intelligenda ita quod ipsa [illegible]
[illegible] Sacramenti [illegible] est distincta a fide alicuius piis motibus habeat
[illegible] Christi [illegible] gratia praevia dispositione in
adultis requisita, [illegible] hunc effectum [illegible] ullo bono [illegible] Mini-
stri et recipientis [illegible] mani-
[illegible] sensibus [illegible]. Sacramenta enim ad [illegible] fide alicuius piis
motibus [illegible] longe [illegible] gratia [illegible] fidei
[illegible] alicuius piis motibus [illegible] Sacramento [illegible]. Quod vero
Scriptura et SS. Patres [illegible] institutione attribuunt ipsi Sacramento
[illegible] fidei alicuius piis motibus. Ipsi ut dispositioni [illegible]
[illegible] aliis instrumentalibus sic Joan. 3 dicitur nisi
quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto. Ubi ipsa regeneratio tribuitur
aquae et Spiritui Sancto ut causae. Et ad Ephes. 5 mundans eam lavacro
aquae [illegible] remittens peccata, remittentis [illegible]
mundationem tribuit lavacro aquae ut causae mundationis et remissio
peccatorum tribuitur absolutioni Sacramentali ut causae remissionis. Et Tertul-
lian. de Resurrect. Carnis: Caro abluitur ut anima emaculetur, ubi
vis emaculationis deletionis maculae peccati ipsi ablutioni tribuitur ut causae
deletionis maculae peccati. Et S. Aug. eo ipso quod dicat unde est ista
virtus aquae ipsi ablutioni [illegible] abluendas [illegible] ad
[illegible] [illegible] SS. Synod. Ante dicta dicit

qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, manifeste fidem requiri
ut dispositionem praeviam ad suscipiendum Baptismum. Idipsum patet ex Actorum
2. ubi populo credenti et compuncto ad Apostolos Petri [illegible] interro-
ganti quid faciemus viri fratres? respondit S. Petrus poenitentiam agite
et baptizetur unusquisque vestrum: indicans praeviam [illegible] fidem necessariam
insuper esse poenitentiam et Baptismum, indicans quod ipsa fides ut talis dispo-
sitio sit sufficiens causa ad iustificationem sine Baptismo dari [illegible] potest.
Denique idipsum patet ex Actorum 8. ubi Philippus Diaconus Eunucho
petenti ad Christum et Baptismum suscipiendum dicit si credis ex toto corde
licet. indicans similiter debitam dispositionem requiri fidem ad Baptismum
suscipiendum. Hinc in particulari Resp. 2do Adultos Sacramenta
debite suscipientes respondent in aliquid aliud alio modo quam in ipsa
Sacramenta. Et in Sacramenta .. respondent quam in causas [illegible] ex
ex opere operato, in fide vero [illegible] [illegible] dispositionem quae ex
ex opere operantis. respondent in aliquid aliud [illegible] [illegible] determine-
gent [illegible] [illegible] iustificantia [illegible] et [illegible]. non enim textus ex
Epistola D. Petri allatus dirigit ad adultos [illegible], [illegible] quod Baptismus
non iustificet [illegible] absolute [illegible] [illegible] absolute ad iustificationem
baptizati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Infantibus [illegible] [illegible]
[illegible] ipsi Baptismo [illegible] [illegible] iustificativa [illegible] [illegible] errorem
nunc solius fidei Baptismum. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fides in Adultum a dolore de peccatis a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in adultis [illegible] [illegible]
[illegible] dispositio ex opere operantis ad [illegible] iustificationem per Baptismum [illegible]
[illegible] ex opere operato. 2do [illegible] [illegible] explicatur [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad iustificationem
fidem [illegible] [illegible] [illegible] dispositionem [illegible] [illegible] si fides sit in Baptismo
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] formam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex opere operantis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex opere operato
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qui autem non crediderit condemnabitur.
[illegible] [illegible] [illegible] crediderit [illegible] [illegible] ad Baptismum [illegible] condemna-
[illegible] [illegible] defectum fidei [illegible] [illegible] defectum Baptismi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] defectum Baptismi [illegible] defectum fidei [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] qui crediderit et baptizatus fuerit salvus
erit ad salutem in adultis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad Baptismum
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] adultis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
salutem [illegible] fide [illegible] Baptismus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] defectum fidei [illegible] [illegible] [illegible] fide defectum Baptismi
[illegible] [illegible] Baptismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defectum fidei
[illegible] [illegible] fidei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ato

78

Ad quod textum D. Aug. respondet in Colloquio Solennia (?) [illegible]
Controversia 2. Observa 2. quod solet [illegible] ad abluendam in aqua baptismali
tribuitur fidei [illegible] etiam [illegible] fidei Observa in ipsis verbis baptismalibus
[illegible] [illegible] dicit [illegible] aqua baptismalis [illegible] [illegible] verbis
[illegible] forma [illegible] verba [illegible] [illegible] transiens [illegible] in se my-
sterium [illegible] Trinitatis [illegible] credendum [illegible] [illegible]
Christi [illegible] [illegible]. [illegible] mox [illegible] in ipso verbo aliud
[illegible] [illegible] aliud [illegible] manens h. e. VERBUM fidei quod [illegible]
[illegible] fide [illegible]. [illegible] negat [illegible] D. Aug. [illegible] abluendam
ad [illegible] ipsi aquae baptismali [illegible] refunderet in fidem etiam [illegible]
[illegible] [illegible] aqua dicendo unde [illegible] aqua [illegible]
[illegible] [illegible] unde [illegible] aqua [illegible] unde [illegible] [illegible]
[illegible] verbis [illegible] sonus transiret [illegible] [illegible] Christi [illegible]
in se [illegible] fidei Mysterium [illegible] Trinitatis. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ullo actu fidei etiam
[illegible] [illegible] Baptismum [illegible] [illegible] adhuc [illegible]
[illegible] [illegible] fidei [illegible] [illegible] adhuc [illegible] aquae baptismali
[illegible] ablutionis [illegible] [illegible] VERBO [illegible] forma baptismali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ille [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] verbo fidei [illegible] [illegible] mysterium fidei [illegible].
In 2do textu D. Aug. nihil [illegible] [illegible] nisi quod Baptismum [illegible]
ad [illegible] fidei [illegible] disponere [illegible] in aliis [illegible] textu ex-
[illegible] ad Baptismum [illegible] [illegible] [illegible] explicandus ut
[illegible] quod [illegible] nempe Baptismus [illegible] fidei [illegible] sed
Obicienda in forma Baptismi [illegible]. 3tio textus notat Bellarmi-
nus et [illegible] D. Aug. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] D. Aug. [illegible] [illegible] de fide [illegible]
[illegible] in forma Baptismi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible]

Obicies 2do [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] ex 23
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] barbarum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. 2do [illegible] importare in ipsum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] abaqua [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]. 3tio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible]. 4to [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
Ceremoniis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ante 400 annos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de Mysterio [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in quod res adeo cum sentiunt deus ipsis rebus a verbis sacramentalibus vim causandi gratiam tribuant. Nec obstat hic modus loquendi recipiendi [illegible] forte minus largius [illegible] videmus, quale [illegible] [illegible] quod [illegible], apta ad clarius explicanda mysteria fidei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: in Catholicos quos Sacramentarii reprehendunt quam indulgent populi christiani. Ad 2dum R. Distinguo antecedens gratia ablata [illegible] obligat non debitore ad reddendum debitum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] cur [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramentale [illegible] [illegible] gratiam obligare [illegible] Deum ad conferendam gratiam [illegible] [illegible] obligare [illegible] [illegible] [illegible] Deus determinare ad conferendam gratiam [illegible] [illegible] media [illegible] ipse ad hunc finem instituto Sacramenta [illegible] elegit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adstringere obligare Deus [illegible] ipse [illegible] se ipsum adstringit [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] debitorem in [illegible] conferendi gratiam [illegible] [illegible] sacramentalia in [illegible] [illegible] gratiam [illegible]. Ad 3tium R. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] virtute magica [illegible] [illegible] [illegible] virtute magica [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible]. Atque [illegible] sacramenta [illegible] [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] et determinant Deum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad conferendam gratiam. Ad 4tum R. [illegible] [illegible] Catholica [illegible] [illegible] sacramentalis [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramentales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et thesauris meritorum Christi [illegible] ab ipso Christo instituta. Atque [illegible] Christus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mosaicas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pharisaeos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] negligebant [illegible] Matth 23 et Lucae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

236 Objicies 3tio [illegible] sacramentalis [illegible] ex meritis [illegible] [illegible] ex opere operantis non vero ex opere operato [illegible] [illegible] [illegible] supra [illegible] n 220 ubi [illegible] [illegible] gratiam ex opere operato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et honestatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex opere operantis [illegible] [illegible] [illegible] et honestatis. Atqui 1mo [illegible] gratia sacramentalis [illegible] ex meritis Christi [illegible] ad [illegible] 3 salvos nos fecit per lavacrum regenerationis et renovationis Spiritus S. quem effudit in nos abunde per Jesum Christum salvatorem nostrum ut justificati gratia ipsius haeredes simus [illegible] [illegible] [illegible]. 2do [illegible] ad recipiendam gratiam sacramentalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex parte suscipientis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 3tio [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta [illegible] [illegible]

vim plae caritatia quod alterius caritati n[on] datur caritas n[on] potest separari a caritate intrinseca ipsius operis. Sed est gratia
sacramentalis sicut ex meritis alicuius alt[erius] Christi. Est ex meritis proprii
ipsius suscipientis a ministri aliquo adaequate respondentis meritis proprii. Est
aliquis quoque gratia. Sed gratia dicitur ex opere operati et non ex opere operante
specie ad Christum. Quod respicere ad suscipiente ministrand[um] aliquo adaequate non
quod solum non respondet est ad passiones. Quidem intelligendi dissidentis
ut quod cunctis non 220 tractat quod hoc loco explicarius exemplificans quod
sit gratia gratia ex opere operato. Quod quod gratia gratia ex opere operato quod
sicut intrinsece ipsius operis quod sit in se honestum et laudabile
indifferens meritis gratia aliquid adaequate in quantum merita condigni et congrui
aliquis quod ille quoque gratia aliquid cui gratia ipsius sicut martyrium dicitur apostolis
aliquis gratia gratia ex opere operato quod illa gratia quod annexa martyrio
dat sp[ecies] externa morti quam Christo tolerant excedant laudabiles meritis in qua
habet martyrium sit passione domini a ubi de nostro ex quoniam intrinseca
gratia inde alique adaequate ad dispositionem intrinsecam martyrium sibi quod
unde colligimus quod ad peccatum remissionem attritio exhibent efficacius
ultra meriti quam Christo sicut dispositionem nisi ex ipsa morte habent a
sicut laudabile excipiat quod dignum est infusionem ex collatione gratia infusione
tis annexa ex ipsi exteriori morti quam Christo tolerant ratione intrinseca
dispositionis quoniam quantum adaequata aliquis gratia gratia longe excedat intrinseca
sua dispositione. Quod dicitur in se in hoc in peccatoribus attritis martyrium
subeuntibus pari ratio est de ministris in iustis quod externa morti tolerata
quam Christo videtur esse nomine efficacia in iustis a ministri quam peccatoribus attritis stulti adeoque licet eam passio merita accumulanda
augentes meriti a iustis martyrium subeuntibus gratia gratia in gratia
martyrium correspondeat non respondet adaequate ipsi meritum a iustis suscipientibus
sua tanto excedat correspondent principaliter ipsi externo martyrio quod ex opere
operato. Atque tamen gratia gratia ex opere operantis quod sicut intrinseca
honestatis respectu in opere dicitur ut adaequate in quantum meritum
condigni et congrui in opere ut honesto et laudabili respectu possibilis
ideoque habet. Haec opera supra intrinseca se ratione a chari-
tatis specifica peccatorum dicitur gratia gratia ex opere operantis quod illa
gratia quod sicut bona opera ut honesta et meritoria ipsius respondet adaequate
ipsis honestati et merito aliquis operum exercentium in iustis quod de aliquo
in peccatoribus et de ipso in ipsis gratia non est correspondenda nisi
dicitur honestas et meritum ab operantibus exercentes aliquo non est correspondet
specialis operum indifferentia. Dixi autem non sibi gratia ex opere operato
quod sicut intrinseca ipsius operis sive honestum et laudabilem vel indifferens
quia copiosa quod gratia sicut a sibi potest intrinsece operis indifferentia

correspondeat in quantum illius meriti operis indifferens gratis deberetur, cum quidem ex vobis gratia ex opere operato collata quae ipsum opus comitetur honestatem dimanando in opus aliquod opus honesti operis sumitur quod aliquid illius de opere operato quod aliquis exhibeat actus superna amoris divini merendo sive gradum gratiae Alias illi quatenus sive gradus gratiae correspondentes merito illius operis concessit ob meritum Christi nostri applicamus ipsum ideo sive gradus gratiae adhuc superadditionalis sive gradus gratiae conferatur ex opere operato quamvis procedens sive gradus ipsum ex opere operantis. Hinc aliquis colligi posse quod gratia sive opus ipsum gratiae simul erit ex opere operantis et ex opere operato ita ut eadem gratia aliquis sumpta correspondeat solum aliquid dei merito quando operantis et solum aliquid nostri et correspondeat merito quando operantis et dicitur ex opere operato [illegible] imposito exemplo gratia dupliciter gradum solum sive gradus respondet merito amoris divini ex opere operantis eliciti et solum aliud sive gradus respondet merito amoris ipsius amoris abstrahendo ab eo quod illud meritum nostrum sumitur applicatum illi meritum alterius scilicet Christi. Hinc dixi 2do gratiam ex opere operato collatam nobis simul aliquis in quantum merito illius quod illud opus operis et illius cui gratia confertur. Sic enim
sic gratia ex opere operato collata quamvis aliquis solum aliquid nostri respondeat ex merito operantis et recipientis gratiam adeoque solum aliquid nostri ipsum erit ex opere operantis ut patet in exemplo nuper dato. Sed vobis idem gratia ex opere operato collata quod ipsum sumpta meritum alterius ipsi operi annexa dimanando in opus aliquod sumitur meritum Christi eius quod tale opus operantis quod eius cui gratia ipsi non confertur quod fit per indulgentias, quando [illegible] [illegible] sua satisfactione applicatur [illegible] dicitur [illegible] ex opere operato quod [illegible] in utroque exemplo correspondet operibus satisfactionis Christi et aliis. Dixi 3tio gratiam collatam ex opere operato nostri in quantum meriti condigni vel congrui quod nostra quod ipsum sumitur aliqua dispositione, cuius quod tale gratia recipit dimanando in dei gratia in quantum aliquid ipsius dispositionis. Sicut enim ex igni [illegible] [illegible] in actu ipsius dispositionis in ligno quamvis [illegible] igne et in ligno dispositionem operante, sic collata gratia ex opere operato [illegible] similiter igni [illegible] ad dispositionem respectu [illegible] ille non attingat [illegible] [illegible] [illegible] ipsi dispositioni [illegible] operis operato [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] attingit [illegible] [illegible] respondet ad [illegible] [illegible]. Ad [illegible] n. [illegible] gratia [illegible] ex meritis Christi [illegible] [illegible] quod [illegible] merita Christi [illegible] [illegible] operantis opus [illegible] a [illegible] [illegible] merita [illegible] [illegible] operantis [illegible] [illegible] merita alterius [illegible] [illegible] applicata [illegible] [illegible] [illegible] ipsa gratia [illegible] quod [illegible] merita a Christo

[illegible] Sacramentum [illegible] ex opere operato cum nec ab ipso [illegible] nec amissione [illegible] merita. Ad 2dam R. [illegible] in [illegible] alias [illegible] ex parte suscipientis Sacramentum [illegible] laudabiliter [illegible] gratia Sacramentalis [illegible] operi [illegible] [illegible] gratia vi Sacramenti [illegible] operi laudabili et [illegible] exercitio [illegible] Sacramento [illegible] gratia [illegible] ex opere operantis [illegible] laudabile [illegible] dispositione [illegible] ex opere operato vi Sacramenti [illegible]. Ad 3tiam R. [illegible] Sacramentorum [illegible] separari a [illegible] respective ad meritum Christi [illegible] applicatum [illegible] Sacramenti [illegible] respectu ad [illegible] dispositio [illegible] Sacramentalis [illegible] merito [illegible] gratia Sacramentalis [illegible] merit. [illegible] fide a [illegible] aliquid meriti [illegible] moralia [illegible] dispositio [illegible] operi Sacramentali [illegible] gratia Sacramentalis [illegible] meritoria [illegible] gratia Sacramentalis [illegible] ex opere operato?

§ 2dus

Quomodo Sacramenta Novæ Legis causent gratiam an physice an moraliter.

Respondeo 1mo Varias esse hac in parte Authorum [illegible] aliqui docent Sacramenta [illegible] causare gratiam physice [illegible] 237 [illegible] transcendenter [illegible] gratia [illegible] fidei [illegible] fidei [illegible] Capreolus [illegible] alii docent Sacramenta causare gratiam physice [illegible] Bellarminus [illegible] Alii [illegible] tribuunt [illegible] gratiam [illegible] causalitatem [illegible] physicam [illegible] Card. Pallavicini [illegible]. Alii docent Sacramenta [illegible] gratiam [illegible] influere [illegible] Ruiz [illegible] Lugo [illegible] de Lugo

Arrige [illegible]

238 Propositio 2do [illegible] [illegible] ad [illegible] de sacramentis
aliquid [illegible] [illegible] quod in ratione sacramenti includitur non [illegible]
[illegible] [illegible] aliquid [illegible] aliquomodo [illegible] physice gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] includit enim institutionem divinam [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] gratiam [illegible]
[illegible] [illegible] divinae physicae [illegible] gratiam [illegible] aliquomodo physice
[illegible] eandem. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de sacramentis [illegible]
[illegible] [illegible] quod dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] physice [illegible] influant in gratiam sacra-
mentalem. Propositio 3tio causa physica in h. [illegible] a moralis quod causa physica [illegible]
[illegible] physicam influat [illegible] in effectum. Causa vero moralis [illegible] cognita moveat ad effectum [illegible] bonitati cognitae et
amatae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa physica [illegible] physice [illegible]
effectum aliquem [illegible] [illegible]. Dixi [illegible] bonitatis cognitae [illegible] causa
moralis a [illegible] quae enim [illegible] [illegible] movere [illegible] [illegible] [illegible] boni-
tatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causa moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] movet [illegible] [illegible] cognitione [illegible] [illegible] bonitatis cognitae. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causa moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Dixi
[illegible] bonitatis amatae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causa moralis a
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid agens
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agens [illegible] [illegible] [illegible] mo-
vere ut amatae [illegible] causa moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a dignitate a [illegible] bonitate [illegible] in se [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] agentis [illegible] [illegible] [illegible] ad aliquem effectum physice [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
medendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in se [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] causa moralis ad [illegible] [illegible] [illegible] medela a
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bonitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad medendum
[illegible] causa moralis medicandi physice [illegible]. [illegible] mandare [illegible] ho-
[illegible] [illegible] [illegible] movet ut amatur [illegible] [illegible]
mandandi [illegible] [illegible] esse causa moralis [illegible]. [illegible] [illegible]
causa moralis [illegible] bonitati [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] movere
ad aliquem effectum. [illegible] [illegible] moventur ad effectum a se [illegible] [illegible]
[illegible] in bonitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movet
[illegible] [illegible] movere aliquid agens physice [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] movet [illegible] 2do ita [illegible]
ad effectum [illegible] a se [illegible] [illegible] [illegible] in bonitate [illegible] ut [illegible]
apprehensa et amata movet [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] agente physico
aliquem effectum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] movent DEUM ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] bonis operibus quod movent. [illegible]

movendi potest ad eam, sub 2do, quia movendi potest ad eam
efficiendam mille ordinibus, tu loco præstat quod.
Dico nono 4to liberum esse Deum quia non debeat esse bonitas 240
quod ut cognita et amata movens ad aliquid efficiendum sed efficax ad inclinandum
et inducendum rationem, quia nulli superius imposita est aliqua attributa
respectu effectus aliquid movet omnino efficiat [illegible] et cognitum [illegible]! [illegible]
[illegible] attributa et [illegible] Ratio [illegible] quod [illegible] Ind. docet
primam gratiam liberè nobis dari, gratis ex parte Dei libertatis
omnis se [illegible] ad illam [illegible] de qua disputat [illegible] bo-
nitas, [illegible] cognita et amata movent aliquando Deum ad [illegible]
gratiam quod movet bonitate cognita [illegible] [illegible] et
aliqua [illegible] effectus a Deo [illegible] [illegible] [illegible] illo [illegible]
respectu [illegible] gratiæ [illegible] esse cum nulli [illegible] [illegible]
aliquis [illegible] gratia est efficax et [illegible] [illegible] in omni [illegible] mere gra-
tuito. Objicient [illegible] de [illegible] casu nullus [illegible] im-
positis [illegible] ad [illegible] [illegible] nulli [illegible] bo-
nitas aliqua et [illegible] respectu efficax aliquid movet. Neque di-
cas [illegible] post aliquam aversionem [illegible] a [illegible] esse velle [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] nulli [illegible] [illegible] [illegible] aliqua
ut moveat. [illegible] [illegible] in [illegible] a [illegible] [illegible] diffi-
cultas a [illegible] aliquo [illegible] honestas [illegible] a aliquod bonum
[illegible] [illegible] si nihil in ea amavere [illegible] allicere ad
superandam difficultatem efficaciter [illegible]. [illegible] bonum quod amat et
aliquid in ipsa implendo [illegible] [illegible] difficultati [illegible]
in [illegible]! Neque dicas 2do in Lege [illegible] Circumcisionis plus
[illegible] Deo et amatam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] circumcisio [illegible] [illegible] nulli [illegible] [illegible] in ordine
ad [illegible] a Deo gratiam. [illegible] quod in circumcisione [illegible] [illegible]
fuit adimpleto [illegible] quam [illegible] [illegible] ceremonia [illegible] a Deo
instituta [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] circumcisio
placerent quod Deo [illegible] [illegible] [illegible] habebat [illegible] [illegible] gratia
[illegible] in [illegible] [illegible] legem Circumcisionis implerent [illegible]
[illegible] [illegible] habebant aliis remediis [illegible] [illegible], charitate [illegible]
quod [illegible] habebat aliquam bonitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
respectu gratiæ [illegible]. 2do [illegible] circumcisio habebat
quod [illegible] [illegible] gratia significanda [illegible] [illegible] [illegible] ex alio
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in se habebat [illegible] [illegible] [illegible] ac si Deus ex [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] capillorum a
[illegible] alteri signo [illegible]. [illegible] [illegible] gratiam ad [illegible]
[illegible] in L. S. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
Circumcisio non habuerit bonitatem et amabilitatem [illegible] aliquam ad gratiam

pt 1mo ex dictis supra n 224. dis quotam.

241 Dico 1mo Sacramenta N. L. continent gratiam physice productam physice inditam mediis [illegible] causam. Probatur 1mo ex Concilio Trid: sess: 6 C. 7 [illegible] paulo ante dixisset Xstum esse causam meritoriam justificationis meritoria ideoque instrumentalem causam non meritoria [illegible] mandavit, c) addit Baptismum ejusdem justificationis esse causam instrumentalem [illegible] in eodem genere causandi Baptismum esse causam instrumentalem in eo genere causandi Xstus est causa meritoria. Alias ipsum ex [illegible] ut [illegible] Sacramento tamquam instrumento Xsti agere utique physica gratiam producendo [illegible] [illegible] est Xstus. [illegible] Xstus [illegible] causam meritoriam moraliter physice causat non [illegible] Concilium [illegible] Baptismi instrumentalem causam physicam [illegible] ipsum causare eandem. [illegible] est de aliis Sacramentis. Probatur 2do ex [illegible] Scriptura Conciliis et SS PP. ubi Sacramentis N. L. tribuitur [illegible] gratiam sufficienter explicari [illegible] causalitate morali [illegible] causalitas physica. Arg. Pbr 1mo quod Scriptura Concilia et SS PP. dicunt [illegible] Xsti emundare et sanctificare [illegible] explicari per causalitatem physicam id dicerent moraliter [illegible] dicunt Sacramenta emundare et sanctificare [illegible] explicari [illegible] causalitate physica [illegible] moraliter. Pbr 2do Concilia et SS PP. sicut dicunt [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] peccatorum [illegible] intelligunt [illegible] [illegible] physice remissio peccatorum [illegible] in [illegible] [illegible] Dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Deo [illegible] [illegible] [illegible] gratiam quod [illegible] et [illegible] [illegible] causalis physica [illegible] intelligunt [illegible] gratiam [illegible] physice. Pbr 3tio Concilia et SS PP. magis favent [illegible] [illegible] [illegible] in gratiam quam physice ut [illegible] dicunt Sacramenta esse [illegible] Xsti Sanguine et [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] moraliter. [illegible] [illegible] Sacramenti [illegible] [illegible] Baptismi Xsti [illegible] [illegible] [illegible] physica [illegible] moraliter. [illegible] S. Cyprianus [illegible] de Baptismo Xsti, S. Hieron. in Caput 40 [illegible], S. [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] S. Ambrosius L. 1 de Sacramentis [illegible] apud [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physica [illegible] instrumentalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instrumentalem [illegible] [illegible] physice [illegible] [illegible] [illegible] operari [illegible] [illegible] [illegible] agere [illegible] [illegible] Trid: sess. 6 Can. 4 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrium [illegible] gratiam [illegible] Sacramentis sentiunt Sacramenta esse instrumentalia [illegible] physice [illegible] efficere [illegible] S. Aug: Tract: 80 in Joannem [illegible] [illegible] Sacramentaliter

ad dici et vera transitio actualis virtus manens etc. Dici non sunt sub litt. apte dispositi ad syllabas formandas et ceremonias transeuntes ad causandam virtutem ad effectum producendum scilicet gratiam in nobis producendum [illegible]. Haec enim fiunt et transeunt antequam gratia producatur; ergo ingiter [illegible] ubi [illegible] syllabas formare ceremonias [illegible] et transire virtute [illegible] ad [illegible] apparet hanc virtutem esse moralem. Alias illi physice transeuntes [illegible] physice ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physice [illegible] perseverant moraliter in [illegible] dona accipiunt [illegible] [illegible] ad effectum gratiae producendum [illegible] in sanguine Christi [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] effectum perseverant moraliter [illegible] physice [illegible].

Dici [illegible] [illegible] docendo Sacramenta conferre gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] applicare [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physice [illegible] physice causare gratiam [illegible] [illegible] [illegible] physice [illegible] causare physice [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] physica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conferunt causare gratiam.

Dici [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] Sacramentorum [illegible] physica [illegible] Sacramentum [illegible] [illegible] moraliter [illegible] [illegible] [illegible] physice [illegible] moraliter [illegible]. Denique [illegible] Sacramenti [illegible] gratia [illegible] moraliter [illegible] [illegible] [illegible] Christi [illegible] significare [illegible] in [illegible] [illegible] attribuunt [illegible] intelligi [illegible] [illegible] Sacramentis [illegible] moraliter [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] moralis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physice [illegible] [illegible] gratia. [illegible] [illegible] physicam [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible].

Dici [illegible] [illegible] physica [illegible] causare physice effectum [illegible] physice [illegible] Sacramenta [illegible] causare [illegible] gratiam [illegible] physice [illegible] Sacramenta [illegible] physice [illegible] gratiam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physica [illegible] ex gratia [illegible] [illegible] [illegible] gratia Sacramentalis [illegible] [illegible] gratias actuales [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] speciales gratias [illegible] [illegible] in fide [illegible] Ordinis [illegible] gratias in Ordine ad [illegible] [illegible] Ordinis [illegible] gratias speciales ad [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] gratias actuales [illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] Sacramento

tu illt ad o cum nent efficientes sentavit; si n cum ipsa Sacramenta n
existit physice q has actus gratiae causant Sacramenta quo ipsa cum n existunt
physice adeoq causant intelligentia tum. Ad 3m gratias actas cum Sacramento cor-
respondentes Sacramenta n causant physice q nec causant gratiam habitualem ad n. 3m
et Concilia dicta Sacramenti tribuunt causalitatem respectu gratiae actualis ac
respectu gratiae habitualis. Dices nos ideo quo respectu a sua ratione a Or-
do a Matrimonium suscipi n obice de quo infra post vel tum ipsa reviso
obiit emisit Sacramentum in Ordine ad gratiam sacramentalem causat gratiam Sacra-
mentalem agitur n ipsa Sacramenta n existit physice q. Resp de bis de Ma-
trimonio multo n idem de facto tunc n. n implicat idio causat
gratiam sacramentalem etiam in tunc ipsa Sacramenta n existit physice.

Dices vide nos 3tio Omnia Sacramenta per quaedam constituuntur causae
q d n tot successiva nullo instanti possunt physice existere sed in toto q eo
instanti quo possunt gratia n adest physice omnia constituta Sacramenti per
quaedam n in priores partes actionis Sacramentalis ex parte sua
praeterierunt si n secundum ea n possunt gratiam causare physice Quoniam n. exacta
n e in unico instanti necessario unica alia pars actionis Sacramentalis
sicuti Sacramento per quaedam applicare totius materiae et formae so-
nus fieri. Resp. Sacramenta sunt de agentium gratiam intelli-
gentibus et indivisibilis n producit successive possibilis instantaneae tem-
pore actio Sacramentalis in usu et actione transeunte unum existit
tempore fit possunt successive possibilis q n possunt contingere q quo ipsa
causant physice gratiam: n possibile gratiam, q. nec idem tota materia et forma
nec idem partem materiae a forma. n idem totum q. tota materia et forma componunt successive
in eo instanti quo producit gratiam n possunt existere physice sed in toto. n idem
partem q. n est ita necessario aut possunt habe pars materiae a forma producat gratiam quam
illa q. contra n producit gratiam nisi ponatur complere totam materiam et formam Sacramenti
q n producit ab alia parte materiae tota materiae et forma q ad haec n existat tota
nisi simul eo instanti quo producit gratiam n producit gratiam nisi intelligentia. n possunt
omnes possibiles q dona in divisione actionis gratiam producunt q. nec uno instanti
q incipit actionis Sacramentalis nec ultimo quo complet nec intermediis instan-
tibus. n primo q. h. instanti n adest physice pars posterior successiva actionis
Sacramentalis. n ultimo instanti q. h. instanti non n existunt physice partes priores
actionis Sacramentalis. n aliquo ex intermediis instantibus q. quoniam existit
possibili priores partes actionis Sacramentalis non n existunt physice possunt
nondum successerunt physice adeoq in nullo possibili instanti tota actio
Sacramentalis ab illo a ultimo sed in toto existit physice q in nullo
instanti possunt producere gratiam physice.

Resp. nullum Sacramentum in usu sistit causare physice gratiam
sed complere materiam et formam in ultimo instanti terminato applicationis materiae
et formae. Dices 2do q. sicut V. in Eucharistia possibilis docent
in communi s. formae s. successio n. de parte et indivisibilia ter-

minta, ut nec in Sacramenti admitti debet. 2do q. licet admittantur in Sacramentis indivisibilia terminativa sicut indivisibile terminativum seq motus vel motus continui complete sumpti, ita indivisibile terminativum Sacramenti vel Sacramentum continui complete sumpti q. dicit. Autem indivisibile terminativum caret physice gratia causalitate, ut caret Sacramentum continui complete sumpti. Quod sicut indivisibile terminans aliquid corpus vel corpus actiua, continui, ita indivisibile terminans Sacramentum vel corpus actiua Sacramenti, quomodo dicitur, terminalitate Sacramentum non exerceret illius causalitatem in gratia. 3tio in instanti terminativo Sacramenti Sacramentum desinit exercere immediate ante significativum ad hoc conformem significationem formae quod in instanti terminativo verum est dicere in nunc non existit physice Sacramentum quod tunc non post physice producere gratiam. Nec dicat forte cum aliis Thomistis sufficere ad exercendam physicam causalitatem quod Sacramentum immediate ante existerit physice. Contra. Opponitur non sufficit ad exercendam causalitatem physicam in gratiam, quod Sacramentum immediate post existet quapropter necessarium quod immediate ante existierit. Atque ita quod immediate ante existerit ac quod immediate post existet non omnino ad exercendam causalitatem non existit physice. Dicunt alii Sacramentum causare gratiam, (ultima) pro non completa in virtute praecedentium partium, seu ultima pro forma applicatis ut dicunt cum tunc Sacramentum physice gratiam q. inquiunt singulas partes successive applicantes relinquunt in subjecto determinationem ad gratiam. Contra 1mo q. ultima pars completiva Sacramenti nec unquam physice partibus praecedentibus quia post ut post agere in virtute illarum nec magis animam quam praecedentes, q. quam indivisibile sicut illud terminans Sacramentum nisi forte mihi quando ultima syllaba nominis in virtute praecedentium formae significatione gratiam completa modi in illo addens ad standum respectu rei significatae quod non post producere gratiam nisi mihi moventis illum, nihil cum partibus praecedentibus gratiam significative complete ad exclusionem gratiam. 2do q. non est intelligibile quod non est determinatio in subjecto relictum nisi aliquid mihi, nempe extrinseca denominatio a partibus continui quod non praecesserunt et significatione eandem completam, ultima pro quod ab ipsa determinatione non post illius esse quod nihil physice existit mihi. 3tio q. hinc sequitur quod non esse Sacramentum subditus omnes partes, nisi sola determinatio a Sacramento distincta cum ultima parte Sacramenti causare gratiam. 4. non est dicere a Deo Sacramento conferri gratiam nisi in sensu mihi.

Dico 2do Sacramenta N. L. [illegible] causant physice gratiam simpliciter 242
nimirum moralia sed qualitatem signi, intra terminos indivisibiles quod reale elevet Sacramentum neque physice influat in gratiam nec medium qualitatem signi quod simplicem exigat productionem gratiae intellectu typo ut ait Sua Dicastillo Pallavic. Q. Probatur 1mo Sacramentum non causat defectu physice gratiam ut [illegible] productum fine [illegible] ex gratiae. 1. physice influxus 2. implicite

exigeas. Pbr 2do vi caritatis gratiae et spiritus Sacramenti N.
ad jus de ea illis cuj. dicitur gloriae unde spiritus Sacramenti quoniam illa dispo-
sit vi caritatis gratiae nos Pbr. 1mo Eucharistia et Sacramentum permanens in
suo esse spiritum sacrandum sancte conferre gratiae. atque dicitur gloriae eis ex:
ad offerendos et mensas quoniam in altari actu exigit quoddo conferri gratia
quod dicta gloria utpote superveniens ad spiritum Sacramenti et sic esse spiritus
Sacramenti. Quod ad 2do Sacramentum illud sit informe et Sacramentum supplet
in esse Sacramenti etiam non conferat gratiam quoniam et informe quoniam non [illegible]
paedobaptismi sibi dicendi quoniam [illegible] pro illa [illegible]. adversandi [illegible]
conferendi gratiae quod dicitur gloriae vel spiritus Sacramenti illi in infor-
mi quod illa non de Sacramento spiritum fidelium sive de quibus quando de
esse a Sacramento vi ejus spiritus [illegible]. Pbr 3tio [illegible]. si eadem
ejusmodi gloriae debet recipi vel in alia pro actus Sacramentalis vel in omnibus
gloriae in exigit recipi in alio subjecto. Si recipit in una pro quod non ~~tota~~ Sacra-
mentum sed una alia pars causat gratiam si recipit in omnibus quod in Sacramentis per-
manentibus in usu advenit pro ~~[illegible]~~ successive recipit simul, in partibus 40 [illegible]-
tis [illegible] implicat.

243 Dico 3tio Sacramentum N.L. [illegible] simul ad extra Deus [illegible]
ad [illegible] simul gratiam in [illegible] contra [illegible]. Pbr 1mo. Sacramentum
non causat simul gratiam utpote [illegible] fine non elevans simul per extra
Deus [illegible]. Pbr 2do non multiplicanda miracula sine neces-
sitate [illegible] cum atque dicitur elevatio simul nulla et [illegible] in-
[illegible] Sacramentorum causalis quod illis Deus movens utpote [illegible] simul conferunt
gratiam. nec ulla urgens causa [illegible] quod [illegible] dicta elevatio
[illegible]. Pbr 3tio [illegible] exigit simul actu Deus conferri
[illegible] Sacramentum actu Deus simul conferri quoniam [illegible] Sacramento.

244 Dico 4to Sacramentum N.L. causant gratiam [illegible] meritis di-
visione, ad gratiam [illegible] gratiam in [illegible] contra [illegible]-
dum Occham, et Pbr 1mo Sacramenta N.L. vere et proprie causant
gratiam ex opere operato ut probatur et supra n. 232 sed non causant simul ut
nunc probatur et causant [illegible] meritis divinis. Pbr 2do
Concilium Florentinum et Tridentinum [illegible] Sacramenta N.L. causare
gratiam non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] ad [illegible] gratiam quod [illegible] non [illegible]
causando [illegible] Sacramenti gratiam [illegible] quod [illegible].
Pbr 3tio [illegible] movet [illegible] glorie [illegible]-
[illegible] ut dictum n. 239 sed Sacramentum [illegible] Christi
[illegible] applicationis [illegible] ipsius Christi ab ipso instituta
et ipsius auctoritate a ministris ut ministris Christi exercita, atque ad
hunc finem ut [illegible] gratia [illegible] dignitatem ab ipso Christo [illegible]

attribuunt, ita merita ipsius nobis applicatis, unde SS. PP. dicunt esse plena sanguine Xsti. Porro includunt in se instituoem Xsti qua de lege ordinaria causant movere Deum ad conferendam gratiam quoties sacramentum cum debitis conditiones.

Obijciunt adversarij: Scriptura, SS. PP. et Concilia videntur Sacramentis tribuere causalitatem physicam gratiae. Christus in eo. Joann: 3 dicens: nisi quis renatus fuerit ex aqua. Ad Titum 3. dicens salvos fecit per lavacrum regenerationis. Ad Ephes: 5 dicens mundans lavacro aquae in verbo; quibus particulas ex et per usque ad verbum ablatiuum lavacro significant causalitatem physicam gratiae quando ignis fit ex aurum et homo gignitur ex semine, et scriptum fit per calamum vel calamo. Ergo etc. 2do. S. Sylv: apud Niceph: C. 3 dicit: Ad aquam virtute sanctificatione vivifica Spiritus sancti venit extra corpus hominis abluit, ita intus ut a sorde mundificat. Item Cyrill: Alex: L. 2 in Joan: C. 42 sicut aqua calefacta igne calorem efficit, ita Spiritus S. operatione ad virtutem corpora baptizandi abstergit. Item S. Leo serm: 3 de nativit: influxum Baptismi comparat cum influxu uteri Beatissimae Virginis in generatione Xsti. Atqui hic influxus uteri est physicus. Item S. Chrysost: Homil. 25 in Joann: docet Xstianos in fonte baptismali formari sicut formatur embrio in utero Matris. Item Tertull: de Baptismo C. 4 et S. Ambr: L. 1 de Sacr: C. 5 dicunt aquam a Spiritu S. virtutem sanctificandi recipere et eam obtinere, quod quidem locutiones significant causalitatem physicam. 3tio Concilia Florent. et Trid: docent Sacramenta continere gratiam atque non continent nisi causaliter utrasque gratiam, a fortiori sequitur continent virtute physica ut ignis calefacit et sol illuminat. Item Trid. sess. 6. Can. 16 dicit Xstum jugiter virtutem influere in justificatos sicut caput in membra, vitis in palmites, atque hoc influunt physice quod Xsti humanitas.

R. neg. Ant. ad texto[?] et textibus intelligendi sunt in sensu morali, quatenus ob . . . ne . . . Conc. 2. Et ratio ulterior est quia periculum ex esse . . . defendunt causalitatem physicam dici nobis gratiam ex meritis Xsti. Item facimus aliquid ex voto et precepto, et per multas afflictiones gloriam aeternam, per multas tribulationes ingredimur in regnum caelorum. Neque tamen merita Xsti et nostra et vota et precepta et tribulationes causant physice gratiam et gloriam, sed tantum moraliter. Idem dici debet de Abbatem caspi[?]: ut S. Aug: L. 5 contra Donatistas dicit: in alio et eodem Baptismo et boni Catholici salvi fiunt et mali pereunt. atque Baptismus non causat physice salutem quae [?] . . . honorum. Atque nec SS. PP. et Concilia dicunt in eo causant gratiam in genere sed actiones Xsti ordinariae habent virtute annexam Deitatis et meritoriam Xsti. atque actiones non physice sed moraliter, nec physice sed moraliter mirant. Deitate et merito Xsti. Ergo SS. PP. et Concilia in citatis textibus non faciunt dicendum locutionem in modo causandi

sed tu quod infallibiliter effici sin. demdo conandi Cyclum, quia quod sicut
aga in absentia a vitiis ad paenitentiam per influxum proprium, in sacramentis efficiant
in gratiam principaliter tamquam instrumentaliter. Hinc bos, ubi textus aliqui subtilius
tenuis explicari possunt: in quo mori C. phce N. v quod sum inventi=
onis motiva C quod unum phce ... N.

Dices si Deus ex consulta in sacramentis ad agnoscerent vim phce
causandi, unum mirabiliter ac extollere arripe Mons ut inconceptibiliter
S. NA non magis admirabile quod Deus majorem et Christi meritum
adeo infirmis infallibili Lege addixerit omnibus modo moveat ad po=
nendos effectus rem invisibiles, magis n. ~~Xpi~~ effectus mirum eod modo graphicam
tu instrumentali hi quod mors aliaque in formis magis mirum hinc dudiust
... greg gladiis amicitiis phce placentis.

Instabis: S. Tho: plurimis locis agnoscit in sacramentis causalitatem phcam nisi
hic q: 62 ar: 1, 3. 4 etc. et q 78 ar: 4 erudibi: Sine dicit forma eodem
modo causare gratiam quo Deus sic facit lecta etc. R. 1mo ad Vasq: S. Tho=
mam nil plus velle, nisi quod mera virtute sacramentorum phce influat in aetne
Tria gratiam quod 1 in mea forma quae in absolute, unione ... quod errore
recedimus. R. 2do licet S. Tho: aliquibus favere videatur causalitati phcae
in gratiam in oppositum magis dare docet. ad q 62 ... vim
sacramentum ... eiusdem ... spirituali in existimi vocibus sensibilibus qua
moveant intellectum ad cognitionem rei significatae. qua vim esse ... mole
sine in vocum significatione orta ex institutione hinc. Idem hic ar: 5
dicit virtute divina in sacramentis ab Christo Xpi medio eius Passione.
a Passione vero Xpi ... ... existere phce causa non posse
... nisi ... qui ... ... intelligens et in ... modi.
Qdo ... sacramentum Deum unum ... necessitate sacramentorum
ad causandam modo instrumentali gratiam ... necessitas Deus ad
secandum phce causam. Sporte quod sicut Deus ad agere nisi
motum ab agente principali. Sic Sacramenta virtute mera instru=
mentali in ... ex n.v. ab agente principali memo Xpi ...
applicante.
Idem quod hic dici solent fuisse solvi possunt non ex dictis
et quod placet ... Omnium ... notando 3tio ubi descriptione
causa moralis et differentia eius a conditione non ex dicendis
infra, ubi ... qualiscunque sit, ... exerceat ...
causalitas moralis Sacramentorum.

§ 3tius

§ 3tius
Resolvuntur nullae QQ circa efficaciam Sacramentorum respectu Gratiae.

Quaeres 1mo an sit possibile sit elevari Sacramentum ad causandam physice gratiam? Pro nota Q hanc dependere ab illa alia Q utrum quidlibet elevari possit ad quidlibet? utrum in quolibet creato detur potentia obedientialis ut possit elevari per potentiam divinam ad quidlibet, sic ut quod est eduscibile ex aliqua creatura, potentia sua activa, educibilis et ex potentia passiva ad rationis quae Q [illegible] in utroque sic possibile agimus omnem examinare ut et hujus loci, dabimus responsionem et determinare. [illegible] 246

Ad 1mo cum Arriaga Compton Hurtado, de Rhodes Card. de Lugo possibile esse quod Sacramentum sic quomodo cum existentiam in usu sedandam causam elevari possit ad producendam physice gratiam. Probatur 1mo quia in ullo modo quidlibet elevari possit ad quidlibet cum n. Deus sit rerum omnium Dominus quidlibet creatum absolute possit Dominium plenum ad producendum physice quidquid et in potentia obedientiali alterius creaturae aliquid sua virtute in potentia obedientiali quod malis virtute in in potentia passiva ad hanc cum ex ea educantur Deus possit elevare quidlibet creatum incorporeum aliquod incorporeum [illegible] causam [illegible] sacramenti existentiam in actu transitu ad producendam instrumentaliter physice gratiam in actu existentiae sacramenti. Dari modo elevare quod sacramentum existentia in actu modo per ea existit in actu transiens per ea quae existit in physice verborum quod antea cum ut esset successio [illegible] prioritatis et posterioritatis quia nulla sed ut et non sunt capax physice possit ad producendum gratiam elevandam quod sacramento existens in actu quin non elevari ad producendam physice gratiam [illegible] ut ex [illegible] gratia quod elevatur ad illam idea per se capax physice ad causandum aliquid physice in casu [illegible] sit patet ex divinis [illegible] [illegible] quae Christus 2. [illegible] 3tia [illegible] in [illegible] quod elevatur ad agendum physice, capax capax physice potentiae ut completae potentiae illius inchoatam physice aliquid elevari ineffectus physice neque ut completam possit quod non existit quod non possit elevari quod in non existit physice et quod non existit physice sed modo per ea sacramentum existentiam in non esse sunt eandem existens in physice verborum cum sit ista successiva sed aliquid sui in non existit physice sed aliquid sui [illegible] existit physice quod possit elevari ad producendam physice gratiam. Deinde dicendum de sacramento sed ut et non [illegible] esse tamen ratio sacramentum in actu existentia quod dum et non [illegible] [illegible] sunt capax physice

ad glorioe phica gratis. Dhr respon 2do in ratione sub-stan-
tali digni supralis lucem in corpore beatorum a Deo sumi instrum
phicum ad afficiendas creaturas phicas spiritus ut illius exsolveret illum
scibiles glis et dissonans similes spiritus alicujus hominis dominarum
ubi vitae divina gloriae ubi indita conjunctio minus ad veri modi
absorptionem D. Aug. Exponere spirit et humanum separans a mad re-
motum humanis assistens in ipsa lucet unde sit ejusdem corporis posse
virtute divina elevari ad producendum phicas instrumentaliter effectus spiritus glis
et gratiae. Dhr 3tio lucis phantasma sit maxime in spiritali
rationem tamen ad intellectum agere elevans, ad causandas instrumentaliter phicas
species intelligibiles spirituales in intellectu residentes quam posse spiritus et
quod Deus utitur species inferiores operationis ad deductionem virtutis possit
humanum separans a mad mundi quod agens divini, sit pro causandum
speciale ut proxime alique glorie spiritualis in species voces intelligibiles
ac maxime humanitas et intensificans in alius modus minus ad veri de-
currere ad causandum phicas instrumentaliter ens spirituale et ipsa glis et
gratia. Affirmat. quia in hoc pro illa eadem apparet implicatio
ex phica adducendi potentiae aliqua instrumentaliter spiritualis quod id est conjunctum Di-
vinitati divina. Dices Si possibilis instrumentum mediis
247 phicas causandi gratiam deficeret hic dari aliquis sumi ad deficientem Domi-
num L. Nond in modo ad phicas instrumentaliter causant gratiam. Illud quod
absonum Anno medio causandi instrumentaliter phicas gratiam ratione decet huma-
nitati Xpti cuius sanum et medio instrumentaliter tales subsistentia ac
subsistentia dignitate superioris H.L. ejus sanum ut multi altius
quod vis possibilis defuisse ad aliud dicit. 2do hic medio clarius declarat
quod amore Deus nos diligat propter ipsam instrumentaliter multa etiam
velit operari miracula quam sit resistentia humanitatis ipsius et corporis
elevando ad producendum phicas in rationem effectus glis et gratiae instrumentaliter dicit
3tio inexhaurire modo causandi accrescunt circa illam spiritualis virtutem
intelligentiarum explicationem sexum scribendi sensus divinitus est 8P apari-
ri ostendum H.L. tamen transpirare mutandi, regenerare, et causa
trinitatis sit si hic modo et possibilis defuisse in aliquo.
Q. M. Aleno Alduni e logice de possibile ald de defuisse necessitatem
operatorem ad actu nullum et possibilia in thesim a modo operandi efficiendi
ex effectivum in infinitum Neg. tu aut dam Altitudinem a D. amo Trist
Nostrum cum n. Deus ad extra libre operatur nullius rei dicendum est efficiens
satis libere per hanc ut defuisse libere a Deo poni actu quia effectus ex
dicens Sim Schol. de Incarnatione ubi ostensum est quod nec Aug. Deus operatur
ud quid et operatur ad extra nec efficiens ex tibi ipsum incarnatis mo-
vere Deum ad ponenda actu incarnationem. Q. 2do N.A. sicut
n. et sanit adeò spiritus ad excellentiam Virginis quod ipsius mi Xpti
conditiones phica respectu nostri salutis severum n. ille caritatis adhibuit

tamen nec reducit ad dignitatem ac excellentiam Sacramentorum a Christo Xsti;
Deinde neque respicit ad eorum valorem an physice vel moraliter causent gratiam quemadmodo
neque perfecta gratia vi sanguinis ac passionis Xsti ex opere operato no-
bis est, sicut digitus est ecclesiae ipse a claudo gressum miraculose re-
stituat, parum esset ille a claudo curabitur an vel physice physice vel
moraliter fiat idem illi omninoque utilis est haec quaestio. Adde quod causa
principalis Sacramentorum ex principiis sic instituta ad attollendum effectum
quoque causa univoca supra N. 24 in respectu ad Deum. Adhuc
est R. N. A. magis in amore Dei erga nos declarat Sacramenta gratiam
sanguinis ex passione Xsti atque sanguis ex passione Xsti manabat amoris
divini suprema et clarissima declaratio et quamvis nostrae salutis physice et
moraliter utiliori et Dei sollicita et pariter Sacramenta. Adde quod ad ea mul-
tiplicanda miracula sine necessitate et urgenti causa gloriae huic illa apponi-
tur nec prudenter agit Theologus quod absque evidenti fundamento vel miraculi re-
currens vel in mysteriis fidei de se obscuris inveheret difficultates
cum multo facilius sit stipare causalitatem Sacramentorum moralem quoque physicam ut
patet ex dictis Assertione N. 24 Adhuc Schotus 3.
Respondeo ex dict. N. 24 Adhuc 2 Respondeo. ex SS. Patribus et Conciliis
intimare Sacramentis influxum physicum a morali sed abstrahunt ab utroque
modo, vel explicandi sunt de influxu morali quoniam physico imo et inde
dictum magis expresse faveant morali quam physico. Necesse quod non causa
sint instrumentaliter ab iis inspirare videantur accipiendo eas a principaliter
principalium aliquam gloriam physice. Item n. et imo quod haec non
apta est sine ulteriori respicere gloriae accipiendo et principaliter princi-
palium cum nihil in creatura dicit: neque ineunt Sacramenta non causa
accipiant gloriam physice multa obstant quod adduximus art. N. 24 et
sequentibus expressim N. 246. Item et 2do quod cum non causa esse
sit causa moralis ac physica et neque principale superiori et moraliter
physica primo et circa eterne causa in respectu ad eam Assertione.
Item et 3tio quod de termino et denique adeo effectus ordinis superioris
obtinendo quoniam ordinis superioris licet non respiciat non causa
superioris imminere ut sic superioris gloriae physice sed morali ad dictum
causa causalitate 1 operum miracula et ipsa operum salutaria opera
vel merita infinitum dictum causalitate augmentum gradus et ipsius SS. quod in
omni accipiant de causalitate illorum morali quod ille deus effectus et or-
dinis superioris obtinendo circa Deus tum Agentis principalis
et pariter in Sacramentis et Item et 4to quod ad Per
Conciliaria non causa id deum superiorum de ipso me agebant. mens
non illorum sufficienda et expressione quae intendebant. agebant vero me

n de causalitate physica sed de efficacia sacramentorum N.L. a Veritate 98
quin de SS PP. et Concilia intellexerint esse pura signa a idiotis causa su-
currente vera sint mere causae ex opere operato q. d. SS PP. et Concilia
illud significant quod sufficit ad verae rationem causandi ex opere operato
atque adeo sufficit causalitas moralis. Contra est 3tio q. Ordi-
narius est modus loquendi Conciliorum et SS PP. de re et mysterio credendo
non vero de modo rei a de modo causandi gratiam hunc n. relinquunt
Scholasticis disputandum itaque dum ex his in [illegible] verba significant
tantum sacramenta N.L. esse veras causas gratiae plenariae vero liberatur cau-
sandi modum h. n. attingunt sed scholasticis discutiendum relinquunt.
Adde quod sacramenta [illegible] dici possint causae physicae [illegible] in modo causandi effe-
ctive [illegible] sed in se respiciunt ad sua effecta revera n. continent
in se aliquid physicum utrumque [illegible] [illegible] gratiam [illegible]
causent nisi moraliter sicut aqua [illegible] est in se quod physice [illegible]
completive respective augmenti gratiae [illegible] nisi moraliter.

248 Dico ad quaestionem 2do cum Vasq. Lugo, Koninck, Gra-
nado, Hurtado, Perez, Pallavicini, Sparza et [illegible] non repugnare
possibile esse in sacramentis quod desuper datur virtutem physice productivam
gratiae. Probatur 1mo sacramenta sunt signa materialia atque corporalia
materialibus non impeditis obstaculis ad agendum physice in effectum spiritualem [illegible]
est gratia [illegible] [illegible] docent cum Scotus [illegible] [illegible] Probatur 2do [illegible] corpo-
ra non possunt elevari ad producendum physice visionem intuitivam Dei [illegible] in
[illegible] de Deo. Ergo sacramenta utpote corporea elevari possunt ad producendam physice gratiam
par n. est ratio. Probatur 3tio q. admittunt [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] negamus
[illegible] nec ignem infernalem agere physice in substantias spirituales [illegible] in [illegible] de
Angelis nec phantasmata concurrere physice ad producendas species intelligibiles [illegible] in
[illegible] [illegible] negamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliqua positiva [illegible]
[illegible]. Porro q. admittunt ignem infernalem physice agere in spiritum a phan-
tasmata in species intelligibiles spirituales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q. [illegible]
[illegible] infernali nec phantasmati [illegible] [illegible] [illegible] causalitas moralis [illegible]
in se sint [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] in se [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible] [illegible] causandi physica [illegible] [illegible]
[illegible] ex parte deficiunt physice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Unde sic arguo [illegible] igni infernali et phantasmati [illegible] physice sint
causae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] physice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] igni infernali
vel phantasmati [illegible] [illegible] [illegible] physica [illegible] sacramenti [illegible] [illegible] physica
[illegible] ad [illegible] aliquid physice [illegible] [illegible].

249 Dices [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] physice
[illegible] sacramentalis [illegible] in uno eodemque instanti [illegible] [illegible] gratia. in [illegible]
[illegible] [illegible] implicantia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instanti possit physice agere
in gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible]
potest [illegible] ad agendum physice in [illegible] spirituale [illegible]. [illegible] [illegible]

de possibilitate [illegible] et esse [illegible] Christi legimus in [illegible] de [illegible]
[illegible] et [illegible] ex institutione Christi [illegible] quod vere ut [illegible]
[illegible] nec [illegible] in [illegible] consistere.
Quaeres 2do utrum [illegible] mulier [illegible] gradum sacerdotalem vere et 250
proprie dictum [illegible]! Respondeo [illegible] mulier [illegible] gradum [illegible] competit [illegible]
[illegible] ex divini [illegible] Ecclesia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gradum [illegible] attribuere [illegible] mulier [illegible]
[illegible] ex [illegible] divini. [illegible] filii et vere et proprie dictum [illegible] licet mulier [illegible]
[illegible] modo [illegible] Christus mulier et vere et proprie dicitur
[illegible] licet mulier [illegible] modo [illegible] gradum [illegible]
[illegible] Christi [illegible] et proprie [illegible] licet [illegible] mulier in
[illegible] influxerit [illegible] in Tract. de Incarnatione. [illegible] sanguis Christi
[illegible] vere et proprie dictum [illegible] mulier [illegible]
[illegible] Christi [illegible] et [illegible] mulier [illegible] et
[illegible] et [illegible] vere et proprie [illegible] mulier [illegible]
gradum [illegible] et [illegible] de [illegible] plenius [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] Christi sibi [illegible] in [illegible]
[illegible] vere et proprie [illegible] in gradum et [illegible]
[illegible] Christi [illegible] delegarunt 251
Principiis quod vere et proprie [illegible].
Dices [illegible] mulier [illegible] vere et proprie
dictum [illegible] Apostoli [illegible] mulier [illegible]
[illegible] in [illegible] Christi [illegible]
[illegible] mulieris [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] mulieris [illegible] et [illegible]
et [illegible] et [illegible]
mulier [illegible]
[illegible] mulieris
[illegible] Sicut [illegible] filii [illegible]
in [illegible] et in proprie et filii [illegible] colligitur ex Concil:
Trid: [illegible] mulieris [illegible] filii [illegible] et in proprie et filii
[illegible] filii [illegible] vere et proprie
et filii [illegible] imo ut [illegible] aliquoties [illegible] magis attribuitur [illegible] mulieri
[illegible] ut [illegible] in [illegible] mulier vere et proprie
[illegible] Deus licet [illegible] aliquando [illegible]
mulier [illegible] magis attribuuntur Deo [illegible] magis
magis et principaliter [illegible] a Deo [illegible] et [illegible]
[illegible] de [illegible].
Instabis S. Bernardus [illegible] de [illegible] Canonicus in- 252
vestiri [illegible] Abbas [illegible] et annulo [illegible]
[illegible] gradum [illegible] et [illegible] et [illegible] annulo
[illegible] mulier [illegible] proprie dicitur [illegible] et [illegible]

q pariter Sacramenta si mali [illegible] causant gratiam [illegible] Cum [illegible] dicunt et [illegible]
signa et conditiones respectu collationis gratiae. Re [illegible] hic L61 ar. 1 in
Apre Bernardus comparare Sacramenta divinis instrumentis [illegible] causaliter idque
esse quod significare gratiam quae [illegible] ex verbis ejusdem mellifluii Doctoris
paulo superius. Inquit quippe aperit Sacramentum [illegible] operari gratiam cum velamine
instrumenta quae Canonico, Abbati et Episcopo [illegible] ne [illegible] quae opera
[illegible] quo significant. Deinde [illegible] regnare causalis [illegible] ex eo n. divina
instrumenta [illegible] [illegible] dicunt quae [illegible] investiant idest eo quod investi-
ant [illegible] signi et conditionis [illegible] exerceant causaliter ne [illegible]
quae [illegible] moveant [illegible] bonitatis cognitae [illegible].

253 Urgebis [illegible] respectu gratiae nil plus operari [illegible] quod moveant ad
conferendam gratiam atque hoc [illegible] conditione [illegible] [illegible] in chirographo
Creditoris quo movetur debitor ad solvendum debitum creditori ad exigendum
[illegible] in plumbeo nummo a Rege alicui militi dato in signum [illegible] nummo
exhibito velit ei certam numerari pecuniam a thesaurario suo [illegible] nummo
[illegible] moveri thesaurarium ad dandam militi assignatam pecuniam neque chirogra-
phum neque plumbeum nummum [illegible] vere dici [illegible] causas [illegible]
[illegible]. [illegible] si Sacramenta [illegible] motive causant gratiam [illegible]
conditionis [illegible] [illegible] gratiam [illegible] collationis [illegible]. [illegible]
[illegible] a chirographo a plumbeo Regis nummo desumptis. [illegible]
[illegible] chirographum [illegible] signum mere speculativum [illegible] ad exigendum debitum [illegible]
[illegible] et plumbeum Regis nummum [illegible] mere speculativum [illegible]
[illegible] militi numerari pecuniam [illegible] neque debitor [illegible]
moveri a chirographo [illegible] Creditori neque thesaurarium moveri a plum-
beo nummo [illegible] Regis [illegible] creditori [illegible] de-
bitum [illegible] chirographum [illegible] regia [illegible] numerationis pecuniae
[illegible] plumbeum nummum dici [illegible] [illegible]. [illegible] Sacramentum
[illegible] signa [illegible] gratiam [illegible] moventur collatione [illegible]. 2do
[illegible] chirographum a plumbeo nummo [illegible] movere [illegible] donare
ad dictos [illegible] moveri [illegible] bonitatis [illegible] quod ad [illegible]
[illegible] N239. [illegible] Sacramentum [illegible] movent [illegible] bonitatis
[illegible] [illegible] gratiam [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et meriti Christi Sacramentis applicatum
movent [illegible] Christi [illegible] movendumque ex eo quod sint
[illegible] Christi quod [illegible] [illegible]
mere conditiones [illegible] dicunt [illegible]. Deinde [illegible]
in [illegible] nova Sacramenta [illegible] Sacra-
menta [illegible] signa a conditiones gratiae quod [illegible] [illegible]
[illegible] pretium gratiae [illegible] [illegible] nec erant
[illegible] Christi [illegible] [illegible]. [illegible] colligitur
[illegible] Sacramentorum [illegible] magicis in [illegible] ad [illegible] signa n.
Magica [illegible] et mere conditiones ex [illegible] pacto daemonum [illegible]. Ubi
[illegible] ut [illegible] daemonis [illegible] invocare [illegible]
[illegible] daemonis [illegible] infallibiliter in [illegible]
ad [illegible] in ordine ad gratiam [illegible]
magica [illegible] [illegible] daemone [illegible]
[illegible] divina Sacramentis annexa [illegible] infallibilis nec [illegible]

impeditur. Quaeres 3tio utrum Sacramenta conferant ut multi theologi gratiam dicunt physice
seu causae physicae instrumentales? Respondeo distinguendo: primo quod instrumentum physice
dicitur ... nisi ut moventur actio Sacramenta quae multi theologi
conferant gratiam causant eo modo Deum ad collationem ... agunt ut
motu a Deo et in movendo Deum. 2do quod instrumentum dicitur instrumentum
... ad causam principalem actio Sacramenta ... instrumentum Dei quae
causa principalis collationis gratiae ... Deus mediis Sacramentis conferat gratiam
gratiae ut instrumentum ... Sacramentis quae ... mediis Sacramentis
... gratiam quae ut instrumentum ... Christi et ministrorum quae Christus mediis Sa-
cramentis ... Christi gratiam. Deo ministri ut medii Sacramentis
... Christo moventur ... sicut ... ministerio ... ministerium
... quae ... mandato movent ... faciendum ...
quae ... mandato ... ad ... modo ... Sacramentum ...
et instrumenta causae principalis quae movent ... ministrorum qui
mediis Sacramentis Deum movent. 3tio quod instrumentum dicitur medi-
ante ... causae principalis ... actio Sacramenta ... gratiam modo
Deum ... Deum ... ...
Deus in gratia. 4to quod instrumentum dicitur ... causalitatis ...
principalis et ... Sacramenta ... multi theologi ... ad gratiam ...
... causalitatem Dei conferentis gratiam Deus ... causaliter ... gratiam ...
... multi theologi ... ...

Respondeo ad quaestionem ... Respondeo ... ex dictis ... Concil. Trid. n. 231 et 2...
291 ... expresse ... Sacramentum ... (... ...
...) ... instrumentalem gratiae ... ...
modo theologi ... ex Christo ... ...
... causae ... ex ... ...
... principalis ... gratiae ... instrumentales. ...
instrumenta ... et ... medii ... gratiae
... instrumenta. ...
... ... ad ... agunt ut movent ...
... agunt ... Deo ... principalis ... Christo
... Sacramentis et ... Christi ... movent
... Deum ad collationem gratiae. ... ut moventur ... ab
ipso Christo ... et ... ipsius Christi. Ad 2dum ...
Sacramenta ... instrumenta diversimode ... Dei et Christi et ministrorum
... ... gratiae ... et ...
instrumenta ... ... ministrorum ... active ...
... Christi ... ministri principalis agentis ... ...
... Dei ... ... principalis agentis in gratia. ... Deus ... gratiam ...
... ... in gratia ... ...
gratiam Sacramentalem nisi ... ad ... movens

mite ad conducendam physice gratiam Sacramentalem. Sicut enim si pictor velit
sibi ab aliquo schema pictum quo moveatur ad pingendam ei imaginem
pretio aliquo, est intentio oratoris qui vult sibi pingi imaginem, ut schema
sit instrumentum morale utrique offerentis schema picturis quo move-
atur ut a se intento. Sic sicut si quis expediunt consilium et manda-
tum alterius quo moveatur ad aliquid faciendum in eo casu ille consilium
et mandatum est instrumentum morale utrique consulentis et mandantis ista
potentia ejus quo movetur ad quodlibet sicut a se expresso eodem
fine ut eo moveatur aliter. Sic instrumentum morale uterque et ministro-
rum executivum ista potentia qua Deus et eis movetur ad quodlibet
sicut a se intentum ornamentis adeoque motis ad eum finem utrius
ipse movetur ad conducendam gratiam Sacramentalem. Ad 3tium Respondeo
posse motionem seu influxum instrumenti moralis esse priorem influxu physico Causae Prin-
cipalis, quatenus effective attingentis effectum in executione, dummodo sit posterior eodem
influxu Causae Principalis quatenus effective attingentis effectum in intentione, et ad hunc
finem constituentis dictum instrumentum. Apparet in allato exemplo picturis pretium sibi
offerendum constituentis in instrumentum morale, quo moveatur ad pingendum: in illo n.
casu pretium est altera causalitas, seu motio prior quidem est actione physica pingentis
ut effective posita in executione; est tamen posterior eadem actione ut effective volita
in intentione, adeoque pretium offerendum duplex motio, mediante qua est prior
physice pingente et ejus effectum, scilicet imagine, prior mediante vero qua prior est in in-
tentione pingendi pretium sibi offerendum constituente. Ratio vero prior est physice pingente
adeoque ejus effectum. Similiter itaque causalitas seu motio Sacramentorum est quidem prior physica
conductione gratiae posita in executione, sed est posterior eadem conductione gratiae volita
a Deo in intentione instituendi Sacramenta tamquam instrumenta, quibus moveatur Deus
ad efficiendam conductionem gratiae Sacramentalis, adeoque motio mediante qua
Deum ex intentione conferendi gratiam Sacramentum instituentem, est tamen eandem Deum
intuitu Sacramentorum a se institutorum gratiam in executione conferentem, adeoque
mediante qua ipsi physica conductione gratiae quae mediante efficitur ad motionem instru-
menti moralis comparative dicitur. Ad 4tum Respondeo nullo instrumento
debere comparari in entitate et in modo causandi Causalitati Causae Principalis.
Sic Causa Principalis potest esse spiritualis, aut vivens, et superioris et Ordinis
superioris, cum instrumentum ejus possit esse corporeum et inanimatum, et vile et Or-
dinis inferioris. Sic in particulari gratia quae in actu superiori influit
principaliter est superioris et Ordinis superioris, cum tamen instrumentum illius sit ultimus
non tamen sit potentiae vitalis et Ordinis inferioris. Sic faber est Causa
principalis vivens cum securis sit instrumentum ejus inanimatum. Immo in
modo causandi nunquam comparatur causalitas instrumenti cum causalitate Causae Princi-
palis: quia haec causat principaliter illud instrumentaliter, haec unice illud urgeo.

Neq. dici potest debere comparari ut si causalitas causae principalis sit physica etiam instrumenti causalitas debeat esse physica; alias quaeq. nulla debet esse instrumentum morale respectu causae principalis physicae operantis, adeoq. quaeq. nec consilium, nec mandatum, exortatio consilium inspirandi ... morale tantum causalitate physica esse ... dicto instrumentum morale, respectu eius quod physice illa exequitur. Sufficit itaque ut causalitas causae principalis et causalitas instrumenti comparetur in ratione finis, scilicet quod utraq. ad eundem finem deserviat, nempe ad producendum effectum; si nimirum in utraq. concurrat physice, si utraq. moraliter si una physice altera moraliter. quod causalitas Sacramentorum et causalitas DEI concurrit ad eandem gratiam conferendam, adeoq. utraq. comparatur in ente, nec in modo concurrendi sed in ratione finis. 256

Dices Joann. 3 dicitur homines in Baptismo renasci ex aqua et Spiritu Sancto, quibus verbis ait D. Thomas significari quod Sacramenta Novae Legis gratiam instrumentaliter causant sicut Spiritus Sanctus principaliter, atqui Spiritus Sanctus causat principaliter physice; ergo si aqua Baptismi et alia Sacramenta causant instrumentaliter, causant instrumentaliter physice. Resp. NEG. CONSEQ. quia cit. textus solum dicit instrumentum debere comparari causae principali in modo causandi. Neq. de ipso textu D. Thomas intelligi debet, quod eodem modo causent gratiam Sacramenta quo Spiritus Sanctus; alias sicut a Spiritu Sancto causatur principaliter ita et ab aqua causaretur principaliter.

Neq. dicas Arist. L. 2. Phisicorum oportere ut instrumentum se habeat ad causam efficientem quod si Sacramenta sint instrumenta sint causae efficientes. Resp. n. c. quod sicut causa efficiens alia est physica alia moralis ita et instrumentum aliud physicum aliud morale; neq. in eo comparatur quod ad causam efficientem sed quod concurrit efficienter; sed utroq. est causa efficiens physica, nec utraq. concurrit efficienter physice, nec ulla ratio convincit quod instrumentum causae efficientis physice debeat ex ipso agere instrumentaliter physice, sed sufficit quod agat effective instrumentaliter, quamvis moraliter tantum, ut constat ex pactis divinis. SECTIO 2da

De causalitate morali Sacramentorum N. L. respectu Gratiae.

§ Imus. Quaenam sit praedicta Sacramentorum causalitas?

Constat ex doctrina dicta Sacramenta idest non physice sed moraliter tantum causare gratiam, ideo aliud exercere causalitatem nisi motione qua ratione sanctitatis sive cooperationis ornamenti a DEO movent DEUM ad producendam physice gratiam in subiecto recipiente Sacramentum. Verum quia in tantum Sacramenta movent DEUM in quantum moraliter continent Passionem et actiones Christi. actiones vero Christi fuerunt meritoriae et simul ... aliquae fuerunt impetratoriae, ... utrumq. quaenam Sacramentorum sit motio an meritoria an vero impetratoria an ... meritoria simul et impetratoria? sive an Sacramenta causent gratiam ... modo meriti sive modo impetrationis sive modo utriusq.? 257

Notandum hic motionem meritoriam differre a motione impetratoria

ptr. imo q. meritoria dicit eis ad gratiam meritis Xpi debitam alli-
gari correspondere in ordine gratia ipsi a DEO debeatur ex gratia iustitiae
alte remuneratrice. Atio motio impetratoria vero dicit ei sufficit ut a
postulante ex impetrante habitu solum respicit liberalitate DEI a receptio-
nem sicut de inde ut gratia postulati Xpi correspondens vel spes quia de
acceptet a DEO vero debeatur ipsi ex iustitia. qua. impetratio vero tan-
tum meretis exigit iustitiale sed tantum liberalitate ipsius liberalit. 2do q.
motio meritoria vel fecit ipsi ab actionibus Xpi quibus in statu viae
ab eo exercitis adeoque non extra statum viae exercitis vero habet rationem me-
riti. Atio motio impetratoria quidem potest ab actionibus Xpi vel illa
quibus in statu viae sed etiam quibus extra statum viae exercitis ut habet rationem
hanc vim impetrandi nam etiam nunc Xpus extra statum viae in caelo ipsius
gratiam nobis impetrare potest. hoc quaeritur

259 Respondeo nulli et De Rhodes causalitatem sacramentorum esse tantum me-
ritoriam Sic dicit infallibilitate effectus eorum ipsius quam infallibilitate vero dicit
vis impetratoria. Sic in sacramentis sit causatio gratiae habet a ratione
morte ex meritis Xpi quod vero habet rationem meriti. Sic gratia sacra-
mentalis ipsis ex motivo iustitiae alte remuneratrice quam respicit merito
condignum quia vero ipsis ex motivo liberalitatis quam respicit oratio impetra-
toria. Haec non 2 motiva videntur sibi opponi. sed contra est imo q.
licet oratio impetratoria quidem illa promissione divina nititur vero dicat infalli-
bilitatem quam ipsius propter hanc infallibilitatem dicit illa oratio impetratoria
quod habet sibi annexam promissionem divinam de ipso effectu postulato. Sic igitur quod
Xpus quidquid postulavit infallibiliter impetravit ratione promissionis divinae sibi fa-
ctae ita etiam sacramentis quod nihil est oratio Xpi infallibiliter impetrans
gratiam ratione promissionis divinae sibi annexae adeoque gratia sacramentalis
illa perdat in hunc impetrandi vel ipse quibus personis adeoque
praesentis ut promissione divina personis ipsi annexa. Contra 2do
q. passio mors ex meritis Xpi vel illa habent rationem meriti ideo
etiam rationem impetrationis quando sacramentis virtute hanc vim exercebant.
Contra 3tio q. nil repugnat in multis unum eundemque effectum quidem ex
pluribus simul motivis 2 similis degeneris fiat in Tract. de hunc ordi-
natio idem vero eius remissio deberi potest ex motivo ordinis correli-
gionis et aliorum mortificationis propter in confessione vel defectu esse gratia
quod fuit vel illa ex motivo beneficii ex liberalitatis divinae sed etiam ex
motivo remunerationis meritoriae in eadem gratia ipsi potest simul esse
meritorum 2° charitatis ei ipsi applicationis sacramentalis etiam deleteris.
Similiter quod gratia sacramentalis debetur potest et ex motivo iustitiae remu-
neratrice correspondentis causalitati meritoriae et simul ex motivo libera-
litatis 2 porro fidelitatis divinae correspondenti causalitati impetratoriae
innixae promissioni DEI.

Volunt alii causalitatem sacramentorum esse tantum impetratoriam. Sunt actiones sacra-
mentales seu quaedam externa cultus Christi qua nobis impetrat gratiam. Sunt aliqua
sacramenta instituit Christus post Resurrectionem suam cum iam non erat in statu viae
quare non possunt habere rationem meritoriam sed tantum impetratoriam. Sunt in aliquo-
nibus externis non meriti habentibus ad actum internum tales actiones impetrare
cum hae omnes non eliciantur a Christo actu interno meritorio imperante
actiones sacramentales externae habet non debent habere vim nisi impetratoriam.
Sed contra est 1mo quia actiones sacramentales sunt quidem mere quaedam externa
cultus Christi impetratoria at [illegible] [illegible] pertinent ad prudentiam
petitionis ratione merito ex passionis et meritorum eorum, exhibendo sunt
praemiandum digne gratiam postulandam, ad quod [illegible] aliquid pertinet aliquid ver-
di offerendo sunt pretium condignum. Quare partim sacramentales moventur Deum
sed in pertinens impetratoriam sed etiam condigni meriti. Contra 2do
quia licet aliqua sacramenta Christus instituerit post Resurrectionem suam in iis applicuit me-
rita sua in statu viae ante Resurrectionem exercita unde omnia sacramenta dicuntur
effluxisse ex morte et passione Christi quae certe erant meritoria. Contra sicut
Christus toto viae tempore non eliciebat eosdem actus comprehensor et in comprehensio-
ne debebat quoniam poterit exercere actus meritorios in instituto aliquorum
sacramentorum faciem extra statum viae nihil obstat quominus merita antea iis
sacramentis annexa exerceant causalitatem meritoriam, ipso ipsa institutio eadem se
exhibent nisi non impetrandis. Contra 3tio quia licet hic omnia non
eliciat Christus actu interno meritorio et applicat sacramentis merita sua
antecedenter ad actum internum meritorium impetrationis [illegible] hic omnia effe-
ctiva ac remunerationem de condigno exigentia quod effecit ad eum videtur
non meritoria. Contra merita Christi antecedentia nunc in aliquibus [illegible]
[illegible] ulteriorem remunerationem hic omnia exigere non possunt quaedam
applicationi, non desinunt exigere remunerationem sacramentalem [illegible]
[illegible]. Ex his infero et

Dico cum Vasq. Card. de Lugo PP. causalitatem moralem sacramentorum 260
esse et meritoriam et impetratoriam sumptam in ratione vicaria Christi
in solo statu viae quoad meritoriam et impetratoriam. Ratio
patet ex [illegible] dictis cum non [illegible] vis institutionis Christi [illegible] sacramento
XL [illegible] omnis [illegible] et [illegible] [illegible] morte Deum ad conferendam gratiam
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attritionem sic collatio gratiae sacramentalis
[illegible] attritionem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ideo sacramenta exhibent vim
impetratoriam adhuc cum [illegible] gratiam [illegible] meritoriam et
sic non habent vim meritoriam adhuc cum [illegible] gratiam [illegible]
impetratoriam. [illegible] [illegible] [illegible] vim habent [illegible] [illegible] gratiam
[illegible] Deum [illegible] [illegible] [illegible] ad collationem gratiae sacramentalis.

Dices 1mo [illegible] impetratorii [illegible] in sacramenti ad [illegible] 261

multo gratia quod vis meritoria est displiceat et e contra si vis meritoria est efficax quod vis impetratoria est displiceat. Et nullam. Unde est n. licet una actio Christi et una gutta sanguinis effusi effusus erat ad Redemptionem omnium etiam quod altera erat displiceat quod in quo admisseris. Et unum meruit sufficit ad aliquod aeque multo quando quod alterum est displiceat. ut est itaque alternatim vis in terminis displiceat adjudicat novum titulum etiam ornavit appulerat de speciali gratia quod etiam multis ipse impetravit ut eis dum quod permissione addita antiqui chirographum a quo movere unique certis efficax ad exercendum aliquid actum addita insuper ad actum de certis.

262 Dices 2do si gratia sit multis correspondet simul meritis Christi impetratoria quod est simul addita gratia quod dicere est sicut ad Romanos dicentem si omnis gratia sit ex operibus aliquis gratia jam non est gratia. Ad solvendum hujus objecti: propter ad 3tiam: de hoc ex professo alibi quod anima Deo dein de ejusmodi erga Deum. hic breviter dico gratiam Scotistis dispositive omni actu ex separata et gratiam omnem deinde ad quod etiam se sit dona simpliciter. Respondeo enim ad nos quibus ipsi, et tunc gratia quod nec exigitur nec non ex operibus operantis merito nostro Apostolus. Quod dicis possibilem respondeo ad Christum ad meritorie et impetratorie utrumque titulo est simul et gratia in ordine ordinatum etiam condigne. s. n. causas finalis impetratoria debetur ex fidelibus dona passioni Christi quibus dicuntur ibi annexa ubi sive causas finalis meritoria, debet ex ipsius remuneratione condignis meriti Christi. Quod dicis possibilem respondeo ad hoc non nude supplex sed ut habitus in terminis applicanda ergo dumnodo ad opus nostris donum merita et impetrave Christi et quod gratia in ordine specialis non ex dispositione debito sed ipsius remuneratione et fidelitatis divinae in quibus quod unum debitum simul in suppositione gratia quod ipsa applicata meritoria et impetrationis Christi nostris fuerit etiam a DEO acceptata et magna gratia et beneficia Christi erit. sicut enim ipsa gloria meritis ipsorum et condigno correspondens est simul gratia et donum in ordine simpliciter et simul corona ipsius debitam finalem in suppositione gratiis ad merita condigna respicit.

263 Dices 3tio quod hoc duplex terminorum titulus est ipsum et indistinctum! Respondeo communiter patet solutio adiungo quod et eadem actiones Christi eadem patet ordine aequali sunt meritoria simul et impetratoria et hujusdem sanctitatis eamdem movent Deum meritorie simul et impetratorie. Dici etiam addendo quod et eaedem actiones Christi ut dignitas finem extrinsecum vel Christi sunt impetratoria et meritoria moralem est ipsum indistincte a motione in sanctitatis in termino simul. Deinde multo et ipsa qualitas meritoria a qualitate impetratoria quod quod liberado Christi quod est simul meritoria et impetratoria licet sit in ordine patet quando utrumque duplex valet, multo aeque ipsum unum in ratione meriti alterum in ratione impetrationis quando alter potest separari ab altero, potest n. Christus qualibet actione ordinare et in ordine admodum

v. in Ordine ad impetrandum. Ita cum quod ordinavit desuper ad eundem finem sue esse ordinans actiones suas applicaverit Sacramenti vi [illegible] [illegible] duplice modo exercere cum tamen una meriti altera impetrandi. Dicit unusquisque denique [illegible] aeque [illegible] bonus [illegible] possit ex duplici motivo [illegible] nempe in ipsa [illegible] [illegible] ieiunium ex voto et ex praecepto [illegible] ex religionis et obedientiae [illegible].

post Baptis.

§ 2dus

Undenam Sacramentis insit dicta Vis meritoria et impetratoria 264

Quidem quod Sacramentum [illegible] sunt modo actiones ipsius Christi [illegible] [illegible] illius [illegible] impetrandi aliquem gradum [illegible] vis meritoria [illegible] [illegible] deprecatione [illegible] Christi infallibiliter impetrantur gradus [illegible] et hinc vis impetratoria. Porro quia in actionibus externis [illegible] meriti et impetrandi desumitur ab actu interno [illegible] meritorio et impetratorio [illegible] actiones externae impetrandi denominantur meritoriae et impetratoriae ideo [illegible] vis actionibus externis Sacramentalibus [illegible] ab [illegible]. Antequam Christus illas actiones instituit et impetrandi ita ordinavit, a ministris exercendas [illegible], exercearum modo [illegible] Christo actiones [illegible] [illegible] actiones principalis cum [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] quod internum [illegible] Christi [illegible] [illegible] in Ordine ad merendum et impetrandum, [illegible] [illegible] informet [illegible] actiones externas Sacramentales dignificat illas tribuitque illis aliquem valorem meritorium et impetratorium. Et id [illegible] ex Scriptura ubi Joannis de Christo dicitur [illegible] quod baptizat [illegible] cum Christus baptizaret discipulos [illegible] [illegible] quod baptizaret [illegible] S. Petrus [illegible] S. Andreas [illegible] alii ex Apostolis baptizabant Christus quia actio baptizandi erat modo actio Christi [illegible] omnino actio [illegible] [illegible] [illegible] actio Christi [illegible] ex ipsis formis Sacramentalibus ubi [illegible] Ego te baptizo Ego te absolvo a peccatis tuis [illegible] Corpus meum, Sanguinis mei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a ministris in sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in persona Christi. [illegible] [illegible] ex Concil. Trid. [illegible] Sess. 22 Cap. 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] una eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio qui seipsum tunc in cruce obtulit [illegible] [illegible] [illegible] indicatur actiones Sacerdotis [illegible] [illegible] modo actiones ipsius Christi. [illegible] [illegible] de Eucharistia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] maxime [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gradus quia nempe [illegible] [illegible] modo actiones Christi [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible].

Obiicies 2do si sacramenta N. L. exc... habent vim meritoriam et
impetratoriam quod habent multae actiones ipsius Christi nec enim sacramenta
... ... [illegible] adeoque ... nullius ... ipsum quod
... [illegible] ... nullam [illegible] dignitatem
... habent multae ... [illegible] ... indignitatem ... habent
multae actiones Christi ... [illegible] actiones ... et ... 2do
... [illegible] ... impetratoriam ... magis ...
... [illegible] ... 3tio
... [illegible] ... actiones ... Christus ...
... [illegible] ... actiones ... nullam
dignitatem ... dignitatem ... N. L. ...
habent vim meritoriam et impetratoriam. ... [illegible]
... nullam dignitatem in se ... [illegible]
... in [illegible] meriti et impetrationis ... [illegible]
... [illegible] N. L. ... [illegible]
... [illegible] ... quod ...
actiones ... nullo modo dignitatem in ... meriti
et impetrationis ... [illegible] ... meriti et impe-
trationis ... a se petere et impetrare
... [illegible] dignitatem in ...
... [illegible] actiones ...
meriti et impetrationis ... habent multae actiones ...
... [illegible] ... N. L. ... multae actiones ...
... [illegible] ... ad digni-
... [illegible] ... in se ...
... [illegible] ... impetrandi ...
... [illegible] 2do ... [illegible]
et impetrandi ... [illegible] ... meriti et impetrat ...
... [illegible] ... ministrorum ad exercendas has actiones
... [illegible] ... dignitatem quod
... [illegible] ...
... [illegible] ... exercerent. 3tio quod illa ...
... [illegible] ... actiones
... [illegible] ... dignitatem
in ... [illegible] ... actiones ... digni-
... [illegible] ... 3tio ...
... [illegible] ... actiones ... N. L. ...
multae actiones Christi ... et impetrant ... ad ...
idem ad ... [illegible] ... Christus ut
... [illegible] ... meriti et impetrationis
quod ... [illegible] ... N. L. ... [illegible]
... [illegible] ... Christi ... mini-
strorum ... [illegible] ... exhibent. Denique

eius sed. actiones ponunt ut ut meritorie digna sunt respectu gratiae ad
ut sui ita condigne prendi gratiae etiam S. gratiae Xpti exterioris in=
fallibiliter et demonstrative impetratoria gratiae quae ipsis debet ex promisso
respectu gratiae. Item actiones sacramentales N. L. ex eo quod non sint nisi
actiones Xpti dignitatem in ratione meriti et impetrationis adeoque in ratione
signi practici quae causae respectu gratiae, quae non poterant actiones sacramentorum
Veteris dignitatem ex eo quod fuissent nisi actiones ipsius ad vitam
erant nec potuerant fuisse actiones ipsius meritoria et impetratoria
gratiae illas ipsius suppositi colere erant cultu merendi et impe=
trandi gratiam ... ipsius ut ipsius rogaret. 266

Dices sacramenta licet non sint nisi actiones Xpti etiam sint cultus
ipsius cum Xpti utilitatem ut ipsius idem ut huius sacrificii sacramentalis
possunt esse cultus ipsius ut ipsius adeoque possunt habere rationem meritoriae et
impetratoriae. R. D. A. sacramenta etiam cultus Xpti ut huius sacrificii
et ex opere operantis quae sunt actiones ... C. A. tamen et ex opere
operato quae sunt actiones Xpti N. A. neque non. Xpti sancti vivunt ab iis
seipsum ut tunc adeo posse ipse ut hoc coleret seipsum ut ipsum
seipsum ut ipsum merendo et impetrando gratiam. Ipsius ergo D.
Sacramentalia sacramenta quae erant actiones ministrorum possunt esse cultus
ipsius adeoque possunt habere rationem meritoriam et impetratoriam ex opere ope=
rantis C. ex eo quod in eo ... rationem condigni respectu gratiae ... non
ut sui ad rationem causae merito quae sacramenta Veteris quae erant actiones ipsius
possunt esse cultus ipsius et habere rationem meritoriam et impetratoriam ex
opere operato N. ipsius. alias promissiones Veteris Legis ipsius nisi
coleret seipsum merendo et impetrando apud seipsum.

Instabis. ad qualitatem moralem ut regnum ... solum res
qualitatem sufficit ... ipsius et Xpti ... gratiae ...
aliqua qualitate ... in ... N. L. quae ... Xpti ...
quae est ceremonia ... quae est ... sacramenta
Veteris ... aliqua qualitate erant actiones ipsius ... ipsius
ipsius habebant sufficientem qualitatem moralem respectu gratiae. R. D. A.
sufficit quod ... ipsius et Xpti ... aliqua qualitate quod sit
in genere moris impetratoria et meritoria C. A. ... aliqua qualitate
quod ... merendi et impetrandi ... in genere moris N. A.
... qualitas ... quod ... moralem nec rationem meriti
condigni et impetrandi ... ipsius et Xpti ...
... sufficienter movere ... ad ... gratiam. ...
... qualitas Veteris ... ut ...
... impetrandi ... ipsius ... in genere moris quae
... ut ... meritoria et impetratoria merito

ipsius Dei a [illegible] . dico quod licet a ministris exercebatur non
Deo sufficiebat ad [illegible] mere. [illegible] Sacrificio Mun-
neri [illegible] Ceremonias [illegible] ad [illegible] Xpti
quod est meritoria [illegible] impetratoria [illegible] applicare meritorie ipsius Xpti
[illegible] supreme [illegible] meriti [illegible] a Xpto [illegible] meritoria
[illegible] impetratoria [illegible] merito [illegible] Xpti. dico quod licet a mi-
nistris exercentur nomine Xpti exercentur meritoria [illegible] impetratorie ex
opere operato adeoque [illegible] bonitate [illegible] meriti [illegible]
[illegible] gratiae [illegible] et sufficiente ad exercenda [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

268 Urgebis 1mo. [illegible] Sacramentum [illegible] hanc [illegible]
quam [illegible] nomine Ecclesiae et Synagogae quod erat Sancta [illegible]
[illegible] meritoria [illegible] impetratoria ex opere operato meritis [illegible]
ministrorum [illegible] Ecclesiae et Synagogae [illegible] [illegible]
exercentur sufficiebat ad [illegible] mere. [illegible] [illegible]
[illegible] ministri [illegible] operarentur nomine [illegible] Ecclesiae [illegible]
[illegible] Sanctitate Veteris Ecclesiae [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] dicta n 240. nullo
[illegible] nec [illegible] [illegible] hominum [illegible]
[illegible] meriti de signo gratuiti [illegible] [illegible]
[illegible] in Tract. de Incarnatione n 238 et 239. Adde quod
[illegible] in [illegible] Synagoga fuisset [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a ministris [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a Sanctitate Sy-
nagogae [illegible] Sanctitas [illegible] ex opere ope-
rato gratiae.

269 Urgebis 2do. poterant Sacramenta Veteris esse quoque [illegible]
[illegible] ipsius Xpti [illegible] nomine Xpti, sicut sunt [illegible]
Sacramenta [illegible] ex eo [illegible] gratiae [illegible]
meriti et impetrationis [illegible] ipsius Xpti [illegible] di-
cendum de Sacramentis Veteribus. [illegible] de Lugo
[illegible] Christus [illegible] [illegible]
[illegible] ministri [illegible]
[illegible] Vicarii Xpti adeoque
[illegible] Sacramentales [illegible] exercere nomine Xpti. [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible]. [illegible] Xpti [illegible] nostra
[illegible] Virgini meritum a impetrare [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] in Tract. de Incarn.
[illegible] ipsius impetrare a mereri ut Sacramenta [illegible]
[illegible] meritoria [illegible] applicarentur meritoria [illegible]

dici erunt Ministri, Veteris Legis erant Vicarij sui [illegible]
[illegible] posse fieri? R. neg. resp. Andrea Wyclef q. impossibili
ad defectu D. At Wyclef: defectu vero Xsti eum at [illegible]
elegisse sibi in Vicarios, Veteris Sacerdotij Ministros nec Sacramenta
ptm fuisse mutu actiones Xsti nec fuisse quod munia merito
Christi [illegible] nec imperativa imperare Xsti [illegible] ex supra
dictis atque q. nec Scripturam nec SS PP nec Ecclesia id asserunt nec
ulla ratio evincit. 2do q. illa non pertineant ad ipsa vocari in
fama [illegible] et agere eorum fuerint n. plena meritis Xsti
et habuissent valorem ex dignitate [illegible] sufficiente [illegible]
3tio q. ad Hebr. 7 S. Pauly docet in V. L. multos fuisse Sa-
cerdotes in Lege [illegible] quod ea [illegible] [illegible] n. [illegible] alter explicari
nisi q. in Lege G. oes Sacerdotes [illegible] [illegible] [illegible] offerunt in
[illegible] in persona Xsti adeoq. mult. unus eu. [illegible]
Sacerdote in L. vero Antiqua [illegible] offerebat in persona propria adeoq.
explicite ex [illegible] erant multi Sacerdotes. Quod [illegible] de
[illegible] [illegible] [illegible] Sacramentis [illegible] officio Sacer-
dotis ut plurimum annexa sit administratio Sacramentorum.

Obiicies 2do Actiones Xsti [illegible] principalis [illegible] 270
salutis sed actiones Sacramentales [illegible] causa principalis [illegible]
[illegible] instrumentalis [illegible] salutis q. actiones Sacramentales [illegible]
actiones Xsti. R. D. I. actiones Xsti quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] principalis N. I. actiones Xsti [illegible] [illegible] ab eo [illegible]
[illegible] principalis subordinata principali in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] principali [illegible]
[illegible] [illegible] N. I. [illegible] [illegible] [illegible] principalis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Resp. [illegible] [illegible] q. actiones Sacramentales
[illegible] actiones Xsti ab eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Wyclef
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex [illegible] principalis [illegible] instrumentalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ab eo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Regis
a Rege [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Vicarii [illegible] prin-
cipalis [illegible] [illegible] executioni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] actiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 271

Obiicies 3tio [illegible] defectu [illegible] [illegible] [illegible] imperare
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vid q actus Sacramles qd nunc exercentur sub hoc nostro qui tum et nunc mult actus Xpi licet possint esse impetratorii non tamen meritorii. Q: Uno DA Xpus defuncto nunc non potest mereri nec meretur merito nunc de novo in statum gloriosi posito. A merito antecedenti in statum vid posito nunc vero mult contineantur NH. Sub 2 Respons. quod actus Sacramles qui tum et nunc mult actus Xpi non tamen meritorii merito Xpi nunc de novo posito. Oppon non est nunc meritoriae meritis Xpi antecedentis. Negatur. Merita n. Xpi in statu vid posita continent infiniti valoris meritum ex quibus infinitae gratiae exhauriri possunt adeoque etiam nunc mult contineantur in ordine ad gratiae productionem; imo si infiniti mundi crearentur et in iis infinita Sacrtum instituerentur deus tota aeternitate exercendo actus meriti Xpi extenderentur in statu vid posita sufficiunt absque ullo novo merito sufficienter ad semper dandam tota aeternitate gratiam toties quoties exercentur ites actus quibus sunt applicanda. Resp. est 2do

17 Apr. aliquo aliter Respons. quod actus Sacramles qui tum nunc et mult actus Xpi ut comprehensoris vid nunc de novo non merentis non meritorii Xpi ut Vicarius erat Capitis Ecclesiae qui tum nunc et mult actus Xpi ut Vicarius non est meritorii. Negatur Xpum in statu vid quando merebatur obtinuisse sibi Vicarios in Ecclesia quae ipse deserviret pro eo omnia obtinuisse ut hac substitutae persona Xpi in sua Vicarii exerceret, mult quamplurima dicit. Quae quo concessum sit usque ad consummationem saeculi. Sunt Ministri Sacrmti R. Vicarii Xpi ut Capitis Ecclesiae ejus in statum vid ergo antecedenter fuit electam ad hoc Vicariam potestate ministerio Sacramentorum fuerunt ad id qd instituerit et fecit Xpus dum erat in statu vid faciendum etiam nunc in Ecclesia in statum vid exerceret etiam nunc adeoque actus Sacramles ab iis exercitis, qui tum sub hoc nostro et mult actus Xpi administrationis vid sustentati defuncto nunc et meritorii merito Xpi tunc posito extensivae applicato. Confer dicta supra n 259. § 3tius

Quonā tempore Sacrmta exerceant Causalitte suā in Grām.

272 Suppono imo Sacramenta R. quotiescumque valide conferuntur ullo obice non impediente, semper conferre gratiam ex Tridi. Sess. 7 de Sacramentis in Gen. Can. 6. 7. etc. Pono gratiam Sacramento propria ante susceptionem ejus Sacramenti nequaquam ex opere operato ut omnes docent

94

rra baiet. Neq. n. sufficit solu votu vel desideriu Sacrmi ad confere grãm ex opere operto. Confi. Verba Xpi Dni de Euchria Qui manducat meã carnem &c. nisi de sli manducatiõe intelligunt etiã de voto. Confi. ex S. Aug. dicit verè ni-mi ee docere infantes antequa recipiant baptismu posse pervenire ad regnu cœlorum. Dixi ex opere operto q. deinde actus po-nito actus contritionis a charitate informit in voto Sacrmi confert ipsi grãm ex opere operantis antequa suscipiant sacrmm. Confi. dumq ex opere operto in susceptione ipsius sacrmi. At qr 3do. an ad sacramentum incipit? an cu desinit? an alio tempore intermedio, v. toto tempore durante quo actio sacramentalis confit.

Resp. de Suppono 2do gratiam utique spiritualem conferendam 273 conferri successive per partes vel instantaneè totam simul. Confi. sequitur conferri eam toto eo tempore quo actio sacramentalis successiva conficitur ordinarie h. n. tempus constat pluribus instantibus prioribus et posterioribus quorum singulis singula conferendae collatio gratiae resultaret. Et quia in conferenda grãa partes sive plures non omnes totam gratiam possunt in uno toto tempore instanti. Itaque conferri gratiam in aliquo instanti indivisibili datur ab aliqua parte indivisibili actionis sacramentalis causae, q. collatio effectus durare vigeret tam diu in eo instanti in quo producitur ut collatio instantanea gratiae sit durata dum conferatur in aliquo instanti determinato a sacramento ut tam durante. Confi. utriusq supp. conferri gratiam sacramentalem in aliquo instanti extrinseco toti actioni sacramentali id est neq eo instanti quo sacramentum extrinsece incipit quo verè est dicere nunc sacramentum non est sed immediate post erit. neq eo instanti quo sacramentum extrinsece desinit quo verè est dicere nunc sacramentum est n. est sed immediate ante fuit. Resp. 1mi q. eo instanti quo sacramentum extrinsece incipit non datur intelligi possim ee tam durante gratiae conferendo exigit effectus vel collatio gratiae. Resp. 2di q. ante ipsum instans quo sacramentum extrinsece desinit iq intelligi possim ee non durare in q. h. dari tam necessario immediate instanti intelligi exigere collatione gratiae. Conferri itaque gratiam alio instanti intrinseco actioni sacramentali. Sic de applicatione gratiae a principio vel alio instanti

intermedio [illegible] extra instans inceptionis et [illegible] extra instans
desitionis. Et sic de consecratione primo sumendum instans quo Sacramentum
incipit esse hoc instans [illegible] totum Sacramentum gratiae
conferre [illegible] Sacramenta causant significando [illegible]
[illegible] significare [illegible] primo instanti inceptionis [illegible]
[illegible] significationis [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] in [illegible] [illegible] eandem [illegible]
[illegible] gratia [illegible] instantibus [illegible] ultimum instans quo [illegible]
desinit Sacramentum [illegible] ex his instantibus [illegible]
totum Sacramentum in facto esse [illegible] omnes partes [illegible]
[illegible] [illegible] totale significare [illegible]
[illegible].

274 Respondeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instanti
quo Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] eo instanti quo [illegible]
incipit desinit [illegible] [illegible]: [illegible] q. [illegible] primum instans
ponitur totum Sacramentum in facto et [illegible] [illegible] omnes partes
[illegible] [illegible] [illegible] totale [illegible] significare [illegible]
[illegible] ex [illegible] instantibus habuit [illegible] [illegible]
[illegible] instanti exigit [illegible] gratia [illegible] [illegible]
instanti [illegible]. Dixi [illegible] [illegible] q. si ponatur [illegible]
[illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gratia de [illegible]. Verum exurgit hic [illegible] dif-
ficultas: [illegible] gratia [illegible] [illegible] indivisibiliter instanta-
nee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in instanti desitionis [illegible]
[illegible] pars ultima [illegible] assignetur [illegible] gratia [illegible] desinit [illegible] et
[illegible] [illegible] temporis [illegible] desinit [illegible] indivisibile [illegible] partibus pri-
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] resolvendae.
[illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] admittit minima [illegible] facile [illegible]
[illegible] gratia [illegible] ponitur [illegible] minimum [illegible] [illegible]
[illegible] minima [illegible] [illegible] aliqua magnitudine [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] et instans [illegible] minimum [illegible] [illegible] correspondens [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] intelligi [illegible] instanti [illegible] gratia [illegible]
[illegible] minimo [illegible] [illegible]. [illegible] instanti [illegible]
admittit in [illegible] [illegible] [illegible] dicere [illegible] [illegible]
gratia [illegible] ponitur ultima [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] admittit [illegible] dicere [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ponitur [illegible] ultimae parti [illegible] [illegible]
[illegible]. Idem dicendum de ultima [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] admittit [illegible] esse [illegible] circa [illegible] [illegible].
[illegible]

Nota 1mo quod ultimum actionis Sacramentalis seu illud dicam pars seu punctum 275
terminativum seu terminatum seu momentum seu minimum physicum quod in ea accipitur esse physice
quam multum breve sit nusquam durationis quod in aestimatione morali sufficiat ut
solum eo toto modo recipi intelligatur actio Sacramentalis ultimo compleri et desinere 95
incipere. unde licet in rerum natura quaevis quantitas assignabilis ultima pars
actionis Sacramentalis contineat in se physice plures in infinitum partes, priores et posteriores
novas et novas, si tamen tota, vere possint intelligi in aestimatione morali
nec primum poni completa significatio Sacramentalis, et ea facta incipit post non [illegible]
quando est sine [illegible] ad completam significationem Sacramentalem habet desinere moraliter
ultima erit moraliter; [illegible] hanc actio Sacramentalis moraliter est in ultimo esse desinendo
incipere. [illegible] praeter ea complere ad esse quam producit toto morali, quamvis fore (si possibile
semper possibile sit) non tota physice [illegible] instrumentalis productionis correspondens [illegible]
minima particula vix perceptibile sit, si illa adhuc [illegible] physice [illegible] omnes
pro modo recipi [illegible] eodem moraliter indivisibili instanti [illegible] partes namque quae non
[illegible] a se distantes moraliter [illegible] simul esse dicuntur. Hinc ultimo

Nota 2do nec ultimo completi [illegible] Sacramenti quando [illegible] in ea [illegible] completa [illegible] 276
[illegible] adhuc [illegible] applicatio [illegible] est. [illegible] in Baptismo nec ultimo complentur ablutio
quando applicatur [illegible] ut [illegible] censeatur esse [illegible] ablutio quamvis adhuc [illegible] ulterior ablutio quia [illegible]
moraliter [illegible] omitti posset. In aestimatione [illegible] Unio nec ultimo completur unio [illegible]
quando [illegible] est quod [illegible] dici esse unitum [illegible] Sacramenti. nec vero
in eisdem complentur ultimo forma Sacramentalis quando [illegible] syllaba [illegible] ut
in aestimatione morali [illegible] completa significatione [illegible] adhuc [illegible]
quamvis physice [illegible] desinat [illegible] ultimo [illegible] ad [illegible]. Hinc
si [illegible] forma ultimo adhuc [illegible] applicatio materiae [illegible] ablutio [illegible] ideo [illegible]
[illegible] ad [illegible] ablutionis [illegible] [illegible], [illegible] forma [illegible]
ablutionis [illegible] sufficit [illegible] ablutio [illegible]. [illegible] si applicatio [illegible]
materiae [illegible] ultimae syllabae in forma Sacramentali [illegible] [illegible]
[illegible] ideo [illegible] ad [illegible] [illegible] gratia
[illegible] applicatio materiae ultima syllaba [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] notari [illegible] ea instrumenti [illegible] gratia [illegible]
quod complentur ultimo [illegible] physice [illegible] Sacramentum [illegible] quod actio Sacramentalis incipit
desinere [illegible] desinere physice quam desinere moraliter.

Objicies 1mo si gratia Sacramentalis producatur ea instanti quo completur Sacramentum, 277
[illegible] in instantibus antecedentibus [illegible] Sacramentum. [illegible] negat [illegible]
dicta. [illegible]: Eo instanti quo completur Sacramentum [illegible] incipit desinere [illegible] Sacramentum
[illegible] ultimum Sacramenti [illegible] ultimum complementum Sacramenti [illegible]
Sacramenti. [illegible] eo [illegible] instanti quo completur Sacramentum [illegible] partes actionis Sacramentalis [illegible]
[illegible] pars ultima seu [illegible] seu momentum seu minimum physicum [illegible] priores
partes [illegible] incipere [illegible] ad [illegible] desinere actionis Sacramentalis desinentes
[illegible] Sacramentum. [illegible] objectio in [illegible] Sacramenti [illegible] physice fere in
[illegible] si non [illegible] instanti [illegible] physice [illegible] gratia instanti [illegible] physice gratia
[illegible] toto physice [illegible] gratia Sacramentalis [illegible] [illegible]
physice [illegible] actionis Sacramentalis [illegible] physice. [illegible] in [illegible] facilis [illegible]
[illegible] Ans. [illegible] Sacramentum toto physice C.A. [illegible] toto moraliter [illegible]
et [illegible] ulterior [illegible] eo instanti quo completur Sacramentum [illegible]
omnes partes actionis Sacramentalis [illegible] priores partes desierunt [illegible]
[illegible] physice C.A. [illegible] desierunt moraliter [illegible]
[illegible] causa moraliter [illegible] necesse [illegible] instanti

g. caat esse ipsa existit phice sed sufficit qd existat mult. etinseoalr
in cognitione eius 2 [illegible] Alij cognitio modum ad [illegible] phice esse
Hoc fit in Ca finali qd ipsa ead existens phice in se solum [illegible]
in re etinseoalr in sui cognitione caat media ad [illegible] esse requi-
ri. mlo ming necessaria e qd algo. Cau existat tota phice [illegible]
esse causa ab ea tota mult. sed sufficit qd existat [illegible] algd neq phice
eadm se tota mult etinseoalr. qd existit tota [illegible]
go sple desinendo intrce ergo [illegible] caat gnaq. eo nimi-
stiti existit phice algd alicuis [illegible] i. illd sit [illegible]
nunc [illegible] i. minimum phice i. [illegible] i. algd pars [illegible]
[illegible] mult minima [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible]. Alis eo pres priores [illegible] animi [illegible] eo ipso in-
[illegible] existat mult etinseoalr mult qd [illegible] priores pres [illegible]
accessione posteriorum partium nunquam posterioribus [illegible] alij
posterioribus [illegible] alias [illegible] deinceps usq ad ultima.
qd animi nunquam [illegible] nec notabile a se distantis. At mult sunt
[illegible] existunt [illegible] mult. intreoalr am g. licet priores pres
animi [illegible] desinant phice, [illegible] instanti go sple
[illegible] cognoscant [illegible] [illegible] cognoscunt ipsa ultima pars
[illegible] eo ipso instanti
qd ponit phice qd oes pres animi [illegible] eo ipso instanti
existunt intreoalr in [illegible] [illegible] instanti ab [illegible]
modum [illegible] ad [illegible] gnaq [illegible] mult [illegible]
[illegible] instanti [illegible] gnaq existunt [illegible] mult et intreoalr

279 Dices [illegible] instanti [illegible] animi [illegible]
[illegible] mult [illegible] tota [illegible] mult g. pres
priores [illegible] ad ultima qd [illegible] intreoalr
[illegible] g. ultima pars licet [illegible] existat phice [illegible]
[illegible] existit in [illegible] intreoalr qd [illegible] [illegible]
[illegible] ultimo [illegible] instanti [illegible]
antepenultimo [illegible] instantibus. [illegible]
[illegible] mult etinseoalr tota [illegible] algd [illegible]
[illegible] algd [illegible] At [illegible] existens [illegible] se
tota. [illegible]. Alma [illegible] mulis [illegible]
[illegible] existat phice [illegible] sufficit a finali qd [illegible]
[illegible]. [illegible] eo [illegible] g. e. [illegible]
[illegible] qd [illegible] existit phice [illegible] mulis qd
[illegible] existit [illegible] se tota phice in h. [illegible] qd [illegible]
[illegible] mult etinseoalr [illegible] mult etinseoalr
in h. [illegible] qd [illegible] [illegible] h. [illegible]

nulle erimeovalle actione iusigit libre existens ut formam phee
debeat posse in formam existere phee Cum ob nulle offens
Stoh. quam Ihus nulle ex intervalle ut tota nulla ex intervalle
debent usque libre in Forma vel Ihus existens ingrediunt phee
i. debeat inde posse phee ermel una phee i. interim hic actione
sed cum esse existit phee solum oes pres nas quae stringit in
Formam i. hic enim solum aliquando exiret phee alio
pres partes existeret in phee quae stringit in accessoriis.
Atam de actione Sacramenti indicatum penulti vel antepenulti dici
est pst: ut n. ultima pars licet sit Ihus nulle ex intervalle
indu tu existit vel existat phee adeo sufficit ad causandum
nulle efficiens gratiam. R. 2do C. 2 p. Antecedens quid
sit penulti instanti inde sit intervalle totum Sacramentum in mente Dei
(imo enim aream ad ministrorum Sacramenti erat datum id sit fuit totum
intervalle neque in tu cadebat gratia) idque ex sponte ejus sit sit
porro ultima pars actionis Sacramentalis Neque h. p. hac est in instan-
ti penultimo sit nulla tota Sacramentum indu n. prius pres
Stringuntur ad ex ult. est totum possunt an on tamen h. tandem
tune pars post adhuc in ley post n. admisit formamn ad fus
q indu vel in Sumus nulli actione visum cum putus parvis
segue in instanti ult. ut h. n. vel defacto ultima pars forme, pres
ao gradus cum id existeret in phee ne possit in existisse adeo
sed actio optem ultima pars forme tamen ut ut et possit
in simul cum putus Gradibus in posse phee. 279
Instatis in ultimo instanti quo optem actio Sacramentalis indu
forme optem idem h. instanti indu cadat gratia. Appr. post
quod ultimum instans quo hoc in Formam Sacramentalis optem
Insup. h. Xpo Dno intervalle propter ultimam syllabam verborum fuit
loquens Stahere ex possim inde synodus instantibus aliqua verba
adiciere insuper a Xpo Dno internum physicale mutua vel averso
usque in resumpta post hoc corpus meum unicum synodus
instantibus adicit pronunciationem quod ex instanti quo hoc hoc meum
solum ultimam syllabam tunc pronunciavit interim sufficit ad optem
insuper posset a Xpo internum Sacramentalis Formam vel indifferens ad hanc
vel aliud insuper h. instanti indu forme optem actio Sacramentalis.
R. NA. quaeris CA. Dns qui instanti pronunciando adhuc indifferens
Spectando solum se C. adhuc indifferens in his circumstantiis inquit
adeo integer usque ex institutione Xpi internum erat ministro opponi ad intend

impleti intentione Xpti faciendi id fuit Galen. ex ipsius intentione adeo ultras
addi quam additur utimur dixisse a Xpto intentum Nssed. Sacerdoti
ministro liberum necesse esse a Ritu addi aliquid addatur utimur
dixisse a Xpto intentum grammatici quatenus integram pronuntiatione verborum forma
alias esse requisitam in eo instituti quo spectabat verba alias esse requisita
in spectatione actio formalis qui incipit pronuntiatio forma a Xpto intentum dicat
pronuntiatio forma dicta apponenda a Ritu Ministri intentum eorum eamdem in
Ecclesia sacramenti eo ipso intentio in operando esse gratiam in defectu illarum intentionis
quo tandem etiam actio spectat Sacramentalis sed defectu debitae intentionis et defectu
totius formae Sacramentalis ex intentione Xpti intentum.

280 Objicies 2do verba formae Sacramentalis completa sunt in a. 1. significato
significativa dixisse a Xpto intenti inspecie ut ab auditoribus intelligi possint
n.l. ulis dixisse Xpti nisi in dixisse ex intentione Xpti intento ad addi.
tionem aliqua nomina post ultimum istius pronuntiationis ut aliter in-
telligantur Xpti verba Sacramentalia in specie nec quidem ab[?] ipsius
verba addere nec permutare quod Ritu, quod verba formae Sacramentalis
constituta ut in a. 1. significatione dixisse a Xpto intenti nisi post
aliqua nomina a spectatione ut pronuntiatione adeoque in carent gratia
eo ipso intenti quo spectat pronuntiatio de signi intenti quo verba et
in a. 1. significatione dixisse a Xpto intenti. Confirmatur id magis ex
Sacramento Matrimonii, de quo ecca post Concil. Trid. c. Tametsi
sess. Parochi et Testium pro formatis in est omnino aliter firmatum
nisi Parocho et testibus spectantibus in facie ea manifeste respondentes
possint testimonium dare quod fuerit ut legitime in specie nec resp-
ondere in carere quod ... requirunt aliqua nomina ad fidem prudenter
dandam omnibus ...|| iudicia. R. 1mo N.A. sufficit n. quod ex intentione
Xpti externe ministri verba forma sint significativa dixisse a Xpto
intenti externo quando eo quae moveant ad fidendum gratia ab
auditoribus ... esse significativa dixisse a Xpto intenti in n. audi-
entes, sed Deum moveant ad conferendam gratiam. R. 2do respo
Auditorem Nssed non debilitari nomina, eo ipso intenti quo spectat
ultima pars pronuntiationis ut sicut in pluribus praedictis post
ab intellectu audientium esse dispositio intelligi dixisse a Xpto intenti
eo in ad fidem probabile de eo dubitandi. Quod vero attinet
in a. 2 in intelligatur nec aliqua nova accessione audientium id in
remoneatur collatae gratiae. Ad hoc n. significatio et significatio in-
tellectio in re de eo Sacramento. Ad Conf. Sacramentum ut significans
quod ut gratia necessaria eo ipso intenti quo spectare et significatione
carent gratia licet forte continuet validi significationem actu spectata signi-
ficatio sunt in. Christi licet forte causa necessaria in ordine intenti
applicationis ad passionem in specie agere defectu magis. Ad Confir-
mationem R. neg. n. quod aliqua nova ad ferendam a Parocho et testibus
prudens iudicium et testimonium de validitate omnino matrimonialis hinc
Iudicium ac testimonium in conspectu nunc Sacramentum idem quod externum et
... in validitate eum post longum tempus. Concili. n. Trid. in iudicio
a testimonio absolute

a testimonio absolutionis Parochi consistere testimonium regulariter ad 19 Apr. 1698
alterius Ministri; Si enim Advertet Ministrum quemvis Sa-
cerdotem nollet adesse, a nollet indicium et testimonium firmum de valore Ma[illegible]
[illegible] recepta, Parochus adest tamen invitus. Ergo testis potius debet
regularis esse de hoc Sacramento accepto reali Parochi est
assistere testimonium eo ipso instituti [illegible] [illegible] gradu [illegible]
[illegible] quod [illegible] expectare aliqua nova ad [illegible] prudens [illegible]
a testimonio de valore Ma[illegible] [illegible]. [illegible] possit [illegible]
post [illegible] verba [illegible] maximale [illegible] intervenire
aliquod novum ante [illegible] quod [illegible] videlicet alteruter [illegible]
[illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interna [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instituti [illegible], [illegible] casu
[illegible] eo instanti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instanti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum, adeoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] esse regulariter [illegible] [illegible] personae mortui.

Obiicies 3tio ex [illegible] quod [illegible] Sacramentum 281
eo ipso instanti quo ultimam [illegible] [illegible] Sacramentalis, [illegible], [illegible]
[illegible] Sacramentale [illegible] [illegible] [illegible] dispositio [illegible] [illegible] esse [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ultimo instanti [illegible]:
a antecedentibus [illegible] Sacramentale. R. [illegible] [illegible] addendo [illegible]-
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eo instanti
[illegible] Sacramentum [illegible] desinendo [illegible] [illegible] [illegible] desinendo [illegible]
[illegible] desinit [illegible] [illegible] eo instanti adhuc [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] adeoque nil [illegible] [illegible] eo instanti [illegible] [illegible] [illegible]: R. [illegible]
instanti desinit vivere [illegible] [illegible] [illegible] imo [illegible] instans post [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adeoque posse
eo instanti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] augmentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instanti
[illegible] dolere de peccatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
eo ipso instanti [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentale [illegible] [illegible]
[illegible] dispositio. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ministerium
[illegible] ultimo [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum
[illegible] ministro [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] desinere
[illegible] quod [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] penultimo
a [illegible] instanti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instanti [illegible]
antecedenti instanti [illegible] ultimo [illegible] [illegible]

SECTIO 3tia

De effectu Sacramentorum Art. 1 de Gratia Sacramentali.

§ 1mus

Utrum et quomodo gratia Sacramentalis differat a non Sacramentali?

282 Suppono 1mo Gratiam Sacramentalem illam dici quae confertur in Sacramenti ex opere operato. Illam vero non Sacramentalem quae confertur extra Sacramentum ex opere operantis et [illegible] [illegible] meritorios. Utraque porro gratia tum Sacramentalis quam non Sacramentalis est gratia sanctificans, seu habitualis, qua [illegible] efficitur Deo adoptivus haeredes [illegible] Sanctus et cohaeredes Christi. Utraque enim fundat in [illegible] jus ad gratias actuales in [illegible] seu ad auxilia congrua gratiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augenda ad [illegible] [illegible] [illegible] utraque [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], illique [illegible] [illegible] auxilia gratiae Dei [illegible] [illegible], gloriam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] idque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illique [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] auxilia gratiae Dei [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible], excitantes, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operationi [illegible]. [illegible] [illegible] utraque Sacramentalis gratia, Sacramentalis gratia [illegible] univoce, in [illegible] gratia [illegible] [illegible], seu [illegible] [illegible].

283 Suppono 2do gratiam Sacramentalem [illegible] [illegible] [illegible], ad gratias actuales in [illegible] [illegible] gratiae habitualis [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] jus ad gratias actuales in particulari seu ad auxilia congrua specialia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apud omnes. Et [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] Sacramenta in Lege [illegible] [illegible] [illegible] extra Sacramenta [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] Baptismum [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vitae [illegible] [illegible] [illegible] Religionis Christianae. [illegible] [illegible] [illegible] in fide Christi accipit ordinatum ad [illegible] in fide [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinatum ad magis et magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Christo. [illegible] de caeteris Sacramentis. [illegible] [illegible] fines [illegible] [illegible] nisi [illegible] [illegible] ad specialia auxilia [illegible] [illegible] finibus [illegible] quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] symbolicas [illegible] explicant ut

in Baptismo quidem abluimur, in Confirmatione quidem roboramur, in Eucharistia quidem nutrimur & de reliquis similiter, symbolisatio et significatio horum sacramentorum diversa significari esse speciale aliquid sacramentale speciale & diversa effectus dat deus ad horum auxilia speciali fini singulis sacramentis respondentia.

Dico 3tio gratia sanctificans alia vocari prima, alia secunda. 284

Prima est quae confertur homini existenti in statu peccati mortalis, ita ut justificet gratia tollendo peccatum. Secunda est quae confertur homini existenti in statu gratiae ita ut gratia illa augeatur gratia habitualis. Itaque omnia N. L. sacramenta [illegible] conferunt gratiam sanctificantem, ut certum est ex fide et ex scriptura dicitur; illa omnia conferre gratiam primam [illegible] dicuntur ex intentione sui institutione. Sunt quaedam sacramenta vocantur sacramenta mortuorum ut Baptismus et Poenitentia, quae sunt per se et ex intentione sui institutione ordinata sunt ad tollendum statum peccati et ad reddendum hominem [illegible] gratiam primam. Quaedam vocantur sacramenta vivorum, ut Confirmatio, Eucharistia, Extr. Unctio, Ordo et Matrimonium, quae sunt per se et ex intentione sui institutione ordinantur ad reddendum [illegible] [illegible] ordinantur ad augendam acceptam gratiam [illegible] sicut in Eucharistia quae ex intentione institutionis est quidem cibus [illegible] [illegible] hinc [illegible] sacramenta vivorum et sic de aliis sacramentis [illegible] explicatur. [illegible]

Dico 4to. Gratia sacramentalis [illegible] in habitu [illegible] 285 [illegible] ex intrinseca qualitate ab habitu gratiae [illegible] sacramentalis. [illegible] Caprenos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] explicanda gratia sacramentalis [illegible] [illegible] [illegible] habitu gratia sanctificante [illegible] sacramentalis. [illegible] gratia sacramentalis [illegible] habitum speciale supra habitum gratiae sanctificantis. [illegible] [illegible] gratia sanctificans omnia sacramentalis [illegible] habitum [illegible] [illegible] [illegible] regulariter [illegible] ex [illegible] gratiae habitualis. [illegible] [illegible] gratia sacramentalis [illegible] [illegible] [illegible] in gratia habituali [illegible] sacramentalis [illegible] gratia habitualis [illegible] habitum [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dignitatem in facultate ad operandum quas dant habitus ales. atq. ideo eiusdem
speciei atq. in dando dono speciei possit dare dono speciei habitus
supernaturales: cum q. in dando ulterius aliq. supernales q. non point sufficiens esse
habitum gratiae habitualis cum ille supernaturalis et habitus oibus habitus supernaturalibus
inest radicaliter superfluum e aspirare gratia sacramentali aliquid novi
habitum ab hoc. atq. speciei dono. Probatur 2do. gratia sacramentalis
complexe gradus distinctus s. entitatis suae speciei e eiusdem speciei
ac nois cum gratia non sacramentali q. non consistit in dono spec. habitus, quia
patet Aphr: qualitates quae se mutuo intendere possunt sunt eiusdem nois ac
speciei nam intensio nihil aliud nisi incrementum eiusdem qualitatis in eodem
de subiecto — tum E.g. albedo non potest intendi per nigredinem q. specie ab ea
differt sed gratia sacramentalis et gratia non sacramentalis sunt tales qualitates — habitualis
q. se mutuo intendere possunt nam baptismum Eg. q. in baptismi
pat. Ergo gratiam magis actione reddit gratiam, si se exerceat in bonis
operibus q. sic augeat gratiam quae sicut ille gratia baptismali iam
s. intensiore redditur gratia in ordine ad merendos plures gradus gloriae
similiter gratia non sacramentalis habitus acceptus Eucharistia merendi per gratiam
Eucharisticam similiter gratia sacramentalis in uno sacramento collata augetur
et intendit per gratiam in altero sacramento dispensatam. Ergo hae gratiae
sunt qualitates s. habitus ejusdem distinctae et entitatis eiusdem nois ac speciei.
Probatur 3tio non potest ostendi quidquam intrinsecum speciale quod gratia sacramentalis
constituat, eiusque speciem extollat, aliquid non sacramentali
conferendo n. ab auxiliis actibus extra in ipso nihil quidquam aliud
[illegible] est gratia sacramentalis habitum intrinsecum quod sit speciem
in habitu gratiae non sacramentalis q. hi habitus speciale entitatem intrinsecam
eiusdem speciei.

286 Respondent nulli imo ad saludi ac capresso h. quidquam
gratiae sacramentali speciale consistere in quadam ornamento quod gratiam
sacramentali nihil habitus quodam speciali ornamentis ad. Sed imo
1mo q. [illegible] nulli meminerunt hujus ornamenti habitualis
[illegible] a gratia habituali 2do q. gratia sanctificans habitualis
sumpta cum non sacramentali sufficiens ornat ad quod superfluus
est aliquis habitus ornatus quo gratia sanctificans non sacramentali
distinguitur.

287 Respondent alii 2do h. quidquam
consistere in qualitate quadam habitualis gratiae sanctificanti superaddita
quae sit quidem extra nostri actus significat ad quos sacramentum ex
n. v. ordinatur Eg. inquiunt in Extr. Unctione per gratiam sancti-
ficante

casu impendenti specialis habitus gratiae speciali spiri-
tualis fidelium erga misericordiam Dei qua infirmitas subleva-
tur in commoda nostrae levius ferat et tentationibus daemonis
fortius resistat et sic de ceteris sacramentis. Ad 3um dico 1mo
quod gratia sanctificans cum suis habitibus in se nondum sufficit
ad ponendos omnes actus fidei, spei, fortitudinis quod suppleatur
a nova aliqua gratia sanctificante gradu et habitibus cum eis impor-
tantis superaddita. 2do quod auctus gradus in dictis diversi
habitus gratiae ab extrinseco annexos sufficientissime moveret ad eos
actus quod supplet tes causam sacramentorum concedentes quod suppleatur a gratia
talem actum efficaciter. 289
Respondent alij 3tio habitualem esse in ipsa innata exi-
gentia specialium auxiliorum Dei quod exigat ab intrinseco ex ea
nec gradus sacramentali cum in gradu non sacramentali adeoque haud
gradum habitus fuerit esse specie diversos. Ad 3um dico quod negatur suppositio
quod gratia sacramentalis ab intrinseco et ex ea vera exigat specialia
auxilia Dei. Ratio quia ea exigit ab extrinseco ergo quidem solum ob
externam ordinationem et promissionem Dei qua Deus ordinavit et promisit
dare auxilia sacramentorum cuique praeordinata voluitque ut ad talia
auxilia annectere gratiam sanctificantem in sacramentis collatam. Dein
tertio tale ipsa gratia sanctificans quod in dictis ipsa ordinarie
sacramentalis adeoque vera esse innata in anima potentia essen-
tialiter in sacramenti et in aliarum operum meritorie ex opere operantis
esse multiplicari. quod sic dici probetur non diceretur sacramentalis quia talis
ipsa gratia quod nunc in sacramentis ipsa adeoque esse vera ab intrinseco
non exigit specialia auxilia sed indifferens ad illa quoniam
illa exigit ratione dictis ab externa ordinatione Dei sibi habet
nunc annexi. Et tale ipsa quod nunc habet nisi annexa ad speci-
alia auxilia si in sacramentis ipsa non haberet tale nisi si extra sa-
cramentum probetur quod hic etiam non habet illud ab intrinseco sed ab
externa ordinatione et promissione Dei quod gratia sacramentalis adeo
non esse ab intrinseco nec diceret essentiale quod specie distinguatur
a gratia non sacramentali. Confirmatur ipsa symbola sacramentalia
a symbolis non sacramentalibus Ergo dictio baptismalis ab ablutione non baptismali
Unctio Chrismatis sacramentalis ab unctione Chrismatis non sacramentali solum
sunt esse differunt ab intrinseco ex natura sua sed ab externo, quod talia
Christi his etiam aliis eiusdem modi symbolis operum suorum merito-
rum et impetrationum applicare voluerit ut essent causa ad causandam

gratia non fundetur in aliquo intrinseco conveniente ipsi physice entitati tantum symbolorum, sed libera voluntate Christi instituentis, entitati physicae illi symbolorum omnino extra existenti, veri sacramento in ratione signi practici sit propria, comparative gratia sacramentalis ad sacramentalis [illegible] entitate non essentialiter ex natura rei, sed solum ab extra voluntate Dei gratiam in sacramentis collatam ius ad specialia auxilia annectere volentis, ita ut istud ius non fundetur in aliquo intrinseco conveniente ipsi physice entitati gratiae sacramentalis, sed libera a voluntate Dei in ordinatione constitutionis, quod ordinatio et impositio entitati physicae gratiae sacramentalis omnino extra existenti eidem gratiae sacramentali respective [illegible] sumptae (quod reduplicat utrumque ipsum et extra) = quae sumptae [illegible] utrinque complexi resultans ex entitate gratiae et ex iure ad specialia auxilia sunt in ordinatione et impositione Dei sit mere intra.

289 Dices 1mo. Gratia habitualis non sacramentalis dicit iure ius ad auxilia in communi, comparative gratia sacramentalis dicit iure ius ad auxilia specialia. Ergo etc. Respondeo distinguendo antecedens: gratia habitualis non sacramentalis dicit ex entitate sua physica ius ad filiationem Dei adoptivam, haereditatem gloriae, quia ex ipsa natura et entitate debentur illi iure media [illegible] competenti filiationi Dei, haereditati gloriae convenienti; quia sicut auxilia Dei in communi competunt omnibus filiis, haeredibus in actu 2do [illegible] talem ius ad auxilia in communi, cum [illegible] gratia sacramentalis competit quod constitutive et gratia habitualis [illegible] reddens filium Dei adoptivum, haeredem gloriae. At vero gratia sacramentalis competit entitati gratiae habitualis quae est eiusdem rationis cum gratia non sacramentali, nihil habet ex natura sua [illegible] intrinseco [illegible] illi debentur [illegible] auxilia in communi, iure [illegible] auxilia specialia [illegible] ad illud. Ergo gratia sacramentalis non sit ex entitate sua sacramentalis, sed quod nunc est sacramentalis solum se indifferens sit ut esset non sacramentalis, et quod nunc habet ius ad auxilia specialia indifferens sit ut illud non haberet. Unde tale ius non debetur illi intrinsece ex ipsa ratione, sed ex mere extrinseca voluntate et ordinatione Dei. Sicut v. g. actio sacramentalis non ex entitate sua ab intrinseco, sed solum ab extrinseca voluntate instituentis ordinatur ad speciales fines supernaturales, (e.g. ablutio baptismalis non ex natura sua physica, sed solum ex beneplacito instituentis ordinatur ad regenerandum hominem spiritualiter) ergo sacramentum speciem non ex entitate sua ab intrinseco, sed solum ab extrinseco beneplacito Dei dicit ius ad specialia auxilia respondentia [illegible] finibus sacramenti specialibus.

290 Dices 2do. Institutio sacramenti gratiam [illegible] libera voluntate Christi instituentis, et tamen intrinseca sacramento, comparative ius ad specialia auxilia gratiae [illegible] libera voluntate Dei etiam

auxilii permittuntur et tunc invenit grat. Sacramenti. R. QA
infirmio Sacramentum phice N. et intra modo Sacramento dicitur Sacramentum
id est Sacramentum NA et modo tunc Sacramentum, ut Sacramentum est
habet Dei Ipsius praesentis ius ad specialia auxilia grat. Sacramenti
et invenit phice Nostram et intrat modo [illegible]: grat. Sacramenti
ut Sacramenti Christum et invenit modo grat. Sacramenti quod est Sacra-
mentis Nostram. Nunc infirmio Sacramentum phice Specialitatem et inadae-
quato ex rebus exterius autem intra sua phice sufficientis intra
intra et extra phice nec fuit spec. phice differentia illius esse extra
verba in Sacramento adhibita et aliis similibus rebus exterius extra
Sacramentum adhibitis [illegible] que ab N. 289 et ius ad spe-
cialia auxilia grat. Sacramenti phice Specialitatem et idem se sumpto
quoque et gratia habitualis non invenit et exteriore nec fuit spec.
phice differentia gratia Sacramentalis an Sacramenti, adeoque sicut
Sacramentum est infirmiter adhibere ab aliquo [illegible] intra Sacramentum exter-
num quod in Sacramento adhibetur et ab extra et ante infirmitatis eam grat.
Sacramenti esse Sacramentale et dicitur ius ad specialia auxilia [illegible]
[illegible] ab aliquo [illegible] invenit grat. quod in Sacramento ipsum quod
phice differre in gratia quod [illegible] Sacramentum ipsum adhibitum ab extra
et ante Dei talia auxilii permittunt. Adhuc gratia Sacramentalis
[illegible] [illegible] ut Sacramentalis sic sumpto tunc in modo ex gratia
habituali exteriore ad specialia auxilia [illegible] sicut que illius
modo invenit ac gratia ut Sacramenti ut ipsius differre quod includens
ab includendo in gratia Christi gratia [illegible] quod idem se habitualis
ut Sacramenti includit [illegible] ius [illegible] Sacramenti.

Dices 3tio hoc suscipiens Sacramentum invenit specie, et gratia Sacra- 291
mentalis in Ordine ad finem [illegible] suscipiens Sacramentum [illegible] ex verbis
in Ordinatione Diaconi adhibitis: accipe Spiritum S. ad resistendum diabolo
ac tentationibus ejus Quia ad specialia auxilia finis Diaconatus correspon-
dens et intra grat. Sacramenti quod in Diaconatus ipsius ordine ab aliis
Sacramentis. R. Amo [illegible] A Nostram ad [illegible] ipsa gratia
Sacramentalis ex intra suscipienti in [illegible] phice recipitur et talis
ius ad specialia auxilia ex invenit phice ipsius grat. Sacramenti
ex proprio [illegible] ipsum [illegible] idem [illegible] ex [illegible]
uno et [illegible] grat. Sacramenti respective ad suscipiens ipsum [illegible]
[illegible] QA invenit specie et gratia Sacramentali quod Sacramentalis CA
invenit specie, ipsa et Sacramentale ut Sacramentale NA et Nostram.
Gratia quod habitualis idem se phice specialiter gloriam et Sacramentalis invenit
specie recepta, ut phice recipitur in [illegible]. [illegible] ad specialia
auxilia huic grat. annexa a quo denominatur gratia Sacramentalis qua
Sacramentalis [illegible] invenit ipsi suscipienti nisi ad Sacramentum modo ipsius

n. in fruitione ordinatae ultimi donum quod n' recipit phee in'a
deficienti nisi nec in ipsa gratia. q. in eius libr. de gradu fid.
a qua in oppositione nulli deficiens huiusmodi eorum gratia rei-
piens denominat habitus ius ad specialia auxilia, ideo dicipt
ille in vera nisi ita sicut alias infinitis signum e meritum
rei in signum assumptum a sicut assumitur valoris moneta quae
e in numismate a Rege e nihil inde moneta. Ex dictis
292 Infero ex Dicto 2do tum differentiam grad. sacramentalis a virtu-
mali consistit in denominatione extrinseca quod id est gratia sacramentalis quod
eandem phice gratia habitualis ornans illam vere ad auxilia specialia in
communi. Cyprianus dicit ipse ita sicut gratia virtutes sacramentalis dicatur in-
esse, exire ex famulus ex ordinatione ac fruitione Dei, sacramentalis
cum annexa ius ad specialia auxilia finibus cuiusque sacramenti
futuri propria in forma. Vasquez: Valen. Aversa Conti de Lugo
Gonnet de Rhodes Dicastillo Haunold et alii nimirum non
nullos sub a Thomistis corpus. Ratio patet ex iam dictis quod licet
gratia sacramentalis a virtuali non differat specie phice physice essentiali
intrinseco quod in alia inter unam, et aliam habitualis differt nisi denomi-
natione extrinseca desumpta ab annexo scilicet iure ad specialia
auxilia propria finibus cuiusque sacramenti propria. Probatur
ex solutione obiectionum. Infero ex
293 Dicto 3tio gratia sacramentalis a virtuali non differre physice
corpore seu ut accidentis. Ratio deducitur ex dictis quod nimirum ius ad
specialia auxilia quod gratia sacramentalis differt a virtuali ipsi
de formaliter et de facto solum ius ad dicta auxilia specialia
ipse divina invariabiliter et annexum cuiusque institutionis quod nimirum
ingrediens sacramentum adipiscere baptismus verbi ex
institutione Dei ordinatum ad spiritualem regenerationem etiam in abdunovi
hominis depositio veteris in actibus suis ipse invariabiliter ordinatione
annexum e ius ad specialia auxilia huic fini proportionata sive
quibus hoc spiritualis in Christo vivat verbi in Christo vivere uide-
licet membrum Christi nec potest induere novum hominem Christum verum
ipsius imitatione ex quo sequitur Baptismum necessario post se trahere
ordinarie specialia auxilia huic fini proportionata. Similiter confirmatio
ipse ex sui institutione ordinatur ad hoc baptizatum in fide pro-
pugnandam ipse divinae invariabiliter annexa e ius ad specialia au-
xilia fortiora sive quibus fortis assistentia fiunt in gravis
persecutiones et tentationes ex Christianis fide expresse ex deprodere corpore
nomine JESU immemoriam passionis e vitam ipse undire ut poenas et aeterni
dealis huiusmodi quomodo quod ille necessario post se trahere ius ad
diversa specialia auxilia propria fini cuiusque sacramenti proporti-
onata. atque gratia sacramentalis sacramenti cuiusque sacramenti dictans
ius ad eiusmodi specialia auxilia ut dixi ita ipse divinae et

inevitabile annexum ad talia illi adsunt providus ordinabile.
imo lydo (?) aust[?] q. in tali grad sacramenti connectitur ille ius in gratia
hoc gratia spq. vi sacramenti sicut unde gratia sperq. extra sacramentum
...ubiter annexum ius ad talia auxilia. atq. providus ordinabile ac
indebite se hbt quod hoc gratia spq. vi sacramenti praeter eu. unde
ipsa spri extra sacramentum peculiari ius providus ordinabile illud
venit nec debite, cum gratia exigit ille ius. 2do lydo de gratia
sacramenti in particulari q. grad sacramenti. Eg baptismali intitulo anne-
xum ius ad specialia auxilia finis Baptismi spiritualis in gratia sp
vi Baptismi et in spirit hoc ipsa gratia si ci Baptismi adeo spri-
mari a aliorumq. duorum sacramentorum ubiter annexum ius ad specialia
auxilia finis Baptismi spiritualia ad hoc addi specialia au-
xilia finis spirimavis a alteriq. aliorumq. sacramenti spiritualis. atq.
providus ordinabile se hbt quod hoc gratia spq. vi Baptismi nec debite
exigit nord spq. nisi vi Baptismi praeter eu. hoc ipsa spri ci spri-
mavis a aliorumq. duorum sacramentorum peculiari ius ad specialia au-
xilia finis Baptismi spiritualia licet ipsi Baptismo sit annexum ipse
grad tn Baptismali providus ordinabile adiecit ius ad specialem
debite grad potentia adiecit ius ad talia debite ad addi-
versa specialia auxilia diversorum finium aliorumq. duorum sacramentorum spiri-
mam esse dismvrdari de gallit alia gratia sacramenti si cuti
uniq. sacramentorum allatam relate in eum spe debite ordinabile
annexum ius ad talia in spe auxilia specialia sd ilud providus
duo nec causationis actualis. ille sacramento. Hinc infer gratias
sacramentales ut illud a gratia sacramenti idem in se ut differentia spe
entitate earum intrinsece sed ullus providus earum externe modo ius ad
diversa auxilia actualia.

Obiicies 1mo de fide est dari gratias sacramentorum quas 294
q. hodie habitus distinctas spe etiam gratia a sacramenti et in se
sicut patet ex Concil. Flor. ubi in decreto Eugenij 4ti grad sacra-
menti spiritu his verbis enumerat per Baptismum spiritualiter renascimur
per confirmationem augemur in gratia et roboramur in fide. renati autem
et roborati nutrimur divina Eucharistiae alimonia. Quod si per pec-
catum aegritudinem incurrimus ad per poenitentiam spiritualiter sanamur per
ipsa Chr: si hoc grad a certa habitus distinct spe et a gratia
a sacramenti et in se a certa spiritu sacramentorum id certa omnes
operativa sacramenti et d'bj sacramenti indifferenter in se specialiter
q.p. Apostr quod unde signat ei aliorumq. divina collatam
est habitq. spe distinct a gratia extra sacramentum collata medie
spe habitq. grad spirit vi primus a charitatis donum quod vi

Sacramenti quod gratia vi Sacramenti collata versetur specifice Sacramento et communis cum [illegible] Charitati dicendum quod [illegible] Sacramentum. Probatur quia idem ita gratia ex baptismalis [illegible] habitu specie distincta a gratia Eucharistica et a vi Confirmationis alteriusve Sacramenti collata nec ideo specie habitu gradu differens vi Baptismi quam ipsa vi Eucharistiae a Confirmationis alteriusve Sacramenti quod gratia Baptismalis versetur specifice Baptismi et communis Eucharistiae Confirmationi et aliis Sacramenti. Ergo gratia Eucharistica versetur specifice [illegible] Eucharistiae et communis Baptismo Confirmationi et aliis Sacramenti. [illegible] de unoquoque Sacramento gratia [illegible] quod differt a [illegible] specie et [illegible] Sacramenti indiscriminatim [illegible]. Resp. [illegible] confirmatur [illegible] ergo et ideo non gradu [illegible] gratiae Sacramentorum quod differant specie [illegible] Magna [illegible] se et ideo quod differant [illegible] gradu intensionis. Quia videlicet gratia vi Sacramentorum collata [illegible] gradu [illegible] gratia collata [illegible] Sacramento [illegible] Sacramenti [illegible] gratia [illegible] vi alterius Eg vi Baptismi [illegible] [illegible] et vi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinatur ad diversos effectus. Quia videlicet gratia vi Sacramentorum collata ordinatur [illegible] ad [illegible] [illegible] et gratia [illegible] [illegible] collata [illegible] ad [illegible] fines Sacramentorum [illegible] ordinatur gratia [illegible] Sacramento collata. Ergo gratia Eg Baptismalis [illegible] ordinatur ad [illegible] [illegible] gratia Confirmationis a Eucharistia et [illegible] ad [illegible] regenerationem quae effectus [illegible] gratia Confirmationis a Eucharistia [illegible] gratia Eucharistica ordinatur [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] quod effectus [illegible] gratia baptismalis [illegible] de unoquoque Sacramento. Et denique [illegible] annexum ab [illegible] ius ad diversos specie gratias actuales
14 fini Sacramentorum [illegible]. Quia videlicet gratia vi Sacramentorum collata habet ab [illegible] annexum sibi ius ad speciales gratias actuales [illegible] [illegible] annexum ius gratia [illegible] Sacramenti collata. Ergo gratia vi unius Sacramenti collata habet annexum ius ad diversas gratias actuales ergo gratia vi alterius Sacramenti collata habet ius [illegible] ad [illegible] [illegible] ad diversas specie actuales gratias [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenti. Quod vero [illegible] specie [illegible] gradu [illegible] differre specie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] specie [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] gratia [illegible]. [illegible] [illegible] Eg [illegible] [illegible] ordinem ab [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] specie [illegible] Magna [illegible] ordinem ad [illegible] ad [illegible] effectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] specie [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ius ad [illegible] differt specie ab [illegible] [illegible] ius [illegible] ab [illegible] diverso ius

ex gratia ~~gratia~~ habitus annexi ius ad specialia auxilia w[ith]s[u]per
a gratia is habitus annexum ... ius ... ab habitu gd... ius ad ...
talia vero addiscit specialia auxilia fruitur Sacram[en]ti confirmata 102
Extris ... non effectu gratiam Sacramentalem ... ubi gratia
... Sacramenti ad eum ... ex... in demonstrande extra defunctum
... gradu ... ordinariae ad diversos actus ... amanter
effect... ... petitionem ... ad diversas gratias actus

Dices Gratia Sacramenti primo sunt dona ... quae Sacramentum 295
... orig... ... ac definit Concilii ... Can. 7 ... sig.
dixerit ... gratia ... Sacramenta ... et ... gratia et ex parte
... non ... ...cipient ... an...athemasit.
atq gratia actus speciales ... nec ... nec ...
... gratias Sacramenti esse ... ac impor-
tare ius ad speciales gratias actus ... esse diversas spec. ...
habitus ... Ipsi ... ... gratis
actibus specialibus ... Sacramenti ... ... debent
... ut ... in infante mox post Baptismum ...
... indiget auxiliis specialibus ad ... ...
... auxilia ... adhunc ... Baptismi et
... petitionem in ... ...
... indiget specialibus gratiis actibus ad ... ...
... Sacramentis. ... ...
... Baptismo ... speciales gratias
actuales ... speciales ... ... gratia actualis
speciales ... ... gratia actus speciales ...
Sacramenti ... ... opportuno ... conve-
... Sacramenti ... ... occurrunt ... ...
... ... Ordinis ... ... exer-
... functiones ... Ordinis administrandi ... de ...
... ... Ad ... gratia Sa-
cramenti ... sunt dona ... Sacramenti ... ut ... dicuntur
... ... Sacramenti ... ut
... dicunt in ... ... specialia auxilia ...
... ... in ... esse ... ...
... ... in ... indicatur ... ...
... ... atq gratia actus
speciales ... ... esse ...
... ...
... ... Sunt enim ...

esse sacramentum respective eorum adultorum suscepto fuerint sint
ad gratiam sanctificantem, dantur iis ad speciales gratias quamvis
respectu quod speciales actuales id tamen nec omnibus nec statim, id enim
supra sponsum explanare sunt in dominibus dicentibus statim aliquando
iis ad illa quamvis iis in re indigeant, nisi posita ratione.
Item postea sponsam ad statim suscepto non omnibus infantibus a sacra-
mento amentibus statim adultis suscepto. Sacramentum datur iis ad gratias
actuales speciales sed tempore speciales ob rationem, ut illi ad usum
rationis pervenerint a lucidum intervallum habuerint, quo illis tales
gratiae erunt necessariae. Ideo ante usum rationis, tum in statu
amentiae non tamen non recipiunt aliquem effectum sacramenti, tamen id
quod dicitur in obliquo, quod non recipiunt gratias actuales defectu rationis
requisitae. Similiter confirmati a ordinati statim, datur iis
ad gratias actuales speciales quamvis non statim sed suo tempore speciales
ob rationem, scilicet confirmatus a sermonem in fide cum venerint ad
functiones ordinis exercendas, similiter quod non illi desolati
non recipiunt aliquem effectum sacramenti, idem id quod dicit in obliquo
quod non recipiunt dictas gratias actuales sicut dum non recipiunt ab
eo quod post susceptum sacramentum graviter peccando indignum se
illis reddidit, quod amisso absque sua penitentia effectus sacramenti
scilicet gratia sanctificans … valde … etiam ratione
iis ad speciales gratias actuales. Probabile non recipientem
poenitentem gratiam sanctificantem reviviscere cum ius ad specialis gratias
actuales de quo alibi. Atque hinc est quod … Concilium dicens
sacramentum dari gratiam semper ex omnibus … ex opere operato
tenuens Deum quod semper … paratum esse ad illas
ejusmodi gratias actuales, atque … gratia sanctificante dedit
iis sacramento annexum … ut deinde ejusmodi
gratiae actuales non dentur defectu alicujus … ex parte recipientis
requisiti. Instabis: Concilium loquitur de iure ad gratias sed de
296 ipsa gratia … R. D.A. non de iure ad gratiam habitualiter sanctificante
sed de ipsa gratia sanctificante C. non de iure ad gratiam actualem speci-
alem. Nego consequentiam, nam … implicite loquitur de iure ad gratias
actuales gratiae sanctificanti annexo, ad quod … ius ex eo sit
annexum gratiae sanctificanti, quod habet causam a sacramento ex ordi-
natione … in speciales gratias actuales fini suo …
obtinendas ordinatas, ipsum quoque ius est … gratia …
… magis … a gratia sanctificante … Concilium
loquitur de gratia sanctificante et causam a sacramento loquitur etiam
de iure … indirecte.

Urgebis: …

Urgebis dices ad speciales gratias actuales cum fini sacramenti spectantes
jus obtinuit atque Sacramentum ... nihilominus in eo ... speciales
ciales gratias spectat utrique sacramento atque Sacramentum ... in iis quod atque Sacramentum
... sacramenta ... eorundem ... gratiae pertinentes
tenentes quod ... aliud ... dicere ... gratia sacramentali a sacra-
mentali

R. 1mo per gratiam sacramentalem obtineri ius
ad speciales gratias actuales ... ius ... ut sacramentum
semper ... ius ad ... gratias in ...
... gratias actuales ... ius ... ex parte recipientis ...
aliquod impedimentum ... sed in ... ius ... gratias ...
... operari ... R. 2do ... iam ... certum
certo ... infallibiliter et infallibiliter ... ex opere operato ...
... ex opere operantis a ... liberalitate ... Christi ...
eius ... gratia sacramentali ... sacramentali ...
gratia semper ... infallibiliter ... ex opere operato ... sacramenti
imponit ius ad speciales gratias actuales eorundem ... impedimento
... ex opere operantis
et ex mera liberalitate Dei atque ...

Obiicies 2do Gratia sacramentalis ... sacramentalis 297
... differunt ab intrinseco ... ab extrinseco
accidentaliter. R. A. Gratia sacramentalis ... iis ad specialia
auxilia ... haec ... iis ... speciales
... gratia sacramentalis ... gratia sacramentali ...
gratia Baptismalis ... ad ... in specie auxilia fini Baptismi
spectantem gratia ... Eucharistica quod Ordinis ... ad ... in
specie auxilia fini Baptismi spectantem ... ad ... in specie
... fini spectantia ... gratiae sacramentales differunt ... specie
ab intrinseco ... R. 1mo ... ius ad
... ius ad ... differunt
specie ab intrinseco ... Christi ... ius ad ... gratiam ... differunt
gloria ... ius ad ... gratiam ... differunt
specie. ... calor ... ab igne A. calor ... ab igne
ab igne ... calores differunt specie quod ...
... videas ... falsam ... argumentum.

R. 2do ... A. de gratia sacramentali ... sacramentali ...
... in aliquo ... extrinseco ... sacramenti ...
... in aliquo ... intrinseco ... ante
gratia ... Eadem ... applicando ...
... de gratia sacramentali ... sacramentali ... de gratia
unius sacramenti ... gratia alterius sacramenti, ...

ad fundandum in aliquo intrinseco exemplificatio diversum ex una ipsius gratiae impositione,
sed in aliquo extrinseco seu accidentaliter unius gratiae adiuncto extrinsece adiuncto. q.
aliter gratia sacramentalis causata ab sacramento cui annexa sunt ad specialia
auxilia sui finis speciatim, et gratia sacramentalis causata vi alterius sacramenti sed
vi operis alicuius meritorii, cui connexa sunt ius ad specialia auxilia
sui sacramenti speciatim. Et gratia unius sacramenti E.g.: Baptismi causata vi
Baptismi extrinsece sui impositionis ius ad alia in specie auxilia,
et gratia alterius sacramenti E.g.: Ordinis causata vi Ordinis extrinsece sui
impositionis ius ad diversa in specie auxilia etiam impositioni ius ad alia
in specie, ad quae imponit Baptismus. quod confirmo q. ipsa entitas gratiae
et extra eas accidentaliter adiunctis, praeter [illegible] ipsa gratia stim entitas quae
causata vi sacramenti, et causata vi sacramenti ergo quod causata vi huius sacramenti praeter
et causata vi huius sed vi alterius sacramenti; ideo in hac consequentia fundamentum
studentia seu exigentia specifica ipsorum gratiarum ab invicem differentiam. sicut
causae aliquae effectus ab hac illa causa si ipse indifferens est ut oportet causari
ab alia q. extrinsece ut inter differentiam specificam, ab nullo effectus
ut causatur ab eadem et ab alia causa. Ultimo simpliciter ipsa essentia omnis
iusti [illegible] differunt specie, q. nullo extrinseco seu accidentaliter ad-
veniunt entitati [illegible] hanc ut faciant tale [illegible] differre
specie ab hac [illegible] quod ipsi actus speciales ad quas
gratia sacramentalis [illegible] extrinseco seu accidentaliter annexum ius, differt specie
ab aliis [illegible] auxiliis specialibus ad quas vi alterius sacramenti causata
gratia [illegible] seu accidentaliter annexum ius, [illegible] hoc diversa
[illegible] diversa gratia actus faciunt differre specie unam gratiam sacra-
mentalem ab alia gratia sacramentali [illegible] de illis [illegible]
studentia in unaquaque ad diversos sacramentis fundata.

298 Obiicies 3tio gratia sanctificans ad virtutes sibi annexis
seclusis iure ad speciales quos actus est sufficiens ad obtinendum
finem speciale cuiusque sacramenti: ergo [illegible] ipsa [illegible] diversa specificatur
vi sacramentorum, suppositum est sibi annexa ius ad speciales actus
gratias adeoque neque ab extrinseco seu accidentaliter differt gratia sanctifi-
cante ut sacramentali. R. 1mo neglo. gratia sanctificans
ad virtutes sibi annexis [illegible] differt specifica ab invicem [illegible] suf-
ficiens ad obtinendum finem speciale cuiusque sacramenti q. suppositum est
tribuere illi differentiam specificam [illegible] causata vi sacramentorum ab hac
gratia sanctificante quae ut causata vi sacramenti. Suppositum ideo
a gratia sanctificante causata vi cuiusque sacramenti tribuere differentiam specifi-
cam a gratia sanctificante causata vi alius sacramenti, si sit gratia san-
ctificans seclusa [illegible] huius [illegible] ipsius ad obtinendum
finem cuiusque sacramenti. R. 2do DA [illegible] sufficiens [illegible] ad posse

obtinere beatitudinem. Et consequens modo congruo et adaequato ad efficaciter obti=
nendam beatitudinem. Resp. concedo quod [illegible] n. hoc aliquid a libero gratiae
et cum liberis [illegible] illi annexis possit simpliciter consequi finem [illegible]
crementi vi gratiae auxiliorum [illegible] libero [illegible] exigentiae.
q. in natura lapsa vehementer propensa in oppositum finis huic obtinendi [illegible]
[illegible] valde raro hunc finem efficaciter obtineret nisi natura lapsa in re=
currentibus occasionibus specialiter excitaretur et impelleretur ad consequendum bo=
num [illegible] finis [illegible] disponens, ideo congrua
auxiliis gratiae [illegible] liberi [illegible] debuit superaddi insuper abundantiora
auxilia specialia finis [illegible] [illegible] eadem gratia libero
[illegible] vi [illegible] annexi, adjuncta ab extra
[illegible] fiat dicta [illegible] impulsio ad finem [illegible] efficaciter
[illegible] infallibiliter obtinendum.

Dices [illegible] ad speciales gratias actuales et ad gratias efficaces [illegible]. Nemini [illegible] alias 299
[illegible] infallibiliter obtineri finis salvandi quod manifeste falsum est
[illegible] fide [illegible] christiane [illegible] de ceteris [illegible] quod nemini deest gratia
sufficiens [illegible] independentes [illegible] salvandi. [illegible]
[illegible] speciales has gratias actuales [illegible] abundantiores [illegible] gratiis ordinariis [illegible]
[illegible] in [illegible] ex [illegible] finem [illegible]
[illegible] in a. 2. efficaces, [illegible] infallibiliter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sufficientes [illegible]
[illegible] [illegible] abundantes. [illegible]
[illegible] efficaces in a. 1. in eo [illegible] efficaciter [illegible]
[illegible] finem [illegible] in a. 2.
[illegible] in [illegible] in [illegible] circumstantiis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a fine [illegible] in a. 2. inefficaces [illegible] de
[illegible]. [illegible] plane [illegible] alius fluvius [illegible] valde
difficulter [illegible] vehementes [illegible] facilius
[illegible] nave [illegible] alia [illegible], facillime [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] applicatio fiat ad gratias actuales [illegible]
[illegible] ordinarias et [illegible] extraordinarias [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] necessi-
tent ad finem [illegible] [illegible] delinquunt [illegible] in [illegible]
culpa [illegible] velint.

§ 2dus

300 An omnia Sacramenta N. L. possint conferre tam primam quam 2dam gratiam?

Certum est Sacramenta mortuorum duo tantum esse Baptismum et Poenitentiam quae per se primo ac directe instituta sunt ad conferendam remissionem peccatorum et gratiam primam, reliqua 5 Sacramenta esse Sacramenta vivorum quae per se primo ac directe instituta sunt ad conferendum augmentum gratiae sanctificantis seu gratiam 2dam. Certum item est Sacramenta mortuorum quandoque 2dam [illegible] posse conferre gratiam 2dam quia ex. gr. licet ante Baptismum iustificentur per contritionem a charitate perfectam cum voto Baptismi, tamen postea Baptismus non adeo [illegible] suo caret effectu. Et licet quis habeat peccata [illegible] remissa a [illegible] [illegible] perfecta ante confessionem [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], tamen [illegible] non [illegible] suo caret effectu quod sola 2 Sacramenta in hoc casu conferunt gratiam sanctificantem quae est effectus eorum Sacramentorum. [illegible] conferunt primam quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] conferunt 2dam. [illegible] de [illegible] Sacramenta N. L. [illegible] [illegible] conferre gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta mortuorum non [illegible] [illegible] [illegible] caret [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conferunt [illegible] gratiam quae non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2dam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de Lege [illegible] non [illegible] Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] de Baptismo [illegible] [illegible] [illegible] in hoc casu Sacramentum mortuorum [illegible] conferre gratiam 2dam [illegible] quandoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primo ac directe [illegible] ad remissionem peccatorum [illegible] [illegible] [illegible] remissionem [illegible]. [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] adeoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam quam conferunt [illegible] [illegible] 2dam [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam 2dam [illegible] conferunt augmentum gratiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conferre [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta vivorum possint 2dam [illegible] [illegible] conferre gratiam primam [illegible] primo ac directe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] gratiam 2dam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] nec ex [illegible] [illegible]. Quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] AA. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] 3um [illegible] casus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam primam. [illegible] [illegible]

incorrigibilis quamvis putans se esse in statu peccati mortalis suscipit hoc sacramentum
[illegible] conscientia se esse in statu gratiae. 2do quia qui confessus peccata sua de
bonis consuetudine confessarii conatur elicere contritionem putans se illud habere cum
tamen non habeat nisi attritionem. et sic ex necessitate suscipit aliquod
sacramentum vivorum. 3tio quia qui peccata confessus nulla attritione
valide absolutus est quia confessarius videbat vel eo minus [illegible] quia caret
in eo ea potestate vel ob aliud defectum confessarii sibi ignotum censetur
absolutus putans se valide absolutum suscipit Eucharistiam vel ordinem cum revera
sit in statu peccati mortalis h. n. in tali casu nec per attritionem nec per
confessionem sacramentum [illegible] invalidam emittit quamvis bona fide putet
se esse emissum. negativam tamen in his casibus sententiam tenent D. Ronav:
Alexander, Guerrero, Gabriel, Maior, [illegible] Tasq: Bonacina
Bernal, Reginaldus, Esparza, et cum Auctore Catechismi Rom:
[illegible] Gaspar Hurt. Reginaldus, Card. de Lugo et in sermone
sit de sacramento [illegible] Ordinis et matrimonii. [illegible]
Extr. Unctione [illegible] hi posteriores [illegible] tamen [illegible]. nobis
quod obligatio [illegible] sit de Extr. Unctione h. [illegible] de [illegible]
sacramentis [illegible] decidendum est.

DICO obligationem [illegible] Extr. Unctionis posse in aliquo
casu ex supra enumeratis [illegible] eundem [illegible] gratiam [illegible]
alii loquuntur ex attritione fieri contritionem cum D. Antonino, Bellarm:
[illegible] [illegible] supra [illegible]. Dixi in aliquo casu [illegible]
[illegible] de Lege [illegible] idem quod tenent [illegible] esse in statu gratiae
ad [illegible] [illegible] suscipiendum h. sacramentum [illegible] qui conscius est peccati
mortalis tenetur [illegible] si potest contritionem elicere
[illegible] non potest [illegible] docent [illegible]
de aliquo casu [illegible] in quo qui bona fide putat se esse in
statu gratiae cum in eo non sit [illegible] in se [illegible] disponit se ad statum
gratiae [illegible] revera cum ob aliquem defectum sibi ignotum [illegible]
[illegible] pst in 3bus supra positis casibus. [illegible] intel-
ligitur [illegible] ex Epistola S. Iacobi Apostoli [illegible] in peccatis
sit remittentur ei. ubi [illegible] Unctione [illegible]
remissionem peccatorum [illegible] [illegible] invenerit [illegible]
esse in peccatis. atque remissio peccatorum [illegible]
[illegible] remissionis peccatorum h. loco intelligitur [illegible]
[illegible] peccatorum abolitionem [illegible]
[illegible] verba [illegible] accipienda [illegible]
[illegible] principaliter [illegible] peccati
mortalis [illegible] [illegible] a [illegible] in eadem Epistola

nn olei jam dupli[citer] amisit oleo olivarum, tum q[uia] significato
principaliori q[uo]d parilis nn peccati accepta est peccatum mortali.
Confirmatur, icet q[uod] in aliis locis scripturae nn peccati duplex signa-
tur ordinarie significat peccatum grave q[uam] in h[oc] loco.

Respondent alii 2do cum h[oc] loco nne peccati intelligi n[on] pec-
[catu]m quoad culpam cuius remissio fit per primam quam ad gratiam potius
cuius remissio fieri potest sine gratia. Contra est q[uod] peccatum duplex po-
sitive oppositum culpa quod est filii peccatum n[on] est poena quae opponitur (?) flua-
tis et stare potest cum gratia sanctificante cum illa. Q[uod] reatum peccatu[m]
et specie peccatum dici de eo utrumque reatum intelligere n[on] intelligere in
dicto sacramento. Respondent alii 3tio nne peccati h[oc] loco intelligi esse
peccati q[uae] sit corporis quaedam elanguor ad bonum operandum resistentia
malo proveniens ex peccato originali etiam ex actibus antea remissis
licet iam remissis. Contra est q[uod] si Extr[ema] Unctio sed solum
corpore ex peccato originali remanente posuisse t[um] summo Baptismi
gratiae in ditione quod dicere est non Conc[ilii] Trid[entini] qd sess. 14 dicit
Extremam Unctionem esse gratiam Sacramenti & devictionem consummatam. Q[uod]
corporis elanguor sit ex originali et ex actibus peccati reliquiae n[on] e[st]
specie peccatum absolute quaedam peccati effectus atque verba scripturae
accipienda sunt in dicto sacramento eorum significatione principali q[uo]d est

Dices si ex ea[dem] re et comparet ut Extr[ema] Unctio possit confer-
re remissionem peccati specie duplicis sequitur eam conferri ut solet in aliquo casu
tamen non item ordinario et per se. Loquitur n[on] Ap[ostolu]s de more ordina-
rio q[uo]d h[oc] dici n[on] potest q[uod] Ap[ostolus] Lib. n. Aptly loquitur
de more ordinario quod nne Extr[ema] Unctionis n[on] est quod effectus remissionis
peccatorum mortalium n[on] dat remissionem qui sufficienter declarat particula
conditionalis si. nam nisi accidat h[oc] sacramentum p[er] se n[on] sed infirma-
tis regrecti sine gratia absque eorum adiectum ideo diceret n[on]
ubique confert remissionem peccatorum sicut Baptismus ex devictione absque
ullam remissionem peccatorum id non est ideo si is q[ui] baptizatur q[ui] corpore
fuerit in peccatis. deinde q[uod] de Extr[ema] Unct[ione] dicitur etsi in peccatis
sit, remittentur ei sufficit dicitur quod eorum ingentis n[on] est in
peccatis mortalibus ~~eorum~~ n[on] remissioni causa quo in illo lateat aliquid
de peccato admodo gratia n[on] est n[on] est se dispositioni conferri
remissionem mortalis peccati ergo dicitur potest ut per se id poenitens
n[on] huius sacramenti remitti posse peccata mortalia. Probatur
2do ex Concilii Trid[entini] qd sess. 14 Cap. 2 expresse dicit rem
sacramenti huius esse gratiam Spiritus S[ancti] cuius unctio delicta si quae sunt
adhuc expianda ac peccati reliquias abstergit et aegroti animam
alleviat et vi constituit expiare delicta si quae sunt adhuc
expianda ac absterserit reliquiarum peccati q[uo]d dicitur h[oc] sacramentum

n. sed dlle p una e[x]pulsa ob peccata in remissa tempore ne expurgare ql [illegible] aliqd peccati idem expiare delicta & qd sint aliam quoad culpa expiari n. cpne significat remissione quoad culpam qd fit p grat 1. Dum bene esset Vi Extr: Unctionis Trid: Concilio sthi n[on] ppe et docere sd [illegible] erundum [illegible] n. odisse sigd delictum et expiandat p n expiam de n remissa aiti diceret dhr qd [illegible] anteaduc ee expiam casu hgo tm n sit expiatum oritur significat Extr: Unctionem gram p ea h. [illegible] erunlatie idsdu in omni casibus omnibus stingere pst ql [illegible] extreme ungendy bonu fide prat ee expiatu in n sit dm. sicut sed d expiand quoad culpam nrē significat h. sacram adeq ex ipso ponet ohē grad. Confirmat 1mo Sacramentum Paenitent [illegible] [illegible] insinuerat a at [illegible] peccata in confessione explicanda ors remittit indirecte [illegible] [illegible] in confessione n explicam n [illegible] paenitentie [illegible] gratia in se [illegible] [illegible] examen omittant ex oblivione inculpabili v ex ignorantia v ob aliud legitima causa q ponere Extrema Unctio huc ppe eadem ratione insinuatur sit ad confida gram 2da solo ad expiare quoad culpam [illegible] sint omnibus [illegible] in aliquibus casibus pst [illegible] gram 1a [illegible] ors gratie in se [illegible] fide h. Sacramentum suscipiens ob aliqd aliud inculpabile impedimentum n ee expiare quoad culpam adeoq ponere gram 1. unde [illegible] [illegible] [illegible] Extrema Unctione significari qd aliis vi sua insinuatis dhr ee 2da intentiona.

Confirmatur 2do n. [illegible] ppe et docere Baptismum et ordini eiu insinuare [illegible] confida grad 1. quam Extr: Unctio ppe eadem insinuata sit ad confida gram 2da ad illa h. n obstaret pst confere gram 2dam q pariter Extr: Unctio h. n obstare qd ppe eadem insinuata sit ad confida gram 2dam pst deinde in casibus supra expressis confere gram 1. Confirmat 3tio ex citat Trid: Cani: de Extr: Unctione 2. sigs dixerit sacram insinuam Unctione n confere gram nec remittere peccata anathema sit q [illegible] Concil: Extremam Unctionem remittere peccata qd in [illegible] [illegible] accepta item [illegible] quoad culpam quorum remissio fit p gram 1. [illegible] peccata n remitti ppe eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ex dictis [illegible] [illegible] [illegible] Extr: Unctionis [illegible] ex text: S. Jacobi [illegible] ex C. Trid: colligere ee [illegible] Spiritus [illegible] fiduciae grad, alleviatio [illegible] [illegible] peccati [illegible] remissio peccatorum [illegible] si qd [illegible] [illegible] [illegible] n expediat ad duos postremos ee [illegible] [illegible] [illegible]

caeteras probabiles esse Ratio q. de [illegible] Concilio Lugd. [illegible]
[illegible] conseq. de posterioritate [illegible] quod signif.
[illegible] in casu [illegible]. Probatur 3tio [illegible]
[illegible] indulgentia ubi Dominus quoad culpam [illegible] delictis:
ubi particula quoad delicta denotat [illegible] deprecative indulgentiae re-
missionis [illegible] delictorum quo omittuntur [illegible] audiendo aut [illegible]
non audiendo [illegible] omittuntur [illegible] nec [illegible] peccata [illegible] mortalia
quoad culpam [illegible] deprecatio [illegible] indulgentiam [illegible] mortalia quoad cul-
pam [illegible] nisi [illegible] quod deprecatio [illegible]
[illegible] significatio [illegible] quoad delicta [illegible]
nullo casu [illegible] Extr. Unctionis indulgentiam [illegible] mortalia quoad cul-
pam [illegible] audiendo [illegible] q. [illegible]
[illegible] deprecatur [illegible] delictorum [illegible] mortalia
[illegible] in [illegible] adstrue-
ntia [illegible] ad [illegible] peccati [illegible]
[illegible] Confirmatur 2do q. [illegible]
[illegible] in extr. [illegible] ad salutem
[illegible] ex 2doria [illegible] ad [illegible]
[illegible] confessio
[illegible] culpabile [illegible] peccatum [illegible]
[illegible] quoad culpam [illegible]
[illegible] ad confessionem [illegible] peccatorum
[illegible]
[illegible] misericordia Christi.
Confirmatur 3tio q. [illegible] ad [illegible] Sacramenta
[illegible] quod [illegible] desperato [illegible]
[illegible] periculis [illegible] vix [illegible]
ad [illegible] quoad [illegible] quod [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quoad [illegible] ad [illegible] culpabile
[illegible]. Dices I. [illegible] Extrema Unctio [illegible]
303 quoad [illegible] sacramentum [illegible]
[illegible] 3 [illegible] Resp. [illegible]
[illegible] C. [illegible] N. [illegible] D.
[illegible] 2 [illegible] C. [illegible]
[illegible] Extrema Unctio [illegible]
[illegible] q. [illegible] quoad
[illegible]
[illegible] 2do [illegible] Extrema Unctio
q. [illegible] ad [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible] quoad i. [illegible] Extrema Unctio [illegible]

47

dicere infirmum sit [illegible] [illegible] spiritualem [illegible] ad gratiam [illegible] augendam gratiam [illegible] in [illegible] [illegible] sacramenta [illegible] consequenter [illegible] causare [illegible] ad gratiam [illegible].

Dices 2do [illegible] sacramenta [illegible] [illegible] spiritualem [illegible] dispositione [illegible] ad [illegible] [illegible] gratiam [illegible] Extrema Unctio et [illegible] non est [illegible] [illegible] spiritualem ad [illegible] gratiam primam. R. [illegible] distinguendo. [illegible] ex [illegible] Christi [illegible] Extrema Unctio [illegible] gratiae [illegible] spiritualem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam in se [illegible] ex [illegible] Christi [illegible] [illegible] [illegible] sacramentum [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] credibile [illegible] [illegible] misericordiam Dei (quae in [illegible] [illegible] sacramenti [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramenti [illegible] gratiam in se [illegible] se a [illegible] existimat ad [illegible] [illegible]. Dixi [illegible] [illegible] gratiam existimant [illegible] [illegible] se [illegible] in statu gratiae a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] Extremae Unctionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in dispositione [illegible] [illegible] [illegible] gratiam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona fide [illegible] existimant [illegible] gratiae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 21 Maii post [illegible]

[illegible] gratiam. Dices 3tio nullum Sacramentum [illegible] gratiam nisi 304
eam quam significat [illegible] Concilii Tridentini sessio 7 de Sacramentis in genere Can. 6 definit Sacramenta continere gratiam quam significant [illegible] [illegible] [illegible] atqui Extrema Unctio non significat nisi gratiam 2dam [illegible] non gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible] Extremae Unctionis non est [illegible] nisi gratiam 2dam [illegible] spiritualem [illegible]. R. [illegible] [illegible] [illegible] nullum Sacramentum [illegible] [illegible] est nisi eam gratiam quam significat [illegible] Concilium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consequenter [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] nisi [illegible] significant. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. R. 2do [illegible] nullum Sacramentum [illegible] est gratiam nisi eam quam significat [illegible] [illegible] nisi eam quam significat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] sacramenti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sacramenti [illegible] [illegible]

significant gratiā ejusdem speciei gradu eisdem in finibus adaequate
denominant enim id in quo invenitur gratia quod ... et sanctum gratia
praevenientiam in subjecto. sicut ex Baptismo a Christo collata
in infantia gratia sanctificans est gratia eadem quae eidem quae significat
liber et ... denominat gratia eadem in Extrinseca Unione
in ... summa gratia in adulto recepta est gratia eadem
... quae significat liber ... denominat
gratia eadem.

303 Dispositionis ... est gratia quae significatur
... ... gratia ... est gratia significant
... ... Item quae significant gratiam denominant.
... quae significant gratiam denominat gratia
sanctificans gratia significant gratiam denominat enim eadem.
... alia non denominat gratia ... ...
denominat ... gratia sanctificans ... ... speciales
... denominat ... ...
... ex ... ... denominat
... a ... ... ad
gratias actuales ... ... speciales adeo ... ...
... ... denominat prior ...
... ... gratia ... secunda ... ...
... in Baptismo et ... in ... gratia ...
... ...
Extrinseca Unione ... ... denominatio posterior
... ... speciale ad speciales
gratias actuales ... ... eadem
gratia ... est gratia sanctificans quae significat ... gratia
denominatae ... ... Baptismo ... ...
eadem gratia ... ... quae significant ... sanctificans ...
... ... ad speciales gratias actuales ...
... ... gratia eadem
in Baptismo ... ... denominat sanctificans ... denominatio
sanctificans ... ... gratia
... ... in ... ...
... ... ad speciales gratias actuales, in
ordine ad ... ...
... ... denominat gratia sanctificans ... speciales ...
... ab eodem ... denominatur si ... ...
Extrinseca Unione ... ... est gratia ... est ... gratia
significat ... ... in ... ...
... est ... ad specialia auxilia divina ... ...
... ... gratia ... in Extrinseca Unionis
... denominat sanctificans ... denominat ...
... ... eadem.

306 Utrum sit ... Extrinsecae Unionis ... ...
... ... ad ...

venari n. ex forma n pot nisi g[ratia]. Consider. ostendo
suplet. Theol. nam cum gratia habitualis, sanctificans
sufficiens ... sed ... supponere habitualem ad ... sufficit
q[uod] exercere ... habitualem ... ius ad ulteriorem
... ad habitualem ... de Extr. Unctione
... quae de ... Ad 2do Dicitur
... primi ... gratia sacramentalis Extr.
Unctionis ... gratia habitualis quae antea
... Extrema Unctionis ... primaria
gratia ... in ... Theol. nam cum
in tali casu ... Extrema Unctio ... gratia ... prioris
... posterio-
... ad speciales ... actus ... ordinari
... adeoque ... in ... impor-
... gratia denominari ... sacramentalis ... praeviae
antea ... ad ... quae antea gratia
intelligitur denominare ... et ... indicat
... ad ... speciales actus.
... de ... gratia specialis ... quos
... habitualis ... confirmo ...
... ad ... habitu ...
gratia ... adeoque ... antea ... sint
habitualis ... in ... actus
... nisi ... viventium ... habitualis

§ 3tius

Quid sentiendum de reliqs Sacramentis vivorum?

Habitualis ... negans ... in nullo casu confirmare Eucharistiam,
Ordinem et Matrimonium posse conferre primam gratiam ... habitualis
colligere ex ... et argumenti ... ordinis,
... affirmativa sicut probabilior ... probabilis
... magistri ... Christi Domini ...
... de Extr. Unctione N 303. ... affirmativa ...
... Aug. Damasc. Cyrill. ... Justini ...
... Eucharistiam ... remissione peccatorum ... mandari
... peccatorum ... ablui ...
... ad ... abstergi ... immunditia, purgari adul-
... in ... mundo ... intelligi nisi de gratia ... Hinc ...
Eucharistia ... ablui ... Eucharistia ...

cum completi gratia i. ad ste qd praecedat. Idem dicit de Eucharistia
per modum dicendi radix [illegible] sacramenti [illegible].
Respondet [illegible] SS. Patrum testimonia intelligenda esse de Eucharistia
ut [illegible] [illegible] sumpta [illegible] remissionem peccatorum venialium
[illegible] ad [illegible]. Item [illegible] [illegible] capitulum [illegible]
[illegible] de [illegible] dicit de [illegible] [illegible] oblatione
deleri [illegible]. Item 1mo qa SS. Patres expresse loquuntur de carne Christi
manducanda et non oblata [illegible] de sacramento et [illegible] sacrificio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carne [illegible] [illegible] in cor-
pore [illegible] ex [illegible] peccatorum [illegible] qa carne hanc [illegible]
fieri affirmat. Item 2do qa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], in Eucharistia [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gratia [illegible], [illegible] [illegible] ex [illegible].
Item 3tio qa [illegible] [illegible] [illegible] gratia in sacerdote [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] casu [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] Eucharistia [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a [illegible] [illegible] ad sacramentum. Respondent alii di-
cunt testimonia SS. Patrum intelligi v. de peccatis [illegible] v. de [illegible]
[illegible] v. de reliquiis peccatorum affirmant ex peccatis mortalibus [illegible]-
[illegible] qas Eucharistia tollit [illegible] Concil. [illegible] docendum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] a mortalibus. Sit
Item 1mo qa SS. Patres loquuntur [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] peccata [illegible] principali significato [illegible]
[illegible] [illegible] quoad culpam [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]-
[illegible]. Item 2do qa Eucharistia [illegible] et [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] ad [illegible] ad [illegible] [illegible] a [illegible] a
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qd [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] infinita ad [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatorum
[illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Respondebit adhuc. 1mo [illegible]
[illegible] qa [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] gratia [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] qd [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] qd [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item qa [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex parte [illegible] gratia [illegible] qd [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quoad gradum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
gratia [illegible]

gratiae Sacramenta vivorum quae mortuorum ut dicetur infra. Attamen
se ex se, quoniam Christus ad indignandum peccatori quod Sacramenta
mortuorum exigentiam dedit, quamvis licet Sacramenta vivorum ex sua
institutione non exigant, possibile tamen est supponendo et dimittere ex
misericordia divina quod velit gratiam suam cedere illi iure divino
qui bona fide suscipit Sacramentum vivorum disponens se quantum
in se est ad dignam eorum susceptionem. Atque possibilis suppositio
patet authoritate SS. DD. P. et SS. A. [illegible] Ratione quia videtur
indecorum absque Sacramentis ut quod est in infimioribus divina clementia
gratiam conferat ex fine suo ad quem suscipiens Sacramentum se quantum
in se est disponit a indivisibili existimat se esse nihil dispositionem
facienti id quod in se est Deus non negat gratiam suam. Verum quia id to-
tum dependet a beneplacito divino, possibile quidem omnino non tamen certum
infallibiliter asseri potest. Respondent 2do dispositos esse qui Sacramentum
mortuorum in statu gratiae suscepta non inveniant obicem gratiae
[P.] si aut inveniunt Sacramenta vivorum enim in dictis 3bus casibus eadem
peccatum quantumvis ignoto suscepta. Et ita de possibili 2do
gratia in dictis casibus inveniatur a Sacramenti vivorum obex
in se non tamen inveniatur in conscientia dispositio in suscipiente prudenter
existimare se esse in statu gratiae quod in illis casibus suscipiendo
Sacramentum non ponit ut certum et apud eos non ponit novum obicem quod
possibile est quod ipso usu Sacramentorum tollatur obex antea positus quia
talis erat inculpabilis non adverteris adesse in conscientia. Hinc tamen
asserere videntur SS. DD. saepenumero docendo extingui peccata,
tolli impuritates, ablui scelera. Ita est 2do quia ex una parte
gratia quam confert Sacramentum vivorum est sola non impossibilis,
ad peccatum mortale tollere in confer. ex altera parte quia nullus obice gratiae
in conscientia et prudenter existimat se esse in statu gratiae sufficiente
quantum in se est videtur sufficere se parare iuxta illud Apostoli probet
autem seipsum homo. Sed possibile est sine obice ex parte suscipientis
quamvis in illo casu conferre gratiam quae tollat obicem actualis
[illegible] in conscientia [illegible]. Alter 2do authoritate Concilii Tridi:
sess. 13 Can. 11 dicentis Si quis dixerit solam fidem
esse sufficientem praeparationem ad sumendum Eucharistiae Sacramentum, anathema sit. Ergo Concilium [illegible] esse solam fidem
sufficientem ex parte Eucharistiae suscipere videtur hunc fore esse [illegible]
[illegible] obtinendam alias [illegible] potius absolute hunc esse
sufficientem ex parte [illegible] esse [illegible]. [illegible]
[illegible] quamvis doceat [illegible] Sacramentum [illegible] conferre gratiam
[illegible] atque bona fide putans se esse in statu
gratiae accedit ad Sacramentum [illegible] videtur ponere obicem [illegible]

vult eum non habere quod talis confert gratiam sanctificantem. Respondent primo
[illegible] Judi[illegible] loco cit. aiens [illegible] Hereticos asserere[illegible] [illegible]
[illegible] Eucharistiae ex unione esse, esse remissivum peccatorum quod Con-
cilium negat contra eos, sic [illegible] 2dam et grav[illegible] [illegible]
[illegible] nec negat [illegible] alias [illegible]. Contra est quod Concili-
um id non negat [illegible] quia adversarii [illegible]
[illegible] [illegible] negant. [illegible] primo [illegible] asserere [illegible]
[illegible] authoritas SS PP [illegible] [illegible] ipsum Concili-
[illegible] de re silentium [illegible] in illo [illegible] Eucharistiae
[illegible] remissivum peccatorum [illegible] negasset [illegible]
[illegible] [illegible] angeret [illegible] Eucharistia ad [illegible]
[illegible]. Respondent 2do reddo remissivum peccatorum
[illegible] esse [illegible] Eucharistiae [illegible] [illegible]
[illegible] hujus [illegible] [illegible] de misericordia
Dei [illegible] actus [illegible] ad [illegible] [illegible] a charitate
[illegible] [illegible] justificationem. Contra est quod [illegible]
an [illegible] an [illegible] justificationem [illegible] gratiam. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cha-
ritate [illegible] dispositioni [illegible] justificatio [illegible] gratia [illegible] in tali casu
[illegible] Sacramentum gratiae actus [illegible] a charitate
[illegible] [illegible] justificatio [illegible]
Sacramentum [illegible] [illegible] effectum.
Confirmatur [illegible] Concilium Tridentinum Communi-
[illegible] [illegible] loco dicit 4. cit. sess: 13 Cap: 4 [illegible]
[illegible] Eucharistiam [illegible] [illegible] illos [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fide [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] Communionem [illegible] fide [illegible].
Probatur 3tio authoritate D. Thomae quod de [illegible] 272
ar: 7 ad 2dum [illegible] [illegible] in peccato [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] accedat [illegible]
accedat [illegible] gratiam [illegible] remissivum peccatorum.
Idem [illegible] de Eucharistia 2 79 ar: 3 in Corpore. de Ordine et
Matrimonio idem [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] D. Thomae testi-
monia [illegible] [illegible] Thomistis.
Confirmatur [illegible] authoritate D. Antonini [illegible] [illegible]
3 p. tit: 14 Cap: 12 § 6 [illegible] Richardi in 4to dist: 9 ar:
2 Q 1 aliorumque DD Scholasticorum [illegible]
ipse [illegible] disp: 63 sect: 2 1. Confirmatur 2do [illegible]
[illegible] [illegible] Unionis [illegible] Sacramentum [illegible]
[illegible] [illegible] gratiam [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] Sacramenti [illegible].

Obiicies 1mo SS PP oppositum videri sentire contra nostram de 308
Sacramento Eucharistiæ in primis n. Clemens Papa Lib. 1 constitutionum
Apostolicarum Cap. 5 Pys inquit Sanctus accedat si quis non est caveat ut
fiat per pœnitentiam idoneus etc. 2do de S Ambrosius Lib. 6 in Lucam
Cap. 7 quando nemo inquit cibum accipit Christi nisi qui fuerit ante sa-
natus et illi qui vocantur ad Cœnam prius vocatione sanantur. etiamsi
utique qui mysterii ordo servatur primum per remissionem peccatorum
vulneribus medicina adhibenda postea alimonium mensæ cœlestis ex-
hibenda. Denique S Anselmus in 1ma Corinth. Apostoli per hæc ammonuit ipse
eos dicens in essentia antequam prius per pœnitentiam peccatum delerent antequam
Eucharistiæ acciperent. Alia videat S PP testimonia apud Card:
de Lugo de Sancto Eucharistia disp. 12 sect. 1 num. 37
R. 1 hæc et alia SS PP testimonia possunt validè seu opposita ratione quibus
in quid quæ sunt probabile opponendi et SS PP nihil contra
nos. Respondeo posse 2do SS Patres in oppositum hic nunquam loqui de
eo quod fit per se ordinarie non vero de eo quod aliquando fieri potest communi-
cans in aliquo casu extraordinario.
Dices quod SS PP extra Sacramentum docent requiri ad justificationem contri- 309
tionem eam sufficere attritionem non possunt nisi explicari quod attritio non
sufficiat quod per se ordinarie possit non sufficere communicans in eo casu
quo quis existimat se esse contritum cum in re sit tantum attritus hæc non erronea
existimatio procedit ex ignorantia ignorantia autem cum sit defectus non facit
hunc magis dispositum se ad gratiam justificationis et illos qui existimans
se esse contritum cum in re sit tantum attritus ne possibilis quod ex extraordinarie
extra Sacramentum justificationis per pœnitentiam non possunt nisi explicari loquentes
de Sacramento. R. C. A. Major dispositio quod extra Sacramentum sperans
justificationem ex opere operantis aliquam contritionem existimata tantum cum in re
sit tantum attritio vel effectus erronea dispositio quam qui justificans
ex opere operantis justificat per ignorantiam dispositionem ad justificationem. at
eo in Sacramento gratia non datur ex opere operantis quia ex opere operato
ob meritum Christi de se condigna ad hanc justificationem. licet quia in tali casu
quo quis cum existimata contritione et cum existimatio prudenter sumatur gratiam suscipi-
pit Sacramentum vivorum ipsa existimatio utpote erronea ex possibilis ex
ignorantia gravis ut supponimus inculpabili non sit effectus sed etiam
ad dispositionem bene in ordine ad justificationem ex opere operanti
sed inde ut extra Sacramentum potest justificationem obtinere ex opere
operato non meritum Christi condignum ad Sacramentum sibi applicationem
quæ ponitur ex non nisi explicandi SS PP de Sacramento gratiæ attritionem
extra Sacramentum. quod videlicet intra Sacramentum cum existimata contritione
gratia licet non valeat dispositio sufficiens ad gratiam ex opere operanti

conferebat tamen gratiam ex opere operato. Extrema autem non existente
obice nec dispositione ex parte suscipientis nec ulla alia confert gratiam.
310 Instabis [illegible] Sacramentum [illegible] sit collativum gratiae ipsius conferentis
ex opere operato, in eo autem quod suscipiens non sit in eo casu in quo ipse
ponitur nulla ex illa attritione ubi gratiam ille existimat esse sufficientem
[illegible] sufficere ut ex decreto Trid. sess. XI ubi inter [illegible] requi-
bitur [illegible] ponitur hoc: [illegible] sufficere attritionem ubi [illegible]
necesse quod possit quis Sacramentum aliquid recipiendo collativum gratiae
ex opere operato, in eo autem quod suscipiens qui ille sit in eo casu [illegible]
attritio a [illegible] gratiam prudenter quod ille existimans contritionem esse sive attri-
tionem a [illegible] poenam. Resp. Cum [illegible] dispar est ratio primi
casus [illegible] sit collativum defectu non in se aliqua illius pars integra-
lis: dolor sufficiens, at in posteriori casu Sacramentum esse Sacramentum va-
lidum imo et licite susceptum tamen in se deficiat [illegible]
gratiae quae [illegible] pars constituta Sacramenti, atque in priori casu deest
in posteriori adest causa collativa gratiae ex opere operato.

Urgebis verbis praeceptum Apostoli: Probet autem seipsum homo et sic de
pane illo edat. Concil. Trid. sess. 13 cap. 7 docet hanc probationem
debere [illegible] confessione omnium mortalium [illegible] eo [illegible]
sibi conscius esse videatur. Quod Apostolus et Concilium [illegible] in illo casu [illegible]
[illegible] Eucharistiam suscipere [illegible] in statu gratiae [illegible]
stimando [illegible]. At [illegible] Eucharistiam [illegible]
stimata [illegible]. Resp. Cum [illegible] non [illegible]
[illegible] Eucharistiae [illegible] confessione sacramentali quasi [illegible]
[illegible] in nullo casu posset suscipi fructus huius Sacramenti [illegible]
[illegible] ea [illegible] gratiae [illegible]
imo [illegible] praeceptum [illegible] sibi conscius est peccati mortalis
[illegible] dicit Trid. [illegible]
sibi conscius peccati mortalis [illegible] Eucharistiam su-
mere [illegible] digne [illegible] huius
Sacramenti exigit [illegible] indigne nec [illegible] casu obligatus
ad confessionem peccati cuius sibi [illegible] conscius [illegible]
do [illegible] sibi manducans [illegible] in tali casu [illegible]
[illegible]. 2do quia [illegible] Concilium [illegible]
qualiscumque [illegible] necessitate [illegible] confessarii copia
[illegible] peccatum cuius sibi conscius est [illegible] celebrare
vel [illegible] in [illegible] Quia tali casu [illegible] posse suscipi
fructum huius Sacramenti [illegible] confessione [illegible]
cum confessarii [illegible] nullis [illegible]
[illegible] vere [illegible].
3tio quia [illegible] confessarii [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] posset [illegible]
[illegible] gratiae [illegible]
[illegible] alias [illegible]

gradu reverenti tibi servati. Ostenditur a pari quia alias sacerdos non
in extremis constitutus posset sumendo ipsum accedere ministerio Eucha-
ristiae absque gratiam vis regrantem statum gratiae, absque ipsum sumendo ipsum
eucharistiam in eo casu in quo absque contritione dicti ipsum sumendo ipsum statim
violaret tibi praeceptum sumendi in scriptis supra n 300 specificatum. Sequitur
et hic homo Eucharistiam debet dignitatem ipsum de ipso notitia ipsum, tibi ex
sumat ubique culpabili ... adeoque poner ... statu gratiae
... Secundo Eucharistiam esse vim ipsius ad existimandum
... debere inspicere ... invenire
... ad vitam statum gratiae ... in quo
... inculpabiliter existimandum ... statum
gratiae ... ipsum ... ad ... ex ipsis di-
... me ... ibi ... ma-
... me ... Consilii ... ex
... casu ... inculpabiliter ... me.

Opponere adhuc ... mortalis ... ipsum ... 312
... mortuo
... Eucharistia ... ipsum ... ipsum
... ad mortuo
... inculpabiliter ... Et id ex Cathe-
chismo ... edito ... mor-
tuis ... alium ... Eucharistiam
... Sacramentum ... ipsum
... ad vim ... ad ... ser-
... esse. Respondetur ... Catechismum
... auctoritate ... auctoritas ...
... infallibilis certitudo
adeoque ... ipsum ... Secundo in
... Cathechismo ... ex ordinarie ...
... Eucharistiam ... ad ...
... statum gratiae ... esse communicativis ... in
... quod fieri posset ... casu extraordinario
inculpabili ... de quo disputamus. Tertio ... loco
... esse ... debet de
statu gratiae ... culpabili ... Eucharistiam
adeoque ... de ... culpabili ...
quin ... posset adhuc ...
... existimare ... inculpabili adeoque ...
esse ... Eucharistiam ... existimare
... existimata ... vere existente
... medicinalis ... spirante ...

potest revocare ad novam vitam [illegible]. 4to Eucharistia quae directe
ex natura sua videtur instituta esse ad conservandam vitam spiritualem atque
in hoc sensu intelligendus est Catechismus Romanus. Spiritualem non esse [illegible]
[illegible] ex eadem videtur esse cum sit ad conservandam spiritualem
vitam in aliquo casu [illegible] hoc inculpabiliter contineret. Si non possibilis
est [illegible] aliqua a potiori [illegible] mirabilis [illegible]
ingestum possit vivificare [illegible] Unne [illegible] ad illam
conversionem [illegible] vitam spiritualem neque [illegible] cibo et
potui Eucharistico [illegible]. Christus [illegible] vim exercere velit quare-
[illegible]. quod autem in dicto casu eam exercere velit suadet [illegible]
natissima ad beneficiendum [illegible] et misericordia Christi [illegible] incul-
pabilis [illegible] Eucharistiam [illegible] in se
[illegible] denique testimonia [illegible]
[illegible] actio [illegible] Eucharistia [illegible] ad cibum
Eucharisticum. [illegible] sicut cibus materialis [illegible] cor-
poralem nisi manducetur ita cibus Eucharisticus [illegible] spiritualem ad
vitam nisi manducetur [illegible] in aliis [illegible] spiritualibus [illegible]
[illegible] cibus materialis [illegible] Eucharistico. [illegible]
[illegible] panis et [illegible] cibus Eucharisticus [illegible]
[illegible] in illo casu [illegible] aut mortuum
sicut cibus materialis [illegible] mortuo [illegible]
corpori. Dist. n. in [illegible] parte [illegible] cibus materialis necessario de-
beat verti in alimentum comedentis [illegible] ad quam conversionem requiritur vi-
talis [illegible] exerceri nisi [illegible] comedentis. [illegible] cibus Eu-
charisticus [illegible] in eam [illegible] Eucharistiam sed potius illam spiritualiter
convertit in se [illegible] D. Aug. in persona Christi dicentis mandu-
cantis me [illegible] in te sed ipse mutaberis in
me. [illegible] manducationem Eucharisticam [illegible]
spiritualem [illegible] Christo [illegible] dicere
possit cum Apostolo vivo ego iam non ego vivit autem in me Christus.
[illegible] sit secundum vitam
spiritualis [illegible] in aliquo casu inculpabili
in ipso [illegible] spiritualem ad vitam. Nec dicas
[illegible] conversione spirituali [illegible] Eucharistia in [illegible]
[illegible] D. Aug. [illegible] spiritualem conversionem ipsius Eucharistiae
in [illegible] hoc [illegible] Eucharistia posset facere [illegible]
[illegible] novas vires spirituales ad conservandum [illegible] incre-
mentum, ad hanc [illegible] spiritualem conversionem requiri [illegible]
[illegible] Respondeo n. [illegible] esse [illegible] pre-
[illegible] conversioni spirituali [illegible] spiritualem [illegible]
[illegible] spiritualem in Christum conversione vi
ipsius Eucharistiae in [illegible]
[illegible] de [illegible] Extremae Unctionis [illegible]
313 n 306. Obiicies 2 [illegible] sermonum [illegible]

pendet ab arbitrio Dei et institutione Xpi quod non possumus sacramentis nullum effectum ex opere operato attribuere nisi nobis de tali effectu constet ex revelatione scripturae vel traditione ... nobis ... rationem ... gratia ... augmentum gratiae ... et infallibiliter ... nos possumus ... eodem modo ... nobis ex authoritate SS. et DD. scholasticorum ... ex qua ... authoritate ... SS. et DD. scholasticos ... ex revelatione scripturae vel traditione ... implicita ... revelatio vel saltem ... nobis ... sicut nec adversarii in oppositum ... certo et infallibiliter ... asserere non possumus, sicut nec adversarii negare possunt certo et infallibiliter.

Obiicies 3 nulla sacramenta possunt causare effectum nisi ad quem et institutionem ... significant ... ad augmentum gratiae ... significant ... ex institutione Xpi ordinantur ad augendam ... gratiae ... ordinantur ex n. r. ad augendas vires ... ex institutione Xpi ordinantur ... ad peculiares ... Maximum ordinem ad significandam ... Xpi ... gratiam ... quod omnia supponunt et significant ... nullum possunt causare effectum ... gratiam

Respondeo ... Obiectiones de ... a n. 302 ad n. 306 inclusive.

SECTIO 4ta

De Aequalitate et inaequalitate gratiae Sacramentalis.

§ 1mus

An omnia N. L. Sacramenta aequaliter causant gratiam in Subiectis diversis aequaliter dispositis.

Resp. Dico 1mo Sacramenta eiusdem speciei applicata di- 315
versis subiectis aequaliter ... dispositis, aequaliter causant gratiam Sacramentalem ... gratiam ... gradus ... speciales ... inferiores ... nec ad ... aequales ... sicut alter ... dicendum de ... Baptismum dispositis ...

d. 2 v. plres ad dgti dispone, recipiant Eucharam in eod gradu
vi Eucharae recipit usq. quod alter exsic de aliis. Secundo.
Sorea Com: Quod et g. in ullg circumstantiis eiusdem
dgtis ale dispoo etiam Sacrmto dgtis ale iis causativa
g dgtis. Lego efficere Sacramtum ni utrque Lex necessaria operam
gradu ci. actu infinitis est uxi Capacitte subiecti gd capa-
citatis ni his circumstantiis e' dig dgtis tm ni licym in actio
recbo.

316 Dico et 2do Sacramtum dicitur speci applicari dispositio subiec=
ctis eiusdem dispositis in efficient dgte ad indgte grati Secunda-
riale vdlu quod iis ad actus gnas Alequod grady etiam=
tenc grad Sacramentis ly d. 2 v. plres eiusdem dgte dispo=
siti aeque recipiunt Baptismum alter Spiritum v unq. Eucha-
d alter ad Sentit dispoe ipsi mave etiam de toro et Sacramentis
alteri toro ior alteri nor ipsius gra sunciprans gqali=
tye susceptis Sacrmti et Com: Sorea. Prima pars dignitas
Sacramenti gond iis adignas actus Nde est dispositio Sacramenti
spee dicitur iis ad dispo spee ganes actus e' annexio
2da pars ptr Imo ex Concilio Trid: gt sess. 7 Can: 3 de=
finit Sacramtum NL neq. ini se pares ee utulla moe
ald alio sit digniq. ut sess. 13 Capi 1 2, et 3 doctr
omnium Eucharistiae digniq. eius Sacramtis gt ipsa pluq
rationq. demonstrat D. Thom. 265 ar: 3. atq dignitas Sac
gradum quod Nz v maxime pensiq adm. vim. causandi grad
g. i d aiā NZ Sacramtum habet dgte dignitte magis hunc dgte
vim causandi grad d. eadem ioe alteri prae ipsius rimet.
d. in dictis susceptus spernis ee dgtis dispoo ipsi ut suscipiant
Sacramtum dicit speci iis sequunq dgte grad g. Nil appli-
cant ad indgtes, quod vim causandi grad.

Ptr 2do Divina providen nihl fecit frustra et media finis proporti=
onate semper accomodat eodemde Leges nequ. indgtes mediis instru-
mentis nisi ad causandos gradus Edici indgtes etiam atq. Sacramti
dicit maior est melior s. instrumenta indglia g. Deus alii grand de
se utiq ad causandam indgte grad alias frustra instrumenti cant plura
Sacramenti efficienter ad unum ind intrinsice Sacramenta vim imprimit et unum
vnam. exclia ptr in dictis suscipientibg dgte dispositi
grata ex praedicdt nihl dictum huic ordinati, lunt nihlg
g deveniet dgte grad ipsi ubi huius actui dverig Sacramenti
spee dicti g. respectu dgtis ad indgtis. dicit v. nos gravo Sa=
cramenti. Ptr 3do apari. dicti meritis dignius respectu
indgtis glona g. praestet dicti Sacramenti respectu indgtis gra

317 Obiicies 1 ma utriq. dicit adne. posito dgti disposi-
tione in suscipientibg s. suscipiant Sacramta eiusde s. dicti speci
est uni cond Lege Minister dignior et ieiunus meriti alteri

indignior [illegible] merito [illegible] Minister [illegible] [illegible] gratia [illegible] dignitati Ministri correspondet [illegible] dignior [illegible] digno Ministro. [illegible] Minister dignior [illegible] indignior [illegible] magis dignus [illegible] gratia [illegible] digno [illegible] Ministri [illegible] gratia [illegible] magis digno [illegible] gratia [illegible] a Ministro [illegible] de Baptismo. [illegible] gratia [illegible] Ministri [illegible] gratia. [illegible] de Baptismo cap. 20 [illegible] S. Ambrosii [illegible] cap. 40 de Baptismo. [illegible] S. Chrysost. Homilia [illegible] baptizari [illegible] gratia [illegible] Minister [illegible] gratia [illegible] a Ministro [illegible] Minister [illegible] gratia [illegible] Apostoli 2 ad Corinthios

interesset unusquisque quod gessit. Quod item de lege ordina-
ria quod an aliqui possint credi de lege extraordinaria possit al-
terum notari ... gratiae et gloriae id exercere et ad huius ...

Obiicies 2do cum ... ... S. Greg: ...
praedestinati sunt quot Angeli ceciderunt ... S. Thomas tunc
praedestinati sunt ad ... gradu gratiae ... Angeli ... Angeli
... quod Angeli ... fuerant in gratia ... ... boni
... fuissent ... in gloria ... ... tunc
praedestinatos ... ad gloriam ... ad gratiam ... .
... ... 2 infantes ... 2 adulti ... ad ... merita
... ... praedestinati ad ... gloriam
... gratia ... ... non gratia ... ...
gloriae ... ... diversi ... in ... gratia
... ... dubiis ... fundamenti
... ... S. Greg. docet ... ... paradiso ... fore
tunc praedestinatos ... fuerint Angeli ... ... in ... sint
... ... praedestinati ... nec ... definit ... ...
... 2do ... ... gratia gradu gratiae
... tunc esse praedestinatos ... Angeli ... ...
... ... Angelos, ... fuisse in gratia ... ...
... ...
... ...
... ... de Angelis. ...
... ... gratiae
... ... lumine gloriae ... ...
... ... 3tio ... ...
... ... Angeli ... ...
... ... fine ... creati ... ... Angelorum ...
... ... gratia ... gloria ... praedestinati ... ...
... gradu gloriae ... Angelis ... . 4to ... ...
... tunc ... fine ... creati ... ... gradu gratiae ...
praedestinati ... ... Thom: ... ...
... ... gratia et gloria ... ...
... ... gradu gratiae ... ...
... et Angeli ... ... de ... ...
... . 5to ... ... 2 infantes ... duo adulti ... ...
... ... gratia ... ... fuissent ad ... gloriam
praedestinati ... ...
... ...
... ...
... ... ad ... ... fini de lege
ordinaria media ordinaria ... . quod
... gloriae esse praedestinatum ... ...

gratiam [illegible] divini [illegible] dicendum [illegible] ad Obiectionem negando [illegible] [illegible] Antecedentis

Obiicies 3 contra eandem rationem: [illegible] applicandi [illegible] merita Christi aliter non applicantur [illegible] omnia [illegible] applicatur omnia merita [illegible] unum meritum Christi [illegible] [illegible] Sacramentum diversae speciei tantundem gratiae [illegible] causaret [illegible] [illegible] merita Christi [illegible] Sacramentum tantundem [illegible]

R. hanc [illegible] Obiectionem minus [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible] inferat [illegible] gratiam [illegible] merita Christi [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 2do [illegible] gratiae [illegible] Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] merita Christi [illegible] valent in [illegible] [illegible]. [illegible] 3tio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam [illegible] merita Christi [illegible] [illegible] applicata [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possent. R. [illegible] [illegible] [illegible] applicantur [illegible] merita Christi [illegible] [illegible] beneplacitum [illegible] [illegible] ad [illegible] Christi [illegible] [illegible] [illegible] applicantur [illegible] merita Christi [illegible] [illegible] [illegible] latitudinem [illegible] [illegible] ad finem [illegible] [illegible]. [illegible] Sacramentum [illegible] causativa gratiae ad placitum [illegible] merita illis applicata [illegible] [illegible] inferant gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad gratiam [illegible] beneplacito [illegible] [illegible] cuiusque Sacramenti applicandi [illegible]. [illegible] [illegible] secundum mensuram gratiae [illegible] [illegible] singulis [illegible].

§. 2dus

An Sacramenta eiusdem rationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] causent gratiam in diversis subiectis [illegible] inaequaliter dispositis.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non aliter [illegible] [illegible] [illegible] adhuc [illegible] dispositione [illegible] [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] inaequali dispositione [illegible] an [illegible] gratiam [illegible] [illegible] inaequali dispositione [illegible] [illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible]. R. et

Dico Sacramentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex parte 320
[illegible] gratiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in diversis subiectis inaequaliter dispositis inaequalem causant gratiam [illegible] [illegible] in [illegible] melius dispositio [illegible] in [illegible] minus dispositio [illegible] [illegible] [illegible] 3 p. 269 [illegible] in [illegible].

an [illegible] eiusdem rationis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratiam in diversis subiectis

...debat ex nullo alio. Pbr 1mo ex Concil: Trid: qd tenendo
modo credendi qd aliis lictdoceat Baptismu (pariter ac de
aliis sacramentis) esse ignum sufficit dm magnam quod Spiritus Sanctus
attribuit in dam gratiam cuiq' dispone et cooperatione: ex qo colligitur eo-
dem Xsti institutionis quod sacramentum confert spiritus gratias parti-
bus ecclesiae revelatione ore fructu sacramenti suscipi atque ideo se magis
disposuerit dare ab eo q minus se disposuerit ad unum atque sacramentum.
2do veniat aliqui cognitioni spiritus ... et videt utique in sacro dili-
genter se comparavit ergo cum attritione insensa ut suscipit Ba-
ptismum a Domino ... suscipiat gratia Baptismi a Deo
gratia qui cum eadem attritione suscipit ordine sacrum hunc erit
... modo exurrent ... melius se disponendo ... illa certe
imo frustra et sine fructu facerent si ex majori dispositione nihil plus
gratiae illis accesserit. Pbr 2do sacramenta eodem modo
ex opere operato causant gratiam quo causant causae naturales effectus suos
atque hi causae eiusdem speciei causant inaequales effectus ... novi
dispositione subiecti sic ait D. Thom: loco citato ab eodem igne plus reci-
pit caloris qui plus ei appropinquat licet ignis gratia de se aeque ad
omnes effectus suos diffundat et sponte et eadem eiusdem speciei. Pbr
3tio alii pariter quo corpus mobile est magis aptum moveri eo ...
post ei impulsum impetus ... motus emat dispositi virtute motiva ab
externo applicatum eius magis impellere plumbum ... quam plumam
magis eadem virtute motiva ... lapis rotundus et ... qm
quadratum ... ita de aliis ... pariter ab ... virtute causa-
tiva gratiae sacramento ... causabit gratiam quo melius homo fue-
rit dispositus. Item ex eadem ubi plus accesserit uno gratiae
plus magis uno gratiae ... uno ... pariter ex eodem sacramento
plus gratiae magis dispositio minus gratiae minus dispositio. Ex dictis

321 Infer. 1mo licet cetera paribus unum sacramentum ...
nerat gratiam quam aliud ... ex sua institutione divina institutum
... sacramentum gratiae est in se post ... ordine in infinitum
esse gratiam, quia in ordine in infinitum post dari in subiecto ...
sacramentum dispositio. 2do post ... sacramentum minus causa-
tivum gratiae ... uti illius ... gratiam ...
... sacramentum magis causativum gratiae ... ille cui
... dispositione ... novi ... dispositio
sacramentum magis exerceat vim suam causativam, hic posita
novi dispositione sacramentum minus exerceat vim suam causativam.
3tio dum baptizatum ... tenetur ... habuerit ...
sanctitatis ... tantum ... gratiae Baptismi quam baptizatus
infans ... peccandi ... illam habuerit ... qui ...

nisi baptismus [illegible] adsit aliqua dispositio ut attritio fides [illegible] quae
dispositio [illegible] adesse infantes.

Obiicies 1º Cyprianum l. 4 Epla 7 dicit si [illegible]
Deus indulgentiam suam largiatur credentibus conferens [illegible]
[illegible] Deum [illegible] lumen [illegible] dispen-
sari [illegible] Spiritus S. [illegible] de mensura [illegible]
dari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] diffunditur [illegible] magis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aequalitate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dispositione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Spiritus S.

Respondet [illegible] Cyprianum [illegible] de [illegible] Baptismo [illegible]
[illegible] dispositio [illegible] gratia [illegible] in Baptismo infantium [illegible]
[illegible] [illegible] in Baptismo [illegible] gratia, [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] speciei [illegible] eiusdem speciei [illegible]
[illegible] [illegible] dispositionum. Respondet [illegible] [illegible]
Cyprianum explicandum esse de [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] donum Dei
[illegible] in Baptismo [illegible] [illegible] [illegible] gratia Baptismalis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] quasi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] similitudine
[illegible] [illegible] desumpsit eandem [illegible] luce [illegible] de se diffunditur
in [illegible] magis [illegible] [illegible] lux intenditur [illegible] incidat in
[illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] incidat [illegible] alia [illegible]
hanc explicationem videtur esse [illegible] Tridentino [illegible] [illegible] 30 [illegible]
[illegible] D. Damasceno lib. 4 cap. 20 dicens [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Baptismum [illegible] [illegible] [illegible] gratia
[illegible] fidei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible] [illegible].

Respondent alii [illegible] Cyprianum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicere [illegible]
Deus [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] personarum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nobilitate [illegible] [illegible] aliqua alia [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interna ad dispositionem
[illegible] [illegible] [illegible] D. Cyprianus [illegible] similitudine [illegible] [illegible]
[illegible] eadem luce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dispositi-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dispositionum.

Dices [illegible] Matth. 20 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
denarium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laboraverunt [illegible] dispo-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de denario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

explicat[ur] n. de gratia sed de gloriâ idq[ue] quoad ipsam gradum respect[iv]e
electi Deum visuri sint adeoq[ue] similem gradum ipsam beatitudinis
ipsi[us] consequi quod gradus visionis beatificae aliq[ui]s alio clarius
Deum videbit. Et ipsa d[e]venit de labore operariorum denarii accip[ie]re-
dem voni indicare in hac parabola designare p[rae]mium ipsum ex meritis op[eri]s
ex opere operantis, et cum gratiae ipsa ex opere operato qu[o]d sunt sacramenta.
Et ex inaequali tempore laboris in vinea in ipsis notq[ue] hos operarios fuisse in-
aequali dispositos ad recipiendum denarium: ipsi n. uniq[ue] tantum labore una hora quam
alter toto die ipsi ille diuitiae et intensae laboris aequare diuturnitatem ipsiq[ue] adeoq[ue]
hac parabola non intelligitur de uno eodemq[ue] denario gratiae cum quoad intensiv[e]
aequali, modo explicari potest de debitatis aequali dispositionis.

323 Obijcies 2do Sacramenta ut sint causae necessariae operum gratiae
possunt q[uo]d omnibus habeant effectum aequaliter intensum. Rd. DA. operarum gratiam pos-
sunt respectiv[e] ad dispositionem subiecti CA. quod eidem se possunt NA.
et ipsa pariter est apponens in causis nobis, quibus sunt necessa-
riae maioritate earum quam etiam se habent experimur antecedenti ampl-
iari priore vel novo dispositione subiecti ordinarie sub 2dae num.
probavi 2 et 3.

Dices Hinc sequitur unum idemq[ue] sacramentum eg. Baptisma
a Eucharistia eo digniorem esse quo sua meliori dispositione suscipitur.
atq[ue] hi dici neget alius summa dignitate habet ut ex meritis
extrinsecae Christi ideo ex dispositione sufficientia eorum non di-
gnior vel indignior se ipsis sub intrinseca novi dispositione suscipi-
entis q[uo]d sub illa per se novi dignus de morum ipsorum
operarum penes virtute causalitatis gratiae. q[uo]d si Baptismum cum
causat gratiam cum suis dispositione suscepti dignior erit
cum suis dispositione suscepto dignior erit quam Baptismus susceptus cum novi
dispositione ac dignior erit Eucharistia cum suis dispositione q[uam] in eadem Eu-
charistia cum novi dispositione suscepta. Rd. Nego sequelam q[uo]d dignitas
Sacramenti potissimum spectatur penes virtutem causativam eorum men-
sura ac ratione extrinsecae Christi habitu idq[ue] ipsa gratiae vires ef-
ficientis Christi significandi C. eodem intus cum ut hic virtus
causalis hic etiam exercitio vigiliae ipsius gratiae hic etiam
activitate extraxerit exercitato NA consequentiam. Sicut eg. ignis minus
approximatus minus dispositivus nutrit sed ubi licet minus calefa-
cit ut minus in se calidus nec minus perficit gradus
magis approximatus magis dispositivus nutrit sed eorum eadem
eandem in se virtute calefaciendi utrobique retinet sic sacramentum
s. cum suis s. cum novi dispositione suscipiatur licet in a. 2. nec magis
nec minus virtus sua causativa exercet sicut tunc eandem virtute
sui causativa retinet eandemq[ue] mensuram gratiae extrinsecae Christi
significat nec autem ex iure parva dispositione minus gratiae
causat, significat vel sed hanc gratiam quae habet ex hac ratione a.z.

sit id eo quod in sua institutione spectat conjunctionem
eandem retinet dignitatem suam. Itaque dicitur digni ex effectu
Baptismus ab infante qui nulla ac ab adulto cum optima dispositione
suscepti atque digni sumitur Eucharistia sive suscipiatur cum omni
adposita dispositione imo tametsi suscipiatur indigne cum nulla omnino
causet gratiam nam cum in illo casu retinet eandem materiam et formam
propriam ex institutione Christi significat gratiam nulla mensuram in
gratia causare potest quaecumque uno suscipienti nullam in alio
causet. Ex dictis patet meliorem dispositionem efficere ut sacra-
mentum det magis causam omnis gratiae significationem quae
conveniunt dignitati sacramenti adeo facere ut determinatam
omni causam gratiae in institutione Christi significationis gradu sibi
habet hic causare in a. 2. magis exigit quam conveniat
sepius dignitate sacramenti. 324

Obiicies 3tio sicut ob meliorem dispositionem subiecti
confertur maior gratia sacramentalis ex opere operato ideo ex opere
operantis atque hic dicitur utpote quia scilicet ob meliorem dispositionem
subiecti plerumque efficitur in actibus elicitis propriae exercitii
sed operis operantis quae operatur plerumque ipsi maior gratia ex opere
operantis cum opere operato sacramentali. Resp. negando consequentiam
consequentia atque in hoc quidem sibi habet dispositionem subiecti ideo in eo
cum omnis gradus cum non habeat in se bonitatem hanc ex opere
gradus addita potest dare in eo qui cum actione suscipit Bap-
tismum a peccato nam in illo casu attritio quamvis sit in-
tensa cum non sit dignificata a statu gratiae et opere meritorio
nec habet ullam condignitatem imo nec significationem respectu illius gradus
gratiae conjunctionem habet se movere ut ideo exigitur addi. Sacramentum
autem causativa gratiae ex opere operato habet magis exigit
ex natura se secundum eandem mensuram alicuius gradus gratiae.

Dices 2do quia existens in statu gratiae melius se disponit
per actus honestos et meritorios gratiae excessus iste gratiae meliori
dispositioni correspondens confertur ex merito proprio subiecti et ex opere
operantis. Resp. D.A. confertur ex merito et proprio N. ex merito
proprio et simul idque a priori ex virtute sacramenti magis se habeat
ex causare excedere. C.A. sub D. consequentiam quod ex opere operantis et
N. consequentiam ex opere operantis ex simul idque a priori ex opere
operato. Consequentia in illo casu duplex est principium proprio in meliori
dispositione in ordine ad gratiam alterum quod spectat ob honestatem
ipsius dispositionis, dignificatam a statu gratiae et meritoriam alicuius

pedis quod altera ostendit longe esse ob summe hujus ipsius dispositionis honestatem et meritoriam adhuc longe major gratia ob sublimiorem dispositionem ipsius correspondentem quod ipsa extra sacramentum producit nudo spectatam dispositione licet se gradu meriti respondeat ipsius excessus quod postmodum nudo spectata licet se ut dixi respondeat longe ...is excessus quod in sacramento confert opere operato proinde nudo spectata dispositione respondet hic excessus ex opere operato postmodum in nudo spectata respondet ex opere operantis. Vide dictum supra n 236.

Declaratur id ipsum in exemplo supponamus quod Petrus ... dispositione in statu gratiae ... accipere gradus 10 Joannes vero ... meliori dispositione gradus 20 ... 30 gradus sacramentalis in ... excessus ipse quo Joannes in gratia superat Petrum, postquam dixi ... gradus respondet dispositioni illius ... operantis ... respondet ipsi ... dispositione ut dixi excessus ... ex opere operato ... inde patet ... sacramentum ... meritorius in statu gratiae ... excedit Petrum ... in dispositione ... excessus gratiae ... longe ... respondeo ... nudo ex opere operato ... gratia postea excessus dispositionis ... excessus gratiae ... meritis ... correspondere ... dispositione nudo spectata ut dixi ... paulo superius. Et ... excellentia Christi ... sacramenta ... opera gratiae ... cooperatione ex dispositione ut dixi ... n 320

§ 3tius

Quodnam in specie sacramenta ... et quod ratione conferant gratiam secundum se.

Dixi ... Christi ... alia ratione alia ratione ... dispositionem ... gratiam ... magis ... gratiam ... non ... dispositione ... ut dixi. n 321 ... Christi ... ratione ... dispositione ... gratiam ... excedat ... Christi ...

credidi AA. Ame [illegible] [illegible] [illegible] partis
ply [illegible] quod quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ordinem et ad [illegible] peccatorum ad
quod sine [illegible] quia quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] n. [illegible] [illegible] at 10 [illegible] [illegible] ordinatum et
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod quia [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] meliore
dispone [illegible] dignitate [illegible] [illegible] ipsa videns
se dignis [illegible] [illegible] quod [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in statu [illegible]. 2do [illegible]
[illegible] [illegible] partibus ply [illegible] quod quod
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] eligens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Xpi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
Xpti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ply [illegible] [illegible] ply
quod opera Xpti. [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 3tio [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] ordo [illegible] [illegible] quod dignitate [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] Ordo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ply [illegible]
quod [illegible] ordine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gdo 4pti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible]. [illegible] Un:
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad quod ordinem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ply [illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dices [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 326
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] quod. ply

q. Baptismus erat Anselm aliis dicitur [illegible] dicitur.
R. C.A. D[illegible] [illegible] dicitur quod recepta [illegible] gaudeum consolatur ... quod non [illegible] [illegible] peccatum [illegible] [illegible] quando [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccatum [illegible] quod [illegible] Baptismo [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccati mortalis quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mariam [illegible] a peccatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ordo a [illegible] Administratione Sacramentorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gratia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramentis mortuorum [illegible].

SECTIO 5ta

De Tertio Sacramentorum effectu qui est Character

§ 1mus

Quid sit Character Sacramentalis et in quo genere entis poni debeat.

[illegible] Character [illegible] [illegible] quod [illegible] a Sacramentali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible], in [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] signum aliquod quo res aliqua [illegible] [illegible] [illegible]. Ex 1mo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Character [illegible] [illegible] [illegible] Characteres [illegible] ab aliis familiis. 2do [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] S. Franciscus Seraphicus [illegible] [illegible] [illegible] Christi [illegible] Christo. [illegible] [illegible] [illegible] Characterem diaboli [illegible] [illegible] [illegible] Antichristi [illegible] Characterem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diabolo et Antichristo. 3tio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impressione certi sigilli [illegible]. 4to [illegible] [illegible] Characterem [illegible] deputatur ad certum [illegible] officium [illegible] fine. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] Characterem ad certa officia [illegible] [illegible] [illegible] corona [illegible] Regis [illegible] Character [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Characterem [illegible] [illegible] quod [illegible] Sacramentali Characterem [illegible] applicando

327 R. ad 1. Character Sacramentalis est signum aliquod [illegible] spirituale indelebile, impressum animae, [illegible] quod hoc [illegible] [illegible] ad cultum DEI et ad [illegible] aliquod in [illegible] Christi [illegible] Christo erat aliis [illegible], [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible]. [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Characterem imprimi [illegible], esse indelebile, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] posse iterari [illegible] imprimunt Characterem. [illegible] [illegible] deducitur Characterem

Sacramentale esse ens mere morale a aliqua relatione rationis [illegible] a denominatione mere externa qua gratia [illegible] [illegible] [illegible] ad certum statum [illegible] [illegible] ut communiter docuit Durandus. Esse sed aliquid reale physicum [illegible] finis ad credita [illegible] definitione. [illegible] Concil. Trid. sess. 7 Cap. 9 dicat Characterem imprimi ad esse signum indelebile, [illegible] dare denotat esse reale physicum. Hinc ulterius deducitur characterem hunc esse [illegible] accidens. [illegible] [illegible] subjecto imprimitur ad quem imprimitur [illegible] character. Deducitur denique characterem hunc esse signum reale [illegible] spirituale [illegible] character est accidens spirituale. Spirituale, [illegible] signo ad placitum. Ratio est [illegible]

[illegible] Character [illegible] figura, effigies, imago, lumen, [illegible] signis ad placitum. [illegible] juxta Concilium Character Sacramentalis imprimitur indelebiliter; [illegible] signa ad placitum [illegible] imprimuntur [illegible] imprimuntur [illegible] variabilia [illegible] signum [illegible]. [illegible] Character [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] Character Sacramentalis [illegible] indelebilis [illegible] [illegible] indelebile. [illegible] signum ad placitum [illegible] ab Angelis [illegible] Characteris [illegible] [illegible] [illegible] Christianus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] character [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] character [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] character signum [illegible] ad placitum.

Ad 2dum [illegible] Characterem Sacramentalem [illegible] ad [illegible] qualitatis [illegible] qualitate spirituale [illegible]: [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impressionem. [illegible] ad [illegible] qualitatis [illegible] materiale Character [illegible] spiritualis, [illegible] [illegible] actionis a passionis a situs a quando a ubi a habitus [illegible] manifestum est. [illegible] denique ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta [illegible] [illegible] Character [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fundamento [illegible] [illegible] fundandi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Baptismus a Confirmatio a Ordinatio [illegible] [illegible] Christianus a militia Christi a potestas ministrandi Sacramenta [illegible] fundandi [illegible] Sacramenti [illegible] qualitas spiritualis [illegible] [illegible] [illegible] imprimitur Character [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenta

producere in ea ordinatis ad spirituale operandum.

Dices Character est signum. Atqui signum omne dicit relationem ad significatum, ergo character consistit in relatione. R. Character ut est signum nec non ad plurimum dicere relationem transcendentalem, atque in mala et speciali alia non posse consistere in relatione praedicamentali contra Durandum.

Quaeres. ad quamnam qualitatis speciem reducatur Character? R. variant hac in parte Auctores. alij enim reducunt ad speciem, quae est habitus et dispositio, et ad qualitatem permanentem. ita Bellar. Suar. Vasq. et plures. Alij ad 2. quae est potentia et impotentia, ita Valen. Henriq. et alij ad 4. quae est forma et figura, ita Carthagena Sotus et multi Thomistae; iidem ad Durandum et nonnulli alij statuunt responsionem ad diversas species qualitatis reducendum esse Characterem sacramentalem. Quoniam enim est permanens ex sese afficiens animam eorum ad primam speciem; quoniam etiam est signum alicuius potestatis accepisse reducitur ad 2. quoniam ornat et afficit animam reducitur ad 3. quoniam denique debet signillum quoddam cuius impressione notamur et distinguimur a ceteris, revocatur ad 4tam. principaliter tamen et potissimum revocari debet ad primam speciem qualitatis, ideo quod habitus aliis superioribus; ut tamen evocent qualitatem quae prima species qualitatis dicitur, ut facilius operandi uno adiungit posse operari, ut opponatur potestati operandi simpliciter. cum vero Character nullam facilitatem tribuat operandi. R. non id tam verum esse de habitibus et dispositionibus nullis. de ceteris vero habitibus et dispositiones superiores non dant facilitatem, sed simpliciter posse operari, et non revocari ad primam speciem qualitatis, quae pariter est Character.

§ 2dus

Quaenam Sacramenta imprimant Characterem?

330 R. 3. tantum habere Baptismum Confirmationem et Ordinem. est de fide contra Wiclephum aliosque novatores sectarios. Probatur 1. ex Script. ad Ephes. 1. in quo credentes signati estis spiritu promissionis sancto. quem locum de Charactere Baptismi, quo signamur spiritualiter exponunt Chrysostomus Hier. Anselm. Theophyl. Beda aliique SS. PP. Item ad Ephes. 4. nolite contristare spiritum sanctum Dei in quo signati estis in diem redemptionis. quem locum etiam de charactere exponit D. Hier. De Charactere vero Confirmationis intelligi accipiunt illud 2 ad Corinth. 1. textum Qui unxit nos Deus et signavit nos et dedit pignus spiritus in cordibus nostris. Denique character Ordinis probari potest ex ipsa potestate ministri quam ex sacrificium spirituali vi ordinis confertur a Christo quam ordinari suscipiunt. sicut enim Reges Legati aliique Vicarij cuiusvis personam sui principalis suscipiunt et valide illique nomine negotia publica conficiant indigent charactere sibi proprio, ita id ipsum sentiendum est de charactere spirituali ordinatorum Christi ministrorum.

Probatur 2do ex definitione Eccles. Concil. Flor. in Decreto Eugen. 4 ubi aperte statuitur: inter haec Sacramenta tria Baptismum Confirmationem et Ordinem quae Characterem id est spirituale quoddam signum a ceteris distinctivum imprimunt in anima indelebile. unde in eadem persona non reiterantur, reliqua vero quae characterem non imprimunt et reiterationem admittunt. Item Concil. Trid. sess. 7. Can. 9 ubi definitur: Si quis dixerit in tribus Sacramentis Baptismo scilicet Confirmatione et Ordine non imprimi characterem in anima, anathema sit. Eandem veritatem definiverat antecedenter Innoc. 3tius Capitulo Maiores de Baptismo, ubi asseritur passim hanc vigere opinionem quod signum et ex traditione acceptum esse. Probatur 3. auctoritate et communi sensu SS. PP. qui videri possunt apud Bernardum Caetera aliosque passim obvios et praesertim Bellarm. Cap. 2 L. 2 de Sacram. Cur autem 3 tantum habeat et non alia Sacramenta characterem imprimunt principalis ratio et fundamentalis non est alia nisi Christi voluntas ex beneplacito Christi sic ea instituentis. 2dario ratio deducitur congrua ex fine horum trium Sacramentorum quae videlicet

Et hoc peculiari modo haec tria membra Xsti eiusq milites et ministri deputantur ad specialem munus, officium, et ad speciales functiones spirituales exercendas, deputantur stabiliter, ideoq signum est, ut Charactere illo imprimuntur quo signantur stabiliter sic signum ... deputati sponsa Xsti [illegible] ab aliis distinguantur. In Baptismo itaq imprimitur Character quo ... discernimur a servitute diaboli et adoptamur in familia Xsti eiq signamur [illegible] cetera sacramenta ... recipienda ... Apli. ... in Xsto baptismum ... ad Hebr. 3. In Confirm: imprimitur Character militis ... Xsti ... ex familia Xsti ... in milites ... fide Xsti ... ... Ordinatione denique imprimitur Character quoq designans assumptum esse in Duce[m], Apostoli Xstiani, adlectusq esse magistratui Xsti ... et dispensatorem mysteriorum Xsti et sacramentorum, q character sdm diversos Ordinis gradus diversificatur ... in Episcopo aliq in Presbytero, aliq in Diacono &.

Dices enim matrimonium ... eosdem ... imprimit 331
Characterem. Idem dicendum de Extr. Unct. ... R. Imo ...
... docent, ideo alia sacramenta imprimere Characterem q. iterari non possunt, sed ... iterari non posse q. imprimunt Characterem. ... ex Charactere inferuntur iterabilitas ... ex iterabilitate ... Character. q. enim benedictio ... ad eundem gradum ... exercitium ... imprimit Characterem. R. 2do ... ex iterabilitate Sacramentorum ... Character ... ex ... matri: h.n. ... morte alterius ... iterari ... et ... quoad ... quoad ... coniuges. Imo si post matrimonium ... ad Religionem ... ; ... dissolvitur matrimonium ... unde si postea ex dispensatione ... ad ... possunt ... cum eodem ... contrahere ... posset cohabitare ... nisi novo ... matrimoniali. 2do si alteruter coniugum moriatur et postea miraculose resurgeret ... matrimonium, iux: Apost. mulier ... viro ... eiq ... ; ... Dicendum de Baptismo, Confirm: et Ordine ... semel ... resurgitur vivat, ... baptizari, confirmari, ordinari ... Compton ... n. 3.

§ 3tius

Quidnam sit sdm Characteris et quae proprietates.

R. ad I. ... Characteris ... 332
... Bellarm: ... Card. de Lugo Arriaga Compton ... Thomistas docentes ... intellectu ... q. ... docent Characterem imprimi ... ex textibus ... Character ... signum ... militis ministri ... ad ... potentia ad ... ipsum ... intellectu ... 3tio q. ... potens ad ...

alioq[ui] in hac terra clam[at] et Character quidem potest affixi et inde subiectari in ea. Qdsi in terra Sponsum potest ad signum destrui ab ea adhuc in Character est consequens ullus n. assignari pt effectus in quo solum influat qd ad[?] ... in proprio et opere ... principalia ut potest ad ... in ipsa ea ... Character quia habitus q. esse oportet inde recipi in ea.

Dices in 1mo[?] Character ordinari ad divinum cultum fidem et fides qdr subiectum in intellectu ergo subiectum fidei R. DA. ordinari s. typum indicandi fidelis 1 spirituali ad divinum cultum destinandi CA typum proprio effective fidei ex divini cultus NA concedo. Dices in 2do[?] Character et signum obligationis quarum obligat ad exequenda ea qd exigit Sacramentum ii ... Character imprimitur qd debet recipi in voluntate typum in subiecto spirituo obligationis R. CA NA ... ... necesse ... obligationis recipiatur in ipsa potentia inde capacis obligationis ... tempore Clericalis ... ut signum obligationis Clericalis ... in capite ... ut ... manicipia ... in fronte ... brachio ... nec ... nec brachium ... persona ... cuius ... esse ... notam.

Qdsi ... in ... Anima ... ee capaces Characteris Sacramentalis. Angeli n. ... capaces ... ut ... capaces Characteris ... imprimendi. 2do ... ... Character Sacramentale ... VERBI Divini ... Sacramentali ... Character Sacramentalis et ... Christo ... Christo ... ... Character ... ... 3tio de ...

... docent ... Character ... ... Character ... Sacerdotalem ... ... Character Sacramentalis ...

334 ... docent Characterem ee signum spirituale ... imprimitur ... spiritualis ... incapax impressionis corporeae. 2do ... ex spiritualitate

cetur dari posse aliquas spiritus dici qualitates gradualiter intensas gradualis id est de Charactere asserendi, ulla est sufficiens.

3tio Supponitur quod Character Sacramentalis debet ullis ab ullo creari vel creabili, quod hic sumitur ... ad ... spiritus quo signiﬁcat posse ipse dici esse ... in substantia.

4to aequum sumitur specie et intellectus quod Concilia ... quod Character Sacramentalis ullus hic ... ergo ... quod ab intrinseco exigit [illegible] ... ullus Agens ... et gradus ... semper ... omnibus autem utriusque ... Character Sacramentalis ... indelebilis ... perpetuo durare tam in damnatis quam in Beatis. Resp. 33

... Sacra ... Tridentinum ... quod ... asserunt esse indelebile ... semper ... quod ... in quo subiectum ... Character ... spiritus ... perpetuo durare quod ... D. Tho. hic 26 ... art. 5 ... Character militiae ... militibus post ... in ... ad gloriam ... et ... ad poenam. quod ... Christianus ... confirmatus ... ordinatus ... communis ... significat ... baptizatum ... confirmari ... ordinari ... ... ante ... fuit ordinatus ... docent ... quod ipse ... affirmat D. Tho ... in ... ad Hebr: Quod Character sit signum indelebilis ... destructione ... in ... et ... in coelis quod in inferis perpetuo ... baptizatum confirmari ... ... quam ... Characterem ...

Dices 1. in damnatis non manet habitus fidei et spei, quia nec Character! Resp. ... ... disp. ... habitus fidei et spei ordinantur ad ... possint ... damnati ... incapaces ... ex ... Characterem ... propter culpam eorum sine ... carentes ... gratia ...

Dices 2. Character designat hominem ad Religionis cultum ... quod ... Christi ... in Characteri ... designatur ... ministerialiter ... neque in coelo manet ... neque in inferno manet cultus ... Resp. ... Characteris ... esse ... semper ... designationem baptizatum ... baptizatum ... esse signum ... confirmatum ... confirmatum

vel in Beatis et ornamentum ad gloriam in damnatis et nota
ad opprobrium et confusionem, quoniam inde gravius puniuntur
eo quod tantis insigniti sint [illegible] denis alijs damnatis.
nam eo magis torquentur [illegible] ei exprobratur eo quod
corruperint [illegible] Xtianus [illegible] athleta Xpi.

Quaeres hic quid sentiendum de Sacramentalibus, atque in Cha-
ractere communi baptismali fideles habilitantur? Resp: Com-
muniter habilitate [illegible] Charactere [illegible] Sacramen-
talia [illegible] exigitur [illegible] Charactere vel ex beneplacito
[illegible] caeremoniae [illegible] idco Sacra-
mentalia vocantur quod aliquam analogiam cum Sacramentis habeant atque
[illegible] in administrando Sacramentum [illegible] ad
ad recipiendum [illegible] externam sanctitatem. [illegible]
[illegible] Sacramentalia habiliter [illegible] cha-
ractere [illegible] in Catechumenis [illegible]
[illegible] ante Baptismum [illegible] Sacramentalia [illegible]
[illegible] Sacramentalia [illegible]

Omnes [illegible] dans benedictionem.
[illegible] Sacramentale [illegible] Dominica [illegible]
[illegible] ex Cap. de Poenitentia
dist. 3. [illegible] aspersio aquae benedi-
ctae Cap. Aquam de consecratione dist. 3. [illegible]
[illegible] Clericalis [illegible] Monachorum. 3tium [illegible]
[illegible] panis benedicti [illegible] populo distribuebatur
[illegible] benedictio [illegible] 4tum [illegible]
confessio [illegible] generalis 5tum [illegible] eleemosyna 6tum
benedictio [illegible] benedictio quam Episcopi et Abbates [illegible] post
missam solemnem [illegible] impertiri solent. [illegible]
ex Cap. Medicina vel Cap. Aquam dist. [illegible] de Poenitentia dist. 3.
[illegible] Capi
scribentes.

Disputatio 4ta

De Causa et ministro Sacramenti.

DISPUTATIO 4ta

De Causa et Ministro Sacramentorum

Ut tum expendere possimus causam instrumentalem sacramentorum N. L. tum instrumentalis principalis Christus et institutor eius ... ad ministranda sacramenta. tum causa instrumentalis ministerialis ... minister qui ea administrat. expendenda ... ea quae ex parte ministri ... et licite administrare ... Dixi causa instrumentalis ... duplex ... scilicet causa efficiens principalis ... ab instrumentali ... et solus Deum ... independenter ... operatur ... causa ... sacramentorum ... ad hunc ... finem ... Causa denique ... sacramentorum ... expondenda causa instrumentalis.

SECTIO 1ma

De Causa Instrumentali Principali Sacramentorum N. L.

§ 1mus

Utrum omnium Novae Legis Sacramentorum ipse Christus immediate sit Author et Institutor.

R. affirmative. Com: et com: ... et ... de fide. 337
Probatur 1mo ex supra dictis ... potestatem institutionis sacramentorum, ut dictum est n. 180 ... tum vim meritoriam et imperatoriam habent sacramenta a Christo, ut dictum est n. 264 ...
Probatur 2do ex Concil: Trid: Sess: 7 Can: 1. dicente Si quis dixerit Sacramenta N. L. non fuisse omnia a Jesu Christo Domino nostro instituta anathema sit ... immediate ... intelligenda est. ... sermonis. sin. Christus ... Apostolis ... instituisse ... sacramentalia ... dedit potestatem ... ea instituendi ... immediate instituere ... de immediato ... Extrema Unctionis institutionem: quam ... definivit Concilium ... Can: ... omnia ... Sess. 24 Extrema

Unione definiendo ee a Xsto institutas et a D. Jacobo promulgatas. Sicut qd sessi: 24 tradidit de institutione a promulgatione loqui de institutione mediata ut et Patri sess: 7 ubi de Dibus sacramenti loquendo loquitur de institutione immediata. Pbr 3tio authoritate SS PP. Dyonysii, Augustini. P quos citat Bernal hic dispi 16 sectio 1 notis sufficiat unus D Ambr: Libr: de Sacramentis Capi 4 expresse dicens Author Sacramentorum quis est nisi Dnus Deus.

Dices non reperitur in Scriptura singulorum Sacramentorum institutio
338 R 1mo Authorem efficere non quod nobis constet ex Traditione et definitione Ecclesiae etiamsi non S Pp. R 2do D A. reperitur singulorum explicite vel explicite vel implicite Nt ex Scriptura: nam 1mo de Baptismo constat ex Matth: Ult: Baptizantes eos in nomine Patris vel Joanni: 3 nisi quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu S. P 2do de Confir: constat ex Matthi 19 oblati sunt ei pueri ut manus eis imponeret. Vel Actori 1. Accipietis virtutem supervenientis Spiritus S. in vos et eritis mihi testes P 3tio de Eucharistia est ex Matthi 26 Marci 14 Luc: 22. Vel 1 ad Corinthi: ~~11~~ 11 ubi ultima Coena et Sermo huius institutio explicite descripta. 4to de Poenitentia constat ex Joanni 20 Quorum remiseritis peccata P 5to de Extr: Unct: continetur impliciter Mar: 6. Ungebant oleo multos aegros et sanabant explicite vero Jacobi 5: Infirmatur quis in vobis P 6to de Ordine constat illud impliciter ex omnibus Scripturae locis quae Catholica citaverit quod Xstus Dnus ut tradidit Trid: sessi 22 Capi 1. corpus et Sanguinem suum sub speciebus panis et vini Deo Patri obtulit ac sub earundem rerum symbolis, Aptis, quos tunc novi testamenti sacerdotes constituebat ut sumerent tradidit. 7mo de Matrimo: constat ex Matth: 19 Quod Deus coniunxit homo non separet. videri possunt plures alii textus in Bellarmi: citati.

§ 2dus

Quaenam potestas Xsti mediate concurrit ad causanda Sacramenta.

339 R potestas excellentiae. Ratio est quia haec potestate mediate instituit Xstus Sacramenta. qd pbr 1mo. Xstus quia Homo est Caput, Fundator et Author Ecclesiae N. L. erat Scripturalogus qualiter dici debet habere in manu sua potestatem in Ecclesiam et internam P quatenus habet potestatem disponendi gratias ex thesauris Meritorum; annectendi adeoque instituendi Causas visibiles gratiae Sacramentales. Resolve dicunt Pi theologi n 149.

Pbr 2do potestas ~~excellens~~ independens quae habet Xstus quae

Deus est Causa Instrumentalis et simplex in qua Principalis
Dico quia Deus potestate independenti et qua Homo potestate excellentiae
instituit immediate omnia Sacramenta N.L. hanc n. potestatem excellentiae im=
mediate instituendi principaliter in omnia instrumenta gratiae gloriae et
Sacramenta et Ministri ea conferentes. Dico postremo 3tio
Christus qua Deus potestate independenti immediate instituisset
Sacramenta habebat vim immediate meritoriam et impetratoriam gratiae
posset n. et actiones Dei qua Dei habent modo meriti et im=
petrationis. ut dixi n. 163 et seqq. ergo Sacramenta N.L. haberent
vim immediate meritoriam et impetratoriam gratiae et quidem ita ut
ea haberent in gratiam multo causandam a Christo ut merente et im=
petrante ut dictum est cit: n. Dico Christum non potestate independenti qua
Deus Conferri inde mediate sacramentis hinc potestate eius
et potestate excellentiae qua Homo immediate instituit Sacramenta, eadem
potestate caret modo actiones humanas ut instrumentum principale
meritoriae et impetratoriae gratiae.

Dices 1o per illos dona et potestate independenti applicare meriti
et impetrationi Christi qua Homo et in instituere immediate vim collativam
gratiae Sacramentis ex defectu in fine. Resp. Dist. proportionaliter C. Ministro
N.L. et usque ad ... non oportet ... ad dispositione Dei ... plenitudine
potestatis ... in hac parte ... et ... omnia instrumenta ... in ...
immediate applicando ei potestati ... meriti et impetratione proportionabili
haberet tamen ... ut merenti et impetranti ... de ...
... in ... in ...

Dices 2o antequam Christus qua Homo haberet actiones humanas 340
supponebat de ... actiones gratiae ... quae ... habuit.
qua Deus ergo qua Homo ... et potestate excellentiae instituerit
et supponebat ... in ea instrumenta Sacramenta ... potestate
... quae Deus ... supponebat ... qua
... qua Deus dedit gratia ex ... ordine
... ipse qua Homo instituerat ... C.A. ... ex ...
pore, ... instituendi ... N.L. ... In-
... a Christo ... quae Deus ... hunc ...
... in ... signo rationis. in 1 signo quo Deus ...
... quasi ... ... actiones ... Deus
... ... Sacramenti ... meriti et impetrationi
... applicabit. in 2 signo ... instituit ... eiusdem
Christi ... quasi ... assumo has actiones ... Sacramenti
... potestate excellentiae ... applico meriti et impetratione

meae. in 3 tudeo signo Mar Xsti qua illis recipere tam-
nisi re in ... [illegible] signi intelligere et ... [illegible]
ergo per ... [illegible] Xsti qua ... [illegible]
immediate dammum ... [illegible] memoria ex impe-
tuosa ... [illegible] immediate ... [illegible]
... applicatione idem ... [illegible] applicationis im-
mediate ... [illegible] eminente
qui ... Xsti qua ... [illegible]

§ 3tius

Utrum omnia Sacramenta N.L. administrent nomine Xsti.

341 R. affir: Ratio quia omnibus predictis §§ dictis
... Xsti et ... principalis ... administrare ...
... [illegible] ... Xsti ... [illegible]
principalis ... Xsti ... [illegible] ... Xsti
baptisaverint ... [illegible] ... [illegible]
... baptisatur ... [illegible] ... omnia
Xsti ... [illegible] ... ministrantes
... dicta n 264.

342 Dices Minister baptisans ... [illegible] ... baptismi
... [illegible] nomine ... Xsti ... ministrans
nomine Xsti ... delegata potestate eius excellentia ... nomine Dei
... delegata potestate eius independente. Resp. ...
ministros gerere personam ... Xsti qua ... [illegible]
... [illegible] ... delegando ... pote-
state excellentia ... [illegible] ... Xsti ...
ipse ... ... duo ... [illegible] personam Xsti
... personam ... [illegible] ... ministerialis
... [illegible] ... [illegible] ... ministerialis
deputata ... Xsti. Hinc ... [illegible]
... ministerialis ... [illegible]
... ministerialis ... [illegible] ...
... ad ... deputata ... Xsti ...
... [illegible] ... ... [illegible]
3 ... ... [illegible] ... personam
... Xsti ... [illegible] ... obiectiva
... [illegible] ... [illegible] ... fidei
... Xsti ... [illegible] ... [illegible]
... personam Xsti ... [illegible]
nomine Xsti ... [illegible] baptismo ... [illegible]

in [illegible] Patris et Filii et Spiritus S. [illegible] unde [illegible] gratiam [illegible] Pater et F. et Spiritus S. [illegible] [illegible] ex eo quod [illegible] merito sue [illegible] excitet accedente [illegible] et potentia [illegible]. Non [illegible] Patris et Filii et Spiritus S. [illegible] ex [illegible] Ministri [illegible] quod ministri [illegible] maestri [illegible] [illegible] Patri et Filio et Spiritui S. merendo [illegible] gratiam apud [illegible]. Ad [illegible] ex [illegible] hominis [illegible] quod [illegible] ministro [illegible] Christi merenti ex [illegible] gratiam [illegible] Patri et F. et Spiritu S. [illegible] a ministro [illegible] [illegible]

SECTIO 2da

De Persona Ministri Sacramentorum.

§ 1mus

Utrum soli homines possint esse ministri Sacramentorum N. L.

Resp. affirm. [illegible] de [illegible] ordinaria [illegible] [illegible] 343
[illegible] [illegible] Lutheranorum [illegible] [illegible] ministri Sacramentorum [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] Angelos possunt esse de lege ordinaria ministros Sacramentorum. Probatur [illegible] ex [illegible] [illegible] baptizare [illegible] [illegible] Sacramentorum [illegible] [illegible] [illegible] Mysteriis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Probatur 2do ex S. Chrysostomo Lib. 3 de Sacerdotio: [illegible] [illegible] in ea [illegible] ministerio [illegible] in caelis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quam Deus [illegible] neque Angelis neque Archangelis [illegible] esse voluit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] super [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ministri Sacramentorum [illegible] [illegible] ad ministro [illegible] [illegible] Christus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] soli homines. Probatur 3tio auctoritate D. Thomae [illegible] [illegible] ex illo textu Apostoli ad Hebr. 5 Omnis Pontifex ex hominibus assumptus [illegible] [illegible].

omnis Pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in iis quae sunt ad DEUM
et Angeli homines vel aliter ex hominibus; ergo ipsi non constituuntur ministri in
his quae sunt ad DEUM, id est, in Sacramentis. Confirmatur: quia si Angeli
essent ordinarii ministri Sacramentorum nunquam homines morerentur sine Sacra=
mentis defectu ministrorum, atque ullus infantium eorum [illegible]
[illegible] periret, tenerentur enim Angeli ex officio in tam
gravi necessitate extreme periclitantibus succurrere et Sacramenta
administrare ut [illegible] facile possent [illegible] et sibi obti=
nere quod obligat possunt [illegible] Angelos Custodes [illegible]
oppositum quotidiana experientia constat certum est hanc potestatem de
Lege Ordinaria non dari ab Angelis. Dixi de Lege Ordi=
344 naria quia de Lege extraordinaria et de absoluta potentia DEI possunt
Sancti Angeli conferre et ministrare Sacramenta ut expresse tradit
D. Tho. in Tertia loco cit. [illegible] q. 2 ar. 3. quod ipsum
constat ex variis exemplis. Nam S. Amphilochius fuit ab Angelis or=
dinatus in Episcopum ut refert Nicephorus Lib. 2 Hist. Ecclesiasticae
Cap. [illegible] eiusdem ordinatione [illegible] Episcopi. [illegible] Ona=
phrius Anachoreta Angelis Dominicis diebus Eucharistiam ab Angelo
recipere solebat. Similiter B. Stanislao Kostka S. Catharinae Se=
nensi, B. Agneti de Monte Politiano Angeli Eucharistiam
potestate Ordinaria [illegible] ex speciali missione et privilegio DEI
ministrarunt.

§ 2dus

Utrum soli homines Viatores sint ministri.

345 R. de Lege Ordinaria soli homines viatores possunt esse ministri
Sacramentorum. [illegible] D. Tho. Alensis Vasquez Becanus, Koninck
Card. de Lugo, Martinon, Esparza, de Rhodes et communiter
cum Sylvestro Ledesma, Gonet, Diana, Suar. et alios alios.
Probatur Primo quia Christus in institutione Sacramentorum designans eorum
ministros, solos Viatores ad id munus deputasse videtur, ut patet
ex textibus [illegible] et insinuatis: solos enim alloquebatur Viatores dicens:
Euntes baptizate [illegible] Hoc facite in meam commemorationem [illegible] Et de Eucharistia
clare dicit Apostolus: Quotiescunque manducabitis Panem hunc et Calicem
bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat, quod solis viato=
ribus competit. Soli item Viatores possunt esse Presbyteri Ecclesiae quos
[illegible] iubet administrare Extremam Unctionem. De Matrimonio
vero clarum est, quia extra statum viae neque nubent neque nubentur: cum
tamen ministri sint ipsi nubentes, [illegible] de ceteris observandis.
Probatur 2do quia ipsa Sacramenta eorumque administratio et receptio insti=
tuta sunt pro statu viae tamquam media ad obtinendum statum Patriae;

æternum aut fine cessent media quæ et potestas sacramenta ministrandi concessa est soli Ecclesiæ militanti quia est soli viatoribus. Sicut soli viatores possunt valide recipere sacramenta ita soli viatores possunt valide administrare. Dices 3tio quia alias Episcopus qui damnatus est 346
ut Episcopus confirmare si sit in corpore in inferno posset alios damnatos in opprobrium Christi ordinare qui damnatus etiam Sacerdos posset pene æternum ab daemonibus altare valide consecrare in contemptum sacramenti et alia multa tamen sequerentur absurda. Dixi de Lege Ordinaria quia ex speciali privilegio et mysterio DEI sicut Angeli etiam tunc Beati cum assumptis corporibus possunt ministrare sacramenta ut patet ex multis historiis. Sic S. Neophytus Episcopus Leonninus tempore Nicephori ordinatus erat in Episcopum a S. Andrea Apostolo iam in cælis regnante. Sic etiam Joannes Indianus Patriarcha an: Dni 1120 Romam veniens coram Calixto Papa III et Cardinalium Consistorio testatus est Thomam Apostolum quotannis de cælo descendere et Indis fidelibus Eucharistiam distribuere solitum fuisse manu ut audivi aliquo indigno manu tenere.
Dices extra statum viæ manet Character sacramentalis quæ et potestas ministrandi sacramenta. R. C. A. Negatur. Quia Character est quid physicum invariabile, potestas vero est quid morale, variabile dependens a voluntate ministri principalis qui est Christus, qui voluntate eam tantum pro statu viæ ut patet ex modo dictis. Quia extra statum viæ cessat iurisdictio in membra Ecclesiæ militantis, quæ in iurisdictione requiritur ad plenam potestatem. Unde Character extra statum viæ remanens significat tantum habuisse tunc potestatem ante mortem quia ordinandi, confirmandi et c. non eam post mortem eandem habere. Hinc si aliquis Papa aut Episcopus post mortem resurgeret et sic viveret licet haberet eundem Characterem adeoque idem non posset ordinari non tamen haberet eandem iurisdictionem in Ecclesia. Alias 2 essent legitimi Episcopi in una Diœcesi, aut duo sint Papæ in Ecclesia, successor videlicet et is qui a mortuis resurrexit post legitimam electionem et ... successore.

Q. 3tius

Utrum soli fideles ii Catholici, aut soli iusti aut soli prædestinati sint ministri.

Quæstio hæc habuit originem a de fide inquirendis circa Agrippinum 347
Episcopum Carthaginensem qui Donati erant, et nondum plene depulsa multi Africæ Episcopi erant. Cyprianus Agrippini successor qui asseverabant Baptismum ab Hæreticis invalide ministrari ideoque repetendum esse

que in errore S. Cyprianus postea a Cornelio Papa reprehensus
deposuit quem fecere plurimi Africani Episcopi. 2do ita
Donatistae, Wiklefistae, aliique Haeretici qui eidem errori iam post
definitionem Ecclesiae pertinaciter adhaeserunt. 3tio ita asserit Dona-
tistis, Albigensibus, et Wiklefistis vitiis fide vel etiam sanctitate Mi-
nistri, ad valorem Sacramenti requirentes, unde ut Sacramentum sit validum
si minister existens in peccato mortali [illegible] nil minister.
4to ita Wiklefus qui insuper praedicto errori istum cumulavit ut doce-
ret laicos praedestinatos posse valide ministrare Sacramenta. Probatur as-
sertio Catholica primo quia Concilia definiverunt. Nicolaus
ut habet Bellarm: Lib. 1 de Sacramentis Cap. 26. Item Lateran: novissime
Trid: sess. 7 de Bapt. Can. 4 Siquis dixerit Baptismum qui etiam datur ab
Haereticis in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti cum intentione faciendi quod facit Ecclesia,
non esse verum Baptismum anathema sit. Et de Sacramentis in genere Can. 12
Siquis dixerit ministrum in peccato mortali existentem, modo omnia essentialia, quae ad
Sacramentum conficiendum aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere aut
conferre Sacramentum anathema sit. Idipsum habetur in Concil. Constanti-
ensi sess. 8. Probatur 2do ex SS. PP. et traditione Ecclesiae, quae
asserunt Stephanus Papa et S. Aug: L. 2 contra Donatistas aliique SS.
asserentes nemini fuisse in Ecclesia curae Baptismum quod opposuit doce-
ret. Idem S. Aug: L. 2 contra Parmenianum expresse dicit omnia Sacramenta
ad obsunt indigne tractantibus, prosunt tamen per eos suscipientibus. Item
Nicolaus Papa cum ad Bulgaros dicit de malis ministris: mali
bona administrando se tantum laedunt quod non noceant suscipientibus quod ad valo-
rem Sacramenti et efficaciam gratiae. Probatur 3tio ratione quia Sacra-
menta totam virtutem habent ex meritis Christi, non autem ex fide aut sanctitate
aut praedestinatione ministrorum, conferunt gratiam ex opere operato, non vero ex
opere ministri operantis, quod Catholici communiter [illegible] ex vi
institutionis Christi requisitis nihil obstat defectus fidei aut mala fides aut pec-
catum aut reprobatio ministrorum cum illi non in suo nomine sed nomine Christi ea
ministrant. Si sicut [illegible] dependeret a fide aut sanctitate aut praede-
stinatione ministri Christus non sufficienter Ecclesiae suae, ut mali mini-
strorum suis [illegible] ab aliquo homine carere possint. [illegible] denique quia nostris
ignorantur fides aut sanctitas aut praedestinatio ministrorum quilibet merito
dubitare posset de valore Baptismi aut absolutionis aut Ordinationis
suae et sic daretur occasio continuae anxietatis et scrupulis
[illegible] Sacramentis inextricabilis.

348 Dices 1mo Scriptura oppositum docere videtur nam Eccles:
34 dicit: ab immundo quis mundabitur? et qui baptizatur
a mortuo quid proficit lavatio eius. Item Joan. 20 Christus dans
Apostolis potestatem remittendi peccata ait: accipite Spiritum Sanctum quorum remi-
seritis

sentiri peccata remittenda esse. ad 3um quod infidelis a peccato sit immundus existimans nomines, nec habeat Spiritum S. non tamen ideo destruuntur ab eo administrando. R. N.A. ad illud text: Baptizatus ab immundo quid lavatur? accipitur de ritu mundari, non autem mundari: sensus est, si immundus sed non se mundet ut qui immundus, sed quia mundus est in specie quatenus sustinet actionem ritu mundat. Sicut enim minister mundat ut [illegible] ipse Christus tamquam minister principalis mundat et immundus minister, ad mundi speciem meritis suis ritu. Ad 2dum textum respondeo esse hic sermone de Baptismo non sede purificatione ab immunditia legali quae in lege veteri, inducebatur ex tactu mortui corporis contrahebatur, ob ablutionem quae Baptismus dicitur, quod hic textus [illegible] firmet quo legali illa ablutio figura erat Baptismi ad mundationem a peccato originali velut ex tactu mortui Adae. Unde eodem modo explicandus est ut prior, quod scilicet baptizatus a ministro sed ad mortuo non mundetur quatenus a mortuo, sed quatenus est ad eodem persona Christi gerente, accipit meritorum Christi ex opere operato mundationem, eis qui baptizat, ut Baptismi applicante. Sic hoc enim modo [illegible] non ipse quam ipse Christus baptizat. Ad 3ium textum respondeo ipsum dicere: nemine posse vel debere absolvere a peccatis nisi qui Spiritum acceperit in sua ordinatione potestate absolvendi; quod dono Spiritus S. [illegible] absolvit, debeat habere gratiam sanctificantem: haec n. [illegible] requiritur ad digne non vero ad valide absolvendum.

Dices 2do Stephanus Papa simoniace ordinatos a Formoso praedecessore suo iussit denovo ordinari quia antecedentem ordinationem delebat ob similem ordinantis. R. Nego [illegible] imo ex postmodum ordinatio valebat ob iterabilitatem ordinis. Hinc Blasellus dicit Stephanum quidem rebaptizando peccasse, non in definiendo definivisse.

Dices 3tio Actio ministri [illegible] peccatum exercitium est peccaminosa, quod non est quidem. R. D.A. est peccaminosa ex opere operantis C. est peccaminosa ex opere operato N.A. [illegible] ex opere operato est actio ipsius Christi, cui [illegible] quidem.

SECTIO 3tia

De Dignitate Ministri requisita ad licitam administrationem.

§ 1mus

Utrum ad licitam Sacramentorum Ministrationem requiratur in Ministro Status Gratiae?

349 R. affir: Hinc qui in statu peccati mortalis conficit aliquod Sacramentum solemniter tanquam minister ad id consecratus aut specialiter deputatus, ut absolute [illegible] peccat mortaliter: Ita com: doctorum sententia. Probatur 1mo ex Scriptura 1 ad Timoth: Cap: 3, ubi de Diaconis Apostolus dicit: Et hi autem probentur primum et sic ministrent nullum crimen habentes. Quae confessioni Sacerdotis nullum crimen habere debent dum ministrant. Et in pluribus aliis locis Scripturae requiritur eorum sanctitas tradita esse. Hinc enim in Lege Scriptura mandabantur prius legales ablutiones ad Sacrum ministerium, quod debent saepius ministrare N. L. accederent, nec solum quotidie ac dandi a alia defecti- bus ad altare admittebantur: cum quod nunc servanda longe sanctiora sint, oportet maxime enim in ministris requiri sanctitas. Probatur 2do ex Sensu et doctrina SS. P.P. et Summorum Pontificum, inter quos S. Dionys: Areopag. de Eccl: Hierarch: et S. Aug: et Greg: citatis sufficiat ubi dicit omnia Sacramenta obesse indigne tractantibus. Et Nicol: [illegible] ibidem citatus, ubi dicit malos ministros laedere seipsos. Item Greg IX Cap: Quaesitum de temporibus Ordinationum declaravit monendos esse Sacerdotes aliosque Clericos in peccato mortali existentes atque interminatione divini iudicij obtestandos ut si se posuerint in testimonium sua damnationis in susceptis Ordinibus ministrent. Legatur Canonistae ex professo in cit: Caput. Probatur 3tio ratione: Administratio Sacramentorum exigit summam reverentiam tum ob ipsorum Sacramentorum sanctitatem tum ob Personam Christi fontis Sanctitatis quam minister gerit, tum ex eo quod minister virtute consecrationis aut deputationis accepit ad hoc officium sancte exercendum speciales gratias et favores, vi cuius acceptionis contraxit debitum in eo statu officium suum exercendi, quem exigit sanctitas Sacramenti, Persona Christi et ipsum Ministerium. Qui status est status gratiae: Quare si quis hoc careat ministrando Sacramenta committit sacrilegium et gravem irreverentiam erga Deum eiusque actus.

350 Dicitur 1mo solemniter quia si accidat excusant Authores a mortali ministrum qui ratione indivisibilis ignorantiae aut ratione repentinae necessitatis in statu peccati Sacramenta ministraverit, ut si ignoraverit se esse in peccato aut si sit periculum ne infans sine Baptismo aut infirmus sine absolutione interea moriatur, ubi acceleranda est administratio Baptismi aut absolutionis, ut non relinquatur tempus ministro quaerendo statum conscientiae in tam brevissimo spatio elicere non posset. In tali namque casu salus aeterna suscipientis praevalet reverentiae Sacramenti: ubi non habet [illegible] Sacramentum, ut Sacramentum sint propter homines.

351 Dicitur 2do Solemniter tanquam minister consecratus aut specialiter deputatus quia respectu Baptismi solemnis non est in ministro speciali consecratio vel talis deputatio

deputatio: consequenter cum ea ab Ecclesia specialiter deputatus et solemni ritu baptizat. Hinc multi excusant a mortali laicum ex necessitate baptizantem in statu peccati. Laicus enim qui accidens ob defectum Sacerdotis baptizat absque speciali ad id deputatione: excusant quoque nulli cum Sacerdote in necessitate absque solemni ritu baptizante de quo expresse D. Thom: hic 269 sicut: in articulo enim necessitatis non peccavit baptizando, in quo enim posset laicus baptizare sic non potest quod non exhibeat se ut ministrum Ecclesiae subveniret necessitati patientis. Alij enim omnino hic utroque casu docent peccare mortaliter de quo Theologi Morales. Ob eandem rationem conveniunt de matrimonio in statu peccati contrahendo an scilicet sic contrahentes non solum peccent mortaliter in genere h. Sacramentum suscipiunt indigne, verum etiam eos peccare etiam insuper committant novum sacrilegium, in genere idem Sacramentum indigne ministrant. Affirmant alij alij communiter negant quo ad 2dam, diversi ... patre ideo quod sint ministri ex speciali deputatione Ecclesiae deputati, solum ex necessitate commissum sit eis facere hoc munus, quod elevatus sit ad rationem Sacramenti cuius ipsi sint ministri. de quo videri possunt Sanchez, Basilius Pontius.

§. 2dus

Utrum Minister alias quoque functiones ad quas est deputatus a consecratus licite possit exercere in statu peccati.

Respondent communiter Authores Primo Sacerdos a Diaconus (saltem non deputatus ad id ~~obligatus~~ consecratus et deputatus) in statu peccati distribuens 352 Eucharistiam peccat mortaliter est communior sententia apud Dianam Reginaldum, Ratio est quia licet non conficiat Sacramentum solum dispenset ad confectum, gravem tamen irreverentiam infert videtur Christo Christi Corpori tractando illud in statu inimicitiae cum Christo. Hinc S. Thomas in 4to dist: 24 Q. 1 art: 3 non est dubium inquit quin mali exhibentes se ministros Dei et Ecclesiae in dispensatione Sacramentorum peccent. quod de mortali intelligendum esse dicere potest ex eodem D. Thom: 3 p. Q. 3 art: 3 ad 4. Idem ipse Suarez ampliat etiam ad tractationem indignam et translationem Eucharistiae in statu peccati mortalis. Opposite tamen sentit Bar: et Caspensis ... Secundo in statu illo distribuens Eucharistiam pluribus unum tantum committit peccatum, licet certe sit quod hostias distribuerit, ut variant Authores. Probabilius videtur unum tantum committere peccatum. quia in mali consummatione singulas hostiarum distributiones censentur unam moraliter committere actionem Eucharisticam; aliter tamen sentiendum esse videtur quia committat mortalia ob diversas plures. quia is plures indicia novum penitentiarium infringit, pluriesque novum testamentum conficit.

353 2do Episcopus Chrisma a se non infirmorum consecrans in statu peccati mortalis peccare gravius affirmant multi, ut Bonav., de Lugo & eximii illo sensio D. Thomas in 4to dist. 24 q. 1 ar. 3, quod quod hoc, quod sibi competit ex ordine, fuit indigne quod consecrat, in ipso exequi, aut mor= tale peccat. Idem quod licet per ille consecratio non fiat Sacramentum, fit tamen ma[teria] Sa= cramenti in quo participat animus per benedictionis, consecrata est gratia, quod de utilitatem esset Sacramentum consequi non conferet gratiam nisi Chrisma a se non infirmorum fuisset benedictum. Alii tamen communiter negant, ut Regin. Rao. Mond. etc. quod eiusmodi actio non est expresse sed valde remote Sacramentalis ut sit tamen praesupposita ad Sacramentum necessaria.

354 3tio Diaconus et Subdiaconus Evangelium & Epistolam in summo sacro canentes aliaque propria sui Ordinis ministeria obeuntes in statu peccati mortalis peccare gravius affirmant Sylv. Navar. Toletus Moli. Sylv. & Rao. ut communius ex pluribus supra N 349 et inde 353 citatis. Alii tamen communiter negant. Quod in illis actibus illa interveniant consecratio a ministro Sacramenti excepta distributione Eucharistiae tempore Diaconi quod illis actibus nisi remote respiciunt Sacramentum Eucharistiae. Textus autem ex Aplo D. Tho. aliorumque supra in oppositum citatis dicens Na= mesi intelligi possunt de ministeriis duntaxat publicis in quibus ministran= tes Diaconi aut Subdiaconi peccant mortaliter rarae standato.

355 4to Inferiores Ordines non esse neque ut gradum ordinandi Episcopum an= nexum non ex se esse statum gratiae communicantes. Idea quod eiusmodi actus non nisi valde remote ordinantur ad Sacramentum. Idem approbari debet= erunt de actionibus quibus conficiuntur Sacramentalia: ut est Consecratio templo= rum, altarium & benedictio Abbatum, aquae lustralis, Cinerum, palmarum & quod horum actiones in exercendo nomine Christi nec conferant gratiam ex opere operato. Quod valde remote ordinantur ad Sacramentum quod est unde in illis peccatum ordinarie gravis exhibi statum gratiae.

356 5to Quivis minister Sacramentorum existens in peccato mortali tenetur statum gratiae sperare priusquam exerceat illas functiones in quibus consistunt a ministrante Sacramentum ordinarie & quaeritur: non tenetur in Confessione Contritione se disponere sufficit quod eliciat contritionem excepta in Confessione Eucharistiae in missa. Ita communiter DD. Ratio quod tamen exigitur Sacramenti quod non exigunt obligat tamen ad statum gratiae adquirendum sufficit Contritio. Dixi excepta Confessione Eucharistiae in missa. quod celebrans missam ut tamen conficiat Sacramentum idem tenetur illud suscipere, ideo ex speciali praecepto, quo omnes suscipientes Eucharistiam obligantur praemittere, si mortale aliquod habeant, quaecumque de eo sit mortis expresse habetur in Concilio Trid.

§ 3tius

§ 3tius

Utrum liceat petere et accipere Sacramentum a ministro indigno seu malo?

Sicut indignitas ministri nihil obesse potest circa valorem Sacramenti 357
nisi careat legitima et necessaria potestate, jurisdictione, approbatione pro circa va-
liditatem et licitam administrationem, nisi sit excommunicatus aut in gradibus expli-
catis exprimitur. Porro in hac re adhibere minister indignus aliquis potest
esse toleratus aliquis non toleratus. Non toleratus dicitur qui est nominatim excommunicatus
aut suspensus aut talis declaratus, aut notorius Clerici percussor juxta ex
Concilio Constantiensi et Extravag. Martini 5ti. Alii referunt ex par-
ticularibus non ullam ecclesiam Sanctis publici fornicarij aut concubinarij.
cetera crimina reddunt ministrum malum quidem sed toleratum.

Rx 1mo in nullo casu licitum est petere aut recipere Sacramentum a mi- 358
nistro non habente potestatem necessariam adeoque invalide illud collaturo. est
certum apud omnes. Ratio est quia tali petitione induceretur minister ad
sacrilegam confectionem Sacramenti, atque sufficiendo non habere potestatem, et
tunc ex tali Sacramento reciperet invalido ipse pœnas nullum fructum perciperet.

Rx 2do non licet etiam petere aut recipere Sacramentum a ministro malo
non tolerato. Est idem commune: Ratio est: quia tali petitione induceretur minister
ad peccandum grave: induceretur enim ad ministerium quod illi gravissime
ut tali est prohibitum. Excipiunt ab hac regula Baptismum et absolutionem in
articulo mortis. quia non habentur 2 Sacramenta in tali articulo sunt extreme
necessaria non censetur Ecclesia illorum administrationem graviter prohibere in eo
casu in quo ex dono Sacramento recipiendo est, et minister aliquis non
habetur nisi malus non toleratus.

Rx 3tio a ministro malo et tolerato licitum est petere et recipere 359
Sacramentum si illi ex officio incumbat tale Sacramentum ministrare
sicut incumbit Parocho erga Parochianos. Ratio est quia idem habet
eo petens unusquisque iure suo, atque bona ponit sibi obstinatum quod debet
expost bene confirmi a ministro si velit. Quod si vero quis idem Sacramentum
commode posset recipere ab altro ministro bono tenetur ex charitate
abstinere a ministro malo etiam tolerato (ut communiter tradunt AA)
quamvis administrationi talis Sacramenti ex officio obligandi. quia Lex char-
itatis obligat ut ministro malo non detur occasio novum peccandi committendi
cum communiter DD quod nondum peccando.

Rx 4to etiamsi Minister malus toleratus non sit ex officio obligatus 360
ad ministrandum Sacramentum, sed tamen de se paratus sit illud ministrare
independenter a petitione, idque petenti innotescat, licitum est ab eo petere
et recipere Sacramentum sine ulla nova ipsius peccandi occasione. in

omnes errores. Ratio quia Christus ejus poni res bona et honesta po=
test esse ... quod ... in personam et in
ipso Ministro nihil ... ministrandum ... de se ... n.
n. inducit ... ergo ad peccandum ..., et quidem ... de se parum
ce peccare. Dixi si in casu mortis ... quia ... ur=
geat ... annuit ... ; casu mortis ... ,
... videtur ... ministro Sacramentum ... ministrare
quidem ... ministri quia ... dare occasionem
peccandi ... iuste dandi ... occasionem.

SECTIO 4ta
De Intentione Ministri
§ 1mus

361 Utrum ad valorem Sacramenti requiratur in Ministro aliqua intentio?
Resp. aliquam intentionem saltem faciendi id quod facit Ecclesia, quod Christus
instituit est de Fide. Probatur 1mo ex definitione Concilii Flor-
entini ... Eugenii 4ti dicentis Sacramenta tribus perfici, rebus tanquam materia,
verbis tanquam forma, et persona ministri cum intentione faciendi quod facit Ecclesia
... : quorum si aliquid desit non perficitur Sacramentum: ... definit in-
tentionem faciendi quod facit Ecclesia ... Sacramentum ... Tri-
dentinum ... Can. ... definit: Si quis dixerit in ministris dum Sacra-
menta conficiunt, non requiri intentionem saltem faciendi quod facit Ecclesia, anathema
sit: Probatur 2do minister Sacramenti ... agere
... Christi ... ut minister ... Christi ... intendere ... agere quod
vult fieri Christus ... ut minister ... principalis
nisi ... intendat facere quod principalis vult fieri ...
... Probatur 3tio ... verba ...
... quod ... agendo ...
significant ... ad ... effectum requirunt ... et
intentionem. ... verbalem ... nisi in-
tendat ... [illegible] ... verbis
... significant ... Sacramentum ... signa ... verba
... practica ... valide operentur effectum quem significant
... requirunt intentionem. ... ex dictis ...
... intentionem ministri ... Sacramenti
... requiri.

362 Dices 1. S. Augustinus ... dicit se ... ministrum ... in ... Baptismi ... attendere ad ... baptizare
... intentionem ... R. S. Augustinus ... nisi quod prava
mores baptizantis nihil obsint valori Baptismi: cum ... Christi
virtute

virtute baptisant. Item quod innumera libraria incipiunt videtur in
alijs Ecclesijs. verumtamen in communi et plurimis sic legi: ministri
Christi qui in actu baptisandi sunt ex debito libere intendere: alias actio
ergo non esset nisi actio Christi ad mentem Ecclesiae: oppono dico dico se abtendere
quod baptisare sit ministri emendandum.
Dices 2do Sacramenta causant effectum suum ex opere operato quod intentio
intendis ne pertinet ad id. R. Dico Ergo: non intentio intendi quia actio
meritoria ipsius ministri ad Ecclesiam (. non intentio intendi quia ex
institutione Christi eligitur v. sit meritoria v. demeritoria ex parte mi=
nistri Ecclesiae. Dices 3tio Sacramenta operantur ut me=
dicamenta. sed medicamenta spiritualia et medicamenta independenter ab in=
tentione cuiusque applicata sunt efficacia quod est sacramentum. R. Sacramenta
operantur ut medicamenta moralia quae habeant ab intra virtute
curandi sibi innatam, quia sunt medicamenta physica, sed moralia quae sunt
moralia vimque suam habeant ab extra sunt actio ea instituente,
ergo ut em abintende ministri. quia Christus instituto Sacramento requi=
rit intendere ministri, qui ea voluit tunc sic applicari.

§ 2dus

Quidnam debeat intendere minister ministrando Sacramenta?

R. ad valorem Sacramenti est sufficiens intentio faciendi quod facit Ec= 363
clesia Regens alia intentio esse faciendi sic: h.e. non sufficit quod
minister velit facere praecise actionem externam Sacramenti quae ponitur exterius
ab Ecclesia quod velit proferre seriose illa verba et forma in forma qua
usurpat Ecclesia, sed minister debet intendere facere Sacramentum volendo
hanc actionem externam id efficere sit ad quod efficiendum haec actio externa
ab Ecclesia adhibentur. et dicimus E.J. 1mo ratione hereticorum docendum suf=
ficere quod minister intendat facere praecise nunc externam actionem Sacramenti seri=
o ipsam et interiorem. sed contra Catharinus Sylvester: et nullos alios
Inimicos sufficere quod serio ponat materiam et formam quaecunque permittat iste
ab Ecclesia eius. Et tamen haec nihil amplius intendat nec explicate nec
implicite. Probatur contra Apostolum 1mo. e. Concilio Florent:
paganum valide baptisare modo servet formam Ecclesiae et intendat facere quod facit Ecclesia. Qui supra intendit pronunciandi exterius
quaedam formam Ecclesiae regnt insuper intendere efficiendi id pro hoc forma
pronunciare quod Ecclesia efficit sub tali forma pronunciare.
Probatur 2do e. Concilio Trid: sess: 14 Cap: 6 nequaquam valide
absolvere agit in Sacerdote animus serio agendi et vere absolvendi.
ubi exigit intendere serio agendi, h.e. ponendi exterius formam, requirit insuper

intentio absolvendi h. conficiendi et tale sola id qd efficit Ecclesia Ex dictis
patet ex verbis Xsti Dni Joann: 20 Quorum remiseritis peccata re=
mittentur eis et horum n. dederunt suff. w dicte; quorum remiseritis pec=
catum eorum peccata remittentis q. circa quos conferens sola absolutionis externa
circa eos cui conferens tali n. sufficeret Solutio. deberet dicere: quorum peccata
intenditis effica externa remittere erunt remissa. Ex quo patet ad effectum
Sacramenti requiri ut minimum quae sera applicatio materiae et forma inten=
dunt intrinsece efficiendi Sacramentum tali materia et forma constans.

Patet 3tio ex absurdis qd ex opposita sententia sequerentur. Sequeretur n. qd cum
plene ebrius a dormiens et ponens materiam et formam debitam conficeret Sacra=
mentum. vel qd aliquis legens Epistolam 1am ad Corinthios ubi describuntur
hanc verba consecrationis, consecraret totum panem et tunc in mensa consecrare
q. si in eodem eadem verba legeret consecraret totum vinum ibidem reposi=
tum. q. ablaret ultra legendi grammaticis ut ablaret quam consecrandi.
Deberet sequi qd Mares ^ Mimices infantem lavantes dicendo: absoluo te
in Nne Patris et Filii et Spiritus Sancti revera tunc eos baptizarent, cum non dici=
tur tantum Sacramentum sub externa illa ablutio. cum hae omnia aliaque his
similia sint absurda, dicere igitur hoc fuisse voluntas Xsti instituenti
Sacramentum, qd requirerent talem intentionem ponendi externe materiam et forma
Sacramenti intentione conficiendi Sacramentum seu faciendi illud qd facit Ecclesia
vel qd Xsti instituit. Atqui patet consecratio ista Graeciani dubium
maneat, et reiteranda ranarendo qd Xstus dixerit quam ??? blasphemiam
hinde conferunt w respondeo aliis. Alem Graeciani dubium simul fuerit
exponere qui ex exteriore Sacramentum sola conferuntur illa et appar=
tere in Persona Xsti. dego udi post Comptonum Platelle et ?
de his fusius Eucharistia tractantes.

364 Dices 1mo S. Aug: Lib. 7 de Bapt: contra Donatistas C. 53
existimat validum Baptismum quovis fallaciter et simulate collatum,
imo dubitat an et valeret quovis omnino in eo fuissent omnino
ad mentem Scenicam Clara C.13 Respondeo S. Aug: id dubium fuisse desinendum circa
neque idem definiendi quando ?? S. Aug: w eadem opposita sen=
sisse: w n. illi dubitat absolute solutione si sibi immediate Ecclesia
quod inde patet q. ubi dubitat iudicium et dubium suum Subiuttit
Ecclesiae dicens ?? audiremus et secuturi sumus Deum, aliquid
?? in Concilio definientium.

365 Dices 2do Innoc: 9 L.3 Decretal: C. dicit Bapti=
smum, et non licet minister gerat in mente vel facere qd facit
Ecclesia. Respondeo Innoc: h. tantum velle qd valeat Baptismus cum minister
in mente non intendat qd facit Ecclesia quantum ad effectum Sa=
cramenti: ut si putaret Sacramentum nihil conferri gratiae. Sed tamen Innoc:
necessario ministrum debere intendere facere illud qd facit Ecclesia quoad

ad ipsam actionem Sacramentalem. Addit n. ubi dicendo intendat baptizare
q(uo)d significat n(on) sufficere ei exterius baptizare sed eum regenerari ~~intra~~
interiorem intentione baptizandi l(ive) conficiendi Sacramentum. 366

Dices 3tio Episcopi antequam ordinent protestantur se nolle ordinare excommunicatos, q(ui) carentes vero titulo etc. si q(ui) sint occulte tales valide ordinantur, ergo invalide ordinantur contra imo contra intentionem Episcopi ordinantis. Respondet Platelius si dicta intentio Episcopi generalis praevaleret in singulis ordinandis, ordinaret nec excluderet et consequenter intentione particulari, ante occulti excommunicati a carentes titulo & invalide ordinarentur. Atq. ordinarie Episcopi dictam protestationem faciunt in Ordine ad examen ordinandorum, num n(on) sint excommunicati, num habeant professionem & quo examine facto ullus episcopo excommunicato a requisito nova intentione abstrahit absq. ulla intentione. intendunt singulos ordinare ideo valide ordinantur etiam occulti excommunicati, quamvis ipso iure suspensi sint ab exercitio Ordinis suscepti.

§ 3tius

Quid sentiendum de intentione ministri haeretici a ioculariter ministrantis? 367

R(esp). q(uo)ad 1mum q(uo)ad intentionem haeretici intentionem a nobis explicatam q(uo)si superfluam negillent etiam hi errent, si in omnia efficaciam ponant in intentione eo modo conficiendi Sacramentum quo ex institutione Christi confici debet, v(el) quo vult Christus Ecclesia illud conficit valide conficiunt Sacramentum. Hinc Ecclesia definivit valide esse Baptismum ab haeretico collatum servans servandis. Ratio: q(uia) quamvis haeretici intentionem a nobis explicatam existiment superfluam esse superfluam, revera in praxi eam habent saltem implicite q(uia) intendunt ita conferre Sacramentum quo modo Christus conferri vult, Christus autem vult conferri illud cum intentione. Et etiamsi haberent erroneam Ecclesiam Romanam esse veram Ecclesiam ideoq. nolint facere q(uo)d facit Ecclesia Romana; si tamen intendunt facere q(uo)d facit Ecclesia vera eo ipso intendunt implicite et in confuso facere q(uo)d facit Ecclesia Romana, cum in re haec sola sit vera. ordinarie intentio practica corrigit errorem speculativum quoad valorem Sacramenti. Atq. ita dicendum est de haeretico q(ui) privatum errorem proponet modicus etiam occulti Ecclesiae et institutioni Christi ut dictum est n. 361 superius allato.

R(esp). q(uo)ad 2dum dupliciter posse aliquem Sacramentum conferri ioculariter 1mo ut solus animus sit unicus finis actionum q(uo)d in administratione Sacramenti exercere solent, 368
tunc ioculator ejusmodi minister nullo modo intendat conferre Sacramentum sed tantum intendat simulare et ex hac simulatione iocum facere. 2do ut ioc. q(uo)d e actio vera Sacramenti, ita ut minister vere et n(on) simulate intendat facere q(uo)d videt fieri in Ecclesia. et quamvis forte ex ioco a levitate ad hanc Ecclesiam intentione impellatur v(el) ex ipsa hac intentione ulteriorem recreationem sibi et aliis facere velit, n(on) simul serio habeat animum his actionibus obtinendi q(uo)d q(uo)d

f eas obtineri pst. imo ergo mdo collatu Sacramtu, et invalid quia deest
inteo requisita nulla apponitur inteo iocandi. 2do mdo collatu vali=
dum e, q. adest inteo requisita imitandi iocandi adnexta, imo principaliq ha=
bita quam imitand iocandi. atq hoc 2do mdo s Athanasius adhuc puer con-
sodales leviter qdem, quoad circumstantias loci et temporis, serio tm quoad animum
vere eos baptisandi, baptisavit, ideoq Baptismus ab eo collatus iudicatus
e valid. Idem proportionate dicendum e de alls. Greg: Magnus de quo
Martyrologium Rom et historia Ecclesiastica.

SECTIO 3tia

De qualitate intentionis in Ministro Sacramtoru requisita.

§ 1mus

Utrum requiratur Inteo expressa et distincta.

369 Proto illa ce expressa et dstincta inteo qdo in mente ofertur
qua minister intendit Sacramentum sb terminis et dstincte eius ratione. Illa vo im=
plicita vel et confusa, qua intendit Sacramentum sb generalibq terminis faciendi qd
facit Ecclea, a qd Xtus instituit a qd audit in Ecclesia fieri &. Utraque hde
multipliciter dividi solet: alia dicitur actualis qd cum hbeo eo ipso instanti quo
Sacramentum conficit. alia habitualis qd elicita fuit nec e revocata, sed tamen
actu n hbetur. alia virtualis qd elicita fuit nec e revocata et insuper
hic et nunc perseverat in aliqua virtute justre elicita. Alia dicitur
qd intendit ipse in se Sacramentum. Alia indirecta qua aliqd aliud quod
n Sacramentale ex qo tm Sacramentum sequitur ad Sacramentalis. alia absoluta
qd n restringitur f ullam conditionem. alia conditionata qd restringitur p conditionem
adhoc. Hoc tamen quaevis conditiona varia ce pst: Alia denique
dicitur interpretativa qd n hbetur re ipsa sed tm presumitur habitura 1 habere,
sed tm est si eg occurreret menti a sive bene consideraret si in
aliis circumstantiis poneretur.

R et

370 Dico ad esse Sacramti n requiri in ministro inteo expressa et
explicita sed sufficit implicita et confusa. ita communiter DD. Ratio e a praxi Ec=
cleae quae nunquam n reiterant Sacramenta collata a ministris rudibus et imperitis dum=
modo debita materia et forma adhibuerint cum intentioe faciendi qd facit Eccleia.
& Eccleia supponit n requiri inteo explicita et dstincta, alias n. ordinarie n hbent
rudes et imperiti q nesciunt essentia a fine adeoq formaliter dstincte ratione &
Baptismi a aliorum Sacramti, deberent a talibus baptisati debent rebaptisari
si ad valorem Sacramti requireretur intendi illud sb formali dstincte ratione. Dixi
ad valorem Sacramti q. ad licitum administrade a ministris Ordinariis requirunt
DD utalqo mdo dstincte cognoscat qd ea et in quo situ sit cryptum
Sacramti vim ac finis, qd administrat.

§ 2dus

Quid de Intentione Habituali Virtuali Actuali sentiendum.

371 R et Dico 1mo n sufficit inteo habitualis ad valide admi=
nistrandum Sacramentum. ita communiter DD. Ratio e. Quia inteo
habitualis hic et nunc nec in se nec in sua virtute existit q n pst influere
in confectione Sacramti. Quia requirit qd Sacerdos post elicitam inteoem consecrandi

a abstrahendi, et id retrahenti incidens in amentiam, qui plene obdormiens, sicut ex
abusu fecit Sacramentum in amentia vel somno, quin inveniret valide, saltem
a abstraheret quod absurdum est. Dico 1º sufficit intentio habitualis
ad recipiendum Sacramentum quod est valde ministrandum. Resp. Assequendo: Differentia quia intentionalis
quae intentio non sit tamen ex parte suscipientis in actione sacramentali influentia, sed se tenet ex parte
dispositionis subiecti. At vero in ministro intentio requiritur tamquam principium actionis sacramentalis, faciens
ut minister ministret nomine Christi, quod agit, agere. Requiritur porro ut influat in actione
debet aliquomodo ibi esse virtualiter existere actioni, nec sufficit quod praecesserit
et non retractetur; nam habitualis nunquam retractationis, nec est sufficiens ad actus inferioris actuales, sive inde
non existat, acsi nulla praecessisset intentio. Nam virtus aliqua activa, quae vel
intentionis actualis determinet ministrum ad ponendas actiones Sacramentales.

Dices 2do ad applicandum alicui Sacrificium sufficit intentio habitualis, ergo et
ad conficiendum Sacramentum. Resp. Trans. antecedens negat non. Aliud vero: Assequendo: Differentia quia ap-
plicatio Sacrificii habet se instar donationis cuiusdam, vel dispositionis de fructibus Sacrificii
futuris, sive inde et intentio applicandi et ipsa applicatio non cadat ipsum Sacrificium sed
Deo cedit ius adsumptum Sacrificii suscipiendi, quod ius ad rem non statim cadit, unde appli-
catio quamvis ante Sacrificium longe facta supposito quod non retractetur; posito autem
Sacrificio ius illud ad rem transit in ius in re. At vero intentio ministri debet cadere
ipsam actionem Sacramentalem quae debet illi aliquomodo coexistere in praesenti.

Dico 3tio Intentio actualis quamvis optima sit et curanda, utpote nescio
requiritur ad valorem Sacramenti, sufficit intentio virtualis. Ita communiter DD. Ratio quia ob 372
instabilitatem humanae imaginationis frequentes inde animi evagationes difficultas intentionis
actualis perseverare diutius, esset saepe Sacramentum fierent invalida. Et Christus minister
non credibile est Christum instituisse Sacramenta involvere vel facile exponi periculo
nullitatis. Quod sufficit quod intentio actualis eliciatur perseveret virtualiter modo tamen non perseveret
prius acceptatio. Hinc Ergo Sacerdos si ex intentione faciendi conficiendi missam in-
choans peragit actiones ad consecrationem ordinatas in qua intentio imperatas valide
conficiat, virtualiter in ipso actu consecrationis a qua in praesenti intermedio tempore sit distrahatur
habeat intentionem actualem habet per virtualem. Atque sicut habeat illam quae intentio hodie
celebrandi interim tamen non ex intentione conficiendi, sed ex intentione antecedenter exercendi
tunc habitualem. Si actiones missae sicut non imperantur in intentionis conficiendi sed in intentionis
exercendi id.

Quaeres in quonam consistat virtualis perseverantia
intentionis actualis quae evadat virtualis et sufficiat ad valide conficiendum Sacramentum. 373
Resp. cum auctore: consistit perseverantia illa in ipsis potentiis externis, quatenus hae
intentione actuali applicatae ad certas actiones non interruptam seriem peragendas ad
conficiendum Sacramentum ordinatas, ergo tamquam ut applicatae hanc seriem exsequuntur: verum
difficile quomodo potentia externa sola applicatione priore absque retentione, hic et nunc ipsius
internae potentiae separatim, possit dirigi ad tot actiones totique motus etiam disparatos
in tota serie ordine peragendas. Ideo probabilius dicendum est intentionem eliciam
gendam perseverare virtualiter perseverare sive in virtute post se relicta, non vero in potentiis
externis. Haec porro virtus vel in hac consistere videtur quod in actibus vel potentiis in-
terni partiamque imperantis interveniant aliqui actus vel imaginationis vel appetitus sensitivi ut
vult Koningk vel animi intellectus et voluntatis ut Lugo, quibus actibus actiones et motus ex-
terni diriguntur; vel potius quod existens species rerum gerendarum in conficiendo Sacra-
mento, quibus speciebus tota series actionis Sacramentalis dirigitur. Non sola huiusmodi
actus a specie non sufficit sensibilis, id non audiet ex eorum tenuitate, frequenter
infallibiliter.

374 Dices quisquis vult celebrare vel alias actiones exercere vi prioris actualis intentionis impressae incipit in amentia et in vi praecedentis excitatam sine uniusque praedictas actiones efficeret, sed valide conficit aut aliud Sacramentum conficiat, in amentia denique ac aliquis in distractione. R. Negatur. Quia in distracto prior intentio vi praecedentis excitationis perseverat virtualiter, distractio non est capax determinandi moraliter, imo ipsa distractio subinde est actus moralis. Actio in amente perseverat quidem virtualiter sed physice tantum non moraliter: cum nec ipsa amentia possit esse actus moralis, si sit plena, nec amens quoad illos sit capax ullius actus moralis. Idem dic de plene dormiente.

§ 3tius

Quid de reliquis intentionis qualitatibus sentiendum.

375 R. 1mo Ad valorem Sacramenti non sufficit in ministro indirecta intentio: Ratio. Quia talis intentio non tam vendicat facere quod facit Ecclesia quam quod aliud quid ex quo sequitur; est merus moralis actio Sacramentalis exercetur. Itaque si quis plene ebrius aut dormiens velit baptizare, si praevideat se in ebrietate aut somno solere baptizare, nihilominus inebriari aut obdormire, quamvis expresse nollet baptizare: talis non habet adhuc intentionem indirectam baptizandi sicut habet indirectam intentionem occidendi, qui praevidens ex ebrietate sua secuturum homicidium, vellet nihilominus quamvis expresse nollet occidere. R. 2do necessaria

376 intentio interpretativa. Ratio: quia talis intentio nec actualis nec virtualis existit animo et formaliter, cum ipsa in se nec sit nec fuerit, sed tantum praesumatur existenda sub conditione certarum circumstantiarum. R. 3tio Intentio conditionata sub conditione de futuro contingenti non sufficit ad valorem Sacramenti, excepto subinde matrimonio. Ratio quia talis intentio nec potest hic et nunc influere in Sacramentum, cum hic et nunc non sit efficax, sed dependeat effective a conditione futura, nec potest influere postea cum impleta conditio quae tunc iam non erit materia et forma Sacramenti. Dixi excepto subinde matrimonio, quia non Sacramentum dicit contractum validum. Ad valorem omnis contractus sufficit subinde intentio conditionata contrahendi sub conditione de futuro ut patet ex praxi.

377 R. 4to Intentio conditionata sub conditione de praeterito vel praesenti vel etiam de futuro necessario (praesertim non respectu Dei vel praesenti) supposito quod conditio subsistat eaque respondeat effectus in futurum sufficit ad valorem Sacramenti. Ratio quia eo ipso quod subsistit conditio, intentio evadit statim hic et nunc transit in absolutam. Ut si quis dicat: si peccasti absolvo te, si non es baptizatus baptizo te, si vivis aut saltem sufficit vivo te. Quare nec omnia si conditio quaevis respectu suspendat effectum tantum de praesenti velit esse vel confirmatur nam amentia intentio non. Quae conditio quaevis respectu erat amentia videlicet intercedere absolutam, cum in deesset materia et forma ~~nisi necessitate~~ Sacramenti, adeoque invalidaverit Sacramentum. Dixi sufficit ad valorem, quia huiusmodi conditiones sine gravi necessitate non possunt licite adhiberi, sed contrarie intentio ministri esse directa absoluta, de quo plura inferius tractant Theologi morales.

DISPUTATIO 5ta

De Subiecto et reviviscentia Sacramentorum.

In hac breviter inquiremus quaenam ex parte suscipientis requirantur ad validam et licitam receptionem Sacramentorum, vel si recepta sint cum obice quaenam requirantur ad reviviscentiam eorundem.

SECTIO 1ma

De Subiecto valide recipiente Sacramentum.

§ 1mus

Utrum valide recipiat Sacramentum q[ui] illud recipit positive nolens seu repugnans. 378

Resp. neg. e[st] Com: cum Rao pt. n. ex Con: supra citato. Sj Deus salutem n[ost]ram in nobis vult operari sine nobis, et contra illam volunt. Sj Cap: Jnnoc. de Bapt: dicit: Ille vero qui nunquam consentit, sed penitus contradicit nec rem nec characterem suscipit Sacramenti. ubi advertere particulam penitus contradicit. Licet n. Epis. ordinandus interrogatus vitiare ec. Episcopus respondeat: Nolo: n. tn. penitus contradicit, sed significat se n. judicasse tanta dignitate aliquid ex se ea resistere. interim tn. consentire impositionem hujus oneris ubi consentire in receptione Sacramenti, postquam illi dicitur: accipe vero conservari. Dices Con: de Judaeis dist. 45 quod pro hisce Judaei inviti baptizati, neq. coacti fuerunt ad Baptismum, [illegible] obligari ad servandam Legem Christianam quia coacti censentur ee. valide baptizati. R. CA Neg. Conseq: qui coacti ad consentiendum valide s. baptizati. Cum coacti essent non dissensu illorum ac illis allatis Baptismi consequentia.

§ 2dus

Utrum valide recipiat Sacramentum qui illius receptioni nec positive repugnat nec tn. positive consentit. 379

Resp. neg. Sylo de actis e[st] Com: contra Caiet: et Ledesma. Prob. Conl. ex Com: praxi Eccles. et consuetum Rimali Rom. ubi adultis qualis loquitur. necessarius modis consensum baptizari, si n. ostenderint voluntate Baptismi sancte usu modis probat. tum ex Concilio Arausicano Con: [illegible] dicente: Subito obmutescens qui statuto e baptizari et pro voluntate accipere potest si voluntatis praeteritae testimonium aliorum verbis habet. Q[uod] consequens potest non recipi Sacramentum. Dixi Sylo de actis quod infantes ex praxi et definitione Eccles. notorie valide sunt et vere baptizantur absq. propria voluntate: cum n. ipsi illam habere n. possint supplet eam Eccles.

Dices: praxis e[st] Eccles. moribundis non desperatis confer Extremam Unctionem quamvis eam n. petierint unquam [illegible]. R. CA Neg. cons. n. vixerunt Christiane merito censentur habuisse sltem implicitam aut confusam voluntatem recipiendi h. Sacramentum, ut q[ui] de pt. ordinationis ex vi hujus consensu ac oratione consuetudinis ex auctoritate [illegible].

§ 3tius

Q[uae]situm intentio requiratur in adultis ad validam susceptionem Sacramentorum?

R. requiri actualis certo nec virtualis qua requiri in ministro sed sufficit habitualis 380 consensum n. retractatum; imo respectu Extremae Unctionis sufficere videtur interpretativa, e[st] Com: pt. ex inductione dictis. Excipiuntur ab hac resp. Sacramenta Poenitentiae et Matrimonii, cum n. actus poenitentiae et contrahentium sint materia horum Sacramentorum. n. sufficit quod confessionem voluntas eam recipiendi eam sit revocata sed requiritur ut poenitentes actu doleant et peccata eo modo confiteantur, quo possunt atque contrahentes Matrimonium consensu suo seu signis exterioribus actualiter manifestent, quod sine actu saltem implicito et virtuali intentione fieri n. pt.

SECTIO 2da

De Subiecto licite recipiente Sacramentum.

§ 1mus

Utrum licite possit Sacramentum conferri indigno.

Nota quod per indignum intelligi indispositum et peccatorem, qui est aut peccator publicus vel occultus, qui petit vel petere Sacramentum vel publice vel privatim.

381 R. 1mo peccatori publico publice vel privatim petenti Sacramentum non est licite conferri est commun. et certum. Patet ex textu Scripturae dicentis: nolite dare sanctum canibus, tum ex eo quod minister teneatur fideliter et prudenter dispensare mysteria Dei, quod si conferret indigno peccaret contra fidelitatem. nam denique actualiter ministrando cooperaretur peccato suscipientis et Sacramentum exponeret in grave irreverentiam, alioquin ministro peccante contra 1mum Religionem Sacramenti. R. 2do peccatori

382 tam occulto privatim petenti Sacramentum non est licite conferri si delictum illius cognoscit et extra Sacramentum confessionis ministro innotescat. Ratio eadem ac immediate.

383 R. 3tio si peccator sit occultus et publice petat Sacramentum, tum cum non possit repelli sine gravi eius infamia et aliorum scandalo licite est imo debet minister ei conferre Sacramentum. ita communiter DD. quia non licet infamare vel suspicione aliis scandalizare, alioquin everteret charitatis ordinem et charitatis et aedificationis publicae. quia in illo casu minister non censetur cooperari peccato recipientis indigne quia non est repellere nec impedire illius peccatum, nisi per id quod non est licitum scilicet per infamationem illius et scandalum aliorum. Notant hic Auctores 1mo non censeri peccatum non

384 sufficere si nesciat indignitas recipientis et regni credendum scilicet a Deo praesumatur aliquis eius de debita dispositione. 2do quamque publice sint mores et obiganti acquirendi indignitate recipientis confirmandum esse cum confidentia quia melior est illius possessio. 3tio ab his responsionibus excipiendum esse Sacramentum Catholicis ad haereticum vel extra ex dispensatione... quia opposita dispensatione licite minister alteri cuiqui intrare esse exterminare scilicet... periculo subversionis in fide et scandalo aliisque inconvenientibus. de quo Theologi morales et Canonistae.

§ 2dus

Utrum in adultis ad Sacramentum licite suscipiendum praeter intentionem requiratur insuper aliqua alia dispositio.

385 R. affirm. et comm. et certum. Patet in primis respectu Sacramentorum mortuorum, quia in ordine ad Baptismum requiritur fides aliique pii motus dispositiones, et si peccatum actuale commiserit requiritur contritio vel saltem attritio supernaturalis. item in ordine ad Poenitentiam requiritur contritio vel saltem attritio supernaturalis, confessio, spes obtinendae remissionis etc. Patet deinde in Sacramentis vivorum quia adultis requiritur status gratiae. Addunt nulli DD praeter statum gratiae ob multi requiri requiri insuper actualem devotionem et motus pios saltem ob unum: ne videlicet aliqua saltem levis irreverentia Sacramento inferatur et ne suscipiens careat fructu etiam augmento gratiae correspondente actuali devotioni vel dispositioni. Dixi in adultis si peccatum actuale commiserint in ordine ad Baptismum requiri contritionem vel saltem attritionem. si n. careant peccatis actualibus et ut solo originali ad Baptismum accedant, non requiri de illo ullum dolorem docent Suarez Vasquez Koninck et alii communiter. quia dolor est ex deliberatione non requiritur nisi ob peccatum ab ipso peccatore propria voluntate commissum utique eadem deliberatione avertendi peccando, convertendi se poenitendo. ad quod peccatum originale non sit propria voluntate commissum, non requiritur ut baptizandus de eo poeniteat unus. Addunt tamen etiam in eo adulto qui cum solo originali accederet ad Baptismum requiri fides, spes, aliique pii motus erga Deum conversio per desiderium

donã amicitiã consequendi in ea perseverandi et mandata divina observandi. [illegible] in amicitia Dei recipiant nisi quod ad [illegible].

§ 3tius

Quomodo se debeat disponere ad statum gratiae qui sibi conscius peccati mortalis vult recipere Sacramenta vivorum.

R. tenetur ex necessitate praecepti vera et actuali existimatione [illegible] elicere. [illegible] excepta receptione Sacramenti Eucharistiae [illegible] et [illegible]. Quod [illegible] ad statum gratiae quod Sacramentum vivorum requirit sufficit verum [illegible] 386

[illegible] Dixi imo [illegible] Sacramenti vivorum [illegible] verum [illegible] possit. [illegible] obligatio sit [illegible] statum gratiae [illegible] uno medio ad hunc finem eo ipso obligatur adhibendi aliud medium. Dixi 2do excepta receptione Eucharistiae quia hoc Sacramentum ob specialem sanctitatem [illegible] non potest licite suscipi extra casum summae necessitatis [illegible] vera [illegible] sibi conscius peccati mortalis, sed [illegible] debet [illegible] praecepti divini: probat autem se ipsum homo etc, declaratum in Concilio Tridentino sessione 13 Capite 7.

SECTIO 3tia

De reviviscentia Sacramentorum.

§ 1mus

Quid sit Sacramenta esse valida sed informia et utrum reviviscant. 387

R. ad 1. [illegible] Sacramentum validum sed informe quod habet omnia essentialia requisita, atque adeo [illegible] debeat [illegible] defectum dispositionis [illegible] gratiam et ideo informe dicitur [illegible]. [illegible] defectus dicitur obex [illegible] fictio. obex ideo [illegible] ignem [illegible] calefaciat [illegible] alicujus corporis [illegible] obstaculo [illegible] defectus obstat ne Sacramentum [illegible] causativum gratiae [illegible] fictio vero ideo dicitur [illegible] defectum suscipiens Sacramentum [illegible] interius [illegible] exterius videtur [illegible] dispositus [illegible] fictio alia materialis [illegible] inculpabilis [illegible] suscipiens Sacramentum [illegible] putat se esse [illegible] dispositum [illegible] peccato [illegible] mortali [illegible] ignoranti [illegible] suscipiat Baptismum [illegible] fictio [illegible] dicitur obex inculpabilis [illegible] obex [illegible] Sacramentum [illegible]. Alia formalis [illegible] culpabilis [illegible] scit se esse indispositum [illegible] indispositus suscipit Sacramentum [illegible] in ipsa susceptione peccat mortaliter. Ex: sine dolore de peccato [illegible] mortale suscipiat Baptismum, [illegible] fictio culpabilis. Quod autem dicitur de Baptismo [illegible] aliis Sacramentis [illegible]. [illegible] videtur possibile [illegible] Sacramenta esse valida [illegible] informia [illegible] Sacramentum [illegible] validum [illegible] informe [illegible] culpabile quia eo ipso quod [illegible] peccato mortali [illegible] defectum [illegible] inculpabile possit [illegible] Sacramentum validum esse [illegible] informe [illegible] dispositum [illegible].

R. ad 2. Baptismus validus sed informis [illegible] postea [illegible] fictione reviviscit, [illegible] obex [illegible] gratiam [illegible] in ipsa susceptione [illegible] Communi cum Doctore Angelico D. Thoma [illegible] excepto Scoto, [illegible] 388

[illegible] Doctor Angelicus de Baptismo contra Donatistas [illegible] Capite 12 ubi dicit: quod ante [illegible] valere incipiet ad salutem, [illegible] fictio [illegible] confessionis

... [illegible] apud Hæreticos, idest Baptismus Christi non operatur ibi ... propter dissensionis [illegible] incipit Baptismus [illegible] ad [illegible] nulla [illegible] obicem. Obj. 2do [illegible] ante Baptismum [illegible] [illegible] Sacramentum remitti possent [illegible] institutioni Christi [illegible] Sacramentum mortuorum. [illegible] Baptismum [illegible] non [illegible] nisi peccata post Baptismum [illegible] [illegible] reviviscentia Baptismi. Obj. 3tio [illegible] reviviscentia [illegible] misericordiæ et liberalitati Christi [illegible] Baptismo [illegible] Sacramenti [illegible] informia.

§ 2dus

Quid requiratur ad reviviscentiam Sacramentorum?

389 Requiritur remotio obicis [illegible] Sacramentum fuit susceptum [illegible] culpabili [illegible] obice removeri [illegible] attritione [illegible] nisi post susceptum Sacramentum [illegible] sit ad peccatum mortale [illegible] Baptismo [illegible] attritione post Baptismum [illegible]. Dixi nisi ad mortale sit [illegible] reviviscentiam [illegible] Sacramenti [illegible] attritione [illegible] infusionem gratiæ [illegible] Sacramentum [illegible] ad fictionem [illegible] culpabili ad reviviscentiam [illegible] Sacramentum [illegible] nihil [illegible] attritionem [illegible] peccatum mortale.

§ ultimus

Ad quosnam effectus Sacramentum validum ad informe remoto obice reviviscat.

390 De Baptismo dum reviviscit [illegible] gratiam [illegible] [illegible] remittere [illegible] peccata ante Baptismum [illegible] gratiam [illegible] specialem reviviscit [illegible] remoto obice [illegible] efficacia Sacramenti valide [illegible] informiter suscepti [illegible] nisi [illegible] de novo [illegible] obice [illegible] de aliis [illegible] Sacramenti [illegible] Dixi nisi quod de novo [illegible] in ipsa remotione obicis [illegible] peccatum [illegible] ad [illegible] remittere [illegible] reviviscentiam Sacramenti [illegible] culpa [illegible] remittere [illegible] susceptione sine obice Sacramenti [illegible] ad [illegible].

[illegible] reviviscentia, quantum gratiæ correspondente [illegible] dispositioni remoto [illegible] obice [illegible]. [illegible] reviviscentia [illegible] ex professo [illegible] de [illegible], ideoque [illegible] plenius [illegible] remitto [illegible]. Nobis [illegible] de Sacramentis in Communi sufficiant.

Dicta dicandaque Sapientiæ in Mysterio

DEO Homini Christo.

nec non

Sacratissimæ eius Matri Virgini Immaculatæ.

Tractatus Theologiæ Polemicæ

De Sacramentis contra Hæreticos nostri temporis.

Sicubi certe in materia Sacramentorum acerrime dimicant Heterodoxi contra Ecclesiam Christi ut innui ab initio Theologiæ Scholasticæ de hac materia. et in primis numerum Septenarium Sacramentorum N. L. impugnant. Alij n. unum tantum Sacramentum admittunt scilicet Baptismum ut Lutherus initio Libri de Captivitate Babylonica. alij 2 tantum scilicet Baptismum et Eucharistiam ut idem postea Lutherus, Illyricus in confessione Antverpiensi Cap: xx et Chemnitius 2 parte Examinis Cap: de Numero Sacramentorum. Alij 3. scilicet Baptismum Eucharistiam et Pœnitentiam ut omnes Lutherani in Apologia confessionis Augustanæ. Alij eadem tria scilicet Baptismum, Cœnam et Matrimonium ut Zwinglius Lib: de vera et falsa religione. Alij 3 scilicet Baptismum, Cœnam, et Ordinem ut Calvinus Lib. 4 Institutionum. Alij 4 scilicet Baptismum Cœnam, Pœnitentiam et Ordinem ut Philippus Melanchton. Alij 5: scilicet Baptismum, Cœnam, Pœnitentiam, Matrimonium et Ordinem ut idem postea Melanchton. Alij 6 ut Gabriel Posellus qui tamen postea Catholicus factus est. Alij admittunt omnia 7 licet non in sensu catholico ut multi Lutherani in suo Lipsiensi Conciliabulo. Ut igitur inter tot errores, veritas Catholica nostra constet, materiam hanc ordine suo persequemur, quam Theologia Scholastica præ temporis angustias strictius Theologiæ Polemicæ tractanda relinquit. Quod ut exactius consequamur, ante controversiam omnia Ecclesiæ Catholicæ dogmata summatim perstringemus. postmodum de Septenario numero Sacramentorum et de nullo in particulari Sacramenta quæ aliqui ab hæreticis impugnari solent, erunt exponenda.

SECTIO Ima

Proponens generalem materiam controversiarum de Sacramentis in genere.

Circa Sacramenta in genere habet præcipuas veritates fidei Catholicæ. 1ma Veritas est dari in Ecclesia Christi Sacramenta, instituta non significandi non efficiendi vim habentia ut constat ex Scriptura, SS. PP., et Conciliis præsertim Florentino et Tridentino, et ex praxi Ecclesiæ. Huic veritati contradicunt Messaliani, Lutherani et Calvinistæ q. admittunt

q[uo]d alia sacramenta s[u]nt tantum nuda signa e[or]um q[uae] n[on] efficiant. Sed contra hanc haeresim sunt textus ex SS. PP. et Conciliis, et ex Theologia Scholastica desumpta argumenta. Opponunt p[rim]o q[uo]d alia sacramenta N. L. esse infirma et egena elementa q[uo]d illis sacramentis verbis tribuit S. Paulus ad Galat: 4 idem dicit p[ro]pter de sacramentis N. L. q[uo]d de Circumcisione dicit idem Apostolus 1ma ad Cor: 7 <u>Circumcisio nihil est</u>. R[espondeo] de Mosis sacramentis dici n[on] posse v[ero] ex eo p[rim]o q[uo]d ibidem Apostolus comparet sacramenta Antiqua ad Sacramenta nova, [illegible] et figuras ad futura bona q[uae] sacramenta nova de plenitudine meritorum Christi continent gratiam sanctificantem s[cilicet] q[uae] [illegible] olim bona erant nuda signa velut umbra et figurae rei, infirma et egena elementa.

2da Veritas Catholica est sacramenta N. L. ex opere operato s[cilicet] ex opere operato gratiam conferre. Huic veritati contradicunt fidei [illegible] haeretici [illegible] efficaciam sacramentorum fidei tribuentes. Verum opponitur p[rim]o in ipso Baptismo parvulorum q[ui] gratiam [illegible] absque ulla fide et dispositione suscipientis.

3tia Veritas est omnia Sacramenta [illegible] vere et vero a Christo D[omi]no instituta ut p[ate]t ex Concil: Flor: et speciatim Trid: Huic veritati contradicunt Calvinistae [illegible] docentes [illegible] Baptismo [illegible] q[uo]d [illegible] dego infra.

4ta Veritas q[uo]d vera [illegible] Ministro sacramentorum esse requirit hanc intentionem [illegible] [illegible] in Eucharistiae ordinando Baptismo, Matrimonio excepto. Huic veritati contradicit Lutherus docens [illegible] [illegible] daemones posse esse sacramentorum ministros.

5ta Veritas est [illegible] bonos sed etiam malos ministros posse valide administrare sacramenta, dummodo omnia essentialia adhibeant, [illegible] Christi auctoritate ministeria administrant sacramentorum. Huic veritati contradicunt Donatistae, Valdenses Hussitae.

6ta Veritas est Baptismum, Confirmationem et Ordinem [illegible] gratiam [illegible] Characterem spiritualem imprimi; signum hoc indelebile [illegible] ad [illegible] Christo [illegible] aliis distinguatur, unde [illegible] haec 3 sacramenta non iterantur. Huic veritati contradicit Wiklefus, Calvinus et Kemnitius asserentes hic Characterem nihil esse [illegible] [illegible] adinventum.

7ma Veritas est 7 esse sacramenta N. L. Baptismum, Confir: Eucharistiam, Poenit: Extr: Unct: Ordinem et Matrimonium. Huic veritati contradicunt novatores [illegible] ad initium hujus Tract: etc. Omnes his veritatibus oppositi errores efficaciter refutari possunt ex Theologia Schol: q[uae] in multis [illegible] [illegible] exigunt ideo hic sit

Controversia 1ma

De Numero Sacramentorum Novae Legis.

§ 1mus

Stabilitur septenarius Numerus Sacramentorum N. L.

Dico nec plus nec pauciora et Sacramenta esse et fuisse sup.
in N. L. quam septem iam numerata. et dogma est verum Ecclesiae Catholicae.
Prob. quoad singula in particulari Sacramenta ex scriptura Conciliis
et SS. PP. omnia satis sufficienter infra comprobantur. Tum ex traditione
perpetua Ecclesiae constat septem esse Sacramenta N. L. atque traditio Ecclesiae
non minus robur habet ad stabiliendas fidei veritates quam ipsa scriptura quia fir-
miter tenenda est haec fidei veritas septem solum esse Sacramenta N. L.
At a nec ecclesia nemo negare potest ipse n. consensus omnium Catholicorum et Chri-
stianorum ac perpetua usus Ecclesiae quae dumtaxat Sacramenta adhibuerunt nec
non SS. PP. testimonia infra addenda manifeste declarant hanc
fuisse semper traditionem et doctrinam Ecclesiae quod nos ipsi experimur
et ipse palpamus. Neque haeretici id negare possunt cum probare agere
a quo tempore doctrina Ecclesiae de uno Sacramento incoeperit quam u-
niversalis sit? Sed semper erit in quo omnis constitit ergo at Haeretici argum-
entum ex solo verbo Dei traditio ex opposito
in controversia venire solent hic neque illic ...
...nt est. Imprimis Apostolus Epla ad Thessalon: capite 2 versu
14 dicit Fratres state et tenete traditiones, quas didicistis sive per
sermonem sive per epistolam nostram in quo textu sive per sermonem sive per epistolam
aperte declarat non minus credendum esse verbo per sermonem Apostolorum tra-
dito quam per epistolam in sacris libris scripto. Unde et ipse anti-
quissimi SS. PP. senserunt qui multis saeculis haereticos traditionem
impugnatores praecesserunt. nam S. Basilius L. de Spiritu S. cap: 27 ait:
dogmatum quae in Ecclesia servantur et praedicantur partim ex scripto proditam do-
ctrinam habemus partim ex Apostolorum traditione ad nos delata recipimus
quae utraque eandem ad pietatem vim habent et nemo his contradicit qui
vel mediocriter rerum Ecclesiasticarum peritiam expertus habet, aliisque n. pluribus
S. Joannes cap: ult: dixisset Sunt alia multa quae fecit Jesus
ideo S. Aug: Epla 118: insolentissimae inquit insaniae est disputare
an faciendum sit, quod tota per orbem frequentat Ecclesia. Si igitur tota per
orbem terrarum Ecclesia septenarium traditum admittit et septem esse Sacramenta
etiam ad usum suum adhibet insolentissimae insaniae est disputare
dubitare (sicut faciunt haeretici) an admittendus sit numerus septenarius
Sacramentorum et an ea omnia ad usum fidelium adhiberi possint. expressius
adhuc S. Chrysostomus in Epla ad Thessal: caput 2 in Homil: 4
quapropter inquit, Ecclesiae quoque traditionem censemus esse fide dignam
est traditio nihil quaeras amplius. Quibus aliisque SS. PP. antiquissimi,
quos brevitatis gratia praetereo ergo merito hodie nati haeresiarchae

recipi et custodire debent, quae festorum Traditioni Ecclesiasticae
dicit circa diem Dominicum pariter circa alios Sacramentorum agno-
scendum esse et in eo observandum licet decentalia ad eadem spectandum
argumentum. Ad extremum hoc ipsum demonstratur probatur sic: Ergo doctri-
nae Apostolicae Ecclesiae traditam nunquam a Christo inspiratae quae doctrina dici-
potest, neque non specialis assistentia Spiritus S. primos Ecclesiae magistros permit-
tere potest errare, ac Ecclesiam suam Traditione in errorem inducere quod Traditioni
eadem fides adhibenda quae Sacrae Scripturae. Ergo ipsa Sacra Scriptura siquam
authoritatem omnem apud nos habet, habet utique eam non nisi Traditione ex ipsa
Ecclesia habet. Unde non constaret hanc Scripturam esse sacram et canonicam nisi
ex Traditione et ipsa Ecclesia constaret. Unde constat hoc Evangelium Ergo
verum esse a S. Matthaeo vel a S. Joanne scriptum, quod fuit a scriptura in eodem
tempore esse hactenus conservatam nisi ex Ecclesiae Traditione et Con: Concilii declaratione.
Ergo contra Apostolo quod unde constaret hanc scripturam esse sacram et Canonicam non
et adhuc ratio cur illi soli fides adhibenda sit quam Traditioni Apostolicae non
scriptae sed etiam in Ecclesia Apostolica quae conservant cur non firmior assensus
praeberi debet Ergo S. Marco ac S. Lucae videbantur Verbum Dei loquentibus eo
quod doctrinam suam conscriptam reliquerint, quod Andreas S. Thomas S. Bar-
tholomaeus aliique Apostoli qui ut certum omnes Spiritu S. pleni doctrinam
suam non scripto sed viva voce tradiderunt. Quod denique quod nemo nisi insa-
nae mentis judicare potest primaevos Christianos ante conscriptum Novum Testa-
mentum non habuisse alium Canonem verbum Dei ex quo aliquid divinum inspi-
ratum esse certo cognoscerent. Sicque nec habuit Ecclesia Canonem verbi Dei
virgo quod aliud? certe non scriptum quod viva voce traditum quod verbum tra-
ditum eiusdem est auctoritatis sicut et scriptum. Immo in Ecclesia Antiqua
ab Adamo usque ad Legem scriptam per duo et amplius millia annorum
perit vera fides et religio sola traditione efficaciter conservari eruerit
possit nunc septenarius Sacramentorum numerus ex sola Traditione effi-
caciter probari. Probatur 2do auctoritate Conciliorum. Concili-
um Flor: in decreto ad Armenos sic definit: Novae Legis septem sunt Sa-
cramenta scilicet Baptismus ... Horum quinque prima ad spiritualem uniuscuiusque hominis
in se ipso perfectionem, duo ultima ad totius Ecclesiae regimen multiplicationemque
ordinata sunt. Per Baptismum enim spiritualiter renascimur, per confirmationem augemur
in gratia et roboramur in fide. renati autem et roborati
nutrimur divina Eucharistiae alimonia. Quod si per peccatum aegritudinem
incurrimus animae, per poenitentiam spiritualiter sanamur. spiritualiter etiam et corporaliter
prout animae expedit, per extremam Unctionem. Per Ordinem vero Ecclesia guber-
natur et multiplicatur spiritualiter, per matrimonium corporaliter augetur. Hactenus Con-
cilium. Ubi sunt forte insinuari tot Sacramentorum proponit ut ex
ipsa necessitate finis, nec plura nec pauciora Sacramentorum media
efficaciter probari possit. Concilium vero Trid: Sess: 7 Can: 1 sic
definit: Si quis dixerit Sacramenta N. L. non fuisse omnia a JESU
Christo Domino nostro instituta, aut esse plura vel pauciora quam septem, scilicet
Baptismum ... aut etiam aliquod horum septem non esse vere et proprie Sacramentum

anathema sit. quod de fide est et cum plen. nec parvorum NL. Summenta A leggeri Conalia ptt esigua aliti Christi in moveospa sed de authoritate Conciliorum et quod est temeritatis et verendum audacia tot doctissimus actorumque fere orbis Doctoribus et Compatibus ineas ipsi spiritui S. Quales sed in Conciliis legitime congregatis aperte statuit contradicere velle. Sufficit hic quae excerpsit quod Bellarminus tomo 2 lib. 2. Probatur 3tio ex congrua quam adfert S. Thom. 3 Parte Q. 65 Art. 1. Sacramenta instituta sunt pro ordine ad vitam spiritualem ad vitam spiritualem requiruntur 7 quod Sacramenta instituta sunt 7. Probatur Tum quia Deus est vita aeterna ... ad Rom. 6. versu 23 Sacramenta sunt instituta ut ad spiritualem quae quod ad vitam. Tum de Eucharistia Joannis 6 dicitur Panis quem Ego dabo caro mea est pro mundi vita. Tum Christus sicut venit in mundum ita et Sacramenta instituit ut vitam habeant et abundantius habeant Joannis 10. Vita spiritualis conformis est vitae corporali atqui ad vitam corporalem ducendam requiruntur 7 eadem ex parte singulorum hominum requiruntur 1, 3 per se, sit generatio augmentum ex nutrio: 2 vero quia ... sit ... et medicina post ... renovando residuas morbi reliquias ... roborando. ex parte vero ... requiruntur 2. alia potestas regendi Reip. 2 ... atque publicos exercendi et propagare homines. quod pariter ad vitam spiritualem ducendam requiritur 7 1mo generatio ex Deo quod huic respondet Baptismus 2do Augmentum in gratia et fide quod huic respondet Confirmatio 3tio Nutrio spiritualis quod huic respondet Eucharistia 4to sanatio ... ad quod huic respondet Poenitentia ... Spiritualis ... quae ... 5to ... ad ... quod huic respondet Extrema Unctio quae dicitur Jacobi 5 alleviabit eum Dominus et si in peccatis fuerit remittentur ei. 6to potestas regendi Ecclesiam ... quod huic respondet Ordo ... ad Hebr. 7 Sacerdos ... offerunt ... 7mo tandem propagatio ... corporalis ... in spirituali quod huic respondet Matrimonium ad generationem ... educationem prolis institutum. ... de singulis in particulari Sacramentis ...

§ 2dus

Solvuntur Obiectiones Haereticorum

Obiiciunt 1mo nullibi scripturae dicit 7 esse Sacramenta quod ... Ardentius ... Christus dicit Joann. 5 Scrutamini Scripturas quod non est credendum ... Scriptura ... Tum ad Galatas dicit Apostolus: si quis vobis evangelizaverit praeter quod accepistis

anathema sit. Item Apocal: 22 Si quis apposuerit ad haec appo-
net Deus super illum plagas scriptas in libro isto. Ergo illa in scribenda
et doctrina sive ea quae Evangelica est et in Scriptura nihil illi ap-
ponendum et tradendum. quod ipsum exprimunt Heretici ex 3° V. Testi:
Deuteronomij Cap. 4 non addetis ad verbum quod loquor vobis nec
auferetis ex eo. item Cap. 12. quod praecipio tibi hoc tantum facias Domino nec
addas quidquam nec minuas quod inveniunt hoc Scriptura nullibi dicit esse septem
credenda septem esse Sacramenta sicuti Catholici addunt septenarium numerum
Sacramentorum. Resp. hoc argumentum videndum esse potius quam solvendum sua
mente. nam nec ipsi Heretici illi [illegible] tamen certo licet non Sacra-
menta Scriptura explicite ergo non dicit septem esse Sacramenta nec sub
his sillabis Scriptura credere septem esse Sacramenta et tenere septenarium numerum
Sacramentorum nihilominus id ipsum non dicit implicite ergo quod ea quae
Sacramenti significant defectum non septem vitiis extrinsecis illibus [illegible]
cramenti intelligimus significare Sacramenti attribuit ut potius excitan-
dis textibus ipsa de singulis in particulari Sacramentis. Ubi quae ipse Scri-
ptura expresse dicit autem ipsum Baptismum esse Sacramentum. et tamen ex eo quod
insinuet illius effectus illius cum gratia efficiens gratiam esse
rationem [illegible] ab ipsis quod Heretici credunt Baptismum esse Sacra-
mentum quod non si expresse Scriptura diceret Baptismum esse Sacramentum. quam
modo de ceteris septem vitiis quorum singulis quae Scriptura gratiam annexam
esse testantur etenim insinuet a Christo facta insinuat [illegible]
ideo quod et non Sacramenti significata de uno quod fuit addi expresse
diceret hos septem esse Sacramenta. 2do retorquetur hoc ipsum ar-
gumentum ad solvendos errores Hereticorum de [illegible] Sacramentorum
nullibi Scriptura dicit 2 tantum esse Sacramenta vel 3 tantum vel 4 tantum aut 5 tantum
quod [illegible] 2 tantum nec 3 tantum nec 4 tantum nec 5 sunt tamen docent minorum qui-
tantum quod doctrina Hereticorum de numero Sacramentorum est transcripta
quod ipsum ex iisdem textibus quae in argumento adducuntur declarari potest.
Sacramenti non omnibus Scripturis nullibi inveniri particula exclusiva
tantum addi ad 2 vel 3 vel 4 vel 5 Sacramenta quod anathema sit illi qui
ea addunt et apponunt. 3tio ab authoritate nostra sequela
est nulla. unde ac si quis ita argumentaretur. nullibi Scriptura dicit Lu-
therum aut Calvinum posse augere in rem nostram quod ut sunt origini
quae gratia ex ipsis Hereticis unde credant aliquam esse [illegible]
defectionem videndis ecclesiam. unde sciunt haec ipsa
Scripturam vere esse [illegible] originalibus. cur admittunt symbolum
Apostolorum a Niceno a Divi Athanasij? cur credunt Filium
Dei esse consubstantialem Patri certe nihil horum expresse legunt in
Scriptura. sed [illegible] esse credenda nisi quod in Scriptura legitur hoc sed
ipsi supponunt Scripturas nostras receperunt Ecclesiae videntur quae

nullus sed potest argumento aliquo addi. 4to Adversarii argumentum
quod credendorum est sola et unica sacra Scriptura, quod in falsum
esse potest ex traditione de fide ubi omnis fidei quod asseritur. Hic
textus sacrae scripturae ad probanda asserta adduci nequit a vero
argumento suo ad nostrum accipitur ab Haereticis detorquent.
1mo attrahunt illum textum Scrutamini Scripturas id dicit Christus
ad Iudaeos, in eo sensu istorum propositum supponit quod ex ipsa Scriptura
Moysis si illam seriam suscepissent perlegissent et dilexissent cogno-
scerent se esse Filium Dei unde mox subdit si crederetis Moy-
si crederetis forsitan et mihi de me enim ille scripsit quod dicitur
textus nequaquam ab Haereticis detorqueri ad hanc suam quasi ita
sola scriptura in rebus universis fidei dogmatibus sufficiat id
est dicens hunc sensum dicitur textus habet, quomodo dicit legimus Christus
de sola Scriptura Moysis neque illud solum esse credendum quod in Scri-
ptura Moysis exprimitur. Quin eodem capite Salvator probat se esse Fi-
lium Dei per Scripturam tum ex operibus, scilicet dicit Scrutamini
Scripturas, item dicit Scrutamini ipsas Scripturas. Scrutamur quoque et
Catholici Scripturas circa quod Sacramenta et nobis vocant ipsas
Iudaeos. Eadem testimonia. 2do attrahunt secundum textum legem Pauli
citatum caput 1mo Epistolae ad Galatas intelligendum de Paulus hic
loquitur de abrogatione Circumcisionis et Ceremoniarum Mosaicarum
quas nulli docebant esse etiam in Evangelio servandas quos quidem
Apostolus anathema dicit quod ex hoc textu male inferunt illam solam tene-
ndam esse doctrinam quam eam quod evangelizata est in scriptis. Sin
hanc intendunt fuisset Apostoli sequeretur. Ubi enim Caput Epistolae con-
tinens postea scriptas ipsius S. Pauli Epistolas et Evangelium S. Joannis
et Apocalypsim eiusdem et alias Apostolorum aliorum doctrinas postea
traditas illi anathematizare quod nemo sanus unquam dixerit et tamen
in citato textu dicit Apostolus licet nos aut Angelus de coelo evangelizet
vobis praeterquam quod evangelizavimus vobis anathema sit. Neque ergo sensus
quod ulla alia doctrina sit rejicienda nisi ea quod in Scripto Gala-
tis non fuerit tradita sed quod illa sit rejicienda illa doctrina contraria
doctrinae S. Pauli Galatis traditae de abrogatione Circumcisionis et
Ceremoniarum Mosaicarum. Item evangelizare hic significat
doctrinam oretenus traditam ac scriptam imo principaliter illam quam
...evangelizare non idem est ac annuntiare id est publicare quod
potius praedicatione dictis quam scriptis quod docent Catholici ex traditionibus
Apostolicis evangelizant saltem sacramentum non evangeli-
sant aliam sed eandem ipsam doctrinam quae evangelizata est a S. Paulo
aliisque Apostolis sive de praedicta Scriptura sive praedicta divina et
Ecclesiae successive traditam. 3tio Quoad ... anathema

in hereticos qui diminuendo n[umer]um sacramentorum evangelicam
doctrinam doctrinae Apostolicae traditionibus evangelicis etc. contra-
riam. Quod autem quidam haeretici solent extendere ad Libri Apoca-
lypseos ultimo quod in illo addi vel diminui ne revelatam doctri-
nam scripturam corrumpat, quod inepte ab haereticis extenditur ad expugnan-
das traditiones quas utique Catholici non inferunt Scripturae Apocaly-
pseos. Quod solo dicto textu verum [illegible] secundum [illegible] in Ecclesia servat.
Quod autem quidam citato textu ex Deuteronomio adducunt utique
illud respicit [illegible] caeremonias Mosaicas quae lege [illegible]
institutas. Nec vero aliam doctrinam aliis nec Libri Iosue Salomonis
Prophetarum utpote post Deuteronomium scripti, immo nec Evangelium
possent superaddi Deuteronomio quod dicto textu inepte ab haereticis
ampliatur ad excludendam omnem aliam doctrinam [non] scriptam. Praeterea
Scriptis etiam loquor omnis sermo verbo et scripto tenetur
traditio quae verbo et scripto scripta quod de dicto textu prohibe-
Deuteronomium addi quidem ad ea quae loquimur et quae scripsit nec pro-
hibet nec excludit traditiones immo eas includit in his loquor verbo
Scripto sicut dicitur Psalmo 77 quanta mandavit patribus nostris
nota facere ea filiis suis ut cognoscat generatio altera filii qui
nascentur et exsurgent et narrabunt filiis suis.

Dices cum haereticis ad Coloss. 2 Apostolus dicit videte ne
quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem
hominum. Quod ex traditione non potest efficaciter probari numerus septem sa-
cramentorum. R. Negatur totum [illegible] citatum et intelligitur
quod ibi Apostolus dehortatur fideles a traditionibus Judaicis et Gentilium
antica legales et superstitiosas observandas in cibo potu diebus festis
quas observantes avertere possent a fide Christi, hinc immediate ex-
[illegible] subdit videte ne quis vos decipiat secundum traditionem
hominum secundum elementa mundi et non secundum Christum. Septenarius autem
traditio de numero sacramentorum non est traditio hominum secundum
elementa mundi sed est traditio Apostolica et Ecclesiastica secundum Christum
quod ab hac non dehortatur fideles Apostolus. Ipse paulo post declarat
Apostolus [illegible] circa quas traditiones hominum dehortetur dicens: ne-
mo ergo vos judicet in cibo aut in potu a vel in parte diei festi
a neomenia a sabbatorum. Septenarius autem traditio Apostolica et
Ecclesiastica de numero sacramentorum non est traditio hominum superstitio-
sorum circa cibum a potu a parte diei festi a neomenia a sab-
batorum quod non dehortatur Apostolus fideles ab hac traditione. Hinc retorqueo in
[illegible] [illegible] [illegible] quod ex traditione profana hominum su-
perstitiosorum non potest efficaciter probari septem numerus sacramentorum
[illegible] quod ex traditione divina Apostolica et Ecclesiastica non potest effi-
caciter probari [illegible] dicit n. idem Apostolus [illegible] Credite sub
[illegible] tenere traditiones quas didicistis etc.

Obiiciunt 2do Sacramentum fluxit ex virtute passionis Christi
atqui una est passio Christi omnemque illius virtutem ad Hebr. 10
una oblatione consummavit in sempiternum sanctificatos ergo et Sacramentum
est tantum unum. R. [illegible] argumentum [illegible] hoc aliis
[illegible] una est [illegible] actione Christi ergo [illegible]
[illegible] actione Christi [illegible] apostoli [illegible]
[illegible] Redemptor ergo unum tantum [illegible] a [illegible]
tantum peccatum. [illegible] hominum [illegible] a Christo [illegible]
Christus ergo et meritum [illegible] tantum unum [illegible] gloria [illegible]
unus. Deus creavit Adam [illegible] potentia divina [illegible]
absolute [illegible] potentia [illegible] omnia [illegible]
est tantum una [illegible] tantum unus. [illegible] generale solu-
tum hoc argumentum [illegible] de argumentatione [illegible]
[illegible] ex uno fonte [illegible] derivari possent [illegible]
[illegible] virtute passionis Christi [illegible] illa plura Sacramenta [illegible]
fluere [illegible]
Christi passio licet ipsa sit una non unius tamen Sacramenti est meritoria
[illegible] 3 [illegible] ad unum [illegible] unum agens prin-
cipale potest uti diversis instrumentis ad diversos effectus [illegible]
operandos virtute passionis Christi [illegible] producendo [illegible]
[illegible] instrumenta operantur in nobis
diversas Sacramentales gratias.

Obiiciunt 3tio ex latere Christi Domini fluxit tantum
sanguis et aqua Joann. 19 atqui per sanguinem significatur Eucharistia
per aquam Baptismus uti exponunt SS. PP. [illegible] Chrysost.
Theophilactus [illegible] S. Aug. tract. [illegible] in Joann:
[illegible] de Symbolo cap. 6 ergo 2 tantum sunt Sacramenta Baptismus et
Eucharistia. R. [illegible] Antecedens [illegible]
ergo 2 tantum sunt Sacramenta per effluente ex latere Christi sanguine et aqua
[illegible] significata [illegible] 2 tantum sunt
[illegible] a Christo [illegible] instituta. [illegible] SS. PP. tantum
signi effluente ex latere Christi sanguine et aqua 2 tantum [illegible]
magis [illegible] et principaliora Sacramenta Baptismus et Eucharistia
fuisse significata, non tamen [illegible] 2 tantum fuisse instituta imo nec
signi 2 tantum fuisse significata aliis signis a sanguine et aqua
Lateris Christi [illegible] non ante mortem neque post Resurrectionem.
[illegible] Marci 6 [illegible] Christi discipuli [illegible] ungebant oleo multos
aegros et sanabant. quod Unctio erat signum extremae Unct-
ionis exponunt SS. PP. [illegible] Concil. Trid. sess. 14 Cap. 1. [illegible]
[illegible] a Christo Matth. [illegible] fuit
signum [illegible] postea instituendi [illegible] S. Hieron:

erat benedictio ... S. Anselmum erat ... spi-
rituale idest dei de aliis Sacramentis. 2do NB. Scriptu-
ra ... accommodatio SS. PP. Crucis sanguine
Christi ex Latere effluere potuerunt intelligere Eucharistiam in
ipso magis ... mysterio ... alii SS. PP. intelligunt Aqui-
ficandi ... Baptismum 2° ... alii Baptismus fluminis
qui significatur per effluentem ex Latere Christi aquam ... alii e
Baptismus sanguinis qui significatur effluente sanguine
ita Cyrillus Catheches. 3. S. Hieron. Epla 83 PP. 2° ... uni
eidem Baptismo fluminis significari ... denotatam
applicationem et ... Redemptionis Christi significatam per sanguine
... Joannes Baptista ... in aqua ...
... in aqua et sanguine quod ... Baptismum
efficacissimum ... aqua baptismalis est mixta cum Sanguine Christi.
ita S. Ambr. Lib. 10 in Lucam cap. 10. S. Leo Epla 4. S. Aug.
et Venerabilis Beda in Cap. ... Joannis PP.

Dices S. Justinus Martyr unus ex antiquissimis SS. PP. Apolog. 2
2 tantum agnoscit Sacramenta Baptismum et Eucharistiam ... videlicet
S. Aug. Lib. 3 doctrinae Christianae Cap. 9. Tertullianus Irenaeus Cy-
rillus Ambrosius PP. S. Greg. ... nulli ... tria
tantum ponit Sacramenta Bapt. Chrisma et Eucharistiam. S. Dionysius
Areopag. in Ecclesiast. Hierarchia 3 tantum ponit Sacramenta Bapt.
Eucharistiam Confirm. et Ordinem. Imo Rabanus ex ... tractans de
Sacramentis in Libris de ... Clericorum 6 tantum numerat Sacramenta
Matrimonii ... faciens mentionem ... ex ipsis SS. PP. deduci non
potest ... Sacramenta ... 7. R. NB. quamvis ... SS. PP. exi-
gentia ... tractant nunc 2 nunc 3 ... numerarent et
explicent Sacramenta ... supponunt ... explicata ... tamen
... excludunt ... Sacramenti sicut ipse S. Paulus ad
Hebr. 6 duorum tantum meminit Baptismi et Impositionis manuum
... nempe ... quod illi ... id exigit ... ideo negat esse
plura ... aliorum ... mentionem faciat ... Eucharistiae
... Cap. 6 ad Hebr. ... Aplus de doctrina ... tra-
dita de fide Baptismo, Impositione manuum Resurrectione mortuorum
iudicio aeterno PP. dicens quod sicut una fides una iudicium aeternum
una resurrectio mortuorum ita Baptismus et impositio manuum se-
mel suscipiantur nec iterari possint ... Paulo
... exigere hic mentionem ... Eucharistiae aliorumque Sacramen-
torum ... aliter mentionem eorum faciat. Sic ... S. Justinus g.
in ... Apologia ... calumniis Gentilium quasi Christiani carnes
humanas comederent ... ad ... admitteret nisi
Christianum ... baptizatum, ... agere ... ipse ... delationem quod

in synaxi a Christianis sumitur et de Baptismo quod qui caverent ad synax-
xim non admitterentur ubi vides manifeste a D. Hieronymo Sacramentum exigere
bonum tum sacramentum non [illegible] matrimonium fieri unde eos ipso esse
negavit. Tertullianus qui contra Marcionem qui Baptismum et
Eucharistiam negavit et nuptias credentibus negabat ideo hunc errorem
refutans Libr. 4 contra Marcionem dicit Baptismum Eucharistiam esse
Sacramenta [illegible] videlicet ac si diceret tam bono non esse [illegible]
[illegible] in eo ipso negas esse plura Sacramenta unde alibi ut
Libr. de Resurrectione Carnis expresse meminit Sacramenti Chrismatis et
Ordinationis. Idipsum ostendam de aliis SS. PP. in Objectione citatis
[illegible] ad [illegible] conscriptam, [illegible] legem patre [illegible] hinc
[illegible] ex Rationibus ex eo ipso [illegible] de Sacramento non meminerit
Matrimonii Raro [illegible] ostendit solum de [illegible]
Clericorum. [illegible] libris Clericos instruat a Matrimonio segre-
gatos ideo [illegible] explicat Sacramenta quae ad Clericos pertinent non
eo ipso matrimonium a [illegible] Sacramentis excludit [illegible] docet.
[illegible] ex [illegible] SS. PP. (Confessionem S. Augustini qui hic
[illegible] allegatur ab haereticis) testimoniis de unoquoque in particulari
Sacramento. Objiciunt 4to 7 Sacramenta pertinent ad bestiam Apo-
calypticam ad [illegible] Antichristi per bestiam denotatur quod
[illegible] Sacramentorum in Ecclesia Christi non [illegible]. Ans. probatur
ex Apocalyp. Cap. 17 ubi in fronte mulieris super bestiam 7 Capitum
sedentis dicitur scriptum esse mysterium seu Sacramentum [illegible] ego dicam
tibi Sacramentum mulieris et bestiae quae portat eam ideoque 7 Sacramenta
dicuntur esse 7 hujus bestiae capita. [illegible] solidae et [illegible]
[illegible] Objectione [illegible] calumniis et blasphemiis [illegible]
[illegible] mendaciter imposita. [illegible] Sacramenti et
mysterii [illegible] in eo [illegible] hic [illegible] Sacramentum
Signo externo [illegible] a Christo instituto [illegible] bestia a
Antichristo [illegible]! a [illegible] Christus [illegible] bestiae seu Antichristi [illegible]
ad significandam et [illegible] gratiam sed [illegible] significare
[illegible] arcano seu secreto [illegible] in [illegible] de Sacramentis nostris
Ibi de 7 Capitibus bestiae non intelliguntur 7 [illegible] Sacramenta
sed intelliguntur 7 montes et 7 Reges [illegible] eodem capite ipse Angelus
Domini explicat dicens quid miraris? ego dicam tibi Sacramentum
mulieris et bestiae quae portat eam quae habet capita septem [illegible].
Et post explicans bestiam [illegible] dicit quae habet Sapientiam 7 Capita
7 montes sunt super quos mulier sedet et Reges 7 sunt. quam impie et
imprudenter ad haeresim imputant Ecclesiae Christi et Sacramentis [illegible]

quod ipsa Scriptura aperte explicat de idololatria ex Regum idololatris
[illegible] [illegible] Xsti: verum de his fusius Interpretes Sacrae Scripturae.

Controversia 2da

Utrum in Sacramentis adhibenda sint verba concionatoria?

§ 1mus

Proponitur veritas Catholica

Lutherani et Calviniani in Sacramentis quidem admittunt docent-
que esse igitur adhibenda verba concionatoria quibus divinae
promissiones adeo esse narrando explicentur ad fidem circa illas
promissiones excitandam quasi eo in ipsa Sacramenta id est illa fide
verbis concionatoriis excitata causet justificationem. ista

Dico in Sacramentis requiri nec sufficere verba
concionatoria sed requiri etiam consecratoria contra principia
et de fide contra Lutheranos et Calvinistas. Probatur primo ex
Scriptura Matth. ult: ubi dicit Xstus baptizantes eos in nomine
Patris et Filii et Spiritus Sancti. cum quibus instituit his verbis
consecrationem et formam Baptismi etiam haec verba consecrato-
ria et concionatoria non mere excitant fidem de promissione
divina sed significant Spiritus ablutionem et significando eandem
conferunt ut dicitur ad Ephes: 5 Mundans lavacro aquae
in verbo vitae quod in Baptismo requiruntur verba consecratoria non
mere concionatoria quod paritur modo in aliis Sacramentis. Item Lucae
22do Xstus instituit Sacramentum Eucharistiae et quidem Apostoli et fideles
frequenter adhibent verba mere concionatoria sed consecra-
toria quibus transsubstantiatur panis et vinum in corpus et sanguinem
Domini Sacramento Eucharistiae adhibenda et ex praecepto Xsti verba
non mere concionatoria sed consecratoria quod paritur modo de aliis.

Probatur 2do ex praxi Ecclesiae Conciliis et SS Patrum
apud Bellarm: lib: 1 de Sacramentis cap. 19. ubi S. Dionysius ver-
ba Sacramentorum appellat invocationes consecratorias et Augustinus dicit
Baptismum certis verbis Evangelicis id est consecrari et applicari invocatione
nominis Dei et Justinus [illegible] [illegible] quod ex praxi patet
Ecclesiae et SS Patrum requiri verba consecratoria et non mere concio-
natoria. Probatur 3tio ex Baptismo parvulorum constat non posse liberari
eosdem in Ecclesia baptizari et tamen non sunt capaces intelligendi verba
concionatoria neque possunt ex iis audita fidem excitare quod baptizans
non profert verba concionatoria sed consecratoria. Neque dicat Lutherus
parvulos in ipsum baptizandi credi tamen per ipsum motum [illegible]
[illegible] fingere et fidem excitare possunt, non enim manifesta
deliramenta et [illegible] nullo fundamento [illegible]. Idem enim [illegible] quod si
parvuli ipso motu possent [illegible] [illegible] [illegible] verbis
baptizantis [illegible] [illegible] fidem. Cum non possunt [illegible] post
Baptismum [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
ante usum rationis decederent
sine [illegible] [illegible],

nihil aliud valeat Baptismus adsolvere quod nemo sanae mentis dixerit. Sed non possunt ...vide derogar. Sperantes ... ex dicendis in Theologia scholastica de causalitate et efficientia Sacramentorum ubi ostendimus quod Sacramenta non removere obicem ... fidei a se excitam sed supponere et inde causant gratiam fidei in adultis excitam libere se non efficaciter inde Sacramentum sed ut ... dispositionem praeviam. Sperantur pro ... ex Concilio Tridentino sess. 7 ubi Can. 5 ... dixerit Sacramenta ... solum fidei nutrienda instituta fuisse anathema sit.

§ 2dus

Solvuntur Obiectiones

Obr 1mo Christus iubens Apostolis ut baptizent Matth. ult. dicit Euntes docete omnes gentes baptizantes eos et quibus ... ad Baptismum requiri verba doctrinalia seu concionalia. Resp. Distinguo: requiri ... ad Baptismum solemniter adultorum nondum in Christum credentium ... in hoc loco baptizari iubentur verba doctrinalia seu concionalia praevie disponentia praevie et Baptismum antecedentia Concedo, requiri verba doctrinalia seu concionalia formaliter ... ipsa verba ad formam Baptismi ... sunt concionatoria Nego. Aliud enim verbum ... pro docendis gentibus ... fide in Christum disponendis ... ipso Baptismo, ... verbum ... concionales ... per docere ... ... significantur per baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti ... Baptismi ... non concionatoria neque enim ex institutione Christi principaliter ordinatur ad excitandam fidem ... nec potest eam excitare ... in moribundis ... destitutis ... in infantibus usu mentis carentibus sed ordinatur ad ... fidem ... in adultis ... ... adultum baptizari non potest nisi velit invocare Christum et sperat in Baptismum invocare ... nisi ... Apostoli ad Rom. 10 quomodo invocabunt in quem non crediderunt aut quomodo credent ei quem non audierunt.

Obr 2do. ... in Joanne ... verba Christi explicans ... vos mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis ... unde ... aqua ... corpus tangat ... ablueret nisi faciente verbo ... ... verba baptismate ... ... nisi ... excitando fidem ... ... excitare fidem nisi ... Resp.

Respondeo p[ri]mo n. ex contextu sermonis quem D. Aug. instituit
regiri illud verba verba docentia unde colligit emundari
aut sola fide quatenus corde excitatur ad docentia credenda vel commen-
dare. Secundo non dicitur contextu illud fieri per quatenus est s[an]c[t]i-
ficationis omni sacramenti i. sed de contextu sacramenti deinceps
n. dici aut ut legenti patet oriri[?] inter verbum mundi sed di-
verso modo continuo dispositive per extrinsecam fidem confirmatio co-
operatione quatenus ad instinctione Christi accepta quod circa quod nec si
et nec in eo esse disposita per physice sed sola fide credenda ideo
aut ergo dicitur cum credi quod verbi vel in significatione
confirmationis baptismale emundare ad ipsum fidei ... sed
... quod ... credere nempe mysterium ...
... donat sibi ex institutione Christi possidere. Secundo
potest esse ipse D. Augustinus patet ex eiusdem lib. 6 contra Donatistas
cap. 25 ubi expresse agit verba confirmationis quod ille ... van-
gelica. patet ex eiusdem D. Aug. Epistola 23 ad Bonifacium
aliisque locis contra donatistas ubi docet nedum parvulos vel de
baptismi ... fide offerentium et ministrorum
adeoque sunt verba baptismalia unde esse confirmationis cum
nulla intercedat fides ... ministro ... in ipsis parvulis exi-
stens. ... ergo ... et dicendo
haec n. paulo ante dicit accedit verbum ad elementum et fit
sacramentum. quod intelligi non potest de verbo ... sed
intelligi debet de verbo confirmationis non verbo ... pre-
dicit ... aliud quid unde ad illud accedit nec
illud ... afficit quod dixit D. Aug. quod verbum confirmationis
est ... accedens ad elementum quod fiat sacramentum.
Quod ... ipsi Calvinistae nisi illud verbis docentur ... confir-
mant agnoscere debent quod ... in ... baptisatos ...
... absque verbis ... baptisati ...
... fide ... baptisatos absque verbis confirmationis adeoque nec
in adultis ... verba regeri ad ... sed ... ad ...

Obiiciunt 3tio S. Hier. exponens illa verba Apli ad Eph.
5 mundans eam (scilicet Ecclesiam) lavacro in verbo vitae quatenus vi-
tae intelligit verbum doctrinae, conversionis. ergo hoc loco ... Aplus de
Baptismo quod in baptismo ... S. Hiero. ... verbum do-
ctrinae, conversionis. Resp. explico S. Hiero. intelligit verbum doctrinae
, conversionis in ... Christi ... N. ... excepto
... Hiero. ... aliis ... alii SS. PP. cum ... Aug.
et Bellarmin. ... Apli explicant ... quatenus vel ... in-
telligendo verbum confirmationis. S. vero Hiero. ... ad alia
exempla Apli verba viri diligite uxores ... quod ...

tantum tropologice applicans universaliter homini ad vocationem [illegible] ob uxorem et homines [illegible] Christianum diligat illud verbo dicitur [illegible] tunc verbo [illegible] in pennis emundet. [illegible] Illud expositio manifeste est tropologica nec respicit verba Sacramentalia ad universum quod habet verbo doctrinae adeoque ex hoc textu nihil haeretici contra Catholicam veritatem eruere possunt. 140

SECTIO 2da

Proponens generalem Materiam Controversiarum de Sacramentis in Particulari.

Circa hanc materiam haec sit quinque veritates Catholicae.

1ma Veritas est quod habet exenumerari septem Sacramenta Novae Legis esse verum et proprie dictum Sacramentum ab ipso Christo Domino institutum. Cui veritati contradicunt Haeretici initio primi [illegible] [illegible]

2da veritas Catholica est Baptismum (quem etiam Haeretici plurimi agnoscunt) in aqua elementali aqua administrandum esse. Huic veritati contradicebant imprimis Manichaei qui aquam omnino reiiciebant utpote quam putabant a diabolo productam. 2do contradicebant Seleuciani respuendo aquam utpote a ~~[illegible]~~ Joannis Baptismum unice tenentes [illegible] [illegible] [illegible] qui ut [illegible] in Ethiopia [illegible] [illegible] loco aquae ferrum candens adhibebant. 3tio contradicebant Sanctitiani qui loco aquae utebantur [illegible] his verbis ~~Ego [illegible] aqua viva~~ 4to similiter Lutherus qui [illegible] aquam [illegible] liquore naturali [illegible] [illegible] materiam Baptismi admittit adeoque [illegible] [illegible]

3tia Veritas Catholica est formam Baptismi esse validam quod in Ecclesia Latina adhibetur Ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. [illegible] quod in Ecclesia Graeca adhibetur baptizatur N. servus Christi in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Huic veritati contradicebant imprimis [illegible] qui in nomine ignoti Patris invocantes [illegible] [illegible] nec descendentis Jesu baptizabant. 2do contradicunt Ariani qui in nomine Patris per Filium in Spiritu Sancto Baptismum conferunt [illegible]

4ta Veritas Catholica est Baptismum necessitate praecepti item necessitate medii necessarium esse ad salutem. Huic veritati contradicunt imprimis Pelagiani qui eum necessarium quidem esse asserunt ad adipiscendam gloriam non ad remissionem peccati Originalis. 2do recentiores Haeretici sola necessitate praecepti non medii Baptismum [illegible]

5ta veritas catholica: infantes licite et valide baptizari, ijsq[ue] per Baptismum habitum fidei, spei et charitatis infundi, ullam tamen in iis exigi fidei actum actualem elicitum, nisi: fides ipsa Baptismi, et Ecclesiae fidei ex qua susceptus baptizati fide suppletur. Huic veritati contradicunt Anabaptistae Baptisma infantium respuentes, item Sacramentarij et fidem eorum habitualem excludentes, et Lutherani actualem fidem infantium requirentes, uti nunc S. Joannes Baptista in utero Matris exultavit.

6ta veritas Catholica est: Ministrum Baptismi solemnis esse solum Episcopum vel Diaconum, in necessitate vero quemvis etiam laicum vel foeminam. Huic veritati contradicit Calvinus docens etiam in casu necessitatis nemini licere et esse Baptismum nisi ordinario ministro.

7ma veritas Catholica: confirmare esse verum Sacramentum ab ipso Xsto Dno institutum, ejusq[ue] proprium ministrum ordinarium esse solum Episcopum. Huic veritati contradicunt imprimis Novatiani, Donatistae, Valdenses et inter Lutheranos et Calvinistas, negantes confirmationem esse Sacramentum. 2do Vikleff, Calvinus, Kemnitius et alij offerentes [?] confirmare supplentes presbyteris [?].

8va veritas Catholica est in Sacramento Eucharistiae vere et substantialiter corpus et sanguinem Xsti Dni adesse, fierique consecratione verum transubstantiationem panis et vini in corpus et sanguinem Xsti, ita ut non remaneant amplius substantia panis et vini, sed sub qualibet specie et parte quantumvis exigua remaneat totus Xstus atq[ue] Deus ac homo, etiam quo ad sanguinem sub una quoque specie separatim sumptus [?]. Huic veritati contradicunt imprimis Berengarius, Gnostici [?], Arnaldi [?], Donatistae negantes praesentiam corporis et sanguinis Xsti. 2do Calvinus et Zwinglius asserentes in Eucharistia nudum signum contineri. 3tio Lutherus et Berengarius cum suis asseclis admittentes impanationem, sive panem simul cum corpore Xsti. 4to Beza, Calvinus, Vikleff et alij negantes Xstum in Eucharistia posse esse nisi in uno loco. 5to Kemnitius [?], Illyricus et alij docentes non esse Sacramentum et quoad hominem [?] et Lutherani et Calvinistae asserentes nec esse adorandum Xstum adesse et adorandum esse quo ad in usu sumentium sive in sumptione.

9na veritas Catholica: sub qualibet specie aeque totum Xstum sumi, adeoq[ue] sumentem sub una specie aeque sumere ac sub utraque. Huic veritati passim contradicunt Sacramentarij et Lutherani asserentes sub pane solum corpus et sub vino solum sanguinem sumi.

10ma veritas Catholica est Sacramentum Poenitentiae esse a Sacramento Baptismi vere distinctum [?], tum ideo post naufragium tabulam ut loquuntur SS PP. Huic veritati contradicunt Lutherus, Calvinus, Melanchton, alij haeretici, tum negantes distinctum Poenitentiae a Baptismo, tum docentes

visibile peccatorum fieri posse remanendo Baptismi

11ma Veritas Catholica est confirmationem sacramentale a Christo Domino esse institutum verum ac necessarium ad salutem. Hanc veritatem impugnant imprimis Novatiani, praecipue Wiklephus et sequaces ejusdem; (?) ...le, Lutherani et Calvinistae, asserentes nullam gratiam confirmatione explicari.

12ma Veritas Catholica est Extremam Unctionem, necnon de eodem Apostolo similiter Ordinationem, ab Apostolis ab ipso Christo institutam esse verum sacramentum, similiter Matrimonium quod sit non solum indissolubile quoad vinculum. Hanc veritatem impugnant imprimis Waldenses, Albigenses, Wiklephus, Lutherus, Calvinus, Manichaei, Adamiani, Eustathiani, Apostolici, quorum alii Extremam Unctionem, alii Ordinationem, alii Matrimonium, alii omnia haec tria a ratione sacramenti excludunt, de nulli gradu (?) et Calvinus docentes ob fornicationem alterius utrique dissolvi vinculum matrimonii, imo Lutherus ob alias omnes rixas ac dissensiones alterius conjugis dissolvere vinculi matrimonialis contendens. Hos errores (?) ... haec praesentium Apostolus refelli possunt ex Catholicae doctrinae dictis et ... in hoc loco refellantur etc.

Controversia 1ma

De Sacramentis in Particulari.

§1mus

De Baptismo et Confirmatione.

Dico 1mo Baptismus fluminis est verum et proprie dictum sacramentum a Baptismo Joannis distinctum a Christo Domino institutum est de fide, constat ex Concilio Trid. sess. 7 can. de sacramentis in genere et can. de Baptismo can. 1. contra (?) ... Probatur ad rationem sacramenti proprie tria requiri; 1mo ut sit signum exterius (?) ... sensibile, ut sit ritus externus et caeremonia sensibilis. 2do ut talis ritus sit a Christo Domino institutus et praeceptus. 3tio ut habeat annexam promissionem gratiae sanctificantis, licet n. Theologi scholastici plura requirant ad rigorem sacramenti, quia tamen in his 3bus requisitis comprehenduntur et haec tria inter Catholicos quin inter haereticos extra controversiam sunt, atqui haec 3 Baptismo fluminis competunt, ergo. Probatur minor quoad 1mum. Ad Titum 3 dicit Apostolus de Baptismo Salvos nos fecit per lavacrum regenerationis. Item ad Ephes. 5 Christus dilexit Ecclesiam et se ipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret mundans eam lavacro aquae in verbo vitae. Item Joan. 13 dicit Christus Petro: qui lotus est non indiget nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Item Apocal. 3 lavit nos a peccatis nostris. Atqui lavacrum aquae ablutio, mundatio per aquam verbis (?) ... annexa est ritus externus et caeremonia sensibilis, ergo. Probatur quoad 2. Joann. 4 Christus mittens baptizabat per discipulos suos, non est autem credibile quod baptizaverit Baptismo Joannis, cum ipse Joannes clare differat Baptismum Christi Baptismo suo, quod ipse Christus instituerit ritum Baptismi quo per discipulos baptizabat.

Instituitam

Institui [illegible] [illegible] in exemplari [illegible] ipse ad
Joannem in Jordane fuit baptizatum: [illegible] [illegible] discipu-
los suos misit ad baptizandum [illegible] ipse baptizaret indicatum fuit
[illegible] Baptismi in aqua Jordanis [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] Spiritus Sancti [illegible] Joannis: [illegible]
[illegible] dilectus. Filii in [illegible] Christi, [illegible] dicitur. Spiritus
S. in specie columbae [illegible] Christum descendens. [illegible] discipulos
ad baptizandum [illegible] [illegible] Christus [illegible] de Bapti-
smo in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Probo. De Baptismo Joan-
nis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] baptismi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ex confessione [illegible] Paulo Actorum 19
baptizatos Baptismo Joannis iterum fuisse baptizatos Baptismo
Christi. Atqui Baptismus Christi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] re-
[illegible] dicente Christo nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu
non potest introire in Regnum Dei. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod Baptismus Christi [illegible] distinctus a Baptismo Joannis [illegible] [illegible] Baptismus
Christi [illegible] a Joanne [illegible] [illegible] Christo [illegible] institutus.
Probatur 2do [illegible] [illegible] Baptismo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] mundat [illegible] [illegible] regeneratio spiritualis [illegible] fiunt
[illegible] [illegible] quod Baptismus [illegible] gratiam [illegible] [illegible]
Matthaei ult. [illegible] expresse [illegible] gratia per Baptismum [illegible], [illegible] qui
crediderit et baptizatus fuerit salvus erit [illegible] [illegible] [illegible]
gratia. Confirmatur 1mo ex Symbolo Niceno dicente: confiteor unum
Baptisma in remissionem peccatorum; remissio autem peccatorum fit per gratiam.
Confirmatur 2do ex [illegible] [illegible] Ecclesiae [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] SS. PP. Conciliorum et [illegible] Baptisma verum [illegible]
a Christo Domino institutum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] longum esset [illegible] videri possunt in Annalibus [illegible]
[illegible] Card. Baronii [illegible] 2, 3, et 4 post Christum [illegible]
[illegible] [illegible] SS. PP. et [illegible] testimonia [illegible] [illegible] [illegible]
de Baptismo [illegible] [illegible] [illegible] Concilii Trid. Sess.
7 Can. 1 [illegible] decernentis: si quis dixerit Baptismum Joannis ha-
buisse eandem vim cum Baptismo Christi anathema sit. Ex his ma-
nifeste [illegible] Baptismum [illegible] a Christo Domino institutum esse [illegible]
[illegible] distinguitur a Baptismo Joannis.

Dico 2do Confirmationem seu Chrisma esse verum et [illegible]
Sacramentum ab ipso Christo institutum et a Baptismo distinctum. Est de
fide contra [illegible]. Probatur 1mo ex Scriptura Joan. 14 promittit
Christus Spiritum Paracletum [illegible] nos in adversis. Alium Paracletum

datur vobis ut maneat vobiscum in aeternum. It. 15. cum venerit Spiritus S.
qui faciat fortes et intrepidos in testificando [illegible] ille testimonium perhibebit
de me. It: Luc. 24. sedete in civitate donec induamini virtute ex
alto. It: Act. 1. accipietis virtutem supervenientis Spiritus S. in vos et eritis mihi
testes. It: Act. 8. tunc imponebant manus super illos et accipiebant Spiritum S. ibi de
gratia speciali quod sit donum Spiritus S. ut explicat idem [illegible] Act. 8. increpans Simonem
Magum pecunia tua tecum sit in perditionem quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri.
Ex his textibus constat promissionem Spiritus S. Spiritus veritatis virtutis ex alto roborantis in fide
et testimonio de Christo, gratiae [illegible] supervenientis Spiritus S. quando clare ad [illegible]
[illegible] externo solet imponi manuum hoc ritu Confirmationis dicendum Sacramentum. Neque dicat Haereticus 1mo
quod his textibus promittantur tantum gratia gratis data ut linguarum et
miraculorum [illegible] gratia [illegible]. Contra r. quod gratia gratis
data non omnibus necessaria [illegible] gratia sanctificans specialis
[illegible] gratia [illegible] nam Spiritus S. promittit omnibus et
semper in Ecclesia; promittit quidem ut patet ex 1 textu ut maneat vo-
biscum in aeternum. Neque dicat 2do Apostolos non imposuisse ma-
nus tantum orasse ut illis conferret gratiam [illegible] hunc ritum adhi-
buisse [illegible] a Christo ad conferendam gratiam. Contra r. [illegible]
verum esset non fuisset necesse Apostolos mittere [illegible] ad
confirmandos fideles baptizatos ut acciperent Spiritum S. [illegible]
[illegible] in Actibus Apostolorum [illegible] imponitur [illegible]
[illegible] Deum [illegible] conferret Spiritum S. [illegible]
[illegible] et in fide [illegible] colligitur collatum Spiritus S.
et gratiae quoad speciale donum Spiritus S. [illegible] Apostolorum [illegible]
poni manuum fuisse a Christo annexam. [illegible] Apostoli (scilicet
[illegible] Christi) [illegible] ordinarie et secure impo-
nerent manus [illegible] baptizatis [illegible] Spiritum S. [illegible] in
Actibus Apostolorum nisi Christus [illegible] mandasset atque [illegible]
Christus [illegible] ritui infallibiliter annexam esse gratiam [illegible] Spiritus
[illegible]. Neque dicat 3tio [illegible] hanc Ceremoniam imponendi
solet manus in Ordine ad accipiendum Spiritum S. [illegible] Apostolis speciale
privilegium fuisse concessum, quia licet [illegible] in Confirmatione haec Cere-
monia cum Confirmatione [illegible] usurpent [illegible] nunc inde [illegible]
[illegible] extenditur manuum Apostolorum. Contra r. 11. [illegible]
[illegible] Ecclesiam usque ad [illegible] Spiritus S.
indubitanter [illegible] Spiritus S. institutum esse a Christo [illegible]
tempore Apostolorum [illegible] usque ad consummationem saeculi. [illegible] ipse dixit [illegible]
[illegible] aliud Paracletum dabit vobis ut maneat vobiscum in aeternum.
[illegible] tempore Apostolorum [illegible] fuit Sacramentum [illegible] Sacramentum
[illegible] Catholica et Apostolica [illegible]

[illegible] adducere stabile [illegible] fere [illegible] gratiam
Ecclesia per quam impertimur. Act. XIX. [illegible]
[illegible] Apostolorum [illegible]
XIX [illegible] ad confir-
mare [illegible]. [illegible] confirmationis [illegible]
[illegible] in [illegible] Ecclesia [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] [illegible] sicut [illegible] dicitur [illegible] gratia
baptismalis [illegible] in primitiva
Ecclesia. [illegible] quod confirmatio [illegible] baptismalis [illegible]
[illegible] S. Aug. L. 3 de Baptismo C. 16 ad [illegible]
[illegible] Ecclesia [illegible] [illegible]
gratia miraculorum [illegible] [illegible] [illegible] ordinarie [illegible]
[illegible] [illegible] fidelis [illegible]
[illegible] confirmationis [illegible]
miraculorum a [illegible] a linguarum. [illegible] quod [illegible]
[illegible] quod confirmationis [illegible] quod baptismalis [illegible].
Neque dicas [illegible] quod confirmationis quod [illegible]
[illegible] baptismali [illegible] gratia per baptismum [illegible] quod
[illegible] per Confirmationem. [illegible] quod [illegible]
quod [illegible] gratia baptismi [illegible]
alia Sacramenta [illegible] charitate [illegible] baptismo [illegible]
[illegible] quod [illegible] alia Sacramenta [illegible] charitate
[illegible] per Confirmationem. [illegible] quod [illegible]
[illegible] gratia baptismi [illegible] Confirmationis [illegible] in Ecclesia [illegible]
[illegible] diversos [illegible] ordinem [illegible] quas [illegible]
Sacramento annexam [illegible] Sacramentum. [illegible]
quod Confirmationis a baptismali [illegible] Melchiades Papa [illegible]
[illegible] Epist. ad Episcopos Hispaniae
C. 2. Spiritus sanctus qui super aquas baptismi salutifero descendit lapsu,
in fonte baptismatis plenitudinem tribuit ad innocentiam, in Confirmatione
augmentum praestat ad gratiam quia in baptismo, hoc ad [illegible]
in Confirmatione confirmamur ad pugnam. in baptismo regeneramur ad vitam
post baptismum confirmamur ad pugnam. Neque dicas [illegible]
gratia Confirmationis [illegible] baptismo, [illegible] gratia per baptismum [illegible]
[illegible] Confirmationis [illegible] quod [illegible]
[illegible] ex [illegible] Catholicorum doctrina [illegible] Confirmationem [illegible] plenitudine
gratiae. [illegible] gratia baptismalis [illegible]
Apostolorum [illegible] Scriptura [illegible] gratia
Confirmationis [illegible]
[illegible] Apostolorum [illegible] gratia Confirmationis
[illegible] quod baptismali [illegible].

itra e 2do. eum Apli erant baptizati et tn baptismo eorum nil 143
derogaret sumpsisse Eucharistiam ex manu Xsti in Coena Dni, neq sol-
lam gratiam sustentantem Eucharistiam acquisivit et medicinam corruptionis fuisse
eorum gratiam baptismalem q perierit nec Baptismo nec deserviret absolutio
sacramentis ingredi n. exeo q dalgis primum Sacramentum, illam gratiam
habeat in solo Sacramento eodem forma dari adhuc. dicendum Confirma-
tionem debetur et abundantiae. Sono in ideo dicimus in Confirmatione
Xsti plenitudinem gratiae quae primo Confirmans gratiam baptismalem fuisse
insufficientem sed illos q Confirmatione sint in gratia sanctificante sequi
ad ampliorem et uberiorem auxilia actualia in ordine ad mandata
fidei quae robustius fortiter et constanter adhuc h. Sacramento conferri actualibus
illi spectantibus fideli mereri debet.   Pbr 2do ex traditione
qd nobis innotescit tum ex perenni praxi Ecclesiae tum ex testimonio
antiquissimorum a temporibus Apostolicis Scriptorum. Clem: Rom: S.
Petri ex Stli Apostoli discipulus et postea Pontifex ait Epla 4
Omnibus festinandum e sine mora renasci et postea consignari ab Epo
et septiformem Spiritus S. gratiam accipere. ubi eodem modo loquitur de
consignatione ab Epo = Confirmatione, sicut de Baptismo in quo rena-
scimur q eodem modo intuit consignationem ab Epo ee Sacramentum
gratiae collativum sicut et Baptismum. S Melchiades Papa et
Martyr in Epla ad Epos Hispaniae interrogatus: utrum majus
eet Sacramentum Baptismus an Confirmatio respondit: Sunt utrumque
magnum ee Sacramentum. Idem docet S Urbanus Papa in Epla
sua decretali. S Cornelius Papa apud Eusebium L.6 Historiae
C33. S Eusebius Papa Epla 3. S Greg: Magnus L.3 Eplae
etiam Papi cum Concilii et alii innumeri q hoc semper fuit
a temporibus Apostolicis doctrina in Ecclesia Catholica.

Pbr 3tio ex CC et SS PP inprimis n. Concil. Laodicen:
Can: 48 dicit: oportet baptizatos post baptismum Chrisma percipere
et caelestis regni participes fieri. ubi expresse participationem
caelestis regni, qd est per gratiam tribuit perceptioni Chrisma-
tis = Confirmationis. Item Concil. Arelatense sub S Sylvestro
Papa celebratum Can: 4. Arelatense 2dum Can: 17 Elibe-
rinum Can 38 et 77 Synodus Carthaginensis Can: 7. Item
Meldense, Florent: et Trident: Confirmationem expresse inter
Sacramenta numerant qd   Accedunt SS PP ... Lat:

quod sexy longum esset et [illegible] videri potest apud Bellarminum: 2 [illegible] 2. L. 2 C. 3 [illegible]. Ille duo unum adduco ex Latinis alterum ex Graecis PP. Ex Lat: Cypr: L. 1. Epla ult. [illegible] Ungi quoque necesse est eum qui baptizatus sit ut accepto Chrismate esse unctus Dei et habere in se Xsti gratiam possit. ubi hic Doctor supponit Unctionem Chrismatis conferre gratiam Xsti quare Unctionem supponit esse verum Sacramentum. Verum hoc testimonium [illegible] [illegible] de illa Unctione quae in Baptismo adhiberi solet idem Cypr. L. 2. Epla [illegible]: tunc demum plene sanctificari et esse filii Dei possunt, si sacramento utroque nascantur. ubi et [illegible] Unctionem Confirmationis ab Unctione in Baptismo adhiberi solita [illegible] Baptismum qua Unctionem Confirmationis supponit esse verum Sacramentum [illegible] dicit: Si utroque [illegible]. Ex Graecis Cyrilli Hierosolimit: Catechesi 3 sic ait: quemadmodum enim panis Eucharistiae post invocationem Sti Spiritus non amplius est panis communis sed Corpus Xsti sic et sanctum hoc unguentum non amplius est unguentum nudum [illegible] [illegible] sed Chrisma Xsti quod adventu Spiritus Sancti [illegible] energiam habet et Corpus quidem [illegible] visibili unguento illinitur [illegible] anima vero sancto [illegible] Spiritu sanctificatur. quo testimonio quid [illegible] [illegible] Sacramenti Confirmationis seu Chrismationis [illegible] potest.

§ 2dus

De Extrema Unctione et Matrimonio.

Dico primo Extr. Unctio est verum et proprie dictum Sacramentum a Xsto Dno institutum est de fide contra Waldenses et Albigenses qui primi negaverunt quos deinde secuti sunt Wiklefus Lutherus Calvinus. Probatur ex Script. Jacobi 5 infirmatur quis in vobis inducat presbyteros Ecclesiae et orent super eum ungentes eum oleo in nomine Dni et oratio fidei salvabit infirmum et allevabit eum Dnus et si in peccatis sit remittentur ei. ubi habes ritum externum scilicet Unctionem olei cum oratione Presbyteralis conjunctam, habes etiam annexam huic ritui gratiam cum effectu Sacramenti scilicet salvationem alleviationem, remissionem peccatorum quae utique sine gratia fieri nequit. habes denique institutionem ex praecepto Xsti cum tales effectus huic ritui attribuere nemo hominum possit nisi solus Xstus. Ergo Extr. Unctio est quoddam Sacramentum a Xsto institutum. [illegible] Concil: Trid. sess. 14 in Proemio de Extr. Unct. docet quod Sacramentum [illegible] Extr. Unctio a Xsto institui debuit. [illegible] Jacobus [illegible] [illegible] hoc Sacramentum promulgare [illegible] annexam esse gratiam [illegible] [illegible] remissionem afferre [illegible], [illegible] infirmi [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible]

ipso Xpo institutum et praeceptum fuisset. Nec dicas iam cum
Luthero, hanc Eplam D. Jacobi non esse Canonicam, quod exstat post
[illegible] veniunt Synodi Extr. Unct. Ita n. e. 1mo q.
[illegible] Eccl. ut Laodicense Can. ult. Carthaginiense 3tium Can.
47. Romanum sub Gelasio a celebratum, S. Augustini ut et S.
Hieronymi Epla ad Paulinum, Augustini L. 2. de doctrina Xstiana Cap. 8.
Innoc. Epla ad Exsuperium Cap. 7 [illegible] hanc Eplam
Canonicam recipiunt inter libros sacros [illegible] de quo
ex ipso Scriptura [illegible]. Ita e. 2do q. quamvis dicer
~~Catholica~~ Canonica adhuc [illegible] aliqui et Apli authorit.
[illegible] huius Eplae non certum esse [illegible] fide dignum quod
[illegible] a caetero classici Authoris [illegible] magis quam Lutherum alteri-
usque Haeretici asserunt. Nec dicas 2do cum Calvino
in dicta Epla S. Jacobi agere non de Sacramento aliquo sed de viri
cuiusdam Unctionis more corporis ad curanda illa corpora infir-
morum per gratiam curationum quod erat gratia sanctificans sed
gratia gratis data de qua Marc. 6 dicitur: ungebant oleo multos
aegros et sanabant. Ita n. e. 1mo q. haec verba S. Jacobi:
Et si in peccatis sit remittentur ei, nullo modo detorqueri possunt ad
Unctionem solius corporis curativam et ad gratiam curationum gratis
datam, clare enim indicant per hanc Unctionem de qua loquitur S. Jacobus
conferri remissionem peccatorum adeoque gratiam sanctificantem.
Ita e. 2do q. S. Jacobus dicendo: Orent super eum etc.: Oratio
fidei salvabit infirmum, innuit formam Extr. Unctionis
deprecativam, atqui forma haec deprecativa [illegible] preces [illegible]
solius corporis [illegible] ad spiritualem [illegible] indulgeat delicto-
rum [illegible] Unctionem [illegible] indulgeat tibi Deus
quidquid peccasti per auditum, per [illegible] quia hinc clare [illegible] S. Jacobus
loqui non de alia Unctione nisi de Unctione Sacramenti, cui qua adhibe-
tur oratio deprecatoria [illegible] ad gratiam sanctificantis [illegible] quae
conferatur in indulgentia delictorum. Ita e. 3tio q. illa Unctio
de qua agitur Marc. 6 applicabatur iam [illegible] ad
curanda omnia corpora. Unde Concilium Tridentinum Sess. 14 Cap. 1
dicit per dictam Extr. Unctionem [illegible] insinuatum et indicatum fuisse
Sacramentum Extr. Unctionis a [illegible] fuisset institutum, atqui haec
Unctio de qua in cit. Epla Cath. S. Jacobi applicanda erat

ubi fidelibus ait n[on] infirmari q[ui] ~~in~~ vobis id e[st] inter vos fideles
an sectator ad fideles. q[uo]d ~~hoc Unctio~~ docet e[ss]e ab Unctione dispen
Mario Itra e[st] 4to q[uod] circa Curationem spectabat
plebis fidelibus am[plius] n[on] Presbyteris. unde e[ss]et illa Unctio de q[u]a Mario
adhibeba[tur] a Discipulis Xsti n[on] d[e]d[it] Sacerdotibus. at v[er]o h[aec] Unctio de
q[u]a hic loq[uitu]r S. Jacobus spectat soli sacerdotibus ait n[on]: inducat Presby-
teros Ecclesiae h[oc] loco insulsus w Sacram[entu]m ut [?] q[u]i non ungendi
ad curanda corpora n[on] fuisset n[e]c[ess]e scripsisse ad adhibendam eiusmodi
Unctionem inducere Presbyteros. potuisset n[on] adhiberi a n[on] Presbyteris.
Neq[ue] dicas presbyteros n[on] intelligi Sacerdotes, sed aetate Seniores
uti q[ui]dam dicunt Haeretici. namq[ue] haec explicatio damnata a Concil: Trid:
sessi: 14 Can: 4 de Sacr: Extr: Unct: Si q[ui]s dixerit Presbyteros Ec-
clesiae quos S. Jacobus adducendos e[ss]e ad infirmum inungendum hortatur
n[on] e[ss]e sacerdotes ab Ep[iscop]o ordinatos sed aetate Seniores in q[u]a[vis] Commu-
nitate, ob idq[ue] proprium Extremae Unctionis Ministrum n[on] e[ss]e solum sacer-
dotem, anathema sit. de q[u]a mat[eri]a vide post Valentiam Reginaldum in
Praxi Fori Poenitent. L. 18 N. 6. Itra e[st] 3tio q[uod]
Unctio illa Mario q[ue] apostoli ag[ere]nt adhibeba[tur] ut caecis, surdis,
claudis debilibus, ad sananda eorum corpora. at v[er]o h[aec] de qua
loq[uitu]r S. Jacobus solis moribundis v[el] periculose infirmis adhibenda
ut indicant verba: alleviabit eum D[omin]us. alleviatio q[uae] spectat mor-
bum e[ss]e hic neq[ue] docet e[ss]e ab illa.
Neq[ue] dicas 3tio Unctionem hanc de q[u]a loq[uitu]r S. Jacobus nullibi
ab ullo Evangelista scripta e[ss]e a Xsto instituta q[uo]d videtur q[ui]a S.
Jacobus fuisse Author illius adeoq[ue] n[on] Sacramentum a Xsto D[omi]no
institutum. Itra n[on] e[st] 1mo q[uia] multa D[omin]us JESUS fecit et dixit
ut dicit S. Joannes Evangelista, q[uae] t[ame]n Evangelio nullibi reperiuntur.
Itra e[st] 2do q[uod] verba in ~~[illegible]~~ N[omi]ne D[omi]ni indicant n[on] ab Ap[osto]lo
sed ab ipso D[omi]no Unctionem hanc fuisse institutam. Itra e[st] 3tio
q[uod] nunq[uam] S. Jacobus potuisset promittere annexam huic Unctioni
e[ss]e gratiam remissionis peccatorum nisi eam nosset e[ss]e institutam a Xsto hi-
ve[?] q[uia] sola gratia potest a poenam remittere p[otes]t. Unde Concil: Trid:
decr[etum?] q[uod] hoc Sacramentum a Xsto e[ss]e institutum a D[iv]o Jacobo [autem] promulgatum de-
finit sessi: 14 Cap: et Can: 1. Si q[ui]s in[qu]it dixerit Extremam
Unctionem n[on] e[ss]e vere et proprie Sacramentum a Xsto D[omi]no institutum et
a B. Jacobo Ap[osto]lo promulgatum sed ritum tantum acceptum a P[at]r[i]b[us] a figmen-
tum humanum anathema sit. Pbr Sdus 2do

Prob. concl. 2do ex perpetua praxi et traditione Ecclesiae de qua testatur
ex concilijs Trid. et SS. PP. ac Synodis Ecclesiae non solum Lat:
verum etiam Graecae apud Bellar: lib. 6 cap. 1. et Henriq: in Summa
lib. 7. c. [illegible] Aug. in 3 par. D. Thom. tom. 2 disp. 133 n. 4.
Reginaldum etc. Prob. 3tio ex definitione Ecclesiae unius Conc.
Trid. loco citato, et in Flor. in decreto Eugenij 4ti
de Sacramentis Armenorum(?), in Capitularibus Caroli 48. et Innoc.
[illegible] Epla. 1 Cap. 9. etc. de quo vide plures Auctores.

Dico 2do Matrimonium inter baptizatos esse Sacramentum etiam
Sacramentum & de fide contra Lutheri et Calvini sectas aliosque haereticos
[illegible] nec. Huius conclusionis probatio ex Sacra Scriptura non dare
[illegible] multi [illegible] Bellar: existimant hanc veritatem tradi ab Apostolo
ad Ephes. 5. de nuptijs Apl. declarat Sacramentum h. magnum ego
autem dico in Christo et Ecclesia. Nam quod nuptias Apl. faciat Sacramen-
tum, id quod facit signum veri Sacramenti in [illegible] conjunctio-
nis unionis Christi cum Ecclesia. Eadem veritas deducitur ex Matth.
19 quod Deus conjunxit homo non separet. Hic n. loco ostenditur una-
cum matrimonii esse ex institutione divina [illegible] indissolubilis
huius sacramenti quod insolubilis esse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Matrimonium esse [illegible] potestate dissolvi [illegible]. [illegible]
[illegible] de [illegible] ex Sacra Scriptura. Prob. concl. 1mo ex consensu Patrum
SS. PP. [illegible] Innoc. [illegible] Epla. 9. asserit Matrimonium donum gratiae
[illegible] [illegible] [illegible] Aug. Lib. de bono conjugali Cap. expresse
dicit in nostris nuptijs plus valet sanctitas Sacramenti quam fecun-
ditas uteri. et Cap. 24 [illegible] [illegible] nuptiarum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] generandi [illegible] in fide castitatis [illegible] ad populum
Dei [illegible] [illegible] [illegible] Sacramenti. Cyrillus lib. 2 in Joanne
Cap. 22 dicit Christus sanctificasse nuptias [illegible] nuptijs praesentia
[illegible] hominum in [illegible] benedictione. Idem [illegible] Ambr:
[illegible] Leo [illegible] [illegible] Bellarm. [illegible] [illegible]
[illegible] Matrimonium inter baptizatos esse [illegible] [illegible] Sacramentum [illegible]
[illegible] gratia sanctificante. Prob. 2do [illegible] Conc.
Flor. in decreto Eugenij 4ti expresse [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Sacramenta. Trid. sess. 24 Can. 1 anathema dicit [illegible] dixerit
Matrimonium non esse vere et proprie unum ex 7 Legis Evangelicae Sa-
cramentis etc. Prob. 3tio ex Traditione [illegible] [illegible] Ecclesiae non
Lat. non [illegible] [illegible] [illegible] apud [illegible].

Neq. dicas primo nempe assignari tempus quo fuerit hoc sacramentum
a Christo Deo institutum. Respondeo quod quidquid sit de tempore institutionis
sufficit quod traditio Ecclesiae demonstret illud ex Christo institutum. Alii
credidere institutum fuisse eo tempore quo in Cana Galileae [illegible] praesentia
sua nuptias sanctificavit Joannis 2. Alii vero cum indissolubilitatem
matrimonii stabilivit Matth. 19. alii denique post Resurrectionem.
Neq. dicas 2 in aliis sacramentis assignari aliquid ad quod
subiecto sacramentum recipienti a ministro applicatur ut in Baptismo
applicatur aqua in confirmatione Chrisma, atqui id in matrimonio non
reperitur quod [illegible] Respondeo negando quod hoc speciale est huic sacramento
quod videlicet a Christo nulla res sit [illegible] sicut aliis sacramentis
fuerit instituta sed ipse contractus matrimonii sacramentum elevatus
ad modum sacramenti. Neq. dicas 3tio matrimonium potest
valide iniri inter absentes per procuratorem atqui inito per eundem
nempe quod [illegible] sponsi [illegible] sacramentum non potest, imo quod
actio sacramentalis non potest exerceri per alium quam ministrum [illegible]
cum initum matrimonium sit per procuratorem utque minister.
2do quia sacramentum non potest conferri absenti [illegible] cum initum matri-
monium [illegible] absenti [illegible] illud initur per procuratorem. 3tio quia mi-
nister est sacramentum recipi ab [illegible] [illegible] dormit [illegible] in
mis negotiis [illegible] incapax [illegible] de sacramento cogitet quod [illegible]
contingit in matrimonio per procuratorem inito. Post [illegible]
in Polonia [illegible] non [illegible] a sponsis negotiis implicari [illegible]
in Gallia procuratores non [illegible] [illegible] [illegible] sponsis. Atq.
qui sacramentum valide suscepturi [illegible] absque [illegible] necessitate
[illegible] matrimonium per procuratorem initum
[illegible] in Jure Ecclesiae. [illegible] Respondeo [illegible] [illegible]
ad primum [illegible] [illegible] ipsi procuratores esse ministros [illegible]
[illegible] ministri absentis [illegible] [illegible] [illegible] absentes
per procuratorem [illegible] exercentur ab ipso procuratore [illegible]
[illegible] [illegible] exercentur ab ipsis contrahentibus [illegible]
[illegible] matrimoniales exercentur a sponsis absentibus [illegible] procura-
torem [illegible] [illegible] [illegible]. Ad 2dum [illegible] hoc
speciale esse huic sacramento ut possit ministrari absenti [illegible]
[illegible] ab ipsis [illegible] quod possit valide [illegible] absentes iniri.
Ad 3tium [illegible] [illegible] nulla esse inconvenientia [illegible]
[illegible] per procuratorem exercentur [illegible] [illegible] aliis nego-
tiis occupari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] matri-
monii [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] matrimonialis.
Ad 4tum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sacramentum ma-
trimonii ab absentibus per procuratorem [illegible] [illegible] [illegible]